

Uradni list Republike Slovenije

Internet: <http://www.uradni-list.si>

e-pošta: info@uradni-list.si

Št. **68**

Ljubljana, ponedeljek

14. 7. 2003

Cena **1540 SIT**

ISSN **1318-0576**

Leto **XIII**

MINISTRSTVA

3252. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu ter o tehničnih ukrepih za dela pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin pod zemljo

Na podlagi prvega in drugega odstavka 42. člena zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99 in 110/02 – ZGO-1) izdaja minister za okolje, prostor in energijo v soglasju z ministrom za delo, družino in socialne zadeve

PRAVILNIK

o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu ter o tehničnih ukrepih za dela pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin pod zemljo

PRVI DEL – SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta pravilnik določa zahteve za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev, ki jih mora upoštevati pri načrtovanju, oblikovanju, opremljanju in vzdrževanju delovnih mest pri izkoriščanju mineralnih surovin pod zemljo.

Izvajalec rudarskih del mora določbe pravilnika, ki se nanašajo na zahteve v zvezi z ureditvijo delovnih mest pri izkoriščanju mineralnih surovin pod zemljo, upoštevati vedno, kadar to zahteva narava dela in v skladu z oceno tveganj delavcev pri delu.

2. člen

Ta pravilnik predpisuje tudi:

- pogoje in zahteve, ki jih morajo izpolnjevati podzemeljski objekti, namenjeni za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin;
- delovne in druge postopke pri izvajanju del pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin;
- ukrepe za varnost in zdravje delavcev pri izvajanju del v rudniških objektih pod zemljo in na njeni površini, če se nanašajo na raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin pod zemljo ter
- postopek in način opravljanja obvezne tehnične kontrole graditve in obratovanja rudniških objektov, naprav in postrojev v podzemeljskih rudniških objektih.

3. člen

Za objekte in dela iz 1. in 2. člena tega pravilnika se uporabljajo tudi določbe drugih tehničnih predpisov in predpisov o varnosti in zdravju pri delu, zlasti tistih s področja uporabe strojev z dieselskimi motorji, izkoriščanja jedrskih mineralnih surovin, horizontalnega in vertikalnega transporta pod zemljo in na površini, razstreljevanja in ravnanja z razstrelilnimi sredstvi, električnih postrojev in naprav, tlačnih posod, projektiranja in jamomerske dokumentacije.

4. člen

Pojmi, uporabljeni v tem pravilniku, pomenijo:

1. dela pri raziskovanju mineralnih surovin: so podzemeljska rudarska dela v določenem delu nahajališča mineralne surovine, da bi se ugotovile zaloge mineralnih surovin;

2. delovišče: pomeni celotno ali posamezne dele delovnega območja v rudarskem obratu, ki je namenjeno izkoriščanju mineralnih surovin pod zemljo, vključno s površinskimi odlagališči in drugimi objekti, na katere imajo delavci dostop v zvezi z delovnimi zadolžitvami;

3. delovno dovoljenje (dovoljenje za izvajanje del): je akt v smislu zakona, v katerem so specifikirani pogoji, ki morajo biti izpolnjeni pred začetkom dela, in ukrepi, s katerimi se zagotovi varnost in zdravje delavcev pri istočasnem opravljanju sicer nenevarnih del, ki lahko pri medsebojnem učinkovanju povzročijo nevarne situacije;

4. drugi rudniški prostori: so: hodniki, prečniki, vpadniki ali nadkopi, slepi jaški, sipke in drugi prostori, ki so namenjeni za raziskovanje, odpiranje, razdelitev na jamska polja, obzorja in odkope, pripravo, odkopno pripravo, odkopavanje, zračenje, gibanje ljudi, izvažanje izkopnine, prevajanje materiala ipd.;

5. etaža: je del jamskega odkopnega polja, omejenega po vpadu z obzorji, po smeri pa z mejami odkopnega polja, oziroma del nahajališča med dvema obzorjema;

6. glavni rudniški prostori: so jaški, poševni jaški, vpadniki, nadkopi, rovi in hodniki, ki povezujejo jamo s površino zemlje in so namenjeni za odpiranje nahajališča in njegovo razdelitev na jamska polja, obzorja in odkope;

7. glavni vstopni zračilni tok: je sveži zračni tok, ki prihaja v jamo skozi eno odprtino ali skozi več odprtin, deli pa se v odcepe svežega zračilnega toka;

8. izbitek hribin: je nenadno "eksplozivno" rušenje hribin v odkopni prostor, povzročeno namenoma ali naravno;

9. **izkopnina:** je koristna mineralna surovina ali nekoristna hribina (jalovina), ki se pridobi pri rudarskih delih za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin in se transportira na površino ali začasno ali stalno odloži v jami;

10. **izkoriščanje mineralnih surovin pod zemljo:** pomeni vse dejavnosti, razen izkoriščanja mineralnih surovin z globinskim vrtanjem, pri katerih:

- se redno pridobiva mineralne surovine pod zemljo,
- se izvaja poskusno pridobivanje mineralnih surovin pod zemljo,
- se izvaja priprava pridobljenih mineralnih surovin za prodajo, vendar brez predelave takšnih materialov;

11. **izvajalec rudarskih del:** je delodajalec v smislu določb zakona, ki ureja varnost in zdravje pri delu in ki izpolnjuje predpisane pogoje za delo v rudarski dejavnosti, je v Republiki Sloveniji registriran za rudarsko dejavnost in ima ustrezno dovoljenje za izvajanje del;

12. **jamsko odkopno polje:** je del nahajališča, katerega velikost se določi s tehnično-ekonomsko analizo. V strmih nahajališčih je to lahko etaža, v vodoravnih in malo nagnjenih nahajališčih pa je to del nahajališča po smeri ali vpadu, ki po merah ustreza etaži ("panel");

13. **medobzorje:** je skupek prevažalnih, zračilnih in drugih podzemeljskih prostorov, izdelanih med dvema obzorjema, ki niso neposredno povezani s prostori odpiranja;

14. **naravno (samonosilno) stanje:** stanje jamskih prostorov, pri katerih je izdelava in odkopavanje možno brez podpiranja;

15. **navpični prostori:** so prostori, katerih vzdolžna os oklepa pravi kot z vodoravno ravnino;

16. **obzorje:** je skupek jamskih prevažalnih, zračilnih in drugih prostorov, izdelanih na približno enaki relativni ali absolutni nadmorski višini, ki so neposredno povezani s prostori odpiranja;

17. **odcepi glavnega zračilnega toka:** so deli glavnega zračilnega toka, s katerimi se zračijo delovišča;

18. **odgovorna oseba:** je oseba, ki jo izvajalec rudarskih del pooblasti za izdajanje delovnih dovoljenj in ki ima druge naloge po določbah tega pravilnika;

19. **odkopna metoda:** je skupek tehničnih ukrepov, procesov in postopkov pri pridobivanju – (odkopavanju) mineralnih surovin v okviru konstrukcijsko določenih elementov odkopnega bloka;

20. **odvajanje vode:** iz jame je odstranjevanje vode iz jamskih prostorov in nahajališč;

21. **podetaža:** je skupek pripravljalnih in odkopnih prostorov za odkopavanje enega podetažnega nivoja med dvema obzorjema ali obzorjem in medobzorjem;

22. **podpiranje jamskih prostorov:** je skupek ukrepov in postopkov pri vgrajevanju, premeščanju, pomikanju in vzdrževanju podporja;

23. **pomožni rudniški prostori:** so navozišča, strojne komore, črpalnišča, skladišča, delavnice, remize, transformatorske postaje, postaje za polnjenje akumulatorjev, skladišča razstreliv, prostori za delavce ipd.;

24. **poševni rudniški prostori:** so "malo nagnjeni" prostori, ki imajo padec oziroma vzpon od 5° do 25°, "strmi" prostori, ki imajo padec oziroma vzpon od 25° do 45°, in "zelo strmi" prostori, ki imajo padec oziroma vzpon nad 45°;

25. **pridobivanje mineralnih surovin:** so rudarska dela pri odpiranju, razdelitvi na jamska polja, obzorja in odkope, pripravi in odkopavanju nahajališč mineralnih surovin;

26. **prostori glavnega zračilnega toka:** so prostori, skozi katere so speljani glavni zračilni tokovi jame;

27. **prostori odcepi glavnega zračilnega toka:** so odcepi glavnega zračilnega toka jame;

28. **revir:** je prostorsko določen del nahajališča, ki obsega več jamskih odkopnih polj;

29. **rudniški podzemeljski (jamski) prostori:** so rudarski objekti, ki so namenjeni za raziskovanje, odpiranje, razdelitev na revirje, jamska odkopna polja, obzorja in odkope, pripravo in odkopavanje nahajališča mineralne surovine, po pomenu pa so lahko glavni, pomožni in "drugi";

30. **slepi jašek:** je navpični prostor, ki povezuje dva ali več rudniških podzemeljskih prostorov na različnih nivojih;

31. **splošni akt o varnosti in zdravju pri delu:** je splošni akt izvajalca rudarskih del, s katerim je urejeno področje varnosti in zdravja pri delu v skladu s pravilnikom o vsebini in načinu izdelave splošnega akta o varnosti in zdravju pri delu, ki ga mora pred pričetkom del izdelati izvajalec rudarskih del (U.I. 68/2001) in obnavljati ob vsaki spremembi ravni tveganja;

32. **strop:** je strop rudniškega prostora, ki se v delovnem okolju, v katerem se izdeluje rudniški prostor, običajno oblikuje kot obok ali ravna površina;

33. **tehnični vodja:** je oseba, ki jo določi izvajalec rudarskih del in preko katere izvaja tehnično vodenje del in zagotavlja varnost in zdravje pri delu na osnovi zakona. Če se v delovnem procesu uporablja razstreljevanje, se pooblastila ustreznih tehničnih vodij po posebnih predpisih nanašajo tudi na ravnanje z razstrelilnimi sredstvi in razstreljevanje. V primeru nerudarskih izvajalcev del se šteje za tehničnega vodjo oseba, ki so ji poverjene smiselno enake naloge kot tehničnim vodjem rudarskih del pri rudarskih izvajalcih del;

34. **ustrezen veljavni standard:** pomeni standard, ki se nanaša na določeno napravo ali pripravo ali njeno tehnično izvedbo oziroma postopek, za katerega je bil izpeljan predpisan postopek odobritve in objave po predpisih katere od nacionalnih ali mednarodnih standardizacijskih ustanov. Praviloma se uporabljajo slovenski nacionalni standardi (SIST). Če ustrezni slovenski standardi (SIST) ne obstajajo, se pri uveljavljanju standardov po tem predpisu uporabljajo, evropski standardi, standardi ISO, standardi DIN in drugi po vrstnem redu, kot so navedeni;

35. **vodoravni rudniški prostori:** so prostori, ki imajo padec oziroma vzpon manj kot 5°;

36. **zavarovanje podzemeljskih prostorov in odkopov:** je skupek tehničnih ukrepov, procesov in postopkov, med katere spadajo podpiranje z naravnimi in umetnimi materiali, zapolnjevanje praznih prostorov, rušenje, ojačevanje krovne itd.

DRUGI DEL – ZAHTEVE ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA DELAVCEV

I. SPLOŠNE OBVEZNOSTI IZVAJALCEV DEL

1. Splošno o obveznostih izvajalcev rudarskih del

5. člen

Za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev mora izvajalec rudarskih del izvesti potrebne ukrepe, s katerimi zagotovi, da:

- so delovišča projektirana, zgrajena, opremljena, preverjena s poskusnim obratovanjem ter vzdrževana tako, da na njih lahko delavci izvajajo delovne naloge, ne da bi pri tem ogrožali lastno varnost in zdravje, kakor tudi ne varnosti in zdravja drugih delavcev;

- se na deloviščih, na katerih so prisotni delavci, lahko prične z obratovanjem le pod nadzorom odgovorne osebe;
- je delo, pri katerem nastopajo posebne nevarnosti, poverjeno le strokovno usposobljenim delavcem, ki delo izvajajo v skladu z izdanimi posebnimi navodili za delo;
- so vsa varnostna navodila delavcem razumljiva;
- je na delovišču zagotovljena prva pomoč;
- se izvaja v določenih časovnih obdobjih potrebno usposabljanje iz varnosti in zdravja pri delu.

6. člen

Izvajalec rudarskih del, ki je pristojen za delovišče, mora pred pričetkom izvajanja rudarskih del izdelati splošni akt o varnosti in zdravju pri delu.

Splošni akt iz prejšnjega odstavka mora izvajalec rudarskih del sproti dopolnjevati, če se razmere na delovišču bistveno spremenijo.

Splošni akt iz prvega odstavka mora poleg sestavin, predpisanih s pravilnikom o vsebini in načinu izdelave splošnega akta o varnosti in zdravju pri delu, ki ga mora pred pričetkom del izdelati izvajalec rudarskih del, vsebovati tudi vse sestavine, določene s tem pravilnikom.

7. člen

Izvajalec rudarskih del mora na delovišču izvajati koordinacijo vseh potrebnih ukrepov za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev pri delu. V splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu mora določiti namen te koordinacije ter ukrepe in postopke za njeno uresničevanje. Koordiniranje ukrepov za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev pri delu na delovišču izvajalca rudarskih del ne odveže odgovornosti za varno in zdravo delo njegovih delavcev.

Če so na istem delovišču prisotni delavci več različnih izvajalcev del, je vsak izvajalec rudarskih del odgovoren za izvrševanje ukrepov varnosti in zdravja pri delu, ki sodijo v njegovo delovno področje.

Izvajalec rudarskih del mora nemudoma poročati rudarski inšpekciji o vseh skupinskih, hujših in smrtnih poškodbah pri delu ter o vseh nevarnih pojavih, ki so se pripetili na delovišču.

2. Seznanjanje delavcev z ukrepi varnosti in zdravja pri delu

8. člen

Izvajalec rudarskih del sprejme ukrepe, s katerimi zagotovi, da so delavci in njihovi predstavniki seznanjeni z vsemi ukrepi za zagotavljanje varnosti in zdravja na delovišču in posameznih delovnih mestih, zlasti pa z ukrepi, ki se nanašajo na uporabo in vzdrževanje:

- naprav za umik in reševalne opreme;
- komunikacijskih, opozorilnih in alarmnih sistemov.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da se delavci seznanijo z vsebino splošnega akta o varnosti in zdravju pri delu ter z ukrepi za varno in zdravo delo na delovišču, kakor tudi z ukrepi za varovanje delavcev pred požari, eksplozijami in škodljivimi ozračji.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da je seznanjanje delavcev razumljivo in prilagojeno njihovim sposobnostim in delovnim zadolžitvam.

3. Posvetovanje in sodelovanje z delavci

9. člen

Izvajalec rudarskih del se mora posvetovati z delavci ali njihovimi predstavniki o vseh zadevah v zvezi z varnostjo in zdravjem na deloviščih in posameznih delovnih mestih.

Izvajalec rudarskih del mora obveznost iz prejšnjega odstavka uresničevati redno in zadosti pogosto, najmanj pa enkrat letno.

4. Zdravstveni nadzor

10. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ustrezen zdravstveni nadzor nad zdravjem delavcev. Oblika in vsebina zdravstvenega nadzora mora biti prilagojena tveganjem za varnost in zdravje delavcev pri delu.

Zdravstveni pregledi se izvajajo v rokih in na način, določen s posebnimi predpisi.

II. POSEBNE OBVEZNOSTI IZVAJALCA RUDARSKIH DEL GLEDE UREJENOSTI RUDNIKOV S PODZEMELJSKIM IZKORIŠČANJEM MINERALNIH SUROVIN TER POMOŽNIH OBRATOV NA POVRŠINI

1. Organiziranje delovišča

11. člen

Delovišče mora biti urejeno tako, da so delavci zavarovani pred nevarnostmi in škodnimi vplivi.

Izvajalec rudarskih del mora sprejeti ukrepe, s katerimi zagotovi, da na delovišču ni škodljivih snovi ali njihovih odlagališč, ali pa mora zagotoviti njihov redni nadzor, s katerim prepreči ogrožanje zdravja in varnosti delavcev.

Delovna mesta na delovišču morajo biti projektirana in oblikovana v skladu z ergonomskimi načeli ter s potrebami delavcev za varno izvajanje delovnih postopkov in gibanje med delom.

Če delovno mesto zaseda en sam delavec, mora izvajalec rudarskih del zagotoviti reden nadzor nad delavcem ali ga opremiti z ustrezno komunikacijsko opremo.

12. člen

Jamski prostori, v katerih se opravljajo rudarska dela ali se uporabljajo za prehod ljudi, zračenje, prevoz, odvajanje vode in drugo, morajo biti zavarovani in vzdrževani.

Jamski prostori, skozi katere je ljudem prepovedan prehod ali zadrževanje, morajo biti takoj začasno vidno zaznamovani s prekrizanimi latami ali podobnimi sredstvi, potem pa zagrajeni. Delavci morajo biti seznanjeni s takšnim načinom zaznamovanja prepovedi.

2. Nadzor

13. člen

Za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev med vsemi postopki mora izvajalec rudarskih del za opravljanje nadzora pooblastiti odgovorne osebe.

Izvajalec rudarskih del lahko sam izvaja nadzor iz prejšnjega odstavka, če je ustrezno usposobljen in ima kvalifikacije v skladu s predpisi o rudarstvu in s tem pravilnikom.

2. Sistem odgovornosti – delavci, nadzorniki, vodje, organi upravljanja

A) Splošne opredelitve

14. člen

Vsak izvajalec rudarskih del za naloge s področja varnosti in zdravja pri delu določi odgovorne osebe.

Odgovorne osebe skrbijo, da so upoštevani vsi predpisi, ki se nanašajo na to področje. Odgovornost za varnost in

zdravje pri delu je določena v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu, posamezne osebe pa jo izvajajo v skladu z zakonom, tem pravilnikom in splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu.

15. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da je za vsako delovišče, na katerem so prisotni delavci, ob vsakem času zadolžena odgovorna oseba.

Odgovorne osebe morajo biti posebej usposobljene in kvalificirane v skladu s predpisi o rudarstvu in s tem pravilnikom.

Odgovorne osebe iz prejšnjega odstavka so: vodje skupin ali delovišč, nadzorniki, poslovodje, tehnični vodje izpostavljenih delovišč, obratov, več obratov in glavni tehnični vodja. Število in njihova medsebojna razmerja ter odgovornosti so določeni v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu in organogramu izvajalca rudarskih del.

Odgovorne osebe, ki morajo opraviti poseben strokovni izpit, so:

- vodje skupin ali delovišč do vključno visokokvalificiranega (IV. stopnja izobrazbe) delavca (vrtalca in podobno), ki – opravljajo strokovni izpit po internih pravilih izvajalca rudarskih del;

- nadzorniki in poslovodje, ki – opravljajo strokovni izpit po internih pravilih izvajalca rudarskih del v prisotnosti rudarskega inšpektorja;

- tehnični vodje in vodje tehničnih služb, ki – opravljajo strokovni izpit po splošnih predpisih o strokovni izobrazbi in usposobljenosti tehničnih vodij in vodij tehničnih služb v rudarstvu.

Program strokovnih izpitov internega značaja določi izvajalec rudarskih del v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu v soglasju z rudarsko inšpekcijo.

Izvajalec rudarskih del lahko osebno prevzame odgovornost iz prejšnjega odstavka, če ima ustrezno usposobljenost in kvalifikacijo v skladu s predpisi o rudarstvu.

B) Delavci

16. člen

Pri delu mora delavec uporabljati varnostne naprave in osebna varovalna sredstva, ki so potrebna za varovanje življenja in zdravja delavca ter za varovanje varnosti obrata.

17. člen

Če delavec opazi, da grozi nevarnost za ljudi in/ali premoženje, mora na to takoj opozoriti sosednje delavce in najbližjega nadrejenega delavca oziroma odgovorno osebo.

18. člen

Delavec sme pred koncem delovnega časa zapustiti delovišče izjemoma iz opravičenih vzrokov, samo s poprejšnjim dovoljenjem odgovorne osebe ali, če nastane nevarnost, zaradi katere se morajo delavci umakniti z delovnega prostora.

Delavec, ki je med delom zbolel ali, ki se je poškodoval, lahko zapusti delovni prostor pred koncem delovnega časa le, če mu to dovoli odgovorna oseba. Po potrebi mora odgovorna oseba delavcu, ki zapušča delovni prostor zaradi bolezni ali poškodbe, določiti spremljevalca.

C) Vodje skupin ali delovišč

19. člen

Na delovno mesto odgovorne osebe vodje skupine ali delovišča se lahko postavi oseba, ki je vsaj kvalificiran dela-

vec, (III. stopnja izobrazbe) in je na delovišču z enakimi ali večjimi nevarnostmi opravljala dela pod vodstvom odgovorne osebe najmanj dve leti, ali pa oseba, ki je uspešno končala ustrezno šolo za kvalificirane delavce in opravlja dela najmanj šest mesecev pod vodstvom odgovorne osebe.

Izvajalec rudarskih del lahko v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu za delavce iz prvega odstavka tega člena določi tudi višje zahteve glede usposobljenosti.

20. člen

Vodja skupine ali delovišča mora v začetku izmene in med delom pregledovati, če je delovni prostor varen, zlasti glede podpiranja, zračenja, varnostnih naprav in podobnega. Ugotovljene pomanjkljivosti se morajo takoj odpraviti.

Če ugotovljenih pomanjkljivosti ni mogoče takoj odpraviti in obstaja nevarnost za zaposlene delavce, mora odgovorna oseba ustaviti delo na tem delovišču, odpeljati delavce na varen kraj, delovišče pa zaznamovati s prekržanimi latami ali na drug način, ki opozarja, da je dostop na delovišče prepovedan in o teh ukrepih poročati nadzorniku.

Nadzornik mora ukreniti vse potrebno za zavarovanje delovnega prostora, če pa to ni mogoče, mora delovni prostor zapreti s pregradami.

21. člen

Ob zamenjavi delavcev na delovnem prostoru mora vodja delovne skupine, ki je končala delo ali vodja delovišča, opozoriti vodjo delovne skupine, ki začne delo ali vodjo delovišča, na izredne ali nevarne okoliščine.

Če se delavci ne zamenjujejo na delovnem prostoru, mora vodja delovne skupine, ki zapušča delovni prostor, sporočiti vodji svoje izmene okoliščine iz prvega odstavka tega člena, nadzornik pa mora to ustrezno sporočiti nadzorniku naslednje izmene in to tudi vpisati v izmensko poročilo.

Č) Nadzorniki

22. člen

Nadzorniki opravljajo nadzor dela podrejenih delavcev na njim določenem področju. Naloge nadzornikov so zlasti:

- skrb, da so delovni prostori varni, da so naprave, instalacije in druga sredstva za delo brezhibne;

- navajanje delavcev, da opravljajo svoje delo na varen način, da se pri delu ravna po predpisih in določenih varnostnih ukrepih, prav tako tudi pri razvrstitvi na dela poučevati delavce, katera od njihovih del so po svoji naravi nevarna;

- nadzor nad uporabo varnostnih naprav in osebne varovalne opreme;

- skrben pregled krajev, kjer grozi nevarnost požara (ognja) ali eksplozije, vdora vode, blata in podobnega, in preverjati naprave za preprečevanje ali zatiranje takšnih nevarnosti;

- nudenje prve pomoči poškodovanim delavcem in skrb, da se hudo poškodovani in oboleli delavci takoj na ustrezen način prenesejo iz jame.

Nadzorniki morajo najmanj enkrat med delom vsake izmene pregledati delovišča svojega področja, če za posamezne delovne prostore ni določen pogostejši obhod, in ob koncu izmene pisati v knjigo izmenskih poročil svoje ugotovitve o spremembah, ki so nastale med delom izmene, kakor tudi o nastalih nevarnostih in o opravljenih varnostnih ukrepih.

Nadzorniki se med delom svoje izmene ne smejo oddaljevati iz svojega področja, razen na poseben ukaz ali po odobritvi tehničnega vodje.

Če izmenski nadzornik ne pride na izmeno ali pa ne more opravljati dela, mora tehnični vodja zagotoviti nadzor v njegovem oddelku, sicer se mora delo v tem oddelku ustaviti.

V knjigi izmenskih poročil mora biti razvidno, kdaj in kako je nadzornik ukrepal v teku delovne izmene, ko je odgovoren za nadzor.

23. člen

Nadzorniki samostojnih zračilnih oddelkov morajo enkrat na pol leta, kakor tudi neposredno po vsaki pomembni spremembi poti za umik ali za izhod iz jame, poučiti delavce o smereh in o ravnanju v primeru umika ali reševanja, kakor tudi o tem, da morajo pri takšnem umiku ali reševanju izpolnjevati ukaze nadzornega osebja.

Iz knjige izmenskih poročil mora biti razvidno, kdaj in kako je nadzornik ukrepal po določbi iz prvega odstavka tega člena.

D) Poslovodje

24. člen

Kadar to zahteva obseg del in/ali število zaposlenih delavcev, se z organogramom in s splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu določijo poslovodje kot vmesni člen med nadzorniki in tehničnimi vodji in njihove obveznosti glede števila pregledov delovnih prostorov in krajev, kakor tudi preverjanja dela nadzornikov njihovih oddelkov (področij).

Poslovodja mora kar najhitreje obvestiti tehničnega vodjo o pomembnejših spremembah in nastalih nevarnostih v svojem področju.

E) Tehnični vodje in vodje tehničnih služb

25. člen

Tehnični vodja mora, zaradi preverjanja izvajanja varnostnih ukrepov pri delu in pravnega opravljanja dela, redno pregledovati obrat in v primeru nevarnosti takoj ustrezno ukrepati.

V knjigi dnevnih poročil mora na kratko navesti, kdaj in katere dele jame je pregledal, kakšne pomembne spremembe je opazil in kaj je ukrenil ali ukazal.

Tehnični vodja mora vsak mesec izdelati pismeno poročilo o stanju, spremembah in problemih varnosti na svojem področju.

S splošnim aktom o varstvu in zdravju pri delu izvajalca rudarskih del je določeno kako, kdaj in osebe, ki predajajo oziroma sprejemajo dnevna in mesečna poročila.

Tehnični vodja na temelju odobrenih načrtov in projektov neposredno določa posamične varnostne ukrepe in je odgovoren za pravilno izvajanje teh ukrepov v okviru delovnega področja, za katero je odgovoren.

F) Direktor in organi upravljanja

26. člen

Direktor izvajalca rudarskih del mora poskrbeti, da bodo v primeru nevarnosti ali nesreče, tehnični vodje, potrebni obrtniki in osebje Reševalne službe v najkrajšem času na kraju samem zaradi izvajanja potrebnih varnostnih ukrepov.

Način zavarovanja po prvem odstavku tega člena mora biti obdelan v Načrtu obrambe in reševanja, ki je sestavni del splošnega akta o varnosti in zdravju pri delu.

Odločitve posameznih odgovornih oseb ne odvezujejo od odgovornosti organov upravljanja in višjih vodij izvajalca rudarskih del, če ti s svojimi ukazi, deli ali njihovim opuščanjem onemogočajo ali ovirajo izvajanje teh odločitev.

3. Predaja in prevzem poslov

27. člen

Pri nameščanju novih odgovornih oseb v tehnološkem procesu je treba opraviti predajo in prevzem poslov.

Predaja in prevzem poslov se opravlja tako, da se oseba, ki posle prevzema po skupnem pregledu in terena podrobno in natančno seznani s svojim področjem dela in odgovornostmi, z vsemi tekočimi problemi in nevarnostmi v obratu (stara dela, podzemeljske in površinske vode, pritisk in udarni pritisk kamnin – trenutne sprostitve pritiskov, gorski udari – jamski požari (ognji), plini, agresivni prah, in drugo), s problemi Službe varnosti in zdravja pri delu, kakor tudi z vsebino knjige rudarskega nadzora.

O predaji in prevzemu poslov se sestavlja zapisnik. Vanj se vpišejo: stanje obrata s tekočo in predvideno prihodnjo problematiko, kakor tudi vsa dejstva iz 39. člena tega pravilnika. Zapisnik podpišejo: predajalec in prevzemnik poslov, nadrejeni tehnični vodja, člani komisije in druge osebe, v katerih navzočnosti sta opravljena predaja in prevzem. V primeru predaje in prevzema del glavnega tehničnega vodje zapisnik podpiše tudi direktor izvajalca rudarskih del.

28. člen

Vsaka odgovorna oseba mora pri odhodu na dopust predati posle svojemu namestniku. Pri tem se sestavlja kratek zapisnik o predaji in prevzemu poslov, v katerega se vpisujejo stanje in problemi, ki se morajo v času njegove odsotnosti reševati, kakor tudi opozorila o nevarnostih, ki bi lahko nastale.

29. člen

Predajalec poslov mora dati, na zahtevo prevzemalca poslov, pismeno vsa pojasnila, ki jih ta zahteva.

4. Strokovnost delavcev

30. člen

Na vsakem delovišču mora biti zaposleno zadostno število delavcev, ki morajo imeti potrebno strokovno izobrazbo, izkušnje in usposobljenost, da lahko izvajajo v skladu z organizacijo dela dodeljene delovne naloge.

Če je za opravljanje določenih del ali za ravnanje in nadzorstvo nad določenimi deli predpisan strokovni izpit, se smejo taka dela zaupati le osebam, ki imajo predpisano strokovno izobrazbo in ki so opravile strokovni izpit.

5. Obveščanje in usposabljanje delavcev

31. člen

Izvajalec rudarskih del mora delavcem zagotoviti vsa potrebna obvestila in delovna navodila v zvezi delovnimi razmerami in delovnimi postopki, ki jih delavci izvajajo pri delu. Če delovni postopki vključujejo tudi delovno opremo, morajo biti delavci za njeno uporabo ustrezno usposobljeni.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da so obvestila in delovna navodila delavcem razumljiva in popolnoma jasna, da ne bi bili zaradi tega ogroženi njihova varnost in zdravje ali varnost in zdravje drugih delavcev.

32. člen

Izvajalec rudarskih del mora usposabljanje delavcev za varno delo na deloviščih, na katerih so delavci običajno zaposleni, izvajati redno v primernih časovnih obdobjih. Namen takšnega usposabljanja je, da:

- se delavci, katerim so naložene posebne dolžnosti v primerih nevarnosti, usposobijo za izvrševanje svojih zadolžitvev in da se njihovo znanje tudi preveri;

- delavci spoznajo pravilno uporabo in vzdrževanje reševalne opreme.

Izvajalec rudarskih del mora delavce, če to narekujejo razmere na delovišču, tudi praktično usposobiti za pravilno uporabo in vzdrževanje opreme za odkrivanje in gašenje požarov, ter opreme za alarmiranje in komuniciranje.

6. Pisna navodila

33. člen

Izvajalec rudarskih del za vsako delovišče sestavi pisna navodila o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri delu.

Pisna navodila morajo vključevati praktične nasvete o varni uporabi delovne opreme, o namestitvi in uporabi opreme za umik in reševanje ter opis postopkov, ki se morajo izvajati v nujnih primerih.

Za naslednja opravila se izdajajo naslednja navodila:

- za posamična dela navodila za delo;
- za delo s posameznimi stroji in napravami tehnična navodila in navodila izdelovalca;

- za ureditev gibanja vozil prometna navodila;
- za izvajanje posamičnih projektov ali njihovih delov po navodila po projektu;

- za delo v posebnih razmerah posebna navodila za delo.

Vsa navodila izdaja glavni tehnični vodja izvajalca rudarskih del.

7. Varne metode dela

34. člen

Na delovišču sme izvajalec rudarskih del uporabljati le takšne delovne metode, ki so prilagojene posebnostim delovnih postopkov in ki delavcem zagotavljajo varnost in zdravje pri delu.

35. člen

Na vsakem delovnem prostoru morata delati praviloma najmanj dva delavca.

Na oddaljenih delovnih prostorih, če se v njihovi bližini ne opravljajo druga dela, morata delati najmanj dva delavca, od teh mora biti vsaj eden kopač. Če sta si dva takšna delovna prostora tako blizu, da se delavci na njih lahko sporazumevajo s klicanjem, je lahko na vsakem od teh zaposlen le po en delavec.

36. člen

Posebno nevarna dela, določena s splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu, se smejo opravljati samo pod nadzorstvom strokovnih oseb, ki jih za to določi tehnični vodja. Na posebno nevarna dela se smejo razvrščati samo izkušeni in zanesljivi delavci.

37. člen

Na krajih, ki bi morali biti po tem pravilniku zavarovani, vendar niso zavarovani, se ne sme delati, razen če se opravljajo dela za zavarovanje takšnih krajev. V takem primeru se morajo dela opravljati v prisotnosti in pod neposrednim nadzorstvom nadzornika.

8. Delovna dovoljenja in dokumentacija o varnosti

38. člen

Delovna dovoljenja (dovoljenja za izvajanje del) so lahko stalna in začasna. Postopek izdaje teh dovoljenj se izvaja skladno s predpisi, ki urejajo to področje.

Z izvajanjem sistema dovoljenj izvajalec rudarskih del preprečuje ogrožanje varnosti in zdravja delavcev pri istočasnem opravljanju sicer nenevarnih del, ki lahko pri medsebojnem učinkovanju povzročijo nevarne situacije.

Delovna dovoljenja v skladu z določbami zakona izdaja upravni organ, pristojen za določeno mineralno surovino in vrsto rudarskih del oziroma glavni tehnični vodja ali tehnični vodja izvajalca rudarskih del. Delovna dovoljenja morajo biti izdana pred začetkom del in morajo določati tudi pogoje in ukrepe, ki jih morajo delavci upoštevati pred, med in po delu.

Za delovna dovoljenja, ki jih izdajajo tehnični vodje, mora biti postopek za izdajo določen v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu izvajalca rudarskih del.

39. člen

O nesrečah (nezgodnih primerih) in poškodbah se mora pri izvajalcu del voditi razvid o kraju, vzroku in poškodovanemu delu telesa. Na temelju tega razvida in analize vzrokov nezgodnih primerov in poškodb se morajo sprejeti ukrepi, ki preprečujejo ponavljanje takšnih primerov in poškodb.

Po smrtni ali hudi poškodbi delavca, kakor tudi po skupinski nesreči mora poslovodja ali nadzornik izmene pri klicanju delavcev ob začetku dela vsake izmene tistega delovnega dne opozoriti, na podlagi analize vzrokov in okoliščin, ki so povzročile nesrečo ali poškodbo, na napake in poudariti, kaj je treba v konkretnem primeru storiti, da zopet ne pride do nesreče ali poškodbe zaradi podobnih vzrokov ali v podobnih okoliščinah.

Voditi je treba razvid o zdravstvenem stanju in gibanju poklicnih obolenj delavcev, ki so zaposleni na deloviščih, ki so ogroženi zaradi škodljivega delovanja agresivnega mineralnega prahu ali škodljivih plinov.

40. člen

Vsa poročila v zvezi z delom izmene (izmenska poročila) in druga tehnična poročila, ki jih prejema glavni tehnični vodja izvajalca rudarskih del, je treba hraniti najmanj tri leta.

9. Redni nadzor izvajanja ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu

41. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti osebje, ki je pristojno za redni nadzor izvajanja uvedenih ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti stalno preverjanje učinkovitosti sistema varnosti in zdravja pri delu, zagotoviti njegovo vodenje in potrebne izboljšave.

42. člen

Za posledice neizvajanja varnostnih ukrepov na kateremkoli področju ali fazi tehnološkega postopka, če za njihovo izvrševanje ni bil nihče posebej določen, je odgovoren tehnični vodja, v čigar pristojnost spada to področje ali (ta) tehnološki postopek.

10. Dostop na področje rudnika, v jamo in kontrola prisotnosti v jami**43. člen**

Dostop na področje rudnika (rudniško dvorišče do vhodov v jamo, obratnih poslopij, objektov za plemenjenje in bogatitev mineralnih surovin, jalovišč in podobnega) je prepovedan osebam, ki niso zaposlene na rudniku, če za to nimajo dovoljenja glavnega tehničnega vodja izvajalca rudarskih del ali odgovorne osebe, ki jo določa splošni akt o varstvu in zdravju pri delu.

Osebam, ki odhajajo v jamo z dovoljenjem, mora tehnični vodja določiti zanesljivo spremstvo.

Prepoved iz prvega odstavka tega člena mora biti objavljena na tablah, postavljenih pri vseh vhodih na rudniško dvorišče, pri dohodih na jalovišče in drugih krajih, kjer je tablo z napisano prepovedjo lahko opaziti.

44. člen

Dostop na področje rudnika je prepovedan osebam, ki so pod učinkom alkohola.

45. člen

Delavci, zaposleni pri izvajalcu del zunaj jame, smejo v jamo samo po ukazu ali odobritvi tehničnega vodje ali od njega pooblaščenih oseb, po potrebi, z zanesljivim spremstvom osebe, ki jo ta določa.

46. člen

Pri vsaki jami je treba voditi natančen razvid o vseh osebah, ki so šle v jamo ali iz nje prišle (število ljudi in njihova imena).

Delavci, ki odhajajo v jamo, morajo imeti svetilke praviloma zaznamovane s številkami, ki ustrezajo številkam kontrolne znamke.

Oseba, ki je določena za pregled (kontrolno) ljudi v jami, mora ob koncu dela izmene ugotoviti, če so vsi delavci prišli iz jame. Če kdo od delavcev ni prišel iz jame, mora to prijaviti odgovorni osebi v rudniku, ki mora takoj izvršiti potrebno preiskavo.

S splošnim aktom o varstvu in zdravju pri delu izvajalca rudarskih del se določijo pooblaščenosti oseb in način razvida (kontrole) delavcev, ki odhajajo v jamo in prihajajo iz nje, če se jim svetilke ne izdajajo iz svetilkarne ali če si svetilke jemljejo sami iz samopostrežne svetilkarne.

11. Načrt obrambe in reševanja**47. člen**

Splošni akt o varnosti in zdravju pri delu mora vsebovati Načrt obrambe in reševanja.

Za vsako jamo mora biti izdelan Načrt obrambe in reševanja pred skupinskimi nevarnostmi in nesrečami, ki se lahko zgodijo v jami. Z Načrtom obrambe in reševanja se določa tudi način ravnanja v primeru nastopajočih nevarnosti in nesreče.

Za izdelavo Načrta obrambe in reševanja je odgovoren tehnični vodja, ki ga tudi predlaga v odobritev. Načrt obrambe in reševanja odobrava glavni tehnični vodja v sporazumu s Službo varnosti in zdravja pri delu v podjetju.

Tehnični vodja mora ob vsaki bistveni spremembi sheme jamskih del in sheme zračenja in poti za izhod, takoj predlagati ustrezne spremembe Načrta obrambe in reševanja in spremembe predložiti glavnemu tehničnemu vodji izvajalca rudarskih del v potrditev.

Po en izvod ažuriranega Načrta obrambe in reševanja morajo imeti glavni tehnični vodja izvajalca rudarskih del, tehnični vodja, starešina reševalne čete in dežurni član čete

– če ima četa stalno dežurstvo ter Služba varnosti in zdravja pri delu izvajalca rudarskih del.

48. člen

Na vseh važnejših križiščih jamskih poti mora biti s puščico vidno zaznamovana določena pot za normalni izhod iz jame. V Načrtu obrambe in reševanja je treba določiti, kako se v jami zaznamujejo poti v smeri za umik v primeru skupinske nevarnosti.

Tehnični vodja mora seznaniti vse tehnično in nadzorovane osebe, strelce in člane reševalne čete z Načrtom obrambe in reševanja in potmi za umik, kakor tudi z načinom ravnanja v primeru nevarnosti in nesreče.

Tehnični vodja mora poskrbeti, da se opravijo v jami dvakrat na leto in po vsaki pomembnejši spremembi poti za umik, ustrezne vaje z osebjem in da se osebje izuri za praktično uporabo Načrta obrambe in reševanja.

III. ZAHTEVE ZA UREJENOST STROJNE IN ELEKTRIČNE OPREME**1. Splošne zahteve****49. člen**

Izbor, vgradnja, dajanje v uporabo, obratovanje in vzdrževanje strojne in električne opreme mora izvajalec rudarskih del izvesti v skladu z zahtevami za varnost in zdravje delavcev ter posebnimi predpisi, ki se nanašajo na delovna mesta in delovno opremo.

Če se električna oprema nahaja na območju, kjer obstaja nevarnost požara ali eksplozije zaradi vžiga plina, par ali hlapov, mora biti oprema primerna za varno uporabo na takšnem območju.

Če morajo biti delavci zaradi svoje varnosti opozorjeni na izpad delovanja posamezne opreme, mora biti takšna oprema opremljena z dodanimi varnostnimi napravami, ki javijo takšne dogodke.

50. člen

Strojna oprema in naprave morajo imeti ustrezno konstrukcijsko varnost in trdnost, biti morajo prilagojene namenu uporabe ter brez zaznavnih pomanjkljivosti. Električna oprema in naprave morajo biti ustrezne po velikosti in moči ter skladne z namenom uporabe.

Strojna in električna oprema ter naprave morajo biti vgrajene tako, da so delavci zavarovani pred nevarnostmi, ki izhajajo iz njihovega delovanja.

2. Vzdrževanje**51. člen**

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti sistematično vzdrževanje, pregledovanje in preskušanje strojne in električne opreme ter naprav. V ta namen izda tehnični vodja delovna navodila v pisni obliki.

Naloge iz prejšnjega odstavka lahko izvaja le strokovna oseba, ki jo določi tehnični vodja izvajalca rudarskih del. Strokovna oseba mora o vsakem pregledu in preskusu sestaviti zapisnik.

Zapisniki o pregledih in preskusih se morajo hraniti na ustrezen način.

52. člen

Vzdrževanje varnostne opreme mora izvajalec rudarskih del zagotoviti z ustrežno organizacijo dela tako, da je vedno brezhibna in usposobljena za takojšnjo uporabo.

Vzdrževanje varnostne opreme mora biti usklajeno z delovnimi operacijami.

IV. ZAHTEVE ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI PRED EKSPLOZIJAMI IN POŽARI, TER PRED ŠKODLJIVIMI OZRAČJI

1. Splošne zahteve

53. člen

Izvajalec rudarskih del mora na delovišču izvajati ukrepe, s katerimi zagotavlja zaščito pred pojavljanjem, odkrivanje in borbo proti požarom in preprečevanje prisotnosti eksplozivnih in/ali zdravju škodljivih snovi v ozračju delovišča. Te ukrepe predpiše v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu.

54. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti merjenje koncentracij eksplozivnih in/ali zdravju škodljivih snovi v ozračju delovišča. V splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu mora izvajalec rudarskih del navesti mesta, kjer morajo biti nameščene naprave za avtomatično in kontinuirano merjenje koncentracij plinov. Izmerjene vrednosti morajo biti registrirane in shranjene na način, ki ga določi izvajalec rudarskih del.

Na deloviščih iz prvega odstavka mora izvajalec rudarskih del namestiti naprave za avtomatično alarmiranje in za prekinitve dovoda energije iz električnih napeljav, kakor tudi do motorjev z notranjim izgorevanjem.

55. člen

Kajenje je prepovedano na vseh področjih, kjer obstaja nevarnost eksplozije ali požara.

Uporaba odprtega ognja ali izvajanje del, ki bi lahko povzročila nevarnost vžiga, je prepovedano, dokler se ne izvedejo varnostni ukrepi, s katerimi se prepreči nastanek požarov ali eksplozij.

2. Preprečevanje ežsplotzij

56. člen

Izvajalec rudarskih del mora uvesti in izvajati ukrepe, s katerimi preprečuje nastajanje in zbiranje eksplozivnih mešaníc vnetljivih plinov z zrakom. Na področjih, kjer obstaja nevarnost eksplozije, mora izvajalec rudarskih del še dodatno izvajati ukrepe za preprečitev vžiga eksplozivnih mešaníc.

Izvajalec rudarskih del mora v Načrtu obrambe in reševanja urediti tudi varovanje pred eksplozijami, v katerem podrobno opredeli potrebno opremo in ukrepe.

3. Varovanje pred zdravju škodljivimi ozračji

57. člen

Če se v ozračju delovišča zbirajo zdravju škodljive snovi, ali če se utegnejo tam zbirati mora izvajalec rudarskih del zagotoviti izvajanje ukrepov, s katerimi:

- prepreči razširjanje zdravju škodljive snovi v ozračje delovišča;
- zagotovi odstranjevanje zdravju škodljive snovi z odsesavanjem na izvoru;
- razredči koncentracijo zdravju škodljive snovi pod mejno vrednost.

Izvajalec rudarskih del mora ukrepe iz prejšnjega odstavka izvajati na takšen način, da to ne predstavlja tveganja za zdravje delavcev. Ukrepi, ki jih izvajalec rudarskih del

uporabi, morajo zagotoviti tako koncentracijo zdravju škodljivih snovi v ozračju delovišča, ki ne ogroža več zdravja delavcev in je v skladu s posebnimi predpisi.

58. člen

Izvajalec rudarskih del mora delavcem na delovišču, na katerem bi lahko bili izpostavljeni škodljivemu ozračju, dati na razpolago ustrezno osebno varovalno opremo za varovanje dihal in opremo za oživiljanje. Ta oprema mora imeti certifikat za uporabo v jamskih pogojih, ki ga izda pooblaščená ustanova. Delavci morajo biti usposobljeni za uporabo takšne opreme. Oprema mora biti primerno skladiščena in vzdrževana.

Če so v ozračju delovišča strupeni plini, ali pa se lahko tam pojavijo, mora biti to urejeno v Načrtu obrambe in reševanja, kjer se podrobno določi potrebna oprema ter potrebni varnostni ukrepi.

4. Odkrivanje in gašenje požarov

59. člen

Izvajalec rudarskih del mora na delovišču izvajati ukrepe, s katerimi zagotovi odkrivanje požarov in prisotnosti eksplozivnih in/ali zdravju škodljivih snovi v ozračju delovišča. Te ukrepe predpiše v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu.

V splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu mora delodajalec za delovišče, na katerem se izvajajo pridobivalna, gradbena, rudarsko-gradbena, montažna ali vzdrževalna dela, določiti ukrepe za preprečevanje nastanka in širjenja požarov. Ukrepi za zagotavljanje požarne varnosti morajo zagotoviti hitro in učinkovito gašenje požara.

Izvajalec rudarskih del mora delovišče opremiti z ustrežno opremo za gašenje požarov in, če je potrebno tudi s požarnimi detektorji in z alarmnimi sistemi.

Oprema za gašenje požarov mora biti delavcem lahko dostopna, enostavna za uporabo in, kjer je to potrebno, tudi zavarovana pred mehanskimi poškodbami in toploto.

Izvajalec rudarskih del izdelá Požarni načrt, ki je sestavni del Načrta obrambe in reševanja, v katerem določi vse potrebne ukrepe za odkrivanje, preprečevanje širjenja in gašenje požarov. Načrt mora biti na razpolago delavcem na delovišču in se mora stalno dopolnjevati.

Oprema za gašenje požarov mora biti označena v skladu s posebnimi predpisi. Oznake morajo biti obstojne in nameščene na vidnih mestih.

V. ZAHTEVE ZA UREJENOST IN OPREMLJENOST RUDNIKOV S PODZEMELJSKIM IZKORIŠČANJEM MINERALNIH SUROVIN

1. Komunikacijski in alarmni sistemi

60. člen

Izvajalec rudarskih del mora na vsakem delovišču zagotoviti primerne alarmne in po potrebi druge komunikacijske sisteme, ki omogočajo delavcem v primeru nevarnosti takojšnjo sprožitev aktivnosti za umik in reševanje.

2. Sredstva za razstreljevanje

61. člen

Dela, ki obsegajo skladiščenje, transport in uporabo sredstev za razstreljevanje, smejo izvajati le usposobljene in pooblaščené osebe.

Dela iz prejšnjega odstavka morajo biti tako organizirane in izvajane, da ne predstavljajo tveganja za delavce.

Pri skladiščenju, transportu in uporabi sredstev za razstreljevanje mora izvajalec rudarskih del upoštevati tudi posebne predpise o uporabi razstrelilnih sredstev v rudarstvu.

3. Transportne poti

62. člen

Delovišča morajo imeti varne dostope, ki morajo v primeru nevarnosti delavcem omogočati hiter in varen umik.

Transportne poti, stopnišča, prehodi s pritrjenimi lestvami, površine za nakladanje in dovoz, morajo biti dimenzionirane in razporejene tako, da glede na namen njihove uporabe zagotavljajo neovirano in varno gibanje ljudi in vozil, predvsem pa, da ne prihaja do ogrožanja oseb, ki se nahajajo v bližini transportnih poti.

Dimenzije poti, ki so namenjene gibanju ljudi in/ali transportu materiala in ljudi, morajo biti dimenzionirane glede na število možnih uporabnikov in namen uporabe.

63. člen

Če se uporabljajo na transportnih poteh prevozna sredstva, mora biti zagotovljena zadostna varnostna razdalja med pohodnimi površinami, ki so namenjene gibanju ljudi, in površinami, ki so namenjene gibanju vozil.

Zadostna varnostna razdalja mora biti zagotovljena tudi med transportnimi potmi in vrati, prehodi namenjenimi gibanju ljudi, podhodi ter stopnišči. Transportne poti in dostopi morajo biti vidno označeni. Posebej so te razdalje določene v predpisih o prevažanju.

Transportne poti morajo biti vidno označene za varen prehod delavcev.

Za delovne prostore, na katerih se uporabljajo motorna vozila ali lokomotive morajo biti v skladu s posebnimi predpisi izdelana prometna navodila.

4. Zunanja delovišča

64. člen

Delovna mesta, transportne poti in druga področja ali zunanje naprave, na katera vstopajo ali na njih izvajajo delavci svoje delovne naloge, morajo biti urejena tako, da se lahko na njih vozila in ljudje varno gibljejo.

Zunanja delovišča morajo biti ustrezno osvetljena z umetno svetlobo, kadar dnevna svetloba ni zadostna.

65. člen

Če so delavci zaposleni na zunanjih deloviščih, morajo biti delovna mesta urejena tako, da:- so delavci zavarovani pred neugodnimi vremenskimi razmerami in padajočimi predmeti;

- delavci niso izpostavljeni škodljivemu hrupu in nevarnim zunanjim vplivom, kot so plini, pare in prah;

- omogočajo delavcem v primeru nevarnosti hitro zapustiti delovna mesta oziroma da omogočajo hitro reševanje in nudenje prve pomoči;

- so delavci zavarovani pred zdrsom ali padcem.

5. Nevarna področja

66. člen

Nevarna področja morajo biti jasno označena.

Če obstajajo na delovišču nevarna področja, na katerih obstajajo za delavce posebna tveganja za padce v globino ali da nanje z višine padejo predmeti, morajo biti takšna

področja opremljena z napravami, ki preprečujejo nepooblaščenim delavcem vstop na ta področja. Nevarna področja morajo biti vidno označena.

Za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev, ki so pooblaščen za vstop na nevarna področja mora izvajalec rudarskih del sprejeti posebne ukrepe.

6. Poti za umik in izhodi v sili

67. člen

V primeru nevarnosti mora biti delavcem omogočeno, da se umaknejo z delovnih mest, kar se da hitro in varno.

Poti za umik in izhodi v sili morajo biti vedno proste. Poti za umik morajo biti po najkrajši poti speljane na prosto ali do varnega področja, varnega zbirnega mesta ali do varne evakuacijske točke.

Število, razpored in dimenzije poti ter izhodov v sili morajo odgovarjati velikosti delovnih prostorov, zasedenosti z opremo in največjemu številu oseb, ki so lahko na delu.

Vrata izhodov v sili se morajo odpirati navzven in ne smejo biti zaklenjena ali zapahnjena iz zunanje strani, temveč morajo vsaki osebi omogočati, da jih hitro in zlahka odpre ob preteči nevarnosti.

Poti za umik in izhodi v sili ter k njim speljane dostopne poti in vrata, morajo biti dobro prehodni, tako da jih je možno vedno uporabiti brez ovir. V njih ne sme biti odloženega materiala.

Poti za umik in izhodi v sili morajo biti opremljeni z varnostno razsvetljavo za slučaj, če normalna razsvetljava odpove, in morajo biti označeni v skladu s posebnimi predpisi.

7. Oprema za umik in reševanje

68. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ustrezno opremo za umik, ki omogoča delavcem v primeru nevarnosti takojšen in varen umik z delovišča.

Izvajalec rudarskih del mora delavce usposobiti za uporabo opreme za umik in izvajanje potrebnih ukrepov v primerih nevarnosti.

V ta namen mora redno na vseh običajnih deloviščih organizirati ustrezne vaje za preverjanje usposobljenosti delavcev, ki so jim v primeru nevarnosti poverjene posebne naloge v zvezi z uporabo, rokovanjem in delovanjem varnostne in reševalne opreme. Če je potrebno, morajo biti za to usposobljeni vsi delavci, kar izvajalec rudarskih del določi v splošnem aktu o varstvu in zdravju pri delu.

69. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ustrezno opremo za reševanje, ki mora biti razporejena na dostopnih mestih ter pripravljena za takojšnjo uporabo. Takšna mesta morajo biti označena v skladu s posebnimi predpisi.

8. Oprema in prostori za prvo pomoč

70. člen

Oprema za prvo pomoč mora biti na razpolago na vseh mestih, kjer to zahtevajo delovne razmere in vrsta aktivnosti delavcev pri delu. Oprema mora biti označena z ustreznimi oznakami in lahko dostopna.

Glede na velikost delovišča, naravo njegove dejavnosti ter pogostost poškodb pri delu, mora biti zagotovljen eden ali več prostorov za prvo pomoč. V teh prostorih morajo biti izobešena navodila za nudenje prve pomoči. Prostori za

prvo pomoč morajo biti opremljeni s potrebnimi pripomočki in opremo za prvo pomoč, omogočen pa mora biti dostop z nosili. Prostorji morajo biti označeni v skladu s posebnimi predpisi.

Oprema za prvo pomoč mora biti na razpolago tudi na drugih mestih, kjer to zahtevajo delovne razmere. Mesta, kjer je ta oprema shranjena, morajo biti ustrezno označena in lahko dostopna. Za uporabo razpoložljive opreme za prvo pomoč mora biti usposobljeno zadostno število delavcev.

9. Naravna in umetna razsvetljava

71. člen

Vsako delovišče mora imeti zagotovljeno primerno svetlobo za varno in zdravo delo.

Delovišča izven jame morajo biti razsvetljena z naravno svetlobo. Ob upoštevanju neugodnih vremenskih razmer pa morajo biti delovišča opremljena še z ustrezno umetno razsvetljavo zadostne svetilnosti, ki zagotavlja delavcem ustrezno varnost in zdravje pri delu.

Vrsta razsvetljave delovnih prostorov ter povezovalnih prehodov mora biti tako izbrana in izvedena, da način razsvetljave ne predstavlja tveganj za poškodbe delavcev.

Delovišča, na katerih so delavci izpostavljeni nevarnosti, če umetna razsvetljava odpove, morajo biti opremljena še z varnostno razsvetljavo ustrezne svetilnosti. Če to ni izvedljivo, mora izvajalec rudarskih del delavcem zagotoviti osebne svetilke.

Izvajalec rudarskih del mora delavcem pri podzemeljskih delih zagotoviti ustrezno osebno svetilko, delovna mesta na stalnih deloviščih pa po možnosti opremiti z umetno razsvetljavo, ki jim zagotovi varnost in zdravje pri delu. Umetna razsvetljava mora biti urejena tako, da ne predstavlja tveganj za poškodbe delavcev.

10. Zahteve za urejenost pomožnih prostorov

A) Garderobe

72. člen

Delavcem morajo biti na razpolago ustrezne garderobe, če morajo zaradi značilnosti njihovega dela, zdravstvenih ali drugih razlogov nositi delovne obleke, če nimajo za preoblačenje na razpolago drugega primerne prostora.

Garderobe morajo biti ustrezno dimenzionirane, opremljene pa morajo biti s stoli, klopmi in garderobnimi omaricami ali obešali, ki omogočajo vsakemu delavcu, da med delom varno spravi svojo obleko in druge osebne stvari.

Če garderobe niso potrebne, mora biti vsakemu delavcu zagotovljeno mesto za shranitev njegovih oblačil.

Če delavci med delom prihajajo v stik z nevarnimi snovi, blatom ali vodo, morajo biti garderobne omarice ali obešala za delovno obleko ločene od tistih za čista oblačila. V garderobah morajo imeti delavci na razpolago naprave za sušenje mokrih delovnih oblek.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ločene garderobe za moške in ženske, če to ni mogoče, pa mora zagotoviti njihovo ločeno uporabo.

Garderobe morajo biti urejene in vzdrževane v skladu s predpisi.

B) Kopalnice in umivalnice

73. člen

Izvajalec rudarskih del mora delavcem zagotoviti primerne kopalnice, če to zahtevajo narava dela in zdravstveni razlogi. Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ločene kopalnice za moške in ženske, če pa to ni mogoče, pa njihovo ločeno uporabo.

Kopalnice s prhami morajo biti dovolj velike, da omogočajo vsakemu delavcu neovirano umivanje in primeren higijenski standard. Prhe morajo biti opremljene z vročo in mrzlo tekočo vodo.

Če kopalnice niso potrebne, morajo biti v bližini delovnih mest in garderob na razpolago umivalnice z vročo in mrzlo tekočo vodo.

Umivalnice morajo biti ločene za moške in ženske, če pa to ni mogoče, pa se mora zagotoviti njihova ločena uporaba.

Kopalnice in umivalnice morajo biti urejene in vzdrževane v skladu s predpisi.

C) Stranišča

74. člen

V bližini delovnih mest, sob za odmor, garderob ter kopalnic in umivalnic, mora izvajalec rudarskih del zagotoviti ustrezno število stranišč z umivalniki.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ločena stranišča za moške in ženske. Če to ni mogoče, pa njihovo ločeno uporabo.

Delovišča s podzemeljskim izkoriščanjem mineralnih surovin imajo lahko sanitarne prostore iz 72., 73. in 74. člena tega pravilnika, vse ali samo nekatere, locirane na površini v odvisnosti od razmer in potreb.

Stranišča morajo biti urejena in vzdrževana v skladu s predpisi.

11. Jalovišča in ostala odlagališča

75. člen

Jalovišča in druga odlagališča, kakor tudi usedalni bazeni, morajo biti projektirani in zgrajeni tako, da je zagotovljena njihova stabilnost, pri tem pa morajo obratovati in biti vzdrževani tako, da sta zagotovljeni varnost in zdravje delavcev pri delu.

12. Pomožni obrati na površini

A) Stabilnost in trdnost

76. člen

Pomožni obrati morajo biti tako projektirani, zgrajeni, razporejeni, nadzorovani ter vzdrževani, da ne ogrožajo ljudi in okolja.

Pomožni obrati morajo biti urejeni tako, kot je to predvideno z zahtevami za varstvo okolja.

Konstrukcija in trdnost pomožnih obratov mora odgovarjati namenu, zaradi katerega so bili postavljeni.

B) Tla, stene, stropi in strehe delovnih prostorov

77. člen

Tla delovnih prostorov morajo biti trdna, brez nevarnih izboklin, lukenj in podobnih neravnin, odporna proti drsenju in ustrezno toplotno izolirana glede na značilnosti proizvodnje in fizični napor delavcev pri delu.

V delovnih prostorih morajo biti površine tal, sten in stropov takšne, da jih je možno čistiti ali prepleskati, oziroma vzdrževati v skladu s higienskimi zahtevami.

Prozorne ali prosojne stene, še posebno steklene stene v bližini transportnih poti, morajo biti izdelane iz materiala, ki je odporen na udarce odpornega materiala, vidno označene in zavarovane na takšen način, ki prepreči stik delavcev s takšnimi stenami ali poškodbe delavcev ob njihovem razbitju.

Brez ustrezne opreme, ki zagotavlja delavcem varno delo, je dostop na strehe, ki so pokrite z lomljivo kritino, prepovedan.

C) Velikost in prostornina delovnih prostorov – proste površine na delovnem mestu

78. člen

Delovni prostori morajo imeti površino, višino in prostornino v skladu s posebnimi predpisi. Proste površine, ki so namenjene gibanju delavcev v delovnih prostorih, morajo biti takšne, da jim omogočajo svobodno gibanje ter varno izvajanje del.

Č) Okna in svetlobni jaški

79. člen

Okna, svetlobni jaški in prezračevalne naprave, katere je treba odpirati, zapirati ali kako drugače uravnati, morajo biti projektirane tako, da je možno uravnavanje izvajati varno.

Okna, svetlobni jaški in prezračevalne naprave morajo biti nameščeni tako, da ne predstavljajo nevarnosti za poškodbe delavcev, če so odprti.

Delavci morajo imeti na razpolago pripomočke za varno čiščenje oken in svetlobnih jaškov.

D) Vrata

80. člen

Razpored, število in dimenzije vrat ter material za njihovo izdelavo, se mora določiti glede na namen uporabe delovnih prostorov in glede na način njihove uporabe.

Nihajna vrata morajo biti izdelana iz prozornega materiala ali pa morajo imeti vgrajena prozorna okna. Prozorna vrata morajo biti vidno označena v višini oči.

Če prozorne ali prosojne površine v vratih niso izdelane iz nelomljivih materialov, tako da obstaja nevarnost, da bi se delavci poškodovali ob njihovem razbitju, morajo biti prozorne površine zaščitene pred razbitjem.

Drсна vrata morajo biti opremljena z varnostno napravo, ki prepreči njihovo snetje ali iztirjenje.

Vrata, ki se odpirajo navzgor, morajo biti opremljena z mehanizmom, ki prepreči njihov padec.

Vrata vzdolž poti za umik morajo biti vidno označena. Zagotovljeno mora biti, da se ob vsakem času in brez posebne pomoči lahko odprejo od znotraj ter odpiranje v primeru zasedenosti delovnih mest.

V neposredni bližini vrat, ki so namenjene za vozila, morajo biti še dodatna vrata za ljudi, ki jim morajo omogočiti varen prehod. Takšna vrata morajo biti vidno označena in vedno prehodna brez ovir.

Mehanska vrata morajo delovati tako, da ni nevarnosti za poškodbe delavcev. Za zagotovitev umika v primeru nevarnosti morajo biti mehanska vrata opremljena z dobro vidnimi in dostopnimi napravami za ročno odpiranje vrat, če se sama ne odprejo ob izpadu električne energije.

E) Zračenje delovnih prostorov

81. člen

Za zagotovitev zadostne količine svežega zraka za dihanje delavcev v zaprtih delovnih prostorih, morajo biti izvedeni potrebni ukrepi, ki upoštevajo značilnosti delovnih procesov ter fizične napore zaposlenih delavcev.

Če se za zračenje uporabljajo prezračevalne naprave, morajo biti te naprave tako vzdrževane, da so stalno usposobljene za obratovanje. Vsako prekinitev zračenja mora signalizirati opozorilni sistem povsod, kjer je to nujno za zaščito zdravja delavcev. Če se za zračenje uporabljajo klimatske naprave ali naprave za mehansko zračenje, morajo te naprave obratovati tako, da delavci zaradi njihovega delovanja niso izpostavljeni neugodnemu prepihu.

Vsaka umazanija, ki bi lahko povzročila nenadno onesnaženje ozračja in bi s tem ogrozila zdravje delavcev, mora biti takoj odstranjena.

F) Temperatura v delovnih prostorih

82. člen

Med delovnim časom morajo biti delovni prostori ogreti na temperaturo, ki je prilagojena značilnostim delovnega procesa in fizičnim naporom v njih zaposlenih delavcev.

V prostorih za odmor in dežurstvo, garderobah, kopalnicah, umivalnicah in straniščih, v jedilnicah in v prostorih za prvo pomoč mora biti temperatura prilagojena posebnim namenom teh prostorov.

Okna, svetlobni jaški in steklene površine morajo biti opremljene z ustreznimi zastori, prilagojenimi značilnostim dela in delovnega prostora, da se z njimi prepreči neugodne vplive sončnih žarkov na temperaturo v prostoru.

G) Prostori za odmor

83. člen

Delavcem mora biti zagotovljen prostor za odmor, če varnost in zdravje delavcev glede na način izvajanja del to zahteva. Prostor za odmor ni potreben, če delavci delajo v pisarnah ali podobnih delovnih prostorih, kjer je možna ustrezna sprostitev med odmori.

Prostori za odmor morajo biti dovolj veliki glede na število zaposlenih in lahko dostopni. Opremljeni morajo biti z ustreznim številom miz in sedežev z naslonjali. V prostorih za odmor morajo biti uvedeni ukrepi za zaščito nekadilcev pred tobačnim dimom.

V primerih, ko prihaja med delovnim časom do pogostih prekinitev delovnega procesa, in ko delavci v času pripravljenosti med temi prekinitvami nimajo na razpolago prostora za odmor, jim morajo biti zagotovljeni drugi prostori, če to zahteva varnost in zdravje delavcev. Za zaščito nekadilcev je treba izvesti primerne ukrepe.

13. Prostori za noseče žene in doječe matere

84. člen

Nosečim ženam in doječim materam mora biti na primeren način omogočeno, da se lahko uležejo in odpočijejo.

14. Upoštevanje potreb invalidnih delavcev

85. člen

Delovišča morajo biti urejena tako, da so upoštevane tudi potrebe invalidnih delavcev. Ta zahteva se nanaša še posebej na vrata, prehode, stopnišča, kopalnice, umivalnice, stranišča in sama delovna mesta, na katerih so že zaposleni invalidni delavci ali se predvideva njihova zaposlitev.

VI. POSEBNE ZAHTEVE ZA RUDNIKE S PODZEMELJSKIM IZKORIŠČANJEM MINERALNIH SUROVIN

1. Splošno

86. člen

Ne glede na predhodne določbe tega pravilnika mora izvajalec rudarskih del, ki je odgovoren za delovišče s podzemeljskim izvajanjem rudarskih del, zagotoviti, da splošni akt o varnosti in zdravju pri delu vključuje vse ukrepe, ki jih mora uvesti za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev v normalnih in kritičnih obratovalnih razmerah.

Vsa dela na delovišču s podzemeljskim izvajanjem rudarskih del se morajo izvajati v skladu s splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu. Splošni akt o varnosti in zdravju pri delu mora biti na razpolago na delovišču.

2. Rudarske karte podzemeljskih del (jamske karte)

87. člen

Rudarske karte podzemeljskih del morajo biti izdelane v takšnem merilu, ki zagotavlja jasno predstavo o podzemeljskih delih. Poleg transportnih poti in odkopnih polj morajo biti v njih prikazane tudi posamezne posebnosti, ki lahko vplivajo na varen potek del.

Rudarske karte podzemeljskih del morajo biti redno dopolnjeване s prikazom dejanskega stanja del ter morajo biti na razpolago na delovišču. Rudarske karte podzemeljskih del morajo biti na razpolago in lahko dostopne ter hranjene toliko časa, kot je to potrebno iz vidika varnosti.

3. Izhodi iz rudnika na površino

88. člen

Vsako podzemeljsko delovišče mora imeti dva ločena, trdno zgrajena in za delavce takoj in lahko dostopna izhoda na površino. Če je za pohod (vhod in izhod) potreben znaten fizični napor delavcev, morajo na razpolago mehanične naprave za njihov prevoz.

4. Delovna mesta na odkopnih poljih

89. člen

Delovna mesta na odkopnih poljih, na katerih se izvajajo podzemeljska rudarska dela, morajo biti zgrajena, opremljena in vzdrževana tako, da se lahko delavci neovirano gibljejo. Dela na takšnih deloviščih morajo biti organizirana tako, da delavci niso izpostavljeni tveganju za poškodbe.

Jamski hodniki morajo biti tako označeni, da se v njih lahko delavci brez težav orientirajo.

5. Prevažanje v jamah

90. člen

Prevažalne naprave v jamah morajo biti izvedene in vzdrževane tako, da pri normalnem obratovanju zagotavljajo varnost in zdravje delavcev, zaposlenih pri prevažanju, uporabnikov in ostalih oseb v bližini.

Izvažalne naprave v jaških in vpadnikih ter ostale strojne naprave za prevoz ljudi in materiala morajo biti ustrezno dimenzionirane, zgrajene in opremljene z varnostnimi napravami, delavci pa jih smejo uporabljati le v skladu s pisnimi tehničnimi navodili izvajalca rudarskih del.

Podrobneje so zahteve za prevažalne naprave in izvažalne naprave določene v posebnih predpisih o transportu.

6. Podporje in trdnost hribine

91. člen

Podporje mora biti vgrajeno takoj po izkopu, razen v primeru, če ima hribina ustrezno nosilnost oziroma trdnost, ki zagotavlja varnost delavcem med delom. Podporje mora biti vgrajeno in vzdrževano v skladu s tehnično dokumentacijo in pisnimi tehničnimi navodili izvajalca rudarskih del.

Stabilnost terena na delovišču, do katerega imajo delavci dostop, je potrebno redno pregledovati, vedno pa pred začetkom dela.

7. Odprti in prikriti jamski požari ter samovžigi

92. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da delavci dosledno izvajajo ukrepe za preprečevanje samovžigov, in kjer je to možno, tudi za njihovo pravočasno odkrivanje. Vnašanje vnetljivih snovi na delovišča v jamah mora biti omejeno le na najmanjše potrebne količine teh snovi, ki so nujno potrebne za nemoteno odvijanje delovnega procesa.

Če se pri delovni in ostali opremi uporabljajo hidravlične tekočine, morajo biti, če je to mogoče, težko vnetljive. Hidravlične tekočine morajo ustrezati zahtevam, ki se nanašajo na njihovo nevnnettljivost in higienske kriterije.

Če se uporabljajo hidravlične tekočine, ki ne ustrezajo zahtevam in kriterijem iz prejšnjega odstavka, morajo biti uvedeni dodatni varnostni ukrepi za preprečitev nastanka požara in njegove širitve.

8. Škodljivo ozračje in samoreševalni dihalni aparati

93. člen

Če so ali bi lahko bili izpostavljeni zdravju škodljivemu ozračju, mora izvajalec rudarskih del delavcem pri podzemeljskih delih in tudi drugim osebam, ki se upravičeno nahajajo v jami, zagotoviti ustrezno zaščito in samoreševalni dihalni aparat, s katerim si zagotovijo varen umik z ogroženega področja. Delavci morajo imeti samoreševalni dihalni aparat vedno pri sebi ali v neposredni bližini. Konkretno zaščito izvajalec rudarskih del predpiše v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu v skladu z oceno tveganj, katerim so izpostavljeni delavci pri podzemeljskih delih.

Delavci morajo biti za uporabo samoreševalnega dihalnega aparata praktično usposobljeni. Samoreševalni dihalni aparati se morajo redno preizkušati in vzdrževati.

9. Preverjanje prisotnosti pri podzemeljskih delih

94. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ukrepe, s katerimi je možno v vsakem trenutku ugotoviti, kdo se nahaja na podzemeljskih delih v rudniku.

10. Organizacija reševalne službe

95. člen

Za pravočasno in učinkovito sprožitev reševalne akcije v primeru nesreče mora biti na deloviščih organizirana reševalna služba. Reševalna služba mora imeti zadostno število usposobljenih reševalcev in na razpolago ustrezno reševalno opremo, s katero lahko doseže vsako jamsko čelo, na katerem se izvajajo dela.

Kot zadostno število reševalcev se šteje najmanj dvakrat večje število, kolikor je na razpolago število izolacijskih reševalnih aparatov, najmanj pa dvanajst.

Kot ustrezna reševalna oprema se šteje tista reševalna oprema, ki ima certifikat pooblaščenih ustanov.

Za reševalce mora izvajalec rudarskih del organizirati posebno izobraževanje, tako teoretično kot praktično na deloviščih.

Če je mogoče organizirati pravočasno intervencijo z drugih večjih rudnikov, reševalna postaja in reševalna četa nista potrebni. O tem odloči pristojni upravni organ na podlagi strokovnega elaborata.

Podrobneje se organizacija in način dela Reševalne službe opredeli v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu izvajalca rudarskih del.

TRETJI DEL – TEHNIČNI UKREPI

I. SPLOŠNE TEHNIČNE ZAHTEVE

96. člen

Vsaka jama mora imeti najmanj dva izhoda na površino zemlje, ki morata biti drug od drugega toliko oddaljena, da sta funkcionalna in da zaradi geološke strukture hribin, skozi katere se izdelujeta, izdelava in uporaba enega izhoda ne ogroža izdelave in uporabe drugega izhoda. Izhod na površino mora biti, če je v bližini površinskih vodnih tokov, nad največjo vodno gladino v zadnjih sto letih.

Izhodi iz jam premogovnikov morajo biti med seboj oddaljeni najmanj 30 m in ne smejo biti v eni stavbi.

97. člen

Izhodi iz jame na površino morajo imeti pohodni oddelek. Če ima jama več izhodov na površino (poševni jaški, navpični jaški), morata imeti najmanj dva izhoda pohodna oddelka ali dvigalo za ljudi.

Jaški v obstoječih jamah so lahko brez pohodnega oddelka, če niso globlji od 50 m.

Če so jaški globlji od 50 m, mora obstajati pohodni oddelek v dveh jaških ter biti omogočeno mehanično prevažanje v enem izmed njiju.

Če sta dva izhoda na površino zemlje dva poševna jaška, mora biti v enem izmed njiju urejeno mehanično prevažanje s pohodnim oddelkom, širokim najmanj 0,7 m in visokim 1,8 m.

98. člen

Izhodi iz jame na površino morajo biti izdelani in opremljeni v skladu s pravilnikom o tehničnih predpisih in predpisih o varnosti in zdravju pri delu pri prevažanju v podzemeljskih prostorih in na površini pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin in z ustreznimi veljavnimi standardi za zgradbe, ki so namenjene za prevažanje izkoppine in drugih tovorov ter prehod ljudi z vseh delovišč in obzorij.

99. člen

Poleg glavnih izhodov na površino zemlje so lahko tudi pomožni izhodi za oskrbovanje jame s potrebnim materialom in opremo, ki pa morajo imeti pohodni oddelek z lestvami in počivališči.

100. člen

Vsako obzorje v jami mora imeti najmanj dva izhoda, urejena (in usposobljena) za pohod ljudi, od katerih mora biti eden urejen tudi za prevoz ljudi.

101. člen

Vsako medobzorje mora biti povezano z nižjim in višjim obzorjem, in sicer najmanj z enim pohodnim prostorom. Tudi odkop na medobzorju mora biti s pohodnim prostorom povezan z enim obzorjem, pri čemer število rudnih jaškov (presipalnikov – sipk) ni omejeno.

En izhod – oddelek mora biti opremljen za prevažanje poškodovanih delavcev.

Razen s pohodnimi oddelki in oddelki za prevažanje delavcev iz drugega odstavka tega člena so lahko medobzorja in odkopi povezani z obzorji in med seboj tudi s pomožnimi pohodnimi oddelki, zgrajenimi v objektih za presipavanje ali prevoz izkoppine.

102. člen

V vseh poševnih prostorih, ki so namenjeni za prehod ljudi in imajo padec oziroma vzpon več kot 22°, morajo biti ob enem njihovem boku stopnice z letvami za oprijemanje. Če je padec oziroma vzpon teh prostorov več kot 45°, morajo biti v njih postavljene lestve in urejena počivališča, če pa je njihov padec oziroma vzpon več kot 65°, smejo biti počivališča med seboj oddaljena največ 8 m.

103. člen

Izvažalni stolpi in zgradbe nad ustji jam (jaškov, vpadnikov ali rovov) z vstopnim zračilnim tokom ter gradbene stavbe, oddaljene od teh ustij manj kot 30 m, morajo biti zgrajene iz negorljivega gradiva.

Pri poglobljanju jaškov se lahko izvažalni stolp zgradi iz lesa, vendar mora biti zaščiten z negorljivo snovjo.

104. člen

Prostori za hranjenje bencina in maziva ter skladišča jamskega lesa in drugih lahko vnetljivih in gorljivih gradiv na površini zemlje morajo biti od izvažalnega oziroma zračilnega jaška oddaljeni najmanj 60 m.

105. člen

V premogovnikih morajo biti separacije, odlagališča premoga in jalovišča z odpadki premoga od ustja jame z vstopnim oziroma izstopnim zračilnim tokom oddaljeni najmanj 80 m.

Če v obstoječih rudnikih ni mogoče ravnati po prvem odstavku tega člena, se mora z ustreznimi tehničnimi rešitvami zagotoviti, da morebitni produkti, ki nastajajo zaradi tlenja ali zgorevanja premoga na odlagališčih in jaloviščih, ne morejo priti do vstopnega ustja jame.

106. člen

Vsaka jama mora imeti ustrezen sistem za zveze in prenašanje sporočil, ki zagotavlja izvajanje reševanja in drugih postopkov ob kolektivni ogroženosti delavcev.

II. PODZEMELJSKI RUDNIŠKI (JAMSKI) PROSTORI

1. Splošne opredelitve

107. člen

Pri izdelavi izvažalnih in zračilnih jaškov in drugih pomembnih jamskih objektov je potrebno za vsak objekt določiti meje varovalnega stebra in pogoje za izvajanje nujnih rudarskih del v teh stebrih.

108. člen

Vsi jamski prostori morajo biti varni varni za uporabo in se morajo vzdrževati v brezhibnem stanju.

Če je hribina trdna, odprt prostor pa ne povzroča rušenja krovnine in bokov jamskega prostora, so lahko vodoravni in poševni jamski prostori podprti ali nepodprti.

Jamskih prostorov ni treba podpirati, če se na podlagi izračuna ugotovi, da so stabilni in varni.

109. člen

Oblika in velikost prečnega prereza podzemeljskih rudniških prostorov se določita in prostori izdelajo v odvisnosti od fizikalno-mehanskih lastnosti hribin, hribinskega pritiska in načina podpiranja, uporabljene mehanizacije in druge opreme, števila tirov, predpisanih medsebojnih razdalj med prevažalnimi sredstvi, predpisanih razdalj med prevažalnimi sredstvi in boki prostorov, tehnološkega proizvodnega procesa in količine zraka, potrebne za zračenje, in morata biti v skladu z ustreznimi veljavnimi standardi.

110. člen

Podzemeljski rudniški objekti, za katere je predvideno podpiranje, se morajo s podpiranjem pravočasno in ustrezno zavarovati v skladu z geološkimi razmerami, namenom, časom uporabe idr.

Leseno, kovinsko ali drugo podporje ne sme biti od čela delovišča oddaljeno več kot 3 m.

Če nameščanje stalnega podporja zahteva daljši čas, je potrebno v bližini čela delovišča uporabljati začasno podporje, ki od čela delovišča ne sme biti oddaljeno več kot 3 m.

111. člen

Za izdelavo in podpiranje jamskih prostorov se mora v skladu s projektom izdelati navodilo po projektu za določene rudarsko-tehnične pogoje.

112. člen

Vrsta in način podpiranja morata ustrezati jakosti in smeri pritiska, prečnemu prerezu in nagibu jamskega prostora ter lastnostim hribine in projektnim rešitvam.

Podpiranje s sidri se izvede v skladu z ustreznimi veljavnimi standardi.

113. člen

Pri izdelavi prostorov v hribinah, ki so v rušnih območjih ali starem delu, se lahko začasno uporablja ojačeno, prodirajoče ali ščitno podporje, območje pred čelom delovišča pa se lahko utrdi (impregnira) z betonom ali kakim drugim vezivnim sredstvom, z zamrzovanjem in drugimi sredstvi.

114. člen

Praznine med podporjem in bokom jamskega prostora se zapolnijo z ustreznimi gradivi, ki morajo biti v skladu z ustreznimi veljavnimi standardi za posamezna gradiva.

115. člen

Z rudarskim projektom se določijo način izdelave podzemeljskega rudniškega prostora (z miniranjem, vrtnjem po vsem profilu, kopanjem z mehaničnimi napravami idr.), prečni profil in oblika prostora, zavarovanje oziroma način podpiranja, organizacija dela pri izdelavi, varnostni ukrepi pri izdelavi idr.

116. člen

Med izdelavo rudniških prostorov se morajo sistematično spremljati parametri prostora (smer, nagib, mere in stanje glede varnosti in funkcionalnosti).

117. člen

Iz vseh jamskih prostorov, v katerih je voda, se mora leta odvajati tako, da talnina ne nabrekne in da ne nastanejo dodatni pritiski.

Če zaradi učinka vode tla prostora nabrekajo, se mora v določeni razdalji od čela delovišča izdelati vodni zbiralnik, iz katerega se voda s črpalko pretaka v glavni vodni zbiralnik, ali poiskati kak drug učinkovit način za zbiranje in odvajanje vode.

118. člen

Rudarska podzemeljska dela, ki se približujejo staremu delu, napolnjenemu z vodo, plini ipd., se morajo izvajati na podlagi točnih meritev in rezultatov ustreznega predvrtanja ter ob ukrepih za preprečevanje nekontroliranega vdora vode, plina in podobno.

119. člen

Izhodne odprtine jame na površino, tehnološke prometnice in rudarska podzemeljska dela se smejo izjemoma izvajati skozi staro delo oziroma rušna območja odkopanih jamskih polj samo, če ni možnosti, da se ta dela izvajajo na varnejših območjih, in če ne grozi neposredna nevarnost, kar mora biti obdelano v rudarskem projektu.

2. Izdelava podzemeljskih rudniških prostorov

A) Izdelava navpičnih in zelo strmih podzemeljskih rudniških prostorov

a) Izdelava novih jaškov

120. člen

Lokacija novega jaška je pogojena s prostorsko lego nahajališča mineralne surovine in oblikovanostjo zemljišča nad nahajališčem.

121. člen

Pred začetkom projektiranja in izdelave jaškov, ki so namenjeni za odpiranje rudnika, se mora na lokaciji jaška izvrtati kontrolna tehnična vrtina, za katero se mora na podlagi rezultatov preskušanja vrtine in jedra izdelati tehnično poročilo, ki je podlaga za projektiranje jaška.

Kontrolna tehnična vrtina mora biti praviloma izvrtana znotraj konture jaška.

Tehnično poročilo mora obsegati geološki profil jedra vrtine, tehnološki opis geoloških, hidrogeoloških in fizikalno-mehanskih značilnosti litoloških členov, navrtanih z vrtino, in program sprememb, ki utegnejo nastati v fazi izdelave jaška.

Tehnično poročilo iz prvega odstavka tega člena mora med drugim obsegati podatke o pritoku vode, izbitku hribin, vdoru nanosov, vdoru peska, možnosti nastanka gorskih udarov in pojavo metana.

122. člen

Pred začetkom izdelave jaška se mora na terenu s trajnimi oznakami označiti središče ter glavna in pomožna os jaška.

Zlasti je treba paziti na trajno stabilnost označenih osi objektov, ki se med pridobivanjem uporabljajo za kontrolo geometrične stabilnosti in rekonstrukcijo. To velja zlasti za točke in osi izvažalnega kompleksa (jaški, stolpi, izvažalni stroji).

123. člen

Način izdelave jaška je odvisen tudi od geoloških in hidrogeoloških razmer. Delo lahko poteka v normalnih in posebnih razmerah delovnega okolja.

124. člen

Normalne delovne razmere delovnega okolja po tem pravilniku so v trdnih hribinah s pritokom vode manj kot 0,017 m³/s. V tem primeru se lahko jašek podpre z začasnimi ali stalnim podporjem.

Posebne delovne razmere delovnega okolja po tem pravilniku so v nestabilnih razpokanih hribinah, območjih vdorov hribine in pritoka vode več kot 0,017 m³/s.

125. člen

Jašek se lahko izdeluje s površine do določenega obzorja po navpični osi od zgoraj navzdol ali od spodaj navzgor.

Slepi jašek se lahko izdeluje od višjega obzorja k nižjemu in obratno.

126. člen

Navpični jašek se lahko izdeluje ročno, strojno z miniranjem ali brez njega ter kombinirano.

127. člen

Navpični jašek se v trdnih hribinah izdeluje z vrtno-minerskimi deli z visečega odra, z mehaniziranim odrom, z izdelavo globokih vrtin večjega premera in miniranjem po odsekih po vsem prerezu jaška.

128. člen

Pri izdelavi ali poglobljanju jaška se izbija kamnina praviloma naklada s čeljustnimi nakladalniki ali nakladalno-prevažalnimi stroji, največja razdalja med stranicami strojev in steno jaška pa ne sme znašati manj kot 400 mm.

Prerezi jaškov se izdelujejo v skladu z ustreznimi veljavnimi standardi.

129. člen

Če se jašek izdeluje skozi vodnate kamninske sklade, se uporablja ustrezna tehnologija.

Za ugotavljanje vodnatosti kamninskih skladov in drugih značilnosti se izdelava hidrogeološka vrtina.

130. člen

Jašek se lahko izdeluje s postopnim ali istočasnim izvajanjem tehnoloških delovnih faz.

Dela v zvezi s podpiranjem jaška se postopno izvajajo, ko se jašek poglobi do določene globine.

Dela se istočasno izvajajo, kadar to poteka vzporedno z deli v zvezi z izdelovanjem in podpiranjem jaška, pri čemer se med dva oddelka vgradi varovalna pregrada.

131. člen

Ustje jaška se podpre z ojačenim stalnim podporjem v dolžini, ki je odvisna od fizikalno-mehanskih lastnosti hribin (razpokanost, plastovitost ipd.), najmanj pa v dolžini 10 m.

132. člen

Jaški se lahko izdelujejo od zgoraj z visečim odrom ali brez njega.

Jaški s prerezom manj kot 6 m² in globino do 50 m se lahko izdelujejo brez visečega odra.

Jaški z globino nad 50 m se ne glede na velikost prereza izdelujejo z visečim odrom.

133. člen

Na ustje jaška se vgradi varovalni oder z odprtinami za prehod izvažalnih posod in ljudi, ki morajo imeti ustrezne pokrove.

Varovalni oder in pokrovi morajo biti izvedeni tako, da lahko zdržijo udarec pri padcu polne izvažalne posode – s trikratno varnostjo pokrovi pa morajo biti med delom na čelu (poglobljanje jaška) zaprti.

Nad čelom delovišča v jašku se, če se ne uporablja viseči oder (do globine 50 m), vgradi varovalni oder, ki mora biti izračunan za najneugodnejše razmere s trikratno varnostjo in od delovišča ne sme biti oddaljen več kot 10 m.

134. člen

Izvažalne posode se morajo voditi z vodili, ki se podaljšujejo kot napreduje čelo delovišča. Vodila morajo biti postavljena tako, da posoda ne poškoduje obloge jaška in pohodnega oddelka.

135. člen

V jašku se v višini konca vodil postavi oder, da onemogoča padanje kosov, ki lahko odpadejo z bokov prostora.

136. člen

Viseči oder mora biti vedno v vodoravni legi, da zapira prerez jaška ob vgraditvi obloge jaška, pri čemer je reža med odrom in steno jaška največ 8 cm, s tem da se mora ta odprtina zapreti z gumijastim obročem ali podobnim prožnim gradivom.

137. člen

Viseči oder sme biti obešen z eno glavno nosilno vrvjo ali z več nosilnimi vrvmi.

Če je viseči oder obešen samo z eno vrvjo, mora biti z njo povezan praviloma s štirimi enako dolgimi pomožnimi nosilnimi vrvmi ali verigami, ki ga na štirih mestih držijo v vodoravni legi.

Če je viseči oder obešen na glavno nosilno vrv s tremi pomožnimi nosilnimi vrvmi ali verigami, se morajo vgraditi tudi tri varnostne vrvi ali verige, ki ne smejo biti napete, dokler napete nosilne vrvi ali verige držijo viseči oder.

Viseči oder mora biti med delom pritrjen v boke jaška najmanj na štirih mestih.

138. člen

Viseči oder mora imeti odprtine za prehod ljudi in izvažalnih posod, ki morajo biti med delom na odru in čelu zaprte. Odprtine za prehod izvažalnih posod morajo biti ograjene do višine najmanj 1,5 m, s tem da mora biti ograja do višine 30 cm od poda izdelana iz pločevine.

Če istočasno potekata delo pri poglobljanju jaška in na odru, morajo biti odprtine ograjene s polno ograjo iz pločevine v višini 1,8 m, ki je pritrjena na pod odra.

Konstrukcija visečega odra mora imeti najmanj sedemkratno varnost glede na največjo statično obremenitev, všteti tudi lastno maso.

Odprtine visečega odra morajo imeti močne pokrove z enako stopnjo varnosti kot oder.

139. člen

Glavna nosilna vrv odra mora imeti najmanj osemkratno varnost glede na največjo statično obremenitev.

Če je viseči oder neposredno obešen na več nosilnih vrv, se skupna statična obremenitev enakomerno razporedi na vsako vrv. Če pri uporabi štirih vrv, dve od njih hkrati rabita kot vodili, se za preverjanje njune nosilnosti vzameta samo dve nasprotni vrvi.

Nosilne vrvi ali verige, na katere je pritrjen viseči oder, in sestavni deli veznega pribora (kavlji, klini ipd.) morajo imeti enajstkratno varnost glede na največjo statično obremenitev. O vsaki vrv se mora voditi evidenca v knjigi vrv visečega odra.

140. člen

Vitli za viseče odre, obremenjeni z več kot 5 t, všteti tudi glavno nosilno vrv, se morajo premikati mehanično.

Vitli morajo imeti mehanično zavoro, ki sama zavira, kadar se vitli ne uporabljajo.

Bobni vitlov morajo imeti ustavljajno napravo z dvojno zaskočko. Če sta na bobnu dve ustavljajni napravi, zadostuje, da ima vsaka od njiju po eno zaskočko.

Premier valjastega bobna mora biti praviloma najmanj 300-krat večji od premera najdebelejše žice vrvi in najmanj 20-krat večji od premera vrvi, ki se nanj navija.

Nazobčani koluti, os in ustavljajna naprava morajo imeti osemkratno varnost glede na njihovo največjo statično obremenitev.

Zavore morajo imeti najmanj dvakratno varnost pred drsenjem.

Zaviralni mehanizem mora imeti najmanj štirikratno varnost glede na največjo zavorno silo.

141. člen

Jaški se lahko podpirajo z lesom, opeko, betonskimi zidaki, betonom in armiranim betonom, jeklenimi segmenti in tilingi.

Leseno podporje se praviloma vgrajuje v slepe in pomožne jaške. Podporje sestavljajo leseni venci, postavljeni na stebričke ali drug na drugega ali na posebna držala drug za drugim, kot viseče podporje.

Če se jašek podpira z lesenim podporjem, sme biti razdalja med venci, postavljenimi na stebričke, 0,5 m do 1,5 m. Razdalja med osmi nosilnih vencev, ki segajo v steno, sme biti največ 8 m pri neprekinjeno postavljenih venci in do 15 m pri visečem podporju in venci, postavljenih na stebričke.

Za podpiranje jaška se uporablja podporje po ustreznih veljavnih standardih.

142. člen

Jaški v hribinah z močnejšim hribinskim pritiskom se morajo podpreti z ustreznim podporjem za premagovanje povečanega hribinskega pritiska.

143. člen

Pri podpiranju jaška se v določeni razdalji postavijo prečni nosilci vodil in izdelata pohodni oddelek z lestvami, počivališči in varnostno ograjo.

144. člen

Pri izdelavi jaška od spodaj navzgor morata biti v jašku oddelek za presipanje izkopnine, ki mora biti vedno poln izkopnine in pohodni oddelek. Če je jašek visok več kot 20 m, se izdelata tudi poseben oddelek za dostavo gradiva.

Na vrhu podporja jaška se mora vgraditi varovalni oder (s poševnim podom), ki pokriva pohodni in prevažalni oddelek, razen oddelka za presipanje izkopnine. Nosilci odra morajo biti vkopani v boke jaška.

Nad odprtini pohodnega oddelka in oddelka za dostavo materiala je treba v poševnem podu ali bočno v pregradi neposredno nad izkopnino postaviti močne pokrove, nad oddelkom za presipanje pa močno rešetko.

Nad varovalnim odrom se mora postaviti delovni oder? v razdalji od 1,5 m do 3 m, s katerega se opravljajo delovne operacije med vrtanjem in miniranjem in na katerega ob miniranju pada izkopnina.

Če se jašek izdeluje z vodljivim odrom, ni treba izdelati niti pohodnega oddelka niti oddelka za prevažanje materiala.

Določbe tega člena se ne nanašajo na poševne prostore pod 55°, ki se lahko izdelujejo z enim oddelkom.

b) Poglobljanje obstoječih jaškov

145. člen

Pri poglobljanju obstoječih jaškov se uporabljajo smiselno določbe za globljenje novih jaškov.

146. člen

Če se obstoječi jašek pogloblja, se mora pod najnižjim obzorjem (med obstoječim delom in delom, ki se izdeluje) zgraditi varovalna pregrada ali pustiti varovalni steber v hribini, ki morata biti izračunana s trikratno varnostjo. Obstoječi jaški se lahko poglobljajo od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor.

147. člen

Jašek se lahko pogloblja od zgoraj navzdol tako, da se pod obstoječim jaškom pusti varovalni steber, da se pod obstoječim jaškom zgradi varovalna pregrada ali, da se izdelata pomožni vpadnik ter pomožni hodnik pod jaškom.

148. člen

Pri poglobljanju obstoječega jaška od zgoraj navzdol mora biti na navozišču dovolj prostora za odpremo izkopnine, dostavo materiala ipd.

Varovalni steber pod obstoječim jaškom mora biti izračunan v rudarskem projektu.

149. člen

Varovalni steber pod obstoječim jaškom je debeline od 8 do 10 m, če je hribina trdna in ni razpokana. Namesto varovalnega stebra se lahko postavi ojačen varovalni oder, ki se izdelata tako, da prepreči pad kateregakoli predmeta na čelo delovišča.

V varovalnem stebru se mora za prehod posode, dostavo gradiva ipd. izdelati zoženi jašek, podprt z venci.

Za opremo za poglobljanje jaška se 3 do 4 m pod zoženim delom vgradi oder s komoro za stroj za poglobljanje jaška.

Če v obstoječem jašku ni prostora za opremo za poglobljanje ali na navozišču ni mogoče vgraditi sprejemnega bunkerja, se izdelata pomožni vpadnik s komoro za stroj za poglobljanje jaška. Vpadnik je dolg najmanj 25 m, od njega do jaška pa se izdelata dostopni hodnik, ki se na mestu pod jaškom razširi do potrebnega prereza jaška. Nato se jašek pogloblja od spodaj navzgor po vsem prerezu, v katerem se zagotovi prostor za presipanje izkopnine in pohodni prostor. Ko se jašek izdelata do potrebne višine (višina varovalnega stebra), se nadaljuje z delom pri poglobljanju jaška po vsem prerezu od zgoraj navzdol.

150. člen

Jašek se lahko pogloblja od spodaj navzgor tako, da se do dna obstoječega jaška izdelata navpični prostor majhnega prereza in podpre z venci, nato pa se začasno podpre proti višjemu obzorju in razširi od zgoraj navzdol po vsem prerezu. Stalno podporje se postavi v odsekih od zgoraj navzdol.

Jašek zoženega prereza ima tri oddelke: za izkopnino, za prevažanje gradiva in za prehod ljudi. Oddelek za izkopnino se postopno prazni pred miniranjem.

c) Izdelava jaškov in strmih rudniških prostorov z vodljivim odrom

151. člen

Če se jaški izdelujejo z vodljivim odrom, ni treba izdelati pohodnega oddelka niti oddelka za prevažanje gradiva.

152. člen

Če je jašek, izdelan od spodaj navzgor, visok več kot 60 m, se na tej višini izdelajo pomožna navozišča, s katerega se nadaljuje izdelava naslednjega odra jaška.

153. člen

Vodljivi oder za izdelavo navpičnih in poševnih prostorov od spodaj navzgor mora biti izdelan v skladu z ustreznim veljavnim standardom.

Ustrezna montažna komora za izdelavo prostorov iz prvega odstavka tega člena mora biti izdelana v skladu z ustreznim veljavnim standardom.

154. člen

Kopač in pomočnik kopača, ki delata na odru za izdelavo navpičnega ali poševnega prostora od spodaj navzgor, morata biti usposobljena tudi za premikanje vodljivega odra.

155. člen

V pripravljeno komoro se montirajo vodila, nato pa se mora v nadkopu (jašku) montirati še najmanj 1 m ravnih vodil, preden se montira vodljivi oder.

156. člen

Dela pri izdelavi navpičnega ali poševnega prostora ob uporabi odra se smejo izvajati šele, ko se pregleda montirani vodljivi oder.

157. člen

Posoda vodljivega odra za prevažanje mora biti izdelana za najmanj dve osebi in ustrezno orodje. V posodi se ne smejo prevažati dolgi in težki predmeti.

Pokrov na delovnem delu odra mora biti dobro pritrjen.

Med premikanjem posode ne sme biti nikogar na vodljivem odru.

158. člen

Vsa dela pri vrtanju z odra se morajo opravljati pod varovalno streho, ko pa se približajo izhodu na zgornje obzorje, je obvezno predvrtanje.

159. člen

Vodljivi oder se zavaruje in pritrdi z najmanj dvema sidroma na vsak odsek, na vsakih 50 m pa se mora pritrditi z najmanj štirimi sidri.

160. člen

Na delovnem delu vodljivega odra morajo biti delavci pripeti z varnostnim pasom, če oder ni ograjen.

161. člen

Pri izdelavi poševnega ali navpičnega prostora ob uporabi vodljivega odra se morajo za vsako delovno okolje izdelati posebna navodila za delo.

162. člen

Čelo delovišča pri izdelavi navpičnega ali poševnega prostora se praviloma zrači z mešanico stisnjenega zraka in vode.

č) Posebne metode za izdelavo jaškov

163. člen

Če se jašek gradi v zahtevnih rudarsko-geoloških razmerah (velik pritok vode, nestabilne hribine, tekoči pesek, uhajanje plinov ipd.), se morajo uporabiti posebne metode za izdelavo v določenih razmerah (izdelava s prodirajočim podporjem, izdelava s spuščanjem valjastih obročev, izdelava pod zračnim tlakom, z zamrzovanjem ali injektiranjem hribin).

164. člen

Če se jašek gradi v sipki in drobljivi hribini, se uporablja prodirajoče podporje z gnanim opažem.

Gnani opaž mora biti iz trdega lesa.

Kovinski gnani opaž se izdelava iz posebnega profila različnega prečnega prereza.

Prodirajoče podporje z gnanim opažem se utrdi z ustreznimi venci.

Ko se izdelava odsek jaška s prodirajočim podporjem, se vgradi stalno enovito ali armiranobetonsko podporje.

165. člen

Če se jašek gradi v drobljivi in mehki hribini s tekočim peskom, kjer je pritok vode od 0,004 m³/s, debelina sloja pa do 20 m, se uporablja drsno podporje s posebnim nožem ali prodirajoče podporje.

Del drsnega podporja nad nožem je lahko iz opeke, betona, armiranega betona, armiranobetonskih obročev ali tibingov ali drugih ustreznih gradiv.

Drsno podporje se vgnezditi v trdno hribino pod vodnatim slojem, nato pa se nadaljujeta poglobljanje in vgrajevanje stalnega podporja jaška.

166. člen

Če se jašek gradi v hribini s tekočim peskom, se izdeluje s kesonom.

Keson se izdelava iz drsnega podporja ali tibinga, na katerega spodnjem delu je vgrajena delovna komora, ki je 2,5 m do 3 m od čela delovišča pokrita z armiranobetonsko ploščo.

Delovni tlak v kesonski komori je največ 3,0 bar.

Kesonska komora se s površino zemlje poveže s cevmi za spuščanje gradiva in odvažanja izkoptine ter z napravami za zagotovitev in naravnanje zračnega tlaka.

167. člen

Če se jašek gradi skozi vodnato hribino, se lahko ta zamrzne, nato pa se jašek izdeluje kot v normalnih razmerah.

Ko je hribina zamrznjena in se izkoplje prerez jaška, se vgradi stalno podporje iz betonskih ali armiranobetonskih obročev ali tibingov, ki nalegajo drug na drugega po vsej površini naleganja in so zatesnjeni in pritrjeni z ustreznimi spojnimi vezmi.

168. člen

Če se jašek gradi skozi razpokano in vodnato hribino, se po potrebi prej utrdi njegova okolica.

169. člen

Če se jašek gradi v trdni hribini, se lahko izdeluje po metodi vrtanja vsega prereza jaška ali s postopnim prehodom na povečani prerez jaška z izdelavo vrtine manjšega premera.

B) Izdelava vodoravnih in poševnih rudniških prostorov**170. člen**

Vodoravni in poševni rudniški prostori se lahko izdelujejo ročno, z vrtanjem in miniranjem, strojno ali hidravlično, s podpiranjem ali brez podpiranja.

Pri miniranju se lahko minske vrtine izdelujejo z vrtnimi napravami na električni, pnevmatični ali hidravlični pogon.

171. člen

Vodoravni in poševni rudniški prostori se lahko izdelujejo s stroji, ki istočasno delno ali v celoti zasežejo čelo delovišča oziroma lahko, odvisno od nahajališča, pridobivajo mineralno surovino in prihrbino obenem ali vsako posebej.

Stroji imajo naprave za odpraševanje in/ali razprševanje vode, ki se vključijo na začetku dobivanja.

Stroji za izdelavo poševnih prostorov se lahko uporabljajo samo za naklone, za katere so konstruirani.

Za delo s stroji v območju dobivanja se izdelava posebno navodilo za delo.

172. člen

Vodoravni in poševni rudniški prostori se lahko, če to dopuščajo rudarsko-geološke razmere, izdelujejo tudi z vodo pod tlakom, in sicer z napravami, ki so za to namenjene, za uporabo pa imajo tehnično navodilo.

173. člen

Pri izdelavi vodoravnih in poševnih rudniških prostorov v hribinah z deležem prostega kremenca se prah odstranjuje z vodo ali odprašuje s posebnimi napravami, da bi bila njegova količina v mejah, določenih z ustreznimi veljavnimi standardi.

174. člen

Če se vodoravni in poševni rudniški prostori pri izdelavi približujejo površini terena z rečnimi tokovi, starim delom, vodnatimi skladi, skladi s tekočim peskom, večjimi ugrezninami ipd., se morajo dela izvajati ob poprejšnjem predvrtanju čela delovišča.

Za predvrtanje čela delovišča se morajo določiti razporeditev vrtin (geometrija vrtanja), premer in dolžina vsake vrtine. Varnostni čep mora zdržati najmanj štirikratno pričakovano strižno silo.

Pri izdelavi vodoravnih in poševnih rudniških prostorov, ki se približujejo rečnim tokovom, vodnatim skladom in skladom s tekočim muljem in peskom, se morajo izvesti ukrepi za uspešno zapiranje vrat v vodni pregradi.

Hidromehanična izdelava vodoravnih in poševnih rudniških prostorov, je dovoljena, če to dopuščajo rudarsko geološke razmere, z uporabo vode pod tlakom z napravami, ki so namenjene za te namene, in po navodilu proizvajalca.

Pri miniranju se mora obstoječe podporje zavarovati.

175. člen

Pri izdelavi vodoravnih in poševnih rudniških prostorov v hribinah, ki so v rušnih območjih ali starem delu, se lahko začasno uporablja ojačeno, prodirajoče ali ščitno podporje ter po potrebi utrdi območje pred čelom delovišča.

Za delo v takih razmerah se izdelava posebno navodilo za delo.

176. člen

Izkopnina, pridobljena s čela delovišča, se redno odstranjuje tako, da se naklada na prevažalna sredstva.

Nakladanje je lahko ročno ali mehanično, prekinjano ali neprekinjano.

177. člen

Vodoravni in poševni rudniški prostori se lahko podpirajo z lesenim, kovinskim, betonskim in armiranobetonskim podporjem ter z opeko, bloki iz premogovega pepela, sintetično smolo ali kombinacijo teh gradiv, ki morajo biti v skladu z ustreznimi veljavnimi standardi.

Za podpiranje vodoravnih in poševnih prostorov se lahko tam, kjer to razmere dopuščajo, uporabljajo tudi sidra, samostojno ali v kombinaciji z drugim podporjem.

178. člen

V odvisnosti od hribinskih razmer v prostoru je podporje lahko: trapezasto, pravokotno, ločno, krožno, eliptično ali kombinirano, glede na obnašanje pa nepopustljivo ali popustljivo.

Oblika in mere podporja, gradiva in zahteve glede kakovosti podporja morajo biti v skladu z ustreznimi veljavnimi standardi.

179. člen

Pri izdelavi vodoravnih in poševnih rudniških prostorov z miniranjem se nepodprti odsek, če je hribina manj in srednje trdna, podpre z začasnim prenosnim ali prestavljivim podporjem, dokler se ne postavi stalno podporje.

Pri miniranju se obstoječe podporje ustrezno zavaruje.

180. člen

Začasno podporje vodoravnih in poševnih rudniških prostorov mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da zagotovi varnost teh prostorov do vgraditve stalnega podporja;
- da ima ustrezno nosilnost;
- da zavzame čim manj prostora v jamskem prostoru;
- da se zlahka postavi in odstrani.

181. člen

Stalno podporje vodoravnih in poševnih prostorov mora ustrezati naslednjim zahtevam:

- da zagotovi varnost teh prostorov;
- da zagotovi delovni prostor na čelu delovišča;
- da je konstrukcijsko čim enostavnejše za vgraditev in vzdrževanje;
- da zavzame čim manj prostora v jamskem prostoru;
- da ima čim manjši aerodinamični odpor;
- da ima konstantne značilnosti nosilnosti;
- da se zlahka demontira;
- da se nanj zlahka pritrdijo kabli, zračilne cevi, cevi za vodo, hidravlični vodi in cevi za stisnjeni zrak in zapolnjevanje odkopnega prostora, ne da bi pri tem popustili vezni elementi in členki.

182. člen

Na deloviščih v vodoravnih in poševnih rudniških prostorih, na katerih se čelo ojači s kemičnimi sredstvi, se pred vbrizganjem raztopine preverijo odvodni ventili in kontrolni instrumenti ter preskusi zatesnjenost, in sicer tako, da se skozi ves postroj za vbrizgavanje spusti voda.

Po vbrizgavanju kemičnih sredstev, ko pade tlak na ničlo, se dovodne cevi šele lahko ločijo od injektorja.

Pri delu s kemičnimi sredstvi mora biti zračenje tako, da je navzočnost škodljivih sestavin v dovoljenih mejah.

183. člen

Rov kot glavna vstopna pot v jamo mora biti izdelan tako, da sta v njem trajno zagotovljena neovirano prevažanje materiala in gibanje ljudi.

Rovi z vstopnim zračnim tokom, ki so izdelani v hribinah, nagnjenih k samovžigu, se morajo podpreti z negorljivim materialom.

184. člen

Pri izdelavi poševnih rudniških prostorov (poševni jaški, vpadniki, nadkopi in presipalniki) s padcem oziroma vzponom več kot 25° mora biti podporje na vsakih 8 m do 10 m vgrajeno in pritrjeno v kvalitetno izdelana oporišča (nahajališča) v prihrabinah. Pri večjem padcu oziroma vzponu se mora razdalja med oporišči zmanjševati tako, da znaša pri nagibu 50° največ 4 m do 5 m.

Če se poševni rudniški prostor gradi v plastičnih hribinah, nagnjenih k nabrekanju, oporišča niso potrebna.

185. člen

Če so vodoravni ali poševni rudniški prostori namenjeni za prevažanje, morajo imeti po vsej dolžini padec proti navozišču ali vhodu v jamo v skladu s tehničnimi značilnostmi uporabljene opreme.

186. člen

Iz vodoravnih in poševnih rudniških prostorov se voda odvaja tako, da talnina ne nabrekne in da ne nastanejo dodatni hribski pritiski.

Če tla prostora nabrekajo zaradi učinkovanja vode, se v določeni razdalji od čela delovišča izdelata tudi vodni zbiralnik, iz katerega se voda s črpalko pretaka v glavni vodni zbiralnik.

187. člen

Pri izdelavi vodoravnih in malo nagnjenih rudniških prostorov se morajo zgraditi kanali za odvajanje talnih voda.

Če se kanali gradijo v mehkih hribinah, morajo biti podprti. Kanali, ki so globlji od 0,3 m in zgrajeni na tisti strani, kjer je prehod za ljudi, ter vsi prečni kanali v prostorih, v katerih se gibljejo ljudje, morajo biti pokriti.

III. ODKOPAVANJE NAHAJALIŠČA

1. Splošne opredelitve

188. člen

Na delovišču sme izvajalec rudarskih del uporabljati le takšne delovne metode, ki so prilagojene posebnostim delovnih postopkov in ki delavcem zagotavljajo varnost in zdravje pri delu.

189. člen

Za odkopavanje nahajališča se uporabljajo take metode, ki obsegajo: prilagojenost naravnim razmeram nahajališča, varnost, optimalno izkoriščenost mineralne surovine, uporabo mehanizacije, majhne stroške in optimalno zmogljivost pridobivanja ter ustrezno varstvo okolja.

190. člen

Nahajališče se sme odkopavati samo na podlagi revidiranega rudarskega projekta.

191. člen

Če se za odkopavanje nahajališča projektira nova metoda, je pred tem obvezno poskusno odkopavanje, da bi se preverili varnostni parametri in normativi, določeni s projektom. Poskusno odkopavanje sme praviloma trajati najdlje dve leti.

V projektu nove metode se mora opredeliti, kakšni preskusi in spremljanja so obvezni, da bi se dobili elementi in podatki, potrebni za preveritev in korekcijo projektiranih varnostnih in tehničnih parametrov.

Med poskusnim odkopavanjem se mora voditi evidenca o opravljenih preskusih in spremljanju metode ter sestaviti poročilo, ki je podlaga za uporabo te metode.

192. člen

Če se pri odkopavanju pokaže, da se ne dosežajo projektirani tehnični parametri iz prejšnjega člena tega pravilnika, se morajo ugotoviti razlogi za take odlike in izvesti ukrepi, da bi se le-ti omejili v spremljanju metode.

Če se kljub izvedenim ukrepom ne dosežejo zaželeni rezultati, se morajo spremeniti projektne rešitve.

193. člen

Če mora površina terena nad nahajališčem, ki se odkopava, ostati taka, kot je, se morajo za odkopavanje uporabiti metode, ki zagotavljajo stabilnost terena nad odkopanim nahajališčem ali delom nahajališča, ali pa pustiti varovalni stebri, ki varujejo teren ali določene površinske objekte pred rušenjem.

194. člen

Če se pričakuje, da se bo površina zemlje nad odkopnimi deli posedla, razpokala ali porušila, kar bi utegnilo ogroziti življenje ljudi in premoženje, je treba ogroženo območje vidno označiti z opozorili za nevarnost ter izvesti potrebne ukrepe za varstvo ljudi in premoženja.

Prelome in večje razpoke, ki so jih povzročila jamska dela, je treba zasuti tako, da ne pomenijo nevarnosti, ali pa jih je treba primerno ograditi.

195. člen

Nahajališče se sme začeti odkopavati šele, ko se vzpostavi pretočno zračenje jame in ko se opravijo projektirana pripravljala dela in izvedejo ustrezni ukrepi, ki zagotavljajo varno delo.

196. člen

Dela pri odkopavanju nahajališča se morajo izvajati po odkopni metodi, katere uporaba v danih rudarsko-geoloških razmerah ne ogroža zaposlenih delavcev in omogoča, da se delavci varno umaknejo z delovišča, kadar je le-to ogroženo.

197. člen

Nahajališče se mora odkopavati tako, da se lahko pustijo samo varnostni in varovalni stebri, ki jih je treba, preden se odkop zapusti, izmeriti in vrisati v načrt jame.

198. člen

Nahajališče se praviloma odkopava od meje jamskega odkopnega polja proti ustju jame, skozi katero se odvaža material.

Bloki, razporejeni drug nad drugim na dveh sosednjih obzorjih (etažah), se ne smejo odkopavati v eni črti, temveč v razdalji, določeni s projektom, ki zagotavlja varno delo pri odkopavanju obeh obzorij.

199. člen

S krovino nad odkopanim prostorom se lahko ravna tako, da se ta kontrolirano ruši, da se pustijo odprti odkopni prostori do meja z določeno stabilnostjo, da se le-ti zasujejo z zasipnim materialom ali vanje uskladišči ruda.

200. člen

Odkopni prostori, v katerih je po rudarskem projektu predvideno podpiranje, da bi se preprečilo rušenje in izpadanje blokov, se morajo podpreti pravočasno in na način, določen v projektni dokumentaciji in posebnih navodilih za delo na odkopu.

Vrsta podporja in način podpiranja morata biti v skladu z ustreznimi veljavnimi standardi in ustrezati geomehanskim značilnostim hribin, prečnemu prerezu prostora ter jakosti in smeri jamskega pritiska.

201. člen

Odkopavanje brez podpiranja je dovoljeno samo za določene mineralne surovine in prihrbine, za katere je na podlagi prejšnjih del ali geomehanskih preskusov ugotovljeno, da so dovolj kompaktne in da omogočajo tak način dela. V tem primeru se morajo največje mere prostorov in postopek preverjanja stabilnosti določiti v rudarskem projektu in posebnih navodilih za delo pri odkopavanju.

202. člen

Varnost odkopnih in dostopnih prostorov se mora občasno med delom, zlasti pa na začetku izmene, po miniranju in po zastoji pri delu, ki traja eno izmeno ali več izmen, preveriti tako, da se pregleda podporje in obtrkajo neposredna krovina, čelo in boki odkopa. Med pregledom, obtrkavanjem in rušenjem krušljivega materiala in zrahljanih blokov ter med dodatnim podpiranjem se na odkopu ne smejo opravljati nobena druga dela.

Ce se pri pregledu odkopnega delovišča ugotovijo pomanjkljivosti ali se poslabšajo razmere v delovnem okolju ali samo po sebi pride do rušenja, kar utegne ogroziti varnost delavcev in opreme, se morajo dela pri odkopavanju prekiniti in delavci takoj umakniti iz odkopa, dokler delovišče ni znova varno. Prepoved dostopa do takega delovišča mora biti vidno označena v skladu s tem pravilnikom (navzkrižne letve, opozorilna tabla ipd.).

203. člen

Na območju odkopa se smejo delavci gibati samo v prostorih, ki so predvideni za njihovo gibanje. Prostor se morajo vzdrževati oziroma morajo biti urejeni in čisti za neovirano gibanje delavcev.

204. člen

Ce se uporabi metoda z odprtimi odkopi, kjer ni mogoče opravljati redne kontrole in kjer ni mogoče zavarovati krovine nad odkopanim prostorom, delavcem ni dovoljen vstop v odkopani prostor.

205. člen

Vsipna odprtina sipk in navpičnih in poševnih prostorov na območju odkopa ter dostop do komor, v katere se ruši ruda z etažnih in podetažnih hodnikov, morata imeti varnostno ograjo, da bi se preprečil morebitni padec delavcev.

206. člen

Dostop delavcev na območje obratovanja vrtnih, nakladalno-prevažalnih in drugih strojev na odkopu ni dovoljen, ko ti stroji delujejo.

207. člen

Za delo v odkopih se mora izdelati navodilo po projektu in določenih rudarsko-tehničnih odkopnih razmerah v jami.

Tako navodilo po projektu mora vsebovati: natančen prikaz vseh tehnoloških faz odkopavanja (vrtanje, miniranje,

zračenje, nakladanje, postopek z odkopanimi prostori), način zavarovanja oziroma podpiranja odkopnih prostorov, postopek pregleda in kontrole varnosti delovišča, način gibanja delavcev na območju odkopa ter prikaz ustreznih varnostnih ukrepov.

208. člen

Za delovanje strojev, ravnanje z njimi ter njihov pregled in vzdrževanje se mora izdati navodilo po projektu pridobivalca in tehnični dokumentaciji proizvajalca.

O pregledu, preskušanju in vzdrževanju strojev in naprav se mora voditi evidenca v knjigah izmenskih, tedenskih, mesečnih in letnih pregledov.

2. Odkopavanje kovinskih in nekovinskih mineralnih surovin

A) Metode odkopavanja z rušenjem

209. člen

Odkopavanje z rušenjem pride v poštev za nahajališča s krovinskimi skladi manjše trdnosti, ki so nagnjeni k temu, da se zlahka rušijo neposredno za napredovanjem odkopa, in če ni nevarnosti vdora vode, tekočega peska ali plinov iz krovinskih skladov.

210. člen

Ce rušenje krovine bolj zaostaja za napredovanjem odkopa, kot je predvideno z rudarskim projektom oziroma navodili za delo na odkopu, se mora krovina rušiti na silo, dela pri odkopavanju pa se ne smejo opravljati, dokler se strop ne poruši.

Odkopavanje pod umetnim stropom je dovoljeno samo pod porušeno zgornjo etažo.

211. člen

V začasno neporušene odkopane prostore se mora delavcem prepovedati vstop, dela pri odkopavanju pa se smejo opravljati samo iz zavarovanega odkopnega hodnika. Ce so v teh prostorih potrebni stroji (nakladanje, vrtanje ipd.), morajo imeti le-ti naprave za daljinsko krmiljenje, tako da se krmilijo z varnega mesta.

212. člen

Za opravljanje del pri umetnem rušenju se morajo izdelati natančna posebna navodila za delo, ki poleg razčlenjenega tehnološkega procesa vsebujejo tudi ustrezne varnostne ukrepe in kontrolo nad vodenjem procesa.

213. člen

Metode odkopavanja z rušenjem se lahko uporabijo tudi za odkopavanje nahajališč, nagnjenih k vžigu in samovžigu, če se s projektom predvidijo posebni varnostni ukrepi.

B) Metode odkopavanja z odprtimi odkopi

214. člen

Odkopavanje, pri katerem se puščajo odprti odkopani prostori, pride v poštev pri nahajališčih, v katerih so mineralna surovina in skladi, ki jo spremljajo, trdni in kompaktni. Odkopani prostori ostanejo odprti, strop in boki pa se vzdržujejo z varnostnimi stebri iz rude ali jalovine, ki so lahko stalni ali začasni.

215. člen

Odprti odkopani prostori morajo biti stabilni (ne smejo se sami rušiti), zato se morajo njihove mere in mere varno-

stnih stebrov in plošč določiti v rudarskem projektu na podlagi izračuna in praktične preveritve ter podrobnega poznavanja fizikalno-mehanskih lastnosti rude in skladov, ki jo spremljajo.

216. člen

Če se v varovalnih stebrih in ploščah odkrijejo znaki porušene stabilnosti, se morajo dela pri odkopavanju prekiniti, dokler se z dodatnimi ukrepi in deli znova ne vzpostavi potrebna stabilnost.

217. člen

Znotraj odprtih odkopanih prostorov (komor), visokih več kot 3,5 m, v katerih ni mogoče opravljati redne kontrole in zavarovati krovnine, so prepovedani dela pri odkopavanju, prevažanje in gibanje delavcev.

218. člen

Pri odkopavanju, kjer se uporabljajo podetažne metode odkopavanja z odprtimi odkopi, se morajo dela pri vrtaanju in rušenju rude iz podetažnih hodnikov opravljati ob uporabi varnostnih pasov.

219. člen

Pri odkopavanju, kjer se uporabljajo komorno-stebrne metode, se morajo vzdolžne osi stebrov in komor na vseh sosednjih obzorjih odkopavati v isti navpični ravnini, če se s projektom ne določi drugače.

C) Metode odkopavanja z zasipanjem

220. člen

Odkopane komore se ne smejo pustiti nezapolnjene ali premalo zapolnjene dlje, kot je določeno z izračunom oziroma rudarskim projektom.

221. člen

Pri odkopavanju po metodah odkopavanja z vodoravnimi pasovi od spodaj navzgor z zasipanjem je dovoljeno, da se pusti nezapolnjeni prostor največ za dva pasova, računa tudi pas, ki se ruši.

Dovoljena višina pasu je največ 2,5 m, izjemoma pa sme biti tudi 3 m ob posebnih ukrepih za kontrolo krovnine in bokov.

222. člen

Če pride pri rušenju pasu do lokalnega rušenja v rudi ali bokih, se mora tako rušenje posebej zavarovati s podpiranjem ali zapolnitvijo.

223. člen

Pri odkopavanju po metodi kratkih blokov z zasipanjem se lahko začne nova sekcija odkopavati šele, ko se popolnoma zasuje sosedna odkopana sekcija.

224. člen

Preden se odkopana komora zasuje s trdim zasipom, se morajo v vseh presipalnikih, lijakih in dostopnih hodnikih postaviti zanesljive pregrade, ki preprečijo vdor zasipnega materiala.

225. člen

Odkopavanje v komorah neposredno poleg komore, ki se zasipa, ni dovoljeno, dokler zasip ne postane popolnoma trden. Najkrajši čas od trenutka, ko se zasipanje konča, do trenutka, ko se spet začne odkopavanje v sosednjih komorah, mora biti določen s projektom.

226. člen

Metode odkopavanja s samozasipanjem se praviloma uporabljajo za odkopavanje rudnih teles s strmim do zelo strmim nagibom in debelino manjšo od 0,4 m. Ruda in boki morajo imeti praviloma različno stabilnost, stiki rudnega telesa pa morajo biti jasni in pravilni.

227. člen

Odkop se lahko širi in samozasipa z rušenjem krovniškega ali talninskega boka do najmanjše širine 0,6 m za zelo strma rudna telesa in 1 m do 1,3 m za srednje nagnjena rudna telesa.

Za zasipanje odkopanega prostora se lahko uporablja tudi jalovina, dobljena iz prostorov, ki se posebej za ta namen izdelujejo v krovniškem ali talninskem boku.

228. člen

Metode odkopavanja z vodoravnimi plastmi od zgoraj navzdol z zasipanjem se praviloma uporabljajo pri odkopavanju nestabilnih bogatih rud, rud, ki so izrazito nagnjene k samovžigu, ter pri obveznem zavarovanju površine pred rušenjem.

Odkopavati se mora v 3 m do 3,5 m debelih plasteh, pri čemer mora biti prva plast toliko debela, druge plasti pa so lahko v izjemnih primerih tudi debelejšje, če se odkopava s samohodnimi stroji z vgrajenimi težkimi odkopnimi kladivi za rušenje rude v stropu odkopnega hodnika.

229. člen

Odkopni hodniki smejo biti široki od 2,5 m do 8 m, odvisno od stabilnosti masiva trdega zasipa. Višina odkopnih hodnikov mora ustrezati debelini plasti.

Odkopni hodniki se morajo izdelovati z vzponom, ki ustreza kotu iztekanja zasipne zmesi, zasipa pa se z nasprotne strani glede na smer izdelave.

230. člen

Z odkopnimi hodniki se ruda odkopava izključno s kratkimi minskimi vrtinami, pri čemer je obvezna uporaba samohodne opreme.

231. člen

Odkopni hodnik, zlasti spodnji del v višini od 1,5 m do 2 m, se mora zasipati brez prekinitev, da bi se v tem delu dobil enovit trd zasip.

Č) Metode odkopavanja s skladiščenjem

232. člen

Razdalja med stropom odkopa in uskladiščeno rudo sme biti največ 2,5 m.

Deli stropa in bokov, ki niso varni, se morajo podpreti z začasnimi podporjem.

233. člen

Če se s skladiščenjem odkopavajo sosednji bloki, ne da bi se med njimi spustili stebri, mora biti linija odkopne fronte lomljena tako, da je odkopna fronta enega odkopa pred drugim.

234. člen

Končno praznjenje skladišča mora biti enakomerno in pod kontrolo. Med praznjenjem skladišča in po njem ni dovoljen vstop v odkopani prostor.

3. Odkopavanje premoga

235. člen

Metoda za odkopavanje premoga se izbere v odvisnosti od lastnosti krovnine in talnine, fizikalno-mehanskih lastnosti nahajališča, hribinskega pritiska, debeline premogovega sloja, vpada, nagnjenosti k samovžigu, vsebnosti plinov in lastnosti premogovega prahu, vodnatosti, nagnjenosti k izbruhu plina, prihrbine in premoga, velikosti nahajališča oziroma jamskega polja in varnosti pri izvajanju rudarskih del.

Nahajališče se mora odkopavati tako, da so izgube premoga kar najmanjše.

Vsaka nova metoda odkopavanja se mora poprej prekusiti v odkopnih poljih, v katerih obstajajo pogoji za uporabo novega načina odkopavanja.

236. člen

Nahajališče premoga se lahko začne odkopavati šele, ko se vzpostavi pretočno zračenje jame.

237. člen

Vsako odkopno delovišče ima dva izhoda, od katerih vodi eden v hodnik z izstopnim zračilnim tokom, drugi pa v hodnik z vstopnim zračilnim tokom.

Če zaradi zahtevnih rudarsko-geoloških razmer ni mogoč drugi izhod iz odkopa, se pot za umik vzdržuje z ojačnim podporjem in izvajajo ustrezni tehnični ukrepi, ki zagotavljajo varen umik ljudi ob nevarnosti.

238. člen

Dela v zvezi z odkopavanjem nahajališča premoga se opravljajo po odkopni metodi, katere uporaba v danih rudarsko-geoloških razmerah ne sme ogroziti ljudi, opreme in naprav.

Nahajališče se lahko odkopava ročno, z miniranjem, mehanizirano, kombinirano in z uporabo drugih sodobnih metod odkopavanja.

239. člen

Nahajališče premoga se praviloma popolnoma in čisto odkoplje. Pustijo se lahko samo varnostni in varovalni stebri, ki pa se prej izmerijo in vrišejo v jamsko karto.

240. člen

V odvisnosti od odkopne metode se premog praviloma odkopava od meje odkopnega polja proti prostoru odpiranja od zgoraj navzdol ali od spodaj navzgor.

241. člen

S krovmino nad odkopanim prostorom se ravna tako, da se ta popolnoma ali delno ruši, popolnoma zasuje ali enakomerno spušča.

242. člen

Da bi se preprečilo nekontrolirano rušenje krovnine, se delno ruši z miniranjem.

Če je kot, pod katerim pada premogov sloj, večji od 15°, se krovovina v odkopu ruši od spodaj navzgor.

243. člen

Odkopavanje z rušenjem krovnine pride v poštev pri tistih premogovih slojih, pri katerih sama metoda odkopavanja ne povzroči požara oziroma morebitni požar ne povzroči eksplozije metana ali nevarnega premogovega prahu in ki zagotavlja, da ne pride do vdora vode, tekočega peska ali plinov.

Odkopavanje premoga z rušenjem krovnine je lahko stebrno, prečno, širokočelno, komorno ali kombinirano.

Pri odkopavanju premoga z rušenjem krovnine se prej odkopani del postopno ruši z odkopavanjem novega dela odkopnega stebra.

Pri odkopavanju premoga z rušenjem krovnine se zagotovi taka hitrost napredovanja čela odkopa, da se staro delo zruši, preden nastanejo plini zaradi oksidacije ali pride do morebitnega samovžiga premoga.

244. člen

Odkopani prostor se praviloma zapolni z zasipom pri odkopavanju slojev, nevarnih za izbruh plina, premoga ali prihrbine, strmih slojev z nestabilno krovmino in talnino, slojev, nagnjenih k samovžigu, ter slojev, nad katerimi so površinski objekti.

Zasipni material je lahko hribina, dobljena v jami ali na površini.

Zasipni material praviloma ne sme imeti gorljivih sestavin. Če ima gorljive sestavine, se morajo izvesti ustrezni tehnični ukrepi, da ne pride do samovžiga.

245. člen

Odkopavanje premoga z zasipavanjem praznega prostora pride v poštev pri strmih nahajališčih, kjer je sloj debel do 4 m in sta talnina in krovovina premogovega sloja zelo trdni.

Odkopani prostor se zasipa mehanično, pnevmatsko ali hidravlično.

Pri slojih debelejših od 4 m, poteka odkopavanje z zasipanjem v več etažah (pasovih), od talnine proti krovmini ali obratno.

Odkopavanje z zamuljenjem pride v poštev pri nahajališčih, ki so malo nagnjena – do 18° in kjer je premogov sloj, debelejši kot 3 m.

Če je premogov sloj debelejši kot 3 m, se premog odkopava v pasovih.

Odkopavanje z zamuljenjem se praviloma začne od meje odkopnega polja proti prostoru odpiranja ali presipnem sipalniku.

Odkopani prostor se zapolni z nasipom neposredno po odkopavanju.

Zasuti prostor je od čela delovišča toliko oddaljen, da se naslednji odsek lahko normalno zapolni, ne da bi se pri tem krovovina rušila v delovni prostor na čelu delovišča.

246. člen

Krovovina se praviloma enakomerno poseda pri hribini, nagnjeni k razpokanju in rušenju neposredne krovnine, pri čemer se uporablja posebno podporje iz lesenih kašt, ki se postavijo v eno, dve ali tri vrste v obliki šahovskih polj. Zadnja vrsta se premešča vzporedno z napredovanjem čela delovišča.

247. člen

Če se zaradi ugodne trdnosti prihrbine in premoga odkopava brez podpiranja, se odkopni prostori z varnega mesta preverjajo z obrtanjem, vhod v odkopni prostor pa podpre v dolžini najmanj 3 m. Stabilnost odkopnih prostorov se preverja pred začetkom dela, po miniranju in po vsakem zastoju pri delu.

248. člen

V odvisnosti od odkopne metode in velikosti čela delovišča se lahko uporabi posamično nosilno podporje na samem čelu delovišča in varovalno v delovnem prostoru in na mejni rušnega območja in delovnega prostora.

Posamično podporje je lahko nepopustljivo ali popustljivo, leseno ali kovinsko, sestavljeno iz okvirov, ki se lahko postavljajo po vpadu ali smerjenju premogovega sloja.

Podporje odkopnega prostora mora biti v skladu z ustreznimi veljavnimi standardi.

249. člen

Samohodno hidravlično podporje zagotavlja vzdrževanje krovnine v odkopanem prostoru čela delovišča, časovno usklajeno postopno rušenje krovnine v odkopanem prostoru, zavarovanje delovnega prostora pred vdorom porušeni kamnin iz krovnine premogovega sloja, prestavljanje transporterjev, dobivanje premoga, vzdrževanje krovnine nad strojem za dobivanje premoga ipd.

Pred rabo se samohodno hidravlično podporje preskusi po ustreznih veljavnih standardih.

250. člen

Če so rudarsko-geološke in pridobivalne razmere ugodne, se lahko uporabi samohodno hidravlično podporje z daljinskim krmiljenjem.

251. člen

Konstrukcija samohodnega hidravličnega podporja mora biti taka, da ustreza rudarsko-geološkim razmeram nahajališča, v katerem se uporablja.

Poleg tega mora samohodno hidravlično podporje ustrezati še naslednjim zahtevam:

- da omogoča gibanje tako v eni kot v drugi smeri;
- da je prestavljanje podporja usklajeno z zasegom stroja za dobivanje premoga;
- da je emulzija negorljiva, oksidacijsko nevtralna in biološko nenevarna, hidravlični sistem pa odporen proti ognju;
- da je ravnanje s komandnimi in signalnimi napravami priročno.

Kakovost samohodnega hidravličnega podporja in njegovih delov mora ustrezati pogojem, določenim v ustreznih veljavnih standardih.

252. člen

Pred montažo samohodnega hidravličnega podporja se jamski prostori in prevažalna sredstva pripravijo za dovoz opreme do prostora montaže.

Samohodno hidravlično podporje se zmontira po ustreznem tehničnem navodilu.

253. člen

V razmerah, v katerih se uporablja samohodno hidravlično podporje, se morajo po montiranju preveriti funkcionalnost, zanesljivost in varnost vsake posamične sekcije in celega podporja.

Pri tej preveritvi mora samohodno hidravlično podporje izpolniti pogoje, določene v ustreznih veljavnih standardih.

Trajanje preskusa se določi v odvisnosti od rudarsko-geoloških delovnih razmer in tipa podporja, vendar mora preskus trajati najmanj toliko kot kompletni delovni oziroma tehnološki cikel.

254. člen

Na deloviščih z nagibom več kot 18° se samohodno hidravlično podporje ne sme montirati v odkop, če nima elementov za povezavo in če ni zagotovljena stabilnost sekcije in transporterja.

255. člen

Posamezni deli samohodnega hidravličnega podporja se zamenjujejo in podporje vzdržuje po tehničnem navodilu.

256. člen

Na začetku dela vsake izmene se vizualno preveri brezhibnost podporja.

Ugotovljene pomanjkljivosti se takoj odpravijo. Brezhibnost delovanja podporja se preverja tudi med obratovanjem.

257. člen

O delovanju in vzdrževanju samohodnega hidravličnega podporja se od njegove vgraditve vodi kontrolna knjiga.

V kontrolni knjigi se navedejo naslednji podatki:

- značilnost podporja;
- datum in prostor vgraditve;
- povprečno dnevno napredovanje čela;
- dosežena proizvodnja premoga;
- kontrolni pregledi;
- ugotovljene pomanjkljivosti;
- ukrepi, izvedeni za odpravljanje pomanjkljivosti;
- opravljena popravila in zamenjava delov;
- demontaža zaradi večjega popravila;
- vrnitev na delovišče;
- zamenjava delov zaradi dotrajanosti.

258. člen

Po končanem odkopavanju določenega odkopnega polja se na način, določen s posebnim navodilom za delo, začne demontirati hidravlično podporje in preskusi najmanj 3% skupnega števila odsekov, najmanj pa trije odseki.

S kontrolnim preskusom samohodnega hidravličnega podporja se preverita funkcionalnost in po možnosti nosilnost podporja.

259. člen

Za dobivanje premoga iz premogovega sloja se lahko uporabljajo stroji z enim ali z dvema delovnim orodjem ali zarezovalnik, odvisno od značilnosti premogovega sloja in prihrbine.

Stroji imajo tudi razpršilne šobe za vodo, ki preprečujejo prašenje.

Če so razpršilne šobe za vodo pokvarjene, stroj ne sme obratovati.

Strojni deli se vzdržujejo in zamenjujejo po tehničnem navodilu. O vzdrževanju strojev se vodi kontrolna knjiga.

4. Posebne določbe

A) Odkopavanje varnostnih stebrov in plošč

260. člen

Preden se začnejo odkopavati varnostni stebri in plošče, se mora preveriti podporje prevažalnih hodnikov in po potrebi ojačiti ali zamenjati.

261. člen

Ni dovoljeno odkopavanje medkomornih stebrov po metodah, ki zahtevajo, da se v njih (stebrih) izdelajo jamski prostori, če sosedne komore niso podprte, zasute ali zapolnjene (z rudo ali jalovino).

262. člen

Vsa pripravljala dela za odkopavanje plošč in medkomornih stebrov se morajo končati, preden se konča odkopavanje sosednih komor.

263. člen

Dno komore nad hodnikom z rešetkami se sme ob izdelavi ustreznih prostorov odkopavati samo, če je komora nad dnom, ki se odkopava, zapolnjena ali porušena.

264. člen

Pri masovnem miniranju se morajo odpreti zračilna vrata in pregrade, odstraniti vsa premična in nestacionarna oprema ter izklopiti in zavarovati napajalni kabli v prostorih. Izvažalne posode v jaških se morajo ob masovnem miniranju postaviti tako, da ne ovirajo zračnega vala.

265. člen

Stebri in plošče, ki so na meji z območjem rušenja, se morajo odkopavati tako, da se najprej masovno minira steber, nato pa prav tako masovno minira plošča.

Plošča se poruši prej kot steber samo, če je količina rude v plošči večja od količine rude v stebru.

B) Izbruhi plina, premoga in prihribine in gorski udari

266. člen

V območjih rudnika, kjer je možno pričakovati izbruhe plina, katere lahko spremlja tudi izbruh zdrobljene mineralne surovine ali hribin in gorske udare, mora biti Načrt izkoriščanja izdelan in izpeljan tako, da je v največji možni meri poskrbljeno za varne metode dela ter varnost in zdravje delavcev pri delu.

V rudniku iz prejšnjega odstavka mora izvajalec rudarskih del izvesti ustrezne ukrepe za odkrivanje območij, kjer obstaja nevarnost izbruhov plina in/ali gorskih udarov, kakor tudi ukrepe za njihov nadzor.

V rudniku, kjer obstaja nevarnost izbruhov plina in/ali gorskih udarov, mora izvajalec rudarskih del uvesti dodatne ukrepe za varnost in zdravje delavcev za čas, ko se rudarska dela približujejo nevarnim območjem ali pa že prečkajo takšna območja.

267. člen

Če je nahajališče premoga nagnjeno k izbruhom plinov (CH_4 , CO_2 , H_2S idr.), premoga in prihribine, se s preiskovanjem ugotovi, kako nastajajo, in izvedejo ustrezni tehnični ukrepi za preprečevanje teh pojavov v vseh fazah tehnološkega procesa, od odpiranja do prenehanja pridobivanja.

S tehničnimi ukrepi so mišljeni:

- odkopanje varovalnega stebra,
- obdelava premogovega sloja zaradi odplinjenja ali natopitev z vodo pod tlakom,
- uporaba ustrezne odkopne metode za razmere, kakršne so v nahajališču,
- kombinirana izdelava pripravljalnih delovišč,
- popolna zarušitev krovnine pri položnih slojih in zasipljanje odkopanega prostora pri strmih slojih,
- odvajanje vode iz premogovega sloja,
- zasekanje in podsekanje na čelih pripravljalnih in odkopnih delovišč ter njihovo izpiranje,
- razbremenitev premogovega sloja z globokimi vrtinami,
- izzivalno in rahljalno miniranje, oblikovanje razbremenjenih območij ali
- uporaba ojačenega podpora in drugih ustreznih ukrepov.

268. člen

V odvisnosti od zahtevnosti rudarsko-geoloških razmer se lahko kombinirata tudi dve ali več različnih metod.

Za uporabo izbrane metode za preprečevanje možnega izbruha plina, premoga in prihribine se izdelava posebno navodilo za delo v vseh fazah tehnološkega procesa.

Za izvajanje izbrane metode iz prejšnjega odstavka tega člena se opravlja redna kontrola in zagotovi ustrezno število aparatov in naprav.

269. člen

V jamah na deloviščih, v katerih lahko pride do izbruha plina, premoga in hribine, se mora zagotoviti zadostno število izolacijskih dihalnih aparatov.

270. člen

V jamah, v katerih prihaja do izbruha plina, premoga in prihribine, se vodi kontrolna knjiga o tem pojavu, ki vsebuje naslednje podatke: kraj pojava, vrsto pojava, način pojava, obseg opravljenih del pri saniranju in nadaljnji postopek izvajanja rudarskih del.

271. člen

Za varno opravljanje del na ogroženem območju se izvedejo ustrezni ukrepi in zagotovijo zaščitna sredstva, kot so: določene vrste izolirnih dihalnih aparatov, naprave za daljinsko kontrolo, krmiljenje in signalizacijo, stisnjeni zrak, ščiti, naprave za avtomatski izklop električne energije in druga sredstva.

272. člen

Če pride v premogovem sloju do koncentracije potencialne energije, ki s sproščanjem povzroča izbruh premoga iz premogovega sloja in prihribine, se izvedejo tehnični varnostni ukrepi v vseh fazah tehnološkega procesa, da se zavarujejo ljudje, oprema, naprave in pribor na delovišču.

273. člen

Tehnični varnostni ukrepi za preprečevanje možnih pojavov gorskih udarov so:

- odkopanje stebrov v starem delu;
- izogibanje puščanju stebrov;
- odkopavanje najugodnejšega sloja v nahajališčih z več sloji;
- zasipanje ali zarušitev odkopanih prostorov;
- podzidanje odkopov z naravnim kamnom ali lesenimi kaštami;
- prilagajanje hitrosti napredovanja čela delovišča;
- sprememba fizikalno-mehanskih značilnosti hribine z miniranjem, včrpanjem vode;
- izdelava vrtin za razbremenitev;
- podpiranje odkopnih prostorov z ustreznim podporjem ob posebnem režimu izvajanja del;
- izbira najugodnejše odkopne metode in opreme za dobivanje premoga;
- prilagajanje režima priprave ob delnem zmanjšanju stopnje nevarnosti pred udari na skrajni meji premogovega sloja;
- preskušanje posebnosti pojava v določeni jami in sloju ter
- uporaba ustreznih metod proti tem pojavom in metode napovedi, da bi se zmanjšala nevarnost pred posledicami gorskega udara.

Tehnični varnostni ukrepi iz prvega odstavka tega člena se lahko uporabijo posamično ali kombinirano, odvisno od značilnosti premogovega sloja in prihribine.

Za uporabo izbranega načina za preprečevanje morebitnih pojavov gorskih udarov se izdelava posebno navodilo za delo.

274. člen

Premog se v nahajališčih, kjer so možni gorski udari, praviloma odkopava po širokočelni metodi z napredovanjem delovišča po smerjenju ali vpadu premogovega sloja ter ob uporabi hidravličnega podpora.

Uporaba komorne in komorno-stebre odkopne metode za poševne premogove sloje in napredovanje čela delovišča navzgor (po vzponu) ni dovoljena.

275. člen

Premogov sloj se odkopava tako, da so prihibinski skladi enakomerno obremenjeni in da ne ostanejo ostri koti in stebri.

276. člen

Premogovi sloji se tam, kjer je možen gorski udar, praviloma odpirajo in razdelijo na jamska polja, obzorja in odkopne prostore, ki se izdelajo v hribini ali v slojih, ki niso nagnjene h gorskim udarom.

277. člen

V jamah, v katerih je možen gorski udar, se redno kontrolirata izvajanje in učinkovitost načina, uporabljenega za preprečevanje gorskih udarov.

278. člen

Če v jami pride do gorskega udara, se o tem vodi kontrolna knjiga, ki vsebuje naslednje podatke: kraj pojava, vrsta pojava, način pojava, obseg opravljenih del pri odpravi posledic udara in nadaljnji postopek izvajanja rudarskih del.

IV. ZRAČENJE JAMSKIH PROSTOROV

1. Splošne opredelitve

279. člen

Vsa delovišča v jamah, na katera je dovoljen vstop delavcem, morajo imeti urejeno ustrezno prezračevanje, s katerim se zagotovi:

- delavcem zdravo ozračje;
- varnost pred eksplozijo in pojavljanjem zdravju škodljivega prahu;
- primerne delovne razmere med napredovanjem jamskih del ob upoštevanju odkopnih metod ter fizičnih naporov delavcev pri delu.

Če zahtev iz prejšnjega odstavka izvajalec rudarskih del ne more izpolniti z naravnim prezračevanjem, mora zagotoviti umetno prezračevanje z eno ali več prezračevalnimi napravami na mehaniziran pogon.

Izvajalec rudarskih del mora poskrbeti za zanesljivo in neprestano, ustrezno neprekinjeno prezračevanje delovišč v jamah, zato mora zagotoviti stalen nadzor prezračevalnih naprav. V ta namen mora imeti vsaka prezračevalna naprava vgrajen samodejni alarm, ki prisotne opozori na nepredviden zastoj ali drugo okvaro.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti redno merjenje in registriranje parametrov prezračevanja. V ta namen izdela Načrt prezračevanja jame, ki mora vsebovati bistvene značilnosti sistema. Načrt mora izvajalec rudarskih del redno dopolnjevati v skladu napredovanjem jamskih del. Načrt mora biti vedno na razpolago na delovišču.

280. člen

Vsi rudniški prostori, razen difuzno zračenih prostorov, se v vseh fazah tehnološkega procesa zračijo mehansko.

Ne glede določbe prejšnjega odstavka je naravno zračenje dovoljeno v jamah, razen metanskih, v katerih sestava zraka ustreza ustreznemu veljavnemu standardu in pogojem iz 289. in 1. točke 291. člena tega pravilnika.

V prostorih, ki se ne zračijo, sta prepovedana muditev in gibanje ljudi. Prepoved mora biti vidno označena z navzkrižnimi letvami, pregradami ali opozorilnimi tablam, če prostor ni zaprt z ustrezno pregrado.

281. člen

Med izvajanjem rudarskih del se vodi tehnična dokumentacija, ki vsebuje:

- situacijski načrt zračenja;
- shemo zračilnega omrežja;
- razdelitev zraka;
- režim delovanja glavnih ventilatorjev;
- način kontrole zračilnega sistema.

2. Jamski zrak (sestava, temperatura, vlažnost, hitrost kroženja)

282. člen

Sestava jamskega zraka mora biti v skladu z ustreznimi veljavnimi predpisi.

283. člen

Kakovost zraka se laboratorijsko kontrolira najmanj enkrat na mesec.

Če se pretočna količina zraka kontrolira s prenosnim ročnim aparatom, se meritve v prostorih I. stopnje nevarnosti in v komorah opravljajo enkrat na mesec, v prostorih II. stopnje nevarnosti dvakrat na mesec, pri izdelavi jaškov, če se pričakujejo – dvakrat na mesec, če pa se jamski plini ne pričakujejo – enkrat na mesec.

284. člen

Najpogostejši škodljivi jamski plini so:

- ogljikov monoksid – (CO),
- žveplov dioksid – (SO₂),
- vodikov sulfid – (H₂S),
- dušikovi plini – (kot NO₂),
- ogljikov dioksid – (CO₂).

Zavezujoče mejne vrednosti teh škodljivih jamskih plinov so določene s posebnimi predpisi.

Če je v jamskem prostoru koncentracija jamskih plinov v zraku večja od zavezujoče mejne vrednosti, delo ljudi in obratovanje opreme v tem prostoru nista dovoljena, razen obratovanja ventilatorjev za zračenje delovišča.

Izjemoma je delo dovoljeno tudi pri višjih koncentracijah, če izvajalec rudarskih del z internimi ukrepi zagotavlja ustrezne tehnične in organizacijske pogoje za zdravje in varnost pri delu.

285. člen

Zavezujoče mejne vrednosti metana v zračilnem toku skozi prosti prečni prerez jamskega prostora so:

- v vstopnem zračilnem toku samostojnega zračilnega oddelka 0,5%,
- na deloviščih 1,5%,
- v izstopnem zračilnem toku iz samostojnega zračilnega oddelka 1,5%,
- v glavnem izstopnem zračilnem toku 1%,
- v povratnem zraku separatno zračenih delovišč 1,5%.

286. člen

Delež kisika v jamskem zraku, s katerim se zračijo delovišča in jamski prostori, mora biti najmanj 19%.

Delež drugih plinov v jamskem zraku ne sme preseči zavezujoče mejne vrednosti škodljivih snovi v atmosferi jamskih prostorov in delovišč.

Če pogoj iz prvega odstavka tega člena iz kateregakoli razloga ni izpolnjen, je delo v jamskem prostoru mogoče pod pogojem, da se zagotovijo delovanje ventilatorjev, zadostno število aparatov za zaščito dihalnih organov (izolacijski in samoreševalni aparati), indikatorji plinov, sredstva za sporazumevanje in drug potreben pribor ter da pri odpravlja-

nju vzrokov in posledic eksplozije metana ali premogovega prahu, jamskih požarov, koncentracije strupenih in dušljivih plinov delajo samo za to posebej strokovno usposobljene osebe.

Delavci, ki za uporabo izolacijskih dihalnih aparatov niso strokovno usposobljeni, se morajo umakniti in ne smejo delati v področju, kjer je delež kisika manj kot 19%.

Število aparatov za zaščito dihalnih organov iz tretjega odstavka tega člena mora biti za nemetanske jame najmanj devet, za metanske jame pa najmanj dvanajst. Skupno potrebno število aparatov se za vsako jamo določi z Načrtom obrambe in reševanja.

287. člen

Brezhibnost absorbenta ogljikovega dioksida (CO₂) izolirnih dihalnih aparatov se kontrolira najmanj enkrat v treh mesecih, izolirni dihalni aparat pred vsako uporabo in po njej, najmanj pa enkrat mesečno.

Podrobna kontrola izolirnih dihalnih aparatov se opravi po vsaki intervenciji, najmanj pa enkrat na leto.

Kontrola zatesnitvenosti samoreševalnikov in izolirnih samoreševalnikov se opravi najmanj enkrat na mesec.

O kontroli brezhibnosti aparatov za zaščito dihalnih organov se vodi ustrezna kontrolna knjiga.

288. člen

Parametri jamskega zraka, s katerimi se opredelijo klimatski delovni pogoji, so:

- temperatura t (stopinj Celzija);
- relativna vlažnost (v %);
- pretočna hitrost (m/s).

Zbirni vpliv parametrov iz prvega odstavka tega člena se izraža z efektivno temperaturo (t_{ef}).

Klimatski delovni pogoji se na vseh delovnih mestih kontrolirajo najmanj enkrat mesečno.

289. člen

Dovoljena temperatura zraka v stopinjah Celzija je glede na njegovo hitrost in vlažnost navedena v naslednji tabeli:

Največja hitrost zraka v m/s	Temperatura zraka v stopinjah Celzija za relativno vlažnost zraka v %		
	60 do 75	76 do 90	nad 90
0,25	24	23	22
0,50	25	24	23
1,00	26	25	24
2,00	26	26	25

290. člen

Z ugodnimi delovnimi pogoji na delovišču je po tem pravilniku mišljena velikost efektivne temperature na delovnem mestu v mejah od 10 do 25 °C.

Če velikost efektivne temperature preseže meje iz prejšnjega odstavka tega člena, se morajo klimatski pogoji meriti vsak dan in izvajati dodatni tehnični ukrepi za omejitev ugotovljenih parametrov v dovoljene meje.

291. člen

Hitrost zračnega pretoka na delovnih mestih in v profilih jamskih prostorov (brez lokalnih zožitev) – (v m/s) znaša:

Vrsta prostora	Najmanj (m/s)	Največ (m/s)
1. Nemetanske jame s pretočnim zračenjem		
– delovišča (ki se zračijo pretočno)	0,25	4
– prostori za prevažanje in redni pohod ljudi	0,25	8
– prostori za občasni pohod ljudi	0,25	10
– zračilni prostori ne glede na občasni prehod	–	10

Vrsta prostora	Najmanj (m/s)	Največ (m/s)
2. Metanske jame s pretočnim zračenjem		
– vstopni in izstopni hodniki odkopa v metanskih jamah	0,5	8
– prostori z električno vleko z žico v metanskih jamah	1,0	8
– pomožni in drugi dostopni prostori v metanskih razmerah	0,2	10
3. Separatno zračena delovišča v metanskih razmerah:		
– hodniki in vpadniki	0,15	5
– nadkopi	0,20	5
v nemetanskih razmerah:		
– hodniki, vpadniki in nadkopi	0,10	4
– separatno zračenje delovišča	0,15	4
– navzdolnje vodenje zraka	0,5	4

Hitrost kroženja zraka v zračilnih jaških, kanalih in vrtinah za zračenje se ne omejuje.

Za kontrolo hitrosti pretoka zraka na separatno zračnem delovišču se lahko v metansko jamo vgradijo kontrolniki zračenja.

3. Način zračenja in razdeljevanja zraka

292. člen

Vsaka jama mora imeti najmanj dve odprtini, eno za vstopni, drugo pa za izstopni zračni tok.

Razmik med temi odprtinami mora biti tolikšen, da se prepreči kratki stiki.

293. člen

Jama se zračí z enim ali več zračilnimi postroji, ki so na površini zemlje.

294. člen

Metanska jama se zračí z depresijskim delovanjem glavnih ventilatorjev, nemetanska jama pa z depresijskim, kompresijskim ali kombiniranim delovanjem glavnih ventilatorjev.

Zaradi boljšega zračenja v določenem zračilnem oddelku jame se lahko uporabi pomožni ventilator. Lokacija pomožnega ventilatorja, način njegove vgraditve, delovni režim in vzpostavljanje pretočnega zračenja na lokaciji, na kateri je ventilator, se določijo s tehnično dokumentacijo.

295. člen

Način razdeljevanja zraka je treba izbrati tako, da svež zrak po najkrajši poti doteka na delovišče v najgloblji del jame.

296. člen

Zrak se mora razdeljevati tako, da posamezni deli jame, ki sestavljajo zaključene celote pri pridobivanju, predstavljajo zračilne oddelke, v katerih se posamezna delovišča zračijo s posebnimi odcepi zračnega toka.

297. člen

Diagonalna zveza med zračilnimi oddelki ni dovoljena. Število delovišč, ki se smejo serijsko zračiti, je pogojeno s količino zraka, ki se dovaja na serijsko zračena delovišča, in z zavezujočimi mejnimi vrednostmi jamskih plinov, ki jih zrak vsebuje.

298. člen

Razdalja med odkopnimi delovišči v jamah z nevarnostjo požara, ki se zračijo s serijskim vodenjem pretočnega

zračilnega toka, se določi s projektom zračenja, odvisno od dolžine trajanja požarne oksidacije, potencialnih nevarnosti in načina izoliranja starega dela v jami.

299. člen

Sveži zračni tokovi se ne smejo dovajati skozi staro delo. Izjemoma je to dovoljeno, če je prostor za dovod zraka popolnoma izoliran.

Pri kompresijskemu načinu zračenja se lahko izrabljeni zračni tok odvaja skozi staro delo.

300. člen

Zrak iz jamskih skladišč eksplozivnih sredstev in skladišč goriva in maziva se mora odvajati neposredno v izstopni zračni tok jame.

301. člen

Izstopni zrak s separatno zračenih delovišč pri odpiranju novih območij nahajališč v jami s pojavom metana se vodi neposredno v izstopni zračilni tok zadevnega zračilnega oddelka.

Izstopni zrak pri odpiranju delovišč v jamah s pojavom metana se sme izjemoma voditi samo serijsko, dokler se ne ustvarijo pogoji za izdelavo zračilne zanke oziroma za vodenje izstopnega zračilnega toka z delovišča v izstopni zračni tok zračilnega oddelka oziroma jame.

302. člen

Izstopni zrak s separatno zračenih odkopov ali delov odkopov se izjemoma lahko serijsko dovaja na naslednje odkope, če je kakovost zraka v skladu s pogoji, predpisanimi s tem pravilnikom.

303. člen

Jamski prostori, v katerih je vnetljiv material, ter remize za lokomotive na tekoče gorivo se zračijo tako, da se izrabljeni zrak odvaja v izstopni zračilni tok, pri čemer se lahko uporabljajo tudi vrtine za zračenje.

Če ni mogoče ravnati po prejšnjem odstavku tega člena, imajo v prejšnjem odstavku navedeni prostori protipožarna vrata, zračilne odprtine teh prostorov pa take pokrove, da se ob požaru v prostoru lahko zaprejo od zunaj in prepreči nekontrolirano izpuščanje produktov zgorevanja.

304. člen

Jamski prostori, po katerih se vodita celotni vstopni in celotni izstopni zračilni tok jame, so od starega dela oddaljeni najmanj 30 m. Razmik med temi prostori ter med njimi in zadevnimi prostori zračilnih oddelkov je tak, da preprečuje mešanje zračnih tokov.

305. člen

V jamah, v katerih ni izpolnjen pogoj iz prejšnjega člena tega pravilnika, se za vsak konkreten primer uporabi ustrezno izoliranje, ki preprečuje vpliv starega dela in medsebojno mešanje zračilnih tokov.

306. člen

Vstopni in izstopni zračilni tok zračilnega oddelka se ločita z zračilnimi objekti.

307. člen

Zračilni tok se lahko vodi po vrtinah, ki so zavarovane pred rušenjem, v premogovem sloju pa tudi obložene.

308. člen

Prečni prerez jamskega prostora celotnega vstopnega in celotnega izstopnega zračilnega toka ne sme biti manjši od 5,0 m².

309. člen

Prepusni jamski prostori vstopnega in izstopnega zračilnega toka zračilnega oddelka imajo praviloma približno velikost prečnega prereza 5 m².

310. člen

Prečni prerezi jamskih prostorov, s katerimi se razdeljuje zračilni tok, namenjeni pa so tudi za umik delavcev v sili, morajo biti visoki najmanj 1,8 m.

4. Količina in razdelitev zraka

311. člen

Količine zraka, potrebne za zračenje prostorov, se morajo glede na naravne razmere in uporabljeno tehnologijo določiti na podlagi:

- količine plina, ki izhaja iz hribine in prihrabin, všteti tudi neenakomerno pojavljanje zadevnega plina;
- plinov zaradi miniranja;
- plinov in saj iz motorjev z notranjim zgorevanjem, pri čemer najmanjša količina svežega zraka ne sme biti manjša od 4 m³/kW/min;
- najmanjše potrebne hitrosti pretoka zraka;
- klimatskih delovnih pogojev;
- števila vgrajenih separatnih ventilatorjev;
- zaprašenosti zraka;
- števila delavcev, pri čemer najmanjša količina zraka ne sme biti manjša od 3 m³/min na delavca, v jamah, globljih od 400 m, pa ne sme biti manjša od 4 m³/min na delavca;
- najnižjega atmosferskega tlaka.

Za zračenje se vzame največja količina zraka, izračunana v skladu z navedenimi zahtevami.

312. člen

Najmanjša pretočna količina zraka za zračenje jame v odvisnosti od posameznih parametrov znaša:

Parameter	Merska enota	Najmanjša vrednost
– pretočna količina zraka na tono dnevne proizvodnje	m ³ /s/t/dan	0,017
– pretočna količina zraka na absolutni pritok metana	m ³ /s/m ⁽³⁾ (CH ₄)	1,700
– pretočna količina zraka na zaposlenega delavca	m ³ /s/del.	0,067

Pretočna količina zraka za zračenje iz prvega odstavka tega člena se poveča za pretočno količino nekontroliranih izgub v razdeljevalnem sistemu, ki ne smejo biti večje od 20% od celotne potrebne pretočne količine zraka.

313. člen

Razdeljevanje pretoka zraka za zračenje v razdeljevalnem sistemu se določi na podlagi pretočnih količin zraka, potrebnih za zračenje, in prikaže na shemi zračilnega omrežja.

314. člen

Skupna količina zraka, potrebna za zračenje jame, se določi na podlagi potrebnega števila delovišč pri raziskovanju, pripravi in odkopavanju, pri čemer se upoštevajo tudi vsi pomožni objekti in prevažalne poti.

315. člen

Zaradi možnih nekontroliranih izgub zraka v omrežju se mora izračunana količina zraka povečati za pričakovane izgube.

316. člen

Zrak se mora razdeliti na podlagi potrebnih količin po deloviščih oziroma jamskih objektih in prikazati na linearni shemi zračenja.

317. člen

Regulacija razdelitve zraka je lahko pozitivna (regulator je dodatni ventilator), negativna (regulatorji so zračilne pregrade, zavese, zračilna vrata, dušilniki idr.) in mešana (kombinacija dodatnih ventilatorjev in regulatorjev).

Razdeljevanje pretoka zraka za zračenje se regulira z vgraditvijo regulatorjev pretoka zraka v odcepe zračilnega omrežja.

Regulatorji pretoka zraka se vgradijo v prostore vstopnega zračilnega toka, kot je določeno z izračunom zračenja.

Izjemoma se smejo regulatorji zračnega pretoka vgraditi tudi v prostore izstopnega zračilnega toka, če se v prostorih vstopnega zračilnega toka prevažata premog in druga izkopenina ali pri sanaciji požarov.

Odprtina regulatorja zračnega pretoka se dimenzionira na podlagi ustreznega izračuna.

5. Parametri zračilnega omrežja

318. člen

Glavni parametri zračilnega omrežja, ki se določijo za izračunano pretočno količino in razdeljevanje zraka za zračenje, so:

- prepustna sposobnost zračilnih poti;
- upori odcepov omrežja;
- celotni upor z zračilnim kanalom;
- kratki stiki v odcepiščih in na objektih izoliranja starega dela;
- ekvivalentna odprtina jame;
- stopnja stabilnosti odcepa omrežja;
- celotna depresija jame.

Najmanjše dovoljene vrednosti glavnih parametrov iz prvega odstavka tega člena so:

Parameter	Najmanjše vrednosti
– ekvivalentna odprtina jame	1,0 m ²
– celotna depresija	500 Pa
– potencial med odcepiščem vstopnega in izstopnega zračilnega toka zračilnega oddelka	70 Pa

319. člen

Pri zračenju jame z več glavnimi ventilatorji koeficient regulacije njihovega delovanja ne sme biti večji od $K = 1,08$.

6. Zračenje odkopov

320. člen

Odkopna delovišča se morajo zračiti s pretočnim zračnim tokom, razen če to ni izvedljivo zaradi uporabljene odkopne metode. V tem primeru se mora uporabiti posebno (separatno) zračenje.

321. člen

V metanski jami se ne sme uporabljati difuzijsko zračenje odkopnega delovišča.

322. člen

Na odkopu komornega tipa s pretočnim zračenjem, na vseh mestih, na katerih so delavci, hitrost zraka ne sme biti manjša od 0,25 m/s.

V prečnem prerezu separatno zračenega odkopa ali delov odkopa povratna hitrost zraka ne sme biti manjša od 0,15 m/s.

Če zaradi velikosti odkopnih komor in zaradi lege izstopnih in vstopnih prostorov za zračni tok ni mogoče zagotoviti potrebnega kroženja svežega zraka, se mora zagotoviti dodatno zračenje za del odkopne komore, v katerem se mudi delavci.

7. Separatno zračenje

323. člen

Vsi jamski prostori, skozi katere ni omogočen pretok zraka, se morajo ne glede na to, ali se izdelujejo s površine ali iz obstoječega jamskega prostora, med izdelavo zračiti posebej (separatno).

324. člen

Separatno zračenje delovišča je lahko kompresijsko, depresijsko in kombinirano. Za kombinirano zračenje delovišča ima depresijski ventilator 30% večjo zmogljivost od kompresijskega ventilatorja.

325. člen

S separatnim zračenjem se mora začeti, ko dolžina vodoravnega prostora preseže 10 m, poševnega pa 5 m od prostora s pretočnim zračnim tokom.

V metanski jami na delovišču se praviloma uporablja kompresijski način zračenja.

Če se uporablja kompresijski način zračenja, mora prosti zračni tok, ki prihaja iz zračilnih cevi, segati do čela prostora.

Če se uporablja depresijski način zračenja, mora biti sesalni del zračilnega sistema oddaljen od čela delovišča najmanj 10 m.

326. člen

Zrak za separatno zračenje se mora zajemati s površine ali iz svežega zračnega toka jame.

327. člen

Pri separatnem zračenju je treba upoštevati:

- izbiro najugodnejšega načina zračenja;
- izračun potrebne pretočne količine zraka;
- izbiro opreme za zagotovitev potrebne pretočne količine zraka;
- predpisane tehnične pogoje za graditev objektov in vgraditev opreme ter
- tehnično navodilo za način kontrole in vzdrževanja naprav za separatno zračenje delovišča.

328. člen

Ventilator za separatno zračenje delovišča se vgradi samo na podlagi tehničnega navodila, ki vsebuje tudi podrobnosti v zvezi z lokacijo, razporeditvijo in načinom vgraditve.

Za kompresijski serijski način zračenja delovišča se lahko ventilator vgradi na začetku ali vzdolž zračilne cev.

329. člen

Dolžina separatno zračenih prostorov je pogojena z ustreznimi izračuni za separatno zračenje delovišča.

330. člen

Pretočna količina zraka za dimenzioniranje ventilatorja in cevi za separarno zračenje delovišča se določi kot seštevek potrebnih pretočnih količin zraka na čelu delovišča in izgub zraka vzdolž zračilne cevi.

331. člen

Pretočna količina zraka v pretočnem odcepu zračilnega omrežja, v katerega se vgradijo separadni ventilatorji, je najmanj za 30% večja od pretočne količine zraka, ki jo jemljejo separadni ventilatorji.

Ventilatorji oziroma sesalni cevovodi pri separatnem zračenju se morajo postaviti tako, da se prepreči zajemanje povratnega zraka s čela delovišča.

332. člen

Za separarno zračenje se smejo uporabljati toge ali zvijave cevi iz različnega materiala (kovina, gumirano platno, plastika).

333. člen

Ventilatorji za separarno zračenje delovišča se v pretočnem odcepu locirajo v razdalji najmanj 10 m od izstopnega zračilnega toka pri kompresijskem zračenju in v razdalji najmanj 10 m v izstopnem zračilnem toku pri depresijskem načinu zračenja.

Če ta razdalja ni zagotovljena, se pred ventilatorjem vgradijo zračilne pregrade, ki preprečujejo zajemanje izstopnega zraka.

Za dolžine cevovodov nad 500 m se lokacija separativnega ventilatorja glede na izstopni zračilni tok delovišča določi z izračunom.

334. člen

Zračilne cevi kot del naprav za separarno zračenje delovišča se vgradijo po tehničnem navodilu proizvajalca in vzdržujejo tako, da so izgube pretoka zraka omejene na minimum.

335. člen

Konec zračilne cevi, odvisno od uporabljenega načina separativnega zračenja delovišča, ne sme biti od čela delovišča oddaljen več kot 8 m pri kompresijskem zračenju in ne več kot 2 m pri depresijskem zračenju.

336. člen

Pri separatnem zračenju delovišča je obvezno predvrtanje če se odpirajo nova odkopna polja, kjer je možen pojav plinov pod tlakom.

337. člen

Opuščeni separativno zračeni prostori se od zračilnega sistema jame izolirajo tako, da se neprodušno zaprejo.

338. člen

Če se separativno zračenje delovišča v metanskih jamah prekine, se morajo delavci umakniti z delovišča.

8. Zračenje pomožnih jamskih objektov (črpališča, strojnice izvažalnih strojev, prostori za polnjenje akumulatorskih baterij in skladišča goriva in maziva, skladišča eksplozivnih snovi, transformatorske postaje in kompresorske postaje)

339. člen

Vsi pomožni jamski prostori se morajo zračiti s pretočnim zračnim tokom. Izjemoma, vendar ne v metanskih ja-

mah, se smejo komore, dolge do 6 m, zračiti tudi difuzijsko, če so vhodna vrata rešetkasta in širša od 1,5 m.

340. člen

Zračenje komor za polnjenje akumulatorskih baterij (re-mize) mora biti tako, da delež vodika v zraku komore ni večji od 10% spodnje meje eksplozivnosti vodika oziroma 0,4%.

9. Objekti v zračilnem omrežju

341. člen

Kot posebni zračilni objekti za vodenje zračnega toka se izdelujejo in uporabljajo: zračilni jaški, hodniki, nadkopi, zračilni kanali, zračilne vrtnice in zračilni mostovi.

Posebni zračilni objekti morajo biti zavarovani tako, da se ne morejo zasuti in zamašiti.

Vse naravne razpoke, jame in druge odprtine, ki bi utegnile povzročiti kratke stike zračnega toka, se morajo neprodušno zapreti.

342. člen

Glede zračenja jame se na kartah in načrtih objekti označijo tako, kot je določeno z ustreznimi veljavnimi standardi.

343. člen

Objekti v zračilnem omrežju, s katerimi se v jami izolirajo stara dela in opuščeni jamski prostori ter vstopni in izstopni zračilni tokovi in regulira razdeljevanje zraka, so sestavni del zračilnega sistema jame.

Objekti iz prejšnjega odstavka tega člena se izdelajo, ko so dani lokacija objekta, tehnični opis, konstrukcija (grafični prikaz) in tehnični pogoji za vgraditev.

344. člen

Stara dela se izolirajo tako, da se izdelajo "čep" ali se prostor zalije z ustreznim izolacijskim materialom.

Objekti za trajno izolacijo starega dela morajo imeti cev za jemanje vzorcev in merjenje temperature v izoliranem prostoru, po potrebi pa tudi sifonsko cev za odvod vode iz izoliranega prostora ter evidenčno tablo za vpisovanje podatkov o temperaturi, plinski sestavi in času kontrole.

Objekti iz prejšnjega odstavka tega člena se vgradijo v razdalji do 10 m od pretočnega zračilnega toka.

Dostop do objektov iz prvega odstavka tega člena se zagotovi in podpre, če pa je razdalja pri vgraditvi večja kot 10 m in če je predvidena sprememba smeri zračilnega toka, se zračijo posebej.

345. člen

Objekti za izoliranje zračilnih tokov so lahko z vrati ali brez njih. Pri objektih z vrati se mora s konstrukcijsko ali drugo rešitvijo zagotoviti, da vrata ne morejo ostati odprta.

Ne glede na razliko med zračnima tlakoma število objektov za izoliranje zračilnih tokov ne sme biti manjše od dveh.

346. člen

Vsi jamski prostori, ki so opuščeni, se morajo pregraditi. Pregrada mora biti iz ustreznega izolacijskega materiala. Požarni procesi se lahko izolirajo s pregradami, izdelanimi v skladu s tem pravilnikom.

347. člen

Kot zračilne poti se smejo uporabljati tudi zračilne vrtnice. Vrtnice morajo biti v trdnem in kompaktnem materialu, če pa to ni mogoče, je treba vanje položiti cevi.

V zračilne vrtime skozi mineralno surovino, ki je nagnjena k samovžigu, se morajo položiti cevi, ki se morajo na koncih zacementirati, da bi se preprečilo kroženje zraka okoli cevi.

348. člen

V jamske proge, skozi katere poteka ali se opravlja prevažanje ali skozi katere je z Načrtom obrambe in reševanja predviden umik delavcev, se morajo vgraditi zračilna vrata v skladu s tipskim projektom.

V zračilnih oddelkih se smejo namesto zračilnih vrat vgraditi tudi zračilne zavese.

Na mestih, na katerih bi odpiranje vrat povzročilo resne motnje pri zračenju, se morata postaviti najmanj dve pregradi z vrati.

349. člen

Konstrukcija in način postavljanja vrat morata izpolnjevati pogoje, določene v ustreznih veljavnih standardih.

Regulacijske pregrade (odprtina z zapahom), ki regulirajo razdelitev zraka, je treba praviloma postaviti na mesta, kjer niso ovira za prevažalna sredstva. Če se regulacijske pregrade postavijo na prevažalni poti, morajo biti elastične.

350. člen

Objekti z vrati za izoliranje zračilnih tokov se zavarujejo tako, da ostanejo vrata zaprta tudi pri spremembi smeri zračilnega toka, če je ta sprememba predvidena.

351. člen

Vstopni in izstopni zračilni tokovi zračilnih oddelkov v metanskih jamah se ne smejo ločevati z zračilnimi mostovi in isti ravni (zračilne cevi in lesene pregrade).

Zračilni mostovi se izdelajo v talnini ali krovni premo-govega sloja, v zelo debelih slojih pa v različni ravni z oblogo, ki preprečuje kroženje zraka.

352. člen

Če se z objekti za izoliranje zagotovi, da ne pride do kratkega stika med ločenimi zračilnimi tokovi zračilnih oddelkov, se skozi objekte za izoliranje smeta prevažati pre-mog in drug tovor.

Če je z dopolnilnim načinom izoliranja zagotovljeno, da pretočna izguba zraka zaradi kratkega stika ne poruši režima zračenja, se skozi objekte za izoliranje smeta neprekinjeno prevažati premog in drug tovor.

353. člen

V metanski jami in v jami, v kateri nastaja nevaren premogov prah, se objekti za izoliranje celotnega vstopnega od celotnega izstopnega zračilnega toka jame dimenzionirajo tako, da ob morebitni eksploziji zdržijo tlak na zadevni lokaciji.

354. člen

Objekti za izoliranje zračilnih tokov se vzdržujejo v brezhibnem stanju in kontrolirajo po ustreznih veljavnih standardih.

Ugotovitve kontrole objektov iz prejšnjega odstavka tega člena se vpišejo v kontrolno knjigo.

355. člen

Objekti za izoliranje starega dela se odprejo samo, ko se poprej izvedejo tehnični ukrepi za zavarovanje pred morebitnimi nevarnostmi (požar, voda, rušenje, strupen učinek plinov idr.) in zagotovijo ustrezna oprema, naprave in instalacija.

10. Zračilni postroj jame

356. člen

Zračilni postroj jame sestavljajo:

- glavni in rezervni ventilator z difuzorjem in praviloma naprava za spremembo smeri gibanja zračilnega toka;
- priključek ventilatorja na jamo (zračilni kanal) in naprave za priklop energije in oskrbo z njo.

357. člen

Priključek zračilnega postroja (zračilni kanal) se izvede po principu optimalne aerodinamičnosti, dolg pa je praviloma 10 D (kjer je D premer rotorja ventilatorja).

Če se ne izpolni pogoj iz prejšnjega odstavka tega člena, se uporablja usmerjevalnik pretoka zračilnega toka.

Glavni in rezervni ventilator se pregledata najmanj enkrat na teden.

358. člen

Mesto, na katerem sta povezana glavni zračilni jašek in zračilni kanal, mora imeti blag prehod in biti pokrito z rešetko, konstrukcija pa mora biti taka, da se zaradi morebitne eksplozije ne morejo poškodovati zračilni postroji.

Povezovalne stene jaškov in kanalov se izdelajo nepredušno.

359. člen

Zmogljivost glavnega in rezervnega ventilatorja se določi na podlagi parametrov zračilnega omrežja.

Če je zmogljivost rezervnega ventilatorja manjša od zmogljivosti glavnega ventilatorja, se režim zračenja jame z rezervnim ventilatorjem določi posebej.

Zračilni postroj lahko sestavlja tudi več ventilatorjev, ki istočasno obratujejo zaporedno ali so med seboj vzporedno povezani.

360. člen

Vsak zračilni postroj mora imeti najmanj dva neodvisna vira napajanja s pogonsko energijo.

Neodvisni vir napajanja s pogonsko energijo iz prejšnjega odstavka tega člena je tudi električni agregat ali motor z notranjim zgorevanjem.

Brezhibnost neodvisnih virov napajanja s pogonsko energijo se kontrolira najmanj enkrat na teden.

Če se z rezervnim napajalnim virom iz drugega odstavka tega člena ne more omogočiti normalno delovanje zračilnega postroja, se mora z zračilnimi objekti in napravami v jami zagotoviti normalno zračenje jame.

361. člen

Vsaka jama ima sistem zračilnih pregrad za reguliranje pretoka jamskega zraka skozi jamske prostore.

Zračilni postroj jame mora praviloma imeti napravo za spremembo smeri pretoka zračilnega toka.

S konstrukcijo naprave za spremembo smeri pretoka zračilnega toka se zagotovi, da pride v jamo, kadar se ta naprava aktivira, najmanj 50% pretočne količine zraka, s katero se jama normalno zrači.

Naprava za spremembo smeri pretoka zračilnega toka se vklopi v 10 minutah.

Naprava za spremembo smeri pretoka zračilnega toka se preveri najmanj enkrat na leto, o čemer se vodi posebna kontrolna knjiga.

362. člen

Zračilni postroj mora imeti napravo za neprekinjeno registriranje depresije, metanska jama z deležem metana

nad 0,5% pa napravo za avtomatsko registriranje koncentracije tega plina v celotnem izstopnem zračilnem toku jame.

Napravi iz prejšnjega odstavka tega člena sta lahko posamični ali del sistema avtomatske daljinske kontrole.

Naprava za registracijo celotnega izstopnega zračilnega toka jame je obvezna samo za jamo, v kateri je prostor razvrščen v II. stopnjo nevarnosti pred metanom.

363. člen

V prostoru zračilnega postroja morajo biti:

- tehnično navodilo za ravnanje z ventilatorjem in napravo za spremembo smeri zračilnega toka;
- knjiga dnevnih poročil;
- knjiga pregledov in popravil ter
- tehnično navodilo za ravnanje pri okvarah kot tudi izpisek iz Načrta obrambe in reševanja pred potencialnimi nevarnostmi.

364. člen

Konstrukcija ventilatorjev in način njihovega priključevanja se izvedeta tako, da raven hrupa izven kroga s premerom 30 m ni višja od 80 dB (A). Če se ta meja preseže, se vgradi dušilnik šuma.

365. člen

V krogu 30 m okrog vgrajenega zračilnega postroja se ne smejo skladiščiti gorljiva gradiva.

11. Kontrola zračenja jame

366. člen

Spremembe v dinamiki odkopavanja v jami morajo spremljati spremembe v zračenju jame, tako da je obvezno preverjanje, s katerim se stanje zračenja usklajuje s spremembami stanja rudarskih del.

367. člen

Vsaka jama ima kontrolne knjige zračenja jame, ki vsebujejo podatke o:

- kontroli pretočne količine in kakovosti zraka;
- kontroli stanja plinov;
- kontroli klimatskih delovnih pogojev;
- zapršenosti, stanju objektov v zračilnem omrežju in objektov za izoliranje;
- rezultate preizkusov glavnih ventilatorjev o pregledu in popravilu glavnih zračilnih postrojov ter
- vse ugotovitve in opažanja v zvezi z zračenjem jame.

368. člen

V knjigo zračenja jame se morajo za vsak zračilni oddelek jame vpisati podatki o največjem številu delavcev, zaposlenih v eni izmeni med dvema meritvama, o količini zraka v minuti na oddelek in na enega delavca v oddelku.

V knjigo zračenja jame se morajo vpisovati podatki o temperaturi, barometriškem tlaku in deležu nevarnih plinov v zraku.

369. člen

Sestavni del knjige zračenja jame je Načrt zračenja jame, ki mora obsegati:

- vse odprtine jame in odprte jamske prostore, staro in izolirano delo in izolacijske objekte;
- mesta, ki jih je zajel požar ali se segrevajo;
- naravne luknje in ugreznine;
- vsa aktivna delovišča in pomožne prostore;
- skladišča eksplozivnega in vnetljivega materiala;
- vse regulacijske in požarne objekte;

– zračilne postaje;

– poti za redno gibanje ljudi in poti za umik ob požaru;

– zračilne postroje glavnih, pomožnih, dodatnih in separatnih ventilatorjev;

– mesta izbruha plinov;

– vse drugo, kar utegne vplivati na pravilno zračenje jame.

370. člen

Odgovorna oseba mora poskrbeti za vodenje pripravo in vodenje tehnične dokumentacije za objekte, opremo in naprave za zračenje in kontrolo zračenja, objekte za zaščito pred plini, prahom in požari, verifikacijo stanja zračenja jame, pojave požarov in oksidacijske procese ter bilanco plinov, seznam opreme in naprav za zračenje s tehničnimi značilnostmi in kontrolo zračenja jame.

371. člen

Način kontrole zračenja, stanja plinov in drugih parametrov varnosti v zvezi z zračenjem jame se določi s tehničnim navodilom.

S kontrolo zračenja je mišljeno obvezno preverjanje zračilnega sistema jame po ustreznih veljavnih standardih.

Kontrola iz prejšnjega odstavka tega člena obsega stalno ali občasno spremljanje pretočne količine in razdeljevanja pretoka zraka v zračilnem omrežju, stanje plina in kakovost zraka, klimatske delovne pogoje, zapršenost, požarne kazalnike, stanje prostorov in objektov v zračilnem omrežju, delovanje naprav separatnega zračenja, delovanje zračilnega postroja jame in delovanje naprav za avtomatsko kontrolo.

Parametri iz prejšnjega odstavka tega člena se kontrolirajo na določenih merilnih mestih zračilne postaje in merilnih mestih za operativno kontrolo.

Kakovost zraka se laboratorijsko kontrolira najmanj enkrat na mesec.

372. člen

Če se pretočna količina zraka kontrolira s prenosnim ročnim aparatom, se meritve v prostorih I. stopnje nevarnosti in v komorah opravljajo enkrat na mesec, v prostorih II. stopnje nevarnosti dvakrat na mesec, pri izdelavi jaškov, če se pričakujejo jamski plini – dvakrat na mesec, če pa se jamski plini ne pričakujejo – enkrat na mesec.

373. člen

Brezhibnost vseh zračilnih poti glede neoviranega kroženja zračnega toka v jami se mora kontrolirati najmanj enkrat na mesec.

Postroj za glavno zračenje se mora podrobno pregledati najmanj enkrat v šestih mesecih.

S pregledom se morajo ugotoviti brezhibnost in funkcionalnost postrojov in koeficient koristnega dela.

374. člen

Najmanj enkrat na mesec se morata meriti količina in temperatura zraka, ki kroži po jamskih prostorih. V prostorih glavnega zračilnega toka se morajo pred odcepi zračnega toka in za njimi ter pred vsako spojitvijo zračnega toka in za njo postaviti kontrolne merilne postaje.

Zračilne postaje se morajo postaviti v ravnem delu prostora s pravilnim profilom in morajo biti od ovinkov oddaljene najmanj 15 m.

Na boku postaje se mora postaviti tabla, na katero se vpišejo: površina prereza postaje, hitrost zračnega toka, temperatura, vlažnost in pretočna količina zraka na postaji v minuti, število delavcev v zračilnem oddelku in datum meritve.

12. Metanski rudniki

A) Splošne opredelitve

375. člen

Rudnik se smatra kot metanski, če se v njem metan nahaja v tolikšni količini, ko ni več možno izključiti tveganja za nastanek eksplozivnega ozračja. Glavno prezračevanje takšnega rudnika mora izvajalec rudarskih del zagotoviti z eno ali več prezračevalnimi napravami na mehaniziran pogon v eksplozijsko varni izvedbi.

Dela se smejo izvajati le upošteva je emisijo metana. Med izvajanjem jamskih del mora izvajalec rudarskih del poskrbeti, da se izvajajo vsi ukrepi, s katerimi se zmanjša možnost pojavljanja metana. Naprave za pomožno prezračevanje sme izvajalec rudarskih del uporabljati le pri raziskovalnih, odpiralnih in likvidacijskih delih ter na takšnih deloviščih, ki so neposredno v povezavi glavnim prezračevalnim tokom. Delovna mesta na odkopnih poljih sme izvajalec rudarskih del prezračevati s pomožnimi sistemi le v primeru, če so bili predhodno izvedeni ustrezni dopolnilni ukrepi za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev.

376. člen

Meritve parametrov prezračevanja morajo zajeti tudi določanje koncentracij metana. V splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu mora biti predpisano neprekinjeno merjenje koncentracij metana v izstopnem zraku iz delovišč na odkopnih poljih, kjer se uporablja mehanizacija, oziroma iz delovišč na odkopnih poljih s podetažnim izkoriščanjem krovne plošče premoga, kakor tudi iz čel slepih hodnikov, če se v njih uporablja mehanizacija.

377. člen

V metanskih rudnikih se sme uporabljati samo za takšne rudnike predvidena razstreliva in vžigalna sredstva.

V metanskih rudnikih je prepovedano kajenje, nošenje tobaka za kajenje in vsakega drugega predmeta, ki se lahko uporabi za netenje ognja.

V metanskih rudnikih se sme plamensko rezanje, varjenje in druga podobna dela opravljati le v izjemnih okoliščinah, v katerih mora izvajalec rudarskih del zagotoviti izvedbo posebnih ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev.

378. člen

Če je koncentracija metana v zračilnem toku v prostem prečnem prerezu jamskega prostora večja od zavezujoče mejne vrednosti, delo ljudi in obratovanje opreme v tem prostoru nista dovoljena, razen obratovanja ventilatorjev za separatno zračenje delovišča.

Če je koncentracija metana v jamskem prostoru in na delovišču do 2%, je obratovanje opreme dovoljeno izjemoma, vendar pod pogojem, da se izvedejo dodatni kontrolni ukrepi, če pa je koncentracija metana nad 2%, se ljudje in oprema jam rešujejo brez miniranja.

Za odkope ali odseke odkopov, ki se separatno zračijo, ne velja izjema iz prejšnjega odstavka tega člena.

379. člen

Dovoljeno razmerje med mešanico vnetljivih (eksplozivnih) plinov, ki so produkt jamskih požarov, in kisikom v jamskem zraku se določi na podlagi kemične analize vseh prisotnih jamskih plinov. Pooblastila, roki in evidenca so določeni v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu.

B) Kategorizacija jam in razvrščanje prostorov po stopnji nevarnosti pred metanom

380. člen

Vsak sloj in jama in njeni samostojni zračilni oddelki, v katerih potekajo razdelitve na jamska polja, obzorja in odkope, priprava ali odkopavanje, se kategorizirajo kot metanski ali nemetanski po ustreznih veljavnih standardih.

Jame, zračilni oddelki in prostori odpiranja, razdelitve na jamska polja, obzorja in odkope in odkopavanja se kategorizirajo in razvrstijo po stopnji nevarnosti pred metanom na podlagi rezultatov, dobljenih z merjenjem metana, ter na podlagi kemičnih analiz za ustrezno nahajališče.

Začetek del pri odpiranju premogovega sloja se šteje za opravljanje del v metanskem režimu dela.

381. člen

Vsak prostor v metanski jami se razvrsti v I. ali II. stopnjo nevarnosti pred metanom.

V I. stopnjo nevarnosti pred metanom se razvrstijo prostori s pretočnim zračenjem in drugi pomožni prostori z difuzijskim zračenjem, ki niso daljši od 10 m in v katerih koncentracija metana ne presega 0,5%.

V II. stopnjo nevarnosti pred metanom se razvrstijo jamski prostori s pretočnim zračenjem, v katerih je koncentracija metana v jamskem zraku večja od 0,5% ter jamski prostori s separatnim zračenjem, ne glede na delež metana v jamskem zraku.

Jamski prostor, v katerega prihaja zračilni tok iz prostora, razvrščenega v II. stopnjo nevarnosti pred metanom, se lahko razvrsti v I. stopnjo nevarnosti pred metanom, če koncentracija metana ne presega 0,5%.

C) Kontrola metana v jami in na deloviščih

382. člen

Metan v jami in na deloviščih se kontrolira največ 4 ure pred začetkom dela, če se prejšnjega dne ni delalo, ob začetku in ob koncu dela vsake izmene, neposredno pred vsakim zastojem pri delu in po njem ter pri spremembi smeri gibanja zračilnega toka.

Metan se kontrolira neposredno pred vrtanjem, polnjenjem min, vžigom min in po vsakem miniranju.

Metan se kontrolira na vseh deloviščih jame ter na drugih mestih jamskega prostora, na katerih bi se metan lahko nabiral.

Med delovno izmeno se enkrat kontrolira metan v jamskem prostoru I. stopnje nevarnosti pred metanom, v katerem vozijo lokomotive na vozno žico. Metan se kontrolira v prostem prečnem preseku na koncu vozne žice lokomotive v smeri zračnega toka.

Metan se na širokem čelu delovišča in na njegovem slepem delu kontrolira najmanj trikrat med delovno izmeno. Presledek med tema kontrolama je največ 2 uri.

Metan se kontrolira v izstopnem zračilnem toku separatnih in odkopnih delovišč ter samostojnih zračilnih oddelkov jame – najmanj dvakrat med delovno izmeno, v jamskih prostorih II. stopnje nevarnosti pred metanom, nagnjenih k izbruhu plina, premoga ali prihribine s premogovim prahom – najmanj trikrat med delovno izmeno, v strojnih komorah – najmanj enkrat med delavnikom, v izstopnem zračilnem toku jame – najmanj enkrat med delavnikom in pri izdelavi jaška, kjer se pričakujejo plini – najmanj trikrat med delovno izmeno.

Stacionarni merilnik metana se vgradi na način, določen z navodilom proizvajalca.

383. člen

Stacionarni indikator metana v metanski jami je stalno vključen in kaže koncentracijo metana v jamskem zraku. Če je koncentracija metana večja od dovoljene, se izklopi dovod električne energije za območje, ki se kontrolira s stacionarnim indikatorjem.

Preden se električna energija izklopi, stacionarni indikator metana z zvočnim ali svetlobnim signalom opozori dispečerski center.

Na delovišču brez avtomatske kontrole metana se uporablja prenosni indikator metana, ki deluje neprekinjeno in pri koncentraciji metana več kot 1% daje zvočni in svetlobni signal.

384. člen

Če se odpira novo nahajališče premoga, ki še ni dovolj raziskano in na katerem se po geološki prognozi pričakuje večja koncentracija metana od dovoljene, se s posebnimi napravami opravi predvrtanje in odvedejo morebitni plini.

385. člen

V Načrtu zračenja metanske jame se označijo vsi znani pojavi metana te jame med koledarskim letom.

13. Rudniki z vnetljivim prahom

386. člen

Rudniki premoga se praviloma uvrščajo med rudnike, ki jih ogroža vnetljiv prah, razen v primerih, ko iz splošnega akta o varnosti in zdravju pri delu jasno izhaja, da nobeden od premogovih slojev, v katerih potekajo rudarska dela, ne vsebuje prahu, ki bi lahko povzročil eksplozijo.

V rudnikih, ki jih ogroža vnetljiv prah, je potrebno izvajati podobne ukrepe, kot v metanskih rudnikih. Poleg teh ukrepov morajo biti izvedeni še dodatni ukrepi za preprečevanje nastanka prašnih oblog, kot sta njihovo odstranjevanje ali ustrezna vezava.

V rudnikih, ki jih ogroža vnetljiv prah, morajo biti nameščene eksplozijske zapore, ki preprečijo širjenje eksplozij vnetljivega prahu in/ali metana in veržne eksplozije vnetljivega prahu v drugih delih rudnika. Razporeditev eksplozijskih zapor mora biti določena v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu, ki mora biti tekoče dopolnjevan v skladu z razvojem podzemeljskih del.

14. Nevarni mineralni prah*A) Ugotavljanje koncentracije prahu*

387. člen

Zaradi varstva pred mineralnim prahom pri rudarskih podzemeljskih delih se mora ugotoviti, koliko škodljivih in nevarnih snovi je v nahajališču in lebdečem prahu (prosti silicijev dioksid – SiO_2 , azbest, radioaktivnost), in na podlagi tega izdelati ustrezen projekt. S projektom se morajo predvideti tehnične rešitve in ukrepi za preprečevanje nastajanja mineralnega prahu in njegovo omejitev pod obvezujočo mejno vrednost.

Zavezujoče mejne vrednosti so določene s posebnimi predpisi.

388. člen

Da bi se ocenila nevarnost in ugotovili učinki varstva pred agresivnim mineralnim prahom, se mora ugotoviti kon-

centracija lebdečega mineralnega prahu v jamskem zraku, pri čemer se mora najmanj dvakrat na leto ugotoviti delež prostega silicijevega dioksida (SiO_2), azbesta in drugih škodljivih primesi v prahu.

Zavezujoče mejne vrednosti so določene s posebnimi predpisi.

389. člen

Če vsebuje nevarni mineralni prah več škodljivih primesi (SiO_2 , azbest, radioaktivne snovi), se kot zavezujoča mejna vrednost vzame vrednost za vsako škodljivo primes posebej.

390. člen

Koncentracija nevarnega mineralnega prahu oziroma vsake škodljive primesi posebej v zraku, ki se dovaja v jamo, ne sme biti višja od 1/3 najvišje dovoljene koncentracije za delovišča v jami, kje je to določeno.

B) Tehnično-tehnološke rešitve za varstvo pred mineralnim prahom

391. člen

V prostorih glavnega vstopnega zračilnega toka jame se ne smejo postavljati objekti za prekladanje, skladiščenje in drobljenje rude.

Ne glede na prejšnji odstavek tega člena se smejo taki objekti postavljati v prostorih glavnega vstopnega zračilnega toka, če se zagotovi posebno zračenje, tako da se skupni zračilni tok iz teh objektov odvaja neposredno iz jame ali v izstopni zračilni tok.

392. člen

Vsaka jama mora imeti sistem za oskrbovanje vseh delovišč v jami s tehnično vodo, s čimer se v vsakem času zagotavljajo potrebne količine tehnične vode za "mokra" vrtnanje in za vse druge tehnične ukrepe za varstvo z vodo pred agresivnim mineralnim prahom.

393. člen

Vrtnanje minskih in vseh drugih vrtn in jami mora biti z vodnim izplakovanjem ("mokra").

Ne glede na prejšnji odstavek tega člena je dovoljen odmik pri kratkotrajnih vrtnanjih za jemanje reprezentativnih vzorcev rude, če imajo kladiiva z zračnim izpihovanjem učinkovite naprave za lovljenje in znižanje nastalega mineralnega prahu.

394. člen

Minira se na koncu izmene, če pa je delovišče v neposredni zvezi z izrabljenim zračnim tokom ali če produkti miniranja in tresljaji ne ogrožajo delavcev v jami, se lahko minira tudi med izmeno.

395. člen

Nobena delovna operacija v jami (vrtnanje, miniranje, nakladanje, sipanje in prekladanje rude, prevažanje in odvažanje rude ipd.), pri kateri intenzivno nastajajo in se izločajo precejšnje količine lebdečega mineralnega prahu, se ne sme opravljati, če se pri tem ne izvedejo tudi ustrezni tehnični ukrepi za varstvo pred lebdečim mineralnim prahom.

396. člen

Poleg strojev za izdelavo vodoravnih in poševnih rudniških prostorov morajo biti nameščene naprave za odpraševanje (aspiracija in razprševanje vode), ki se vključijo na začetku kopanja ali vrtnanja.

397. člen

Stroji za izdelavo jamskih prostorov polnega profila brez miniranja morajo imeti sistem za odpraševanje, ki v vsakem trenutku zagotavlja, da je zaprašenost jamskega zraka v mejah zavezujoče mejne vrednosti.

Zagon teh strojev je dovoljen šele po poprejšnjem vklop sistema za odpraševanje.

398. člen

Vse poti v jami, po katerih poteka prevažanje z vozili brez tirnic z dieselskimi motorji, morajo biti stalno vlažne, pri čemer se mora paziti na to, da posamezni deli vozišča niso preveč spolzki.

Ne glede na prejšnji odstavek poti ni treba vlažiti, če je asfaltirana ali če je na drug način preprečeno dvigovanje prahu.

399. člen

Če pri nakladanju iz sipk ali pri polnjenju sipk z izkopnino ali zasipnim materialom nastane toliko prahu, da ga z zračenjem ni mogoče omejiti pod obvezno mejno vrednost, se morajo izvesti ustrezni tehnični ukrepi za njegovo omejitev pod zavezujočo mejno vrednost.

400. člen

Rudniki morajo imeti ustrezne instrumente, s katerimi se hitro in na kraju samem meri in odčitava koncentracija lebdečega prahu, s čimer se lahko kontrolira učinkovitost izvedenih tehničnih ukrepov za zmanjšanje zaprašenosti jamskega zraka.

401. člen

V vsakem rudniku se mora voditi evidenca o zaprašenosti zraka za vsako aktivno delovišče oziroma za vsako aktivno delovno mesto (odkop, hodnik, nadkop, črpališče, drobilni postroj idr.) in o času izpostavljenosti, na podlagi česar se lahko izvajajo tudi ustrezni organizacijski ukrepi.

Vsakih šest mesecev se mora izmeriti in analizirati zaprašenost zraka na deloviščih oziroma na delovnih mestih. Pri tem se morata ugotoviti koncentracija respirabilnega mineralnega prahu in delež SiO_2 , na podlagi dobljenih rezultatov pa določiti pogostnost meritev v naslednjem obdobju.

Pooblastila, način izvajanja meritev in evidenca določa splošni akt o varnosti in zdravju pri delu.

15. Eksplozivni premogov prah

402. člen

V vsaki jami se mora preiskati mineralni prah z vidika eksplozivnosti, vnetljivosti in agresivnosti. Ta preiskava se opravi pri vsaki spremembi slojnih razmer in tehnološkega procesa. Pooblastila, način in evidenco je določa splošni akt o varnosti in zdravju pri delu.

Če se s preiskavo ugotovi, da je koncentracija prahu nad dovoljenimi vrednostmi, v takih prostorih ni dovoljeno delo, dokler se koncentracija prahu ne zmanjša do dovoljene vrednosti.

Kontrola zaprašenosti se mora opravljati redno, najmanj pa enkrat na teden.

403. člen

Če vsebuje premogov sloj več kot 14% volatilnih sestavin, računano na čisti premog brez pepela in vlage, se preskusi eksplozivnost premogovega prahu.

Če se s preiskavo ugotovi, da je premogov prah eksploziven, se morajo jama oziroma jamski prostori klasificirati in kategorizirati po stopnji nevarnosti pred eksplozivnim premogovim prahom po ustreznih veljavnih standardih.

404. člen

Za nemetansko jamo z eksplozivnim premogovim prahom se smiselno uporabljajo vse določbe tega pravilnika, ki veljajo za metanske jame, razen določb, ki se nanašajo na merjenje in registriranje metana (362., 382. in 383. člen tega pravilnika).

405. člen

V nemetanski jami z eksplozivnim premogovim prahom hitrost zračilnega toka ne sme biti tolikšna, da dviguje in nosi eksplozivni premogov prah.

A) Preprečevanje nastajanja eksplozivnega premogovega prahu in eksplozije

a) Splošno

406. člen

Pri odpiranju, razdelitvi na jamska polja, obzorja in odkope, pripravi in odkopavanju nahajališča ter pri prevažanju premoga v jami se mora preprečiti nastajanje lebdečega premogovega prahu.

Premogov prah, nabran na tleh, na stropu, na bokih ali na podporju jamskega prostora se odstranjuje redno ali nevtralizira z ustreznim inertnim materialom.

407. člen

Nevarnost pred eksplozijo premogovega prahu se odvrne tako, da se premogov prah navlaži z vodo, posuje s kamnitim prahom ali z drugimi ustreznimi sredstvi. Na enem mestu se ne sme istočasno uporabiti več načinov odvratanja nevarnosti pred eksplozijo premogovega prahu, če kakšen način škodljivo vpliva na učinkovitost drugega načina ali jo zmanjšuje.

b) Preprečevanje nevarnosti pred eksplozijo premogovega prahu z vodo

408. člen

Če se nevarnost pred eksplozijo premogovega prahu v jami preprečuje z vodo, mora biti omogočen dovod vode pod tlakom, da bi se premogov prah vlažil na vsakem mestu v jami in tvorila vodna megla (zavesa).

409. člen

Delovišče in njegova okolica se vlažijo do razdalje 20 m od čela delovišča.

Na izhodnem delu odkopnega delovišča se lahko postavi vodna zavesa.

410. člen

Delovišče se stalno vlaži, obvezno pa pred miniranjem premoga in po njem in kadar stroji za pridobivanje premoga obratujejo.

411. člen

Prenos eksplozije iz enega samostojnega zračilnega oddelka jame v drugega se prepreči tako, da se ob izhodu in v zračilnem hodniku postavijo naprave za vlaženje ali vodne pregrade.

Glavna vodna pregrada se v vstopnem in izstopnem zračilnem toku postavi tudi pri izvajanju pripravljalnih del v premogovem sloju.

Stranska vodna pregrada se postavi pred odkopnim deloviščem in nad njim.

Količina vode za glavno in stransko vodno pregrado se določi z Načrtom obrambe in reševanja za vsak konkreten primer.

c) Preprečevanje nevarnosti pred eksplozijo premogovega prahu s kamninskim prahom

412. člen

Nevarnost pred eksplozijo premogovega prahu se prepreči tako, da se premogov prah posuje s suhim kamninskim prahom, ki ima tako zrnavost, da lebdi v zraku kot premogov prah.

413. člen

Najmanj enkrat na mesec se kontrolira delež premogovega in kamninskega prahu na mestih, kjer nastaja in se useda eksplozivni premogov prah, ugotovitev kontrole pa se vpiše v kontrolno knjigo premogovega in kamninskega prahu.

414. člen

Na nedostopnih delih jame, ki so začasno odprti, se opravlja mehanično zapraševanje.

415. člen

Prenos eksplozije premogovega prahu iz enega jamskega prostora v drugega se prepreči tako, da se v vstopni in izstopni zračilni tok zračilnega oddelka postavi glavna pregraja iz kamninskega prahu tudi pri pripravljalnih delih v premogovem sloju.

Stranska pregrada iz kamninskega prahu se postavi pred odkopnim deloviščem in nad njim.

Količina kamninskega prahu za glavno in stransko pregrado se določi z Načrtom obrambe in reševanja za vsak konkreten primer.

V. JAMSKI POŽARI

1. Splošne opredelitve

A) Odprti in prikriti jamski požari ter samovžigi

416. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da delavci dosledno izvajajo ukrepe za preprečevanje samovžigov, in kjer je to možno, tudi za njihovo pravočasno odkrivanje.

Vnašanje vnetljivih snovi na delovišča v jamah mora biti omejeno le na najmanjše potrebne količine teh snovi, ki so nujno potrebne za nemoteno odvijanje delovnega procesa.

417. člen

Vsaka jama mora biti, odvisno od nagnjenosti k samovžigu, z rudarskim projektom razvrščena v eno izmed naslednjih kategorij:

– I. kategorija – jama (ali del jame), ki je potencialno nevarna zaradi samovžiga;

– II. kategorija – jama (ali del jame), ki ni potencialno nevarna zaradi samovžiga.

418. člen

Objekti, ki se gradijo pri vstopnih objektih zračilnega toka, ne smejo na noben način ogrožati vstopnega zračnega toka.

419. člen

Pri odkopavanju nahajališč, ki so potencialno nevarna zaradi nagnjenosti k samovžigu, se morajo vsi prostori za razdelitev na jamska polja, obzorja in odkope ter pripravo nahajališča trajnega značaja graditi v prihrabinah.

420. člen

Izvažalni stolpi in zgradbe, ki so od odprtine jame z vstopnim zračnim tokom oddaljeni manj kot 30 m, morajo biti zgrajeni iz negorljivega materiala.

Pri poglobljanju jaškov se lahko izvažalni stolp zgradi tudi iz lesa, ki je impregniran ali zaščiten z negorljivim sredstvom.

Če so stolpi in zgradbe zgrajeni iz negorljivega materiala, se morajo redno premazovati z negorljivim sredstvom, odprtina jame pa mora imeti požarna vrata, ki so zunaj dosega požarnega plamena in do katerih se zlahka pride tudi med požarom na stolpu ali zgradbah okoli jaška (60 m okoli).

421. člen

Prostori na površini za hrambo tekočih goriv in drugega lahko vnetljivega materiala ter skladišča jamskega lesa in drugega gorljivega materiala morajo biti najmanj 60 m oddaljeni od odprtine jame z vstopnim zračnim tokom.

422. člen

Podzemeljski jamski prostori kot so jamske delavnice, transformatorske postaje, komore izvažalnih strojev, črpaljšča, remize idr., morajo biti praviloma podprti z negorljivim materialom, če pa so že podprti z lesom, morajo biti premazani s topnim steklom ali ustreznim sredstvom.

Če so taki prostori v izstopnem zračnem toku jame, so lahko podprti tudi z jamskim lesom pod pogojem, da se redno premazujejo z negorljivimi sredstvi.

Podzemeljski jamski prostori iz prvega odstavka tega člena morajo biti opremljeni z ustreznimi ročnimi aparati in priročnimi sredstvi za gašenje požarov.

423. člen

Varjenje, spajkanje in rezanje kovin s plamenskimi in drugimi aparati niso dovoljeni:

- v razdalji do 5 m od lahko vnetljivih materialov;
- na mestih, umazanih z oljem;
- na rezervoarju in posodah z lahko vnetljivimi tekočinami in materialom ter poleg praznih rezervoarjev in posod za lahko vnetljive tekočine in material, če niso popolnoma očiščeni;
- v razdalji do 20 m od skladišča eksplozivnih sredstev ali najmanj do 50 m od mesta, kjer se pretakajo tekoča goriva, ali od mesta, kjer sta remiza za lokomotive na tekoče gorivo in delavnica za vzdrževanje strojev z dieselskimi motorji.

Pri električnem varjenju se vod za maso ne sme priključiti na cevovode ali armature.

424. člen

Varjenje, spajkanje in rezanje kovin ali toplotno vulkaniziranje v jašku z vstopnim zračnim tokom so dovoljeni samo, kadar se v jami ne dela in pod pogojem, da se postavijo odri, ki preprečujejo, da bi razžarjeni deli padli v jašek.

V jaških z izstopnim zračnim tokom ter v drugih jaških, ki niso namenjeni za vodenje glavnih odcepov zračnega toka jame, se smejo dela iz prejšnjega odstavka opravljati tudi takrat, ko se v jami dela, vendar pod pogojem, da se postavijo ustrezni odri, ki preprečujejo, da bi razžarjeni deli padli v jašek.

425. člen

Zaradi varstva pred vdorom požara in plinov v jamo ter zaradi preprečevanja širjenja požara in plinov v jami se morajo v jamah I. kategorije nevarnosti zaradi samovžigana vhode v jamo in na vhode v samostojne zračilne oddelke postaviti požarna vrata, ki se lahko v sili hitro in zlahka zaprejo, kar se uredi z Načrtom obrambe in reševanja.

426. člen

Za gašenje požarov v jami se smejo uporabljati:

- aparati z vodo – za gašenje vsakega požara, razen če gorijo električne naprave in naftni derivati;
- aparati s peno – za gašenje vsakega požara;
- aparati s snegom ogljikovega dioksida – za gašenje vsakega požara;
- aparati s prahom – za gašenje vsakega požara, razen če gorijo električne naprave z rotirajočimi deli.

Brezhibnost aparatov za gašenje požarov se mora redno preverjati, o čemer se mora pravilno voditi evidenca v knjigi pregledov.

427. člen

Na vsaki lokaciji, na kateri utegne nastati požar, mora biti v vsakem trenutku dovolj sredstev za popolno pogasitev požara. Za ročno gašenje požarov na teh lokacijah morata biti na kraju samem poleg gasilnih aparatov tudi ustrezna količina peska in vode ter ustrezno število lopat.

428. člen

Na vsakem aktivnem obzorju v jami mora biti najmanj po ena jamska požarna shramba, v kateri mora biti vedno dovolj potrebnega materiala za izdelavo izolacijskih pregrad, predvsem pa cerade, deske, žebliji, ilovica, voda, pesek, ustrezni ročni gasilni aparati, gasilna črpalka, cevi idr. Za manjše jame z več ustiti, iz katerih se lahko delavci umaknejo v desetih minutah, ne da bi uporabili izvažalne jaške, vpadnike ipd., ni obvezno, da imajo na vsakem obzorju požarno shrambo.

Za take jame se lahko požarne shrambe tudi zunaj jame, in sicer v neposredni bližini vhoda v jamo (do 100 m).

429. člen

Jamski prostori, v katerih ni mogoče takoj pogasiti požara, se morajo najprej zapreti z začasno, nato pa s stalno izolacijsko pregrado.

430. člen

Navzočnost, koncentracija, tlak in temperatura plinov v zaprtem požarnem prostoru se morajo občasno preverjati.

V ta namen morajo biti na požarnih pregradah ustrezne odprtine z ventili za izpuščanje vode, ki se utegne nabrati za pregrado, ter za jemanje vzorcev zraka za pregrado.

431. člen

Požarne pregrade morajo biti neprepustne tako za vodo kot za zrak. Požarne pregrade morajo biti izdelane v taki razdalji, da jih požar ne more poškodovati.

Dostop do požarnih pregrad mora biti prost.

432. člen

Požar za požarnimi pregradami se sme gasiti z "injektiranjem" ustreznih trdnih izolacijskih materialov ali inertnih plinov, le izjemoma z vodo.

433. člen

Vsaka jama mora imeti ustrezen Načrt požarnega varstva kot sestavni del Načrta obrambe in reševanja, s katerim

se določijo vsi ukrepi, oprema in postopki za preprečevanje nastajanja požarov in za njihovo gašenje.

V jami se morajo posebej označiti pohodni prostori in poti za umik ob požaru, vdoru vode, rečnega mulja in živega peska.

2. Posebne določbe za premogovnike

A) Splošne opredelitve

434. člen

Pri odpiranju in pridobivanju nahajališč premoga, katerih sloji so nagnjeni k samovžigu, se določijo parametri samovnetljivosti.

Stopnja samovnetljivosti premoga se določi po ustreznih veljavnih standardih.

Po parametru samovnetljivosti se premogovi sloji razvrstijo v I. skupino, če je parameter samovnetljivosti do 80 °C, in v II. skupino, če je parameter samovnetljivosti nad 80 °C.

Premogov sloj, ki je po naravi nagnjena k samovžigu pri parametrih II. skupine, se odkopava po metodi, ki onemogoča nastanek požara na odkopnem delovišču.

435. člen

Na vhodu v samostojni zračilni oddelek se postavijo protipožarna vrata.

Protipožarna vrata ne smejo biti blizu navozišča jaška, vpadnika, nadkopa, rova in vhodov v križišča.

Protipožarna vrata se odpirajo v nasprotni smeri gibanja zračilnega toka.

Z Načrtom obrambe in reševanja se morajo določiti požarni oddelki za vsak posamezen primer.

436. člen

V jami mora biti rezervno gradivo za izdelavo protipožarnih pregrad.

437. člen

Za gašenje požarov se uporabljajo:

- aparat z vodo – za gašenje vseh požarov, razen požarov na električnih napravah in utekočinjenih plinov;
- aparat s peno – za gašenje vseh požarov;
- aparat z ogljikovim dioksidom – za gašenje vseh požarov;

- aparat s prahom – za gašenje vseh požarov;
- interni plin v tekočem ali plinastem stanju;
- pena – za gašenje vseh požarov, kadar je električni tok izklopljen;

– kemična sredstva, ki imajo take fizikalno-kemične lastnosti, da požar pogasijo, in druga sredstva in metode za učinkovito gašenje požara.

Prepovedana je uporaba aparatov s prahom za gašenje požarov na električnih napravah z vrtljivimi se deli.

438. člen

Mesta v jami, na katerih je nevarnost nastanka požara, se morajo redno kontrolirati v določenih presledkih, o čemer se vodi kontrolna knjiga. Taka mesta in način kontrole se določijo v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu.

439. člen

Razmerje med mešanico vnetljivih in eksplozivnih plinov, ki so produkt jamskih požarov, in količino kisika v jamskem zraku se določijo na podlagi analize vseh prisotnih jamskih plinov.

B) Preprečevanje požarov**440. člen**

V jami, v kateri je samovnetljiv premogov sloj in v kateri se dela izvajajo z izdelavo vzporednih jamskih prostorov, mora biti razdalja med temi prostori tolikšna, da prepreči kratki stik zračilnega toka ali pa morajo biti prostori med seboj izolirani in preventivno protipožarno obdelani.

441. člen

Po končanem odkopavanju odkopnega polja ali revirja se stara dela nepredušno zapre.

442. člen

Varjenje, spajkanje in rezanje kovin z avtogenimi in drugimi termičnimi aparati v jami se sme opravljati izjemoma, in sicer praviloma v nedelovni izmeni in na podlagi tehničnega navodila.

V metanski jami oziroma v prostoru I. stopnje nevarnosti pred metanom mora biti poleg zahteve iz prvega odstavka izpolnjen tudi pogoj, da je mesto v prostoru I. stopnje nevarnosti, na katerem bo varjena, spajkana ali rezana kovina, oddaljeno od prostora II. stopnje nevarnosti pred metanom več kot 10 m in da je na njem kontrolna naprava, ki bo neprekinjeno merila koncentracijo metana.

443. člen

Varjenje, spajkanje in rezanje kovin smejo opravljati samo za to usposobljene osebe, in sicer pod nadzorom.

Pred začetkom varjenja, spajkanja in rezanja kovin se morajo izvesti ukrepi, da razžarjeni kosi kovine ali iskre ne vžgejo lesa, premogovega prahu ali drugega vnetljivega gradiva. Iz kroga s premerom najmanj 5 m od mesta, kjer bo to delo opravljeno, se morajo odstraniti lahko vnetljiva gradiva in pripraviti ustrezna protipožarna sredstva. Mesto, na katerem bo kovina varjena, spajkana in rezana, se mora zmočiti.

Po končanem varjenju, spajkanju in rezanju kovine se mora pregledati, ali je po njem ostalo gradivo, ki bi utegnilo povzročiti požar.

C) Gašenje požarov**444. člen**

Požari se gasijo z ustreznim posegom ob obveznem spremljanju stanja plinov.

Če nastane požar, se morajo delavci hitro odstraniti z delovišč, ki utegnejo biti ogrožena zaradi požarnih plinov in morebitne eksplozije metana. Za gašenje požara, ki ni bil v začetku pogašen, se mora sestaviti operativni načrt za obvladovanje požara na podlagi popolne informacije o njegovi naravi.

445. člen

V jami se zgradi posebna požarna shramba. Lokacija shrambe in gradivo, potrebno za poseg, se določita z ustreznim Načrtom obrambe in reševanja.

446. člen

Če se zaprti požarni prostori zapolnijo z muljem ali drugim ustreznim inertnim izolacijskim materialom ali če se požarna žarišča v premogovem sloju injektirajo, se morajo uporabljati ustrezna sredstva za preprečevanje morebitne eksplozije ali nastanka plinov in hlapov.

447. člen

Za izoliranje požarnega prostora se postavijo ustrezne pregrade. Začasne pregrade (cerade, baloni ipd.) se posta-

vijo praviloma istočasno na vstopnem in izstopnem zračilnem toku omejenega požarnega prostora.

Stabilne pregrade se postavijo tako, da se pusti odprti na za nepretrgan pretok zraka. Hkrati se zaprejo puščene odprtine na pregradah na vstopnem oziroma izstopnem zračilnem toku.

Pregrade iz prvega in drugega odstavka tega člena se izdelajo pod nadzorstvom in v skladu s tehničnim navodilom in Načrtom požarnega varovanja.

Č) Preskušanje zaprtih požarnih prostorov**448. člen**

Če se stanje na mestu požara slabša, se protipožarna pregrada kontrolira enkrat med delovno izmeno in o tej kontroli vodi kontrolna knjiga.

V zaprtem požarnem prostoru jame se občasno kontrolirajo stanje plinov, temperatura in tlak, o čemer se vodi kontrolna knjiga.

449. člen

Zaprta požarna prostor se sme odpreti samo, če se z analizo požarnih parametrov ugotovi, da ni nevarnosti eksplozije plinov.

450. člen

Zrak se iz zaprtega požarnega prostora praviloma od- vaja neposredno v izstopni zračilni tok.

Če ni možnosti za to, da se plini iz požarnih prostorov odvajajo v izstopni zračilni tok, se morajo zagotoviti pogoji za pravočasen in varen umik delavcev iz ogrožene cone.

**VI. JAMSKA VODA
(ODSTRANJEVANJE VODE IZ JAM)****1. Splošne opredelitve****451. člen**

Mesto, kjer talna voda doteka v jamske prostore, se ne sme zapreti, temveč se mora pustiti, da voda prosto odteka oziroma se mora zajeti in se s cevmi in jarki speljati do vodnega zbiralnika.

Mesto, kjer voda doteka v jamske prostore, se sme zapreti samo, če se za to poprej izdelata projekt, s katerim se morajo določiti ukrepi za preprečevanje škodljivih posledic zapiranja.

452. člen

Zbiralnik vode v jami mora imeti zmogljivost za najmanj osemurni pritok jamske vode.

Izjemoma, če pogoj iz prejšnjega odstavka tega člena ni izpolnjen, zbiralnik pa se polni z vodo za manj kot 8 ur, vendar ne za manj kot 4 ure, se izvede eden ali več dodatnih tehničnih ukrepov, pri tem pa količina usedlega mulja v zbiralniku vode v jami ne sme biti večja od 15% celotne količine vode.

453. člen

Za jame s prilivom vode več kot 250 l/min se mora voditi evidenca o prilivu vode, da bi se dobili podatki o srednjem prilivu vode v jamske prostore in povečevanju priliva s povečevanjem globine jamskih del, da bi se izvedli ustrezni ukrepi.

Dotok vode se meri enkrat na teden v jamah, v katerih je dotok vode v mejah od 250 do 750 l/min. Če je dotok vode večji od 750 l/min, se meri vsak dan.

454. člen

O odvajanju vode iz jame se mora voditi evidenca, in sicer:

- o količini normalnega in največjega priliva vode;
- o vdorih vode in mulja;
- o vodnih pregradah oziroma vratih in
- pregledih teh naprav ter o zmogljivosti črpalk in kontroli jamske vode.

455. člen

Talna voda, ki priteka v jamo, se zajame s cevmi ali se z jarki spelje do vodnega zbiralnika.

456. člen

V jamskih prostorih, v katerih poteka prevažanje ali po katerih hodijo delavci, se mora voda, ki teče s stropa ali bokov, odvajati tako, da ne zmoči delavcev in prevažalnih naprav. Na deloviščih morajo biti delavci pred vodo s stropa zavarovani z nadstrešnico ipd.

457. člen

Jama ali oddelek (odkopno polje) se razvrsti v I. stopnjo nevarnosti, če vanju ni mogoč nenadni vdor vode in mulja, v II. stopnjo nevarnosti, če je vanju mogoč nenadni vdor vode, in v III. stopnjo nevarnosti, če je v njih nevarnost nenadnega vdora vode in mulja.

2. Preventivni ukrepi za varstvo pred nenadnim vdorom vode in tekočega peska

458. člen

V območjih rudnika, kjer je možno pričakovati vdore vode ali mulja, mora biti Načrt izkoriščanja izdelan in izpeljan tako, da je v največji možni meri poskrbljeno za varne metode dela in varnost delavcev pri delu.

V rudniku iz prejšnjega odstavka mora izvajalec rudarskih del izvesti ustrezne ukrepe za odkrivanje območij, kjer obstaja nevarnost vdorov vode ali mulja, kakor tudi ukrepe za njihov nadzor.

V rudniku, kjer obstaja nevarnost vdorov vode ali mulja, mora izvajalec rudarskih del uvesti dodatne ukrepe za varnost in zdravje delavcev za čas, ko se rudarska dela približujejo nevarnim območjem ali pa že prečkajo takšna območja.

459. člen

V rudnikih ali odkopnih poljih iz prejšnjega člena se morajo pri pridobivanju uporabiti poseben postopek in ukrepi. V takih jamah se morajo odkopna polja, na katerih je nevarnost vdora vode oziroma mulja, ločiti od odkopnih polj, na katerih take nevarnosti ni.

460. člen

Pri odvajanju vode iz jame se mora voda speljati tako, da ne izpodjeda podpora in da ne poškoduje naprav v jami.

V jašku in po strmih odpremnih in drugih poteh je treba vodo odvajati po ceveh.

461. člen

Površinske vode nad jamo se morajo odvajati tako, da ne ogrožajo jamskih del.

462. člen

Na mestih, kjer bi jamska dela utegnili povzročiti vdor velikih količin vode s površine (iz jezer, rek in potokov) v jamo ali vdore talnih voda (iz jam, razpok, večjih ugreznin ipd.), je treba pustiti varnostne stebre. Dimenzioniranje teh

stebrov in možnost izdelave jamskih prostorov v njih se preverita z ustreznim izračunom.

463. člen

Odprtine jam (ustja jaškov, vpadnikov in rogov) se morajo zgraditi nad dolino vodnih tokov, tako da voda pri največjem znanem vodostaju okolnih tekočih voda ali kadar se odtrgajo oblaki na porečju območja rudnika ne more vdreti v jamo.

Če se odprtine jam iz tehničnih razlogov ne morejo zgraditi v skladu s prvim odstavkom, se morajo primerno zavarovati pred vdorom površinskih voda v jamo (pregrade, zidovi, nasipi, baraže idr.).

464. člen

Če se na podlagi podatkov, zbranih med raziskovanjem nahajališča, ugotovi, da je mogoč vdor talne vode in tekočega peska v jamo, se mora s projektom pridobivanja določiti način predvrtanja, da bi se preprečila nevarnost vdora vode ali peska.

Globina vrtin za predvrtanje pri izdelavi prostora mora biti tolikšna, da po miniranju proti prostoru ostane varnostni steber, ki mora glede na pričakovani tlak zagotoviti štirikratno varnost.

465. člen

Če se pri vrtanju vrtine pričakuje vdor, večji od zmogljivosti črpalk, se mora predvideti zapiranje vrtin (cevi z zapiralom, leseni čepi ipd.), po potrebi pa se mora glede na pričakovani hidrostatski tlak vgraditi vodna pregrada oziroma baraža.

466. člen

S pregrado je po tem pravilniku mišljena naprava, ki zadržuje pesek, prepušča pa vodo.

Baraža zadržuje tako pesek kot vodo.

Pregrade in baraže morajo imeti štirikratno varnost glede na domnevno obremenitev.

V baraže se morajo vgraditi cevi z ventili za merjenje vodnega tlaka in za izpuščanje vode. Cevi in ventili morajo biti zavarovani pred korozijo.

467. člen

Za varstvo črpališč, glavnih prometnic ipd. pred nenadnim vdorom vode se morajo v jamah, ki so posebno ogrožene, izdelati baraže z vrati, skozi katera se prevaža material, zračni, hodijo delavci in podobno.

Vrata morajo biti kovinska in imeti štirikratno varnost glede na pričakovani hidrostatski tlak vode.

Vrata morajo biti vgrajena tako, da se lahko odpirajo v nasprotni smeri od pričakovanega vdora vode in da se lahko v vsakem času neovirano, hitro in neprodušno zaprejo.

Vrata je treba zavarovati pred materialom, ki ga lahko nanese voda in ki bi preprečil njihovo odpiranje.

Poleg vrat je treba na podu vgraditi cev z ventilom za prepuščanje vode, pod stropom pa cev za prehod zraka in cev za manometer. V vse cevi morajo biti vgrajeni ventili.

468. člen

Iz nahajališč z muljem in vodo v krovni rudnega telesa se mora, preden se začnejo odkopavati, odvesti toliko vode, da se odvrne nevarnost pred nenadnim vdorom.

Iz nahajališč mulja in vode v talnini se mora, preden se začnejo odkopavati, odvesti voda, če je ogrožena varnost dela.

V pripravljalnih prostorih se mora pustiti varovalni pas proti nahajališču mulja, pri čemer se mora glede na pričakovani vodni tlak zagotoviti štirikratna varnost.

469. člen

Vrtine za odvajanje vode se morajo vsak dan kontrolirati, predvsem zato, da se preveri, ali voda nosi s seboj tudi pesek.

Če voda nosi s seboj tudi pesek, je treba vrtino sanirati, da bi se preprečilo izločanje peska.

Vrtine za odvajanje vode morajo biti oštevilčene in vrisane v načrt jame.

Na vrtinah je treba meriti hidrostatski tlak in na podlagi podatkov meritev izdelati diagram za vsako vrtino.

470. člen

Če se pričakuje večji priliv vode, kot je zmogljivost vodne črpalke v tem delu jame, se v vrtino vgradijo preventerji.

471. člen

Pri odvajanju vode z vrtino z vgrajenimi filtri se morajo poleg vrtine s filtri na določenih mestih izdelati tudi piezometrične vrtine za kontrolo vodnega tlaka v skladih, iz katerih se odvaja voda.

472. člen

Vrtine v jami, po katerih se ne odvaja voda in niso namenjene odvajanju plinov, je treba po vsej dolžini zabetonirati, zacementirati ali zapolniti z glino.

473. člen

O predvrtanju, številu vrtin, smeri in globini vrtine, ugotovitvah ter načinu in uspešnosti zapiranja vrtine se mora voditi posebna evidenca, določena v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu.

3. Naprave za črpanje vode

474. člen

Če so prostori, ki so namenjeni za odpiranje jame in njeno razdelitev na jamska polja, obzorja in odkope, primerno locirani, je lahko odvajanje vode gravitacijsko.

Zmogljivost črpalnega postroja jame, iz katere se voda črpa na površino, mora biti dvakrat večja od normalnega pritoka vode v jamo.

475. člen

Če je v jami več črpališč, je treba glavno črpališče zgraditi v bližini stika jame (jašek, vpadnik) s površino.

Komora glavnega črpališča mora izpolnjevati pogoje iz 339. člena tega pravilnika. Druga črpališča so lahko zgrajena v nahajališču ali prihribinah z ustreznim podporjem.

Glavno črpališče mora imeti naprave (dvigalo), ki omogočajo hitro montiranje oziroma demontiranje črpalk.

Prehod za prevažanje črpalk do črpališča mora biti prost.

476. člen

Vodni zbiralniki se dimenzirajo tako, da lahko sprejmejo osemurni pritok vode, če pa se pričakujejo nenadni večji vdori vode, se z ustreznim izračunom določijo povečane zmogljivosti zbiralnika, če to na drug način ni rešeno.

477. člen

Vodni zbiralniki se morajo čistiti.

Usedlina v zbiralniku ne sme zavzeti več kot 40% njegove prostornine. V jamah z velikim pritokom motne vode (z muljem) mora biti vodozbirni hodnik razdeljen na dva dela, tako da se mulj, ki se je usedel v enem delu, lahko čisti, dokler se črpa voda iz drugega dela.

V glavnem črpališču mora biti zagotovljeno napajanje z rezervnim kablom.

478. člen

Za črpanje vode ter za ravnanje z napravo za črpanje vode in njeno vzdrževanje se mora izdati tehnično navodilo.

Navodilo mora biti obešeno na vidnem mestu v črpališču. V glavnem črpališču morata biti na vidnem mestu obešeni shema črpalk in cevovoda z vsemi armaturami in shema razdeljevanja in napajanja strojnih naprav z električnim tokom.

VII. HRUP, TRESLJAJI IN RAZSVETLJAVA

479. člen

Delavci pri svojem delu uporabljajo rudarske naglavne svetilke z akumulatorjem.

Akumulator mora biti izdelan tako, da ga je mogoče obesiti na pas. V posameznih primerih (npr. strelici, obiskovalci itd.) se za nošenje akumulatorja lahko uporablja ustrezen tok.

Način uporabe določi uporabo akumulatorskih svetilk tehnični vodja s tehničnimi navodili.

480. člen

Vsaka električna akumulatorska svetilka mora imeti število, vtisnjeno na akumulatorju in žarometu, ter svoje mesto za polnjenje v svetilkarni.

Vsaka električna svetilka mora imeti tolikšno zmogljivost, da 10 ur neprekinjeno oddaja zadostno svetlobo, pri čemer napetost ne sme pasti pod napetost, ki jo je določil proizvajalec.

481. člen

Če v bližini jame ni električne energije, se smejo v raziskovalnih obratih in majhnih jamskih obratih začasno uporabljati tudi svetilke z odprtim ognjem (karbidne svetilke ipd.), če ni nevarnosti za eksplozijo plinov in mešanice plinov in prahu, nagnjenega k samovžigu.

482. člen

V vsaki svetilkarni mora biti vedno do 10% več brezhibnih svetilk od števila zaposlenih, čeprav nekateri samo občasno uporabljajo te svetilke.

483. člen

V vseh jamah, razen v jamah za raziskovalne obrate in majhne obrate, blizu katerih še ni električne energije, mora imeti stalno električno razsvetljavo naslednji objekti oziroma prostori:

- komore izvažnega stroja;
- odvozišča in vsa navozišča izvažalnih jaškov;
- mesta za polnjenje in praznjenje skipov;
- prostori za poimensko klicanje delavcev;
- črpališča;
- jamske delavnice;
- jamske transformatorske postaje;
- drobilni postroji v jami;
- kompresorske postaje v jami ipd.;
- mesta za polnjenje in praznjenje centralnih presipalnikov za rudo ali zasip ipd.

484. člen

Vsi odkopi komornega tipa morajo imeti ustrezne žaromete, ki se lahko po potrebi premeščajo in usmerjajo v zeleni smeri. Število in moč žarometov se določita z ustreznim izračunom.

485. člen

Poleg električnih žarometov se smejo na odkopih uporabljati tudi ustrezni žarometi s pogonom na stisnjeni zrak, če so tovarniško vgrajeni v opremo, s katero se dela na odkopu.

486. člen

Vse jamske lokomotive, tovornjaki in vsa samohodna sredstva, ki se uporabljajo v jami (nakladalniki, vozila za prevažanje ljudi in eksplozivnih sredstev, vozila, ki so namenjena za obtrkavanje stropa in za sidranje ipd.) morajo imeti tovarniško vgrajeno lastno razsvetljavo za vožnjo naprej in nazaj.

Vozila brez tirnic morajo imeti tudi signalne luči za označevanje njihovih najbolj izpostavljenih delov ter signalne zavorne luči.

487. člen

Vsi stroji in naprave, ki se uporabljajo za redno delo v jami (vrtalna kladiva, kompresorji, ventilatorji, drobilni postroji, vozila ipd.), morajo izpolnjevati pogoje glede hrupa, kakršne predpisujejo posebni predpisi o varovanju delavcev pred tveganji pred hrupom.

Raven hrupa, ki ga povzročajo stroji in naprave, sme biti višja od dovoljenih le izjemoma in to ob uporabi varovalnih sredstev, ki zagotavljajo dovoljeno raven hrupa.

488. člen

Vse orodje in naprave za delo v jami morajo izpolnjevati pogoje glede tresljajev, ki jih povzročajo s svojim delovanjem, tako da ne ogrožajo zdravja in življenja delavcev.

489. člen

Vsa vozila za prevažanje ljudi (vozički, motorna vozila brez tirnic) ter vse druge naprave in stroji, katerih tresljaji se prek sedeža prenašajo na delavca, morajo imeti sedeže z blažilniki.

490. člen

Na območju stalnih objektov v jami z betonskim podporjem ali brez njega (kot so izvažalni jaški, drobilni postroj, kompresorske postaje in črpališča ipd.) se ne smejo vgrajevati stroji in naprave, ki povzročajo in na podporje prenašajo tresljaje, ki utegnejo ogroziti stabilnost objekta.

IX. STROJI, POSTROJI IN NAPRAVE V PODZEMELJSKIH RUDNIŠKIH OBJEKTIH

1. Splošne opredelitve

491. člen

Stalni stroji, postroji in naprave se v podzemeljske prostore postavljajo na podlagi ustreznega rudarskega projekta.

492. člen

Za vsako jamo mora obstajati dokumentacija za vse strojne postroje, naprave in instalacije, ki mora obsegati:

- situacijski načrt jame z zračilnimi lokacijami strojnih postrojev, naprav in instalacij, razen ročnih pogonskih sredstev;

- kartoteko strojev, strojnih postrojev in naprav, ki obratujejo in ki so v rezervi – z vsemi tehničnimi podatki;

- evidenco o pregledih strojev, strojnih postrojev in naprav;

- tehnično dokumentacijo za pomembnejše strojne postroje (kompresorji, izvažalni postroji, glavne črpalke, glavni ventilatorji).

2. Strojne komore

493. člen

Dostopi do strojnih komor morajo biti široki najmanj 0,8 m in visoki 1,8 m. Prehodi med stroji in napravami morajo biti široki najmanj 0,7 m.

V strojnih komorah, ki so stalno osvetljene z električno razsvetljavo, mora biti tudi rezervna razsvetljava. Kot rezervna razsvetljava se lahko uporablja tudi ročna ali naglavna svetilka.

Odprtine ali vdolbine v podu strojne komore morajo biti pokrite s pokrovi, ki jih ni mogoče premikati ali so ograjeni z ograjo, visoko najmanj 1 m.

V strojnih komorah smejo biti samo orodje, potrebno za redno vzdrževanje strojev in maziva v zaprtih posodah iz negorljivega materiala za enodnevno porabo.

Strojne komore morajo biti izvedene tako, da ob požaru ali eksploziji v komori preprečijo, da plini uhajajo v druge jamske prostore ali da jih zajame zračni udar.

3. Kompresorji

494. člen

Kompresorji morajo biti izdelani v skladu z ustreznimi veljavnimi predpisi.

Najvišji dovoljeni delovni nadtlak kompresorja mora biti naveden na tablici kompresorja in z rdečo črto označen na manometru.

Če so kompresorji večstopenjski, velja navedeno za vsako stopnjo kompresije.

Vsak manometer se mora najmanj enkrat v treh mesecih preskusiti s kontrolnim manometrom in rezultat tega preskusa vpisati v knjigo pregledov manometra, manometer, ki ni brezhiben, pa se mora takoj zamenjati.

495. člen

Za kontrolo temperature stisnjenega zraka in tekočine za hlajenje morajo biti na primernih mestih vgrajeni termometri. Termometri se vgradijo za vsako stopnjo kompresije, najvišja dovoljena delovna temperatura pa je na termometru označena z rdečo črto. Za manjše dvostopenjske kompresorje do 300 m³/h vsesanega zraka ni obvezna vgraditev termometra na prvi stopnji.

Temperatura stisnjenega zraka ob izhodu iz kompresorja ne sme biti višja od 140 °C. Izjema sme biti tudi do 160 °C, pri čemer mora imeti olje za mazanje kompresorjev ustrezno višje vnetišče.

496. člen

Na kompresorju mora biti za vsako stopnjo vgrajen varnostni ventil. Pravilno delovanje varnostnih ventilov se mora kontrolirati najmanj enkrat dnevno tako, da se telo ventila dvigne z ročico, in najmanj enkrat mesečno tako, da se s kompresorjem postopno povečuje nadtlak zraka (počasi zapira ventil oziroma zasun za rezervoarjem stisnjenega zraka).

Rezultati teh kontrol se morajo vpisovati v knjigo pregledov kompresorja.

497. člen

Med tlačno cevjo vsake stopnje kompresorja in njegovim varnostnim ventilom se ne sme vgraditi nobena naprava za zapiranje zraka.

Na izhodu iz kompresorja mora biti na najnižjem mestu vgrajen odvajalnik vode in olja z izpustno odprtino.

Med stabilnim kompresorjem in cevovodom za stisnjeni zrak mora biti za odvajalnikom vode in olja postavljen rezervoar stisnjenega zraka, katerega prostornina ustreza zmogljivosti kompresorja. Rezervoar mora imeti varnostni ventil (praviloma z utežjo), manometer in izpustno odprtino za kondenzat.

498. člen

Na napravi za zapiranje zraka morata biti smer odpiranja in smer zapiranja enotno označeni. Po legi naprave za zapiranje zraka mora biti vidno, ali je zaprta ali odprta.

Zrak, ki se vsesava, se mora filtrirati. Ne smejo se uporabljati platneni filtri.

Zrak, ki se vsesava, ne sme vsebovati gorljivih in korzivnih in ne zdravju škodljivih snovi.

Voda za hlajenje ne sme vsebovati mulja in gorljivih snovi in ne sme imeti korozivnega učinka.

499. člen

Za mazanje cilindrov in kompresijskega prostora se sme uporabljati samo olje, ki ga je za določeni kompresor določil proizvajalec kompresorja.

500. člen

Rotacijski kompresor mora imeti za odprtino za odvod stisnjenega zraka vgrajeno varnostno povratno zaporo (ventil ali zaklopko). Na povratni zapori mora biti s puščico označena smer toka stisnjenega zraka.

501. člen

Na turbokompresorju mora biti v cevi za odvod stisnjenega zraka med kompresorjem in napravo za zapiranje zraka vgrajena povratna zapora (ventil ali zaklopka) iz prejšnjega člena.

Turbokompresor mora imeti napravo, ki preprečuje nestabilen tek (črpanje) stroja.

Turbokompresor mora imeti napravo, ki strežnika opozarja na nedovoljeno zvišanje temperature stisnjenega zraka pri izhodu iz kompresorja ali na zvišanje temperature in znižanje tlaka mazalnega olja.

Naprava iz prejšnjega odstavka mora samodejno ustaviti turbokompresor, kadar se temperatura zviša do najvišje določene stopnje.

Poleg teh naprav morajo biti na primernih mestih tudi termometri za spremljanje temperature zraka, ki se vsesava, in stisnjenega zraka.

Turbokompresor mora imeti napravo, ki preprečuje prekoračitev najvišjega dovoljenega delovnega nadtlaka stisnjenega zraka.

502. člen

Rezervoarji stisnjenega zraka morajo izpolnjevati pogoje, določene s predpisom o tehničnih normativih za tlačne posode.

4. Cevni vodi za stisnjeni zrak

503. člen

Cevi in armature voda za stisnjeni zrak morajo biti preiskušene pod tlakom, ki je za 50% višji od najvišjega dovoljenega delovnega nadtlaka kompresorja, na katerega so priključene.

504. člen

Cevi voda za stisnjeni zrak morajo biti varno obešene in pritrjene ali položene ob bok jamskega prostora in morajo biti dostopne zaradi kontrole.

505. člen

Zaradi čim boljšega in popolnejšega pregleda delovanja in vzdrževanja kompresorjev, rezervoarjev in cevnih vodov za stisnjeni zrak se mora izdelati shema celotnega omrežja z oznakami dolžine in prerezov cevnih vodov, rezervoarjev za stisnjeni zrak in armatur.

Shema mora biti obešena na kompresorski postaji.

IV. DEL

– PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

506. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se prenehajo uporabljati:

– pravilnik o tehničnih normativih za rudarska dela pri raziskovanju in eksploataciji nahajališč kamene soli (Uradni list SFRJ, št. 8/79);

– določbe 23. do 85. člena in 90. do 112. člena pravilnika o tehničnih normativih za prevoz s transporterji s trakom v rudarstvu (Uradni list SFRJ, št. 5/73 in 12/74);

– pravilnik o tehničnih normativih za podzemeljsko pridobivanje kovinskih in nekovinskih mineralnih surovin (Uradni list SFRJ, št. 24/91), razen določb 61. do 187. člena (poglavje IV. Prevažanje rude, jalovine in materiala);

– pravilnik o tehničnih normativih za podzemeljsko pridobivanje premoga (Uradni list SFRJ, št. 4/89, 45/89, 3/90 in 54/90), razen določb 100. do 262. člena (poglavje VI. Odvažanje in prevažanje drugega tovora).

507. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 354-03-23/01

Ljubljana, dne 10. junija 2003.

EVA 2003-2524-0007

mag. Janez Kopač l. r.

Minister

za okolje, prostor in energijo

Soglašam!

dr. Vlado Dimovski l. r.

Minister

za delo, družino in socialne zadeve

3253. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in tehničnih ukrepih za dela pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin na površinskih kopih

Na podlagi prvega in drugega odstavka 42. člena zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99 in 110/02 – ZGO-1) izdaja minister za okolje, prostor in energijo v soglasju z ministrom za delo, družino in socialne zadeve

P R A V I L N I K

o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in tehničnih ukrepih za dela pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin na površinskih kopih

**PRVI DEL
– SPLOŠNE DOLOČBE**

1. člen

Ta pravilnik določa zahteve za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev, ki jih mora izvajalec rudarskih del upoštevati pri načrtovanju, oblikovanju, opremljanju in vzdrževanju delovnih mest pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin na površini.

Izvajalec rudarskih del mora določbe pravilnika, ki se nanašajo na zahteve v zvezi z ureditvijo delovnih mest pri izkoriščanju mineralnih surovin na površinskih kopih, upoštevati vedno, kadar to zahteva narava dela in v skladu z oceno tveganja delavcev pri delu.

2. člen

Ta pravilnik predpisuje tudi:

- pogoje in zahteve, ki jih morajo izpolnjevati objekti, namenjeni za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin;
  - delovne in druge postopke pri izvajanju del pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin;
  - ukrepe za varnost in zdravje pri izvajanju del v rudniških objektih, če se nanašajo na raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin na površini ter
  - postopek in način opravljanja obvezne tehnične kontrole graditve in obratovanja rudniških objektov, naprav in postrojev v rudniških objektih.
- Glede na določbe prejšnjega odstavka ureja ta pravilnik površinsko izkoriščanje nahajališč mineralnih surovin iz posameznih točk 3. člena zakona o rudarstvu: premoga (tč.1), bituminoznih skrilavcev (tč. 2), kovinskih (tč. 4) in nekovinskih (tč. 7) mineralnih surovin, naravnega kamna (tč. 8), tehničnega kamna (tč.11), prod, peska, ilovice, fliša in laporja (tč. 12) in lončarske, keramičarske in opekar-ske gline (tč. 13), in sicer za:
- odpiranje, pripravo in površinsko izkoriščanje nahajališč;
  - pomožna dela;
  - glavne in pomožne stroje in postroje, ki se uporabljajo pri površinskem pridobivanju;
  - požarno varstvo.

3. člen

Pojmi, uporabljeni v tem v tem pravilniku, pomenijo:

1. **arhitektonski gradbeni kamen:** je mineralna surovina, ki se pridobiva iz sedimentnih, magmatskih in metamorfni kamnin v blokih in ploščah in se uporablja za arhitekturo, gradbeništvo, kiparstvo, za okrasne in druge namene;

2. **biološka sanacija:** je ozelenjevanje zemljišča, prizadetega zaradi izkoriščanja rudnin;

3. **bloki za industrijsko predelavo:** so kosi pridobljeni iz trdne kamnine, imajo obliko pravilnega paralelopipeda s šestimi obdelanimi ploskvami, so širši od 30 cm in imajo večji volumen od 3 m³;

4. **dela pri raziskovanju mineralnih surovin:** so rudarska dela v določenem delu nahajališča mineralne surovine, da bi se ugotovile zaloge mineralnih surovin;

5. **delovišče:** pomeni celotno delovno območje ali njegove dele na rudarskem obratu, ki je namenjeno raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin na površini, na kateri imajo delavci dostop v zvezi z delovnimi zadolžitvami;

6. **delovno dovoljenje:** je akt, v katerem so specifi-rani pogoji, ki morajo biti izpolnjeni pred začetkom dela, in ukrepi, s katerimi se zagotovi varnost in zdravje delavcev pri istočasnem opravljanju sicer nenevarnih del, ki lahko pri medsebojnem učinkovanju povzročijo nevarne situacije;

7. **drobljenec:** je zmes drobljenih kamnitih zrn;

8. **glin:** je drobnozrnata sedimentna kamenina, ki je v vlažnem stanju plastična in jo je mogoče oblikovati, po žganju pa otrdi in postane odporna proti mehanskim, toplotnim in kemičnim vplivom;

9. **glinokop:** je kraj, kjer se izkorišča glina ali ilovica; tudi obrat za izkoriščanje gline ali ilovice;

10. **gramoz:** je naravna zmes zrn peska in prod;

11. **gramoznica:** je kraj, kjer se izkorišča gramoz; tudi obrat za izkoriščanje gramoz;

12. **grušč:** je zmes ostrorobih kamnitih zrn, nastala pri preperevanju ali zaradi tektonskih obremenitev kamnin;

13. **ilovica:** je glina z določeno vsebnostjo peska in je primerna za gojenje raznih kultur in opeko (glej tudi: glina, kamnina);

14. **izkoriščanje mineralnih surovin na površini:** vse dejavnosti, pri katerih:

- se redno pridobiva mineralne surovine na površini,
- se izvaja poskusno pridobivanje mineralnih surovin na površini,
- se izvaja priprava pridobljenih mineralnih surovin za prodajo, vendar brez predelave takšnih materialov;

15. **izvajalec rudarskih del** je delodajalec v smislu zakona, ki ureja varnost in zdravje pri delu in ki izpolnjuje predpisane pogoje za delo v rudarski dejavnosti, je v Republiki Sloveniji registriran za rudarsko dejavnost in ima ustrezen dovoljenje za izvajanje del;

16. **kamen:** (tehnični -, gradbeni -, okrasni -) je sinonim za kamnino (glej: kamnina), lahko v kosih ali raščinem stanju;

17. **kamnina:** je sestavni del zemeljske skorje iz različno velikih zrn enega ali več mineralov in je lahko magmatskega, sedimentnega ali metamorfnega izvora;

18. **kamnolom:** je kraj, kjer se izkorišča naravni ali tehnični kamen; tudi obrat za izkoriščanje naravnega ali tehničnega kamna;

19. **lomljenec:** je v kamnolomu pridobljen (lomljen, odstreljen) kamen nepravilnih oblik za uporabo z ali brez dodatne obdelave;

20. **mivka:** je drobnozrnata nevezana sedimentna kamnina, droben naplavinski pesek;

21. **naravni kamen:** je mineralna surovina, ki se pridobiva iz sedimentnih, magmatskih in metamorfni kamnin v blokih in ploščah in se uporablja za arhitekturo, gradbeništvo, kiparstvo, za okrasne in druge namene;

22. **obrežni kopi:** so površinski kopi, katerih delovne površine mejijo na morje, jezero ali reko;

23. **pesek**: je drobnozrnata rahla kamnina velikosti delcev od 0,02 do 2 mm, za betone tudi do 8 mm, okrogle, zaobljene, oglate ali ostrorobate oblike;

24. **peskokop**: je kraj, kjer se izkorišča pesek ali gramoz; tudi obrat za izkoriščanje peska ali gramoza;

25. **plošče**: so planparalelni kamni proizvodi, ki jih dobimo iz nahajališč ali z rezanjem blokov in tombolonov (na polnojarmeniku razrezane plošče) in so široke do 30 cm;

26. **površinski kop**: je sinonim za **rudnik s površinskim izkoriščanjem** – glede na lego površine okolice ločimo **višinske kope** nad površino okolice in **globinske kope** pod površino okolice;

27. **površinsko izkoriščanje**: je vrtanje, kopanje (za-sekovanje, razstreljevanje, ripanje, hidravlično pridobivanje itd.), nakladanje (drobljenje), prevoz in odlaganje mineralnih surovin in nekoristnih hribin (jalovine), ki jih je treba premestiti zaradi pridobivanja mineralnih surovin iz nahajališč na površini;

28. **predelava**: je primarno rezanje, transport in skladiščenje blokov in tombolonov, rezanje, poliranje, robljenje, transport in skladiščenje plošč arhitektonskega gradbenega kamna ter zbiranje in odlaganje odpadkov iz predelave;

29. **pridobivanje**: je vrtanje, odstreljevanje, kopanje in rezanje (sekanje), nakladanje, transport, skladiščenje končnih proizvodov ter odkrivanje in odlaganje jalovine;

30. **primarni blok kamninske mase**: je monolit, pridobljen iz matične kamninske mase; iz njega pozneje po potrebi dobimo bloke, primerne za industrijsko predelavo;

31. **prod**: je zaobljen naplavinjski kamninski material, ki ga sestavljajo prodniki velikosti nad 2 mm;

32. **prodišče** je kraj, kjer se izkorišča pesek in prod;

33. **raziskovanje**: je faza inženirsko-geoloških in rudarskih del, ki se opravljajo za ugotavljanje kakovosti in količin rudninskih zalog ter za določitev potrebnih tehnoloških parametrov za rudnine in spremljajoče kamnine;

34. **rekultiviranje**: je postopek, s katerim zemljišče, ki je prizadeto zaradi izkoriščanja rudnin, spravimo v tako stanje, da ga lahko uporabljamo za določene namene;

35. **splošni akt o varnosti in zdravju pri delu**: je splošni akt izvajalca rudarskih del, s katerim je urejeno področje varnosti in zdravja pri delu v skladu s pravilnikom o vsebini in načinu izdelave splošnega akta o varnosti in zdravju pri delu, ki ga mora pred pričetkom del izdelati izvajalec rudarskih del (Uradni list RS, 68/01);

36. **tehnični kamen**: je mineralna surovina, ki se dobi iz sedimentnih, magmatskih in metamorfnih kamnin in se uporablja kot tehnični gradbeni kamen;

37. **tehnični vodja**: je oseba, ki jo določi izvajalec rudarskih del in preko katere izvaja tehnično vodenje del in zagotavlja varnost in zdravje pri delu na osnovi zakona. Če se v delovnem procesu uporablja razstreljevanje, se pooblastila ustreznih tehničnih vodij po posebnih predpisih nanašajo tudi na ravnanje z razstrelilnimi sredstvi in razstreljevanje. V primeru nerudarskih izvajalcev del se šteje za tehničnega vodjo oseba, ki so ji poverjene smiselno enake naloge kot tehničnim vodjem rudarskih del pri rudarskih izvajalcih del;

38. **ustrezen veljavni standard**: pomeni standard, ki se nanaša na določeno napravo ali pripravo ali njeno tehnično izvedbo oziroma postopek, za katerega je bil izpeljan predpisan postopek odobritve in objave po predpisih katere od nacionalnih ali mednarodnih standardizacijskih ustanov. Praviloma se uporabljajo slovenski nacionalni standardi (SIST). Če ustrezni slovenski standardi (SIST) ne obstajajo, se pri uveljavljanju standardov po tem predpisu uporabljajo evropski standardi, standardi ISO, standardi DIN in drugi po vrstnem redu, kot so navedeni;

39. **tolčenec**: je zmes kamnitih zrn, pripravljena z ročnim tolčenjem drobljenca;

40. **tomboloni**: so manjši kamni monoliti praviloma geometrijske oblike, ki se naprej predelujejo.

DRUGI DEL

- ZAHTEVE ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA DELAVCEV

I. SPLOŠNE OBVEZNOSTI IZVAJALCEV DEL

1. Splošno o obveznostih izvajalcev del

4. člen

Za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev mora izvajalec rudarskih del izvesti potrebne ukrepe, s katerimi zagotovi, da:

- so delovišča tako projektirana, zgrajena, opremljena, preverjena s poskusnim obratovanjem ter tako vzdrževana, da na njih lahko delavci izvajajo poverjene delovne naloge, ne da bi pri tem ogrožali lastno varnost in zdravje, kakor tudi ne varnosti in zdravja drugih delavcev;

- se na deloviščih, na katerih so prisotni delavci, lahko prične z obratovanjem le pod nadzorom odgovorne osebe;

- je delo, pri katerem nastopajo posebne nevarnosti, poverjeno le strokovno usposobljenim delavcem, ki delo izvajajo v skladu z izdanimi navodili;

- so vsa varnostna navodila delavcem razumljiva;

- je na delovišču zagotovljena prva pomoč;

- se izvaja v določenih časovnih obdobjih potrebno usposabljanje iz varnosti in zdravja pri delu.

5. člen

Izvajalec rudarskih del, ki je pristojen za delovišče, mora izdelati splošni akt o varnosti in zdravju pri delu.

Splošni akt iz prejšnjega odstavka mora izvajalec rudarskih del sproti dopolnjevati, če se razmere na delovišču bistveno spremenijo.

Splošni akt iz prvega odstavka mora poleg sestavin, predpisanih s pravilnikom o vsebini in načinu izdelave splošnega akta o varnosti in zdravju pri delu, ki ga mora pred pričetkom del izdelati izvajalec rudarskih del, vsebovati tudi vse sestavine, določene s tem pravilnikom.

6. člen

Izvajalec rudarskih del mora na delovišču izvajati koordinacijo vseh potrebnih ukrepov za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev pri delu.

V splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu mora določiti namen te koordinacije ter ukrepe in postopke za njeno uresničevanje.

Koordiniranje ukrepov za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev pri delu na delovišču izvajalca rudarskih del ne odveže odgovornosti za varno in zdravo delo njegovih delavcev.

Če so na istem delovišču prisotni delavci več različnih izvajalcev del, je vsak izvajalec rudarskih del odgovoren za izvrševanje ukrepov varnosti in zdravja pri delu ki sodijo v njegovo delovno področje.

Izvajalec rudarskih del mora nemudoma poročati rudarski inšpekciji o vseh skupinskih, hujših in smrtnih poškodbah pri delu ter o vseh nevarnih pojavih, ki so se pripe-tili na delovišču, ki sodi v njegovo pristojnost.

7. člen

Na površinskih kopih z občasnim pridobivanjem se tehnični ukrepi za varnost in zdravje pri delu lahko poenostavijo, vendar le tako, da splošna raven varnosti in zdravja pri delu ne odstopa od ravni tega pravilnika.

Poenostavitev je dopustna le po pridobitvi posebnega dovoljenja za rudarstvo pristojnega upravnega organa, ki se ga lahko izda le na podlagi posebnega elaborata o varnosti in zdravju pri delu na zadevnem površinskem kopu, v katerem je poenostavljen režim utemeljen.

V dovoljenju iz prejšnjega odstavka morajo biti navedeni varnostni ukrepi, ki se morajo izvajati, da se raven varstva in zdravja pri delu ne bi zmanjšala.

2. Seznanjanje delavcev z ukrepi varnosti in zdravja pri delu

8. člen

Izvajalec rudarskih del sprejme ukrepe, s katerimi zagotovi, da so delavci seznanjeni z vsemi ukrepi za zagotavljanje varnosti in zdravja na delovišču in posameznih delovnih mestih, zlasti pa z ukrepi, ki se nanašajo na uporabo in vzdrževanje:

- naprav za umik in reševalne opreme;
- komunikacijskih, opozorilnih in alarmnih sistemov.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da se delavci seznani z vsebino splošnega akta o varnosti in zdravju pri delu ter z ukrepi za varno in zdravo delo na delovišču, kakor tudi z ukrepi za varovanje delavcev pred požari, eksplozijami in škodljivimi ozračji.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da je seznanje delavcev razumljivo in prilagojeno njihovim sposobnostim in delovnim zadolžitvam.

3. Posvetovanje in sodelovanje z delavci

9. člen

Izvajalec rudarskih del se mora posvetovati z delavci ali njihovimi predstavniki o vseh zadevah v zvezi z varnostjo in zdravjem na deloviščih in posameznih delovnih mestih.

Izvajalec rudarskih del mora obveznost iz prejšnjega odstavka uresničevati redno in zadosti pogosto.

4. Zdravstveni nadzor

10. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ustrezen zdravstveni nadzor nad zdravjem delavcev. Oblika in vsebina zdravstvenega nadzora mora biti prilagojena tveganjem za varnost in zdravje delavcev pri delu.

Zdravstveni pregledi se morajo izvajati v rokih in na način, določen s posebnimi predpisi.

II. POSEBNE OBVEZNOSTI IZVAJALCA RUDARSKIH DEL GLEDE REDA RUDARSKIH OBJEKTOV ZA RAZISKOVANJE IN IZKORIŠČANJE MINERALNIH SUROVIN NA POVRŠINI

1. Splošna varnostna pravila

11. člen

Na deloviščih in v drugih objektih se smejo nahajati samo tam zaposlene osebe razen tistih, ki jim iz utemeljenih razlogov za to izda posebno dovoljenje odgovorna oseba izvajalca rudarskih del, določena v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu.

Prepoved dostopa nezaposlenim osebam iz prejšnjega odstavka tega člena mora biti objavljena na tablah, postavljenih na vseh dostopih na področje del in drugih krajih, kjer jih je lahko opaziti.

Dostop osebam pod vplivom alkohola je na področje del prepovedan in jih je treba takoj odstraniti s področja del.

S stroji in drugo opremo in napravami smejo upravljati samo za to pooblaščen osebe, kar velja tudi za montažo, demontažo, popravilo in njihovo predelavo.

12. člen

Dela po tem pravilniku lahko opravljajo samo osebe, ki imajo opravljen zdravstveni pregled in so po mnenju zdravnika sposobne opravljati tovrstna dela. Izdajanje ustreznih zdravstvenih spričeval urejajo posebni predpisi.

13. člen

O nesrečah (nezgodnih primerih) in poškodbah se mora voditi razvid o kraju, vzroku in poškodovanemu delu telesa.

Na temelju tega razvida in analize vzrokov nezgodnih primerov in poškodb se mora sistematsko ukrepati, kar je potrebno za preprečevanje takšnih primerov in poškodb.

Izvajalec rudarskih del za te naloge določi tehničnega vodjo kot odgovorno osebo, tehnično pa te naloge izvaja služba varnosti in zdravja pri delu.

Voditi je treba razvid o zdravstvenem stanju in gibanju poklicnih obolenj delavcev, ki so zaposleni na deloviščih, ki so ogroženi zaradi škodljivega delovanja agresivnega mineralnega prahu ali škodljivih plinov.

14. člen

Vsa poročila v zvezi z delom izmene (izmenska poročila) in druga tehnična poročila, ki jih prejema odgovorne osebe, je treba hraniti najmanj tri leta.

15. člen

Če se pričakuje, da bi zaradi izvajanja del prišlo do ogrožanja zemljišč ali objektov v okolici delovnega področja je treba prizadete obvestiti, ogroženo območje vidno zaznamovati z opozorilnimi tablam in nemudoma izvesti ukrepe, da se taka nevarnost odpravi, ogroženo območje pa začasno primerno ograditi.

16. člen

Za posledice neizvajanja ukrepov na kateremkoli področju ali fazi tehnološkega procesa, če ta odgovornost ni bila nikomur posebej naložena, je odgovoren tehnični vodja, v čigar pristojnost to področje ali postopek spada.

2. Organiziranje delovišča

17. člen

Delovišče mora biti urejeno tako, da so delavci zavarovani pred nevarnostmi in škodljivostmi. Izvajalec rudarskih del mora sprejeti ukrepe, s katerimi zagotovi, da na delovišču ni škodljivih snovi ali njihovih odlagališč, ali pa mora zagotoviti njihovo redno kontrolo, s katero prepreči ogrožanje zdravja in varnosti delavcev.

Delovna mesta na delovišču morajo biti projektirana in oblikovana v skladu z ergonomskimi načeli ter s potrebami delavcev za varno izvajanje delovnih postopkov in gibanje med delom.

Če je na delovnem mestu zaposlen en sam delavec, mora izvajalec rudarskih del takšnemu delavcu zagotoviti reden nadzor nad delavcem ali ga opremiti z ustrežno komunikacijsko opremo.

3. Nadzor

18. člen

Za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev med vsemi postopki mora izvajalec rudarskih del za opravljanje nadzora pooblastiti odgovorne osebe.

Izvajalec rudarskih del lahko sam izvaja nadzor iz prejšnjega odstavka, če je ustrezno usposobljen in ima kvalifikacije v skladu s predpisi o rudarstvu in s tem pravilnikom.

4. Sistem odgovornosti in odgovorne osebe – delavci, nadzorniki, vodje, organi upravljanja

A) Splošno

19. člen

Vsak izvajalec za naloge s področja varnosti in zdravja pri delu določi odgovorne osebe.

Odgovorne osebe skrbijo, da so upoštevani vsi predpisi, ki se nanašajo na to področje. Odgovornost za varnost in zdravje pri delu je določena v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu, posamezne osebe pa jo izvajajo v skladu z zakonom, tem pravilnikom in splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da je za vsako delovišče, na katerem so prisotni delavci, ob vsakem času zadolžena odgovorna oseba.

Izvajalec rudarskih del lahko sam prevzame izvajanje nalog odgovorne osebe iz prejšnjih odstavkov, če ima ustrezno usposobljenost in kvalifikacije v skladu s predpisi o rudarstvu.

Odgovorne osebe morajo biti posebej usposobljene in kvalificirane v skladu s predpisi o rudarstvu in s tem pravilnikom.

Odgovorne osebe iz prejšnjega odstavka so: vodje skupin ali delovišč, nadzorniki, poslovodje, tehnični vodje izpostavljenih delovišč, obratov, več obratov in glavni tehnični vodja. Število in njihova medsebojna razmerja ter odgovornosti so določeni v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu in organogramu izvajalca rudarskih del.

Odgovorna oseba mora imeti potrebno usposobljenost v skladu s predpisi o rudarstvu. Odgovorne osebe opravljajo strokovni izpit:

- vodje delovišč do vključno visoko kvalificiranega (IV. stopnja izobrazbe) delavca (vrtalca in podobno) – opravljajo strokovni izpit po internih pravilih izvajalca rudarskih del,

- nadzorniki in poslovodje – opravljajo strokovni izpit po internih pravilih izvajalca rudarskih del v prisotnosti rudarskega inšpektorja,

- tehnični vodje in vodje tehničnih služb – opravljajo strokovni izpit po splošnih predpisih o strokovni izobrazbi in usposobljenosti tehničnih vodij in vodij tehničnih služb v rudarstvu.

Program strokovnih izpitov internega značaja določi izvajalec rudarskih del v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu v soglasju z rudarsko inšpekcijo.

B) Delavci

20. člen

Pri delu mora delavec uporabljati varnostne naprave in osebna varovalna sredstva, ki so potrebna za varovanje življenja in zdravja delavca ter za zagotavljanje varnosti obrata.

21. člen

Če delavec opazi, da grozi nevarnost za ljudi in/ali za premoženje, mora na to takoj opozoriti sosednje delavce in najbližjega nadrejenega delavca oziroma odgovorno osebo.

22. člen

Delavec sme pred koncem delovnega časa zapustiti delovišče izjemoma iz opravičenih vzrokov, samo s poprejšnjim dovoljenjem odgovorne osebe ali, če nastane nevarnost, zaradi katere se morajo delavci umakniti z delovnega prostora.

Delavec, ki je med delom zbolel ali ki se je poškodoval, lahko zapusti delovni prostor pred koncem delovnega časa le, če mu to dovoli odgovorna oseba. Po potrebi mora odgovorna oseba delavcu, ki zapuša delovni prostor zaradi bolezni ali poškodbe, določiti spremljevalca.

C) Vodje skupin ali delovišč

23. člen

Na delovno mesto odgovorne osebe vodje skupine ali delovišča se lahko postavi oseba, ki je vsaj kvalificiran delavec, (III. stopnja izobrazbe) in je na delovišču z enakimi ali večjimi nevarnostmi opravljala dela pod vodstvom odgovorne osebe najmanj dve leti, ali pa oseba, ki je uspešno končala ustrezno šolo za kvalificirane delavce in opravlja dela najmanj šest mesecev pod vodstvom odgovorne osebe.

Izvajalec rudarskih del lahko v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu za delavce iz prvega odstavka tega člena določi tudi višje zahteve glede usposobljenosti.

Vodja skupine ali delovišča mora v začetku izmene in med delom pregledovati, če je delovni prostor varen, zlasti glede podpiranja, zračenja, varnostnih naprav in podobnega. Ugotovljene pomanjkljivosti se morajo takoj odpraviti.

Če ugotovljenih pomanjkljivosti ni mogoče takoj odpraviti in obstaja nevarnost za zaposlene delavce, mora odgovorna oseba ustaviti delo na tem delovišču, odpeljati delavce na varen kraj, preprečiti dostop na delovišče in o teh ukrepih poročati nadzorniku.

Nadzornik mora ukreniti vse potrebno za zavarovanje delovišča.

24. člen

Ob zamenjavi delavcev na delovišču mora vodja delovne skupine, ki je končala delo, opozoriti vodjo delovne skupine, ki začne delo, na izredne ali nevarne okoliščine.

Če se delavci ne zamenjujejo na delovnem prostoru, mora vodja delovne skupine, ki zapuša delovni prostor, sporočiti vodji svoje izmene okoliščine iz prejšnjega odstavka, nadzornik pa mora to ustrezno sporočiti nadzorniku naslednje izmene in to vpisati v izmensko poročilo.

Č) Nadzorniki

25. člen

Nadzorniki opravljajo nadzor dela podrejenih delavcev na njim določenem področju. Naloge nadzornikov so zlasti:

- skrb, da so delovni prostori varni, da so naprave, instalacije in druga sredstva za delo brezhibne;

- navajanje delavcev k temu, da opravljajo svoje delo na varen način, da se pri delu ravna po predpisih in ukazanih varnostnih ukrepih, prav tako tudi pri razvrstitvi na dela poučevanje delavcev o tem, katera od njihovih del so po svoji naravi nevarna;

- nadzor nad uporabo varnostnih naprav in osebnih varovalnih sredstev;

– skrben pregled krajev, kjer grozi nevarnost požara (ognja) ali eksplozije, vdora vode, blata in podobnega, in preverjati naprave za preprečevanje ali zatiranje takšnih nevarnosti;

– nudenje prve pomoči poškodovanim delavcem in skrb, da se hudo poškodovani in oboleli delavci takoj na ustrezen način oskrbijo.

Nadzorniki morajo najmanj enkrat med delom vsake izmene pregledati delovišča svojega področja, če za posamezne delovne prostore ni določen pogostejši obhod, in ob koncu izmene pisati v knjigo izmenskih poročil svoje ugotovitve o spremembah, ki so nastale med delom izmene, kakor tudi o nastalih nevarnostih in o opravljenih varnostnih ukrepih.

Nadzorniki se med delom svoje izmene ne smejo odlašati iz svojega področja, razen na poseben ukaz ali po odobritvi tehničnega vodje obrata.

Če izmenski nadzornik ne pride na izmeno ali pa ne more opravljati dela, mora tehnični vodja obrata zagotoviti nadzor v njegovem oddelku. Sicer se mora delo v tem oddelku ustaviti.

V knjigi izmenskih poročil mora biti razvidno, kdaj in kako je nadzornik ukrepal v teku delovne izmene, ko je odgovoren za nadzor.

D) Poslovodje

26. člen

Kadar to zahteva obseg del in/ali število zaposlenih, se s splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu določijo poslovodje kot vmesni člen med nadzorniki in tehničnimi vodji in njihove obveznosti glede števila pregledov delovišč in krajev, kakor tudi preverjanje dela nadzornikov njihovih oddelkov.

Poslovodja mora kar najhitreje obvestiti tehničnega vodjo obrata o pomembnejših spremembah in nastalih nevarnostih v svojem področju.

E) Tehnični vodje in vodje tehničnih služb

27. člen

Tehnični vodja obrata in dislociranega delovišča mora, zaradi preverjanja izvajanja varnostnih ukrepov pri delu in pravičnega opravljanja dela, redno pregledovati obrat glede na svoje področje odgovornosti in v primeru nevarnosti takoj ustrezno ukrepati.

V knjigi dnevnih poročil mora tehnični vodja obrata in dislociranega delovišča na kratko navesti, katere preglede je opravil, kakšne pomembne spremembe je opazil in kaj je ukrenil ali ukazal.

Tehnični vodja obrata in dislociranega delovišča mora vsak mesec izdelati pismo poročilo o stanju, spremembah in problemih varnosti na svojem področju odgovornosti.

S splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu je določeno, kako, kdaj in komu se predajajo dnevna in mesečna poročila.

Tehnični vodja obrata in dislociranega delovišča neposredno določa, na temelju odobrenih načrtov in projektov, posamične varnostne ukrepe in je odgovoren za pravilno izvajanje teh ukrepov v okviru delovnega področja, za katero je odgovoren.

Ustrezno se v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu določijo tudi odgovornosti posameznih vodij tehničnih služb glede varnosti in zdravja pri delu na njihovih delovnih področjih.

F) Direktor in organi upravljanja

28. člen

Direktor izvajalca rudarskih del mora poskrbeti, da bodo v primeru nevarnosti ali nesreče, tehnični vodje, potrebni obrtniki in osebje Reševalne službe v najkrajšem času na kraju samem zaradi izvajanja potrebnih varnostnih ukrepov.

Način zavarovanja po prvem odstavku tega člena mora biti obdelan v Načrtu obrambe in reševanja, ki je sestavni del splošnega akta o varnosti in zdravju pri delu.

29. člen

Odločitve posameznih odgovornih oseb ne odvezujejo od odgovornosti organov upravljanja in višjih vodij izvajalca rudarskih del, če ti s svojimi ukazi, deli ali njihovim opuščanjem onemogočajo ali ovirajo izvajanje teh odločitev.

5. Predaja in prevzem poslov

30. člen

Pri nameščanju novih odgovornih oseb v tehnološkem procesu je treba opraviti predajo in prevzem poslov.

Predaja in prevzem poslov se opravlja tako, da se oseba, ki posle prevzema, po skupnem pregledu obrata in terena podrobno in natančno seznani s svojim področjem dela in odgovornostmi, z vsemi tekočimi problemi in nevarnostmi, s problemi službe varstva pri delu, kakor tudi z vsebino knjige rudarskega nadzora.

O predaji in prevzemu poslov se sestavlja zapisnik, v katerega se vpiše stanje obrata s tekočo in perspektivno problematiko. Zapisnik podpišejo predajalec in prevzemnik poslov, nadrejeni tehnični vodja, člani komisije in druge osebe, v katerih navzočnosti sta opravljena predaja in prevzem. V primeru predaje in prevzema del glavnega tehničnega vodje zapisnik podpiše tudi direktor izvajalca rudarskih del.

31. člen

Vsaka odgovorna oseba mora pri odhodu na dopust predati posle svojemu namestniku. Pri tem se sestavlja kratak zapisnik o predaji in prevzemu poslov, v katerega se vpišujejo stanje in problemi, ki se morajo v času njegove odsotnosti reševati, kakor tudi opozorila o nevarnostih, ki bi lahko nastale.

32. člen

Predajalec poslov mora dati, na zahtevo prevzemalca poslov, pismo vsa pojasnila, ki jih ta zahteva.

6. Strokovnost delavcev

33. člen

Na vsakem delovišču mora biti zaposleno zadostno število delavcev, ki morajo imeti potrebno strokovno izobrazbo, izkušnje ter usposobljenost, da lahko izvajajo dodeljene delovne naloge.

Če je za opravljanje določenih del ali za ravnanje in nadzorstvo nad določenimi deli predpisan strokovni izpit, se smejo taka dela zaupati le osebam, ki imajo predpisano strokovno izobrazbo in ki so opravile strokovni izpit.

7. Obveščanje in usposabljanje delavcev

34. člen

Izvajalec rudarskih del mora delavcem zagotoviti vsa potrebna obvestila in navodila v zvezi delovnimi razmerami in delovnimi postopki, ki jih delavci izvajajo pri delu. Če

delovni postopki vključujejo tudi delovno opremo, morajo biti delavci za njeno uporabo ustrezno usposobljeni.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da so obvestila in navodila nedvoumna in delavcem popolnoma jasna, da ne bi bili zaradi tega ogroženi njihova varnost in zdravje ali varnost in zdravje drugih delavcev.

35. člen

Izvajalec rudarskih del mora usposabljanje delavcev za varno delo na deloviščih, na katerih so delavci običajno zaposleni, izvajati redno v primernih časovnih obdobjih. Namen takšnega usposabljanja je, da:

- se delavci, katerim so naložene posebne dolžnosti v primerih nevarnosti, usposobijo za izvrševanje svojih zadolžitev in da se njihovo znanje tudi preveri;

- delavci spoznajo pravilno uporabo in vzdrževanje reševalne opreme.

Izvajalec rudarskih del mora delavce, če to narekujejo razmere na delovišču, tudi praktično usposobiti za pravilno uporabo in vzdrževanje opreme za odkrivanje in gašenje požarov, ter opreme za alarmiranje in komuniciranje.

Obveznosti iz tega člena, zlasti roki periodičnega usposabljanja in preverjanja znanja, se podrobneje opredelijo v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu.

8. Pisna navodila

36. člen

Izvajalec rudarskih del za vsako delovišče sestavi pisna navodila o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri delu.

Pisna navodila morajo vključevati praktične nasvete o varni uporabi delovne opreme, o namestitvi in uporabi opreme za umik in reševanje ter opis postopkov, ki se morajo izvajati v nujnih primerih.

Vsa navodila izdaja tehnični vodja izvajalca rudarskih del.

9. Varne metode dela

37. člen

Na delovišču sme izvajalec rudarskih del uporabljati le takšne delovne metode, ki so prilagojene posebnostim delovnih postopkov in ki delavcem zagotavljajo varnost in zdravje pri delu.

38. člen

Na vsakem delovnem prostoru morata delati praviloma najmanj dva delavca.

Na oddaljenih delovnih prostorih, če se v njihovi bližini ne opravljajo druga dela, morata delati najmanj dva delavca, od teh mora biti vsaj eden kvalificiran. Če sta si dva takšna delovna prostora tako blizu, da se delavci na njih lahko sporazumevajo s klicanjem, je lahko na vsakem od teh zaposlen le po en delavec.

39. člen

Posebno nevarna dela, določena s splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu, se smejo opravljati samo pod nadzorstvom strokovnih oseb, ki jih za to določi tehnični vodja. Na posebno nevarna dela se smejo razvrščati samo izkušeni in zanesljivi delavci.

40. člen

Na krajih, ki bi morali biti po tem pravilniku zavarovani, vendar niso zavarovani, se ne sme delati, razen če se opravljajo dela za zavarovanje takšnih krajev. V takem primeru se

morajo ta dela opravljati v prisotnosti in pod neposrednim nadzorstvom odgovornega nadzornika.

10. Delovna dovoljenja in dokumentacija o varnosti

41. člen

Delovna dovoljenja (dovoljenja za izvajanje del) so lahko stalna in začasna.

Z izvajanjem sistema delovnih dovoljenj izvajalec rudarskih del preprečuje ogrožanje varnosti in zdravja delavcev pri istočasnem opravljanju sicer nenevarnih del, ki lahko pri medsebojnem učinkovanju povzročijo nevarne situacije.

Delovna dovoljenja izdaja pristojni upravni organ oziroma tehnični vodja izvajalca rudarskih del in morajo biti izdana pred začetkom del. Določati morajo pogoje in ukrepe, ki jih morajo delavci upoštevati pred, med in po delu. V primeru, ko delovna dovoljenja izdaja tehnični vodja, mora biti postopek določen v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu.

42. člen

O nesrečah (nezgodnih primerih) in poškodbah se mora pri izvajalcu del voditi razvid o kraju, vzroku in poškodovanemu delu telesa. Na temelju tega razvida in analize vzrokov nezgodnih primerov in poškodb se morajo sprejeti ukrepi, ki preprečujejo ponavljanje takšnih primerov in poškodb.

Po smrtni ali hudi poškodbi delavca, kakor tudi po skupinski nesreči, mora poslovodja ali nadzornik izmene pri klicanju delavcev ob začetku dela vsake izmene tistega delovnega dne opozoriti, na podlagi analize vzrokov in okoliščin, ki so povzročile nesrečo ali poškodbo, na napake in poudariti, kaj je treba v konkretnem primeru storiti, da zopet ne pride do nesreče ali poškodbe zaradi podobnih vzrokov ali v podobnih okoliščinah.

Voditi je treba razvid o zdravstvenem stanju in gibanju poklicnih obolenj delavcev, ki so zaposleni na deloviščih, ki so ogroženi zaradi škodljivega delovanja agresivnega mineralnega prahu ali škodljivih plinov.

43. člen

Vsa poročila v zvezi z delom izmene (izmenska poročila) in druga tehnična poročila, ki jih prejema tehnični vodje izvajalca rudarskih del, je treba hraniti najmanj tri leta.

11. Redni nadzor izvajanja ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu

44. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti osebje, ki je pristojno za red in nadzor izvajanja uvedenih ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti stalno preverjanje učinkovitosti sistema varnosti in zdravja pri delu, zagotoviti njegovo vodenje in potrebne izboljšave.

III. ZAHTEVE ZA UREJENOST STROJNE IN ELEKTRIČNE OPREME

1. Splošne zahteve

45. člen

Izbor, vgradnja, dajanje v uporabo, obratovanje in vzdrževanje strojne in električne opreme mora izvajalec rudarskih del izvesti v skladu z zahtevami za varnost in zdravje delavcev ter posebnimi predpisi, ki se nanašajo na delovna mesta in delovno opremo.

Če se električna oprema nahaja na območju, kjer obstaja nevarnost požara ali eksplozije zaradi vžiga plina, par ali hlapov, mora biti primerna za varno uporabo na takšnem območju.

Če morajo biti delavci zaradi svoje varnosti opozorjeni na izpad delovanja posamezne opreme, mora biti takšna oprema opremljena z dodanimi varnostnimi napravami, ki javijo takšne dogodke.

46. člen

Strojna oprema in naprave morajo imeti ustrezno konstrukcijsko varnost in trdnost, biti morajo prilagojene namenu uporabe ter brez zaznavnih pomanjkljivosti. Električna oprema in naprave morajo biti ustrezne po velikosti in moči ter skladne z namenom uporabe.

Strojna in električna oprema ter naprave morajo biti vgrajene tako, da so delavci zavarovani pred nevarnostmi, ki izhajajo iz njihovega delovanja.

2. Vzdrževanje

47. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti sistematično vzdrževanje, pregledovanje in preskušanje strojne in električne opreme ter naprav, za kar sprejme delovna navodila v pisni obliki.

Naloge iz prejšnjega odstavka lahko izvaja le strokovna oseba, ki jo določi tehnični vodja izvajalca rudarskih del.

Strokovna oseba mora o vsakem pregledu in preskusu sestaviti zapisnik.

Zapisniki o pregledih in preskusih se morajo hraniti na ustrezen način.

48. člen

Vzdrževanje varnostne opreme mora izvajalec rudarskih del zagotoviti z ustrezno organizacijo dela tako, da je vedno brezhibna in usposobljena za takojšnjo uporabo.

Vzdrževanje varnostne opreme mora biti usklajeno z delovnimi operacijami.

IV. ZAHTEVE ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI PRED EKSPLOZIJAMI IN POŽARI TER PRED ŠKODLJIVIMI OZRAČJI

1. Splošno

49. člen

Izvajalec rudarskih del mora na delovišču izvajati ukrepe, s katerimi zagotavlja zaščito pred pojavljanjem, odkrivanje in borbo proti požarom in preprečevanje prisotnosti eksplozivnih in/ali zdravju škodljivih snovi v ozračju delovišča. Te ukrepe predpiše v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu.

50. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti merjenje koncentracij eksplozivnih in/ali zdravju škodljivih snovi v ozračju delovišča. V splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu mora izvajalec rudarskih del navesti mesta, kjer morajo biti nameščene naprave za avtomatično in kontinuirano merjenje koncentracij plinov. Izmerjene vrednosti morajo biti registrirane in shranjene na način, ki ga določi izvajalec rudarskih del v skladu z veljavnimi predpisi.

Na deloviščih iz prejšnjega odstavka mora izvajalec rudarskih del namestiti naprave za avtomatično alarmiranje

in za prekinitev dovoda energije iz električnih napeljav, kakor tudi do motorjev z notranjim izgorevanjem.

51. člen

Kajenje je prepovedano na vseh področjih, kjer obstaja nevarnost eksplozije ali požara. Uporaba odprtega ognja ali izvajanje del, ki bi lahko povzročila nevarnost vžiga, je prepovedano, dokler se ne izvedejo varnostni ukrepi, s katerimi se prepreči nastanek požarov ali eksplozij.

2. Preprečevanje eksplozij

52. člen

Izvajalec rudarskih del mora uvesti in izvajati ukrepe, s katerimi preprečuje nastajanje in zbiranje eksplozivnih mešanic vnetljivih plinov z zrakom.

Na področjih, kjer obstaja nevarnost eksplozije, mora izvajalec rudarskih del še dodatno izvajati ukrepe za preprečitev vžiga eksplozivnih mešanic.

Izvajalec rudarskih del mora v Načrtu obrambe in reševanja urediti tudi varovanje pred eksplozijami, v katerem podrobno opredeli potrebno opremo in ukrepe.

3. Varovanje pred zdravju škodljivimi ozračji

53. člen

Če se v ozračju delovišča zbirajo zdravju škodljive snovi, ali če se utegnejo tam zbirati, mora izvajalec rudarskih del zagotoviti izvajanje ukrepov, s katerimi:

- prepreči razširjanje zdravju škodljive snovi v ozračje delovišča;
- zagotovi odstranjevanje zdravju škodljive snovi z odsesavanjem na izvoru;
- razredči koncentracijo zdravju škodljive snovi pod mejno vrednost.

Izvajalec rudarskih del mora ukrepe iz prejšnjega odstavka izvajati na takšen način, da to ne predstavlja tveganja za zdravje delavcev.

Ukrepi, ki jih izvajalec rudarskih del uporabi, morajo zagotoviti koncentracijo zdravju škodljivih snovi v ozračju delovišča, ki več ne ogroža zdravja delavcev in je v skladu s posebnimi predpisi.

54. člen

Izvajalec rudarskih del mora delavcem na delovišču, na katerem bi lahko bili izpostavljeni škodljivemu ozračju, dati na razpolago ustrezno osebno varovalno opremo za varovanje dihal in opremo za oživiljanje.

Delavci morajo biti usposobljeni za uporabo opreme iz prejšnjega odstavka, oprema pa mora biti primerno skladščena in vzdrževana.

Če so v ozračju delovišča strupeni plini, ali pa se lahko tam pojavijo, mora biti za takšno delovišče izdelan Načrt obrambe in reševanja, ki podrobno določi potrebno opremo ter potrebne varnostne ukrepe.

V. ZAHTEVE ZA UREJENOST IN OPREMLJENOST RUDNIKOV Z IZKORIŠČANJEM MINERALNIH SUROVIN NA POVRŠINSKIH KOPIH

1. Komunikacijski in alarmni sistemi

55. člen

Izvajalec rudarskih del mora na vsakem delovišču zagotoviti primerne alarmne in po potrebi druge komunikacij-

ske sisteme, ki omogočajo delavcem v primeru nevarnosti takojšnjo sprožitev aktivnosti za umik in reševanje.

2. Sredstva za razstreljevanje

56. člen

Dela, ki obsegajo skladiščenje, transport in uporabo sredstev za razstreljevanje, smejo izvajati le usposobljene in pooblaščen osebe.

Dela iz prejšnjega odstavka morajo biti tako organizirane in izvajane, da ne predstavljajo tveganja za delavce.

Pri skladiščenju, transportu in uporabi sredstev za razstreljevanje mora izvajalec rudarskih del upoštevati tudi posebne predpise o uporabi razstrelilnih sredstev v rudarstvu.

3. Transportne poti

57. člen

Delovišča morajo imeti varne dostope, ki morajo v primeru nevarnosti delavcem omogočati hiter in varen umik.

Transportne poti, stopnišča, prehodi s pritrjenimi lestvami, površine za nakladanje in dovoz, morajo biti dimenzionirane in razporejene tako, da glede na namen njihove uporabe zagotavljajo neovirano in varno gibanje ljudi in vozil, predvsem pa, da ne prihaja do ogrožanja oseb, ki se nahajajo v bližini transportnih poti.

Dimenzije poti, ki so namenjene gibanju ljudi in/ali transportu materiala in ljudi, morajo biti dimenzionirane glede na število možnih uporabnikov in namen uporabe.

58. člen

Če se uporabljajo na transportnih poteh prevozna sredstva, mora biti zagotovljena zadostna varnostna razdalja med pohodnimi površinami, ki so namenjene gibanju ljudi, in površinami, ki so namenjene gibanju vozil.

Zadostna varnostna razdalja mora biti zagotovljena tudi med transportnimi potmi in vrati, prehodi namenjenimi gibanju ljudi, podhodi ter stopnišči. Transportne poti in dostopi morajo biti vidno označeni za varen prehod delavcev.

Za delovne prostore, na katerih se uporabljajo motorna vozila ali lokomotive, morajo biti v skladu s posebnimi predpisi izdelana prometna navodila.

4. Zunanja delovišča

59. člen

Delovišča, transportne poti in druga področja ali zunanje naprave, na katera vstopajo ali na njih izvajajo delavci svoje delovne naloge, morajo biti urejena tako, da se lahko na njih vozila in ljudje varno gibljejo.

Zunanja delovišča morajo biti ustrezno osvetljena z umetno svetlobo, kadar dnevna svetloba ni zadostna.

60. člen

Če so delavci zaposleni na zunanjih deloviščih, morajo biti delovna mesta urejena tako, da:

- so delavci zavarovani pred neugodnimi vremenskimi razmerami in padajočimi predmeti;
- delavci niso izpostavljeni škodljivemu hrupu in nevarnim zunanjim vplivom, kot so plini, pare ali prah;
- omogočajo delavcem v primeru nevarnosti hitro zapustiti delovna mesta, hitro reševanje in nudenje prve pomoči;
- so delavci zavarovani pred zdrsom ali padcem.

5. Nevarna področja

61. člen

Nevarna področja morajo biti jasno označena.

Če obstajajo na delovišču nevarna področja, na katerih obstajajo za delavce posebna tveganja za padce v globino ali da nanje z višine padejo predmeti, morajo biti takšna področja opremljena z napravami, ki preprečujejo nepooblaščenim delavcem vstop na ta področja. Nevarna področja morajo biti vidno označena.

Za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev, ki so pooblaščen za vstop na nevarna področja mora izvajalec rudarskih del sprejeti posebne ukrepe.

Če je površinski kop nad starimi jamskimi deli, ki bi utegnili ogroziti varnost delavcev in strojev na površinskem kopu, je na takem območju dovoljeno površinsko izkoriščanje samo, če je bilo z ukrepi poskrbljeno, da se ugotovi obsežnost starih jamskih del in odpravijo nevarnosti za normalno delo na površinskem kopu glede na posebne pogoje s predvrtanjem, geofizikalnimi metodami za ugotavljanje votlin, zapolnitvijo votlin in drugo.

62. člen

Pri istočasnem podzemeljskem in površinskem izkoriščanju istega nahajališča mineralnih surovin morajo biti predvideni ukrepi za preprečevanje rušenja in posedanja terena.

63. člen

Če so na delovišču nevarna področja, na katerih obstajajo za delavce posebna tveganja za padce v globino ali da nanje z višine padejo predmeti, morajo biti takšna področja opremljena z napravami, ki preprečujejo nepooblaščenim delavcem vstop na ta področja. Nevarna področja morajo biti vidno označena.

Za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev, ki so pooblaščen za vstop na nevarna področja, mora izvajalec rudarskih del sprejeti posebne ukrepe.

64. člen

Vse vdolbine na površinskem kopu, globlje od 1,25 m in z nakloni 50° in več, ki so nastale zaradi posedanja kamnin ali zaradi rudarskih del, morajo biti zasute ali ograjene in označene s tablam s čitljivimi in trajnimi opozorilnimi napisi.

65. člen

Na zadostni oddaljenosti, vendar ne manj kot 5 m od zgornjega roba površinskega kopa in spodnjega roba zunanega odlagališča odkrivke v obratovanju, morajo biti zgrajene varnostne ovire (ograja, jarek, zemeljski nasip) ali postavljene table z opozorilom in prepovedjo dostopa do površinskega kopa oziroma zunanjega odlagališča.

Konkretna ureditev za določene pogoje se določi z ustreznim rudarskim projektom.

Ceste, ki jih je površinski kop presekala, morajo biti zaprte z varno oviro (branik, nasip) na varni razdalji od zgornjega roba površinskega kopa.

66. člen

Na dostopih do objektov rudnika in na postrojih morajo biti postavljene table z vidno napisanim besedilom o prepovedi dostopa.

6. Poti za umik in izhodi v sili

67. člen

V primeru nevarnosti mora biti delavcem omogočeno, da se umaknejo z delovnih mest kar se da hitro in varno.

Poti za umik in izhodi v sili morajo biti vedno prosti.

Poti za umik morajo biti po najkrajši poti speljane na prosto ali do varnega področja, varnega zbirnega mesta ali do varne evakuacijske točke.

Število, razpored in dimenzije poti ter izhodov v sili morajo ustrezati velikosti delovnih prostorov, zasedenosti z opremo in največjemu številu oseb, ki so lahko na delu.

Vrata izhodov v sili se morajo odpirati navzven in ne smejo biti zaklenjena ali zapahnjena iz zunanje strani, temveč morajo vsaki osebi omogočati, da jih hitro in zlahka odpre ob preteči nevarnosti.

Poti za umik in izhodi v sili ter k njim speljane dostopne poti in vrata morajo biti dobro prehodni, tako da jih je možno vedno uporabiti brez ovir. V njih ne sme biti odloženega materiala.

Poti za umik in izhodi v sili morajo biti opremljeni z varnostno razsvetljavo za slučaj, če normalna razsvetljava odpove in morajo biti označeni v skladu s posebnimi predpisi.

7. Oprema za umik in reševanje

68. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ustrezno opremo za umik, ki omogoča delavcem v primeru nevarnosti takojšen in varen umik z delovišča.

Izvajalec rudarskih del mora delavce usposobiti za uporabo opreme za umik in izvajanje potrebnih ukrepov v primerih nevarnosti.

V ta namen mora redno na vseh običajnih deloviščih organizirati ustrezne vaje za preverjanje usposobljenosti delavcev, ki so jim v primeru nevarnosti poverjene posebne naloge v zvezi z uporabo, rokovanjem in delovanjem varnostne in reševalne opreme. Če je potrebno, morajo biti za to usposobljeni vsi delavci.

69. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ustrezno opremo za reševanje, ki mora biti razporejena na dostopnih mestih ter pripravljena za takojšnjo uporabo. Takšna mesta morajo biti označena v skladu s posebnimi predpisi. Konkretna ureditev umika je določena z načrtom obrambe in reševanja.

7. Oprema in prostori za prvo pomoč

70. člen

Oprema za prvo pomoč mora biti na razpolago na vseh mestih, kjer to zahtevajo delovne razmere ter vrsta aktivnosti delavcev pri delu. Oprema mora biti označena z ustreznimi oznakami in lahko dostopna.

Glede na velikost delovišča, naravo njegove dejavnosti ter pogostost poškodb pri delu, mora biti zagotovljen eden ali več prostorov za prvo pomoč. V teh prostorih morajo biti izobešena navodila za nudenje prve pomoči. Prostor za prvo pomoč morajo biti opremljeni s potrebnimi pripomočki in opremo za prvo pomoč, omogočen pa mora biti dostop z nosili. Prostor mora biti označen v skladu s posebnimi predpisi. Prostor, ki so namenjeni za prvo pomoč, se lahko uporabljajo tudi v druge namene, ki niso nezdružljivi z namenom nujenja prve pomoči in le-tega ne ovirajo.

Oprema za prvo pomoč mora biti na razpolago tudi na drugih mestih, kjer to zahtevajo delovne razmere. Mesta, kjer je ta oprema shranjena, morajo biti ustrezno označena in lahko dostopna. Za uporabo razpoložljive opreme za prvo pomoč mora biti usposobljeno zadostno število delavcev.

8. Zahteve za urejenost pomožnih prostorov

A) Garderobe

71. člen

Delavcem morajo biti na razpolago ustrezne garderobe, če morajo zaradi značilnosti njihovega dela, zdravstvenih ali drugih razlogov nositi delovne obleke, če nimajo za preoblačenje na razpolago drugega primerne prostora.

Garderobe morajo biti ustrezno dimenzionirane, opremljene pa morajo biti s stoli, klopmi in garderobnimi omaricami ali obešali, ki omogočajo vsakemu delavcu, da med delom varno spravi svojo obleko in druge osebne stvari.

Če garderobe niso potrebne, mora biti vsakemu delavcu zagotovljeno mesto za shranitev njegovih oblačil.

Če delavci med delom prihajajo v stik z nevarnimi snovi, blatom ali vodo, morajo biti garderobne omarice ali obešala za delovno obleko ločene od tistih za čista oblačila. V garderobah morajo imeti delavci na razpolago naprave za sušenje mokrih delovnih oblek.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ločene garderobe za moške in ženske, če to ni mogoče, pa mora zagotoviti njihovo ločeno uporabo.

Garderobe morajo biti urejene in vzdrževane v skladu s predpisi.

B) Kopalnice in umivalnice

72. člen

Izvajalec rudarskih del mora delavcem zagotoviti primerne kopalnice, če to zahtevajo narava dela in zdravstveni razlogi. Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ločene kopalnice za moške in ženske. Če to ni mogoče, pa njihovo ločeno uporabo.

Kopalnice s prhami morajo biti dovolj velike, da omogočajo vsakemu delavcu neovirano umivanje in primeren higienski standard. Prhe morajo biti opremljene z vročo in mrzlo tekočo vodo.

Če kopalnice niso potrebne, morajo biti v bližini delovnih mest in garderob na razpolago umivalnice z vročo in mrzlo tekočo vodo.

Umivalnice morajo biti ločene za moške in ženske. Če to ni mogoče, pa se mora zagotoviti njihova ločena uporaba.

Kopalnice in umivalnice morajo biti urejene in vzdrževane v skladu s predpisi.

C) Stranišča

73. člen

V bližini delovnih mest, sob za odmor, garderob ter kopalnic in umivalnic, mora izvajalec rudarskih del zagotoviti ustrezno število stranišč z umivalniki.

9. Jalovišča in ostala odlagališča

74. člen

Jalovišča in druga odlagališča, kakor tudi usedalni bazeni, morajo biti projektirani in zgrajeni tako, da je zagotovljena njihova stabilnost, pri tem pa morajo obratovati in biti

vzdrževani tako, da je zagotovljena varnost in zdravje delavcev pri delu.

10. Pomožni obrati na površini

A) Stabilnost in trdnost

75. člen

Pomožni obrati morajo biti tako projektirani, zgrajeni, razporejeni, nadzorovani ter vzdrževani, da ne ogrožajo ljudi in okolja.

Pomožni obrati morajo biti urejeni tako, kot je to predvideno z zahtevami za varstvo okolja.

Konstrukcija in trdnost pomožnih obratov mora odgovarjati namenu, zaradi katerega so bili postavljeni.

B) Tla, stene, stropi in strehe delovnih prostorov

76. člen

Tla delovnih prostorov morajo biti trdna, brez nevarnih izboklin, lukenj in podobnih neravnin, odporna proti drsenju in ustrezno toplotno izolirana glede na značilnosti proizvodnje in fizični napor delavcev pri delu.

V delovnih prostorih morajo biti površine tal, sten in stropov takšne, da jih je možno čistiti ali prepleskati, oziroma vzdrževati v skladu s higienskimi zahtevami.

Prozorne ali prosojne stene, še posebno steklene stene v bližini transportnih poti, morajo biti izdelane iz na udarce odpornega materiala, vidno označene in zavarovane na takšen način, ki prepreči stik delavcev s takšnimi stenami ali poškodb delavcev ob njihovem razbitju.

Brez ustrezne opreme, ki zagotavlja delavcem varno delo, je dostop na strehe, ki so pokrite z lomljivo kritino, prepovedan.

C) Velikost in prostornina delovnih prostorov – proste površine na delovnem mestu

77. člen

Delovni prostori morajo imeti površino, višino in prostornino v skladu s posebnimi predpisi. Proste površine, ki so namenjene gibanju delavcev v delovnih prostorih, morajo biti takšne, da jim omogočajo svobodno gibanje ter varno izvajanje del.

Č) Okna in svetlobni jaški

78. člen

Okna, svetlobni jaški in prezračevalne naprave, katere je treba odpirati, zapirati ali kako drugače uravnavati, morajo biti projektirane tako, da je možno uravnavanje izvajati varno. Okna, svetlobni jaški in prezračevalne naprave morajo biti nameščeni tako, da ne predstavljajo nevarnosti za poškodbe delavcev, če so odprti.

Delavci morajo imeti na razpolago pripomočke za varno čiščenje oken in svetlobnih jaškov.

D) Vrata

79. člen

Razpored, število in dimenzije vrat ter material za njihovo izdelavo, se mora določiti glede na namen uporabe delovnih prostorov in glede na način njihove uporabe.

Nihajna vrata morajo biti izdelana iz prozornega materiala ali pa morajo imeti vgrajena prozorna okna. Prozorna vrata morajo biti vidno označena v višini oči.

Če prozorne ali prosojne površine v vratih niso izdelane iz nelomljivih materialov, tako da obstaja nevarnost, da bi se delavci poškodovali ob njihovem razbitju, morajo biti prozorne površine zaščitene pred razbitjem.

Drsna vrata morajo biti opremljena z varnostno napravo, ki prepreči njihovo snetje ali iztirjenje.

Vrata, ki se odpirajo navzgor, morajo biti opremljene z mehanizmom, ki prepreči njihov padec.

Vrata vzdolž poti za umik morajo biti vidno označena. Zagotovljeno mora biti, da se ob vsakem času in brez posebne pomoči lahko odprejo od znotraj ter odpiranje v primeru zasedenosti delovnih mest.

V neposredni bližini vrat, ki so namenjene za vozila, morajo biti še dodatna vrata za ljudi, ki jim morajo omogočiti varen prehod. Takšna vrata morajo biti vidno označena in vedno prehodna brez ovir.

Mehanska vrata morajo delovati tako, da ni nevarnosti za poškodbe delavcev. Za zagotovitev umika v primeru nevarnosti morajo biti mehanska vrata opremljena z dobro vidnimi in dostopnimi napravami za ročno odpiranje vrat, če se sama ne odprejo ob izpadu električne energije.

E) Temperatura v delovnih prostorih

80. člen

Med delovnim časom morajo biti delovni prostori ogreti na temperaturo, ki je prilagojena značilnostim delovnega procesa in fizičnim naporom v njih zaposlenih delavcev.

V prostorih za odmor in dežurstvo, garderobah, kopalnicah, umivalnicah in straniščih, v jedilnicah in v prostorih za prvo pomoč mora biti temperatura prilagojena posebnim namenom teh prostorov.

Okna, svetlobni jaški in steklene površine morajo biti opremljene z ustreznimi zastori, prilagojenimi značilnostim dela in delovnega prostora, da se z njimi prepreči neugodne vplive sončnih žarkov na temperaturo v prostoru.

F) Prostori za odmor

81. člen

Delavcem mora biti zagotovljen prostor za odmor, če varnost in zdravje delavcev glede na način izvajanja del to zahteva. Prostor za odmor ni potreben, če delavci delajo v pisarnah ali podobnih delovnih prostorih, kjer je možna ustrezna sprostitev med odmori.

Prostori za odmor morajo biti dovolj veliki glede na število zaposlenih in lahko dostopni. Opremljeni morajo biti z ustreznim številom miz in sedežev z naslonjali. V prostorih za odmor morajo biti uvedeni ukrepi za zaščito nekadilcev pred tobačnim dimom.

V primerih, ko prihaja med delovnim časom do pogostih prekinitv delovnega procesa in ko delavci v času pripravljenosti med temi prekinitvami nimajo na razpolago prostora za odmor, jim morajo biti zagotovljeni drugi prostori, če to zahteva varnost in zdravje delavcev.

11. Prostori za noseče žene in doječe matere

82. člen

Nosečim ženam in doječim materam mora biti na primeren način omogočeno, da se lahko uležejo in odpočijejo v primernih higienskih razmerah.

12. Upoštevanje potreb invalidnih delavcev**83. člen**

Delovišče morajo biti urejena tako, da so upoštevane tudi potrebe invalidnih delavcev. Ta zahteva se nanaša še posebej na vrata, prehode, stopnišča, kopalnice, umivalnice, stranišča in sama delovna mesta, na katerih so že zaposleni invalidni delavci, ali pa če se predvideva njihova zaposlitev.

13. Obratovanje rudnika s površinskim kopom**84. člen**

Ne glede na predhodne določbe tega pravilnika mora izvajalec rudarskih del, ki je odgovoren za delovišče, na katerem se izvajajo rudarska dela na površini, zagotoviti, da splošni akt o varnosti in zdravju pri delu vključuje vse ukrepe za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev pri normalnem obratovanju in tudi v kritičnih obratovalnih razmerah.

Splošni akt o varnosti in zdravju pri delu mora biti redno dopolnjevan ter na razpolago na delovišču.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da se ukrepi za varnost in zdravje pri delu redno dopolnjujejo in usklajujejo z razvojem zakonodaje s tega področja.

Vsa dela na delovišču, na katerem se izvajajo rudarska dela na površini, se morajo izvajati v skladu s splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu.

**TRETJI DEL
– TEHNIČNI UKREPI****I. SPLOŠNE TEHNIČNE ZAHTEVE ZA IZKORIŠČANJE
MINERALNIH SUROVIN NA POVRŠINSKIH KOPIH****1. Odvodnjavanje nahajališč in kopov****85. člen**

Določbe tega poglavja se uporabljajo za površinske kope, na katerih se mineralne surovine pridobivajo nad vodno gladino.

86. člen

Nahajališča s površinskim pridobivanjem je treba primerno preiskati z vidika ugotovitve nivoja podtalnice.

87. člen

Na nahajališčih rudnin, na katerih so bile z raziskovalnimi vrtnjami ugotovljene talne vode, morajo biti opravljene hidrogeološke preiskave, s katerimi se ugotovijo: struktura, razprostiranje, izdatnost in hidravlične zveze vodnatih plasti z vodnimi tokovi in zbiralniki izven omejenega območja pridobivanja.

88. člen

Preden se površinski kop odpre, je treba ugotoviti podatke o količini, intenzivnosti in trajanju atmosferskih padavin.

89. člen

Na nahajališču rudnin, kjer se bo pridobivalo s površinskim kopom, morajo biti pred začetkom del urejeni rečni tokovi in izsušene morebitne akumulacije.

90. člen

Površinski kop na vodnatem nahajališču se sme odpreti šele, ko se zmanjša gladina talne vode v območju odpira-

nja ter zagotovi, da je vrednost varnostnega koeficienta brezine tega območja 1,3.

91. člen

Nahajališča rudnin, katerih talne vode so hidravlično povezane s talnimi ali površinskimi vodami, ki so izven meja površinskega kopa, morajo biti zavarovana, tako da take vode ne morejo vdreti v kop.

92. člen

Odvodnjavanje površinskega kopa mora biti končano preden se začne izkoriščanje, da bi bili zagotovljeni pogoji za normalno delo.

93. člen

Učinke odvodnjavanja nahajališč rudnin je treba nenehno spremljati z opazovanjem in snemanjem gladine vode.

94. člen

Talne vode, ki se črpajo iz nahajališč rudnin, se morajo odvajati izven površinskega kopa ali v glavni vodni zbiralnik po ustreznih kanalih ali cevovodih.

95. člen

Površinski kop mora biti zavarovan s kanali pred vdorom vode zaradi atmosferskih padavin na padavinskih območjih, ki gravitirajo h kopu. Vodo iz zavarovalnih kanalov je treba odvesti izven delovnega območja kopa.

96. člen

Atmosferske padavine, ki padejo na delovno območje kopa, se morajo kontrolirano odvajati do etažnih vodnih zbiralnikov ali glavnega vodnega zbiralnika.

97. člen

Lega in razporeditev kanalov, jaškov in cevovodov za odvajanje vode ter njihov prečni prerez in naklon morajo biti izračunani na maksimalni pritok voda hudournikov in nalivov v padavinskem območju.

98. člen

Vsi objekti za varovanje pred vodami in objekti za odvajanje voda morajo biti brezhibni na površini (okolici kopa) in v kopu.

Črpalni postroji in odvodne cevi na površinskem kopu morajo biti zavarovani pred zmrzovanjem.

99. člen

Ustja jaškov, rovov, vpadnikov, raziskovalnih objektov, izvrtanih vodnjakov in drugih podzemeljskih objektov za odvodnjavanje morajo biti zavarovana pred vdorom površinskih voda, prehodi in dostopi k črpalnim postrojem pa morajo biti varni in redno prezračevani.

100. člen

Glavni vodni zbiralnik mora imeti take dimenzije, da se delovišča na površinskem kopu ne morejo potopiti.

Priliv površinskih voda s padavinskih območij, ki gravitirajo k odkopnemu prostoru, se računa najmanj za preteklo 50-letno obdobje.

Pri dimenzioniranju vodnega zbiralnika je treba upoštevati, da sprejme osemurni vodni priliv.

Začasni vodni zbiralnik je lahko najnižji del površinskega kopa, če v tem prostoru ni težko premične opreme in drugih pomembnih napeljav in če so na višjih etažah zadostne zaloge odkrite rudnine, ki tudi v obdobju izgradnje začasnega vodnega zbiralnika omogočajo normalno proizvodnjo.

101. člen

Glavni črpalni postroj mora imeti najmanj en rezervni črpalni agregat.

Če je glavni črpalni postroj iz več agregatov, mora biti zmogljivost rezervnih agregatov najmanj 30% največje potrebne zmogljivosti postroja.

102. člen

Vodnata tla, na katerih je predvideno odlaganje, morajo biti pred začetkom odlaganja odcejena.

Gladina talne vode na tleh odlagališča mora biti pod nivojem stika med najnižjo etažo odlagališča in tlemi.

103. člen

Odlagališče mora biti zavarovano pred vdorom površinskih voda in atmosferskih padavin, ki se stekajo z območja izven odlagališča.

Odlagališče se mora odvodnjavati.

104. člen

Vsi tehnični objekti, ki pripadajo površinskemu kopu, morajo biti zavarovani pred vdorom površinskih voda.

105. člen

Vode, ki se odstranjujejo s površinskega kopa ali iz odvodnjevalnih jaškov, morajo biti prej preiskane, da bi se ugotovilo, ali vsebujejo škodljive primese, kdo izvede preiskavo.

2. Prezračevanje delovnih prostorov in površinskega kopa

106. člen

Za zagotovitev zadostne količine svežega zraka za dihanje delavcev v zaprtih delovnih prostorih, morajo biti izvedeni potrebni ukrepi, ki upoštevajo značilnosti delovnih procesov ter fizične napore zaposlenih delavcev.

Če se za zračenje uporabljajo prezračevalne naprave, morajo biti te naprave tako vzdrževane, da so stalno usposobljene za obratovanje. Vsako prekinitve zračenja mora signalizirati opozorilni sistem povsod, kjer je to nujno za zaščito zdravja delavcev. Če se za zračenje uporabljajo klimatske naprave ali naprave za mehansko zračenje, morajo te naprave obratovati tako, da delavci zaradi njihovega delovanja niso izpostavljeni neugodnemu prepihu.

Vsaka umazanija, ki bi lahko povzročila nenadno onesnaženje ozračja in bi s tem ogrozila zdravje delavcev, mora biti takoj odstranjena.

107. člen

Na vseh krajih, na katerih se zadržujejo ali skozi katere hodijo ljudje, je treba zagotoviti tako prezračevanje, da delež kisika v zraku ni manjši kot 20%.

108. člen

Pri graditvi objektov v pridobivalnem prostoru površinskega kopa (kot so objekti za drobilne stroje, separacije, aglomeracije, toplarne idr.), ki dvigajo v ozračje prah in oddajajo škodljive pline, je treba upoštevati posebne predpise glede emisij.

109. člen

Da bi bilo naravno prezračevanje površinskih kopov kar najbolj zagotovljeno ter preprečen nastanek območij brezvetrja, morata biti razvoj in napredovanje odkopavanja etaž površinskih kopov enakomerna.

110. člen

Na površinskih kopih z viri škodljivih plinov (kamionski transport, odstreljevalna dela, požari ipd.) je treba najmanj dvakrat na leto (pozimi in poleti) ter po vsaki spremembi tehnološkega procesa vzeti vzorce zraka, da bi se ugotovil delež škodljivih plinov. Glede mejnih vrednosti količine škodljivih plinov je treba upoštevati posebne predpise.

Vzorci zraka za ugotavljanje deleža škodljivih plinov se jemljejo na krajih, kjer se zadržujejo ali gibljejo ljudje.

111. člen

Na površinskih kopih z viri prahu je treba na vseh delovnih prostorih najmanj dvakrat na leto vzeti vzorce zraka, da bi se ugotovila navzočnost prahu. Glede mejnih vrednosti prahu je treba upoštevati posebne predpise.

112. člen

Če se z meritvami ugotovi, da je koncentracija škodljivih plinov in agresivnega prahu večja od zavezujoče mejne vrednosti, se mora delo na površinskem kopu prekiniti, dokler se koncentracija ne spravi v dopustne meje.

113. člen

Na površinskih kopih, na katerih je ugotovljeno, da je koncentracija škodljivih plinov in prahu večja od zavezujoče mejne vrednosti, se morajo uporabljati sredstva za zmanjšanje količine škodljivih plinov in prahu na krajih, na katerih se dvigajo v ozračje površinskega kopa. Če se z uporabo teh sredstev ne zmanjša koncentracija škodljivih plinov in prahu do zavezujoče mejne vrednosti, morajo biti kabine bagrov, mehaničnih nakladalnikov, kamionov, vrtnih garnitur in druge mehanizacije izolirane in se mora vanje dovajati prečiščen zrak.

Če se tudi po teh ukrepih ne zmanjša koncentracija škodljivih plinov in prahu do dopustne meje, je treba delo na teh krajih ustaviti.

114. člen

Brezhibnost in učinkovitost sredstev in opreme za zmanjšanje količine škodljivih plinov in prahu se morata redno kontrolirati.

115. člen

Da bi se v sušnem obdobju zmanjšali nanosi prahu na etažnih cestah, se morajo transportne ceste škropiti z vodo ali z drugimi sredstvi, ki vežejo prah.

116. člen

Oprema za delo, pri katere rabi se ustvarja in izloča škodljiv prah, mora imeti napravo za odstranjevanje prahu.

Naprave za odstranjevanje prahu na opremi za delo morajo biti povezane z lastnim ali osrednjim sistemom odpravevanja.

Odsesevalne glave in naprave za odstranjevanje prahu ne smejo oteževati rabe opreme za delo in morajo biti izvedene tako, da se lahko snemajo pri čiščenju, mazanju in popravilu.

Sistem za odpraševanje v sklopu opreme za delo mora biti povezan s pogonsko napravo, tako da se oprema za delo zažene ob istočasnem delovanju sistema za odvajanje prahu.

117. člen

Pri drobilnih strojih, na nakladalno-razkladalnih prostorih, na prostorih, kjer se izkoptina preklada iz transporterja v transporter, v zaprtim prostoru in pri klasiranju, polnjenju ali podobnem opraviu z rudnino in odkrivo, morajo biti kraji za odpraševanje z odsesevalnimi glavami izolirani od ozračja.

118. člen

Pri ročnem odbiranju rudnine na transporterjih se lahko mineralna surovina v sušnem obdobju škropi z vodo ali uporabijo druga sredstva za zmanjšanje količine prahu.

119. člen

Če je pri skladiščenju sipkih materialov na odprtem prostoru koncentracija škodljivega prahu večja od največje dopustne, so potrebni ukrepi za zmanjšanje koncentracije prahu – škropljenje z vodo ali s kakim drugim sredstvom.

120. člen

V globinskih predelih površinskih kopov se sme mehanizacija z motorji z notranjim zgorevanjem uporabljati samo, če ima filter za škodljive pline.

121. člen

Če se ugotovi, da je v površinskem kopu koncentracija škodljivih plinov večja od zavezujoče mejne vrednosti in da se ne more zmanjšati po naravni poti (s prezračevanjem), se mora uvesti umetno prezračevanje kopa.

3. Razsvetljava

122. člen

Vsako delovišče mora imeti primerno svetlobo za varno in zdravo delo.

Delovišče mora biti razsvetljeno z naravno svetlobo.

Če naravna svetloba ne omogoča zadostne osvetljenosti, mora biti delovišče opremljeno z ustrezno umetno razsvetljavo zadostne svetilnosti, ki zagotavlja delavcem ustrezno varnost in zdravje pri delu.

Vrsta razsvetljave delovnih prostorov ter povezovalnih prehodov mora biti tako izbrana in izvedena, da način razsvetljave ne predstavlja tveganj za poškodbe delavcev.

Delovišča, na katerih so delavci izpostavljeni nevarnosti, če umetna razsvetljava odpove, morajo biti opremljena še z varnostno razsvetljavo ustrezne svetilnosti. Če to ni izvedljivo, mora izvajalec rudarskih del delavcem zagotoviti osebne svetilke.

123. člen

Vsi prostori, na katerih se dela na površinskem kopu, in mehanizacija, morajo biti razsvetljeni.

Jakosti osvetljenosti so v odvisnosti od območja in vrste dela navedene v tabeli št. 1.

Tabela št. 1

Zap. št.	Območje in vrsta dela	Najmanjša osvetljenost (lx)	Površina, v kateri se normira osvetljenost
1	2	3	4
1	Prostor obratovanja strojev (osvetljen mora biti ves prostor po višini in globini obratovanja stroja)	5 10	vodoravna navpična
2	Prostor za ročno delo	5 10	vodoravna navpična
3	Prostor za razkladanje izkopske s kamiona (osvetljenost se zagotavlja na ravni osvetljene površine)	3	vodoravna
4	Prostori obratovanja buldožerja	10	raven površine gosenic ali koles

1	2	3	4
5	Območje vrtnja in odstreljevanja	10	navpična vodoravna
6	Kabina strojev (na 0,8 m od tal)	30	vodoravna
7	Odlagališče odkrivke v območju izvajanja del	5	vodoravna
8	Steze za pešce med etažami in ceste za pešce	1	vodoravna
9	Postaja za oskrbovanje z gorivom	2 10	vodoravna navpična
10	Odlagališča rude in koncentratov	5	vodoravna
11	Transporterji na prostorih za ročno odbiranje rude	50	raven transporterja
12	Lestve za prehod z etaže na etažo	3	ves prehod

4. Stabilnost brežin površinskega kopa in odlagališča

A) Osnove za določitev stabilnosti

124. člen

Delo mora biti načrtovano v skladu s splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu ter ob upoštevanju tveganj povezanih z možnimi zruški ali zdrsi hribine.

Kot zaščitni ukrepi morajo biti dosledno izvedeni ustrezni nakloni, višine odkopnih etaž ter splošni naklon površinskega kopa, ob upoštevanju geomehanskih lastnosti hribin, značilnosti odkopne metode ter zahtevane stabilnosti kopa.

Etaže in prevažalne poti morajo biti dovolj trdne glede na uporabljeno pridobivalno in transportno opremo. Zgrajene in vzdrževane morajo biti tako, da se po njih lahko varno premika oziroma prevaža pridobivalna in transportna oprema.

Pred začetkom ali pred ponovnim začetkom del na površinskem kopu morajo biti pregledana pobočja nad delovnimi mesti na pridobivalnih površinah ter nad transportnimi potmi. S teh površin je potrebno odstraniti vse zrahljane kose hribine. Obtrkavanje oziroma čiščenje pobočij etaž mora biti izvedeno povsod tam, kjer to narekujejo varnostni razlogi.

Odkopne etaže morajo biti urejene tako, da ne ogrožajo stabilnosti površinskega kopa.

125. člen

Nahajališča rudnin, ki se bodo pridobivale s površinskim kopom, je treba predhodno raziskati glede geomehanskih in hidrogeoloških lastnosti prihrabin in rudnine.

126. člen

Preden se površinski kop odpre, je treba preveriti geomehansko stabilnost brežin za odpiranje kopa, delovne in končne brežine kopa, delovne in končne brežine odlagališča ter nosilnost podlage odlagališča.

Število profilov, na katerih je treba preveriti stabilnost, mora biti usklajeno s spremembami strukture hribine, naklona plasti in vodnatosti ter s pomembnejšimi spremembami geomehanskih karakteristik tal.

127. člen

Na prostoru odpiranja kopa mora biti hribina podrobno raziskana z zadostnim številom geomehanskih preiskav.

Stopnja zanesljivosti posameznih parametrov mora biti najmanj 75% (strižna trdnost).

128. člen

Pri rekonstrukciji površinskega kopa ali spremembi tehnologije odkopavanja je treba znova preveriti geomehansko stabilnost za vse spremembe glede na stanje pri odpiranju kopa.

129. člen

Vsi izračuni stabilnosti in nosilnosti na kopu in odlagališču morajo biti izvedeni z računskimi parametri, ki so rezultat podrobne razčlenitve naravnih pogojev dane hribine.

Ocena meril varnostnega faktorja mora temeljiti na poznavanju stopnje raziskanosti, stopnje zanesljivosti računskih parametrov in karakteristik tehnološkega procesa pridobivanja (neprekinjene, prekinjene ali kombinirane metode odkopavanja, transportiranja in odlaganja).

Pri tem se ocenjujejo in sprejemajo delni in splošni varnostni koeficienti F po tabelah št. 2, 3, 4 in 5. Za izračun nosilnosti, porušena podlage, obremenitve in stabilnosti delovnih in končnih brežin v mehkih kamninah se uporabljajo vrednosti delnih varnostnih koeficientov po tabeli št. 2.

Tabela št. 2

Parameter	Varnostni koeficient F
Trenje (tg ϕ)	1,2 do 1,8
Kohezija (c ϕ)	2,0 do 3,0
Trenje in kohezija	1,5 do 2,5
Zemeljski tlak	1,0 do 1,5
Statična obremenitev	1,0 do 1,05
Dinamični učinek trenja (tg ϕ din)	1,2 do 1,4

Za izračun stabilnosti posameznih brežin, sistemov brežin in končnih brežin v mehkih kamninah na kopu se uporabljajo vrednosti koeficienta F po tabeli št. 3.

Tabela št. 3

Parameter	Varnostni koeficient F
Delovne brežine, ki se spreminjajo najmanj enkrat mesečno	1,0 do 1,1
Delovne brežine, po katerih se giblje mehanizacija in poteka transport	1,1 do 1,15
Sistem delovnih brežin, ko obratuje mehanizacija in poteka transport	1,15 do 1,20
Brežine z daljšo dobo trajanja, bočne in končne brežine	1,30
Odpiralni useki, odvisno od geoloških pogojev in zahtevnosti tehnologije odkopavanja	1,1 do 1,5
Delovne etaže pri prehodu čez območja starih jamskih del in drugih podzemeljskih prostorov	1,20 do 1,50

Za izračun stabilnosti posameznih brežin, sistema brežin in končnih brežin za mehke kamnine na odlagališču se uporabljajo vrednosti varnostnega koeficienta F po tabeli št. 4.

Tabela št. 4

Parameter	Varnostni koeficient F
A) Delovne brežine, in sistemi brežin	
V nevezanih in mešanih mehkih kamninah s statično obremenitvijo	1,0 do 1,05
V mešanih mehkih kamninah s statično obremenitvijo in ob upoštevanju kohezije	1,05 do 1,10
V nevezanih kamninah z dinamično obremenitvijo in ob upoštevanju tg ϕ din	1,10
V nevezanih in mešanih mehkih kamninah z dinamično obremenitvijo in ob upoštevanju tg ϕ din	1,15
V mešanih vezanih mehkih kamninah z dinamično obremenitvijo in ob upoštevanju tg ϕ din	1,20 do 1,25
B) Končne brežine	
Posamične brežine, če površinski kop še obratuje	1,05
Posamične brežine, če se več ne odlaga odkrivka	1,20
Sistemi brežin in končne brežine, če površinski kop več ne obratuje	1,30
Končne brežine, če je podlaga pod naklonom, večjim od 6°	1,50

Za izračun stabilnosti posamičnih delovnih brežin, sistemov brežin in končnih brežin za trdne kamnine na površinskih kopih in odlagališčih se uporabljajo vrednosti varnostnega koeficienta F po tabeli št. 5.

Tabela št. 5

Parameter	Varnostni koeficient F
A) Za kop	
Delovne brežine posameznih etaž	1,0 do 1,05
Delovne brežine sistema etaž	1,05 do 1,10
Sistem delovnih etaž s transportnimi cestami	1,15 do 1,20
Končne brežine kopa	1,30 do 1,50
B) Za odlagališče odkrivke	
Delovne brežine posameznih etaž	1,05 do 1,10
Delovne brežine posameznih etaž in sistemov brežin	1,10 do 1,15
Končne brežine odlagališča	1,30 do 1,50
Porušitev podlage in drsenje po podlagi	1,50 do 2,00

B) Stabilnost delovnih in končnih brežin etaže

130. člen

Delovne brežine etaž morajo imeti naklone, ki zagotavljajo kratkoročno stabilnost. Varnostni koeficient čelne ali bočne delovne brežine se določi po merilih, določenih za tovrstne brežine po tabelah št. 2 in 3 tega pravilnika.

131. člen

Če z odkopno mehanizacijo ni mogoče izdelati brežine z naklonom, ki zagotavlja varnostne koeficiente, je treba zmanjšati višino etaže, tako da odkopna mehanizacija dela z omejenim naklonskim kotom ali z naklonom, ki zagotavlja določeni varnostni koeficient.

132. člen

Odkopna mehanizacija, s katero se odkopava globinsko, mora biti pri delu na taki razdalji od zgornjega roba brežine, ki zagotavlja njeno varnost.

Razdalja odkopne mehanizacije od zgornjega roba etaže se mora izračunati na podlagi geomehanskih karakteristik hribine etaže in dinamične obremenitve mehanizacije ter mora biti izven območja možnega rušenja s potrebnim varnostnim koeficientom po tabeli št. 2 tega pravilnika.

133. člen

Transportna sredstva ter ceste premičnih transportnih sredstev in pomožne mehanizacije na etažni ravni morajo biti locirani izven območja rušenja etažne brežine.

134. člen

Končna brežina etaže se izdelava na bočnih mejah (straneh) površinskega kopa in predstavlja čelno brežino pri odkopavanju v bloku oziroma bočno brežino pri čelnem odkopavanju.

Če se po etažnih ravninah končne brežine prevaža izkopnina ali mehanizacija, mora biti varnostni koeficient končne delovne brežine izračunan po tabeli št. 2 tega pravilnika.

C) Stabilnost delovnih in končnih brežin kopa

135. člen

Delovna brežina je na delovni površini kopa. Naklon te brežine se meri z naklonom namišljene poševne ravnine (črte), povlečene od vznožja najnižje etaže do zgornjega roba najvišje etaže.

Koeficient stabilnosti te brežine mora biti v skladu s podatki iz tabele št. 3 tega pravilnika.

Naklon delovne brežine se posebej preverja za rudnino, posebej pa za odkrívko.

Za vse spremembe v strukturi in geomehanskih karakteristikah materiala je treba določiti ustrezen naklon delovnih brežin.

136. člen

Če je katera izmed etažnih ravnin precej širša od drugih, je treba preveriti stabilnost posamezne delovne brežine etaže nad to ravnino in pod njo. Koeficient stabilnosti teh posameznih delovnih brežin mora znašati najmanj 1,3 (izven izračunanih parametrov).

137. člen

Naklon delovne brežine se mora občasno preverjati, kar mora biti določeno z rudarskim projektom za izvajanje del.

Na površinskih kopih, katerih hribina ima majhne vrednosti kotov notranjega trenja in kohezije, se morajo nakloni delovnih brežin kontrolirati najmanj enkrat v treh mesecih.

138. člen

Končne brežine so na tistih straneh površinskega kopa, kjer se ne bo več odkopavalo.

Naklon teh brežin se meri z naklonom namišljene poševne ravnine (črte), povlečene od vznožja najnižje etaže do zgornjega roba najvišje etaže.

Pri površinskih kopih, na katerih se pridobivajo rudnine, katerih geomehanske karakteristike se precej razlikujejo od jalovinskih plasti, se naklon brežine meri samo od vznožja najnižje etaže v jalovinskih plasteh, in sicer samo, če se smeri plasti rudnin razprostirajo v smeri končne brežine.

Če ostane v končni brežini občutno oslavljen del rudnine ali se odkopava od talninskih slojev, katerih geomehanske karakteristike so podobne površinskim, se naklon končne brežine meri od vznožja najnižje etaže v kopu.

Koeficient stabilnosti končne brežine mora biti v skladu z vrednostmi iz tabele št. 4 tega pravilnika.

139. člen

Med pridobivanjem je treba pred oblikovanjem končne brežine z dopolnilnimi preiskavami na odprtih etažah povečati zanesljivost geotehničnih parametrov na 90% in preveriti stabilnost končne brežine.

140. člen

Nakloni končne brežine kopa se morajo v slabo nosilnih hribinah preveriti najmanj enkrat v šestih mesecih. Ta ukrep mora biti določen z rudarskim projektom.

141. člen

Vse končne brežine se morajo ustrezno (na primer s kanali) zavarovati pred delovanjem površinskih in talnih voda, da bi se preprečil njihov vpliv na stabilnost brežin.

142. člen

Za izračun stabilnosti etaže v trdni kamnini je treba opraviti potrebne geomehanske preiskave.

Na vzorcih za geomehansko preiskovanje je treba ugotoviti fizikalne, mehanske in tehnične lastnosti kamnin in njihovih diskontinuitet.

Za dimenzioniranje brežine se uporabljajo parametri trdnosti kamnine, pri čemer se upošteva stopnja razpokanosti, diskontinuiteta in dinamični učinek zaradi odstreljevanja.

143. člen

Za natančno oceno stabilnosti je treba ugotoviti strukturo hribine.

Pri razpokanih strukturah je treba preiskati smeri razpok in njihovo vodnatost.

Pri plastasti strukturi je treba ugotoviti lego, naklon plasti in geomehanske lastnosti plasti.

144. člen

Varnostni koeficienti etažne brežine, sistema brežin in končnih brežin v trdni kamnini morajo ustrezati vrednostim v tabeli št. 5 tega pravilnika.

145. člen

Takoj ko nastane deformacija, se morajo brežine vizualno in instrumentalno opazovati.

Za vsako konkretno stanje je treba izdelati program organiziranega opazovanja pojava deformacij brežin.

Č) Stabilnost odlagališča odkrívke

146. člen

Višina, globina in naklon odlagališča morajo biti v skladu s parametri, določenimi z geomehanskim izračunom stabilnosti.

147. člen

Na podlagi geomehanskih in hidrogeoloških karakteristik podlage, na katero se bo odlagala odkrívka, in na podlagi njenih karakteristik, je treba preveriti porušitev podlage pod obremenitvijo odložene odkrívke, geostatično izračunati stabilnost brežin projektiranega odlagališča, izračunati dopustno obremenitev za mehanizacijo ter določiti minimalno varnostno razdaljo mehanizacije na odlagališču od roba brežine odlagališča.

148. člen

Varnostni koeficienti delovnih brežin etaže odlagališča in sistema delovnih in končnih brežin odlagališča morajo ustrezati vrednostim iz tabele št. 4 tega pravilnika.

149. člen

Če se mora odkrívka odložiti na zemljišče z obremenitvijo, ki je večja od izračunane porušitve podlage, je treba opraviti posege za povečanje nosilnosti podlage do ustreznih vrednosti (zmanjšanje gladine talne vode v podlagi, dviganje odlagališča idr.).

150. člen

Če je zemljišče, na katero se odlaga odkrivka, vodnato in je talna voda pod tlakom, je treba pred začetkom odlaganja zmanjšati tlak talne vode do meje, ki preprečuje prodiranje vode v odloženo odkrivko.

Da bi bila brežina najnižje etaže odlagališča stabilna, mora biti gladina talne vode pod nivojem stika odložene odkrivke s podlago.

151. člen

Noga odlagališča mora biti zavarovana pred površinskimi vodami. Planumi odlagališča se morajo redno odvodnjevati od atmosferskih voda.

152. člen

Naklon delovne brežine odlagališča je treba preveriti najmanj dvakrat na leto.

153. člen

Če je etažna ravnina izjemno obremenjena in če pride do deformacije, je treba preveriti stabilnost te ravnine.

154. člen

Če so ob vznožju morebitnega vpliva deformacij pomembnejši objekti, so potrebni posebni varnostni ukrepi, organizirati je treba vizualna in instrumentalna opazovanja ter poskrbeti za saniranje.

155. člen

Za saniranje plazišča je treba ugotoviti:

- geološko sestavo plazine in matične kamnine (izris profilov);
- obremenitve, ki delujejo pri rušenju, ter trajanje teh obremenitev;
- konstrukcije površine porušitve in morebitno njeno delitev na proste in determinirane dele;
- strižno trdnost tal zemljišča vzdolž površine porušitve in ustreznih plasti za to površino;
- druge dejavnike, ki bi utegnili vplivati na spremembo obremenitve in rušenja, kot so sufozija, toplotni dejavniki, padavine ipd.

5. Vrtanje minskih vrtin

156. člen

Za odstreljevalna dela na površinskih kopih se uporabljajo minske vrtine.

Minske vrtine so lahko navpične, poševne (vzporedne z naklonom etaže) ter vodoravne in se vrtajo z vrtnimi kladivi ali vrtnimi garniturami.

Kot vodoravne vrtine se štejejo vrtine z naklonom do 30° od horizontalne.

157. člen

Vrtalne garniture morajo biti pri vrtanju minskih vrtin postavljene na čisto površino v stabilno lego. Če lahko vrtalne garniture po tehničnih karakteristikah delujejo pod naklonom, morajo biti v stabilni legi.

Če je naklon terena večji od naklona, ki zagotavlja stabilnost vrtalne garniture, mora biti potrebna stabilnost garniture ustrezno zagotovljena.

158. člen

Če je pri vrtanju prve vrste minskih vrtin vrtalna garnitura postavljena pravokotno na rob etaže, mora biti naprava za pomikanje v takšni legi, da se garnitura, če se sama vklopi, pomika od roba etaže.

159. člen

Če vrtalna garnitura ne obratuje, mora biti na varnem prostoru, ki ne plazi in kjer ne grozi nevarnost proženja skal.

160. člen

Vrtalna garnitura, ki ima sisteme s stisnjenim zrakom za čiščenje vrtin, mora imeti napravo za zbiranje prahu.

161. člen

Vrtni pribor (vrtni drogov, spojke idr.) mora biti zložen na ustrezne podstavke, ki onemogočajo neposredni stik s blatom in prahom in se ne morejo prevrniti.

Pri podaljševanju vrtnih drogov morajo biti spoji namazani z ustreznimi mazivi.

162. člen

Med obratovanjem vrtalne garniture in med spuščanjem in dviganjem ročičnega nosilca vrtalnega drogovja vrtalne garniture je prepovedano gibanje ljudi v delovnem območju vrtalne garniture, razen tistemu, ki z njo dela, in njegovemu pomočniku, ki morata biti izven dosega ročičnega nosilca oziroma ob njem.

163. člen

Pred začetkom obratovanja je treba preveriti brezhibnost vseh važnejših naprav na vrtni garnituri in namazati vsa mesta, ki so določena v navodilu o vzdrževanju vrtalne garniture, ter zagotoviti potreben vrtni pribor.

V hladnem vremenu je treba iz zračnega sistema garniture občasno izpuščati kondenzirano vodo.

164. člen

Vrtalne garniture, katerih omejevalne in zavorne naprave niso brezhibne, se ne smejo uporabljati.

165. člen

Če vrtalne garniture uporabljajo električno energijo za vrtanje ter za ravnanje z njo in pomikanje, mora biti kabel za napajanje z električno energijo zavarovan pred poškodbami.

166. člen

Za delo pri zmanjšani vidljivosti (noč, megla ipd.) mora biti vrtalna garnitura osvetljena.

167. člen

Če se z vrtalno garnituro ali vrtnim kladivom vrta blizu roba etaže (varovalni pas) ali na stopnicah v brežini etaže, mora biti garnitura zavarovana pred padcem.

6. Razstreljevanje

168. člen

Razstreljevanje se izvaja v skladu s posebnimi predpisi.

7. Odkopavanje, nakladanje in odlaganje

A) Mehanizirano odkopavanje odkrivke

169. člen

Na deloviščih sme izvajalec rudarskih del uporabljati le takšne delovne metode, ki so prilagojene specifičnostim delovnih postopkov in ki delavcem zagotavljajo varnost in zdravje pri delu.

170. člen

Mehanizirano odkopavanje odkrivke se izvaja v mehkih ali drobljivih kamninah, če so te trdne, pa je potrebno odkrivko pred mehaniziranim odkopavanjem zdrobiti z vrtnjem in razstreljevanjem.

171. člen

Odkrivka se sme odkopavati samo po tehnološki shemi, ki mora vsebovati naslednje sestavine:

- višino (globino) etaže;
- širino bloka;
- lego bagra (nakladalnika) v bloku glede na transportno sredstvo in delovno brežino;
- tehnologijo izdelave bočne in čelne brežine;
- tehnologijo nakladanja v transportno sredstvo;
- delovno lego transportnega sredstva;
- niveleto etaže.

172. člen

Višina etaže mora biti prilagojena tehničnim karakteristikam strojev in pogojem hribine.

173. člen

Če bočnih in čelnih delovnih brežin etaže ni mogoče popolnoma prilagoditi hribinskim pogojem, se mora tehnološka shema prilagoditi danim pogojem, tako da se zmanjša višina in globina etaže ter širina bloka.

174. člen

Širina etažne ravnine je odvisna od geomehanskih karakteristik materiala, naklona etaže in uporabljene mehanizacije za odpiranje, odkopavanje, nakladanje in prevoz.

175. člen

Etaže se ne smejo podkopavati.

B) Nakladanje odkrivke v transportna sredstva**a) Nakladanje v kamione**

176. člen

Za nakladanje v kamione mora biti izdelana tehnološka shema, ki mora vsebovati naslednje sestavine:

- traso za prihod kamionov za nakladanje;
- način manevriranja in izmenjave kamionov na nakladališču;
- lego kamiona oziroma nakladalnika pri nakladanju glede na bager;
- pot in smer obračanja kamiona in ročičnega nosilca žlice bagra s polno in prazno žlico;
- višino praznitve žlice.

177. člen

Za nakladanje v kamione je treba zagotoviti signalizacijo za obratovanje nakladalnih strojev in kamionov.

178. člen

Pri mehaniziranem nakladanju v kamione mora biti razdalja kamiona od nakladalnih sredstev taka, da je nakladanje nakopnine enakomerno.

Kamioni se morajo nakladati z njihove bočne ali zadnje strani.

179. člen

Kamion ne sme biti preobremenjen nad dopustno mejo nosilnosti.

b) Nakladanje na vagon

180. člen

Za nakladanje na vagon je treba izdelati tehnološko shemo, ki mora vsebovati naslednje sestavine:

- najmanjšo razdaljo osi tira od roba brežine etaže;
- najmanjšo in največjo razdaljo osi tira glede na nakladalno sredstvo;
- vrstni red in način nakladanja vagonov;
- višino praznitve.

191. člen

Za nakladanje na vagon je treba izdelati navodilo, ki mora vsebovati:

- signalizacijo in signale za postavitve, premikanje pri nakladanju in konec nakladanja vagonov oziroma vlaka;
- način in razporeditev nakladanja vagonov;
- pot gibanja nakladalnega sredstva glede na lokomotivo vlaka;
- lego kontaktnega voda glede na nakladalna sredstva in vlak.

c) Nakladanje na tračni transporter

182. člen

Za nakladanje z bagri s kontinuiranim delom se mora na tračni transporter vgraditi naprava za sprejemanje, usmerjanje nakopnine in preprečevanje razsipanja.

183. člen

Za nakladanje s stroji z diskontinuiranim delovanjem se morajo na tračne transporterje vgraditi naprave, ki zagotavljajo enakomerno dodajanje nakopnine na transporter ter preprečujejo razsipanje materiala na nakladališču in dodajanje na transporter večjih kosov, kot je dovoljeno.

184. člen

Za nakladanje na tračne transporterje mora biti predvidena ustrezna signalizacija in izdelano navodilo o postopku pri delu.

185. člen

Zmogljivosti transporterja in bagra morajo biti usklajene.

č) Nakladanje na konzolne odlagalnike, samovozne transporterje in transportne mostove

186. člen

Nakopnina se naklada na konzolne odlagalnike, samovozne transporterje in transportne mostove izključno z mehanizacijo s kontinuiranim delovanjem.

187. člen

Zmogljivost mehanizacije za odlaganje nakopnine mora biti usklajena z zmogljivostjo odkopne mehanizacije.

188. člen

Za nakladanje na konzolne odlagalnike, samovozne transporterje in transportne mostove je treba predvideti ustrezno signalizacijo in izdelati navodilo o postopku pri delu.

C) Odlaganje odkrivke**a) Splošne opredelitve****189. člen**

Delo mora biti načrtovano v skladu s splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu ter ob upoštevanju tveganj povezanih z možnimi zruški ali zdrsi hribine.

Kot zaščitni ukrepi morajo biti dosledno izvedeni ustrezni nakloni ob upoštevanju geomehanskih lastnosti hribin, značilnosti odkopne metode ter zahtevane stabilnosti odlagališča.

Dostopne ceste morajo biti dovolj trdne glede na uporabljen pridobivalno in transportno opremo. Zgrajene in vzdrževane morajo biti tako, da se po njih lahko varno premika oziroma prevaža pridobivalna in transportna oprema.

Pred začetkom ali pred ponovnim začetkom del na odlagališčih morajo biti pregledana pobočja nad in pod delovnimi mesti na odlagalnih površinah in transportnih poteh. S teh površin je potrebno odstraniti vse zrahljane kose hribine. Kjer to narekujejo varnostni razlogi, morajo biti izvedeni dodatni varnostni ukrepi.

Odlagališča materiala morajo biti urejena tako, da ne ogrožajo stabilnosti površinskega kopa.

b) Mesto in načini za odlaganje odkrivke**190. člen**

Odkrivka se mora odlagati na za to pripravljeno odlagališče.

Odkrivka se sme odlagati s kamioni, vagoni, transporterji, odlagalniki in z neposrednim premeščanjem odkrivke.

c) Odlaganje odkrivke s kamioni**191. člen**

Za odlaganje odkrivke s kamioni je treba izdelati navodilo in tehnološko shemo, ki mora vsebovati naslednje sestavine:

- traso za dovoz kamiona do roba odlagališča;
- način manevriranja in praznitve kamiona;
- mejno črto dovoljenega dovoza kamiona do roba odlagališča;
- pot in smer gibanja kamiona po praznitvi zaboja;
- način in mehanizacijo za izravnavanje odlagališča.

č) Odlaganje odkrivke z vagoni s pomočjo buldožerjev, bagrov žličarjev, grabilnih bagrov in odlagalnikov**192. člen**

Za odlaganje odkrivke z vagoni je treba izdelati navodilo in tehnološko shemo, ki mora vsebovati naslednje sestavine:

- lego osi tira glede na odlagalni stroj;
- dimenzije in način izdelave kanala za praznitev vagonov;
- način praznitve vagonov ter tehnologijo praznitve kanala in odlaganja odkrivke;
- osnovne geometrijske sestavine etaže odlagališča;
- lego, vrsto in tehnične karakteristike odlagalnih strojev.

d) Odlaganje odkrivke s pomočjo odlagalnikov s transportnim trakom, mostov in tračnih transporterjev**193. člen**

Za odlaganje odkrivke s pomočjo odlagalnikov s transportnim trakom in mostov je treba izdelati navodilo in tehnološko shemo, ki mora vsebovati naslednje sestavine:

- traso in niveleto transporterja in odlagalnika s transportnim trakom;
- tehnologijo dela na odlagališču;
- osnovne geometrijske sestavine etaže odlagališča pri višinskem in globinskem delu;
- dimenzije in sprejemno zmogljivost odlagališča;
- lego odlagalnika glede na transporter in rob planuma etaže odlagališča, ki mora biti usklajen z geomehanskimi karakteristikami dane hribine ter imeti preverjeno stabilnost glede na geomehanske karakteristike odlagališča.

194. člen

Če se odkrivka prevaža s tračnimi transporterji neposredno do odlagališča, mora biti na odlagališču izdelana posebna nosilna konstrukcija za transporter, na kateri mora biti tudi posebna hodna pot za nadzor in uravnavanje odlaganja.

e) Odlaganje odkrivke po metodi neposrednega premeščanja nakopnine v odkopani prostor**195. člen**

Pri odkopavanju odkrivke v etaži, ki je neposredno v krovlini rudnine se odkrivka odlaga po metodi neposrednega premeščanja nakopnine, pri čemer se uporabljajo bagri žličarji, grabilni bagri, konzolni odlagalniki ali mostovi.

196. člen

Če se za delo pri odkopavanju, neposrednem premeščanju in odlaganju odkrivke uporablja bager žličar, je treba izdelati tehnološko shemo, ki mora vsebovati naslednje sestavine:

- traso gibanja bagra in niveleto etažne ravnine;
- lego trase glede na blok etaže odkopavanja in odlaganja;
- dimenzije bloka pri odkopavanju in odlaganju;
- način dela pri vožnji mimo bagra, ki dela pri neposrednem premeščanju, in bagra, ki dela pri odkopavanju rudnine.

197. člen

Če se za premeščanje pri globinskem oziroma globinskem in višinskem delu uporabi grabilni bager, je treba izdelati ustrezno shemo.

198. člen

Odkrivka se lahko odlaga po cevovodih – pnevmatično ali hidravlično.

Pri odlaganju odkrivke ne sme material iz cevovoda prodreti v okolje.

Pri pnevmatičnem odlaganju odkrivke je treba redno preverjati temperaturo cevovodov.

Pri hidravličnem odlaganju odkrivke mora biti odlagališče posebej pripravljeno, preskušena mora biti njegova stabilnost in stabilnost terena ter zagotovljeno, da odkrivka ali mulj iz odlagališča ne prodre v okolje ali vodne tokove.

Č) Odkopavanje rudnine**199. člen**

Delo pri odkopavanju rudnine se sme izvajati samo na osnovi revidiranega in odobrenega rudarskega projekta za izvajanje del.

Za delo pri odkopavanju rudnine je treba imeti ustrezno tehnološko shemo, dela pa se morajo izvajati v skladu z njo.

200. člen

Višina in širina odkopne etaže morata biti prilagojeni tehničnim karakteristikam strojev in hribskim pogojem.

201. člen

Če bočnih in čelnih delovnih brežin etaže ni mogoče popolnoma prilagoditi hribskim pogojem, je treba tehnološko shemo prilagoditi danim pogojem, tako da se zmanjšajo višina in globina etaže ter širina bloka.

D) Likvidacija etaže in površinskega kopa**202. člen**

Pri likvidaciji etaže in površinskega kopa se na odkopnih etažah izdelata delovna brežina po tehnološki shemi, ki je za to posebej izdelana.

Preostale etažne ravnine oziroma njihove širine morajo biti take, da:

- zagotovijo stabilno končno brežino;
- omogočijo umikanje bagra;
- omogočijo demontažo transportnih sredstev;
- omogočijo dostop pomožne mehanizacije, prosto in varno gibanje ljudi.

8. Stroji za površinsko pridobivanje**A) Vrste strojev za površinsko pridobivanje****203. člen**

Stroji za površinsko pridobivanje so bagri, odlagalniki, nakladalniki, buldožerji, riperji, skreperji, frezerji, kamioni in drugi.

Kamioni so lahko posebne izvedbe za površinske kope ali običajni kamioni za uporabo na cestah.

B) Tehnično navodilo za stroje za površinsko pridobivanje**204. člen**

Za stroje za površinsko pridobivanje tehnični vodja izda navodilo za obratovanje, ki vsebuje:

- sheme ali pregledne risbe, pogoje za uporabo, konstrukcijske risbe in statične izračune;
- podatke o stroju (podatki proizvajalca) za predpisane delovne operacije, montažo in vzdrževanje;
- podatke o varnostnih napravah z risbami (načrti) o njihovi razporeditvi, vrsti in funkciji;
- navodila o montaži, ravnanju in nadzoru;
- navodila za vzdrževanje strojev in varnostnih naprav.

C) Signalizacija**205. člen**

Glavni zvočni znaki pri delu s stroji za površinsko pridobivanje so: dolg zvok s sireno s trajanjem približno tri sekun-

de (-) in kratek zvok s sireno s trajanjem približno eno sekundo (.). Presledki med zvokoma sirene trajajo približno eno sekundo. Za posamezne operacije se dajejo naslednji zvočni znaki:

- stroj začne obratovati	- - -
- trakovi, rotor ali verižnik vedričarja začnejo obratovati	-.-.-
- vozni mehanizmi začnejo obratovati	-. -
- vozilo je natovorjeno	-...-
- stroj se ustavlja	...
- nevarnost	-.-.- (1 minuto).

Posamezne naprave, za katere je dan zvočni znak, se zaženejo najmanj 20 sekund po danem signalu.

206. člen

Zvočni znaki za požarni alarm se morajo jasno razlikovati od drugih znakov.

207. člen

Table z zvočnimi znaki morajo biti na vidnem mestu.

Č) Uporaba in ravnanje s stroji za površinsko pridobivanje**208. člen**

V navodilu za ravnanje morajo biti navedene mejne tehnične vrednosti strojev pri delovanju.

209. člen

Na stezah za vožnjo, stopnišču in lestvah strojev za površinsko pridobivanje ne smejo biti oziroma se ne smejo skladiščiti nobeni predmeti ali material.

210. člen

Vsak stroj za površinsko pridobivanje mora imeti varnostno razsvetljavo ali zadostno število rezervnih bočnih batrijskih svetilk v primeru prekinitev toka.

211. člen

Vsi stroji za površinsko pridobivanje morajo imeti lastno razsvetljavo.

212. člen

Stroj za površinsko pridobivanje ali posamezni njegovi mehanizmi smejo začeti obratovati samo po dobljenem določenem zvočnem znaku in po preteku določenega časa.

213. člen

Po ustavitvi stroja zaradi prisilne izklopitve sme stroj začeti znova obratovati samo, ko se odpravi vzrok izklopitve.

214. člen

Če varnostne in signalne naprave na stroju za površinsko pridobivanje niso brezhibne, stroj ne sme začeti obratovati, dokler se ne odpravi okvara.

215. člen

Sklopke za preobremenitev in varnostne sklopke se ne smejo naravnati nad maksimalnim momentom.

216. člen

Če se nosilna konstrukcija poškoduje, tako da to utegne vplivati na varnost obratovanja stroja, se mora njegovo obratovanje ustaviti.

Stroj sme naprej obratovati, ko je poškodba odpravljena.

217. člen

Napajalne električne kable za stroje za površinsko pridobivanje je dovoljeno premestiti samo s sredstvi, ki so za to predvidena.

D) Posebne zahteve za buldožerje, riperje in frezerje

218. člen

Buldožerji, riperji in frezerji služijo za rahljanje, drobljenje, premikanje in nakladanje hribinskih mas. Za ravnanje z njimi veljajo smiselno vse določbe, ki se nanašajo na varno delo z drugimi stroji za pridobivanje (bagri, nakladalniki itd.).

219. člen

Z stroji iz prejšnjega člena je dovoljeno delati na naklonih, ki jih v proizvodni specifikaciji navaja proizvajalec, z navodili pa določi tehnični vodja.

Z navodili tehničnega vodje mora biti določena tudi najmanjša oddaljenost stroja od roba brežine.

220. člen

Pri pregledu in mazanju morajo biti stroji iz 218. člena na vodoravni površini, motor izključen, delovni organ pa spuščen na tla.

Pri okvarah na naklonih je treba zagotoviti, da se stroj zaradi lastne teže ne začne premikati po brežini, nato pa ga je treba čim prej umakniti na varen prostor.

E) Posebne določbe za skreperje (grabilnike)

221. člen

Za odkopavanje hribine s skreperji v poševnih in vodoravnih plasteh je treba v odvisnosti od karakteristik hribine in drugih pogojev izdelati shemo gibanja skreperja na odkopu in odlagališču.

222. člen

Med obratovanjem skreperja je prepovedano gibanje ljudi v delovnem območju skreperja. Prepoved mora biti napisana na vidnem mestu na tablah.

223. člen

Skreper se sme pregledati in mazati samo, kadar ne obratuje.

F) Kontrola stroja za površinsko pridobivanje

224. člen

Na začetku vsake delovne izmene se mora preveriti brezhibnost vseh varnostnih naprav, zavor in protipožarnih naprav ter morajo pregledati vrvi, če so te konstrukcijski del stroja.

225. člen

Brezhibnost dvigalnega mehanizma se mora preveriti enkrat mesečno.

226. člen

Na strojih za površinsko pridobivanje z vgrajenimi dvigali se mora enkrat mesečno preveriti brezhibnost dvigal.

227. člen

Brezhibnost mejnih stikal, varnostnih končnih stikal, poteznih stikal, naprav za merjenje jakosti vetra, indikacijskih naprav in interfonskih postrojev se mora preveriti vsake tri mesece.

228. člen

Po rekonstrukciji, popravilu ali mirovanju stroja, ki je trajalo več kot tri mesece, se morajo stroji in naprave za površinsko pridobivanje podrobno pregledati.

229. člen

Nosilna konstrukcija stroja in nosilci posameznih strojnih elementov se vizualno pregledajo vsake tri mesece, generalno pa se preveri vsaki dve leti.

230. člen

Protikorozijski premaz se preveri vsaki dve leti. Ugotovljena korozija se mora takoj odstraniti.

231. člen

V ustrezne knjige se redno vpisujejo podatki o vseh kontrolnih pregledih na podlagi tega pravilnika.

G) Spremembe, rekonstrukcije in vzdrževanje strojev za površinsko pridobivanje

232. člen

Stroji za površinsko pridobivanje se morajo redno mazati.

Mazanje med obratovanjem se opravi samo, če ni nevarnosti pred morebitnim stikom s premičnimi deli.

233. člen

Vse spremembe in rekonstrukcije na nosilni konstrukciji stroja za površinsko pridobivanje ali rekonstrukcije, ki vplivajo na spremembo obremenitve stroja ali njegovih delov, se morajo prej računsko dokazati.

234. člen

Za vzdrževanje strojev za površinsko pridobivanje je treba izdati navodilo, ki upošteva navodila proizvajalca in vsebuje:

- postopek in način kontrole brezhibnosti varnostnih naprav;
- postopek in način kontrole brezhibnosti protipožarnih naprav;
- postopek in način kontrole zamenjave delov;
- postopek in način kontrole nosilne konstrukcije;
- postopek za sprejem stroja po popravilu in rekonstrukciji.

H) Transport strojev za površinsko pridobivanje

235. člen

Za varen transport strojev za površinsko pridobivanje se morajo prej določiti in pripraviti poti, ki izpolnjujejo zahteve glede nosilnosti za posamezne stroje.

Če se morajo stroji za površinsko pridobivanje transportirati čez odlagališče ali čez tla z majhno nosilnostjo, se mora poprej preiskati in preveriti možnost za transportiranje za vsak stroj.

I) Tehnični ukrepi za varstvo strojev za površinsko pridobivanje pred požari

236. člen

Grelniki morajo biti izvedeni tako, da se gorljivi predmeti ne morejo vžgati.

237. člen

Rezerve olja in maziva se hrani v predpisanih količinah v posebnem prostoru v zaprtih in negorljivih posodah.

238. člen

Bombažne krpe se hrani samo v zaprtih in negorljivih posodah.

Uporabljenih krp ni dovoljeno puščati v stroju.

239. člen

Pregreti in blokirani nosilni valji na tračnih transporterjih je treba takoj zamenjati.

J) Goriva in maziva

240. člen

Pogonsko gorivo in mazivo morata ustrezati določenim karakteristikam za te stroje.

241. člen

Goriva in maziva se skladiščijo v skladiščih, ki so urejena po posebnih predpisih.

Maziva se hranijo v zaprtih posodah, ki jih varujejo pred prahom in drugimi nečistočami.

Maziva se iz zaprtih posod jemljejo s posebnimi napravami, ki se morajo občasno čistiti.

K) Remonti in popravila

242. člen

Remont in zamenjava posameznih mehanizmov na strojih sta dovoljena samo po blokiranju mehanizmov, ki se popravljajo, in njihovi ločitvi od pogonskega motorja ter po blokiranju drugih elementov, ki vplivajo na varnost.

243. člen

Stroji, ki so v popravilu, morajo biti pred začetkom obratovanja preskušeni, o čemer se sestavi poročilo.

9. Požarno varstvo

244. člen

Izvajalec rudarskih del mora na delovišču izvajati ukrepe, s katerimi zagotovi odkrivanje požarov in prisotnosti eksplozivnih in/ali zdravju škodljivih snovi v ozračju delovišča. Te ukrepe predpiše v Splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu.

V splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu morajo biti za delovišče, na katerem se izvajajo pridobivalna, gradbena, rudarsko-gradbena, montažna ali vzdrževalna dela, določeni ukrepi za preprečevanje nastanka in širjenja požarov. Ukrepi za zagotavljanje požarne varnosti morajo zagotoviti hitro in učinkovito gašenje požara.

Izvajalec rudarskih del mora delovišče opremiti z ustrežno opremo za gašenje požarov, in če je potrebno tudi s požarnimi detektorji in alarmnimi sistemi.

Oprema za gašenje požarov mora biti delavcem lahko dostopna, enostavna za uporabo, in kjer je to potrebno, tudi zavarovana pred mehanskimi poškodbami in toploto.

Izvajalec rudarskih del izdelava požarni načrt, v katerem določi vse potrebne ukrepe za odkrivanje, preprečevanje širjenja in gašenje požarov. Načrt mora biti na razpolago delavcem na delovišču in se mora stalno dopolnjevati.

Oprema za gašenje požarov mora biti označena v skladu s posebnimi predpisi. Oznake morajo biti obstojne in nameščene na vidnih mestih.

245. člen

V neposredni bližini prostorov, v katerih utegne izbruhniti požar ali v katerih so shranjene vnetljive snovi (skladišče razstrelilnih sredstev, prostor za skladiščenje vnetljivih tekočin, maziva ali čistilnih sredstev, prostor za akumulatorje, transformatorje, delovne stroje, pogoni presipališč in bunkerji za premog), morajo biti ustrezni aparati za gašenje požara.

246. člen

Naprave in sredstva za varstvo pred požari se morajo kontrolirati vsakih šest mesecev, ugotovitve pri pregledu pa vpisati v ustrezne knjige.

A) Posebne zahteve glede požarnega varstva za površinske rudnike premoga

247. člen

V načrt površinskega kopa morajo biti vrisana območja požarnega varstva po nevarnostih in pomenu, ki označujejo mesta, na katera ni dovoljeno odlagati nobenega vnetljivega materiala. Te cone morajo zajeti:

- dostope k premogovnim etažam;
- premogovne etaže;
- mehanizacijo za pridobivanje premoga;
- mesta za odstranjevanje žlindre in pepela iz lokomotiv;
- mesta, na katerih se stroji oskrbujejo z gorivom za delovanje motorja z notranjim zgorevanjem;
- črpalne postroje;
- presipališča premoga in sprejemne bunkerje za premog idr.

248. člen

Za uporabo odprtega plamena ter za varjenje, rezanje in lotanje na proizvodnih etažah premoga je treba izdelati navodilo.

249. člen

Etaže premoga ne smejo biti izpostavljene delovanju ognja.

250. člen

Kupi premoga na presipališčih pred sprejemnimi bunkerji, pogonskimi in povratnimi postajami transportnih trakov, na tirih, postrojih in drugih mestih se morajo takoj odstraniti.

251. člen

V skladiščih premoga oziroma v njihovi neposredni bližini ter na drugih objektih, ki jih utegne ogroziti požar, mora biti zadostna in zanesljiva količina vode za gašenje požara.

252. člen

Objekti, kjer se hranijo, črpalke in druga sredstva za gašenje požara, morajo biti zgrajeni iz negorljivega materiala.

253. člen

Električna energija za napajanje črpalk za gašenje požara se sme dovajati samo po betonskih ali jeklenih nosilnih stebrih ali po podzemeljskih kablilih.

254. člen

Opuščeni deli plasti premoga, ki se lahko vnamejo, morajo biti pokriti z ustreznim materialom, da bi se preprečili oksidacijski procesi, odkrite plasti pa se morajo redno kontrolirati.

255. člen

Na premogovnih etažah površinskega kopa ni dovoljena uporaba odprtega plamena, razen na mestih, ki so zato določena z navodilom o ravnanju z opremo na premogovnih etažah.

II. POSEBNE TEHNIČNE ZAHTEVE ZA IZKORIŠČANJE KAMNA, MIVKE, PESKA, PRODA, GRAMOZA IN GLINE**1. Splošne opredelitve**

256. člen

Poleg uporabe določb Prvega in drugega dela in smiselne uporabe določb I. poglavja Tretjega dela tega pravilnika se za izkoriščanje mivke, peska, prodaja, gramoza, tehnične kamna in gline uporabljajo še določbe tega poglavja.

257. člen

Poleg tega pravilnika se za izkoriščanje mivke, peska, prodaja in kamna iz naravnih vodotokov, iz obalnega morja, iz vodnih in priobalnih zemljišč ter iz objektov za zbiranje vode uporablja določbe posebnih predpisov, ki urejajo vode in izkoriščanje mineralnih surovin iz voda.

258. člen

Za izkoriščanje morske soli se poleg smiselne uporabe določb tega pravilnika uporabljajo predvsem posebni predpisi za objekte za izkoriščanje morske soli.

259. člen

Prepovedano je pridobivanje s podkopavanjem.

260. člen

Ponoči in kadar je gosta megla ali slabo vreme, se mora delo pri pridobivanju oziroma kopanju plasti prekiniti.

Izjemoma se lahko dela ponoči samo, če so delovišča razsvetljena skladno s posebnimi predpisi.

261. člen

Delavci, ki so zaposleni pri pridobivanju oziroma kopanju plasti, morajo biti na deloviščih tako razporejeni, da ne delajo drug nad drugim.

262. člen

Nadzorniki ali druge osebe, ki jih določi odgovorni tehnični vodja, morajo pregledati vsa delovišča:

– vsak dan pred začetkom dela, po potrebi pa tudi večkrat med delom;

– po dežju;

– če pritisne mraz in če se tajata sneg in led;

– po močnejšem miniranju in po daljši prekinitvi dela.

Če preti nevarnost polzenja plasti, se morajo zrahljani skladi takoj odstraniti.

Če je potrebno, se mora delo na nevarnih krajih ustaviti, dokler se nevarnost ne odvrne.

Zrahljani skladi se morajo odstranjevati od zgoraj navzdol.

263. člen

Če se zaradi ustavitve dela ali iz drugih razlogov preneha lomiti oziroma kopati, se mora zadnje delovišče urediti in pustiti stopničasto, da se material in plasti ne bi usipale. Nagib se mora določiti z rudarskim projektom glede na vrsto materiala.

264. člen

Zadnji odkop je dovoljeno pustiti pokončen le, če so plasti enotne in trdne in če ležijo tako, da ni verjetno, da bi se mogle trgati.

265. člen

V kamnolomih in drugih odkopih, ki ležijo na hribovitih obronkih, kjer bi deževnica ali snežnica lahko povzročila posipanje, je treba izvesti ukrepe za odvajanje vode.

266. člen

Kamnolome kakor tudi druge odkope je treba zanesljivo ograditi, da niso nevarni za zdravje ali življenje ljudi in živali.

Način ograditve je treba izbrati glede na lego in okolico kraja, kjer se lomi oziroma koplje.

267. člen

Če so med plastmi (kamna, gline, peska in gramoza) jalovi skladi, se smejo pustiti neizkopani samo tedaj, če so dovolj debeli (močni) in če ni mogoče pričakovati, da bi se utrgali, v nasprotnem primeru pa jih je treba odstraniti.

2. Odstranjevanje neuporabnega materiala s koristnega sloja

268. člen

Pred začetkom del pri pridobivanju kamna in kopanju gline, peska in gramoza se mora neuporabni vrhnji material nad koristnim slojem odkriti in odstraniti.

Pri nadaljnjem pridobivanju oziroma kopanju omenjenih koristnih plasti je treba neuporabni material postopno odkrivati in odstranjevati.

269. člen

Širina površine, odstranjene nad koristnim slojem, ki se odkopava, mora biti pri sipkih plasteh najmanj za 1,5 m večja kakor debelina neuporabne plasti.

270. člen

Neuporabne plasti je treba odstranjevati od zgoraj navzdol, in sicer pod nagibom, ki ustreza trdnosti materiala, ki se odkriva.

Če je vrhnja plast materiala tako debela in takega sestava, da bi se utegnili utrgati zaradi zunanjih vplivov (potresa pri miniranju, po hudem dežju itd.) tudi pri naravnem nagibu, jo je treba odkopavati v etažah.

271. člen

Višino in širino posameznih etaž je treba glede na sestav materiala izbrati tako, da se zanesljivo prepreči utrganje ali posipanje materiala na spodnje etaže.

Med posameznimi etažami mora biti prehod za osebje (stopnice, serpentine in podobno).

272. člen

Pri delih z lopatastimi bagri ne sme etaža biti višja, kakor pa jo lahko zajame bager. Začetek dela z bagrom in pomikanje prevoznih sredstev, kakor tudi samega bagera je treba naznaniti s signalom.

Med delom z bagrom ne sme biti nihče toliko blizu, da bi ga bager dosegel.

Za delo z bagri, buldožerji in podobnimi stroji izda tehnični vodja navodila za obratovanje pred začetkom obratovanja.

273. člen

Če je material neuporabnih plasti spolzek ali je na strmih nagibih, se mora najnižja etaža, kjer se odkrije koristen sloj, ograditi z varnostno ogrado.

Na spolzkem svetu morajo biti nagibi etaž položni, etaže pa sorazmerno nizke in dovolj široke. Na nevarnem svetu se mora spolzka površina na primeren način osušiti.

Po hujših nalivih, kakor tudi kadar se tajata sneg in led se mora zrahljana in nevarna masa pravočasno odstraniti na tistih krajih, kjer je pričakovati ali pa je že ugotovljeno polzenje.

274. člen

Če se pri odkrivanju površine približa železnici, cestam, poslopjem in potokom, je treba med njimi in med gornjim robom odkopa pustiti dovolj širok nedotaknjen varnostni pas, da ne bi bili ogroženi promet, poslopja oziroma delo zaradi vdora vode ali polzenja zemlje.

Nagib varnostnega pasu mora biti pod naravnim kotom, po potrebi dodatno zmanjšan.

Za vse objekte iz prvega odstavka tega člena mora rudarski projekt določiti varnostne stebre.

275. člen

Pri odlaganju neuporabnega materiala na določen prostor (jalovišče) je treba paziti na to, da nagibni kot strani jalovišča ustreza lastnostim neuporabnega materiala.

Podnožje jalovišča mora biti najmanj 5 m oddaljeno od železniške proge, komunikacij in tekočih vod.

Potrebno pozornost je treba posvetiti odvajanju deževnice od jalovišča.

3. Izkoriščanje tehničnega kamna

A) Pridobivanje kamna

276. člen

Tehnični kamen se dobiva z odstreljevanjem z minskimi vrtinami ali komorami, z ripanjem ter na drug način – glede na geomehanske lastnosti, geološke pogoje in lokacijo.

277. člen

Če zaradi značilnosti kamninske mase, ki se vrta, ni možno normalno vrtanje, se morajo odvisno od tehničnih značilnosti vrtnih naprav izdelati odre za vrtanje.

Pri vrtanju in odstreljevanju pod etažno brežino se morajo mesto, oprema in material zavarovati pred kosi kamnin, ki se utegnejo odkrušiti z brežine etaže.

278. člen

Za ravnanje z vrtno napravo in priborom se mora izdelati tehnično navodilo, ki vsebuje podatke:

- o načinu vizualnega pregleda najvažnejših delov in sklopov vrtnalne naprave pred začetkom del;
- o ugotavljanju stanja na delovišču in o kontroli stabilnosti čela delovišča pred postavitvijo, pozneje pa tudi pred vsakim začetkom obratovanja vrtnalne naprave;
- o postopku pri postavljanju vrtnalne naprave;
- o postopku v primeru, če se orodje med delom nenadoma zlomi, obtiči (se zatakne), pade v vrtino ipd.;
- o ustavitvi vrtnalne naprave;
- o nujnih ukrepih in postopkih ob koncu delovne izmene, preden osebe zapusti vrtno napravo;

– o vzdrževanju vrtnalne naprave in pribora med delom in ko ne dela idr.;

– o postopku pri prestavljanju vrtnalne naprave in pribora.

Navodilo iz prejšnjega odstavka tega člena lahko vsebuje tudi druge podatke, pomembne za pravilno ravnanje in vzdrževanje vrtnalne naprave in pribora.

279. člen

Vrtanje in odstreljevanje se morata izvajati po tehničnih predpisih in predpisih o varnosti in zdravju pri delu za dela pri razstreljevanju.

Pri vrtanju in odstreljevanju mora izbrana shema povezovalja, razporeditve in števila vrtin, vrste in načina razstrelilnih polnitev zagotoviti v danem primeru čim ustrežnejšo granulometrijsko sestavo odstreljene mase ob najnižji porabi energije in razstrelilnih sredstev ter čim manjši vpliv na okolje.

280. člen

Odstreljevanje se izvaja na podlagi določb, navodil, omejitev, usmeritev in varnostnih ukrepov, določenih z rudarskim projektom za izvajanje del pri pridobivanju; za izdelavo le-tega se uporabljajo tudi podatki, zbrani med preiskavami (poskusno odstreljevanje idr.).

281. člen

Naknadno drobljenje večjih kosov, tako imenovanih prekomernih kosov, dobljenih pri odstreljevanju, se izvaja z naknadnim vrtanjem in razstreljevanjem, z razstreljevanjem s položenimi ali priloženimi minami ali mehansko.

282. člen

Kamen se mora vedno lomiti od zgoraj navzdol, in sicer praviloma v etažah.

Če se lomi trden kamen, ki se pojavlja v debelih plasteh, so etaže lahko višje kakor pri krhki kamenini in v tankih plasteh, kjer ga je treba lomiti v nizkih etažah.

Če je kamen v skladih, je treba izbrati tako smer izkoriščanja kamnoloma, da morebitno polzenje ali posipanje kamna ne more ogroziti delavcev.

283. člen

Delovna višina etaže se določi z rudarskim projektom in praviloma znaša največ 30 m; pri tem se upoštevajo geomehanske lastnosti kamninske mase in tehnologija dobivanja.

Ne glede na prvi nadomestiti z prejšnji odstavek tega člena je dovoljena tudi večja višina, če se le-ta določi z rudarskim projektom.

Višina kupa odstreljene kamnine (h) je pogojena z višino kopanja odkopnega stroja (h_n) in se določi po naslednjem obrazcu:

$$h \leq 1,5 h_n \text{ (m)}$$

284. člen

Pri določanju višine in širine etaže je treba paziti na to, da nagib etaže ustreza lastnostim kamna in da nikakor ni večji kakor 75°. Pri sipkih plasteh ne sme biti nagib odkopa večji kakor 45°.

Širina etaže ne sme biti manjša od 5 m.

285. člen

Če se nakladanje in transport na etaži opravljata s tovornjaki, mora znašati širina etažne ravnine najmanj 12 m.

Če se tovarnjak obrača na etaži, sme biti najmanjša širina etažne ravnine 20 m, sicer se mora zagotoviti razširitev na najmanjšo širino 20 m.

286. člen

Pri gravitacijskem spuščanju nakopnine z zgornjih etaž kopa na osnovno etažno ravnino mora znašati širina etažne ravnine najmanj 5 m, v projektu pa morajo biti določeni varnostni ukrepi na omenjenih etažah.

Gravitacijsko spuščanje nakopnine z delovnih etaž na osnovno etažno ravnino se lahko izvaja s skupne višine največ 100 m.

Vmesne zbiralne etažne ravnine se lahko določijo v okviru skupne višine 100 m, odvisno od načina dobivanja in odvažanja nakopnine.

287. člen

Za površinske kope tehničnega kamna na območju, na katerem zaradi konfiguracije zemljišča ni mogoče izdelati sistema omrežja jarkov zaradi varstva površinskega kopa pred atmosferskimi padavinami, se mora zagotoviti zbiranje vode v najnižji točki površinskega kopa.

Voda se po naravni poti ali s črpalkami in cevovodi odvaja iz kopa, če pri tem ni moten normalen potek tehnološkega postopka.

288. člen

Če imajo glavni vodni zbiralnik ali naravni zbiralniki takšne zmogljivosti, da lahko sprejmejo atmosferske padavine za čas, daljši od 8 ur, zbrana voda pa ne ogroža proizvodnega postopka, tehničnih objektov in okolice, se lahko črpalka na glavnem vodnem zbiralniku napaja z napetostjo iz enega vira električne energije.

289. člen

Na mestih in pristopnih poteh, ki so v bližini roba etaže, se morajo predvidetičasne ali stalne ukrepe za preprečevanje padca čez rob etaže (ograje, stene, mreže, nasipi).

290. člen

Če se na etažah obdeluje kamen zlasti pa, če se lomijo in obdelujejo večji kosi, je treba širino etaže povečati tako, da se na njih brez nevarnosti za delavce lahko opravljajo dela (klesanje, tolčenje kamna, nakladanje, prevoz itd.).

Če je več etaž, je treba zavarovati varen promet med posameznimi etažami in deloviščem s serpentinami, izkopanimi stopnicami (po potrebi tudi z varnostno ograjo), s predpisanimi lestvami in podobno.

291. člen

Pri delu na gornjih delih etaž s strmim nagibom, kakor tudi, kadar pregledujejo delovišče ali prožijo majave sklade kamna, morajo biti delavci privezani ali imeti pri roki vsaj varnostno vrv. Konca takih vrvi morata biti zanesljivo pritrjena.

292. člen

Uporaba visečih odrov je dovoljena samo izjemoma, če so plasti zanesljive in trdne. Odri morajo biti trdno napravljeni, zanesljivo pritrjeni in se morajo vsak dan pregledati.

Na odrih mora biti vedno vidno označeno, koliko oseb največ lahko hkrati dela na odru ter debelina vrvi. Debelina vrvi se določi s posebnim trdnostnim izračunom v rudarskem projektu.

Vsak viseči oder mora biti tako zavarovan, da se pri delu ne ziblje.

293. člen

Če se luknje za mine vrtajo s strojem na stisnjen zrak (s kompresorjem), je treba gumasto cev trdno priključiti na cev za dovajanje zraka, da zrak ne bi odtrgal cevi in da odtrgana cev ali zračni puh ne bi poškodoval delavcev, če bi se odprla pipa.

Gumasta cev, ki je spojena z dovodno cevjo, se mora pred priključitvijo na vrtni stroj nekoliko sekund preprihovati, da se iz cevi odstranita nabrana voda in kamniti prah.

Če je treba izmenjati dleto, namazati ali pregledati vrtni stroj itd., se mora poprej zapreti pipa na cevi za dovajanje zraka in na primeren način iz nje izpustiti zrak.

Po končanem vrtnanju se mora odprtina za priključitev gumaste cevi na vrtnem stroju zamašiti in stroj pravilno postaviti ali obesiti, da ne morejo vanjo leteti kamniti drobcji ali se v njej nabirati kamniti prah.

B) Predelovanje in obdelovanje kamna

294. člen

Vsi stroji, ki lomijo, drobijo, sekajo ali sejejo kamen, morajo biti tako zavarovani, da pri delu iz njih ne lete večji ali manjši drobcji kamna, ki bi lahko poškodovali zaposlene osebe.

Ti stroji so lahko tudi na odprtem prostoru, kolikor ni potrebno, da se zavarujejo pred vremenskimi nepravilnostmi.

Nad čeljustmi velikih drobilcev je treba napraviti mrežo z luknjami v velikosti kamenja, ki ga drobilec lahko drobi, ne da bi prišlo do zastoja pri stroju, da se preprečijo nesreče, ki bi lahko nastale pri odstranjevanju zastoja pri stroju, kakor tudi zaradi tega, da so delavci varni pred padcem v čeljusti drobilca.

295. člen

Stroji za obdelovanje in rezanje kamna morajo biti pod streho v prostorih in svetlih prostorih, kjer delo in promet lahko nemoteno potekata.

Naprave za dviganje, premikanje in prevoz kamna na delovišču morajo biti vedno brezhibne. Od časa do časa se morajo pregledati vse naprave in aparati, da se preskusi njihova brezhibnost. Roke pregledov določi tehnični vodja z navodili za uporabo teh naprav.

296. člen

Prah, ki nastaja v zaprtih prostorih pri strojih in napravah, ki obdelujejo in predelujejo kamen, se mora sesati iz prostorov, kjer nastaja, in odvajati iz delovnega prostora.

4. Izkoriščanje peska, gramoza in gline

A) Osnovna načela

297. člen

Pesek, gramoz in glina se morajo kopati od zgoraj navzdol, in sicer pod nagibom, ki ustreza trdnosti materiala.

Pri odkopih z večjo globino se mora kopati v obliki etaž. Dimenzije etaž, predvsem njihove višine, določene z rudarskim projektom glede na trdnostne karakteristike nahajališča, uporabljen način pridobivanja in opremo.

298. člen

Za kopanje peska, gramoza in gline z bagrom veljajo ista pravila kot za odstranjevanje neuporabnega materiala s koristnega sloja.

299. člen

Za pristop in promet med posameznimi stopnicami odkopa je treba postaviti lestve ali urediti stopnice.

B) Pridobivanje gramoz in peska v nahajališčih nad vodno gladino

a) Pripravljalna dela

300. člen

Pri pridobivanju iz nahajališč gramoz in peska v bližini vodotokov se morajo predvideti varstveni ukrepi pred vdorom vode ter naraščanjem gladine talnih voda, s tem da mora biti najnižja delovna etaža nad najvišjim vodostajem in najvišjo gladino talnih voda v zadnjih desetih letih.

301. člen

Če je zemljišče nad odkopnim prostorom, kjer se pridobiva gramoz ali pesek, gozdno, se mora gozd pred začetkom odkopavanja posekati, korenine pa popolnoma odstraniti.

b) Odkopavanje odkrivke

302. člen

Odkrivka s površine odkopnega prostora se mora odstraniti in odložiti na zunanem odlagališču, s tem da se mora ohraniti in uporabljati za rekultiviranje odkopanega prostora.

Izjemoma, če to zahtevajo razmere pri izkoriščanju, je mogoče odlaganje odkrivke tudi v že odkopane dele kopa, kar pa se določi z rudarskim projektom.

303. člen

Dinamika del pri odkopavanju odkrivke z nahajališč gramoz in peska se mora uskladiti tako, da odkrite zaloge gramoz in peska za pridobivanje ne presegajo trimesečne proizvodne zmogljivosti obrata.

c) Odlaganje odkrivke

304. člen

Po končanem odlaganju predvidenih količin odkrivke je treba stalnim odlagališčem odkrivke takoj dati končno obliko.

305. člen

Če se za ravnanje odlagališča uporablja buldožer, se mora le-ta gibati proti robu brežine izključno naprej oziroma mora biti delovno orodje usmerjeno proti robu brežine; ob robu brežine se mora pustiti zaščitni nasip iz odkrivke, ki je širok najmanj 1,20 m in visok najmanj 0,60 m.

306. člen

Razdalja med najnižjo etažo gramoz ali peska in najnižjo etažo odlagališča mora biti pri odlaganju odkrivke v notranjem delu kopa čim krajša.

č) Odkopavanje

307. člen

Nahajališča gramoz in peska na več etažah se morajo odkopavati od zgoraj navzdol.

308. člen

V nahajališčih z izmeničnimi plastmi gramoz in peska je treba etaže projektirati tako, da se omogoči selektivno odkopavanje po vrstah gramoz in peska.

309. člen

Gramoz ali pesek se morata na odlagališčih zavarovati pred onesnaženjem.

310. člen

Če se gramoz in pesek pridobivata ročno, ne sme biti višina etaže večja kot 2 m.

311. člen

Pri pridobivanju gramoz in peska je prepovedano odkopavanje etaže.

312. člen

V nevarnih območjih delovišča, katerim grozijo plazovi in pri katerih plasti gramoz ali peska padajo proti delovišču, se morajo uvesti geomehanska opažanja stabilnosti delovišča.

313. člen

Če se pri dobivanju gramoz in peska uporablja skreper in buldožer, se morajo največji nagibni koti etažnih brežin določiti na podlagi geomehanskih preiskav gramoz in peska.

314. člen

Če se pri dobivanju gramoz in peska uporablja bager in nakladalnik, se mora višina etaže prilagoditi tehničnim karakteristikam strojev in delovnemu okolju.

315. člen

Pesek se med transportom ne sme razsipati iz prevoznih sredstev.

Pri transportu na večje oddaljenosti ali skozi izrazito vetrovna območja morajo biti zaboji prevoznih sredstev pokriti s ceradami ali mora biti površina tovora zadosti navlažena.

C) Pridobivanje gramoz in peska iz nahajališč pod vodno gladino

a) Nahajališča pod vodno gladino

316. člen

Nahajališča gramoz in peska pod vodno gladino so nahajališča, ki se nahajajo pod gladino talne vode.

Za nahajališča gramoz in peska pod vodno gladino se po določbah tega pravilnika štejejo tudi nahajališča, ki so v začetni fazi pridobivanja nad gladino talne vode, za najnižjo raven pridobivanja pa se predvideva, da je pod vodno gladino.

b) Pripravljalna dela

317. člen

Pri dobivanju gramoz in peska s stroji in postroji, ki so postavljeni na obrežju, mora biti do pridobivalnega območja zgrajena pristopna pot. Širina in nosilnost cestišča se določita v odvisnosti od tehničnih karakteristik uporabljene nakladalno-transportne mehanizacije, s tem da mora biti najmanjša širina 4 m z razširitvami za izogibanje vozil na vsakih 100 m poti.

318. člen

Če je trasa pristopne poti oddaljena manj kot 15 m od obrežja, se mora stabilnost obrežja glede na pogoje uporabe poti določiti z geomehanskim izračunom v rudarskem projektu.

319. člen

Pred pridobivanjem gramoza in peska se mora jalovinska pokrivna plast odstraniti v odvisnosti od dinamike pridobivanja, širina očiščenega pasu pa mora biti najmanj 15 m, računano od najbližjega roba etaže.

320. člen

Pokrivna plast se praviloma odlaga izven odkopnega prostora gramoza ali peska.

321. člen

Če se odkriva lahko uporabi za rekultiviranje in ozelejevanje odkopanega prostora, se odloži v odkopnem prostoru, vendar na zemljišču, ki je najmanj 1 m nad najvišjim ugotovljenim vodostajem.

322. člen

Način odkopavanja odkrivke je določen z rudarskim projektom, s katerim morajo biti določene tudi dimenzije morebitnih etaž.

323. člen

Za odvažanje odkrite jalovinske pokrivne plasti (odkrivke) je treba uporabljati zgrajeno ali pa že obstoječo pristopno pot.

c) Sredstva za pridobivanje pod vodno gladino

324. člen

Za dobivanje gramoza in peska pod vodno gladino se lahko uporabljajo različne vrste bagerjev in skreperjev, ki so lahko postavljeni na obrežju ali v vodi kot plovni objekti.

325. člen

Plovni bagri, plavajoče ploščadi, delovni splavi, plavajoči cevovodi ipd. morajo ustrezati varnostnim predpisom, ki veljajo za plovila. Ne smejo biti obremenjeni preko dopustne nosilnosti. Za vsako osebo na krovu mora biti zagotovljena reševalna oprema. Kjer med delovanjem nastajajo vrtinci, kot pri plovnih bagrih in elevatorjih, morajo biti zagotovljeni tudi reševalni drogovi.

Plovni stroji in druga plovila smejo opravljati delo le, če je to po predpisih o plovbi dopustno, če imajo zadostno nosilnost, če so trdno pritrjeni in je zagotovljen varen dostop. Za sidranje se sme uporabljati le take naprave, ki omogočajo siguren spust in dvig verige ali žične vrvi.

Območja na teh plovilih, na katerih obstaja nevarnost padca v vodo, morajo biti zaščitena, kolikor je le mogoče, s stabilnimi ograjami, odprtine bunkerjev in druge odprtine na krovu pa morajo biti, razen v času uporabe, pokrite.

326. člen

Stroji ali postroji, ki se v tehnološkem sklopu pridobivanja uporabljajo za dobivanje gramoza ali peska na obrežju, morajo biti na mestu, ki se določi na podlagi izračuna nosilnosti tal oziroma stabilnost obrežja v rudarskem projektu.

Z izračunom iz prejšnjega odstavka tega člena se določita najmanjša varna oddaljenost stroja od zgornjega roba obrežja oziroma stabilnost obrežja, da bi preprečili prevračanje in zdrs stroja v vodo, in sicer na podlagi geomehanskih značilnosti hribine nahajališča, dinamične obremenitve

stroja in območja krožnih drsin. Koeficient stabilnosti obrežja mora biti najmanj 1,4.

327. člen

Če se gramoz in pesek odlaga na območju pridobivanja, se mesto in višina odlaganja določita z izračunom v rudarskem projektu glede na količino odloženega materiala, nosilnost tal, tehnologijo dobivanja in vrsto sredstev za nakladanje in odvažanje.

328. člen

Z obrežja do plovnega objekta mora biti omogočen dostop z drugim plovnim objektom ali z mostom varne nosilne konstrukcije, postavljenim od obrežja do plovnega objekta, ki je širok najmanj 1 m in mora biti ograjen vsaj na eni strani z ograjo, visoko 1 m. Najmanjša dolžina mostu na obrežju in na plovnem objektu se določi odvisno od specifičnih potreb, upoštevajoč varnostni koeficient.

329. člen

Če se odkopani gramoz in pesek prevaža na obrežje s plovnimi objekti, je treba glede na plovne značilnosti plovil in način transporta gramoza in peska za njihov sprejem zgraditi sprejemno mesto (pristanišče, pomol).

330. člen

Pridobivalne stroje, ki delajo na obrežju, je treba v primeru poplave ali ustavitve dela, ki traja dlje kot 8 ur, premestiti na zemljišče, ki je najmanj 2 m nad najvišjim ugotovljenim vodostajem.

331. člen

Če na podlagi geomehanskih izračunov ni določeno drugače, se mora gramoz in pesek v zaprtih podvodnih kopih pridobivati tako, da so le-ti oddaljeni najmanj 50 m od javnih prometnih cest.

Č) Pridobivanje gline

332. člen

Za pridobivanje gline se smiselno uporabljajo določbe za pridobivanja peska in gramoza.

III. POSEBNE TEHNIČNE ZAHTEVE ZA IZKORIŠČANJE IN PREDELAVO OKRASNEGA NARAVNEGA KAMNA

1. Pridobivanje arhitektonskega gradbenega kamna

A) Odpiranje površinskega kopa

333. člen

Preden se površinski kop odpre in pripravi, je treba pravočasno odstraniti prekrivno jalovinsko plast.

Dela pri odstranjevanju jalovinske plasti naravnega kamna se izvajajo stopničasto od zgoraj navzdol, pri tem pa se ta plast ne sme podkopavati.

Če se jalovinska plast odrija ali preriva z višje ležeče etaže na nižje ležečo etažo ali na osnovno etažno ravnino površinskega kopa, je na tem območju prepovedano izvajanje kakršnakoli drugih del.

334. člen

Če so na območju površinskega kopa plazišča ali nestabilni deli nahajališča, se mora to območje z jarki zavaruovati pred vdorom površinskih voda.

335. člen

Deli jalovinske plasti ali nahajališča naravnega kamna, ki se plazijo, se morajo odstranjevati od čela odkopa le z varnega mesta, in sicer od zgoraj navzdol.

336. člen

Pri ročnem odstranjevanju jalovinske plasti nad naravnim kamnom se mora pustiti med vznožjem jalovinske etaže in sprednjim robom odkrite kamnine, ki se pridobiva, zaščitni (varnostni) pas, ki je širok najmanj pol višine delovnega čela na odkrivki.

Ne glede na prejšnjega odstavka lahko pri pridobivanju blokov z odpiranjem širina varnostnega pasu znaša najmanj 1/4 višine etaže.

337. člen

Naklon delovne etažne brežine pri odstranjevanju jalovinske plasti sme znašati največ 90 stopinj, če se stabilnost dokaže s preiskavami.

Širino delovne etažne ravnine pri odstranjevanju jalovinske plasti se določi v odvisnosti od mehanizacije, ki se na delovni etažni ravnini uporablja.

338. člen

Če se dela pri odstranjevanju prekrivne jalovinske plasti nad naravnim kamnom izvajajo z razstreljevanjem, se morajo izvajati tako, da se z detonacijo razstreliva ne poškoduje izkoristljiva plast naravnega kamna.

339. člen

Vsak globinski kop mora imeti vsaj dva izhoda na površino.

340. člen

Površinski kopi v bližini vode se smejo odpirati le nad koto najvišjega dosega valov.

Če se pridobivanje izvaja pod nivojem površinske ali podzemne vode, se morajo postaviti ustrezni varnostni stebri in izvesti ustrezni tehnični ukrepi, ki preprečujejo nenaden vdor vode v površinski kop.

341. člen

Jalovina iz površinskega rudnika naravnega kamna se mora odložiti na tako mesto, da ne zasede prostora za pridobivanje v prihodnje.

B) Pridobivanje blokov okrasnega naravnega kamna

342. člen

Bloki in tomboloni okrasnega naravnega kamna (v nadaljnjem besedilu: bloki) se morajo pridobivati tako, da se ne poškoduje celovitost (kompaktnost) bloka.

343. člen

Višina etaž, na katerih se pridobiva naravni kamen, se mora določiti v skladu z geološkimi in inženirsko-geološkimi lastnostmi kamnine, z načinom pridobivanja in z mehanizacijo, ki se na površinskem rudniku uporablja.

344. člen

Naklon delovne etažne brežine za pridobivanje blokov sme znašati do 90°, če se stabilnost etaže dokaže s stabilnostnim izračunom.

345. člen

Nekakovostni deli naravnega kamna se smejo pustiti v brežinah delovnih etaž za dobivanje blokov samo, če so dovolj stabilni in če ne ogrožajo del pri dobivanju bokov.

346. člen

Etaže ni dovoljeno podkopavati, če to ni sestavni del načina odkopavanja.

347. člen

Pri transportu blokov se morajo uporabljati ustrezni tehnični ukrepi za preprečevanje padca ali prevrnitve bloka.

348. člen

Pri pridobivanju blokov se morajo na varen način odstraniti deli, za katere je nevarno, da se odkrušijo.

Na strmi in neravni površini obdelava blokov ni dovoljena.

349. člen

Če se bloke naklada in prevaža na delovni etaži, morajo biti ceste zaradi varne vožnje prehodne in široke najmanj 5 m.

350. člen

Bloki se morajo nakladati in transportirati po navodilu za ravnanje s stroji in z napravami na površinskem kopu.

Ni dovoljeno premikanje blokov po brežinah z nagibom, večjim kot 45%.

Na deloviščih površinskega kopa, kjer se primarni bloki velike mase pridobivajo iz kamninske mase z razvrtanjem, razrezom in odpiranjem, višina etaže in medetaže ne sme presegati 20 m.

V primeru primarnih blokov magmatskih kamnin z nepravilno krojitvijo razpok sme biti ne glede na prejšnji odstavek čelo delovne etaže tudi višje kot 20 m, če se stabilnost dokaže z geomehanskimi preiskavami in stabilnostnim izračunom.

351. člen

Stroji za pridobivanje primarnih blokov iz kamninske mase morajo biti ustrezno zavarovani pred delci, ki odletavajo pri rezanju blokov.

352. člen

Pri dvigovanju blok ne sme viseti na kljuki dlje kot je potrebno, da se vzdigne, prenese in spusti.

353. člen

Med dvigovanjem blokov na vozilo mora biti vozilo zavrto po predpisih in v polmeru dosega dvigala.

Vozilo mora biti postavljeno tako, da se naklada z bočne ali z zadnje strani zaboja, pri tem pa ni dovoljeno prenašati blokov čez kabino vozila.

354. člen

Vzpon cest za transport blokov s tovornjaki s posamezne etaže ne sme biti večji kot 20%.

355. člen

V površinskem kopu se po delovnih etažnih ravninah bloki transportirajo z vitli, dvigalniki, odri, drčami idr. Za transport blokov na površinskem kopu se morajo izdelati navodila za ravnanje, odvisno od uporabljenih transportnih sredstev. Navodila izda tehnični vodja.

356. člen

Na etažah, ki so izpostavljene sunkom vetra s hitrostjo več kot 20 m/s, se mora ta čas delo na površinskem kopu ustaviti.

357. člen

Zgornji rob končne brežine površinskega kopa mora biti zaščiten z ograjo. Ograja mora biti od roba kopa oddaljena najmanj 5 m in mora biti visoka najmanj 1,2 m.

358. člen

Če se poleg okrasnega kamna na površinskem kopu pridobiva tudi tehnični kamen, se mora določiti seizmični vpliv stresanj, ki jih povzročijo odstreljevalna dela na kopu tehničnega kamna. Tehnologija mora biti prilagojena tako, da tresljaji ne poškodujejo zdravega okrasnega kamna v nahajališču. To mora biti predvideno z rudarskim projektom.

359. člen

Razlivanje različnih olj in drugih kemičnih snovi po kamninskem masivu ali blokih naravnega kamna ni dovoljeno.

360. člen

Bloki za nadaljnjo predelavo se označijo s trajno označbo, ki ne poškoduje naravnega kamna.

Označba mora biti na čelni strani bloka (na eni od dveh najmanjših ploskev) in mora biti pri skladiščenju vidna.

Poleg označbe mora biti na bloku ustrezno označena naravna plastovitost naravnega kamna, če ta ni vidna.

C) Načini pridobivanja blokov

361. člen

Za pridobivanje primarnih blokov je potrebno v kamninskem masivu čim bolj izkoristiti razpoke in prelomne ploskve (naravni pogoji).

362. člen

V nahajališčih okrasnega kamna z ločenimi plastmi se naravni kamen pridobiva z vrtanjem vzporednih vrtin v ravnini odrezanja ter s klanjem z zagozdami, z detonirajočo vžigalno vrstico, s črnim smodnikom, z rezanjem z diamantno žično žago, z rezanjem z diamantnimi krožnimi reznimi ploščami ali kako drugače.

363. člen

Rezanje primarnih blokov iz nahajališč z ločenimi plastmi se praviloma izvaja pravokotno na smer ploskev razpok ali ploskev ločenja plasti.

Izplenjeni bloki se morajo ustrezno označiti vzporedno ali pravokotno na ploskve plasti iz razpoke kamnine.

364. člen

Pridobivanje primarnih blokov velike mase z odiranjem je dovoljeno na površinskem kopu samo, če so zagotovljeni določeni pogoji, in sicer: popolna dostopnost k bloku, nadzorovano podrezovanje, nadzorovano odiranje (blazine, hidravlični cilindri), varovanje bloka pred razbitjem pri prevračanju (npr. posteljica iz kamnitega nasipa) ter izračun lege pri prevračanju bloka.

365. člen

Pridobivanje primarnih blokov z odiranjem se sme opraviti le po poprejšnjem geološkem in geoinženirskem preučevanju in popisu kamninske mase, predvsem pa po določitvi sistemov razpok in diskontinuitet.

Naklon poševne ravnine, po kateri mora zdrsniti primarni blok, mora biti precej manjši od naklona, pri katerem bi glede na trenje že sam zdrsnil.

Z izračunom določen naklon drsne ravnine se mora preveriti s preskusi in po potrebi popraviti.

Č) Razrez primarnih blokov in blokov za industrijsko predelavo

366. člen

Nobene naprave za pridobivanje ali rezanje blokov ni dovoljeno popravljati ali mazati, ko deluje in če ni zanesljivo izključena možnost njenega nepredvidenega zagona. Način popraviljanja in vzdrževanja, zaščite pred zagonom in zagon je določen z navodili, ki jih izda tehnični vodja.

367. člen

Če se naravni kamen reže z diamantno krožno režno ploščo, je treba na koncih tira za vodenje naprave s krožno režno ploščo postaviti mehanična in električna mejna stikala za ustavev naprave.

368. člen

Diamantna krožna rezna plošča in vsi vrteči se deli na napravi za rezanje z diamantno krožno režno ploščo morajo biti ustrezno zavarovani.

369. člen

Navpične ali vodoravne vrtine morajo biti vzporedne, izdelati pa se jih z vrtalnim kladivom.

370. člen

Med pridobivanjem primarnega bloka iz kamninske mase morajo biti vse naprave za rezanje premeščene na varno mesto.

371. člen

Blokov se po izplenitvi ne sme prenašati z dvigalom preko naprav za rezanje.

372. člen

Bloke z večjo vsebnostjo vlage in občutljive za zmrzovanje je treba ustrezno zavarovati (pokrivanje, ovijanje, shranjevanje v zaprtem prostoru ipd.).

373. člen

Na delovni etažni ravnini se mora zagotoviti ustrezna površina za skladiščenje blokov v skladu z načinom transporta z etažne ravnine.

2. Predelava blokov (okrasnega) naravnega kamna*A) Osnovna načela*

374. člen

Predelava blokov naravnega kamna po tem pravilniku obsega vrsto postopkov za pridobivanje končnega proizvoda, ki potekajo po določenem zaporedju, in zahteva zagotavljanje ustreznih delovnih pogojev.

Postopki iz prejšnjega odstavka so: skladiščenje blokov, transport blokov in proizvodov, strojna in ročna obdelava, skladiščenje in pakiranje končnih proizvodov, zbiranje in odlaganje odpadkov ter nakladanje in pakiranje v prevozna sredstva za nadaljnji transport.

B) *Zagotavljanje ustreznih delovnih pogojev je oskrba z električno energijo, oskrba z vodo in čiščenje odpadkov ter odpravljanje in odstranjevanje plinov in vodnih hlapov (prezračevanje).*

375. člen

Pri krožnem načinu mazanja premičnih mehanizmov strojev in naprav, ki se uporabljajo pri predelavi arhitektonskega gradbenega kamna, morajo biti na tlačnem mazalnem vodu manometri in ventil za reguliranje oljnega tlaka.

376. člen

Konstrukcija posameznih sklopov strojev in naprav, ki se uporabljajo pri predelavi blokov naravnega kamna, mora biti taka, da mazalno olje ne more izteči na temelje strojev; če pa tega ni možno preprečiti, se morajo temelji ustrezno zavarovati.

377. člen

Če se stroji ali naprave, ki se uporabljajo pri predelavi blokov, pritrdijo na konstrukcije objektov, morajo biti pritrdjeni na poseben način, in sicer tako, da se zmanjša prenos treslajev na konstrukcije objektov.

378. člen

Navojni spoji premičnih sklopov enot (kardanski zgibi, drogovi, krožne rezne plošče, ojnice idr.) morajo biti zavarovani tako, da se ne morejo sami odviti.

379. člen

Odpri premični in vrtni sklopi (vztrajniki, gredi, vzvodi, spojnice, jermenice idr.) strojev in naprav, ki so na višini, manjši od 2 m od rezalne ravnine, morajo biti s ščitniki iz pločevine ali mreže zavarovani pred naključnim dotikom.

Ščitniki iz prejšnjega odstavka se morajo enostavno razstavljati.

380. člen

Sestavni deli avtomatike strojev in naprav, ki se uporabljajo pri predelavi blokov, morajo biti zavarovani pred umazanijo ali tuji.

381. člen

Ves zunanji skladiščni prostor mora biti pod ustreznim nagibom tako, da bi voda nemoteno odtekala.

C) *Skladiščenje blokov*

382. člen

Bloki se skladiščijo na določenem in za to pripravljenem prostoru. Podlaga za skladiščenje mora ustrezati obremenitvi, ki jo povzročijo uskladiščeni bloki, s tem da mora varnostni koeficient nosilnosti pripravljene podlage znašati najmanj 1,5.

383. člen

Za ravnanje z bloki je treba izdelati tehnično navodilo, ki mora vsebovati podatke:

- o sredstvu, s katerim se skladiščijo bloki (portalni ali mostni žerjav, žerjav derrick, avtomobilski žerjav idr.);
- o načinu dostopa k skladišču, da bi bloke spravili v skladišče ali sprejeli v predelavo;
- o razdalji med vrstami blokov;
- o višini skladiščenja in številu vrst blokov glede na mehanizacijo;
- o načinu povezovanja blokov in tombolonov (blok-vrv ali veriga-kljuka);
- o načinu medsebojnega razmika blokov po višini;
- o drugih posebnostih glede na določeno skladišče.

384. člen

Tehnološka voda v obratu za predelavo blokov naravnega kamna se mora zbirati in odvajati tako, da se prepreči njeno pronicanje v temelje objekta ali strojev. Vode ni dovoljeno izpuščati v okolico neprečiščene.

385. člen

Nivo podtalnice mora biti nenehno pod najnižjo koto temeljev objekta ali strojev.

Č) *Strojna in ročna obdelava*

386. člen

Končno izrezane plošče se smejo transportirati z dvigali, viličarji, prijemali in podobnimi napravami. Pri tem morajo biti tako zavarovane, da ne padejo ali se ne prevrnejo.

387. člen

Pri strojni obdelavi blokov in plošč je treba pri rezanju izvesti naslednje tehnične varstvene ukrepe:

- ustrezno ograditi prostor okoli stroja;
- bloke in tombolone ter po potrebi tudi plošče za obdelavo z ustreznimi sredstvi varno pritrditi na nakladalno ploskev vozička.

388. člen

Blok se ročno obdeluje s strojnim ali z ročnim orodjem.

Prostor, na katerem se bloki obdelujejo, mora biti ograjen.

Mesto za ročno obdelavo blokov mora biti dostopno strojem za transport, odvisno od želene oblike proizvoda, oblikovanih elementov in drugih zahtev.

389. člen

Nosilne konstrukcije strojev in nosilci posameznih strojnih delov se morajo pregledati enkrat na mesec, generalno pa vsako leto.

Ugotovitve se vpisujejo v knjigo pregledov.

D) *Skladiščenje končnih proizvodov*

390. člen

Končni proizvodi, nepakirani in pakirani, se skladiščijo na določenem in za to pripravljenem mestu. Podlaga za skladiščenje mora ustrezati obremenitvi, ki jo povzročajo uskladiščeni proizvodi, varnostni koeficient nosilnosti mora znašati najmanj 1,5.

391. člen

Nepakirani proizvodi se praviloma naslanjajo na pripravljene stabilne ali premične okvirje. Pakirane proizvode se odlaga tako, da jih ne poškodujeta ne lastna teža ne nepravilno skladiščenje.

E) *Odlaganje odpadnega materiala iz predelave*

392. člen

Odpadni material se odlaga na za to pripravljeno mesto. Odlagališče odpadkov mora biti zgrajeno in urejeno v skladu s posebnim rudarskim projektom.

393. člen

Odpadki iz predelave se praviloma zbirajo v zabojnikih in prevažajo na odlagališča.

F) Oskrba z električno energijo**394. člen**

Električne napeljave morajo odvisno od tehnološkega postopka izpolnjevati pogoje iz predpisov za električne postroje.

395. člen

Ščitniki za naprave, ki so pod električno napetostjo in ne zahtevajo nenehne strežbe, morajo biti konstruirani tako, da se odpirajo samo s posebno pripravo (orodjem).

396. člen

Vsi napisi na delih naprav, ki se uporabljajo v postopku predelave blokov naravnega kamna, morajo biti čitljivi in razumljivi.

397. člen

Na ščitnikih naprav, ki delujejo pri električni napetosti, večji kot 42 V, mora biti opozorilni znak.

398. člen

Barva komandnega pulta mora biti kontrastna barvi priprav in naprav, ki so vanj vgrajene.

G) Oskrba z vodo**399. člen**

Napeljave za oskrbo s tehnološko vodo morajo biti popolnoma ločene od napeljav za oskrbo s pitno vodo.

400. člen

Črpalna postaja, dovodne cevi in odvodni kanali morajo biti izdelani in zavarovani tako, da ne zmrznejo.

H) Odstranjevanje prahu in vodnih hlapov**401. člen**

Stroji in naprave, ki pri delu povzročajo in izločajo škodljivi prah, morajo imeti napravo za odstranjevanje prahu.

Naprave za odstranjevanje prahu morajo biti povezane z lastnim ali glavnim prezračevalnim sistemom.

Odsesevalne nape morajo biti konstruirane tako, da se lahko snamejo zaradi čiščenja, mazanja in popraviljanja.

Odpraševalni sistem mora biti povezan z napravo za zaganjanje strojev in naprav, tako, da ti ne morejo začeti obratovati, ne da bi hkrati deloval sistem za odvajanje prahu.

Odpraševalni sistem mora zagotoviti, da koncentracija prahu ni večja od največje dovoljene koncentracije, določene z ustreznim veljavnim standardom za največjo dovoljeno koncentracijo škodljivih plinov, hlapov in aerosolov v ozračju delovnih prostorov in delovišč.

I) Nakladanje in pakiranje končnih proizvodov v prevozna sredstva**402. člen**

Končni proizvodi se lahko nakladajo v prevozna sredstva posamično ali pakirani v škatle, zaboje, palete ali zabojnike. Pakirani proizvodi morajo biti za prevoz v javnem prometu trdno pritrjeni.

403. člen

Na polnojarmenik razrezane plošče se kot končni proizvod pakirajo praviloma na stojala, ki imajo obliko tristranične prizme z enakokrakim trikotnikom v prečnem prerezu, in se zlagajo tako, da plošča počiva na daljšem kraku. Plošče

se zlagajo na obeh straneh stojala, potem pa se zavarujejo s pribitimi letvami ali s povezovanjem.

Na polnojarmenik razrezane plošče iz prvega odstavka se morajo pri nakladanju povezati s štirimi vrvmi, pri tem pa se mora zagotoviti hkratno vzdigovanje stojala.

404. člen

Polirane narezane plošče se pakirajo enako kot na polnojarmenik razrezane plošče, pri čemer sta polirni ploskvi dveh sosednjih plošč obrnjeni druga proti drugi, vmes pa se po potrebi vstavi vložek iz ustrezne snovi, da bi se robovi in obdelane površine plošč zavarovali pred poškodbami.

405. člen

Polirane plošče se pakirajo na palete. Plošče se zlagajo v vodoravnih ali navpičnih vrstah, tako da sta polirani ploskvi dveh sosednjih plošč obrnjeni druga proti drugi, vmes pa se po potrebi vstavi vložek iz ustrezne snovi, da bi se zavarovale pred poškodbami. Palete morajo biti navzkrižno povezane s plastičnim ali kovinskim trakom.

ČETRTI DEL**– PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA****406. člen**

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se prenehajo uporabljati:

– pravilnik o higienskih in tehničnih varstvenih ukrepih pri delu v kamnolomih in opekarnah ter pri kopanju gline, peska in gramoza (Uradni list FLRJ, št. 69/48), razen določb 30. do 46. člena;

– pravilnik o tehničnih normativih za površinsko pridobivanje arhitektonskega gradbenega kamna (okrasnega kamna), tehničnega kamna, gramoza in peska ter za predelavo arhitektonskega gradbenega kamna (Uradni list SFRJ, št. 11/86), razen določb 59. do 66. člena;

– pravilnik o tehničnih normativih za površinsko izkoriščanje nahajališč rudnin (Uradni list SFRJ, št. 4/86 in 62/87) razen določb IX., X. in XI. poglavja o transportu (176. do 304. člen);

– pravilnik o tehničnih varstvenih ukrepih pri delu na površinskih kopih premoga ter kovinskih in nekovinskih mineralnih surovin (Uradni list SFRJ, št. 18/61 in 37/64), razen določb III. poglavja - Viseče žične železnice (91. do 107. člen);

– pravilnik o tehničnih ukrepih za prevoz s transporterji s trakom v rudarstvu (Uradni list SFRJ, št. 5/73 in 12/74), razen določb 23. do 85. člena in 90. do 112. člena.

407. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 354-03-23/01

Ljubljana, dne 10. junija 2003.

EVA 2003-2524-0005

mag. Janez Kopač l. r.
Minister

za okolje, prostor in energijo

Soglašam!

dr. Vlado Dimovski l. r.

Minister

za delo, družino in
socialne zadeve

3254. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in tehničnih ukrepih za dela pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin z globinskim vrtanjem

Na podlagi prvega in drugega odstavka 42. člena zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99 in 110/02-ZGO-1) izdaja minister za okolje, prostor in energijo v soglasju z ministrom za delo, družino in socialne zadeve

P R A V I L N I K

o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in tehničnih ukrepih za dela pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin z globinskim vrtanjem

**PRVI DEL
– SPLOŠNE DOLOČBE**

1. člen

Ta pravilnik določa zahteve za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev, ki jih mora izvajalec rudarskih del upoštevati pri načrtovanju, oblikovanju, opremljanju in vzdrževanju delovnih mest v rudarskih obratih za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin z globinskim vrtanjem.

Prav tako se določbe tega pravilnika uporabljajo za vsa druga vrtanja (geomehansko, strukturno, hidrogeološko idr.), če gre, v skladu z zakonom o rudarstvu (v nadaljevanju: zakon), za vrtnice, globlje od 30 m.

2. člen

Ta pravilnik določa tudi tehnične ukrepe pri raziskovanju in izkoriščanju nafte, zemeljskih plinov in slojnih voda na kopnem in na morju.

Izvajalec rudarskih del mora določila pravilnika, ki se nanašajo na zahteve v zvezi z ureditvijo delovnih mest, upoštevati vedno, kadar to zahteva narava dela in v skladu z oceno tveganj delavcev pri delu.

3. člen

Po tem pravilniku imajo posamezni pojmi naslednji pomen:

1. **dela pri raziskovanju mineralnih surovin** so rudarska dela v določenem delu nahajališča mineralne surovine, da bi se ugotovile zaloge mineralnih surovin;

2. **delovišče** pomeni celotno delovno območje ali njegove dele na rudarskem obratu, ki so namenjeni raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin z globinskim vrtanjem, na katerega imajo delavci dostop v zvezi z delovnimi zadolžitvami;

3. **delovno dovoljenje** je akt, v katerem so specifični pogoji, ki morajo biti izpolnjeni pred začetkom dela, in ukrepi, s katerimi se zagotovi varnost in zdravje delavcev pri istočasnem opravljanju sicer nenevarnih del, ki lahko pri medsebojnem učinkovanju povzročijo nevarne situacije;

4. **globinsko vrtanje** v smislu tega pravilnika je vsako vrtanje, s katerim se:

- pridobiva mineralna surovina z vrtanjem globinskih vrtnin
- raziskuje z namenom takšnega pridobivanja

- oplemeniti pridobljena mineralna surovina za prodajo brez nadaljnje predelave

- izvaja vsa druga raziskovalna vrtanja z globinskimi vrtninami globine nad 30 m;

5. **izkoriščanje mineralnih surovin** z globinskim vrtanjem pomeni vse dejavnosti, pri katerih:

- se redno pridobiva mineralne surovine z vrtanjem vrtnin;

- se izvaja poskusno vrtanje z namenom pridobivanja mineralnih surovin;

- se izvaja priprava pridobljenih mineralnih surovin za prodajo, vendar brez obdelave takšnih materialov;

6. **izvajalec rudarskih del** je delodajalec v smislu določb zakona, ki ureja varnost in zdravje pri delu in ki izpolnjuje predpisane pogoje za delo v rudarski dejavnosti, je v Republiki Sloveniji registriran za rudarsko dejavnost in ima ustrezno dovoljenje za izvajanje del;

7. **odgovorna oseba** je oseba, ki jo izvajalec rudarskih del pooblasti za izdajanje delovnih dovoljenj in ki ima druge naloge po določilih tega pravilnika

8. **raziskovanje** je faza inženirsko-geoloških in rudarskih del, ki se opravljajo za ugotavljanje kakovosti in količin rudninskih zalog ter za določitev potrebnih tehnoloških parametrov za raziskovane rudnine in spremljajoče kamnine;

9. **Splošni akt o varnosti in zdravju pri delu** je splošni akt izvajalca rudarskih del, s katerim je urejeno področje varnosti in zdravja pri delu v skladu s pravilnikom o vsebini in načinu izdelave splošnega akta o varnosti in zdravju pri delu, ki ga mora pred pričetkom del izdelati izvajalec rudarskih del (Uradni list RS, 68/01);

10. **tehnični vodja** je oseba, ki jo določi izvajalec rudarskih del in preko katere izvaja tehnično vodenje del in zagotavlja varnost in zdravje pri delu. V primeru nerudarskih izvajalcev del se šteje za tehničnega vodjo oseba, ki so ji poverjene smiselno enake naloge kot tehničnim vodjem rudarskih del pri rudarskih izvajalcih del;

11. **ustrezen veljavni standard** pomeni standard, ki se nanaša na določeno napravo ali pripravo ali njeno tehnično izvedbo oziroma postopek, za katerega je bil izpeljan predpisan postopek odobritve in objave po predpisih kake nacionalne ali mednarodne standardizacijske ustanove. Pri uveljavljanju standardov po tem predpisu se uporabljajo po vrsti standardi SIST, evropski standardi, standardi ISO, standardi DIN in drugi.

DRUGI DEL

– ZAHTEVE ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI IN ZDRAVJU DELAVCEV

I. SPLOŠNE OBVEZNOSTI IZVAJALCEV DEL

1. Splošno o obveznostih izvajalčevih del

4. člen

Za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev mora izvajalec rudarskih del izvesti potrebne ukrepe, s katerimi zagotovi, da:

- so delovišča projektirana, zgrajena, opremljena, preverjena s poskusnim obratovanjem ter tako vzdrževana, da

na njih lahko delavci izvajajo delovne naloge, ne da bi pri tem ogrožali lastno varnost in zdravje, kakor tudi ne varnosti in zdravja drugih delavcev;

- se na deloviščih, na katerih so prisotni delavci, lahko prične z obratovanjem le pod nadzorom odgovorne osebe;
- je delo, pri katerem nastopajo posebne nevarnosti, poverjeno le strokovno usposobljenim delavcem, ki delo izvajajo v skladu z izdanimi posebnimi navodili za delo;
- so vsa varnostna navodila delavcem razumljiva;
- je na delovišču zagotovljena prva pomoč;
- se izvaja v določenih časovnih obdobjih potrebno usposabljanje iz varnosti in zdravja pri delu.

5. člen

Izvajalec rudarskih del, ki je pristojen za delovišče, mora izdelati splošni akt o varnosti in zdravju pri delu pred pričetkom izvajanja rudarskih del.

Splošni akt iz prejšnjega odstavka mora izvajalec rudarskih del sproti dopolnjevati, če se razmere na delovišču bistveno spremenijo.

Splošni akt iz prvega odstavka mora poleg sestavin, predpisanih s pravilnikom o vsebini in načinu izdelave splošnega akta o varnosti in zdravju pri delu, ki ga mora pred pričetkom del izdelati izvajalec rudarskih del, vsebovati tudi vse sestavine, določene s tem pravilnikom.

6. člen

Izvajalec rudarskih del mora na delovišču izvajati koordinacijo vseh potrebnih ukrepov za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev pri delu. V splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu mora določiti namen te koordinacije ter ukrepe in postopke za njeno uresničevanje. Koordiniranje ukrepov za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev pri delu na delovišču izvajalca rudarskih del ne odveže odgovornosti za varno in zdravo delo njegovih delavcev.

Če so na istem delovišču prisotni delavci več različnih izvajalcev del, je vsak izvajalec rudarskih del odgovoren za izvrševanje ukrepov varnost in zdravja pri delu, ki sodijo v njegovo delovno področje.

Izvajalec rudarskih del mora nemudoma poročati rudarski inšpekciji o vseh skupinskih, hujših in smrtnih poškodbah pri delu ter o vseh nevarnih pojavih, ki so se pripetili na delovišču.

2. Seznanjanje delavcev z ukrepi varnosti in zdravja pri delu

7. člen

Izvajalec rudarskih del sprejme ukrepe, s katerimi zagotovi, da so delavci seznanjeni z vsemi ukrepi za zagotavljanje varnosti in zdravja na delovišču in posameznih delovnih mestih, zlasti pa z ukrepi, ki se nanašajo na uporabo in vzdrževanje:

- naprav za umik in reševalne opreme;
- komunikacijskih, opozorilnih in alarmnih sistemov.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da je seznanjanje delavcev razumljivo in prilagojeno njihovim sposobnostim in delovnim zadolžitvam.

Če se delavci premeščajo na drugačno delo ali delovišče, kjer še niso delali, jih je treba prej poučiti o specifičnih nevarnostih novega dela in delovišča ter o tehničnih predpisih, ki se nanašajo na to delo in delovišče.

Prav tako morajo biti poučeni o vseh nevarnostih, ki spremljajo delo na deloviščih globinskega vrtanja, monterji, ključavničarji, električarji in drugi, ki samo občasno opravljajo določene delovne naloge na teh deloviščih.

8. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da se delavci seznani z vsebino splošnega akta o varnosti in zdravju pri delu ter z ukrepi za varno in zdravo delo na delovišču, kakor tudi z ukrepi za varovanje delavcev pred požari, eksplozijami in škodljivimi ozračji

3. Posvetovanje in sodelovanje z delavci

9. člen

Izvajalec rudarskih del se mora posvetovati z delavci ali njihovimi predstavniki o vseh zadevah v zvezi z varnostjo in zdravjem na deloviščih in posameznih delovnih mestih.

Izvajalec rudarskih del mora obveznost iz prejšnjega odstavka uresničevati redno in zadosti pogosto, najmanj pa enkrat letno.

4. Zdravstveni nadzor

10. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ustrezen zdravstveni nadzor nad zdravjem delavcev. Oblika in vsebina zdravstvenega nadzora mora biti prilagojena tveganjem za varnost in zdravje delavcev pri delu.

Zdravstveni pregledi delavcev se izvajajo v rokih in na način, določen s posebnimi predpisi.

II. POSEBNE OBVEZNOSTI IZVAJALCA DEL GLEDE UREJENOSTI RUDARSKIH OBRATOV ZA IZKORIŠČANJE MINERALNIH SUROVIN Z GLOBINSKIM VRTANJEM

1. Splošna varnostna pravila

11. člen

Na deloviščih in v drugih objektih se smejo nahajati samo tam zaposlene osebe razen tistih, ki jim iz utemeljenih razlogov za to izda posebno dovoljenje odgovorna oseba izvajalca rudarskih del, ki je določena v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu.

12. člen

S stroji in drugo opremo in napravami smejo upravljati samo za to pooblaščen osebe, kar velja tudi za njihovo montažo, demontažo, popravilo in predelavo.

13. člen

Dela po tem pravilniku lahko opravljajo samo osebe, ki imajo opravljen zdravstveni pregled in so po mnenju zdravniškega sposobne opravljati tovrstna dela.

Izdajanje ustreznih zdravstvenih spričeval urejajo posebni predpisi.

14. člen

Dostop na področje del je dovoljen samo zaposlenim osebam. Izjemoma je mogoč dostop drugim osebam na podlagi dovoljenja, ki ga izda odgovorna oseba, ki je določena v splošnem aktu o varstvu in zdravju pri delu.

Prepoved dostopa nezaposlenim osebam na delovišče mora biti objavljena na tablah, postavljenih na vseh dostopih na področje del in drugih krajih, kjer jih je lahko opaziti.

15. člen

Dostop osebam pod vplivom alkohola je na področje del prepovedan in jih je treba takoj odstraniti s področja del.

16. člen

Če se pričakuje, da bi zaradi izvajanja del prišlo do ogrožanja zemljišč ali objektov v okolici delovnega področja, je treba prizadete obvestiti, ogroženo območje pa vidno zaznamovati z opozorilnimi tablam.

Nemudoma je treba izvesti ukrepe, da se taka nevarnost odpravi, ogroženo območje pa začasno primerno ograditi.

17. člen

Za posledice neizvajanja teh ukrepov na kateremkoli področju ali fazi tehnološkega procesa, če ta odgovornost ni bila nikomur posebej naložena, je odgovoren tehnični vodja, v čigar pristojnost to področje ali postopek spada.

2. Stabilnost in trdnost

18. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da so delovišča, na katerih se izkoriščajo mineralne surovine z globinskim vrtnjem, primerno trdna, kot to zahteva namen njihove uporabe. Projektirana, zgrajena in opremljena morajo biti tako, da prenesejo pričakovane vplive oziroma sile iz okolja.

Izvajalec rudarskih del mora v obratih iz prejšnjega odstavka zagotoviti redno vzdrževanje in nadzor.

3. Organiziranje delovišča

19. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da je vsako delovišče urejeno tako, da so delavci zavarovani pred nevarnostmi in škodnimi vplivi.

Izvajalec rudarskih del mora sprejeti ukrepe, s katerimi zagotovi, da na delovišču ni škodljivih snovi ali njihovih odlagališč, ali pa mora zagotoviti njihov redni nadzor, s katerim preprečuje ogrožanje varnosti in zdravja delavcev.

Delovna mesta na delovišču morajo biti projektirana in oblikovana v skladu z ergonomskimi načeli ter s potrebami delavcev za varno izvajanje delovnih postopkov in gibanje med delom.

Za ureditev delovišča raziskovalnega vrtnja, kjer se uporabljajo mobilne vrtnalne garniture in se ne pričakujejo nevarnosti, kot so izbruh nafte, plina ali slojne vode, se smiselno uporabljajo določila predpisov, veljavna za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih.

Posebno nevarna dela, določena s splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu, se smejo opravljati samo pod nadzorstvom strokovnih oseb, ki jih za to določi tehnični vodja. Na posebno nevarna dela se smejo razvrščati samo izkušeni in zanesljivi delavci.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da so območja, na katerih obstajajo posebne nevarnosti za varnost in zdravje delavcev pri delu, ograjena ter označena z ustreznimi varnostnimi znaki.

4. Odgovorne osebe – delavci, nadzorniki in vodje**A) Splošne opredelitve**

20. člen

Vsak izvajalec rudarskih del za naloge s področja varnosti in zdravja pri delu določi odgovorne osebe.

Odgovorne osebe skrbijo, da so upoštevani vsi predpisi, ki se nanašajo na to področje. Odgovornost za varnost in zdravje pri delu je določena v splošnem aktu o varnosti in

zdravju pri delu, posamezne osebe pa jo izvajajo v skladu z zakonom, tem pravilnikom in splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da je za vsako delovišče, na katerem so prisotni delavci, ob vsakem času zadolžena odgovorna oseba.

Odgovorne osebe morajo biti posebej usposobljene in kvalificirane v skladu s predpisi o rudarstvu in s tem pravilnikom.

Odgovorne osebe iz prejšnjega odstavka so: vodje skupin ali delovišč, nadzorniki, poslovodje, tehnični vodje izpostavljenih delovišč, obratov, več obratov in glavni tehnični vodja. Število in njihova medsebojna razmerja ter odgovornosti so določeni v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu in organogramu izvajalca rudarskih del.

Odgovorna oseba mora imeti potrebno usposobljenost v skladu s predpisi o rudarstvu. Odgovorne osebe opravljajo strokovni izpit:

- vodje delovišč do vključno visokokvalificiranega (IV. stopnja izobrazbe) delavca (vrtalca in podobno) – opravljajo strokovni izpit po internih pravilih izvajalca rudarskih del,

- nadzorniki in poslovodje – opravljajo strokovni izpit po internih pravilih izvajalca rudarskih del v prisotnosti rudarskega inšpektorja

- tehnični vodje in vodje tehničnih služb – opravljajo strokovni izpit po splošnih predpisih o strokovni izobrazbi in usposobljenosti tehničnih vodij in vodij tehničnih služb v rudarstvu.

Program strokovnih izpitov internega značaja določi izvajalec rudarskih del v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu v soglasju z rudarsko inšpekcijo.

a) Delavci

21. člen

Pri delu mora delavec uporabljati varnostne naprave in osebno varovalno opremo, ki so potrebna za varovanje življenja in zdravja delavca ter za varovanje varnosti obrata.

22. člen

Če delavec opazi, da grozi nevarnost za ljudi in/ali premoženje, mora na to takoj opozoriti sosednje delavce in najbližjega nadrejenega delavca oziroma odgovorno osebo.

23. člen

Delavec sme pred koncem delovnega časa zapustiti delovišče izjemoma iz opravičenih vzrokov, samo s poprejšnjim dovoljenjem odgovorne osebe ali, če nastane nevarnost, zaradi katere se morajo delavci umakniti z delovnega prostora.

Delavec, ki je med delom zbolel ali ki se je poškodoval, lahko zapusti delovni prostor pred koncem delovnega časa le, če mu to dovoli odgovorna oseba. Po potrebi mora odgovorna oseba delavcu, ki zapušča delovni prostor zaradi bolezni ali poškodbe, določiti spremljevalca.

B) Vodje skupin ali delovišč

24. člen

Na delovno mesto odgovorne osebe vodje skupine ali delovišča se lahko postavi oseba, ki je vsaj kvalificiran delavec, (III. stopnja izobrazbe) in je na delovišču z enakimi ali večjimi nevarnostmi opravljala dela pod vodstvom odgovorne osebe najmanj dve leti, ali pa oseba, ki je uspešno končala ustrezno šolo za kvalificirane delavce in opravlja dela najmanj šest mesecev pod vodstvom odgovorne osebe.

Izvajalec rudarskih del lahko v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu za delavce iz prvega odstavka tega člena določi tudi višje zahteve glede usposobljenosti.

Vodja skupine ali delovišča mora v začetku izmene in med delom pregledovati, če je delovni prostor varen, zlasti glede podpiranja, zračenja, varnostnih naprav in podobnega. Ugotovljene pomanjkljivosti se morajo takoj odpraviti.

Če ugotovljenih pomanjkljivosti ni mogoče takoj odpraviti in obstaja nevarnost za zaposlene delavce, mora odgovorna oseba ustaviti delo na tem delovišču, odpeljati delavce na varen kraj, preprečiti dostop na delovišče in o teh ukrepih poročati nadzorniku.

Nadzornik mora ukreniti vse potrebno za zavarovanje delovišča.

25. člen

Ob zamenjavi delavcev na delovnem prostoru mora vodja delovne skupine, ki je končala delo, opozoriti vodjo delovne skupine, ki začne delo, na izredne ali nevarne okoliščine.

Če se delavci ne zamenjujejo na delovnem prostoru, mora vodja delovne skupine, ki zapušča delovni prostor, sporočiti vodji svoje izmene okoliščine iz prvega odstavka tega člena, nadzornik pa mora to ustrezno sporočiti nadzorniku naslednje izmene in to vpisati v izmensko poročilo.

C) Nadzorniki

26. člen

Nadzorniki opravljajo nadzor dela podrejenih delavcev na njim določenem področju. Naloge nadzornikov so zlasti:

- skrb, da so delovni prostori varni, da so naprave, instalacije in druga sredstva za delo brezhibne;
- navajanje delavcev k temu, da opravljajo svoje delo na varen način, da se pri delu ravna po predpisih in ukazanih varnostnih ukrepih, prav tako tudi pri razvrstitvi na dela poučevanje delavcev o tem, katera od njihovih del so po svoji naravi nevarna;
- nadzor nad uporabo varnostnih naprav in osebnih varovalnih sredstev;
- skrben pregled krajev, kjer grozi nevarnost požara (ognja) ali eksplozije, vdora vode, blata in podobnega, in preverjati naprave za preprečevanje ali zatiranje takšnih nevarnosti;
- nudenje prve pomoči poškodovanim delavcem in skrb, da se hudo poškodovani in oboleli delavci takoj na ustrezen način oskrbijo.

Nadzorniki morajo najmanj enkrat med delom vsake izmene pregledati delovišča svojega področja, če za posamezne delovne prostore ni določen pogostejši obhod, in ob koncu izmene pisati v knjigo izmenskih poročil svoje ugotovitve o spremembah, ki so nastale med delom izmene, kakor tudi o nastalih nevarnostih in o opravljenih varnostnih ukrepih.

Nadzorniki se med delom svoje izmene ne smejo oddaljevati iz svojega področja, razen na poseben ukaz ali po odobritvi tehničnega vodje obrata.

Če izmenski nadzornik ne pride na izmeno ali pa ne more opravljati dela, mora tehnični vodja obrata zagotoviti nadzor v njegovem oddelku. Sicer se mora delo v tem oddelku ustaviti.

V knjigi izmenskih poročil mora biti razvidno, kdaj in kako je nadzornik ukrepal v teku delovne izmene, ko je odgovoren za nadzor.

Č) Poslovodje

27. člen

Kadar to zahteva obseg del in/ali število zaposlenih, se s splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu določijo poslovodje kot vmesni člen med nadzorniki in tehničnimi vodji in njihove obveznosti glede števila pregledov delovišč in krajev, kakor tudi preverjanje dela nadzornikov njihovih oddelkov (področij).

Poslovodja mora kar najhitreje obvestiti tehničnega vodjo obrata o pomembnejših spremembah in nastalih nevarnostih v svojem oddelku (področju).

D) Tehnični vodje in vodje tehničnih služb

28. člen

Tehnični vodja obrata in dislociranega delovišča mora zaradi preverjanja izvajanja varnostnih ukrepov pri delu in pravnega opravljanja dela redno pregledovati obrat glede na svoje področje odgovornosti in v primeru nevarnosti takoj ustrezno ukrepati.

V knjigi dnevnih poročil mora tehnični vodja na kratko navesti, katere preglede je opravil, kakšne pomembne spremembe je opazil in kaj je ukrenil ali ukazal.

Tehnični vodja mora vsak mesec izdelati pismeno poročilo o stanju, spremembah in problemih varnosti na svojem področju odgovornosti.

S splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu je določeno, kako, kdaj in komu se predajajo dnevna in mesečna poročila.

Tehnični vodja neposredno določa, na temelju odobrenih načrtov in projektov, posamične varnostne ukrepe in je odgovoren za pravilno izvajanje teh ukrepov v okviru delovnega področja, za katero je odgovoren.

29. člen

Ustrezno prejšnjemu členu se v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu določijo odgovornosti posameznih vodij tehničnih služb glede varnosti in zdravja pri delu na njihovih delovnih področjih.

5. Predaja in prevzem poslov

30. člen

Pri nameščanju novih odgovornih oseb v tehnološkem procesu je treba opraviti predajo in prevzem poslov.

Predaja in prevzem poslov po prejšnjem odstavku se opravlja tako, da se oseba, ki posle prevzema po skupnem pregledu obrata in terena podrobno in natančno seznani s svojim področjem dela in odgovornostmi, z vsemi tekočimi problemi in nevarnostmi, s problemi Službe varnosti in zdravja pri delu, kakor tudi z vsebino knjige rudarskega nadzora.

O predaji in prevzemu poslov se sestavlja zapisnik, v katerega se vpiše stanje obrata s tekočo in perspektivno problematiko. Zapisnik podpiše: predajalec in prevzemnik poslov, nadrejeni tehnični vodja oziroma osebe in člani komisije, v katerih navzočnosti sta opravljena predaja in prevzem. V primeru glavnega tehničnega vodje zapisnik podpiše direktor izvajalca rudarskih del.

31. člen

Vsaka odgovorna oseba mora pri odhodu na dopust predati posle svojemu namestniku. Pri tem se sestavlja kratek zapisnik o predaji in prevzemu poslov, v katerega se vpisujejo stanje in problemi, ki se morajo v času njegove odsotnosti reševati, kakor tudi opozorila o nevarnostih, ki bi lahko nastale.

32. člen

Predajalec poslov mora dati, na zahtevo prevzemalca poslov, pismo vsa pojasnila, ki jih ta zahteva.

5. Direktor

33. člen

Direktor izvajalca rudarskih del mora poskrbeti, da bodo v primeru nevarnosti ali nesreče, tehnični vodje, potrebni delavci in osebje reševalne službe v najkrajšem času na kraju samem zaradi izvajanja potrebnih varnostnih ukrepov. To določilo velja le za izvajalce del, ki izvajajo dela pri raziskovanju in izkoriščanju ogljikovodikov, nevarnih in škodljivih plinov in slojnih voda.

Način zavarovanja po prvem odstavku tega člena mora biti obdelan v načrtu obrambe.

6. Nadzor

34. člen

Za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev med vsemi postopki mora izvajalec rudarskih del za opravljanje nadzora pooblastiti odgovorne osebe.

Izvajalec rudarskih del lahko sam izvaja nadzor iz prejšnjega odstavka, če je ustrezno usposobljen in ima kvalifikacije v skladu s predpisi o rudarstvu in s tem pravilnikom.

7. Strokovnost delavcev

35. člen

Na vsakem delovišču mora biti zaposleno zadostno število delavcev, ki morajo imeti potrebno strokovno izobrazbo, izkušnje ter usposobljenost, da lahko izvajajo dodeljene delovne naloge.

Če je za opravljanje določenih del ali za ravnanje in nadzorstvo nad določenimi deli predpisan strokovni izpit, se smejo taka dela zaupati le osebam, ki imajo predpisano strokovno izobrazbo in ki so opravile strokovni izpit.

8. Obveščanje in usposabljanje delavcev

36. člen

Izvajalec rudarskih del mora delavcem zagotoviti vsa potrebna obvestila in navodila v zvezi delovnimi razmerami in delovnimi postopki, ki jih delavci izvajajo pri delu. Če delovni postopki vključujejo tudi delovno opremo, morajo biti delavci za njeno uporabo ustrezno usposobljeni.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti, da so obvestila in navodila delavcem, popolnoma jasna, da ne bi bili zaradi tega ogroženi njihova varnost in zdravje ali varnost in zdravje drugih delavcev.

37. člen

Izvajalec rudarskih del mora usposabljanje delavcev za varno delo na deloviščih, na katerih so delavci običajno zaposleni, izvajati redno v primernih časovnih obdobjih. Namen takšnega usposabljanja je, da:

- se delavci, katerim so naložene posebne dolžnosti v primerih nevarnosti, usposobijo za izvrševanje svojih dolžitev in da se njihovo znanje tudi preveri;
- delavci spoznajo pravilno uporabo in vzdrževanje reševalne opreme.

Izvajalec rudarskih del mora delavce, če to narekujejo razmere na delovišču, tudi praktično usposobiti za pravilno uporabo in vzdrževanje opreme za odkrivanje in gašenje požarov, kakor tudi opreme za alarmiranje in komuniciranje.

9. Pisna navodila

38. člen

Izvajalec rudarskih del za vsako delovišče sestavi pisna navodila o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri delu. V njih so navedene tudi osebe, odgovorne za ukrepanje in zadolžene za posebne naloge v primeru nevarnosti.

Pisna navodila morajo vključevati tudi praktične nasvete o varni uporabi delovne opreme, o namestitvi in uporabi opreme za umik in reševanje, ter opis postopkov, ki se morajo izvajati v nujnih primerih.

Vsa navodila izdaja tehnični vodja izvajalca rudarskih del.

10. Varne metode dela

39. člen

Na delovišču sme izvajalec rudarskih del uporabljati le takšne delovne metode, ki so prilagojene posebnostim delovnih postopkov in ki delavcem zagotavljajo varnost in zdravje pri delu. Za posamezne zahtevnejše postopke ali dela, pri katerih lahko nastopajo posebne nevarnosti, izda tehnični vodja posebna navodila, ki jih proti podpisu izroči delavcem ali odgovornim vodjem skupin. Taka dela oziroma postopki so določeni v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu, ki ga predpiše izvajalec rudarskih del.

40. člen

Na oddaljenih delovnih prostorih, če se v njihovi bližini ne opravljajo druga dela, morata delati najmanj dva delavca, od teh mora biti vsaj eden kvalificiran (III. stopnja izobrazbe).

Če sta si dva takšna delovna prostora tako blizu, da se delavci na njih lahko sporazumevajo s klicanjem, je lahko na vsakem od teh zaposlen le po en delavec.

Izvajalec rudarskih del v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu lahko s soglasjem rudarskega inšpektorja lahko določi, da na določenih manj nevarnih delovnih mestih dela en sam delavec. Kjer je na delovnem mestu zaposlen en sam delavec, mora izvajalec rudarskih del takšnemu delavcu zagotoviti reden nadzor ali pa mu dati na voljo ustrezno komunikacijsko opremo.

41. člen

Posebno nevarna dela, določena s splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu, se smejo opravljati samo pod nadzorstvom strokovnih oseb, ki jih za to določi tehnični vodja. Na posebno nevarna dela se smejo razvrščati samo izkušeni in zanesljivi delavci.

42. člen

Na krajih, ki bi morali biti po teh predpisih zavarovani, vendar niso zavarovani, se ne sme delati, razen če se opravlja samo zavarovanje takšnih krajev. V takih primerih se mora delo opravljati v prisotnosti in pod neposrednim nadzorstvom odgovornega nadzornika.

8. Delovna dovoljenja in dokumentacija o varnosti

43. člen

Delovna dovoljenja (dovoljenja za izvajanje del) so lahko stalna in začasna.

Z izvajanjem sistema delovnih dovoljenj izvajalec rudarskih del preprečuje ogrožanje varnosti in zdravja delavcev pri istočasnem opravljanju sicer nenevarnih del, ki lahko pri medsebojnem učinkovanju povzročijo nevarne situacije.

Delovna dovoljenja (dovoljenja za izvajanje del) so določena z zakonom in jih izdaja pristojni upravni organ ali

tehnični vodja izvajalca rudarskih del in morajo biti izdana pred začetkom del. Določati morajo pogoje in ukrepe, ki jih morajo delavci upoštevati pred, med in po delu. Način izdajanja dovoljenj za izvajanje del, ki jih izdaja tehnični vodja, je določen s splošnim aktom o varstvu in zdravju pri delu.

44. člen

O nesrečah (nezgodnih primerih) in poškodbah se mora pri izvajalcu del voditi razvid o kraju, vzroku in poškodovanemu delu telesa. Na temelju tega razvida in analize vzrokov nezgodnih primerov in poškodb se morajo sprejeti ukrepi, ki preprečujejo ponavljanje takšnih primerov in poškodb.

Po smrtni ali hudi poškodbi delavca, kakor tudi po skupinski (mnoštveni) nesreči, mora poslovodja ali nadzornik izmene pri klicanju delavcev ob začetku dela vsake izmene tistega delovnega dne opozoriti na podlagi analize vzrokov in okoliščin, ki so povzročile nesrečo ali poškodbo, na napake in poudariti, kaj je treba v konkretnem primeru storiti, da zopet ne pride do nesreče ali poškodbe zaradi podobnih vzrokov ali v podobnih okoliščinah.

Voditi je treba razvid o zdravstvenem stanju in gibanju poklicnih obolenj delavcev, ki so zaposleni na deloviščih, ki so ogroženi zaradi škodljivega delovanja agresivnega mineralnega prahu ali škodljivih plinov.

45. člen

Vsa poročila v zvezi z delom izmene (izmenska poročila) in druga tehnična poročila, ki jih dobivajo tehnični vodje izvajalca rudarskih del, je treba hraniti najmanj tri leta.

11. Redni nadzor izvajanja ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu

46. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ustrezno osebje oziroma službo, pristojno za redni nadzor izvajanja ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev pri delu.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti tudi redni nadzor vodenja sistema varnosti in zdravja pri delu, da bi si s tem zagotovil povratne informacije o njegovi učinkovitosti.

III. ZAHTEVE ZA UREJENOST STROJNE IN ELEKTRIČNE OPREME

1. Splošno

47. člen

Izbor, vgradnja, dajanje v uporabo, obratovanje in vzdrževanje strojne in električne opreme mora izvajalec rudarskih del izvesti v skladu z zahtevami za varnost in zdravje delavcev ter posebnimi predpisi, ki se nanašajo na delovna mesta in delovno opremo.

Če se električna oprema nahaja na območju, kjer obstaja nevarnost požara ali eksplozije zaradi vžiga plina, par ali hlapov, mora biti oprema primerna za varno uporabo na takšnem območju.

Če morajo biti delavci zaradi svoje varnosti opozorjeni na izpad delovanja posamezne opreme, mora biti takšna oprema opremljena z dodanimi varnostnimi napravami, ki javijo takšne dogodke.

48. člen

Delovna oprema mora imeti ustrezno konstrukcijsko varnost in trdnost.

Delovna oprema mora biti prilagojena namenu uporabe in pred uporabo brez opaznih pomanjkljivosti.

Električna oprema in naprave morajo biti ustrezne po velikosti in moči ter skladne z namenom njihove uporabe.

Strojna in električna oprema ter naprave morajo biti vgrajene tako, da so delavci zavarovani pred nevarnostmi, ki izhajajo iz njihovega delovanja.

2. Vzdrževanje

49. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti sistematično vzdrževanje, pregledovanje in preskušanje strojne in električne opreme ter naprav, za kar sprejme delovna navodila v pisni obliki.

Naloge iz prejšnjega odstavka lahko izvaja le strokovna oseba, ki jo določi izvajalec rudarskih del. Strokovna oseba mora o vsakem pregledu in preskusu sestaviti zapisnik. Zapisniki o pregledih in preskusi morajo biti pri izvajalcu del hranjeni na ustrezen način.

50. člen

Vzdrževanje varnostne opreme mora izvajalec rudarskih del zagotoviti z ustrezno organizacijo dela tako, da je vedno brezhibna in usposobljena za takojšnjo uporabo.

Vzdrževanje varnostne opreme mora biti usklajeno z delovnimi operacijami.

3. Zaščita vrtine pred izbruhom

51. člen

Med izdelavo vrtine in njenim izkoriščanjem mora biti ustje odprtine, odvisno od slojnih in delovnih pogojev, opremljeno s primerno opremo za preprečevanje izbruhov.

IV. ZAHTEVE ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI PRED EKSPLOZIJAMI, POŽARI, ŠKODLJIVIMI OZRAČJI IN DRUGIMI NEVARNOSTMI

1. Splošne opredelitve

52. člen

Za vsak obrat ali dislocirano delovišče mora biti izdelan načrt obrambe in reševanja pred skupinskimi nevarnostmi in nesrečami, ki je sestavni del splošnega akta o varnosti in zdravju pri delu.

Način(e) obrambe, potrebno opremo in ukrepe določa tehnični vodja izvajalca rudarskih del s soglasjem odgovorne osebe službe za varnost in zdravje pri delu. Ob vsaki bistveni spremembi pogojev varnosti in zdravja pri delu je treba načrt obrambe in reševanja po istem postopku uskladiti.

Načrta obrambe in reševanja morajo imeti glavni tehnični vodja, vodja reševalne službe in služba varnosti in zdravja pri delu.

Tehnični vodja je odgovoren, da se enkrat na leto in po vsaki pomembni spremembi pogojev varnosti in zdravja pri delu opravijo ustrezne vaje z zaposlenimi na obratu in odgovornimi osebami oziroma službami izvajalca rudarskih del. Podrobnejše pogoje določi tehnični vodja v soglasju z odgovornimi osebami in službami izvajalca rudarskih del.

53. člen

Izvajalec rudarskih del mora na delovišču izvajati ukrepe, s katerimi zagotavlja zaščito pred pojavljanjem, odkrivanje in borbo proti požarom in preprečevanje prisotnosti eksplozivnih in/ali zdravju škodljivih snovi v ozračju delovišča. Te ukrepe predpiše v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu.

54. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti merjenje koncentracij eksplozivnih in/ali zdravju škodljivih snovi v ozračju delovišča.

V splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu mora izvajalec rudarskih del navesti mesta, kjer morajo biti nameščene naprave za avtomatično in kontinuirano merjenje koncentracij plinov. Izmerjene vrednosti morajo biti registrirane in shranjene na način, ki ga določi odgovorna oseba službe varnosti in zdravja pri delu.

Na deloviščih iz prvega odstavka mora izvajalec rudarskih del namestiti naprave za avtomatično alarmiranje in za prekinitev dovoda energije iz električnih napeljav, kakor tudi do motorjev z notranjim izgorevanjem.

55. člen

Kajenje je prepovedano na vseh področjih, kjer obstaja nevarnost eksplozije ali požara.

Uporaba odprtega ognja ali izvajanje del, ki bi lahko povzročila nevarnost vžiga, je prepovedano, dokler se ne izvedejo varnostni ukrepi, s katerimi se preprečiti nastanek požara ali eksplozije.

2. Preprečevanje eksplozij

56. člen

Izvajalec rudarskih del mora uvesti in izvajati ukrepe, s katerimi preprečuje nastajanje in zbiranje eksplozivnih mešanic vnetljivih plinov z zrakom. Na področjih, kjer obstaja nevarnost eksplozije, mora izvajalec rudarskih del še dodatno izvajati ukrepe za preprečitev vžiga eksplozivnih mešanic.

Izvajalec rudarskih del mora v načrtu obrambe in reševanja urediti tudi varovanje pred eksplozijami, v katerem podrobno opredeli potrebno opremo in ukrepe.

3. Varovanje pred zdravju škodljivimi ozračji

57. člen

Če se v ozračju delovišča zbirajo zdravju škodljive snovi, ali če se utegnejo tam zbirati, mora izvajalec rudarskih del izvesti ukrepe, s katerimi:

- prepreči njihovo razširjanje v ozračje delovišča;
- zagotavlja njihovo odstranjevanje z odsesavanjem na izvoru;
- razredči njihove koncentracije pod mejno vrednost.

Izvajalec rudarskih del mora ukrepe iz prejšnjega odstavka izvajati na takšen način, da to ne predstavlja tveganja za zdravje delavcev. Ukrepi, ki jih izvajalec rudarskih del uporabi, morajo zagotoviti tako koncentracijo zdravju škodljivih snovi v ozračju delovišča, ki ne ogroža več zdravja delavcev in je v skladu s posebnimi predpisi.

58. člen

Izvajalec rudarskih del mora delavcem na delovišču, na katerem bi lahko bili izpostavljeni škodljivemu ozračju, dati na razpolago ustrezno osebno varovalno opremo za varovanje dihal in opremo za oživiljanje. Ta oprema mora imeti certifikat za uporabo v jamskih pogojih, ki ga izda pooblaščen ustanova.

Če so v ozračju delovišča strupeni plini, ali pa se lahko tam pojavijo, se mora v načrtu obrambe in reševanja podrobno določiti potrebna oprema ter potrebni varnostni ukrepi.

Načrt obrambe in reševanja mora biti vedno dostopen odgovornemu nadzorniku.

4. Poti za umik in izhodi v sili

59. člen

V primeru nevarnosti mora biti delavcem omogočeno, da se čim hitreje varno umaknejo z ogroženih delovnih mest.

Poti za umik in izhodi v sili morajo biti vedno proste in morajo biti po najkrajši poti speljane na prosto ali do varnega področja, varnega zbirnega mesta ali do varne evakuacijske točke.

Število, razpored in dimenzije poti ter izhodov v sili morajo ustrezati velikosti delovišča, zasedenosti z opremo in največjemu številu oseb, ki so lahko prisotne.

Delovni prostori in prostori za odmor morajo imeti najmanj dve ločeni poti za umik, ki morata biti kar se da daleč narazen ter biti speljani na varno področje, na varno zbirno mesto ali pa k varni točki za evakuacijo.

Če gre za zgradbe, se morajo vrata izhodov v sili odpirati navzven, če pa to ni možno, morajo biti nameščena drsna vrata.

Vrata izhodov v sili ne smejo biti zaklenjena ali zapahnjena z zunanje strani.

Poti za umik in izhodi v sili in k njim speljane dostopne poti in vrata, morajo biti dobro prehodni ter brez raznega odloženega materiala, tako da jih je možno vedno uporabiti brez ovir.

Poti za umik in izhodi v sili morajo biti opremljeni z varnostno razsvetljavo za slučaj izpada redne razsvetljave.

Poti za umik in izhodi v sili morajo biti označeni z varnostnimi znaki v skladu s posebnimi predpisi.

5. Zračenje zaprtih delovnih prostorov

60. člen

Za zagotovitev zadostne količine svežega zraka v zaprtih delovnih prostorih morajo biti izvedeni potrebni ukrepi, ki upoštevajo značilnosti delovnih procesov ter fizične aktivnosti delavcev pri delu.

V primeru, da se za zračenje uporabljajo prezračevalne naprave, morajo biti te vzdrževane tako, da so stalno usposobljene za obratovanje. Vsako prekinitev zračenja mora signalizirati opozorilni sistem povsod, kjer je to nujno za zaščito zdravja delavcev. Klimatske naprave ali naprave za umetno prezračevanje morajo obratovati tako, da delavci zaradi njihovega obratovanja niso izpostavljeni prepihu.

Vsako odlaganje zdravju škodljivih snovi ali onesnazevanje, ki bi lahko zaradi svojih lastnosti povzročila onesnaženje ozračja na delovišču, je potrebno takoj odstraniti.

6. Temperatura v delovnih prostorih

61. člen

Med delovnim časom morajo biti delovni prostori ogreti na temperaturo, ki je prilagojena značilnostim delovnega procesa in fizičnim naporom na njih zaposlenih delavcev.

V prostorih za odmor in dežurstvo, garderobah, kopalnicah in straniščih, jedilnicah in prostorih za prvo pomoč mora biti temperatura prilagojena namenu teh prostorov.

Okna, svetlobni jaški in steklene površine morajo biti opremljeni z ustreznimi zastori, ki so prilagojeni značilnostim dela na delovišču in ki preprečijo neugodne vplive sončnih žarkov na toplotne razmere v prostoru.

7. Tla, stene, stropi in strehe delovnih prostorov

62. člen

Tla v delovnih prostorih morajo biti trdna, brez nevarnih izboklin, lukenj in podobnih neravnin ter odporna proti drse-

nju in ustrezno toplotno izolirana glede na značilnosti proizvodnje in fizični napor delavcev pri delu.

V delovnih prostorih morajo biti površine tal, sten in stropov takšne, da jih je možno čistiti ali prepleskati, oziroma vzdrževati v skladu s higienskimi standardi.

Prozorne ali prosojne stene, še posebno steklene stene v bližini transportnih poti, morajo biti izdelane iz nelomljivega materiala, vidno označene in zavarovane na takšen način, ki prepreči stik delavcev s takšnimi stenami ali poškodb delavcev ob njihovem razbitju.

Brez ustrezne opreme, ki zagotavlja delavcem varno delo, je dostop na strehe, ki so pokrite z lomljivo kritino, prepovedan.

8. Naravna in umetna razsvetljava

63. člen

Razsvetljava na deloviščih mora biti taka, da delavcem omogoča varno in zdravo delo.

Delovišča morajo biti razsvetljena z naravno svetlobo. Ob upoštevanju neugodnih vremenskih razmer morajo biti delovišča opremljena še z ustrezno umetno razsvetlavo zadostne svetilnosti, ki zagotavlja delavcem ustrezno varnost in zdravje pri delu.

Vrsta razsvetljave delovnih prostorov ter povezovalnih prehodov mora biti tako izbrana in izvedena, da način razsvetljave ne predstavlja tveganj za poškodbe delavcev.

Delovišča, na katerih so delavci izpostavljeni nevarnosti, če umetna razsvetljava odpove, morajo biti opremljena z varnostno razsvetlavo ustrezne svetilnosti.

Razsvetljava mora biti projektirana tako, da zagotavlja stalno osvetlitev območij, na katerih se nahajajo komandni pulti, poti za umik in nakladalne površine ter druga nevarna območja.

Na deloviščih, ki so le priložnostno zasedena z delavci, se obveznost iz prvega odstavka tega člena nanaša le na čas, ko so na njih prisotni delavci.

9. Okna in svetlobni jaški

64. člen

Okna, svetlobni jaški in prezračevalne naprave, katere je treba odpirati, zapirati ali kako drugače uravnati, morajo biti projektirane tako, da je možno uravnavanje izvajati varno. Okna, svetlobni jaški in prezračevalne naprave morajo biti nameščene tako, da ne predstavljajo nevarnosti za poškodbe delavcev, če so odprte.

Delavci morajo imeti na razpolago pripomočke za varno čiščenje oken in svetlobnih jaškov.

10. Vrata

65. člen

Razpored, število in dimenzije vrat ter material za njihovo izdelavo, se mora določiti glede na namen uporabe delovnih prostorov in glede na način njihove uporabe.

Nihajna vrata morajo biti izdelana iz prozornega materiala ali pa morajo imeti vgrajena prozorna okna. Prozorna vrata morajo biti vidno označena v višini oči.

V primeru, da prozorne ali prosojne površine v vratih niso izdelane iz nelomljivih materialov, tako da obstaja nevarnost, da bi se delavci poškodovali ob njihovem razbitju, morajo biti prozorne površine zaščitene pred razbitjem.

Drsna vrata morajo biti opremljena z varnostno napravo, da se prepreči, bodisi njihovo snetje ali pa iztiritev.

Vrata, ki se odpirajo navzgor, morajo biti opremljene z mehanizmom, ki prepreči njihov padec.

Vrata vzdolž poti za umik morajo biti vidno označena. Zagotovljeno mora biti, da se ob vsakem času in brez posebne pomoči lahko odprejo od znotraj ter odpiranje v primeru zasedenosti delovnih mest.

V neposredni bližini vrat, ki so namenjene za vozila, morajo biti še dodatna vrata za ljudi, ki jim morajo omogočiti varen prehod. Takšna vrata morajo biti vidno označena in vedno prehodna brez ovir.

Mehanska vrata morajo delovati tako, da ni nevarnosti za poškodbe delavcev.

Za zagotovitev umika v primeru nevarnosti morajo biti mehanska vrata opremljena z dobro vidnimi in dostopnimi napravami za ročno odpiranje vrat, če se sama ne odprejo ob izpadu električne energije.

Če so za preprečitev dostopa do določenega mesta nameščene verige ali podobne priprave, morajo biti te dobro vidne in označene z varnostnimi znaki.

11. Transportne poti

66. člen

Delovišča morajo imeti varne dostope, ki morajo v primeru nevarnosti delavcem omogočati hiter in varen umik.

Transportne poti, stopnišča, prehodi s pritrjenimi lestvami, površine za nakladanje in dovoz, morajo biti dimenzionirani in razporejeni tako, da glede na namen njihove uporabe zagotavljajo neovirano in varno gibanje oseb in vozil, predvsem pa, da ne prihaja do ogrožanja oseb, ki se nahajajo v bližini transportnih poti.

Dimenzije poti, ki so namenjene ljudem in/ali transportu materiala in ljudi, morajo biti dimenzionirane glede na število možnih uporabnikov in namena uporabe.

67. člen

Če se uporabljajo na transportnih poteh prevozna sredstva, mora biti zagotovljena zadostna varnostna razdalja med ljudmi in vozili. Zadostna varnostna razdalja mora biti zagotovljena tudi med transportnimi potmi za vozila in vrati, zapornicami, prehodi za ljudi, podhodi ter stopnišči. Transportne poti in dostopi morajo biti vidno označeni.

12. Nevarna področja

68. člen

Če obstajajo na delovnem prostoru nevarna področja, na katerih nastopajo za delavce posebna tveganja za padec v globino ali da nanje z višine padejo predmeti, morajo biti takšna področja opremljena z napravami, ki preprečujejo nepooblaščenim delavcem vstop na ta področja. Nevarna področja morajo biti vidno označena.

Ustrezni ukrepi morajo biti izvedeni za zavarovanje pooblaščenih delavcev, ki vstopajo na nevarna področja.

13. Velikost in prostornina delovnih prostorov – proste površine na delovnem mestu

69. člen

Delovni prostori morajo imeti površino, višino in prostornino v skladu s posebnimi predpisi.

Proste površine, ki so namenjene gibanju delavcev v delovnih prostorih, morajo biti takšne, da jim omogočajo svobodno gibanje ter varno izvajanje del.

14. Prostori za odmor

70. člen

Delavcem mora biti zagotovljen prostor za odmor, če varnost in zdravje delavcev glede na način izvajanja del to zahteva. Prostor za odmor ni potreben, če delavci delajo v pisarnah ali podobnih delovnih prostorih, kjer je možna ustrezna sprostitev med odmori.

Prostori za odmor morajo biti dovolj veliki glede na število zaposlenih in lahko dostopni. Opremljeni morajo biti z ustreznim številom miz in sedežev z naslonjali. V prostorih za odmor morajo biti uvedeni ukrepi za zaščito nekadilcev pred tobačnim dimom.

V primerih, ko prihaja med delovnim časom do pogostih prekinitev delovnega procesa, in ko delavci v času pripravljenosti med temi prekinitvami nimajo na razpolago prostora za odmor, jim morajo biti zagotovljeni drugi prostori, če to zahteva varnost in zdravje delavcev. V takšnih prostorih morajo biti uvedeni ukrepi za zaščito nekadilcev pred tobačnim dimom.

15. Zunanji delovni prostori

71. člen

Delovna mesta, transportne poti in druga področja ali zunanje naprave, na katera vstopajo ali na njih izvajajo delavci svoje delovne naloge, morajo biti tako organizirana, da se lahko na njih vozila in pešci varno gibljejo. Zunanja delovišča morajo imeti zagotovljeno ustrezno umetno razsvetljavo, če naravna osvetlitev ni zadostna.

72. člen

Če so delavci zaposleni na zunanjih deloviščih, morajo biti delovna mesta urejena tako, da:

- so delavci zavarovani pred neugodnimi vremenskimi razmerami in padajočimi predmeti;
- so delavci zavarovani pred škodljivim hrupom, plini, parami in prahom;
- omogočajo delavcem v primeru nevarnosti hitro zapustiti delovna mesta oziroma da omogočajo hitro reševanje in nudenje prve pomoči;
- so delavci zavarovani pred zdrsom ali padcem.

16. Upoštevanje potreb nosečih žena in doječih mater

73. člen

Nosečim ženam in doječim materam mora biti na primeren način omogočeno, da se lahko uležejo in odpočijejo.

17. Upoštevanje potreb invalidnih delavcev

74. člen

Delovišča morajo biti urejena tako, da so upoštewane tudi potrebe invalidnih delavcev. To se nanaša še posebej na vrata, prehode, stopnišča, prhe, umivalnike, stranišča in delovna mesta, na katerih so že zaposleni invalidni delavci, ali pa če se predvideva njihova zaposlitev.

V. DODATNE ZAHTEVE ZA UREJENOST DELOVIŠČ NA KOPNEM

1. Odkrivanje in gašenje požarov

75. člen

V splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu mora izvajalec rudarskih del za delovišča, na katerih se izvajajo

pridobivalna, gradbena, montažna ali vzdrževalna dela, določiti ukrepe za preprečevanje in odkrivanje požarov. Ukrepi morajo zagotoviti hitro in učinkovito gašenje odkritih požarov.

Izvajalec rudarskih del mora delovišča opremiti z ustrezno opremo za gašenje požarov, v primeru velike požarne ogroženosti pa tudi s požarnimi detektorji in z alarmnimi sistemi. Oprema za gašenje požarov mora biti delavcem lahko dostopna in enostavna za uporabo. Oprema za gašenje požarov mora biti na mestih, kjer se hrani, zavarovana pred mehanskimi poškodbami in toploto.

Izvajalec rudarskih del mora za posamezno delovišče sprejeti požarni načrt, v katerem določi vse potrebne ukrepe za odkrivanje, preprečevanje in gašenje požarov. Načrt mora biti na razpolago delavcem na delovišču.

V skladu s tveganji, ki so opredeljena v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu, je potrebno na vseh ogroženih delovnih mestih zagotoviti ustrezne sisteme za odkrivanje in gašenje požarov ter alarmiranje, kamor spadajo zlasti:

- sistemi za odkrivanje požarov in alarmiranje;
- požarni hidranti, vodovodne napeljave in gasilne cevi;
- sistemi za poplavljanje z vodo;
- sistemi za avtomatsko gašenje s peno, vodo in drugimi mediji;
- sistemi za odstranjevanje plinov;
- prenosni gasilniki;
- oprema za gasilce.

Sistemi za odkrivanje in javljanje požarov morajo biti ločeni od ostalih sistemov ali pa morajo biti ustrezno zavarovani pred poškodbami na tak način, da njihova funkcija tudi v primeru požara ostane operativna. Če to ni možno, je treba takšne sisteme podvojiti.

Oprema za gašenje požarov mora biti označena v skladu s posebnimi predpisi. Oznake morajo biti obstojne in nameščene na primernih mestih.

2. Zagotovitev daljinskega upravljanja v nujnih primerih

76. člen

V splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu mora biti določen sistem za daljinsko upravljanje z varnega mesta v nujnih primerih. Ta mora vključevati nadzorne postaje na primernih lokacijah, varna zbirališča in evakuacijske postaje. Oprema mora vključevati sisteme, s katerimi se izolirajo in zapirajo vrtine, strojna oprema, cevovodi, v primeru zaprtih prostorov pa tudi zračenje.

3. Komunikacijski in alarmni sistemi

77. člen

Vsako delovišče, na katerem so prisotni delavci, mora biti opremljeno z alarmnim sistemom, ki oddaja takšen zvočni in svetlobni alarmni signal, da je vsak delavec na delovišču v primeru nevarnosti zagotovo opozorjen na nevarnost. Zvočni signal mora biti tako močan, da ga je možno razločno slišati v vseh delih delovišča, kjer so delavci prisotni. Alarmne naprave morajo biti na ustreznih mestih, ki morajo biti lahko dostopna, opremljene s stikali za ročni vklop.

Če delavci izvajajo dela na delovišču, ki ni stalno zasedeno z delavci, morajo imeti na razpolago ustrezne komunikacijske pripomočke. Komunikacija mora biti zagotovljena tudi med deloviščem, vodstvom izvajanja del in reševalnimi službami.

4. Zagotovitev varnega zbirališča in vodenje poimenskega seznama

78. člen

V splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu morajo biti določena varna zbirališča na mestih, kamor se v primeru nevarnosti umaknejo delavci. Na zbirališču se morajo izvajati ustrezni ukrepi, s katerimi se zagotovi varnost in red. Evakuacijske točke in zbirališča morajo biti lahko dostopna in zaščitena pred vročino, dimom in učinki eksplozij.

Na vsakem delovišču se mora voditi poimenski seznam prisotnih oseb, z navodili, ki jih določi tehnični vodja, pa mora biti določeno, kam se katere osebe umaknejo v primeru nevarnosti. Seznam mora biti ažuren.

Seznam oseb, ki so jim v primeru nevarnosti dodeljene posebne naloge, mora biti obešen na vidnem mestu na delovišču. Njihova imena morajo biti zabeležena v pisnih navodilih iz 38. člena tega pravilnika.

5. Oprema za evakuacijo in umik

79. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ustrezne naprave za umik in reševanje, ki omogočajo delavcem v primeru nevarnosti takojšen in varen umik z delovišča. Delavci morajo biti usposobljeni za ustrezno ravnanje in za izvajanje potrebnih ukrepov v primerih nevarnosti.

80. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ustrezno opremo za reševanje in umik, ki mora biti razporejena na dostopnih mestih ter pripravljena za takojšnjo uporabo. Takšna mesta morajo biti označena v skladu s posebnimi predpisi.

Kadar je uporaba poti za umik v sili otežena zaradi naravnih ali umetnih ovir ali če se v ozračju lahko pojavijo zdravju škodljive snovi, morajo biti delavcem na razpolago samoreševalni dihalni aparati za takojšnjo uporabo na delovnem mestu.

Delavci morajo biti za uporabo samoreševalnih dihalnih aparatov praktično usposobljeni.

81. člen

Izvajalec rudarskih del mora delavce usposobiti za uporabo opreme za umik in izvajanje potrebnih ukrepov v primerih nevarnosti. V ta namen mora v rednih intervalih na vseh običajnih deloviščih organizirati ustrezne vaje.

Namen teh vaj je usposabljanje delavce in preverjanje usposobljenosti delavcev, ki so jim v primeru nevarnosti poverjene posebne naloge v zvezi z uporabo, rokovanjem in delovanjem varnostne in reševalne opreme. Če je potrebno, morajo biti za to usposobljeni vsi delavci. Konkretna ureditev umika je določena z načrtom obrambe in reševanja, ki je sestavni del splošnega akta o varnosti in zdravju pri delu.

6. Zahteve za urejenost pomožnih prostorov

a) Garderobe

82. člen

Delavcem morajo biti na razpolago ustrezne garderobe, če morajo zaradi značilnosti njihovega dela, zdravstvenih ali drugih razlogov nositi delovne obleke, če nimajo za preoblačenje na razpolago drugega primerne prostora.

Garderobe morajo biti ustrezno dimenzionirane, opremljene pa morajo biti s stoli, klopmi in garderobnimi omarica-

mi ali obešali, ki omogočajo vsakemu delavcu, da med delom varno spravi svojo obleko in druge osebne stvari.

Če garderobe niso potrebne, mora biti vsakemu delavcu zagotovljeno mesto za shranitev njegovih oblačil.

Če delavci med delom prihajajo v stik z nevarnimi snovi, blatom ali vodo, morajo biti garderobne omarice ali obešala za delovno obleko ločene od tistih za čista oblačila. V garderobah morajo imeti delavci na razpolago naprave za sušenje mokrih delovnih oblek.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ločene garderobe za moške in ženske, če to ni mogoče, pa mora zagotoviti njihovo ločeno uporabo.

Garderobe morajo biti urejene in vzdrževane v skladu s predpisi.

b) Kopalnice in umivalnice

83. člen

Izvajalec rudarskih del mora delavcem zagotoviti primerne kopalnice, če to zahtevajo narava dela in zdravstveni razlogi. Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ločene kopalnice za moške in ženske. Če to ni mogoče, pa njihovo ločeno uporabo.

Kopalnice s prhami morajo biti dovolj velike, da omogočajo vsakemu delavcu neovirano umivanje in primeren higienski standard. Prhe morajo biti opremljene z vročo in mrzlo tekočo vodo.

Če kopalnice niso potrebne, morajo biti v bližini delovnih mest in garderob na razpolago umivalnice z vročo in mrzlo tekočo vodo.

Umivalnice morajo biti ločene za moške in ženske. Če to ni mogoče, pa se mora zagotoviti njihova ločena uporaba.

Kopalnice in umivalnice morajo biti urejene in vzdrževane v skladu s predpisi.

c) Stranišča

84. člen

V bližini delovnih mest, sob za odmor, garderob ter kopalnic in umivalnic, mora izvajalec rudarskih del zagotoviti ustrezno število stranišč z umivalniki.

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ločena stranišča za moške in ženske. Če to ni mogoče, pa njihovo ločeno uporabo.

Stranišča morajo biti urejena in vzdrževana v skladu s predpisi.

7. Oprema in prostori za prvo pomoč

85. člen

Oprema za prvo pomoč mora biti na razpolago na vseh mestih, kjer to zahtevajo delovne razmere ter vrsta aktivnosti delavcev pri delu. Oprema mora biti označena z ustreznimi oznakami in lahko dostopna.

Glede na velikost obrata ali dislociranega delovišča, naravo njegove dejavnosti ter pogostost delovnih nesreč, mora biti zagotovljen eden ali več prostorov za prvo pomoč. V teh prostorih morajo biti izobešena navodila za nudenje prve pomoči. Prostor za prvo pomoč morajo biti opremljeni s potrebnimi pripomočki in opremo za prvo pomoč, omogočen pa mora biti dostop z nosili. Prostor mora biti označen v skladu s posebnimi predpisi.

Oprema za prvo pomoč mora biti na razpolago tudi na drugih mestih, kjer to zahtevajo delovne razmere.

Mesta, kjer je ta oprema shranjena, morajo biti ustrezno označena in lahko dostopna. Za uporabo razpoložljive

opreme za prvo pomoč mora biti usposobljeno zadostno število delavcev.

8. Prometne poti

86. člen

Kadar se na delovnih mestih ali v njihovi bližini uporabljajo vozila na motorni pogon, mora biti njihovo gibanje urejeno s posebnimi predpisi internega transporta.

VI. DODATNE ZAHTEVE ZA UREJENOST DELOVIŠČ NA MORJU

1. Splošno

87. člen

Izvajalec rudarskih del, ki je odgovoren za delovišče na morju, mora zagotoviti, da so v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu vključeni vsi ukrepi za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev pri rednem obratovanju kot v kritičnih situacijah.

V splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu mora izvajalec rudarskih del:

- opredeliti posebne vire nevarnosti na delovnih mestih, vključno s tistimi, ki izhajajo iz spremljajočih dejavnosti, in ki bi lahko imele resne posledice za zdravje in varnost delavcev;
- oceniti tveganja iz prve alinee;
- sprejeti ustrezne varnostne ukrepe za nadzor tveganj iz druge alinee, še posebej pa za učinkovito in nadzorovano evakuacijo v nujnih primerih;
- vzpostaviti učinkovit sistem vodenja v normalnih in kritičnih razmerah.

88. člen

Izvajalec rudarskih del mora pri načrtovanju in izvajanju zahtevnejših faz delovnih postopkov na skupnem delovišču spoštovati procedure, ki so določene v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu, pri tem pa izvajati vse predpisane in potrebne ukrepe za zagotovitev varnosti vseh prisotnih oseb. Različni izvajalci del, ki izvajajo dela na istem delovišču, morajo pri določanju ukrepov za varnost in zdravje pri delu sodelovati.

2. Odkrivanje in gašenje požarov

89. člen

Za odkrivanje in gašenje požarov se smiselno uporabljajo določbe tega pravilnika, ki se uporabljajo za delovišča na kopnem.

Če je potrebno, se postavijo požarne bariere, s katerimi je mogoče požarno varno ločiti med seboj posamezna delovišča, objekte ali prostore.

3. Zagotovitev daljinskega upravljanja v nujnih primerih

90. člen

Za ureditev daljinskega upravljanja v nujnih primerih se smiselno uporabljajo določbe tega pravilnika, ki se uporabljajo za delovišča na kopnem.

4. Komunikacijski in alarmni sistemi

91. člen

Za ureditev komunikacijskih in alarmnih sistemov se smiselno uporabljajo določbe tega pravilnika, ki se uporabljajo za delovišča na kopnem.

5. Zagotovitev varnega zbirališča in vodenje poimenskega seznama prisotnih

92. člen

Za zagotavljanje varnega zbirališča in vodenje poimenskega seznama prisotnih se smiselno uporabljajo določbe tega pravilnika, ki se uporabljajo za delovišča na kopnem.

6. Oprema za umik in reševanje

93. člen

Izvajalec rudarskih del mora na vsakem delovišču zagotoviti opremo za umik in reševanje, ki omogočajo delavcem v primeru nevarnosti takojšen in varen umik.

Izvajalec rudarskih del mora delavce usposobiti za ustrezno ravnanje v nujnih primerih in jih še posebej izuriti v tehnikah preživetja in pri tem upoštevati merila, ki so določena v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu.

Za vsak vrtni postroj v morju mora biti v splošnem aktu določen ustrezen odzivni čas.

94. člen

Izvajalec rudarskih del mora zagotoviti ustrezno reševalno opremo, ki mora biti razporejena na dostopnih mestih ter pripravljena za takojšnjo uporabo. Na vsakem delovnem mestu morajo biti zagotovljena ustrezna in zadostna evakuacijska sredstva za primer nevarnosti ter sredstva za neposreden umik v morje oziroma vodo.

95. člen

Izvajalec rudarskih del mora sestaviti načrt reševanja v morju oziroma vodi in evakuacijo delovnih mest v sili.

Načrt reševanja iz prejšnjega odstavka mora določati uporabo plovil in helikopterjev v pripravljenosti ter vključevati merila, ki zadevajo zmogljivost in reakcijski čas plovil in helikopterjev v pripravljenosti.

Plovila v pripravljenosti morajo biti opremljena tako, da izpolnjujejo zahteve glede evakuacije in reševanja.

96. člen

Vsako reševalno plovilo, kot so rešilni čoln, rešilni splav, rešilni pas ali rešilni jopič, mora biti:

- primerno in opremljeno za ohranjanje življenja za dovolj dolgo obdobje;
- na razpolago v zadostni količini za vse prisotne delavce;
- takšne vrste, ki ustreza delovnemu mestu;
- izdelano iz ustreznih materialov glede na njihovo funkcijo in okoliščine uporabe, ter vedno pripravljeno za takojšnjo uporabo;
- takšne barve, ki je na vodi dobro vidna, ter opremljeno s pripravami za pritegnitev pozornosti reševalcev.

Reševalna oprema mora biti v vsakem času na razpolago za takojšnjo uporabo.

7. Praktično usposabljanje delavcev za ukrepanje v nujnih primerih

97. člen

Izvajalec rudarskih del mora za delavce na delovišču, na katerem običajno delajo, v rednih časovnih obdobjih organizirati praktična usposabljanja za ukrepanje v nujnih primerih, pri katerih se:

- delavci seznanijo z opremo za nujne primere in njenim delovanjem, se naučijo ravnati z njo, in da se preveri uspešnost opravljanja takšnih nalog;
- vsa oprema, ki se uporablja pri urjenju, pregleda, očisti, napolni ali nadomesti, ter vrne na mesto, kjer je običajno shranjena;
- preveri delovanje reševalnih plovil.

8. Zahteve za urejenost pomožnih prostorov

98. člen

Glede garderob, kopalnic in umivalnic, stranišč in opreme za prvo pomoč se smiselno uporabljajo določbe tega pravilnika, ki veljajo za delovišča na kopnem.

9. Prostori za nastanitev

99. člen

Izvajalec rudarskih del mora delavcem, če to zahteva vrsta, obseg in trajanje delovnih operacij, zagotoviti prostore za nastanitev. Prostori za nastanitev morajo biti:

- zavarovani pred eksplozijo in požarom, dimom in plini;
- opremljeni s prezračevalnimi, grelnimi in osvetljevalnimi napravami;
- zavarovani pred hrupom, vonji in hlapi z drugih območij, ki bi lahko bili zdravju škodljivi, ter pred neprijaznim vremenom;
- ločeni od delovišč in dovolj stran od nevarnih področij.

Prostore za nastanitev in njihovo opremo je treba primerno vzdrževati.

100. člen

Prostori za nastanitev morajo imeti dovolj postelj ali pogradov za osebe, za katere se pričakuje, da bodo v prostorih spali. Prostori za nastanitev morajo biti dovolj veliki, da lahko tisti, ki v njih bivajo, shranijo svoja oblačila in osebno prtljago.

Zagotovljeni morajo biti ločeni spalni prostori za moške in ženske.

101. člen

V prostorih za nastanitev morajo biti kopalnice s prhami in umivalniki z vročo in mrzlo tekočo vodo. Kopalnice morajo biti dovolj prostorne, da vsakemu delavcu omogočajo neovirano umivanje v ustreznih higienskih razmerah.

Kopalnice morajo biti ločene za moške in ženske, če to ni mogoče, pa mora zagotoviti njihovo ločeno uporabo.

102. člen

Prostori za nastanitev morajo imeti zadostno število stranišč z umivalniki.

Stranišča morajo biti ločena za moške in ženske, če to ni mogoče, pa mora zagotoviti njihovo ločeno uporabo.

10. Helikopterske operacije

103. člen

Ploščadi za helikopterje na delovnih prostorih morajo biti dovolj velike in nameščene tako, da zagotavljajo neoviran dostop, ki tudi največjemu helikopterju omogoča uporabo ploščadi v najbolj neugodnih razmerah, ki se jih predvideva za helikopterske operacije.

Helikopterska ploščad mora biti načrtovana in zgrajena tako, da ustreza namenu uporabe.

104. člen

V neposredni bližini pristajalnega območja za helikopterje mora biti zagotovljena in shranjena oprema, ki je potrebna za uporabo ob nesrečah, v katerih so udeleženi helikopterji.

Na objektih, kjer so nastanjeni delavci, mora biti na helikopterski ploščadi med manevri helikopterja na voljo dovolj izurjenega osebja za ukrepanje v sili.

11. Določanje položaja objektov na morju oziroma vodi – varnost in stabilnost

105. člen

Pri določanju položaja objektov na morju oziroma vodi mora izvajalec rudarskih del sprejeti potrebne ukrepe in določiti opremo za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev, ki izvajajo dela povezana z globinskim vrtanjem. Uporabljena oprema in postopki morajo biti takšni, da zmanjšujejo tveganja za varnost in zdravje delavcev, ki izvajajo dela povezana z globinskim vrtanjem, ob upoštevanju tako normalnih kot kritičnih razmer pri delu.

Aktivnosti pri določanju položaja objektov na morju oziroma vodi mora izvajalec rudarskih del izvajati tako, da je zagotovljena stabilnost in varnost takšnih objektov.

TRETJI DEL – TEHNIČNI UKREPI

I. SPLOŠNE ZAHTEVE

106. člen

Za vsako vrtino, eksploatacijsko polje in objekt oziroma skupino objektov vodi izvajalec, ki raziskuje in izkorišča nafto, zemeljske pline in slojne vode, ustrezno dokumentacijo v skladu z veljavnimi predpisi.

107. člen

Izvajalec mora kot dokumentacijo izdelati tudi tele osnovne karte in profile:

- pregledno karto prostora, na katerem opravlja raziskovanja, oziroma njihovih delov;
- geološko karto prostora, na katerem opravljajo raziskovanja, oziroma njegovih delov, in sicer:
  - pregledno geološko karto,
  - podrobno geološko karto;
- karto geofizikalnih meritev (gravimetrije, magnetometrije, seizmike oziroma geoelektrike);
- geološko karto eksploatacijskega polja;
- topografsko karto eksploatacijskega polja;
- geološke profile, in sicer:
  - geološki profil značilnih vrtin,
  - geološki profil eksploatacijskega polja.

Kartografsko dokumentacijo iz prvega odstavka tega člena je treba spremeniti po vsaki spremembi na prostoru,

na katerem se raziskujejo in izkoriščajo nafta, zemeljski plini in slojne vode.

Pri vrtanju vrtin za raziskovanje nad 30 m globine mora izvajalec izvajati dela skladno s tehnično dokumentacijo za izvajanje del. Tehnična dokumentacija za hidrogeološko ali geomehansko vrtanje, katera mora glede na namen in obseg smiselno vsebovati dokumentacijo iz prvega odstavka tega člena, je lahko v obliki veljavnega tipskega rudarskega projekta.

108. člen

Geodetske meritve za izdelavo kart in profilov iz prejšnjega člena tega pravilnika se opravljajo po posebnih tehničnih predpisih.

II. VRTALNE NAPRAVE IN PRIPRAVE

109. člen

Za električne motorje, priprave in napeljave, ki se uporabljajo pri raziskovanju in izkoriščanju nafte, zemeljskih plinov in slojnih voda, se uporabljajo predpisi o njihovi konstrukciji in uporabi v posameznih nevarnostnih conah.

Za električne motorje, priprave in napeljave, ki se uporabljajo pri raziskovalnem vrtanju, se uporabljajo predpisi o njihovi konstrukciji v posameznih nevarnostnih conah.

Določila členov iz tega poglavja se smiselno uporabljajo za male garniture za potrebe geomehanskega in strukturalnega vrtanja, kakor tudi za vrtalne naprave za hidrogeološko vrtanje.

110. člen

Zgorevalni motorji, ki se uporabljajo pri vrtanju in aktiviranju ter preskušanju vrtin, morajo biti konstruirani tako, da s svojimi sesalnimi in izpušnimi pripravami ter drugimi svojimi deli ne morejo povzročiti vžiga vnetljivih zmesi plinov ali par.

Priprava za izpušne pline iz prvega odstavka tega člena ne sme imeti na zunanjih površinah višje delovne temperature od 350 °C.

Zgorevalni motorji morajo imeti pripravo za hitro gašenje ob nevarnosti.

111. člen

Za tlačne posode se uporabljajo predpisi o tehničnih normativih zanje.

Zaščitne in druge cevi za dela v vrtini morajo biti izdelane po ustreznih veljavnih standardih.

Naprave in opremo pod tlakom je treba redno pregledovati v skladu z veljavnimi predpisi.

112. člen

Prenosni rezervoarji za izplako morajo biti take konstrukcije, da zdržijo potrebne napetosti.

Če gre za raziskovanje in izkoriščanje nafte, zemeljskega plina ali slojnih voda, morajo imeti prenosni rezervoarji cevi za odvod plinov s pripravo za prekinitve plamena, priprave za zapiranje, odprtine za čiščenje in priključek za ozemljitev.

113. člen

Prenosni rezervoarji za nafto ali naftne derivate, ki se uporabljajo pri obdelavi vrtin in drugih rudarskih delih v vrtini, morajo biti pokriti.

114. člen

Za rezervoarje za priročno uskladiščenje pogonskega goriva, ki držijo več kot 250 litrov in ki so sestavni del vrtalne naprave za aktiviranje ali preskušanje vrtine ali za druga rudarska dela, se uporabljajo normativi iz 112. člena tega pravilnika.

Rezervoarji morajo biti dvoplaščni in morajo imeti kazalce nivoja.

115. člen

Pretakališča, tirnice in tirniške priprave morajo biti izdelani po veljavnih predpisih.

116. člen

Na stolpu vrtalne naprave mora biti na vidnem mestu plošča z naslednjimi podatki: ime proizvajalca, ki je izdelalo stolp, leto izdelave stolpa ter dovoljena maksimalna obremenitev stolpa.

117. člen

Delovna ploščad stolpa mora biti izdelana iz trdnega materiala in izvedena tako, da zagotavlja varno delo.

Če je delovna ploščad več kot 1 m nad tlemi, mora biti ograjena z najmanj 1 m visoko zaščitno ograjo, ki ima pri dnu 0,15 m visok robnik.

Prag, na katerega se postavijo vrtalne cevi, mora biti pritrjen tako, da se cevi ne morejo premikati ali odvrteti.

Med nezavarovanimi premičnimi pripravami, postavljenimi na podaljšku delovne ploščadi stolpa, mora biti najmanj 0,80 m prostega prostora za prehod. Če je širina prostora manjša, prehod ni dovoljen.

118. člen

Jeklene lestve, postavljene na zunanji strani konstrukcije stolpa, morajo biti ustrezno zavarovane s hrbtnim varovalom, če to dopušča konstrukcija stolpa.

Pri hoji po lestvah se mora uporabljati pas z dvema sponkami ali drugo zanesljivo pomožno sredstvo za zavarovanje proti padcu.

Lestve morajo biti zadosti trdne in zdržljive, klini na njih pa morajo biti od konstrukcije stolpa oddaljeni najmanj 15 cm.

Prehodi z lestev na počivališča morajo biti zavarovani s podesti.

Dostop na delovno ploščad stolpa, ki je dvignjen več kot 0,5 m od tal, mora biti zavarovan z najmanj dvema stopnišči, ki ne smeta biti na isti strani stolpa. Stopnišči morata imeti na vsaki strani zadosti trdne, 1 m visoke podeste.

119. člen

Če je stolp obložen z opaži, mora imeti najmanj dve odprtini, dovolj veliki, da omogočajo hiter umik delavcev v primeru potrebe.

Vrata na odprtinah morajo biti izdelana tako, da se odpirajo navzven in da se sama ne morejo zapreti.

Zgornja delovna ploščad stolpa mora imeti vrata, ki se odpirajo navzven in ki morajo biti izdelana tako, da se je mogoče ob potrebi po zunanji strani stolpa z lahkoto in zanesljivo spustiti na tla po vrvi, lestvi ali drogu.

120. člen

Stolp mora biti jeseni in pozimi, kadar je zunanja temperatura nižja od 15 °C, vsaj 3 m visoko od poda obložen s primernim materialom.

Na zgornji delovni ploščadi stolpa mora biti stalni zaščitni klon, ki varuje delavce pred slabim vremenom.

Na napravi za aktiviranje in raziskovanje vrtin s stolpom mora biti delovno mesto upravljalca naprave zavarovano pred slabim vremenom.

Stolp in z njim neposredno povezani prostori se smejo ogrevati samo posredno. Grelniki v teh prostorih se ne smejo segrevati nad 200 °C.

121. člen

Vsak stolp na vrtni napravi mora imeti pripravo za varno spuščanje delavcev.

Če je priprava iz prvega odstavka tega člena sestavljena iz varnostne jeklene vrvi in varnostnega stola, mora imeti pribor za zaviranje in varnostni pas. Varnostna jeklena vrv mora biti brezhrebno in varno pritrjena, mesto, kjer je zasidrana, pa mora biti oddaljeno od stolpa najmanj toliko, kolikor znaša dvakratna višina delovne ploščadi stolpa.

122. člen

Nepremični konec delovne vrvi mora biti zasidran tako, da najbolje ustreza konstrukciji stolpa.

123. člen

Vrtni pribor, kot na primer: vitel, boben z ravnalcem vrvi, škripci z omejljnikom za avtomatsko ustavitev pomičnih škripcov, kavelj z varnostnim zapiralom, izplakovalna črpalka, izplakovalna glava, izplakovalna cev, vrtno orodje in drugo mora biti v skladu z ustreznimi veljavnimi standardi.

124. člen

Vrtna naprava mora imeti kazalec in napravo za registriranje obremenitve na kavlju.

125. člen

Navpični del izplakovalnega cevovoda mora biti praviloma pritrjen na nogo stolpa.

Izplakovalna cev mora biti na enem koncu pritrjena z varnostno verigo ali jekleno vrvjo na konstrukcijo stolpa ali njegov navpični del, na drugem koncu pa na izplakovalno glavo.

126. člen

Če je izplakovalna cev sestavljena iz več delov, morajo biti deli med seboj dobro spojeni, tako da se njihovi spoji ne morejo ločiti.

127. člen

Če se transportira nafta ali plin od vrtnice do rezervoarja oziroma uporabnika po cevovodih, morajo biti cevovodi izvedeni po veljavnih predpisih o graditvi cevovodov in ustreznih veljavnih standardih.

III. VRTANJE

128. člen

Vrtni stroj, vrtni stolp in njegova delovna ploščad morajo biti izdelani tako, da lahko zdržijo največjo dovoljeno obremenitev med delom.

Določila členov tega poglavja se smiselno uporabljajo za male garniture za potrebe geomehanskega in strukturnega vrtnja, kakor tudi za vrtnice naprave za hidrogeološko vrtnje.

129. člen

Posameznih sestavnih delov konstrukcije stolpa ni dovoljeno nenamensko obremenjevati (pritrjevati nanje verige

ali vrvi, da se potegnejo v sklop težki predmeti ipd.) in ne oslabilo (z vrtnjem lukenj, rezanjem ipd.).

130. člen

Sorniki, privijala ipd., ki utegnejo med delom zaradi vibracij popustiti, morajo biti zavarovani, da ne morejo popustiti in ne izpasti.

131. člen

Preden se začne vrtni, je treba ustje vrtnice na ustrezen način zavarovati z vgraditvijo površinskih zaščitnih cevi.

132. člen

Pred vgraditvijo (spuščanjem in cementiranjem) je treba zaščitne cevi opremiti tako, da jih je mogoče neovirano spustiti do globine, ki ustrezajo namenu vrtnice.

133. člen

Vgrajena kolona zaščitnih cevi mora biti neprepustna.

Pri preizkušanju neprepustnosti vgrajene kolone zaščitnih cevi ne sme presežati preskusni pritisk meje dovoljenega notranjega pritiska kolone zaščitnih cevi, ki se preskuša, pri čemer se med preizkušanjem, ki ne sme trajati manj kot 30 minut, pritisk na manometru ne sme zmanjšati za več kot 10% preskusnega pritiska.

Če se neprepustnost kolone zaščitnih cevi preskuša po metodi praznjenja vrtnice, se preskus opravi s tem, da se ustvari depresija, ki znaša 50% pritiska, ki ga ustvarja hidrostatični steber fluida v vrtnici, rezultat preskusa pa je zadovoljiv, če po dveh urah ni bilo dotoka fluida v vrtnico.

Po vsaki postavitvi preventerjev in drugih priprav na ustje vrtnice se opravi preskus neprepustnosti preventerjev, priprav in spojev s pritiskom, ki ga je pričakovati na ustju vrtnice.

Rezultat preskusa je zadovoljiv, če se na manometru pritisk v 15 minutah ne zmanjša za več kot 10% preskusnega pritiska.

134. člen

Izplaka mora glede kakovosti ustrezati sestavi in lastnostim kamenin, ki se vrtno, ter možnim pritiskom in temperaturam.

Kakovost in količina izplake se morata med vrtnjem kontrolirati in vzdrževati.

Če je nevarnost, da povzroči izguba izplake izbruha ali poškodovanje sloja oziroma slojev, se sme nadaljevati vrtnje šele, ko se prepreči ta izguba.

135. člen

Za zaščito pred izbruhom na znanih in neznanih terenih se mora v vrtno vgraditi uvodna kolona zaščitnih cevi, ki je cementirana od površine do zdravice (kompaktne hribine).

Vsaka naslednja kolona zaščitnih cevi mora biti vgrajena do določene globine in cementirana do višine, ki ustreza namenu zaščitnih cevi in lastnostim slojev.

136. člen

Med vrtnjem vrtn, kjer obstaja možnost nenadnih izbruhov, mora biti na ustju vrtnice nameščena varnostna naprava za zaščito pred nenadnimi izbruhi (v nadaljnjem besedilu: preventer). Pri izbiri in namestitvi takšne naprave mora izvajalec rudarskih del upoštevati dejansko stanje in razmere med vrtnjem.

Za zaščito pred izbruhom na znanih terenih mora imeti uvodna oziroma zadnja kolona zaščitnih cevi na ustju vrtnice najmanj en preventer.

Za zaščito pred izbruhom na neznanih terenih mora imeti vodni oziroma vodni del kolone zaščitnih cevi na ustju vrtnice dva preventerja.

Eden izmed preventerjev iz prvega odstavka tega člena mora biti konstruiran tako, da je mogoče v zaprti legi dvigati in spuščati vrtni pripor (anularni preventer), drugi pa dviganje in spuščanje cevi onemogoča (čeljustni preventer).

137. člen

Za zaščito pred izbruhom mora imeti vrtna naprava ustrezno napravo za zapiranje vrtnega orodja.

138. člen

Če preventer nima najmanj dveh priključkov za zapiranje obročastega prostora (kolona zaščitnih cevi – vrtno orodje), mora imeti zadnja zvezna prirobnica najmanj dva priključka za dušenje vrtnice z ustreznimi zapiralnimi pripravami.

139. člen

Ko se postavi na ustje vrtnice, kakor tudi enkrat mesečno med delom, se mora preventer pregledati, da se preveri njegova brezhibnost.

140. člen

Pri dušitvi izbruha se morajo ugotoviti vrsta in lastnosti izbruha fluida, delavci pa morajo biti opozorjeni na morebitno nevarnost (požar, zastupitev, zadušitev ipd.).

Pri dušitvi izbruha mora biti nevarnostno območje (cona) ugotovljeno z indiciranjem in vidno zaznamovano. Na dostopih k nevarnostnemu območju morajo biti postavljena vidna in razločna opozorila.

Če so na nevarnostnem območju prisotni plini ogljikovega vodika, se morata uporabljati orodje, ki ne povzroča isker, in obleka, ki je antistatična z uporabo 10^8 ohmov.

IV. AKTIVIRANJE IN PRESKUŠANJE VRTINE TER DRUGA RUDARSKA DELA V VRTINI

141. člen

Za postavitev premičnih naprav za aktiviranje in preskušanje vrtnice ter za druga rudarska dela v vrtnici, ki ima stolp, se uporabljajo določila 132. in 134. člena tega pravilnika.

142. člen

Neprepustnost kolone zaščitnih cevi ali čepa v vrtnici se preskuša na način iz drugega in tretjega odstavka 133. člena tega pravilnika, neprepustnost postavljenega preventerja, erupcijske naprave in njihovih spojev pa na način iz četrtega in petega odstavka 133. člena tega pravilnika.

Pred začetkom rudarskih del pod pritiskom je potrebno opraviti poskusni preskus vodov pod pritiskom, ki mora biti za 20% večji od predvidenega največjega delovnega pritiska.

Za uspešno in varno izvajanje del, kot so: nastreljevanje pod pritiskom, cementacijska dela v vrtnici, testiranje ter mehanska in kemična obdelava slojev, se mora upoštevati vpliv dnevne temperature na ta dela.

V. TEHNIČNI VARSTVENI UKREPI

143. člen

Da se zavarujejo nahajališča nafte, zemeljskih plinov in slojnih voda, mora izvajalec rudarskih del med njihovim izkoriščanjem opravljati ustrezne preskuse in meritve.

144. člen

Naprave za raziskovanje in izkoriščanje nafte, zemeljskih plinov in slojnih voda morajo biti zavarovane pred statično elektroiko po veljavnih predpisih.

Tlačne posode in nosilne jeklene konstrukcije stolpov morajo biti zavarovane pred korozijo po veljavnih predpisih.

145. člen

Prevoz do 30 kg razstreliva in do 100 detonatorjev iz skladišča do kraja uporabe (vrtnice) in nazaj je dovoljen v za to določenih delovnih vozilih – napravah za elektrokarotazne meritve in za nastreljevanja v vrtnici, če so izpolnjeni tile pogoji:

- da je v delovnem vozilu razstrelivo ločeno od detonatorjev;
- da je delovno vozilo označeno in opremljeno po veljavnih predpisih.

146. člen

Za prostore, kjer je nevarnost eksplozije, določi izvajalec, ki raziskuje in izkorišča nafto, zemeljske pline in slojne vode, območje (cono) nevarnosti eksplozije in poskrbi za preventivne ukrepe po veljavnih predpisih. Cone eksplozijske nevarnosti za posamezne objekte in naprave so prikazane v Prilogah (Slike 1 do 11), ki so sestavni del tega pravilnika.

147. člen

Med vrtnanjem, aktiviranjem, preizkušanjem vrtnice in pri remontnih delih mora znašati cona požarne nevarnosti okoli ustja vrtnice za odprti sistem najmanj 30 m, za zaprti sistem pa najmanj 15 m.

Pri črpanju nafte in zemeljskih plinov mora znašati cona požarne nevarnosti okoli ustja vrtnice najmanj 10 m.

148. člen

Okoli naprave za zbiranje in transport nafte in zemeljskih plinov, razen cevovodov, mora znašati cona požarne nevarnosti za zaprti sistem najmanj 10 m od roba naprave.

149. člen

Okoli prenosnih rezervoarjev iz 112. in 113. člena tega pravilnika mora znašati cona požarne nevarnosti za odprti sistem najmanj 20 m, za zaprti sistem pa najmanj 7,5 m.

Okoli prenosnih rezervoarjev za priročno uskladiščenje pogonskega goriva iz 114. člena tega pravilnika in rezervoarjih za maziva in olja v sodih mora znašati cona požarne varnosti najmanj 10 m od roba rezervoarja.

150. člen

Okoli drugih rezervoarjev za nafto mora biti cona požarne nevarnosti za zaprti sistem v skladu z ustreznimi veljavnimi predpisi.

Okoli rezervoarjev za utekočinjene pline in njihovega pretakališča za zaprti sistem in pretakališča za nafto mora znašati cona požarne nevarnosti najmanj 30 m od roba rezervoarja oziroma pretakališča.

151. člen

Cone eksplozijske nevarnosti na napravah in pripravah so prikazane v slikah 1 do 11, ki so sestavni del tega pravilnika.

152. člen

V conah eksplozijske nevarnosti je dovoljeno vgrajevati električne naprave in napeljave v skladu z veljavnimi predpi-

si za montažo teh na nadzemnih mestih, ogroženih z eksplozivnimi zmesmi, ter zgorevalne motorje iz 110. člena tega pravilnika in ročne svetilke varnostne izvedbe.

153. člen

Če se v coni požarne nevarnosti ugotovi, da so se pojavili plini, se ukrepa za sanacijo v skladu z navodilom izvajalca, ki raziskuje in izkorišča nafto, zemeljske pline in slojne vode.

154. člen

Za varjenje ali katerokoli drugo delo z odprtim plamenom v nevarnostnih conah iz 147. do 150. člena tega pravilnika je potrebno posebno dovoljenje.

155. člen

Na terenih, kjer se pričakuje, da se pojavijo strupeni in dušljivi plini, mora biti na mestu, ki ni ogroženo s plini organizirana postaja za varstvo pred plini.

V postaji za varstvo pred plini morajo biti:

1. sredstva za varstvo dihalnih organov, odvisno od vrste in koncentracije strupenih plinov;
2. instrumenti za indiciranje plina;
3. potrebni nadomestni deli, pribor in orodje za vzdrževanje sredstev in instrumentov iz 1. in 2. točke tega odstavka;
4. oprema in sredstva za prvo pomoč.

156. člen

Skladno z določilom zakona o rudarstvu pod rudarska dela spadajo vsa raziskovanja in vrtanje vrtin za raziskovanje nad 30 m globine.

Pri vrtanju je potrebno poleg pravilnika o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in tehničnih ukrepih za dela pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin z globinskim vrtanjem smiselno uporabljati navodila za varno obratovanje vrtalne garniture, ki jo izvajalec uporablja, kar še posebej velja za uporabo mobilnih vrtalnih garnitur izdelanih za specialne tehnologije vrtanja (geomehansko, strukturno, hidrogeološko in druga).

157. člen

Lokacija vrtine na terenu se določi v skladu z veljavnimi predpisi.

Oddaljenost osi vrtine od zaščitnega pasu plovnega kanala, železnice, daljnovoda splošnega namena, javnih objektov in stanovanjskih hiš mora znašati najmanj toliko, kolikor meri višina stolpa, povečana za 10%.

Oddaljenost osi vrtine od roba pasu avtomobilskih cest ter cest prvega in drugega reda mora znašati najmanj 30 m, od drugih javnih cest ter industrijskih, gozdnih in poljskih poti pa najmanj 15 m.

Oddaljenost osi vrtine od gozda se določi glede na podnebje, območje, konfiguracijo terena in vrsto gozda.

158. člen

Objekti za eksploatacijo nafte, zemeljskih plinov in slojnih voda ne smejo biti oddaljeni manj:

1. kot 30 m – od roba javnih objektov in stanovanjskih hiš;

2. kot 10 m – od roba pasu, javnih prometnih poti ter zaščitnega pasu daljnovodov in telefonskih linij.

159. člen

Priprava z odprtim kuriščem mora biti oddaljena najmanj 30 m od roba katerekoli naprave ali objekta za izkoriščanje nafte, zemeljskih plinov in slojnih voda.

Priprave z odprtim kuriščem (grelnik vode, grelnik nafte ipd.) morajo biti postavljene zunaj cone požarne nevarnosti drugih objektov ali naprav.

Lega priprave z odprtim kuriščem mora biti takšna, da smer vetra od rudarskega objekta ali naprave proti taki pripravi ni v glavni smeri vetrov na zadevnem območju.

160. člen

Izplako in fluid iz vrtine je dovoljeno izpuščati v tekoče vode, ribnike in morje šele, ko sta s primernimi pripravami prečiščena v skladu z veljavnimi predpisi.

161. člen

Po končanem izkoriščanju nafte, zemeljskih plinov in slojnih voda se mora z deli pri odpravi vrtine zagotoviti:

- da so sloji ogljikovega vodika izolirani od vodonosnih slojev;
- da je kolona zaščitnih cevi odrezana do globine najmanj 1,5 m in ustje vrtine zaprto z zaščitno kapo;
- da je okolica vrtine očiščena in je zemljišče mogoče uporabiti za druge namene.

ČETRTI DEL

– PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

162. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se preneha uporabljati pravilnik o tehničnih normativih pri raziskovanju in izkoriščanju nafte, zemeljskih plinov in slojnih voda (Uradni list SFRJ, št. 43/79, 41/81 in 15/82).

163. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 354-03-23/01

Ljubljana, dne 10. junija 2003.

EVA 2003-2524-0006

mag. Janez Kopač l. r.

Minister

za okolje, prostor in energijo

Soglašam!

dr. Vlado Dimovski l. r.

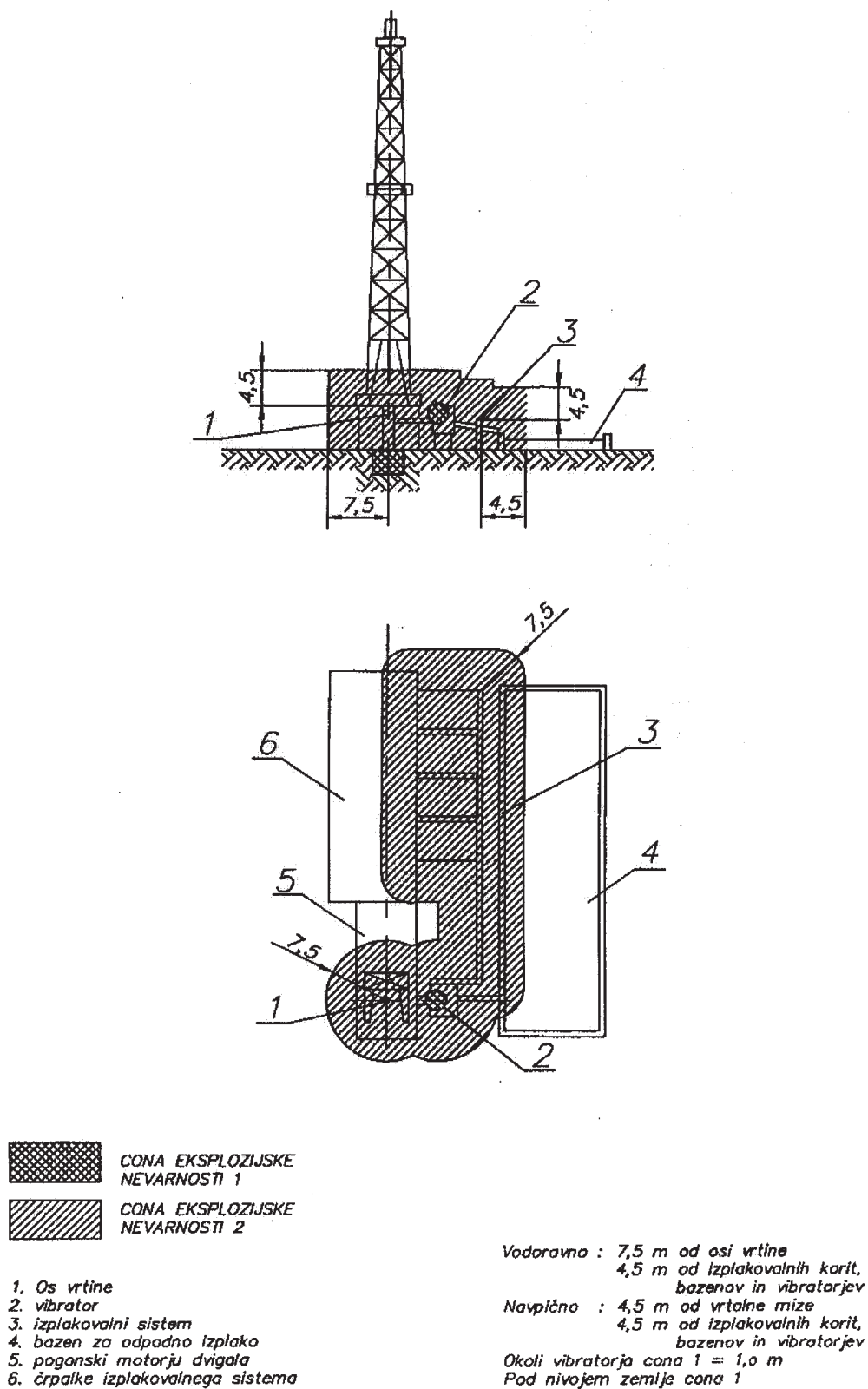
Minister

za delo, družino
in socialne zadeve

Priloge:

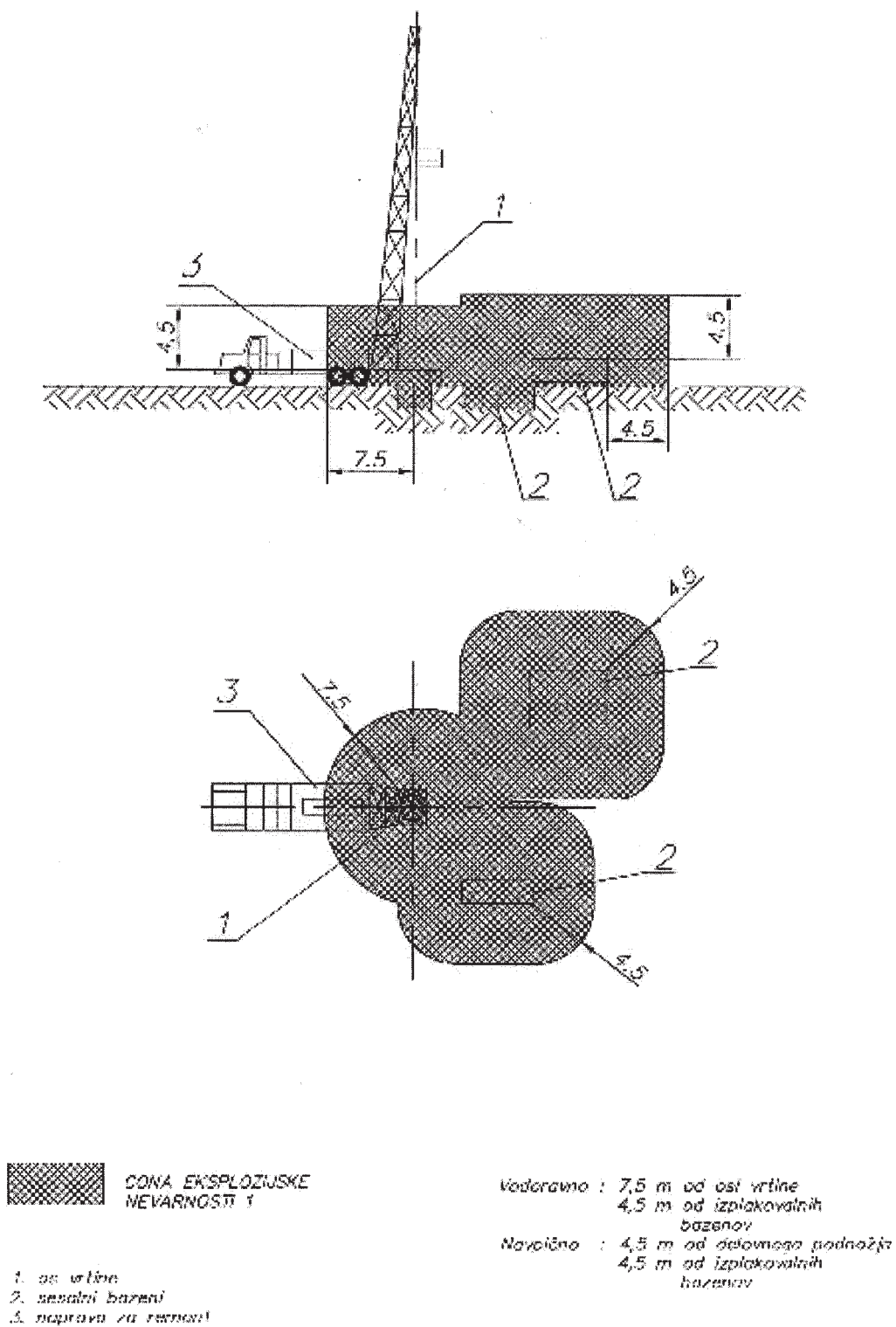
Cone eksplozijske nevarnosti po 146. členu tega pravilnika za različne objekte in naprave

Slika 1: Vrtalne naprave

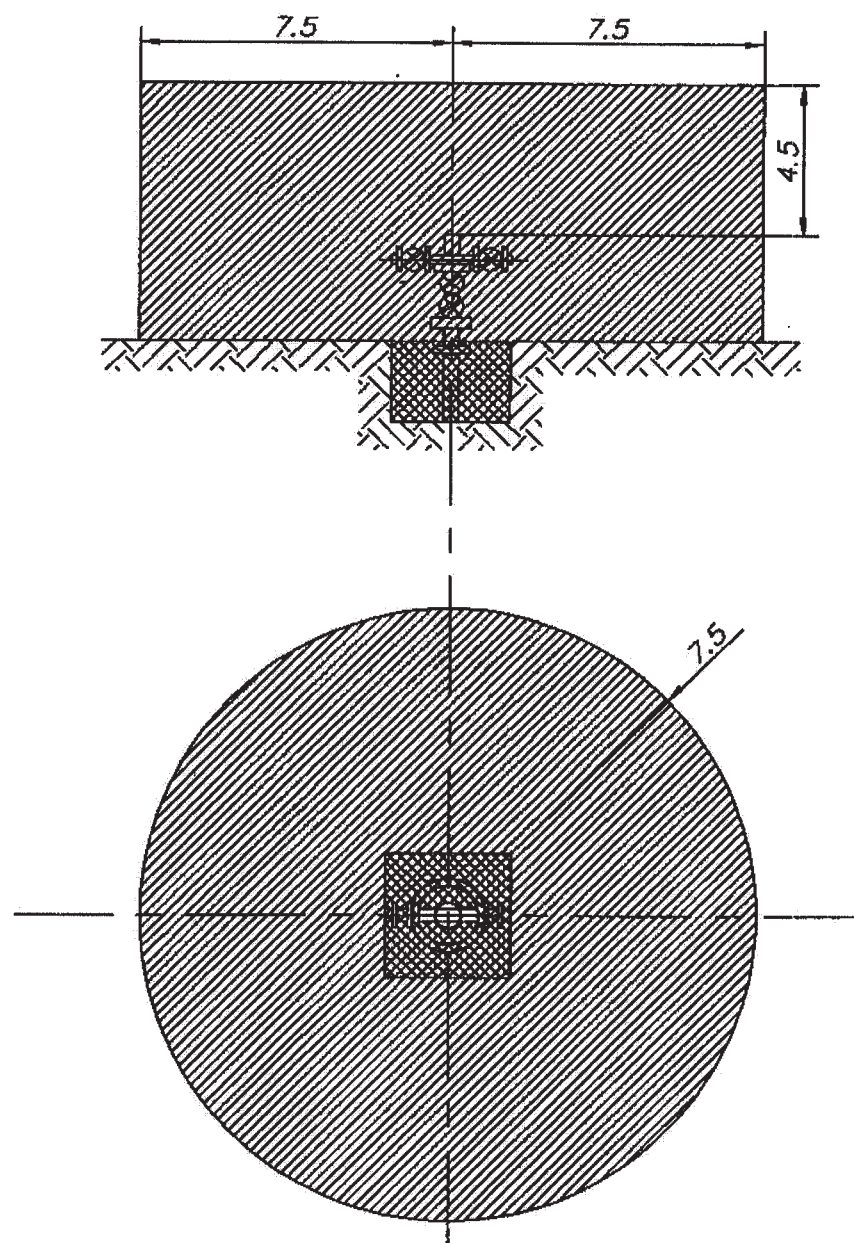

Slika 2: Naprave za remont vrtine

Slika 3: Eruptivni način pridobivanja - potopna črpalka, plinska vrtina

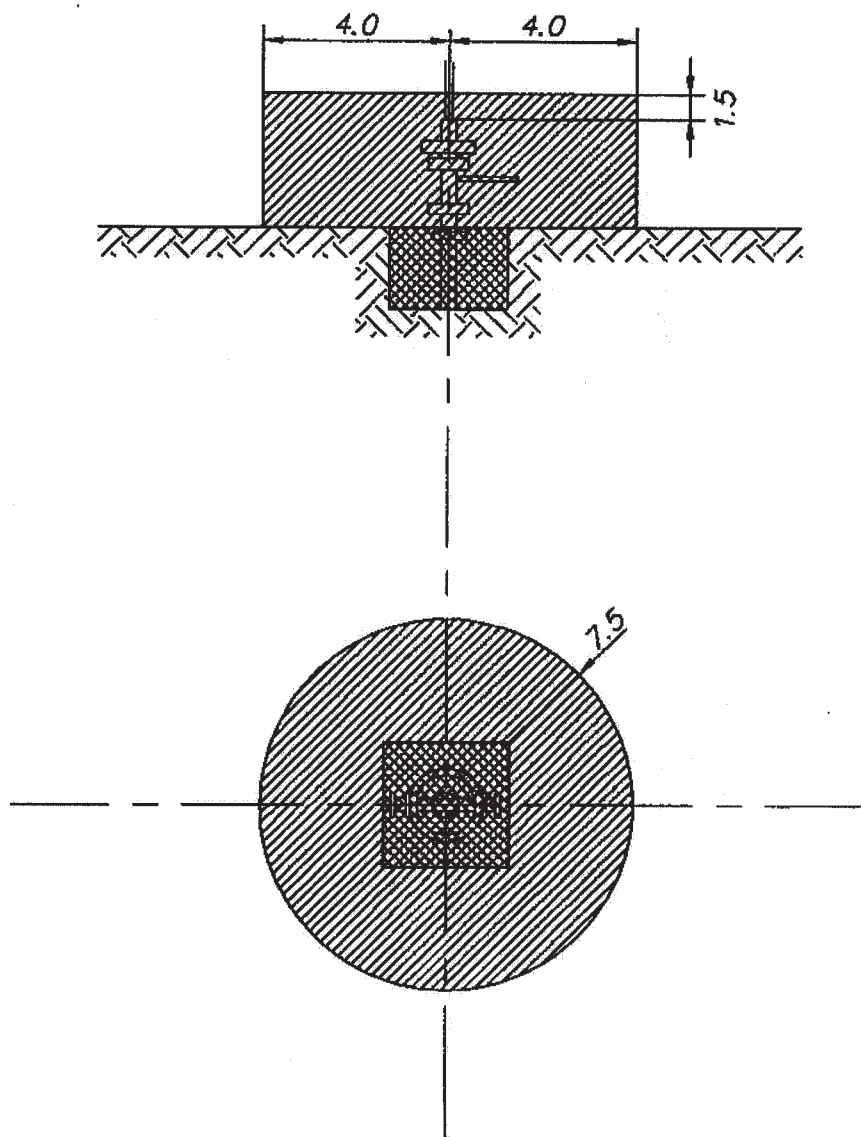
CONA EKSPLOZIJSKE
NEVARNOSTI 1

CONA EKSPLOZIJSKE
NEVARNOSTI 2

Vodoravno : 7,5 m od osi vrtine ali
priprave, ki je v
sklopu vrtine.
Navpično : 4,5 m od vrha erupcijske
priprave
Pod nivojem zemlje cona 1.

Slika 4: Pridobivanje z batno črpalko; pridobivanje s hidravlično črpalko

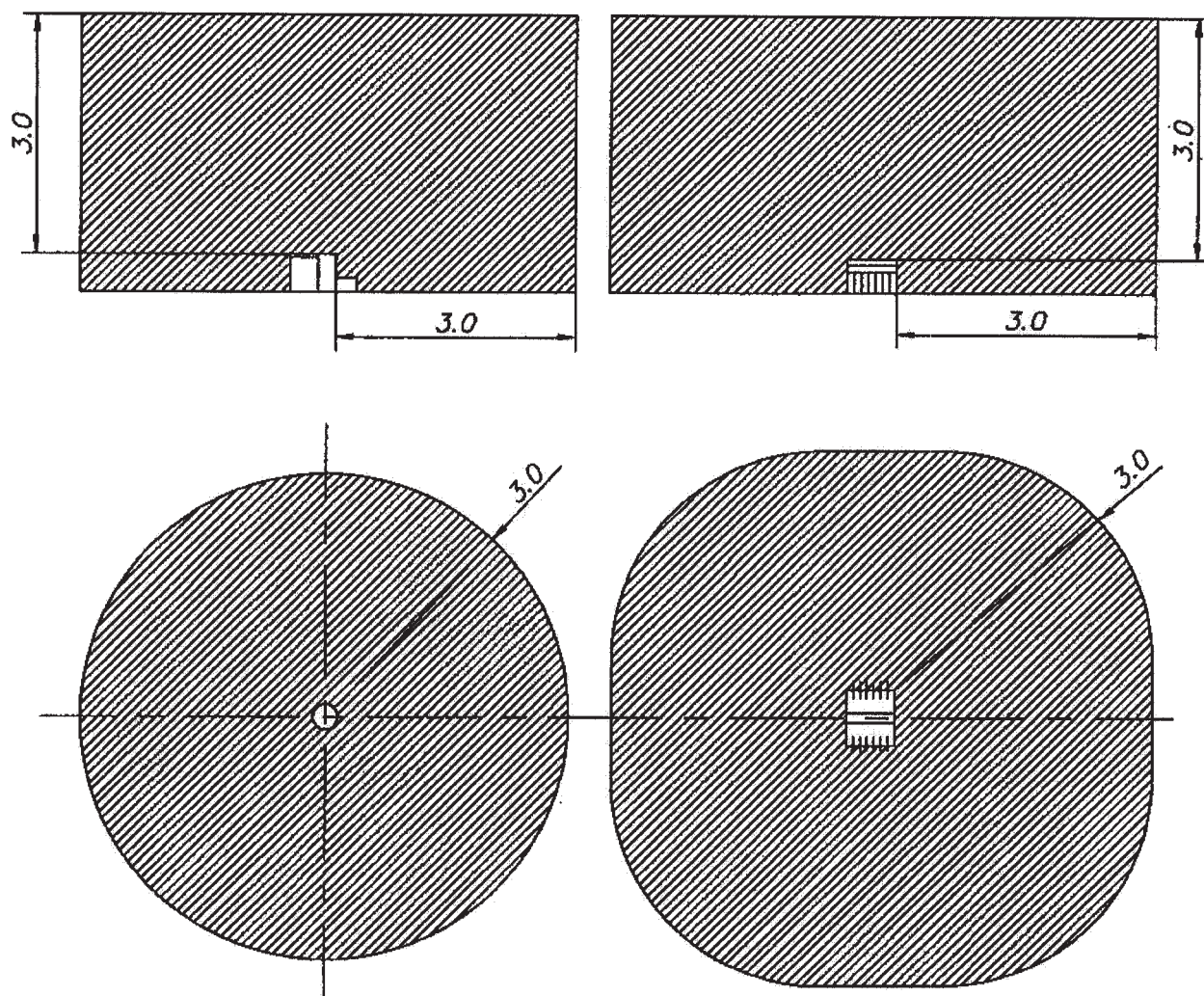
CONA EKSPLOZIJSKE
NEVARNOSTI 1

CONA EKSPLOZIJSKE
NEVARNOSTI 2

Vodoravno : 4,0 m od osi vrtnice
Navpično : 1,5 m od držala gladkega
droga
Pod nivojem zemlje cona 1.

Slika 5: Posoda čistilnika; razdelilnik vrtin

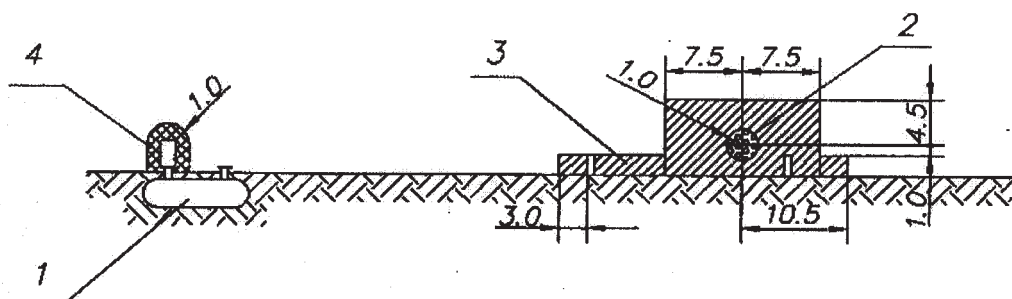
CONA EKSPLOZIJSKE
NEVARNOSTI 2

Vodoravno : 3,0 m od roba posode
ali razdelilnika
Navpično : 3,0 m od vrha posode
ali razdelilnika

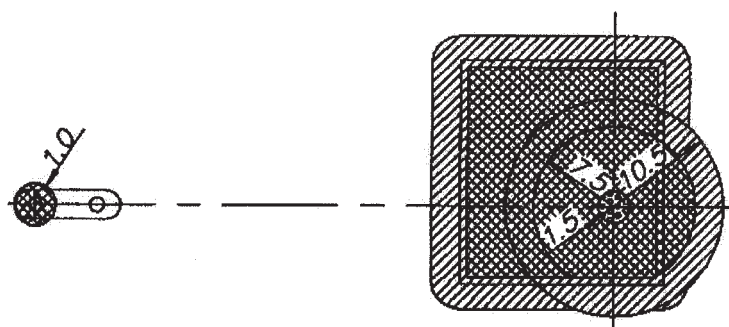
1. razdelilnik vrtin
2. posoda čistilnika

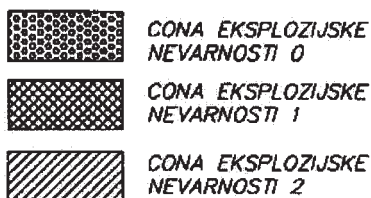
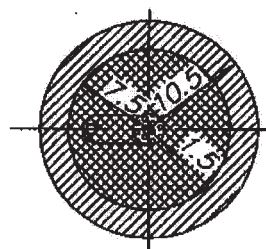
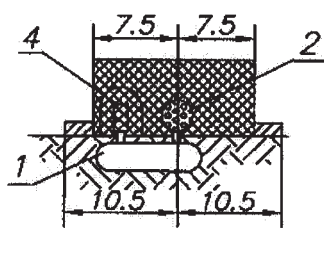
Slika 6: Rezervoar tehnološke kanalizacije

a) Dihalni ventil znotraj zaščitnega prostora

b) Dihalni ventil na rezervoarju zaščitnega prostora

Dihalni ventil

vodoravno : 1,0 m cona 0
7,5 m cona 1
10,5 m cona 2

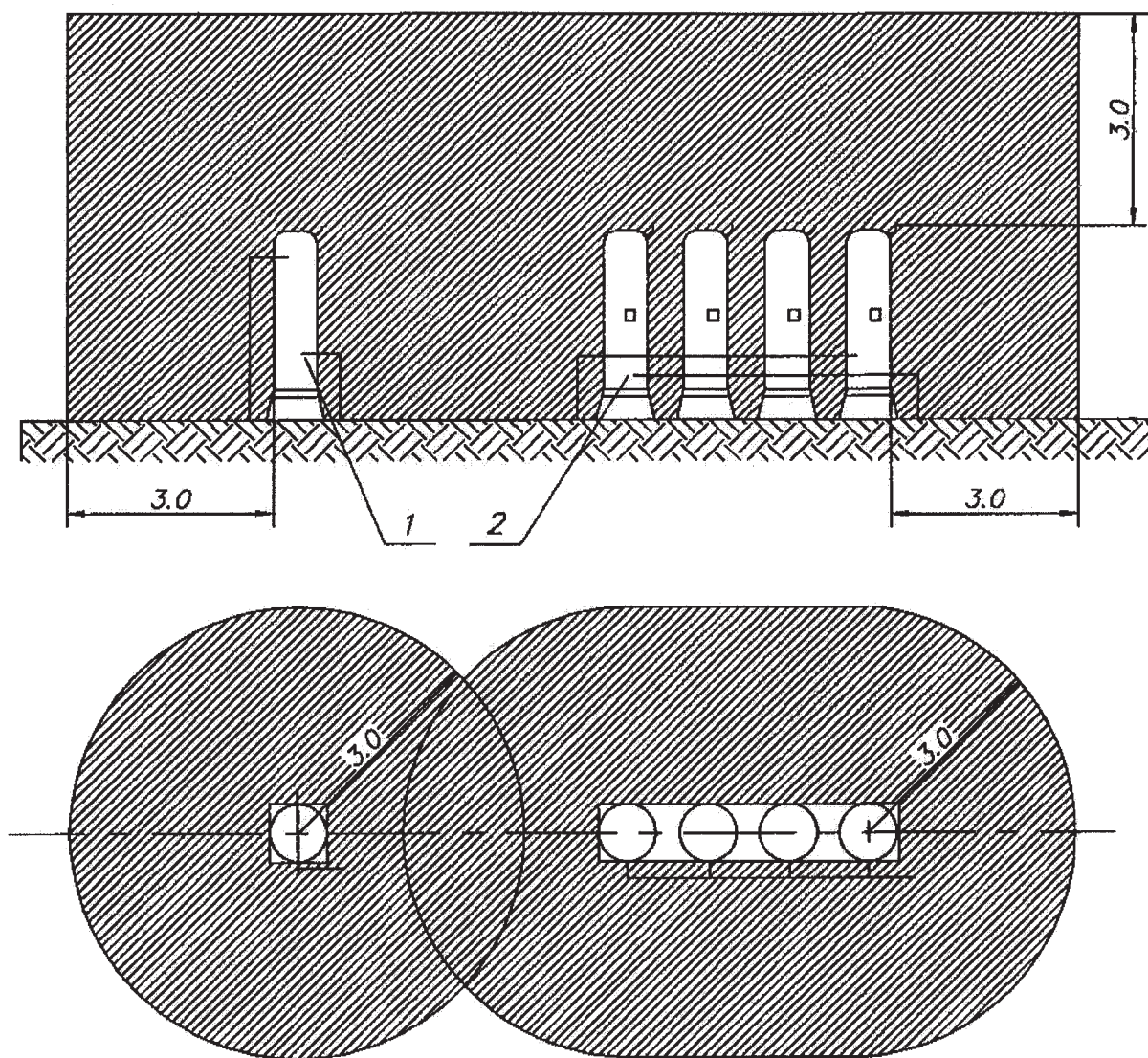
navpično : 1,0 m cona 0
4,5 m cona 1
1,0 m cona 2

1. rezervoar zascit. prostora
2. dihalni ventil
3. zascitni prostor
4. potopna crpalka
Motor potopne crpalka
R=1,0 m cona 2

Zascitni prostor z dihalnim vent.

vodoravno : ves zascitni prostor cona 1
3,0 m cona 2
navpično : visina zascit. prostora cona 1
1,0 m cona 2

Slika 7: Odvajalnik kapljic; dehidracijska kolona; separator (separatorska skupina)

CONA EKSPLOZIJSKE
NEVARNOSTI 2

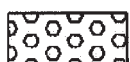
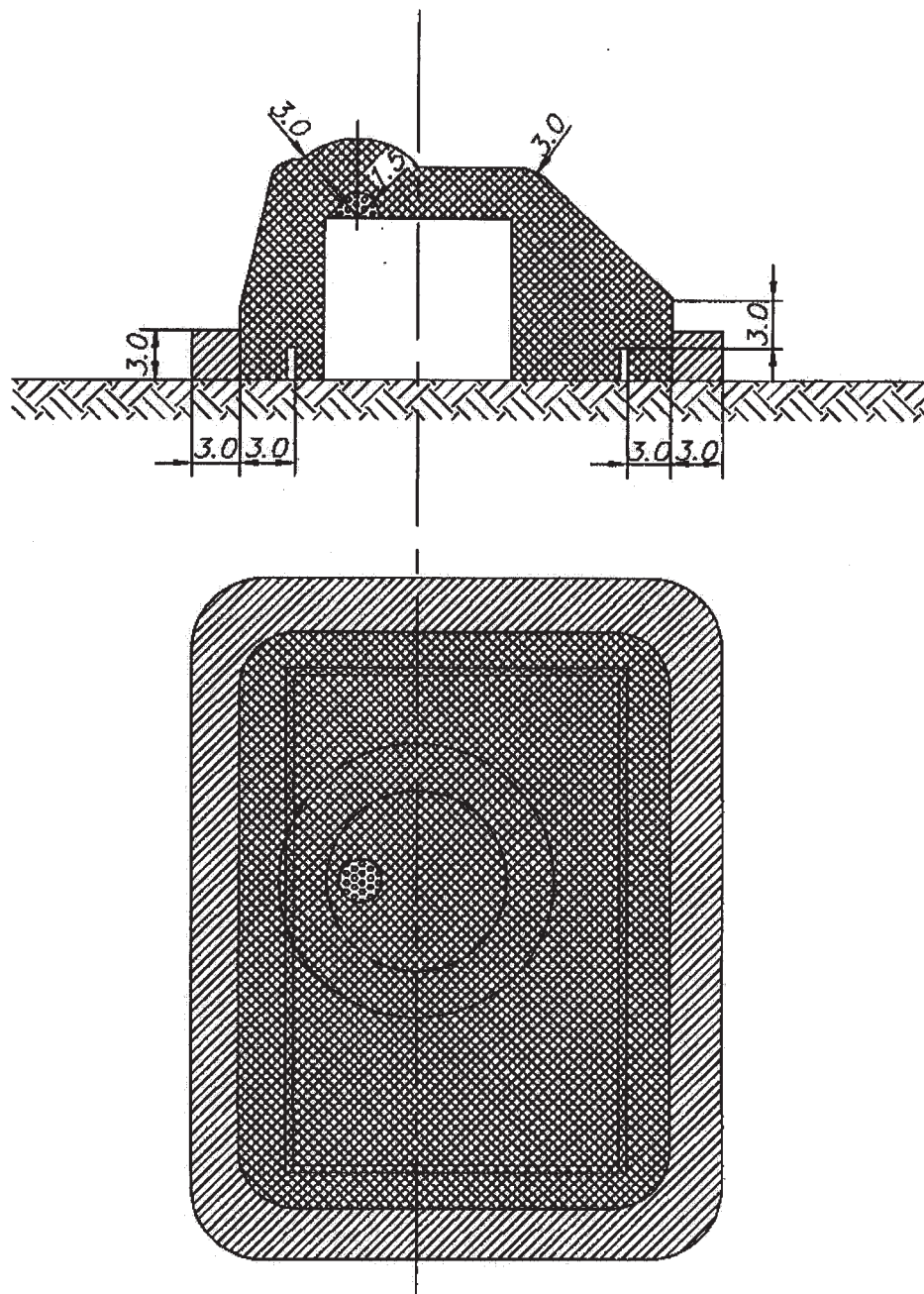
1. odvajalnik kapljic
2. separator (separatorska skupina)

Vodoravno : 3,0 m od roba posode

Navpično : 3,0 m od varnostnega
ventila ali vrha posode

Pod nivojem zemlje cona 1

Slika 8: Rezervoar - zbiralna, odpravna in nakladalna postaja

CONA EKSPLOZIJSKE
NEVARNOSTI 0

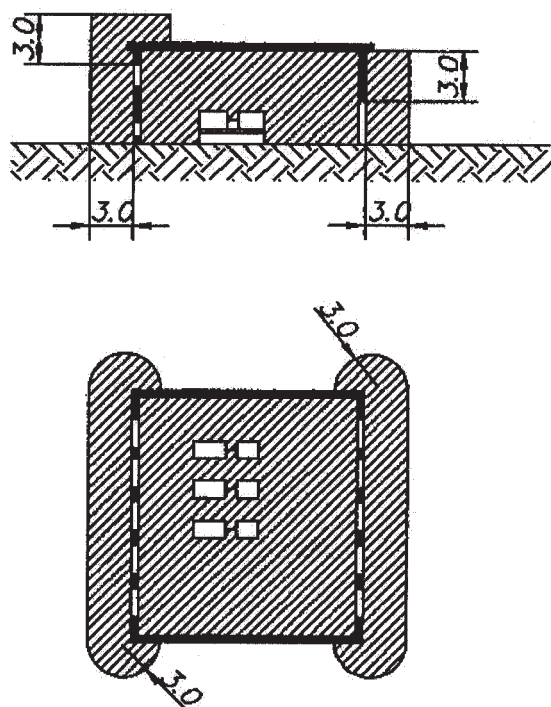
CONA EKSPLOZIJSKE
NEVARNOSTI 1

CONA EKSPLOZIJSKE
NEVARNOSTI 2

Vodoravno: 1,5 m od dihalnega ventila cona 0
3,0 m okoli rezervoarja cona 1
3,0 m okoli zascit. prostora cona 1
ves zascitni prostor cona 1
6,0 m okoli zascit. prostora cona 2
Navpico : 3,0 m okoli rezervoarja cona 1
3,0 m od visine zascit. prostora
cona 1
3,0 m od nivoja zemlje cona 1

Slika 9: Črpališče ter zbiralna, odpravna in nakladalna postaja črpalke za predelavo plina (polzaprt prostor, dobro zračen)

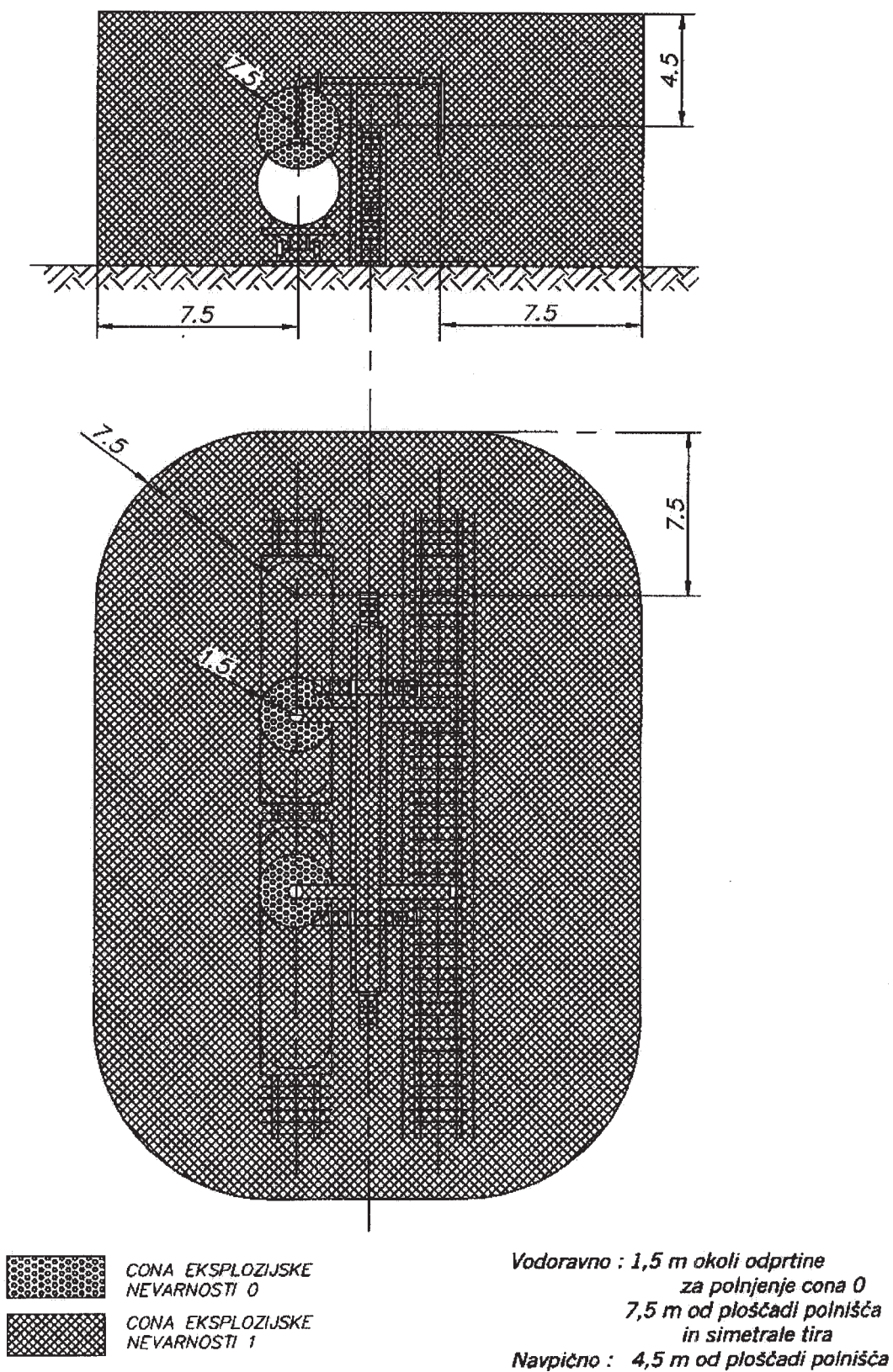
CONA EKSPLOZIJSKE
NEVARNOSTI 2

Ves prostor, ter 3,0 m v vseh smereh
od odprtine.

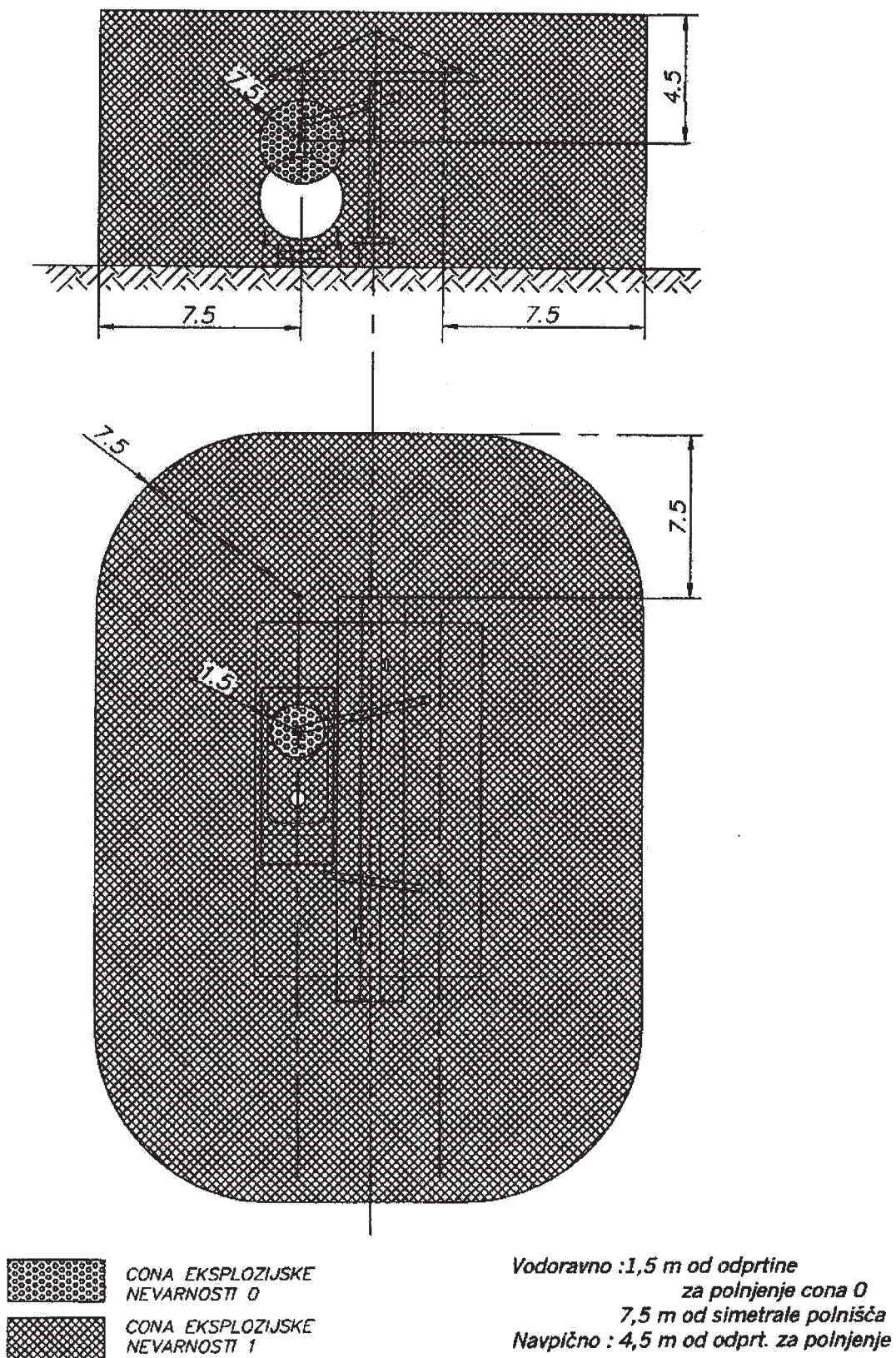
Opomba : Če zgradba črpalnic ni dobro
zračena, je ves prostor cona 1,
cona 2 pa je prostor okoli
odprtine v vseh smereh na
oddaljenosti 3 m.

Slika 10: Transport nafte - pretakališče, nakladalna postaja za nafto

Slika 11: Transport in predelava plina - pretakališče za plin

3255. Pravilnik o načinu izdelave, zaporedju, vsebini in reviziji rudarskih projektov

Na podlagi drugega odstavka 65. člena zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 59 /99 in 110/02 – ZGO-1) izdaja minister za okolje, prostor in energijo

P R A V I L N I K
o načinu izdelave, zaporedju, vsebini in reviziji
rudarskih projektov

I. SPLOŠNA DOLOČBA**1. člen**

(vsebina pravilnika)

Ta pravilnik določa vsebino, zaporedje, posamezne sestavne dele ter način izdelave in revizije rudarskih projektov.

II. RUDARSKI PROJEKT**2. člen**

(vsebina rudarskega projekta)

Rudarski projekt je sestavljen iz treh delov, in sicer splošnega, tehničnega in ekonomskega dela.

Splošni in ekonomski del se nanašata na vse vrste rudarskih projektov.

3. člen

(splošni del)

Splošni del rudarskega projekta vsebuje:

1. naslovno stran z imenom organizacije, ki je projekt izdelala, naslovom in številko projekta ter odgovornimi osebami, ki so sodelovale pri izdelavi projektne dokumentacije,

2. dokazilo o registraciji projektne organizacije oziroma priglašeni dejavnosti samostojnega podjetnika,

3. ime in naslov naročnika z izjavo, da se strinja s tehničnimi rešitvami v projektu,

4. dokazilo o izpolnjevanju pogojev odgovornega vodje rudarskega projekta in samostojnih projektantov, ki so izdelali projekt,

5. izjave samostojnih projektantov in odgovornega vodje rudarskega projekta o upoštevanju predpisov, z navedbo tistih, ki so bili upoštevani pri projektiranju,

6. izjave samostojnih projektantov in odgovornega vodje rudarskega projekta, da so upoštewane zahteve za izdelavo tehnične dokumentacije po zakonu,

7. mnenje službe za varnost in zdravje pri delu izvajalca projekta o upoštevanju predpisov o varnosti in zdravju,

8. dokazilo o izpolnjevanju pogojev za opravljanje revizije rudarskega projekta,

9. poročila posameznih revidentov o opravljeni reviziji,

10. skupno revizijsko poročilo,

11. morebitne odgovore, pripombe, pojasnila ali tehnične rešitve samostojnih projektantov in odgovornega vodje rudarskega projekta na revizijsko poročilo,

12. revizijsko klavzulo.

4. člen

(tehnični del)

Tehnični del rudarskega projekta daje tehnične rešitve za posamezne vrste rudarskih projektov.

5. člen

(ekonomski del)

Ekonomski del vsebuje ovrednotenje projekta s popisom, predizmerami, stroški dela, materiala, opreme in inštalacij oziroma predračunom stroškov na enoto proizvoda.

III. PODROBNEJŠA VSEBINA TEHNIČNEGA DELA RUDARSKIH PROJEKTOV**6. člen**

(vsebina tehničnega dela projekta za raziskovanje mineralnih surovin in hribinskih struktur)

Projekt za raziskovanje mineralnih surovin in hribinskih struktur vsebuje:

1. projektno nalogo,

2. strukturo zemljišča v raziskovalnem prostoru z opisom infrastrukture, naseljenosti ter ostalimi značilnostmi zemljišča,

3. lokacijo in opis zgodovinskih in kulturnih spomenikov, varovanih območij ter ostalih posebnosti,

4. opis predvidenih raziskovalnih del in objektov z idejnimi rešitvami, ki morajo vsebovati:

– okvirno lokacijo,

– opis vzorčenja in analiziranje vzorcev,

– opis vrste in načina izvajanja predvidenih meritev, tudi tistih za pridobitev izhodiščnih vrednosti za presojo vplivov na okolje,

– opis preskrbe z energetskimi viri,

– opis potrebne infrastrukture,

– varnostne ukrepe,

5. presojo o vplivih na okolje,

6. opis sanacije, rekultivacije in ureditve prostora med in po izvajanju raziskovalnih del,

7. grafične priloge, situacijske načrte, profile, prikaze tehničnih rešitev.

7. člen

(vsebina tehničnega dela projekta za izkoriščanje mineralnih surovin)

Projekt za izkoriščanje mineralnih surovin vsebuje:

1. projektno nalogo,

2. strukturo zemljišča v pridobivalnem prostoru z opisom infrastrukture, naseljenosti ter ostalimi značilnostmi zemljišča,

3. lokacijo in opis zgodovinskih in kulturnih spomenikov, varovanih območij ter ostalih posebnosti,

4. opis geoloških, geomehanskih in hidrogeoloških značilnosti ležišča mineralne surovine s podatki o vrsti, kakovosti in rezervah mineralne surovine,

5. projektno rešitev tehnološkega postopka izkoriščanja mineralne surovine, ki obsega:

– način odpiranja in priprave nahajališča mineralne surovine,

– način pridobivanja in priprave mineralne surovine,

– način prezračevanja,

– postopek bogatenja mineralne surovine,

– vrsto in izračun materialov, ki se načrtuje za odkopavanje, z oceno odkopnih izgub pri pripravi in bogatenju mineralne surovine,

– lokacijo in konstrukcijo odlagališč jalovine,

– povezave z javnimi prometnicami,

- lokacijo in idejne rešitve glavnih objektov v jami in na površini,
- preskrbo z vsemi energetskimi viri,
- opis elektro-strojnih rešitev,
- varnostne ukrepe,
- 6. presojo o vplivih na okolje,
- 7. načrtovano letno proizvodnjo in dobo izkoriščanja,
- 8. število delavcev in njihovo storilnost,
- 9. porabo osnovnih sredstev in energije,
- 10. obseg dopolnilnih raziskovalnih del, ki jih bo potrebno izvesti pred izdelavo projekta za izvajanje del,
- 11. grafične priloge, situacijske načrte, profile, prikaze tehničnih rešitev.

8. člen

(vsebina tehničnega dela projekta za izgradnjo in izrabo podzemnih prostorov)

Projekt za izgradnjo in izrabo podzemnih prostorov vsebuje:

1. projektno nalogo,
2. opis geoloških razmer za izdelavo in izrabo podzemnih prostorov,
3. situacijo podzemnih prostorov s tehničnim opisom objektov in strukture hribine v okolici,
4. tehnološki postopek izvajanja podzemnih del,
5. transport izkopenine in materiala, potrebnega za izdelavo prostora,
6. lokacijo in konstrukcijo odlagališča izkopenine,
7. porabo energije in specifikacijo predvidene elektro-strojne opreme,
8. časovni plan izvajanja posameznih aktivnosti pri izgradnji podzemnih prostorov,
9. oceno obsega raziskovalnih del, ki jih bo potrebno izvesti pred izdelavo projekta za izvajanje del,
10. grafične priloge, situacijske načrte, profile, prikaze tehničnih rešitev.

9. člen

(vsebina tehničnega dela projekta opustitve izkoriščanja mineralnih surovin)

Projekt opustitve izkoriščanja mineralnih surovin vsebuje:

1. projektno nalogo,
2. predlog omejitve pridobivalnega prostora, v katerem se opusti izkoriščanje mineralne surovine in omejitev poškodovanih območij zaradi izkoriščanja,
3. opis geoloških, geomehanskih in hidrogeoloških značilnosti ležišča pred prenehanjem izkoriščanja, s podatki o vrsti, kakovosti in količini mineralne surovine,
4. tehnični opis izvedenih rudarskih del v času izkoriščanja mineralne surovine, ki se nanaša na izkoriščanje in na sanacijo površin,
5. strukturo zemljišča v pridobivalnem prostoru z opisom posledic izkoriščanja mineralnih surovin na naseljenost, infrastrukturo ter druge značilnosti zemljišča,
6. vpliv izkoriščanja in opustitve izkoriščanja na kulturno zgodovinske spomenike,
7. presojo vplivov na okolje z analizo:
  - stabilnosti podzemnih prostorov, udorov, končnih brežin rudarskih del na površini,
  - vplivov rudarskih del na režim podzemnih in površinskih vod ter emisijo škodljivih snovi v njih,

- vplivov rudarskih del na ozračje,
- prisotnosti škodljivih snovi v tleh na območju izvajanja rudarskih del,
- 8. ekološki monitoring po zaključenih sanacijskih delih,
- 9. obseg dopolnilnih raziskovalnih del, ki jih bo potrebno izvesti pred izdelavo projekta za izvajanje del,
- 10. tehnični opis izvajanja rudarskih del pri opustitvi izkoriščanja,
- 11. elektro-strojne rešitve in opis preskrbe z vsemi vrstami energije,
- 12. grafične priloge, situacijske načrte, profile, prikaze tehničnih rešitev.

10. člen

(vsebina tehničnega dela projekta za izvajanje del pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin, izgradnji podzemnih prostorov, opustitvi raziskovanja ali izkoriščanja in pri sanaciji)

Projekt za izvajanje del pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin, izgradnji podzemnih prostorov, opustitvi raziskovanja ali izkoriščanja in pri sanaciji vsebuje tehnično-tehnološke rešitve iz idejnih načrtov, dolgoročnih programov in projektov za raziskovanje mineralnih surovin in hribinskih struktur, za izkoriščanje mineralnih surovin, za izgradnjo in izrabo podzemnih prostorov ter projektov opustitve izkoriščanja mineralnih surovin.

11. člen

(vsebina tehničnega dela projekta za izvajanje del pri raziskovanju mineralnih surovin)

Projekt za izvajanje del pri raziskovanju mineralnih surovin vsebuje:

1. projektno nalogo,
2. podatke o odobrenem raziskovalnem prostoru,
3. pogoje za izvajanje del, določene s koncesijskim aktom, okoljevarstvenimi in drugimi soglasji ter odločbo o izdaji dovoljenja za raziskovanje mineralnih surovin,
4. predvidene rudarske raziskovalne objekte,
5. lokacije in načrte za tehnično izvedbo posameznih objektov in del,
6. sistematiko vzorčenja, mesta in način jemanja vzorcev ter način shranjevanja vzorcev,
7. način analize vzorcev z navedbo standardov za pravo in izvedbo preizkusov,
8. način prikazovanja in shranjevanja rezultatov raziskovanja,
9. načrtovano število zaposlenih pri izvajanju raziskovalnih del,
10. ukrepe za varnost in zdravje pri delu ter za zaščito zaposlenih in drugih oseb,
11. oceno vplivov rudarskih raziskovalnih del na okolje ter načrt ukrepov, s katerimi se zagotovi, da ne bo preseženo dopustno tveganje za okolje v skladu z okoljevarstvenim soglasjem,
12. grafične priloge, situacijske načrte, profile, prikaze tehničnih rešitev.

12. člen

(vsebina tehničnega dela projekta za izvajanje del pri izkoriščanju trdnih mineralnih surovin)

Projekt za izvajanje del pri izkoriščanju trdnih mineralnih surovin vsebuje:

1. projektno nalogo,

2. pogoje za izvajanje del, določene s koncesijskim aktom, okoljevarstvenimi in drugimi soglasji ter odločbo o odobrenem pridobivalnem prostoru,

3. vključitev objekta ali dela tehnološkega procesa v zasnovo izkoriščanja po dolgoročnem programu izkoriščanja mineralnih surovin in po projektu za izkoriščanje,

4. ukrepe za varnost in zdravje pri delu ter ukrepe, s katerimi ne bo presežena dopustna obremenitev okolja,

5. podatke o mineralni surovini v nahajališču ali odkopnem polju:

- lokacijo nahajališča oziroma odkopnega polja,
- vrsto, kvaliteto in količino mineralne surovine,
- način in stopnjo raziskanosti,
- geološke, hidrogeološke in geomehanske podatke o mineralni surovini in prihrabinah,

- lastnosti prahu mineralne surovine in prihrabine,

6. tehnični opis tehnološkega procesa pridobivanja mineralne surovine:

– opis izdelave jamskih prostorov z načinom podgrajevanja oziroma tehnični opis odpiranja površinskega kopa z izračunom količine mineralne surovine in odkrivke ter izdelavo cestnih povezav,

– izbiro prostora za odlaganje odkrivke in tehnologijo odlaganja z oblikovanjem brežin odlagališča,

– način odkopavanja z dimenzijami in položajem odkopov,

– način transporta izkopenine in materialov s podatki o količinah in vrstah materialov,

– opis prezračevanja s potrebnimi izračuni in shemami,

– opis odvodnjevanja, potrebne naprave za varovanje pred površinskimi in podzemnimi vodami,

- opis likvidacij in zapolnjevanja jamskih prostorov,

– način vzdrževanja jamskih prostorov ali prometnih poti na površinskih kopih,

7. opis preskrbe predvidenih naprav z energetskimi viri:

- specifikacijo elektro-strojne opreme,
- izračun porabe vseh vrst energije,
- preskrbo z vsemi vrstami energije,
- preskrbo s tehnološko vodo,

8. situacijski načrt vgradnje strojev in naprav,

9. telefonske in druge zveze za sporazumevanje, avtomatizacijo, signalizacijo, informacijske sisteme itd.,

10. določitev varnostnih stebrov in naklonov brežin,

11. izračun pridobljenih količin mineralnih surovin in odkopnih izgub,

12. opis in obseg dodatnih raziskovalnih del,

13. napoved vplivov na površino (pri podzemnem pridobivanju) oziroma tehnični opis sanacije, rekultivacije in prostorske ureditve degradiranega zemljišča:

– omejitev zemljišča, na katerem bo prišlo do poškodb zaradi rudarskih del,

– zavarovanje in začasno sanacijo dela zemljišča, ki je pod vplivom odkopavanja,

– tehnična in biološka rekultivacija saniranega zemljišča v skladu s prostorskimi akti in projektom za izkoriščanje,

14. grafične priloge, situacijske načrte, profile, prikaze tehničnih rešitev.

13. člen

(vsebina tehničnega dela projekta za izvajanje del pri izkoriščanju nafte in plina ter vode iz globokih vrtin)

Projekt za izvajanje del pri izkoriščanju nafte in plina ter vode iz globokih vrtin vsebuje:

1. projektno nalogo,

2. pogoje za izvajanje del, določene s koncesijskim aktom, okoljevarstvenimi in drugimi soglasji, lokacijskim dovoljenjem ter odločbo o dodelitvi pridobivalnega prostora,

3. vključitev objekta ali dela tehnološkega procesa v zasnovo izkoriščanja po dolgoročnem programu izkoriščanja in po projektu za izkoriščanje,

4. ukrepe za varnost in zdravje pri delu ter tehnične ukrepe, s katerimi bo preprečeno preseganje dopustnih obremenitev okolja,

5. podatke o nahajališču nafte in plina/vode:

– geografski položaj nahajališča in obstoječe komunikacije (ceste, železnice),

– stopnjo in način raziskanosti nahajališč,

– geološke podatke s poudarkom na stratigrafiji in tektoniki,

– fizikalne in destilacijske lastnosti nafte in plina/vode,

– prikaz mreže in število obstoječih in projektiranih vrtin z napovedjo maksimalnih zmogljivosti vrtin,

– prikaz rezerv nafte in plina/vode s planirano stopnjo izkoriščanja,

6. opis tehnologije proizvodnje, zbiranja ter transporta nafte in zemeljskega plina/vode:

– prikaz tehnološkega procesa proizvodnje iz vrtin,

– opis tehnološkega procesa zbiranja, transporta ter oplemenitenja nafte in zemeljskega plina/vode,

7. tehnični opis objektov za proizvodnjo:

– opis objektov in naprav za izkoriščanje nafte in plina/vode in spremljajočih objektov kot so stavbe, vodovodi, energetski vodi, prometne komunikacije itd.,

– opis preskrbe naftnega/vodnega polja z energetskimi viri,

– opis sistema zvez,

8. situacijski načrt razmestitve objektov in naprav v obstoječe stanje na terenu,

9. opis tehnologije vrtanja, opreme vrtin, števila zaposlenih itd.,

10. shematski prikaz tehnološkega procesa zbiranja, transporta in oplemenitenja nafte in zemeljskega plina,

11. strukturno karto produktivne plasti z vrisanimi vrtinami,

12. grafične priloge, situacijske načrte, profile, prikaze tehničnih rešitev.

14. člen

(vsebina tehničnega dela projekta za izvajanje del pri bogatenju mineralnih surovin)

Projekt za izvajanje del pri bogatenju mineralnih surovin vsebuje:

1. projektna naloga,

2. pogoji za izvajanje del določene s koncesijskim aktom, okoljevarstvenimi in drugimi soglasji,

3. vključitev objekta in dela tehnološkega procesa v zasnovo izkoriščanja,

4. ukrepe za varnost in zdravje pri delu ter ukrepe, ki bodo preprečili preseganje dopustnih obremenitev okolja,

5. lokacijo objektov priprave in bogatenja mineralne surovine s prikazom medsebojne povezanosti ter povezanosti z objekti za pridobivanje mineralne surovine in z javnimi prometnicami,

6. podatke o fizikalnih in kemičnih lastnostih mineralne surovine, ki so odločilne za izbiro procesa priprave in bogatenja,

7. tehnološko rešitev priprave in bogatenja mineralne surovine:

- dovoz mineralne surovine,
- pripravo in skladiščenje pred bogatenjem,
- proces bogatenja in način skladiščenja med fazami procesa bogatenja,
- skladiščenje in odvoz proizvodov bogatenja,
- odvoz in odlaganje jalovine,
- preskrbo s tehnološko vodo, reciklažo vode ter čiščenje vode,
- skladiščenje, razvod in reciklažo reagentov,
- varnostne ukrepe proti škodljivim emisijam, samovžigu in eksploziji,

8. izbiro in dimenzioniranje opreme z izračunom storilnosti,

9. izbiro prostora za odlaganje jalovine, konstrukcijo sistema delovnih in končnih brežin jalovišča z izračunom stabilnosti,

10. prezračevanje zaprtih objektov za bogatenje mineralnih surovin,

11. dimenzioniranje objektov in obtežb na temelje,

12. situacijski načrt vgradnje elektro-strojne opreme,

13. preskrbo z vsemi vrstami energije, s shemami in izračuni,

14. grafične prikaze objektov, naprav in tehnologije bogatenja,

15. navodila za zagon in poskusno obratovanje,

16. grafične priloge, situacijske načrte, profile, prikaze tehničnih rešitev.

15. člen

(vsebina tehničnega dela projekta za izvajanje del pri izgradnji in izrabi podzemnih prostorov)

Projekt za izvajanje del pri izgradnji in izrabi podzemnih prostorov vsebuje:

1. projektno nalogo,
2. pogoje za izvajanje del, določene z okoljevarstvenimi in drugimi soglasji,
3. podatke o razmerah, ki vladajo v hribinskih strukturah, v katerih se bodo izvajala rudarska dela:
  - način in stopnja raziskanosti hribinskih struktur,
  - geološke, hidrogeološke in geomehanske podatke o hribinah,
  - plinonost, samovnetljivost, gorljivost, agresivnost ter ostale značilnosti hribine, ki vplivajo na izdelavo in izrabo podzemnih prostorov,
4. tehnični opis tehnološkega procesa izgradnje podzemnih prostorov z izbiro in dimenzioniranjem podzemnih prostorov,
5. tehnični opis sanacije, rekultivacije in prostorske ureditve zemljišča, degradiranega z rudarskimi deli,
6. tehnični opis pogojev, pod katerimi se bo izvajala varna uporaba podzemnih prostorov,

7. prezračevanje prostorov tako v času izdelave kot tudi uporabe,

8. elektro-strojne rešitve v času uporabe podzemnih prostorov:

- izbor, opis in namestitev elektro-strojne opreme s tehnološkimi shemami,
- verifikacijo kritičnih elementov v nosilnih konstrukcijah,
- načrte netipskih strojev in naprav,
- načrte energetskih vodov,
- smernice za izdelavo navodil za montažo, uporabo, vzdrževanje in kontrolo elektro-strojnih naprav,

9. ukrepe za varnost in zdravje pri delu med izgradnjo podzemnih prostorov in v času njihove uporabe,

10. grafične priloge, situacijske načrte, profile, prikaze tehničnih rešitev.

16. člen

(vsebina tehničnega dela projekta za izvajanje del pri opustitvi raziskovanja ali izkoriščanja in pri sanaciji)

Projekt za izvajanje del pri opustitvi raziskovanja ali izkoriščanja in pri sanaciji vsebuje:

1. projektno nalogo,
2. dopolnjeno presojo o vplivih na okolje,
3. rešitve tehnične izvedbe zapiralnih del:
  - opis predvidenega načina izvedbe zapiralnih del,
  - opis tehnične rešitve za zagotavljanje dolgoročne stabilnosti površine na vplivnem območju izkoriščanja mineralne surovine,
  - določitev nove namembnosti za jamske objekte in objekte na površini,
  - opis in idejne rešitve rekonstrukcije površinskih objektov za nove namembnosti,
  - povezave z javno infrastrukturo,
4. opis ukrepov za zagotovitev javne varnosti in odpravo virov prekomerne obremenitve okolja:
  - ukrepe za zagotavljanje stabilnosti podzemnih prostorov in brežin na površini,
  - opis odstranjevanja škodljivih snovi iz rudarskih prostorov,
  - opis odstranjevanja opreme in inštalacij iz rudarskih prostorov,
  - opis načina zapiranja rudarskih objektov,
  - ukrepe za preprečevanje onesnaževanja okolja,
  - ukrepe za preprečevanje dostopa do nevarnih območij,
5. ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu,
6. časovni načrt izvajanja zapiralnih del,
7. način in obseg potrebnih meritev v pridobivalnem prostoru po koncu izvajanja zapiralnih del,
8. grafične priloge, situacijske načrte, profile, prikaze tehničnih rešitev.

17. člen

(izdelava in vsebina projekta izvedenih del)

Projekt izvedenih del se izdelava po končanem raziskovanju, pred začetkom izkoriščanja, po končanih delih ob opustitvi izkoriščanja in po končani izgradnji podzemnih prostorov za izrabo podzemnih prostorov.

Projekt izvedenih del obsega seznam projektov, po katerih se bodo dela izvajala, seznam izvajalcev za izvedbo del, seznam dovoljenj za izvajanje del, projekte za izvajanje

del, spremembe in dopolnitve teh projektov v tekstualni in grafični obliki in končno situacijo izvedenih del.

18. člen
(podpisniki)

Projekt izvedenih del podpišejo samostojni projektanti, odgovorni vodja projekta, odgovorni predstavniki izvajalcev in predstavnik nadzora.

IV. REVIZIJA RUDARSKIH PROJEKTOV

19. člen
(postopek revizije)

Postopek revizije rudarskega projekta sestavljajo:

1. imenovanje revidenta celotnega projekta,
2. imenovanja revidentov za posamezne dele projekta, če je to potrebno,
3. posamezna revizijska poročila,
4. skupno revizijsko poročilo in,
5. izdaja revizijske klavzule.

20. člen
(imenovanje revidentov)

Revidenta celotnega projekta imenuje gospodarska družba oziroma samostojni podjetnik posameznik, katerima je bil projekt predan v revizijo. Po potrebi se imenuje tudi revidente za posamezna področja rudarskega projekta.

21. člen
(naloge revidenta)

Revident posameznega dela projekta izdela poročilo za svoj del projekta, v katerem preveri skladnost dela projekta s projektno dokumentacijo in zakonskimi zahtevami s področja, na katerega se del projekta nanaša.

22. člen
(naloge revidenta celotnega projekta)

Revident celotnega projekta vodi postopek revizije tako, da:

- preveri usklajenost rešitev v posameznih delih rudarskega projekta,
- pred izdelavo skupnega revizijskega poročila uskladi pripombe in tehnične rešitve samostojnih projektantov in odgovornega vodje rudarskega projekta,
- preveri skladnost rešitev z zahtevami projektne naloge,
- izdela skupno poročilo.

23. člen
(revizijska klavzula)

Na podlagi skupnega poročila revidenta iz prejšnjega člena izda gospodarska družba oziroma samostojni podjetnik posameznik, ki je opravil revizijo projekta, revizijsko klavzulo.

V. KONČNI DOLOČBI

24. člen
(prenehanje uporabe)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se prenehata uporabljati pravilnik o vsebini rudarskih projektov s področja

izkoriščanja nafte in zemeljskih plinov (Uradni list SFRJ, št. 21/68) in pravilnik o vsebini rudarskih projektov za izkoriščanje trdnih mineralnih surovin (Uradni list SFRJ, št. 21/68).

25. člen
(veljavnost pravilnika)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 020-23/2002
Ljubljana, dne 2. julija 2003.
EVA 2003-2524-0002

mag. Janez Kopač l. r.
Minister
za okolje, prostor in energijo

3256. Pravilnik o postopku dokazovanja ustreznosti odkopne metode, tehnologije in naprav

Na podlagi drugega odstavka 53. člena zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99 in 110/02 – ZGO-1) izdaja minister za okolje, prostor in energijo

P R A V I L N I K

o postopku dokazovanja ustreznosti odkopne metode, tehnologije in naprav

1. člen
(vsebina pravilnika)

Ustreznost odkopne metode, tehnologije in naprav se ugotavlja s predložitvijo tehnične dokumentacije, z dokazili o okoljevarstveni ustreznosti ter z dokazili o zagotovitvi varnosti in zdravja pri delu.

2. člen
(vloga za izdajo dokončnega dovoljenja za izvajanje del)

Nosilec rudarske pravice naslovi vlogo za izdajo dokončnega dovoljenja za izvajanje del iz 53. člena zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99 in 110/02 – ZGO-1) na ministrstvo, pristojno za rudarstvo. K vlogi mora priložiti dokumentacijo za dokazovanje ustreznosti odkopne metode, tehnologije in naprav iz 3. člena tega pravilnika.

Nosilec rudarske pravice mora vložiti vlogo najmanj 60 dni pred iztekom roka začasnega dovoljenja za izvajanje del.

3. člen
(dokumentacija za dokazovanje)

Nosilec rudarske pravice mora vlogi za izdajo dokončnega dovoljenja iz prejšnjega člena za izvajanje del priložiti:

- revidiran rudarski projekt odkopne metode, tehnologije, naprave,

- pisno poročilo o rezultatih spremljanja tehnoloških parametrov in poskusnega obratovanja posameznih naprav, okoljevarstvenih vplivov ter vplivov na varnost in zdravje pri delu,

- dokaz o pridobitvi dovoljenj in certifikatov za obratovanje naprav v rudarstvu,

– končno oceno o doseganju tehnoloških parametrov, vplivih na okolje ter vplivih na varnost in zdravje pri delu.

4. člen

(rudarski projekt)

Rudarski projekt iz prve alineje prejšnjega člena tega pravilnika mora biti izdelan v skladu s predpisom, ki ureja način izdelave, zaporedje, vsebino in revizijo rudarskih projektov.

5. člen

(pisno poročilo)

Pisno poročilo o rezultatih spremljanja tehnoloških parametrov in poskusnega obratovanja posameznih naprav, okoljevarstvenih vplivov ter vplivov na varnost in zdravje pri delu iz druge alineje 3. člena tega pravilnika mora vsebovati primerjavo med projektiranimi in doseženimi parametri.

6. člen

(tehnološki parametri, poskusno obratovanje, okoljevarstveni, varnostni in zdravstveni vplivi)

Za izdelavo pisnega poročila iz prejšnjega člena mora nosilec rudarske pravice spremljati tehnološke parametre, poskusno obratovanje posameznih naprav, vplive na okolje ter na varnost in zdravje ljudi.

Tehnološki parametri iz prejšnjega odstavka so:

- elementi odkopnega prostora po dolžini, širini in višini,
- obseg odkopavanja po napredku in količini,
- tehnologija odkopavanja po vrstnem redu in opisu posameznih faz,

- transport izkopenine,
- prezračevanje,
- odvajanje vode z delovišča,
- odplinjevanje,

- dostava potrošnih materialov in delovnih sredstev,
- organizacija dela,
- razporeditev delavcev kvalifikacijsko in številčno.

Poskusno obratovanje posamezne naprave mora vsebovati pregled:

- z vidika konstrukcijske varnosti,
- z vidika varstva okolja,
- z vidika varnosti v izogib poškodbam delavcev,
- z vidika vplivov na zdravje zaposlenih.

Spremljava vplivov na okolje mora obsegati:

- vplive odkopavanja na površino,
- vplive odkopavanja na sosednje jamske objekte,
- emisije in imisije prahu in plinov v okolje,
- emisije hrupa v okolje,
- potresne efekte zaradi razstreljevanj, hribinskih udarov, porušitev ipd.,

– vplive odkopavanja na podtalnico in površinske vode,

- vplive odkopavanja na okoliško prebivalstvo.

Za zagotavljanje varnosti in zdravja ljudi mora spremljati:

– koncentracije strupenih, zadušljivih in škodljivih plinov,

- izbruhe plinov,
- uhajanje plinov,
- pomanjkanje kisika v zraku,
- pline po razstreljevanju,

- eksplozije plinov,
- koncentracije strupenih in škodljivih par,
- koncentracije škodljivega prahu,
- temperaturo zraka na delovišču,
- pritok oziroma vdor vode, mulja, blata, peska na delovišče,
- jamske požare.

7. člen

(ustreznost naprav)

Dokaz o pridobitvi dovoljenj in certifikatov za obratovanje naprav v rudarstvu iz tretje alineje 3. člena tega pravilnika sestavljajo poročilo o opravljenem poskusnem obratovanju posameznih naprav, izjava proizvajalca o skladnosti naprave s projektno dokumentacijo in izjave projektantov o ustreznosti naprav z vidika varstva okolja ter varnosti in zdravja ljudi.

8. člen

(končna ocena)

Končna ocena o doseganju tehnoloških vplivov, vplivov na okolje ter vplivov na varnost in zdravje pri delu iz četrte alineje 3. člena tega pravilnika mora vsebovati ugotovitve, da so odkopna metoda, tehnologija in naprave varne za izvajanje rudarskih del ter ustrezne z vidika varovanja okolja ter varnosti in zdravja zaposlenih.

9. člen

(izdaja dovoljenja)

Minister, pristojen za rudarstvo, izda dovoljenje za izvajanje del v 30 dneh po prejemu popolne vloge.

10. člen

(veljavnost pravilnika)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 020-23/2002

Ljubljana, dne 2. julija 2003.

EVA 2003-2524-0004

mag. Janez Kopač l. r.

Minister

za okolje, prostor in energijo

3257. Pravilnik o pogojih in postopku za izdajo tehničnega soglasja

Na podlagi četrtega odstavka 57. člena zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99 in 110/02 – ZGO-1) izdaja minister za okolje, prostor in energijo

P R A V I L N I K

o pogojih in postopku za izdajo tehničnega soglasja

1. člen

(vsebina pravilnika)

Ta pravilnik določa pogoje in postopek za izdajo tehničnega soglasja za tehnično presajo o izpolnjevanju in

uporabnosti postrojev za izvajanje rudarskih del in odkopnih metod.

2. člen
(predlagatelj vloge)

Proizvajalec, uvoznik ali projektant postroja za izvajanje rudarskih del ali odkopne metode naslovi vlogo za izdajo tehničnega soglasja na ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

3. člen
(vsebina vloge)

V vlogi za izdajo tehničnega soglasja je potrebno podati tehnične podatke o postroju z utemeljitvijo odstopanj od tehničnih predpisov in obrazložitev razlogov za pridobitev tehničnega soglasja.

4. člen
(odbor izvedencev)

Minister, pristojen za rudarstvo imenuje ob sprejemu vloge za izdajo tehničnega soglasja odbor izvedencev, ki poda strokovno mnenje k tej vlogi.

Odbor izvedencev šteje najmanj pet članov. Minister, pristojen za rudarstvo določi število članov glede na vsebino vloge za izdajo tehničnega soglasja in imenuje člane odbora.

5. člen
(posredovanje vloge)

Po prejemu vloge minister, pristojen za rudarstvo, posreduje vlogo odboru izvedencev za pridobitev strokovnega mnenja za izdajo tehničnega soglasja.

6. člen
(strokovno mnenje)

Odbor izvedencev predloži ministru, pristojnemu za rudarstvo, mnenje s strokovno obrazložitvijo.

Minister, pristojen za rudarstvo, odloči o izdaji ali zavrnitvi tehničnega soglasja z odločbo v upravnem postopku.

7. člen
(poslovnik o delu odbora izvedencev)

Minister, pristojen za rudarstvo sprejme poslovnik o delu odbora izvedencev najkasneje v roku 60 dni od dneva uveljavitve tega pravilnika.

9. člen
(stroški za delo odbora izvedencev)

Stroški za izdajo tehničnega soglasja, ki nastanejo zaradi dela odbora izvedencev, bremenijo vlagatelja vloge za izdajo tehničnega soglasja.

10. člen
(veljavnost pravilnika)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 020-23/2002
Ljubljana, dne 2. julija 2003.
EVA 2003-2524-0003

mag. Janez Kopač l. r.
Minister
za okolje, prostor in energijo

3258. Pravilnik o vrstah, postopkih in načinih vodenja evidenc tujcev, ki se zaposlijo in delajo na ozemlju Republike Slovenije

Na podlagi šestega odstavka 35. člena zakona o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 66/00) izdaja minister za delo, družino in socialne zadeve

P R A V I L N I K
o vrstah, postopkih in načinih vodenja evidenc tujcev, ki se zaposlijo in delajo na ozemlju Republike Slovenije

SPLOŠNI DOLOČBI

1. člen

Ta pravilnik določa vrste evidenc ter način in postopke njihovega vodenja glede na vrste delovnih dovoljenj in namen njihove izdaje v skladu z zakonom o zaposlovanju in delu tujcev (v nadaljnjem besedilu: zakon).

2. člen

Evidence iz prejšnjega člena vodi Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljnjem besedilu: zavod za zaposlovanje) na podlagi podatkov, pridobljenih v postopku izdaje delovnih dovoljenj, in podatkov, ki jih pridobi od drugih pristojnih organov v skladu z zakonom.

VRSTE EVIDENC

3. člen

Zavod za zaposlovanje vodi naslednje evidence tujcev:

1. Evidenco osebnih delovnih dovoljenj, ki se deli na naslednje evidence osebnih delovnih dovoljenj:

a) evidenco osebnih delovnih dovoljenj za nedoločen čas,

b) evidenco osebnih delovnih dovoljenj za čas treh let po posameznih kategorijah oseb iz osmega odstavka 10. člena zakona,

c) evidenco osebnih delovnih dovoljenj za čas enega leta posebej za begunce in za samozaposlene tujce.

2. Evidenco dovoljenj za zaposlitev, ki se deli na naslednje evidence dovoljenj za zaposlitev:

a) evidenco dovoljenj za nove zaposlitve,

b) evidenco dovoljenj za ponovne zaposlitve pri drugem delodajalcu,

c) evidenco dovoljenj za ponovne zaposlitve pri istem delodajalcu,

č) evidenco dovoljenj za zaposlitve brez kontrole trga dela.

3. Evidenco dovoljenj za delo, ki se deli na naslednje evidence dovoljenj za delo:

a) evidenco dovoljenj za napotene delavce po 13., 15., 16. in 17. členu zakona,

b) evidenco dovoljenj za usposabljanje in izpopolnjevanje,

c) evidenco dovoljenj za vsa sezonska dela in posebej za dela v kmetijstvu in gozdarstvu in dela v gradbeništvi,

č) evidenco dovoljenj za poslovalne delavce,

d) evidenco dovoljenj za individualne storitve.

VNAŠANJE PODATKOV V EVIDENCE IN OBJAVLJANJE

4. člen

Zavod za zaposlovanje zagotavlja tekoče in ažurno vnašanje z zakonom določenih podatkov v ustrezno evidenco.

5. člen

Zavod za zaposlovanje pridobi podatke iz 2. točke tretjega odstavka 35. člena zakona najmanj enkrat mesečno, v primeru suma kršitve delovno pravne zakonodaje pa nemudoma.

SHRANJEVANJE EVIDENC IN POSREDOVANJE
POSAMEZNIH PODATKOV IZ EVIDENC

6. člen

Zavod za zaposlovanje vodi in hrani evidence v skladu s petim odstavkom 35. člena zakona.

Posamezni podatki iz evidenc se lahko posredujejo pristojnim organom na podlagi določb zakona in predpisov o varovanju osebnih podatkov.

KONČNA DOLOČBA

7. člen

Ta pravilnik začne veljati devetdeseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 017-01-032/03-002
Ljubljana, dne 7. julija 2003.
EVA 2611-2003-0038

dr. Vlado Dimovski l. r.

Minister
za delo, družino in socialne zadeve

**3259. Navodilo o načinu izvajanja obveznosti
delodajalca in tujca do nadzorstvenih organov**

Na podlagi 31. člena zakona o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 66/00) izdaja minister za delo, družino in socialne zadeve

NAVODILO**o načinu izvajanja obveznosti delodajalca in tujca
do nadzorstvenih organov**

1. člen

To navodilo določa način uresničevanja obveznosti do nadzorstvenega organa, ki jih imajo delodajalci, na zahtevo katerih so bila izdana delovna dovoljenja za tujce in tujci, katerim so bila izdana delovna dovoljenja.

2. člen

Nadzorstveni organ iz prejšnjega člena je Inšpektorat Republike Slovenije za delo (v nadaljnjem besedilu: inšpektorat za delo), ki se v skladu z zakonom o zaposlovanju in delu tujcev (v nadaljnjem besedilu: zakon) pri izvajanju nadzorstvenih nalog glede na okoliščine posameznega primera povezuje z drugimi pristojnimi organi.

3. člen

Domači in tuji delodajalec (v nadaljnjem besedilu: delodajalec), ki zaposluje oziroma napotuje tujca, je dolžan hraniti delovno dovoljenje in vsa dokazila, ki dokazujejo zakonitost zaposlitve ali delo tujca. V primeru inšpekcijskega nadzora je delodajalec dolžan sodelovati z inšpektoratom za delo, mu omogočiti vpogled v vse dokumente in se v celoti podrežati njegovim ukrepom in navodilom.

4. člen

Delodajalec je dolžan stalno hraniti originalno delovno dovoljenje, ki je bilo izdano na njegovo vlogo, na sedežu poslovanja oziroma vsakokrat na terenu, kadar se dejavnost, za katero je bilo izdano delovno dovoljenje, izvaja izven sedeža poslovanja. Tujec z osebnim delovnim dovoljenjem hrani originalno delovno dovoljenje na primernem mestu in ga na zahtevo inšpektorata za delo v zahtevanem roku predloži na vpogled.

5. člen

Delovno dovoljenje tujca se šteje kot dokazilo v postopku. Tujec je dolžan kopijo delovnega dovoljenja hraniti na delovnem mestu in ga na zahtevo predložiti inšpektoratu za delo.

6. člen

O uvedenih postopkih in izrečenih kaznih je inšpektorat za delo dolžan sproti obveščati zavod za zaposlovanje.

O vsakem začetem postopku je inšpektorat za delo dolžan obvestiti zavod za zaposlovanje v roku osmih dni od uvedbe postopka.

Inšpektorat za delo v roku treh dni obvesti zavod za zaposlovanje o izrečenih kaznih zaradi ugotovljenih kršitev zakona in o roku za odpravo teh kršitev.

7. člen

To navodilo začne veljati devetdeseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 017-01-031/03-002
Ljubljana, dne 7. julija 2003.
EVA 2611-2003-0039

dr. Vlado Dimovski l. r.

Minister
za delo, družino in socialne zadeve

OBČINE

BOVEC

3260. Odlok o zaključnem računu Občine Bovec za leto 2002

Na podlagi 96. in 98. člena zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01 in 30/02), statuta Občine Bovec (Uradno glasilo št. 6/99) je Občinski svet občine Bovec na 8. redni seji dne 1. 7. 2003 sprejel

O D L O K

o zaključnem računu Občine Bovec za leto 2002

1. člen

Sprejme se zaključni račun proračuna Občine Bovec za leto 2002, ki obsega:

A) BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV	SIT
I. Prihodki	544,964.447,58
II. Odhodki	591,415.056,05
III. Proračunski primanjkljaj	-46,450.608,47
B) RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	
IV. prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev	3,775.118,49
V. dana posojila in povečanje kapitalskih deležev	20,000.000
VI. prejeta minus dana posojila in spremembe kapitalskih deležev	-16,224.881,51
C) RAČUN FINANCIRANJA	
VII. zadolževanje	-
VIII. odplačilo dolga	-
IX. neto zadolževanje	-
D) POVEČANJE/ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	-62,675.489,98

2. člen

Sestavni del tega odloka so realizacija bilance prihodkov in odhodkov po ekonomski klasifikaciji, realizacija računa finančnih terjatev in naložb, realizacija računa financiranja ter pregled realizacije odhodkov po funkcionalni klasifikaciji.

3. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 403-03/2003
Bovec, dne 1. julija 2003.

Župan
Občine Bovec
Danijel Krivec, univ. dipl. inž. el. l. r.

3261. Odlok o spremembi odloka o ustanovitvi javnega zavoda "Lokalna turistična organizacija Bovec"

Na podlagi 3. in 8. člena zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91 in 8/96), na podlagi zakona o pospeševanju turizma (Uradni list RS, št. 57/98) ter na podlagi 16. člena statuta Občine Bovec (Uradno glasilo, št. 6/99) je Občinski svet občine Bovec na 7. redni seji dne 11. 6. 2003 sprejel

O D L O K

o spremembi odloka o ustanovitvi javnega zavoda "Lokalna turistična organizacija Bovec"

1. člen

V odloku o ustanovitvi javnega zavoda "Lokalna turistična organizacija Bovec" (Uradno glasilo, št. 6/00), se spremeni 10. člen, ki se sedaj glasi:

»Članstvo v zavodu je prostovoljno.

Člani zavoda so lahko:

- pravne osebe in podjetniki posamezniki, katerih dejavnost je kakorkoli povezana s turizmom, sobooddajalci ter tisti kmetje, ki opravljajo gostinsko dejavnost ter imajo v Občini Bovec svoj sedež, poslovno enoto ali drugo obliko registrirane dejavnosti,
- turistična in druga društva,
- pravne osebe in podjetniki posamezniki ter drugi lastniki počitniških stanovanj ali apartmajev, ki imajo v Občini Bovec počitniške kapacitete in jih tržijo,
- pravne osebe in podjetniki posamezniki, ki se ukvarjajo s proizvodnjo ali prodajo raznega blaga in storitev,
- druge zainteresirane pravne osebe, podjetniki posamezniki ter osebe civilnega prava, v kolikor podpišejo pristopno izjavo in sklenejo z zavodom pogodbo, s katero uredijo medsebojne pravice in obveznosti.

Člani zavoda sodelujejo pri upravljanju zavoda preko imenovanih članov v svetu zavoda in preko strokovnega sveta zavoda.

Člani zavoda iz tretje, četrte in pete alinee tega člena nimajo svojih predstavnikov v svetu zavoda in v strokovnem svetu zavoda.

O delu zavoda so člani informirani na letnem občnem zboru zavoda, ki ga skliče direktor zavoda.«

2. člen

Spremeni se 11. člen, ki se sedaj glasi:

»Člani lokalne turistične organizacije plačujejo članarino v višini in na način ki jo določi svet zavoda in bo opredeljena v sklenjeni pogodbi med članom zavoda in zavodom.«

3. člen

Spremeni se 13. člen, ki se sedaj glasi:

»Svet zavoda:

Zavod upravlja svet zavoda.

Svet zavoda ima enajst članov, v katerega imenujejo:

- a) predstavniki ustanovitelja tri člane, od katerih je en po funkciji župan Občine Bovec,

b) predstavniki delavcev zavoda enega člana,
 c) predstavniki članov zavoda sedem članov ob upoštevanju segmenta turistične ponudbe po naslednjem ključu:

- hoteli enega člana,
- penziji, gostišča, hotelsko naselje, moteli, kmečki turizem idr.: enega člana,
- zasebne sobe, apartmaji, planinske koče (lastniki, upravljalci) idr.: enega člana,
- kampi enega člana,
- športne in turistične agencije ter posredniki enega člana,
- trgovina, gostinstvo, obrt, društva, ostale turistične storitve enega člana,
- žičnice enega člana.

Člane sveta zavoda iz vrst predstavnikov ustanovitelja imenuje Občinski svet občine Bovec na predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanje Občine Bovec.

Člane sveta zavoda iz vrst predstavnikov delavcev zavoda imenujejo delavci zavoda.

Člane sveta zavoda iz vrst predstavnikov članov zavoda predlagajo člani zavoda po posameznih segmentih turistične ponudbe, kot izhaja iz točke c) tega člena. S tem v zvezi bodo člani zavoda po podpisu pristopnih izjav in sklenitvi pogodbe organizirali sestanke po posameznih segmentih turistične ponudbe z namenom imenovanja članov v svet zavoda. Način imenovanja posameznega člana določijo člani posameznega segmenta turistične ponudbe.

Kolikor iz posameznega segmenta turistične ponudbe, kot je opredeljeno v točki c. tega člena, iz kakršnegakoli razloga ni imenovan član sveta zavoda, se v tem primeru član sveta zavoda imenuje na občnem zboru zavoda iz liste vseh članov zavoda.

Kolikor se član sveta zavoda preneha ukvarjati z dejavnostjo, kot je opredeljena v 10. členu tega odloka, ali v primeru stečaja oziroma likvidacije člana, se ta član zamenja z drugim članom iz istega segmenta turistične ponudbe. V kolikor pa ta segment nima članov, se novi član v najkrajšem roku imenuje na občnem zboru iz liste vseh članov zavoda.

Mandat članov sveta zavoda traja štiri leta z možnostjo ponovne izvolitve.

Svet zavoda je sklepčen, če je na seji navzoča večina članov in odloča z večino glasov navzočih članov. V primeru enakega števila glasov, je sprejeta odločitev, za katero je glasoval predsednik sveta zavoda.

Natančnejše določbe glede predsednika in podpredsednika ter članov sveta zavoda in glede drugih vprašanj v zvezi z delom sveta zavoda, so zajete v statutu zavoda.«

4. člen

Spremeni se 14. člen, ki se sedaj glasi:

»Delo sveta zavoda vodi predsednik sveta, ki ga člani sveta zavoda imenujejo iz svojih vrst na prvi seji sveta zavoda. Predsednik ima namestnika, ki ga imenujejo člani sveta zavoda iz svojih vrst.

Svet zavoda:

- sprejema statut, h kateremu daje soglasje ustanovitelj zavoda,
- sprejema druge splošne akte zavoda,
- imenuje in razrešuje direktorja zavoda in člane strokovnega sveta s soglasjem ustanovitelja zavoda,
- sprejme sistematizacijo delovnih mest,
- daje soglasje k sklenitvi delovnega razmerja z delavci zavoda,
- sprejema letni program dela in razvoja zavoda, h kateremu daje soglasje ustanovitelj zavoda,
- sprejema zaključni račun,

- sprejema finančni načrt zavoda na podlagi letnega programa dela,
- opravlja nadzor nad opravljanjem dejavnosti in poslovanjem zavoda,
- daje mnenje in predloge o posameznih vprašanjih direktorju zavoda,
- odloča o statusnih spremembah in spremembah dejavnosti zavoda, h kateremu daje soglasje ustanovitelj zavoda,
- odloča o pritožbah v zvezi s pravicami, obveznostmi in odgovori delavcev iz delovnega razmerja,
- opravlja druge naloge, ki so določene z zakonom in statutom zavoda.«.

5. člen

Spremeni se 15. člen, ki se sedaj glasi:

»Direktor zavoda:

- organizira in vodi delo ter poslovanje zavoda, predstavlja in zastopa zavod in je odgovoren za zakonitost dela zavoda; na podlagi javnega razpisa ga imenuje svet zavoda ob soglasju ustanovitelja,
- opravlja zlasti naslednje naloge:
- organizira in vodi delo in poslovanje zavoda,
- pripravlja letni program dela zavoda,
- obvešča ustanovitelja o delu zavoda in o uresničevanju programa dela in delovnih načrtov,
- sklepa pogodbe o delu in pogodbe o zaposlitvi delavcev zavoda,
- podpisuje pogodbe sklenjene med zavodom in člani zavoda,
- odloča o disciplinski odgovornosti delavcev na prvi stopnji,
- predlaga sistematizacijo delovnih mest,
- opravlja druge naloge skladno z zakoni in drugimi predpisi.«.

6. člen

Spremeni se 21. člen, ki se sedaj glasi:

»Sredstva za delo zavoda so:

- turistična taksa,
  - njegovi lastni prihodki,
  - republiška proračunska sredstva za programe in projekte,
  - republiška proračunska sredstva iz naslova koncesijskih dajatev za prirejanje posebnih iger na srečo,
  - proračunska sredstva občine,
  - mednarodna sredstva za programe in projekte,
  - članarina članov zavoda,
  - sofinanciranje ponudnikov turističnih storitev in ustanov,
  - sponzorska sredstva,
  - darila in dotacije,
  - sredstva NTO za pospeševanje turizma,
  - drugo.
- Delež finančnih sredstev iz naslova turistične takse se določi s sklepom Občinskega sveta občine Bovec.«.

7. člen

Briše se 27. člen in s tem 28. člen postane 27. člen.

8. člen

V novem 27. členu se briše prvi in drugi odstavek.

Nov 27. člen se dopolni z naslednjim odstavkom:

»Prvo sejo sveta zavoda skliče direktor zavoda. Prvo sejo sveta zavoda vodi predstavnik ustanovitelja.« Z imenovanjem sveta zavoda, preneha funkcija začasnemu svetu zavoda.

9. člen

Ta odlok začne veljati takoj in se objavi v Uradnem listu RS.

Št. 120-022/2003
Bovec, dne 11. junija 2003.

Župan
Občine Bovec
Danijel Krivec, univ. dipl. inž. el. l. r.

3262. Odlok o rabi in varovanju dostopnih mest za športno plovbo ob reki Soči

Na podlagi 21., 50.a člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98, 70/00 in 51/02), 29. člena zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93, 44/95 – odl. US; U-I-32/95-20, 1/96, 9/99 – odl. US: U-I-312/96, 56/99 (31/00 – popr.), 86/99 – odl. US: U-I-64/96, 22/00, 82/01 – odl. US: U-I-92/99-9, 67/02) ter 3. člena zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03), pravilnika o enotni uniformi, označbah in opreми pooblaščenih delavcev občinskega redarstva (Uradni list RS, št. 2/99), 13. in 16. člena zakona o plovbi po celinskih vodah (Uradni list RS, št. 30/02), in 16. člena statuta Občine Bovec (Ur. glasilo št. 6/99), je Občinski svet občine Bovec na 8. redni seji dne 1. 7. 2003 sprejel

O D L O K

o rabi in varovanju dostopnih mest za športno plovbo ob reki Soči

1. člen

Ta odlok ureja uporabo in varovanje dostopnih mest ob reki Soči in pritoku Koritnice na območju Občine Bovec za športno plovbo. Odlok ureja tudi način dostopa in varovanja okolja ob dostopnih mestih.

2. člen

Dostopno mesto je mesto ob reki, ki je namenjeno dostopu in izstopu iz reke za opravljanje športne plovbe.

3. člen

Dostop k reki Soči je na območju Občine Bovec za športno plovbo dovoljen le na za to urejenih dostopnih mestih. Ta dostopna mesta so predstavljena tudi v pregledni karti in informativnem gradivu.

4. člen

Dostopna mesta za športno plovbo ob reki Soči v Občini Bovec so:

- pri Markovem mostu pod naseljem na Logu v Trenti,
- pri odcepu za Vas na Skali v Soči,
- pri gostišču Lovec v Soči,
- pod Velikimi koriti v Soči,
- Pri bunkerjih,
- Kršovec,
- Zmuklica,
- pod trdnjavo Kluže,
- sotočje Koritnice in Soče,
- Čezsoča,
- Log Čezsoški – Boka,
- Srpenica 1.

5. člen

Plovba je dovoljena:

1. s plovili, ki lahko prevažajo več kot tri osebe:

- na reki Soči, pri višini vode, ki je pri vodomerni postaji Log Čezsoški nižja od 75 cm, od vstopnega mesta Srpenica pri pritoku Sušec (Srpenica 1) do izstopnega mesta pri mostu čez Sočo v Trnovem (Trnovo 1),
- na reki Soči, pri višini vode, ki je pri vodomerni postaji Log Čezsoški višja od 75 cm, od vstopnega mesta pod Koriti pri Kršovcu (Zmuklica) do izstopnega mesta Trnovo 1,
- na reki Soči, pri višini vode, ki je pri vodomerni postaji Log Čezsoški višja od 150 cm, od vstopnega mesta pod Velikimi koriti do izstopnega mesta Log Čezsoški.

Plovba je prepovedana na odseku Log Čezsoški – Trnovo 1 pri višini vode, ki je pri vodomerni postaji Log Čezsoški višja od 150 cm.

2. s plovili, ki lahko prevažajo tri osebe:

- na reki Soči od vstopnega mesta pod Velikimi koriti do izstopnega mesta Trnovo pri Podrtem mostu (Trnovo 2) ter od vstopnega mesta Napoleonov most dalje,
- na reki Koritnici od vstopnega mesta pod trdnjavo Kluže do izliva v reko Sočo.

3. s plovili, ki lahko prevažajo največ dve osebi:

- na območjih iz prejšnje točke,
- na reki Soči od vstopnega mesta pri Markovem mostu pod naseljem Na Logu do izstopnega mesta pri gostišču Lovec in od vstopnega mesta Trnovo 2 do izstopnega mesta Napoleonov most.

6. člen

1. Izvajanje plovbe z rečnim bobom (»hydrospeeda«) je dovoljeno na reki Soči od vstopnega mesta Zmuklica do izstopnega mesta Trnovo 1 ter od vstopnega mesta Napoleonov most dalje. Izvajanje soteskanja (»canyoninga«) je dovoljeno na pritoku Sušec – dostopno mesto Srpenica 1.

2. Plovba iz prejšnjega člena in izvajanje plovbe z rečnim bobom sta dovoljeni od 15. marca do 31. oktobra, v času od 9. do 18. ure.

3. Ne glede na določbo iz drugega odstavka tega člena, je na odseku od vstopnega mesta Srpenica 2 do izstopnega mesta Trnovo 2 dovoljena plovba s plovili, ki lahko prevažajo največ dve osebi zaradi treningov članov državnih reprezentanc ali registriranih članov kajakaških društev, in sicer v času od 9. do 18. ure.

4. Dostop ali izstop s plovili na območja iz prejšnjega člena in prve, tretje in četrte točke tega člena je dovoljen samo na vstopno-izstopnih mestih.

5. Vse dejavnosti v reki Soči in pritoku Koritnica, na njiju in ob njiju, se izvaja na lastno odgovornost skladno z veljavnimi predpisi.

7. člen

Parkiranje in dostop do reke za športno plovbo je mogoč le na dostopnih mestih. Odlaganje odpadkov je dovoljeno le na za to urejenih mestih.

Na drugih mestih parkiranje, odlaganje odpadkov, dostop za športno plovbo niso dovoljeni.

Dostopna mesta je mogoče uporabljati le v okviru režima določenega na podlagi državnih predpisov.

8. člen

Vzdrževanje dostopnih mest ter zagotavljanje čistoče, odstranjevanje odpadkov in druge potrebne naloge zagotavlja občinska redarska služba ali druga pooblaščenca organizacija.

9. člen

Za opravljanje dejavnosti, ki niso navedene v odloku, je treba pridobiti soglasje Občine Bovec.

10. člen

Za uporabo vstopno izstopnih mest se pobira pristojbino, ki je namenjena za stroške vzdrževanja in nadzor režima, predvidenega s tem in drugimi predpisi.

Potrdilo za plačilo pristojbine je dovolilnica, ki jo prejme plačnik.

Na dovolilnici mora biti navedeno:

1. zaporedna številka,
2. namen plačila,
3. območje uporabe,
4. čas uporabe.

Dovolilnico mora uporabnik uporabljati skladno z navodili in jo na zahtevo pooblaščenice osebe pokazati.

11. člen

Za uporabo dostopnih mest za plovbo s plovili, ki lahko prevažajo več kot tri osebe, znašajo pristojbine po plovilu:

- 30 točk na dan,
- 215 točk na leto.

Za uporabo dostopnih mest za plovbo s plovili, ki lahko prevažajo največ eno osebo, znašajo pristojbine po osebi:

- 1 točka na dan,
- 4 točke na teden,
- 15 točk na mesec.

Za uporabo dostopnih mest za plovbo s plovili, ki lahko prevažajo manj kot štiri osebe in več kot eno osebo, znašajo pristojbine po plovilu:

- 5 točke na dan,
- 120 točk na leto.

Za uporabo dostopnega mesta za soteskanje (pritok Sušec – Srpenica 1) znašajo pristojbine po osebi:

- 3 točke na dan.

Za člane slovenske državne reprezentance v športih na divjih vodah v času organiziranih priprav je uporaba dostopnih mest brezplačna.

12. člen

Pristojbine se izračunavajo na podlagi vrednosti točke, ki jo določi Občinski svet občine Bovec s sklepom.

13. člen

Nadzor nad izvajanjem določb tega odloka opravljajo občinske nadzorne službe (občinski redar) in druge pooblaščenice osebe (informatorji).

Osebe, ki opravljajo nadzor nad izvajanjem tega odloka, morajo imeti službeno izkaznico, ki jih pooblašča za izvajanje določb odloka.

Občinski redar mora biti uniformiran. Občinski redar nosi predpisano uniformo, označbe in ustrezno opremo, ki je predpisana v pravilniku o enotni uniformi, označbah in opremljenosti pooblaščenih delavcev občinskega redarstva (Uradni list RS, št. 2/99).

Informatorji morajo imeti izkaznico, iz katere je jasno razvidno, v čigavem imenu nastopajo. Informatorji so lahko uniformirani ali pa nosijo drugačne vidne oznake.

14. člen

Občinski redar ima pri opravljanju nadzora nad izvajanjem tega odloka, ko ugotovi kršitev, pravico in dolžnost:

- opozoriti na kršitve predpisov,

- legitimirati kršitelja in priče,

– mandatno kaznovati in izterjati izrečeno mandatno kazen,

– izdati plačilni nalog, predlagati uvedbo postopka o prekršku, naznanjati gospodarske prestopke oziroma kazniva dejanja, ki jih zazna,

- dati ustne in pisne naloge za odpravo nepravilnosti,

– s poročili sporočati zaznane podatke pristojnim organom, če meni, da so potrebni ukrepi, za katere sam ni pristojen,

– opravljati dejanja in strokovne naloge v zvezi z izvajanjem pooblastil ministrstev.

Informator ima pri opravljanju nadzora nad izvajanjem tega odloka, ko ugotovi kršitev, pravico in dolžnost:

- opozoriti na kršitve predpisov,

- dati ustne in pisne naloge za odpravo nepravilnosti,

– s poročili sporočati zaznane podatke pristojnim organom, če meni, da so potrebni ukrepi, za katere sam ni pristojen.

Organi, organizacije, podjetja, skupnosti ali posamezniki so dolžni občinskemu redarju:

- omogočiti nemoteno opravljanje nadzora ter izvajanje posameznih dejanj in strokovnih nalog v zvezi z izvajanjem inšpekcijskega nadzora po pooblastilu ministrstev,

– dajati potrebno pomoč, dajati podatke in obvestila v zvezi z opravljanjem nadzora.

15. člen

Z denarno kaznijo 10.000 SIT se na kraju samem kaznuje za prekršek posameznik:

- ki za dostop do reke Soče za športno plovbo parkira na mestih, ki niso namenjena za parkiranje,

– ki odpadke odlaga na mestih, ki za to niso namenjena.

Z denarno kaznijo 30.000 SIT se na kraju samem kaznuje za prekršek posameznik:

- ki se noče legitimirati ali noče dati potrebnih obvestil osebi, ki opravlja nadzor, ali se nedostojno vede do osebe, ki izvaja nadzor, ob uradnem postopku,

– ki preprečuje osebi, ki izvaja nadzor, izvrševanje uradne naloge, za katero je pooblaščen, ali jo pri tem ovira,

- ki za dostop do reke Soče za športno plovbo uporablja mesta, ki temu niso namenjena,

– ki za dostop do reke Soče za športno plovbo uporablja dostopna mesta v času pred 9. uro dopoldne in po 18. uri popoldne,

- ki nima veljavne dovolilnice za uporabo dostopnih mest.

Za prekrške iz prvega odstavka tega člena se na kraju samem z denarno kaznijo 100.000 SIT kaznuje pravna oseba ali posameznik, ki stori prekršek v zvezi z samostojnim opravljanjem dejavnosti.

Za prekrške iz drugega odstavka tega člena se na kraju samem z denarno kaznijo 200.000 SIT kaznuje pravna oseba ali posameznik, ki stori prekršek v zvezi z samostojnim opravljanjem dejavnosti.

Za prekrške iz prvega in drugega odstavka tega člena pa se na kraju samem z denarno kaznijo 15.000 SIT kaznuje odgovorno osebo pravne osebe.

16. člen

Ta odlok začne veljati takoj in se objavi v Uradnem listu RS.

17. člen

Z uveljavitvijo tega odloka preneha veljati odlok o rabi in varovanju dostopnih mest za športno plovbo ob reki Soči (Uradno glasilo, št. 6/00).

Št. 342/03

Bovec, dne 1. julija 2003.

Župan
Občine Bovec

Danijel Krivec, univ. dipl. inž. el. l. r.

3263. Odlok o spremembi odloka o javnem redu in miru v Občini Bovec

Na podlagi 16. člena statuta Občine Bovec (Uradno glasilo, št. 6/99) je Občinski svet občine Bovec na 7. seji dne 11. 6. 2003 sprejel

O D L O K

o spremembi odloka o javnem redu in miru v Občini Bovec

1. člen

V odloku o javnem redu in miru v Občini Bovec (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 13/86, 7/89, 9/90, 7/93 in Uradno glasilo, št. 6/95 in 7/00) se v 17. členu spremeni zadnji odstavek tako, da se glasi:

Z denarno kaznijo 10.000 SIT se kaznuje za prekršek na kraju samem, kdor tabori izven urejenih šotorišč (10.a člen).

2. člen

Ta odlok začne veljati takoj po sprejemu na seji Občinskega sveta občine Bovec in se objavi v Uradnem listu RS.

Št. 221/2003

Bovec, dne 11. junija 2003.

Župan
Občine Bovec

Danijel Krivec, univ. dipl. inž. el. l. r.

CANKOVA

3264. Odlok o spremembi odloka o proračunu Občine Cankova za leto 2003

Na podlagi 57. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97 in 104/00), 3. člena zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 80/94, 56/98) in 16. in 94. člena statuta Občine Cankova (Uradni list RS, št. 21/99, 12/01 in 69/02) je Občinski svet občine Cankova na 7. redni seji dne 20. 6. 2003 sprejel

O D L O K

o spremembi odloka o proračunu Občine Cankova za leto 2003

1. člen

V odloku o proračunu Občine Cankova za leto 2003 (Uradni list RS, št. 33/03) se v 3. členu spremeni odstavek ter se glasi:

Proračun Občine Cankova za leto 2003 se določa v naslednjih zneskih:

Splošni del proračuna na ravni podskupin kontov se določa v naslednjih zneskih:

A) BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV

Konto Naziv	Znesek v tisoč SIT
I. SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	485.971
TEKOČI PRIHODKI (70+71)	95.897
70 DAVČNI PRIHODKI	67.957
700 Davki na dohodek in dobiček	54.537
703 Davki na premoženje	11.337
704 Domači davki na blago in storitve	2.083
706 Drugi davki	-
71 NEDAVČNI PRIHODKI	27.940
710 Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	1.257
711 Takse in pristojbine	1.373
712 Denarne kazni	-
713 Prihodki od prodaje blaga in storitev	-
714 Drugi nedavčni prihodki	25.310
72 KAPITALSKI PRIHODKI	1.500
720 Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	-
721 Prihodki od prodaje zalog	-
722 Prihodki od prodaje zemljišč in nematerialnega premoženja	1.500
73 PREJETE DONACIJE	-
730 Prejete donacije iz domačih virov	-
731 Prejete donacije iz tujine	-
74 TRANSFERNI PRIHODKI	388.574
740 Transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij	388.574
II. SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	501.356
40 TEKOČI ODHODKI	68.305
400 Plače in drugi izdatki zaposlenim	21.407
401 Prispevki delodajalcev za socialno varnost	2.389
402 Izdatki za blago in storitve	40.159
403 Plačila domačih obresti	1.350
409 Rezerve	3.000
41 TEKOČI TRANSFERI	101.287
410 Subvencije	8.500
411 Transferi posameznikom in gospodinjstvom	26.145
412 Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	11.370
413 Drugi tekoči domači transferi	55.272
414 Tekoči transferi v tujino	-
42 INVESTICIJSKI ODHODKI	328.282
420 Nakup in gradnja osnovnih sredstev	328.282
43 INVESTICIJSKI TRANSFERI	3.482
430 Investicijski transferi	3.482
III. PRORAČUNSKI PRESEŽEK (I.-II.) (PRORAČUNSKI PRIMANKLJAJ)	-15.385

B) RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV	1.914
75 PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	1.914
750 Prejeta vračila danih posojil	1.914
751 Prodaja kapitalskih deležev	-
752 Kupnine iz naslova privatizacije (750+751+752)	1.914
V. DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV (440+441+442)	2.000
44 DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV	2.000
440 DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV	-

441 Povečanje kapitalskih deležev in naložb	2.000
442 Poraba sredstev kupnin iz naslova privatizacije	
VI. PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV (IV.-V.)	-85
C) RAČUN FINANCIRANJA	
VII. ZADOLŽEVANJE (500)	20.000
50 ZADOLŽEVANJE	20.000
500 Domače zadolževanje	20.000
VIII. ODPLAČILO DOLGA (550)	4.530
55 ODPLAČILO DOLGA	4.530
550 Odplačilo domačega dolga	4.530
IX. SPREMEMBA STANJA SREDSTEV NA RAČUNU	-
(I.+IV.+VII.-II.-V.-VIII.)	-
X. NETO ZADOLŽEVANJE (VII.-VIII.-IX.)	15.470
XI. NETO FINANCIRANJE (VI.+X.)	15.385

Splošni del občinskega proračuna – odhodki, sestavljeni po funkcionalni klasifikaciji po področjih proračunske porabe in posebni del, sestavljen po ekonomski klasifikaciji javnofinancijskih prejemkov in izdatkov na ravni podskupin kontov ter načrt razvojnih programov so priloga k temu odloku.

2. člen

Te spremembe odloka začnejo veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 40302-07/2003

Cankova, dne 20. junija 2003.

Župan
Občine Cankova
Drago Vogrinčič l. r.

CERKVENJAK**3265. Odlok o zaključnem računu proračuna Občine Cerkevjak za leto 2001**

Na podlagi 15. člena statuta Občine Cerkevjak (Uradni list RS, št. 26/99) in 57. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98 in 74/98), ter 98. člena zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 72/99), ter v skladu z 81. členom poslovnika o delu Občinskega sveta občine Cerkevjak (Uradni list RS, št. 35/99) je Občinski svet občine Cerkevjak na 24. redni seji dne 22. 5. 2002 sprejel

O D L O K**o zaključnem računu proračuna Občine Cerkevjak za leto 2001**

1. člen

Objavi se zaključni račun proračuna Občine Cerkevjak za leto 2001.

2. člen

Zaključni račun proračuna za leto 2001 izkazuje:

A) Bilanca prihodkov in odhodkov	v tisoč SIT
I. Skupaj prihodki	243.682
II. Skupaj odhodki	220.026
III. Proračunski primanjkljaj (I.-II.)	23.657

B) Račun finančnih terjatev in naložb	
IV. Prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev	-
V. Dana posojila in povečanje kapitalskih deležev	-
VI. Prejeta minus dana posojila in spremembe kapitalskih deležev (IV.-V.)	-
VII. Skupni presežek (prihodki minus odhodki) ter saldo prejetih in danih posojil (I.+IV.)-(II.+V.)	61.512

C) Račun financiranja	
VIII. Zadolževanje proračuna	37.855
IX. Odplačila dolga	
X. Neto zadolževanje	37.855
XI. Povečanje sredstev na računih	67.910
Stanje sredstev na računu ob koncu preteklega leta	4.866
Sredstva rezerve	1.626

D) Denarni tok sredstev, ki se ne predračunavajo	
XII. Sprememba stanja denarnih sredstev	94

Bilanca prihodkov in odhodkov, ki zajema vse prihodke in odhodke proračuna, ter podatki iz bilance stanja so v prilogi in so sestavni del tega odloka.

3. člen

Presežek prihodkov nad odhodki v višini 23.657 tisoč SIT, prejeta posojila v višini 37.855 tisoč SIT in sredstva ob koncu preteklega leta ter sredstva rezerv predstavljajo neporabljena sredstva proračuna Občine Cerkevjak za leto 2001 in se prenesejo v leto 2002 kot sredstva na računu v višini 67.910 tisoč SIT. Razlika 94 tisoč SIT predstavlja sprememba stanja denarnih sredstev iz naslova odbitka vstopnega DDV.

4. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 40303-001/00

Cerkevjak, dne 22. maja 2002.

Župan
Občine Cerkevjak
Jože Kraner l. r.

3266. Odlok o zaključnem računu proračuna Občine Cerkevjak za leto 2002

Na podlagi 15. člena statuta Občine Cerkevjak (Uradni list RS, št. 26/99 in 28/01) in 57. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98 in 74/98), ter 98. člena zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 72/99), ter v skladu z 81. členom poslovnika o delu Občinskega sveta občine Cerkevjak (Uradni list RS, št. 35/99 in 28/01) je Občinski svet občine Cerkevjak na 4. redni seji dne 15. 5. 2003 sprejel

O D L O K**o zaključnem računu proračuna Občine Cerkevjak za leto 2002**

1. člen

Objavi se zaključni račun proračuna Občine Cerkevjak za leto 2002.

2. člen

Zaključni račun proračuna za leto 2002 izkazuje:

A) Bilanca prihodkov in odhodkov	v tisoč SIT
I. Skupaj prihodki	260.501
II. Skupaj odhodki	338.250
III. Proračunski primanjkljaj (I.-II.)	77.749
B) Račun finančnih terjatev in naložb	
IV. Prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev	-
V. Dana posojila in povečanje kapitalskih deležev	-
VI. Prejeta minus dana posojila in spremembe kapitalskih deležev (IV.-V.)	-
VII. Skupni presežek oziroma primanjkljaj (prihodki minus odhodki) ter saldo prejetih in danih posojil (I.+IV.)-(II.+V.)	64.604
C) Račun financiranja	
VIII. Zadolževanje proračuna	27.145
IX. Odplačila dolga	14.000
X. Neto zadolževanje	27.145
XI. Povečanje sredstev na računih	
Stanje sredstev na računu ob koncu preteklega leta	67.910
D) Denarni tok sredstev, ki se ne predračunavajo	323
XII. Sprememba stanja denarnih sredstev	3.306

Bilanca prihodkov in odhodkov, ki zajema vse prihodke in odhodke proračuna, ter podatki iz bilance stanja so v prilogi in so sestavni del tega odloka.

3. člen

Presežek odhodkov nad prihodki oziroma primanjkljaj zaključnega računa se pokriva z prenosom sredstev iz zaključnega računa za leto 2001 v višini 67.910 tisoč SIT in preostankom dolgoročnega kredita pri EKO skladu iz leta 2001 za investicijo izgradnje vodovoda v višini 13.145 tisoč SIT, tako da v zaključnem računu za leto 2002 znaša ostanek sredstev na računu 3.629 tisoč SIT. Razlika v višini 323 tisoč SIT predstavljajo denarna sredstva, ki se ne predračunavajo in so iz naslova vračila odbitnega deleža vstopnega DDV.

4. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 40302-003/01

Cerkvenjak, dne 15. maja 2003.

Župan
Občine Cerkvenjak
Jože Kraner l. r.

DOL PRI LJUBLJANI

3267. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča

Na podlagi 218. člena zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03 – popr.), 22. člena zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 80/94) in 16. člena statuta Občine Dol pri Ljubljani (Uradni list RS, št. 36/02 prečiščeno besedilo) je Občinski svet občine Dol pri Ljubljani na 6. seji dne 30. 6. 2003 sprejel

O D L O K

o spremembah in dopolnitvah odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča

1. člen

S to spremembo se spremenijo 2., 6., 7., 8. člen odloka o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč (Uradni list RS, št. 72/98, 101/00 in 97/01).

2. člen

V zadnjem odstavku 2. člena se črta besedilo »naselij, in sicer za peskokope« in se za besedo izven doda besedilo »poselitvenih območij.«

3. člen

V 6. členu se doda nova alineja, ki se glasi:

	1. obm./ točk	2. obm./ točk	3. obm./ točk
n) nezazidana stavbna zemljišča za katera še ni znan namen uporabe	1.000	750	350

4. člen

7. člen odloka se v celoti nadomesti z naslednjim besedilom:

»Nadomestilo se plačuje od zazidanega in nezazidanega stavbnega zemljišča.

I. Zazidano stavbno zemljišče

Za zazidana stavbna zemljišča se po tem odloku štejejo tista zemljišča, na katerih so gradbene parcele z zgrajenimi stavbami in gradbenimi inženirskimi objekti, ki niso objekti gospodarske javne infrastrukture in tista zemljišča, na katerih se je na podlagi dokončnega gradbenega dovoljenja začelo z gradnjo stavb in gradbenih inženirskih objektov, ki niso objekti gospodarske javne infrastrukture.

Za določitev površine za odmero nadomestila za zazidano stavbno zemljišče se upošteva:

1. pri stanovanjskih prostorih površina stanovanjskih prostorov (vključujoč vse pomožne in tehnične prostore) ugotovljena po določilih stanovanjskega zakona ter tlorisna površina prostostojećih garaž, s pripadajočo gradbeno parcelo;

2. pri poslovnih prostorih etažna površina poslovnega prostora in vseh prostorov, ki so funkcionalno povezani s poslovnim prostorom, s pripadajočo gradbeno parcelo.

Poleg površin iz drugega odstavka tega člena se štejejo za določitev nadomestila kot zazidana stavbna zemljišča tudi:

- površine nepokritih skladišč, internih parkirišč,
- površine namenjene začasnim in trajnim odlagališčem odpadkov, trdih odpadkov in nasipov zemlje,
- površine namenjene delavnicam na prostem,
- odprte športno-rekreativne površine namenjene pridobitni dejavnosti,
- kamnolomi in peskokopi,
- javne površine namenjene trajni ali začasni pridobitni dejavnosti: gostinski vrtovi, kioski in samostojne stojnice, zabavne prireditve, razstave in sejmi za gospodarske namene, vodne in obvodne površine,
- površine, na katerih so grajeni daljnovodi, telekomunikacijski objekti, površine tranzitnih in prenosnih omrežij za izvajanje poslovne dejavnosti transporta plinastih goriv, ter vsi ostali infrastrukturni objekti, ki po zakonu o graditvi objektov, niso objekti gospodarske javne infrastrukture,
- ter druge površine, ki so namenjene za opravljanje poslovne dejavnosti.

II. Nezazidano stavbno zemljišče

Za nezazidana stavbna zemljišča se po tem odloku štejejo tista zemljišča, za katera je z izvedbenim prostorskim aktom določeno, da je na njih dopustna gradnja stanovanjskih in poslovnih stavb, ki niso namenjena za potrebe zdravstva, socialnega in otroškega varstva, šolstva, kulture, znanosti, športa in javne uprave in da je na njih dopustna gradnja gradbenih inženirskih objektov, ki niso objekti gospodarske javne strukture in tudi niso namenjeni za potrebe zdravstva, socialnega in otroškega varstva, šolstva, kulture, znanosti, športa in javne uprave.

Za določitev površine za odmero nadomestila za nezazidano stavbno zemljišče, se upošteva površina nezazidanega stavbnega zemljišča iz prejšnjega odstavka.

Če določena stavba gradbene parcele še nima določene, so do njene določitve za gradbeno parcelo šteje tisti del površine zemljiške parcele, na kateri stoji takšna stavba (fundus), pomnožena s faktorjem 1,5, preostali del površine takšne zemljiške parcele pa se šteje za nezazidano stavbno zemljišče.

5. člen

8. člen sedanjega odloka se v celoti nadomesti z naslednjim besedilom:

– višina nadomestila za stanovanjske in poslovne prostore se določi tako, da se skupno število točk iz 4., 5., in 6. člena odloka pomnoži s površino (m²) stanovanjskih in poslovnih prostorov in z vrednostjo točke za izračun nadomestila,

– višina nadomestila za zazidano gradbeno parcelo znotraj površin za stanovanja in spremljajoče dejavnosti se določi tako, da se skupno število točk iz 4., 5., in 6. člena odloka pomnoži s površino (m²) gradbene parcele in z vrednostjo točke za izračun nadomestila v višini 10% izračunane vrednosti po 1. in 2. točki 4. člena, 1. in 2. točki 5. člena ter 6. člena tega odloka,

– višina nadomestila za zazidano gradbeno parcelo znotraj površin za obrtno-podjetniške, proizvodne in poslovne dejavnosti (BI 8/1, BM 8/1, BP 9/1 in BP 9/2, MP 11/1, BM 9/1) se določi tako, da se skupno število točk iz 4., 5., in 6. člena odloka pomnoži s površino (m²) gradbene parcele in z vrednostjo točke za izračun nadomestila v višini 20% izračunane vrednosti po 1. in 2. točki 4. člena, 1. in 2. točki 5. člena ter 6. člena tega odloka,

– višina nadomestila za nezazidano stavbno zemljišče znotraj površin za stanovanja in spremljajoče dejavnosti se določi tako, da se skupno število točk iz 4., 5., in 6. člena odloka pomnoži s površino (m²) za nezazidano stavbno zemljišče in z vrednostjo točke za izračun nadomestila v višini 7% izračunane vrednosti po 1. in 2. točki 4. člena, 1. in 2. točki 5. člena ter 6. člena tega odloka,

– višina nadomestila za nezazidano stavbno zemljišče znotraj površin za obrtno-podjetniške, proizvodne in poslovne dejavnosti (BI 8/1, BM 8/1, BP 9/1 in BP 9/2, MP 11/1, BM 9/1) se določi tako, da se skupno število točk iz 4., 5., in 6. člena odloka pomnoži s površino (m²) za nezazidano stavbno zemljišče in z vrednostjo točke za izračun nadomestila v višini 30% izračunane vrednosti po 1. in 2. točki 4. člena, 1. in 2. točki 5. člena ter 6. člena tega odloka.

6. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 42008-3/98-2003

Dol pri Ljubljani, dne 30. junija 2003.

Župan

Občine Dol pri Ljubljani

Primož Zupančič l. r.

3268. Odlok o enkratni denarni pomoči v Občini Dol pri Ljubljani

Na podlagi 13. in 99. člena zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 54/92, 56/92, 1/99, 41/99, 36/00, 26/01 in 110/02), 8. in 16. člena statuta Občine Dol pri Ljubljani (Uradni list RS, št. 36/02 – prečiščeno besedilo) je Občinski svet občine Dol pri Ljubljani na 6. seji dne 30. 6. 2003 sprejel

O D L O K**o enkratni denarni pomoči v Občini Dol pri Ljubljani**

1. člen

S tem odlokom se določijo upravičenci, kriteriji za določitev višine enkratne denarne pomoči (v nadaljevanju: pomoč) in postopek dodeljevanja in izplačevanja denarne pomoči v Občini Dol pri Ljubljani.

2. člen

Upravičenci do pomoči so tisti občani s stalnim prebivališčem v Občini Dol pri Ljubljani, ki trenutno nimajo zadostnih sredstev povezanih s preživetjem, izkoristili pa so že vse zakonske možnosti za rešitev socialne stiske in so se ne po lastni krivdi zaradi spleta neugodnih okoliščin (dolgotrajna bolezen, invalidnost, smrt v družini, ipd.), znašli v takšnem položaju, da ne morejo poravnati najnujnejših obveznosti.

3. člen

Kriterij za določitev višine občinske pomoči je minimalni dohodek posameznika oziroma družine, povečan za največ 20%, katerega višina se določi po merilih zakona, ki ureja socialno varstvo (v nadaljevanju: zakon). Višina pomoči na posameznika oziroma na družino znaša največ toliko kot znaša denarna socialna pomoč za posameznika po merilih iz zakona v tekočem letu (občinska pomoč).

4. člen

Pomoč je namenjena za:

1. kosila osnovnošolcem v šolskem letu:

a) 50% cene, če dohodek družine presega kriterije po zakonu,

b) 100% cene, če dohodek na družino ne dosega višine določene po zakonu;

2. nakup šolskih potrebščin:

a) za enega otroka 20% višine občinske pomoči,

b) za dva otroke 35% višine občinske pomoči,

c) za tri otroke 50% višine občinske pomoči;

3. šolo v naravi, letovanje/zimovanje osnovnošolcem, do 70% višine občinske pomoči;

4. kurjavo do 50% občinske pomoči;

5. ozimnico do 50% občinske pomoči;

6. kritje drugih stroškov in izdatkov za premostitev trenutne materialne ogroženosti.

5. člen

Občinsko pomoč uveljavljajo upravičenci po vrstnem redu iz predhodnega člena ter jo prejmejo enkrat na leto v enkratnem znesku in to le za enega izmed namenov iz 2. do 6. točke predhodnega člena.

Upravičenci, ki imajo šoloobvezne otroke lahko poleg ene izmed občinske pomoči iz prejšnjega odstavka tega člena dobijo še občinsko pomoč iz 1. točke 4. člena tega odloka za tekoče šolsko leto.

6. člen

V postopku dodelitve občinske pomoči se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek in smiselne določbe zakona, ki ureja socialno varstvo in se nanašajo na denarno socialno pomoč ter določbe tega odloka.

7. člen

Upravičenci vlagajo vloge za dodelitev občinske pomoči pri pristojnem centru. Vlogi morajo priložiti vsa potrebna dokazila o izpolnjevanju pogojev v skladu z zakonom in tem odlokom.

O upravičenosti in višini občinske pomoči odloča na prvi stopnji tisti Center za socialno delo, ki pokriva naselje kjer ima upravičenec stalno prebivališče, z odločbo v roku 30 dni od dneva prejema popolne vloge.

Zoper odločbo prve stopnje je dovoljena pisna pritožba, ki se poda v roku 15 dni od vročitve odločbe.

O pritožbi zoper odločbo prve stopnje odloča župan Občine Dol pri Ljubljani.

8. člen

Občinske pomoči za namene 2., 4., 5. in 6. točka 4. člena tega odloka, izplačuje Občina Dol pri Ljubljani v denarju na račun upravičenca. V primeru, ko pristojni center oceni, da občinska pomoč ne bi bila namensko uporabljena, se le-ta izplača v naravi (naročilnica).

Občinska pomoč za namene iz 1. in 3. točke 4. člena tega odloka pa se nakaže neposredno izvajalcu.

9. člen

Sredstva za občinske pomoči se zagotovijo z vsakoletnim proračunom Občine Dol pri Ljubljani.

10. člen

Upravičenci vlagajo vloge za dodelitev pomoči na pristojnem centru od 1. januarja do 1. novembra tekočega leta.

11. člen

Za izvajanje tega odloka sklene Občina Dol pri Ljubljani s pristojnim centrom pogodbo, s katero se določi tudi višina sredstev za njegovo delo.

12. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne s 1. 1. 2004.

Št. 15200-0005/2003

Dol pri Ljubljani, dne 30. junija 2003.

Župan
Občine Dol pri Ljubljani
Primož Zupančič l. r.

3269. Pravilnik o sofinanciranju programov športa v Občini Dol pri Ljubljani

Na podlagi 9. člena zakona o športu (Uradni list RS, št. 22/98) in 16. člena statuta Občine Dol pri Ljubljani (Uradni list RS, št. 36/02 – prečiščeno besedilo) je Občinski svet občine Dol pri Ljubljani na 6. seji dne 30. 6. 2003 sprejel

P R A V I L N I K

o sofinanciranju programov športa v Občini Dol pri Ljubljani

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem pravilnikom Občinski svet občine Dol pri Ljubljani določa pogoje, merila in postopke za vrednotenje in razdelitev sredstev, namenjenih za sofinanciranje programov športa v Občini Dol pri Ljubljani.

2. člen

Izvajalci športnih programov so:

- športna društva,
- zveza športnih društev, ki jo ustanovijo društva,
- zavodi, gospodarske družbe, zasebniki in druge organizacije, ki so na podlagi zakonskih predpisov registrirane za opravljanje dejavnosti na področju športa,
- javni zavodi s področja vzgoje in izobraževanja,
- ustanove, ki so ustanovljene za opravljanje dejavnosti v športu in so splošno koristne in neprofitne.

Športna društva in javni zavodi s področja vzgoje in izobraževanja imajo pod enakimi pogoji prednost pred drugimi izvajalci programov športa.

3. člen

Pravico do sofinanciranja programov športa imajo nosilci in izvajalci športne dejavnosti iz prejšnjega člena tega pravilnika, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da imajo sedež v Občini Dol pri Ljubljani in v njej pretežno izvajajo svojo dejavnost,
- da imajo zagotovljene materialne, kadrovske, organizacijske in prostorske pogoje za uresničitev načrtovanih športnih aktivnosti,
- da imajo za določene športne programe zagotovljeno redno vadbo, najmanj 35 tednov v letu,
- da so registrirani in delujejo najmanj 1 leto,
- da imajo urejeno evidenco o registriranih tekmovalcih, članstvu in plačani članarini,
- da izpolnjuje pogoje iz razpisa,
- da imajo sprejet program dela.

II. VSEBINSKE DOLOČBE

4. člen

Občina sofinancira naslednje programe športa:

- šport otrok in mladine,
- kakovostni šport,
- vrhunski šport,
- športna rekreacija,
- šolanje in izpopolnjevanje kadrov,
- športna tekmovanja,
- izgradnja in vzdrževanje javnih športnih površin.

5. člen

Postopek javnega razpisa za izbor izvajalcev vodi strokovna komisija, ki jo imenuje župan s sklepom.

Komisijo sestavljajo predsednik in najmanj dva člana.

Predsednik in člani komisije morajo imeti ustrezne izkušnje, ki omogočajo strokovno presojo vlog.

Vrednotenje in razdelitev sredstev za sofinanciranje programov športa se opravi na podlagi pogojev in meril za sofinanciranje letnega programa športa. Pogoje in merila pripravi strokovna komisija na podlagi zakona o športu in nacionalnega programa športa.

Merila za sofinanciranje letnega programa športa v Občini Dol pri Ljubljani, sprejme občinski svet na predlog odbora za družbene dejavnosti Občine Dol pri Ljubljani, v okviru proračunskih sredstev, namenjenih za delovanje športa.

6. člen

Na podlagi meril iz prejšnjega člena župan objavi v občinskem glasilu javni razpis za sofinanciranje programov športa iz občinskega proračuna za tekoče leto.

Razpis mora vsebovati najmanj naslednje:

- predmet javnega razpisa,
- okvirno višino sredstev, ki so na razpolago za predmet javnega razpisa,
- določitev obdobja v katerem morajo biti porabljena dodeljena sredstva,
- rok, do katerega morajo biti predložene vloge,
- datum odpiranja vlog,
- rok, v katerem bodo vlagatelji obveščeni o izidu javnega razpisa,
- kraj, čas in osebo, pri kateri lahko zainteresirani dvignejo razpisno dokumentacijo.

7. člen

Na razpis prispelo gradivo za letni program športa obravnava strokovna komisija. Komisija oblikuje predlog letnega programa športa in ga posreduje odboru za družbene dejavnosti.

Občinski svet sprejme letni program športa, ki se financira iz občinskega proračuna najkasneje do 1. marca za tekoče leto oziroma najkasneje 30 dni po sprejetju proračuna, če proračun ni sprejet do 31. decembra.

8. člen

Do sprejema letnega programa športa se izvajalcem, ki so se javili na razpis, nakazujejo sredstva po dvanajstinah, glede na višino prejetih sredstev v preteklem letu.

9. člen

O odpiranju vlog in izboru izvajalcev mora komisija sproti voditi zapisnik, ki vsebuje:

- naslov, prostor in čas odpiranja dospelih vlog,
- predmet javnega razpisa,
- imena navzočih predstavnikov komisije,
- imena oziroma naziv vlagateljev,
- vrstni red odpiranja vlog,
- ugotovitve o popolnosti vlog z navedbo tistih vlagateljev, ki niso dostavili popolne vloge.

Zapisnik podpišejo predsednik in člani komisije.

Nepopolne vloge se vrnejo vlagateljem.

Komisija opravi strokovni pregled popolnih vlog, ki jih oceni na podlagi pogojev in meril, ki so bila navedena v razpisni dokumentaciji.

Na podlagi ocene vlog komisija pripravi predlog sofinanciranja izbranih izvajalcev.

Ta predlog podpišejo predsednik in člani komisije in ga predložijo županu, ki o tem odloči s sklepom.

10. člen

Župan sklene z izvajalci programov športa pogodbe o sofinanciranju izvedbe programov športa v občini.

Obvezne sestavine pogodbe so:

- naziv in naslov izvajalca,
- vsebina in obseg programa,
- čas realizacije programa,
- višina dodeljenih sredstev,
- terminski plan porabe sredstev,
- način nadzora nad namensko porabo sredstev,
- določilo, da mora izvajalec ob nenamenski porabi sredstev, sredstva vrniti v proračun, skupaj z zakonitimi obrestmi.

11. člen

Sofinanciranje investicijskega vzdrževanja in izgradnje športnih objektov ni predmet tega pravilnika, ampak jih ureja posebna postavka v proračunu.

III. PREHODNI IN KONČNI DOLOČBI

12. člen

Spremembe in dopolnitve pravilnika se sprejemajo po istem postopku kot sam pravilnik.

13. člen

Ta pravilnik začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu RS, uporablja pa se od 1. 1. 2004 naprej.

Št. 65000-9/03

Dol pri Ljubljani, dne 30. junija 2003.

Župan

Občine Dol pri Ljubljani

Primož Zupančič l. r.

3270. Pravilnik o merilih in načinu izbire projektov, programov in dejavnosti na področju kulture, ki se sofinancirajo iz proračuna Občine Dol pri Ljubljani

Na podlagi 8. člena zakona o uresničevanju javnega interesa na področju kulture (Uradni list RS, št. 96/02) in 16. člena statuta Občine Dol pri Ljubljani (Uradni list RS, št. 36/02 – prečiščeno besedilo) je Občinski svet občine Dol pri Ljubljani na 6. seji dne 30. 6. 2003 sprejel

P R A V I L N I K

o merilih in načinu izbire projektov, programov in dejavnosti na področju kulture, ki se sofinancirajo iz proračuna Občine Dol pri Ljubljani

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta pravilnik določa pogoje za sofinanciranje dejavnosti, projektov in programov na področju kulture v Občini Dol pri Ljubljani.

2. člen

Upravičenci sofinanciranja dejavnosti, projektov in programov so društva, organizacije, zavodi in posamezniki, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da imajo sedež v Občini Dol pri Ljubljani,
- da izvajajo dejavnost v Občini Dol pri Ljubljani, da imajo določeno število članov iz Občine Dol pri Ljubljani ali da je njihovo delovanje oziroma so njihovi projekti drugače povezani z Občino Dol pri Ljubljani,
- da so registrirani v skladu z zakonom o društvih oziroma da soustanovljeni v skladu s predpisi, ki urejajo njihov status in delovanje,
- da imajo materialne, kadrovske in druge pogoje za delovanje,
- da imajo urejeno evidenco o članstvu, velja za društva,

- da predložijo ustrezen program dela,
- letni načrt.

3. člen

Dejavnosti, ki se sofinancirajo so:

- dejavnost registriranih kulturnih društev in njihovih sekcij,
- kulturna dejavnost drugih društev, ki imajo to dejavnost opredeljeno v svojih aktih,
- strokovno izobraževanje članov društev,
- galerijska dejavnost.

4. člen

Kulturnim in drugim društvom se lahko sofinancira:

- program redne dejavnosti,
- priprava in izvedba kulturnih prireditvi,
- udeležba na skupinski kulturni prireditvi,
- kulturni program na drugih prireditvah,
- druge enkratne akcije,
- udeležba na območnih, državnih in mednarodnih srečanjih,
- strokovno izpopolnjevanje,
- vzdrževanje opreme in prostorov.

II. KRITERIJI IN MERILA ZA SOFINANCIRANJE

5. člen

Kriterije in merila za vrednotenje dejavnosti, projektov in programov pripravi Zveza kulturnih društev občine Dol pri Ljubljani, potrdi pa jih občinski svet.

Merila so priloga tega pravilnika in se uporabljajo kot izhodišče za financiranje v skladu z dejanskim obsegom in kakovostjo dejavnosti in z višino proračunskih sredstev za delovanje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti. Merila so določena v točkah. Vrednost točke se izračuna vsako leto na osnovi razpoložljivih proračunskih sredstev za dotacije kulturnim društvom in skupnega števila točk ovrednotenih programov.

III. POSTOPEK

6. člen

Občinski svet občine Dol pri Ljubljani ob sprejemanju občinskega proračuna določi obseg sredstev za sofinanciranje kulturne dejavnosti v Občini Dol pri Ljubljani.

Besedilo javnega razpisa, razpisno dokumentacijo, datum objave in razpisni rok določi župan s sklepom.

Razpis se izvede v mesecu oktobru za naslednje proračunsko leto.

7. člen

Postopek dodeljevanja finančnih sredstev izvajalcem poteka po naslednjem zaporedju:

- priprava in objava javnega razpisa za zbiranje predlogov sofinanciranja dejavnosti, projektov in programov,
- zbiranje predlogov,
- obdelava in ocenjevanje predlogov,
- obravna in sklepanje na Zvezi kulturnih društev občine Dol pri Ljubljani,
- obveščanje predlagateljev,
- reševanje morebitnih pritožb in ponovno odločanje na odboru za negospodarstvo in družbene dejavnosti,
- sklepanje pogodb.

Dokončen predlog za izbor programov in razdelitev sredstev namenjenih za sofinanciranje kulturnih programov in dejavnosti Zveze kulturnih društev občine Dol pri Ljubljani predloži v potrditev županu občine.

Izbrani izvajalci podpišejo z Občino Dol pri Ljubljani pogodbo o sofinanciranju.

Pogodba vsebuje:

- naziv in naslov izvajalca,
- namen, za katerega je odobreno sofinanciranje iz občinskega proračuna,
- višina sredstev,
- določilo o namenski porabi sredstev,
- določilo o preverjanju izvedbe programov,
- določilo o podaljšanju roka za izvedbo programa oziroma projekta v primeru, da se le-ta ne more zaključiti v tekočem letu,
- določilo o vračilu sredstev, če program oziroma projekt ni izveden ali je izveden v manjši meri.

8. člen

Objava razpisa mora vsebovati:

- dejavnosti, projekte in programe, ki so predmet sofinanciranja,
  - pogoje, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci, projekti in programi,
  - kriterije in merila za izbor dejavnosti, projektov in programov,
  - določitev obdobja za porabo sredstev,
  - razpisni rok,
  - način dostave predlogov,
  - ime osebe, pooblaščen za dajanje informacij,
  - rok, v katerem bodo prijavitelji obveščeni o izidu razpisa,
  - določilo o namenski porabi sredstev.
- Razpisni rok ne more biti krajši od enega in daljši od dveh mesecev.

9. člen

Sredstva, ki se med letom sprostijo, ker posamezni programi niso bili realizirani oziroma so bili realizirani v manjšem obsegu, se lahko razporedijo med posamezne že izbrane programe ali pa namenijo za sofinanciranje programov, ki jih izvajalci zaradi objektivnih razlogov niso mogli prijaviti na letni razpis, so pa posebnega pomena za občino. O prerazporeditvi sredstev odloča župan na predlog Zveze kulturnih društev občine Dol pri Ljubljani.

IV. KONČNA DOLOČBA

10. člen

Ta pravilnik začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu RS, uporabljati pa se začne 1. 1. 2004.

Št. 66001-0001/2003

Dol pri Ljubljani, dne 30. junija 2003.

Župan

Občine Dol pri Ljubljani
Primož Zupančič l. r.

3271. Sklep o pooblastilu za izvajanje gospodarske javne službe

Občinski svet občine Dol pri Ljubljani je na podlagi določb 16. člena statuta Občine Dol pri Ljubljani (Uradni list RS, št. 36/02 – prečiščeno besedilo), določb zakona o javnih gospodarskih službah in 7. člena odloka o gospodarskih javnih službah v Občini Dol pri Ljubljani (Uradni Vestnik, št. 1/96) na 6. seji dne 30. 6. 2003 sprejel

SKLEP**o pooblastilu za izvajanje gospodarske javne službe****1**

Občinski svet občine Dol pri Ljubljani pooblašča Javno podjetje Vodovod Kanalizacija d.o.o., Vodovodna c. 90, Ljubljana, za izvajanje obvezne gospodarske službe odvajanja in čiščenja odpadnih in padavinskih voda na območju Občine Dol pri Ljubljani.

2

Ta sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 35205/015/03

Dol pri Ljubljani, dne 30. junija 2003.

Župan
Občine Dol pri Ljubljani
Primož Zupančič l. r.

JESENICE

3272. Odlok o načinu izvajanja gospodarske javne službe distribucije zemeljskega plina in odjemu in dobavi zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja v Občini Jesenice

Na podlagi 3., 7. in 55. člena zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93) ter tretjega odstavka 70. člena energetskega zakona (Uradni list RS, št. 79/99 in 8/00 – popr.) in 10. člena statuta Občine Jesenice (Uradni list RS, št. 2/01) je Občinski svet občine Jesenice na 7. seji dne 26. 6. 2003 sprejel

ODLOK

o načinu izvajanja gospodarske javne službe distribucije zemeljskega plina in odjemu in dobavi zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja v Občini Jesenice

I. SPLOŠNI DOLOČBI**1. člen**

(Predmet urejanja)

Ta odlok ureja način izvajanja gospodarske javne službe distribucije zemeljskega plina (v nadaljevanju: distribucija zemeljskega plina) v Občini Jesenice (v nadaljevanju: občina), še posebej pa:

- organizacijsko zasnovo izvajanja te javne službe po vrsti in številu izvajalcev,
- pogoje za zagotavljanje storitev distribucije plina ter pravice in obveznosti izvajalcev te javne službe,
- pravice in obveznosti odjemalcev,
- način financiranja distribucije plina,
- vrsto in obseg objektov in naprav, potrebnih za distribucijo plina,
- druge elemente, ki so pomembni za razvoj in opravljanje distribucije plina.

Ta odlok določa tudi splošne pogoje za odjem in dobavo zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja v Občini Jesenice.

2. člen

(Javna služba)

Distribucija zemeljskega plina se v Občini Jesenice opravlja kot izbirna lokalna gospodarska javna služba (v nadaljevanju: javna služba).

Javna služba iz prejšnjega odstavka obsega:

- distribucijo zemeljskega plina po distribucijskem omrežju,
- dobavo zemeljskega plina odjemalcem, ki po zakonu niso upravičeni odjemalci (tarifni odjemalci),
- priključevanje odjemalcev na distribucijsko omrežje,
- upravljanje, obratovanje in razvoj distribucijskega omrežja.

Dejavnost iz druge alineje prejšnjega odstavka obsega zagotavljanje in prodajo zemeljskega plina tarifnim odjemalcem v skladu s tarifnim sistemom za prodajo zemeljskega plina.

Dejavnost iz tretje alineje prejšnjega odstavka vsebuje izgradnjo dela distribucijskega omrežja, priključka ter ostalih objektov in naprav, ki so potrebni za omogočanje odjema zemeljskega plina s strani odjemalca.

Dejavnost iz četrte alineje drugega odstavka tega člena obsega:

- odgovornost za varnost in zanesljivost funkcioniranja distribucijskega omrežja,
- izvajanje potrebnih meritev ter preizkusov delovanja distribucijskega omrežja,
- vzdrževanje distribucijskega omrežja,
- odgovornost za ohranjanje ustrezne povezave s prenosnim omrežjem zemeljskega plina,
- razvoj in gradnjo distribucijskega omrežja in razvoj oskrbe z zemeljskim plinom,
- vodenje katastra distribucijskega omrežja.

Poleg dejavnosti iz drugega odstavka tega člena mora izvajalec javne službe opravljati tudi vse naloge in dejavnosti, ki so z navedenimi dejavnostmi javne službe neločljivo povezane.

II. OBVEZNOSTI PRI IZVAJANJU JAVNE SLUŽBE**3. člen**

(Obveznost neprekinjenega izvajanja javne službe)

Distribucijo zemeljskega plina mora izvajalec te javne službe izvajati neprekinjeno in jo lahko začasno prekine le v primerih in iz razlogov določenih z zakonom in s tem odlokom.

4. člen

(Obveznost omogočanja dostopa do omrežja za distribucijo plina)

Izvajalec distribucije zemeljskega plina je dolžan brez razlikovanja in pod enakimi pogoji omogočiti dostop do storitev te javne službe vsaki pravni ali fizični osebi, ki izpolnjuje za to predpisane pogoje.

V primeru kršitve obveznosti izvajalca iz prejšnjega odstavka lahko pravna ali fizična oseba zahteva od občine, da z upravo odločbo odloči o njegovi pravici in naloži izvajalcu ustrezno ravnanje.

5. člen

(Obveznosti pri ravnanju z distribucijskim omrežjem)

Pri načrtovanju, vzdrževanju in gradnji distribucijskega omrežja je izvajalec distribucije zemeljskega plina dolžan ravnati z načelom najboljše dosegljive tehnologije, predvsem pri izbiri rešitev, ki naj v največji možni meri prispevajo k varovanju okolja ter zagotavljajo varnost in zanesljivost

delovanja distribucijskega omrežja. Pri izbiri tehnologije upošteva izvajalec tudi sorazmernost med tehnično izpopolnjenostjo določenega elementa ter stroški njegove uporabe.

6. člen

(Javno pooblastilo)

Izvajalec na podlagi javnega pooblastila iz drugega odstavka 71. člena energetskega zakona (Uradni list RS, št. 79/99 in 8/00 – popr.) odloča v upravnem postopku o izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev na plinovodno omrežje v Občini Jesenice.

Izvajalec na podlagi javnega pooblastila iz 48. člena energetskega zakona (Uradni list RS, št. 79/99 in 8/00 – popr.) določa pogoje in daje soglasja v postopkih za pridobitev dovoljenj za posege v prostor in okolje, ki zadevajo plinovodno omrežje v Občini Jesenice.

7. člen

(Poslovanje izvajalca)

Izvajalec distribucije zemeljskega plina je pri svojem poslovanju dolžan:

- za izvajanje distribucije zemeljskega plina voditi račun, ki je ločen od ostalih dejavnosti izvajalca,
- pripraviti, revidirati in objaviti letne računovodske izkaze na način, kot to zakon zahteva za velike družbe, skladno z določili energetskega zakona,
- pripravljati letna poročila, voditi računovodstvo in sprejemati druge z zakonom zahtevane ukrepe za preprečevanje navzkrižnih subvencij, razlikovanja med odjemalci in izkrivljanja konkurence,
- spoštovati energetske zasnove Občine Jesenice.

Izvajalec distribucije plina ne sme navzkrižno subvencionirati dobave plina odjemalcem ter tudi ne subvencionirati distribucije plina iz druge dejavnosti.

III. NAČIN IZVAJANJA JAVNE SLUŽBE TER IZBIRA IZVAJALCEV

8. člen

(Način izvajanja javne službe)

Distribucijo zemeljskega plina zagotavlja občina na podlagi vlaganja javnega kapitala v dejavnost oseb zasebnega prava.

Oseba zasebnega prava iz prejšnjega odstavka postane z vložitvijo javnega kapitala izvajalec javne službe po tem odluku. Začetek izvajanja distribucije zemeljskega plina in druga vprašanja izvajanja te javne službe se uredijo s pogodbo o vlaganju javnega kapitala.

Za obveznosti izvajalca občina odgovarja le v primeru, da je izvajalec v lasti občine.

9. člen

(Izvajalci javne službe)

Distribucijo zemeljskega plina v občini opravlja fizična ali pravna oseba zasebnega prava oziroma skupno več fizičnih ali pravnih oseb zasebnega prava (v nadaljevanju: izvajalec).

V primeru, da distribucijo zemeljskega plina opravlja skupno več fizičnih ali pravnih oseb zasebnega prava, se s temi subjekti sklene skupna pogodba o vlaganju javnega kapitala, v kateri se opredelijo tudi njihova medsebojna razmerja ter pravice in obveznosti.

Občina izbere izvajalca na podlagi določil zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93) in tega odloka.

10. člen

(Pogoji za izvajanje distribucije zemeljskega plina)

Za izvajanje distribucije zemeljskega plina se lahko izbere fizična ali pravna oseba, ki ima licenco za opravljanje distribucije in dobave zemeljskega plina in upravljanje distribucijskega omrežja ter ima zagotovljena potrebna sredstva v zvezi z zahtevano izgradnjo omrežja za distribucijo plina in njegovo upravljanje in plačilom denarnega nadomestila za uporabo omrežja. Izvajalec mora imeti tudi zagotovljen dostop do prenosnega omrežja.

11. člen

(Izbira izvajalca)

Izvajalca se izbere na javnem razpisu za pridobivanje zainteresiranih oseb zasebnega prava.

V primeru, da prejme občina vlogo o zainteresiranosti za izvajanje distribucije zemeljskega plina na podlagi vlaganja javnega kapitala, lahko izvede občina postopek pridobivanja vlog drugih zainteresiranih oseb.

Postopek iz prejšnjega odstavka vodi občina v skladu z določili tega odloka, ki veljajo za javni razpis, pri čemer mora biti namera o vlaganju objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije, rok za sprejem vlog pa ne sme biti krajši od 30 dni.

12. člen

(Javni razpis)

Javni razpis vodi petčlanska komisija, sestavljena iz treh občinskih svetnikov, strokovnjaka s področja urejanja javnih služb ali distribucije plina in upravnega delavca občinske uprave, ki jo imenuje in za to pooblasti občinski svet. Glede sestave komisije se uporabljajo tiste določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, ki se nanašajo na izločitev uradne osebe.

Javni razpis se prične na podlagi sklepa občinskega sveta. V sklepu o javnem razpisu mora biti navedeno:

1. predmet javnega razpisa, pri čemer mora biti jasno določen obseg izvajanja distribucije plina (del ali celotno območje občine, število odjemalcev, količina distribucije plina itd.);

2. pogoji, ki jih mora v skladu s predpisi izpolnjevati zainteresirana oseba;

3. višina in vrsta javnega kapitala, ki ga bo občina vložila v dejavnost izbrane zainteresirane osebe;

4. oblika in način vlaganja javnega kapitala;

5. obdobje, za katero se javni kapital vlaga;

6. način vračila ali odkupa javnega kapitala;

7. pravice in obveznosti glede objektov, zgrajenih z javnim kapitalom;

8. pravice in obveznosti občine do vloženega javnega kapitala in upravljanja;

9. pravice in obveznosti izvajalca do uporabe in razpolaganja z vloženim javnim kapitalom;

10. vrsta in pogoji zagotavljanja in uporabe storitev distribucije plina;

11. predviden način financiranja distribucije plina;

12. čas trajanja obveznosti distribucije plina;

13. razmerja izvajalca do odjemalcev distribucije plina;

14. posebne zahteve občine do izvajalca distribucije plina;

15. pogodbeno kazen ter razlogih za odpoved, razvezo ali razdrte pogodbe ter pravicah in obveznostih pogodbenih strank v takih primerih;

16. merila za izbiro najugodnejše vloge in način njihove uporabe ter kakršnekoli omejitve, ki bodo upoštevane pri ocenjevanju vlog;

17. rok in način predložitve vlog, ki ne sme biti krajši od 30 dni;

18. kraj in čas javnega odpiranja vlog;

19. kraj, čas in osebo, pri kateri lahko zainteresirane osebe dvignejo razpisno dokumentacijo, ceno dokumentacije in način plačila te dokumentacije;

20. drugi elementi, povezani s postopkom izvedbe javnega razpisa.

Javni razpis iz prejšnjega odstavka se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

13. člen

(Razpisna dokumentacija)

Občina mora v razpisni dokumentaciji navesti pogoje, določene v zakonu in v tem odloku, ki jih mora izpolnjevati zainteresirana oseba, vključno z zahtevanimi podatki o zainteresirani osebi in navesti, katera dokazila o izpolnjevanju pogojev morajo biti predložena, da se bo vloga štela za popolno.

Razpisna dokumentacija mora vsebovati vse informacije, na podlagi katerih bo lahko zainteresirana oseba ustrezno in kvalitetno oblikovala svojo vlogo.

14. člen

(Vložitev vlog zainteresiranih oseb)

Rok za predložitev vloge prične teči naslednji dan po objavi sklepa o javnem razpisu v skladu z drugim odstavkom 12. člena tega odloka.

Pravočasno je vložena tista vloga, ki je na občino prispela v roku iz prejšnjega odstavka.

Prepozne vloge ter spremembe ali dopolnitve vlog, ki prispejo po preteku roka iz prvega odstavka tega člena se v nadaljnjem postopku ne upoštevajo in jih občina neodprte vrne zainteresirani osebi.

Do poteka roka za predložitev vlog je občina dolžna seznam zainteresiranih oseb in njihove vloge varovati kot poslovno skrivnost.

15. člen

(Zaključek javnega razpisa)

Šteje se, da je javni razpis uspešen, če je občina pravočasno prejela vsaj eno popolno vlogo.

Odpiranje vlog je javno.

Po končanem javnem odpiranju vlog komisija ugotovi ali vloge izpolnjujejo razpisne pogoje in oceni prispele vloge v skladu z razpisnimi merili. Meril, ki niso bila navedena v javnem razpisu, komisija ne sme upoštevati.

Po pregledu in oceni vlog izda komisija upravno odločbo o izbiri zainteresirane osebe.

Odločba o izbiri iz prejšnjega odstavka tega člena se izda po predhodnem soglasju občinskega sveta. Občinski svet mora dati soglasje v desetih dneh od dneva, ko je bilo od njega to zahtevano. Če občinski svet v tem roku ne sporoči komisiji niti da daje niti da odreka soglasje, se šteje, da soglasja ni dal.

Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba. O pritožbi odloči župan. Če župan odločbo komisije odpravi in sam odloči o izbiri zainteresirane osebe mora pridobiti predhodno soglasje občinskega sveta skladno s prejšnjim odstavkom tega člena.

16. člen

(Pogodba o vlaganju javnega kapitala)

Na podlagi dokončne odločbe o izbiri sklene župan z izbrano zainteresirano osebo pogodbo o vlaganju javnega kapitala, skladno z določili 58. člena zakona o gospodarskih javnih službah in z vsebino sklepa o javnem razpisu iz 12. člena tega odloka.

Župan lahko sklene pogodbo o vlaganju javnega kapitala iz prejšnjega odstavka tega člena, ko pridobi soglasje občinskega sveta.

Pogodba, sklenjena v nasprotju s prejšnjim odstavkom, je nična.

IV. RAZMERJA MED IZVAJALCEM IN ODJEMALCI

17. člen

(Izdaja soglasja v primeru poseganja v okolje in prostor)

Izvajalec izdaja soglasja v postopkih za pridobitev dovoljenj za posege v okolje in prostor, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na objekte in naprave, ki sestavljajo omrežje za distribucijo zemeljskega plina, če je na tem območju distribucijsko omrežje že izgrajeno ali pa že obstaja načrt njegove izgradnje.

V okviru svoje pristojnosti iz prvega odstavka izdaja izvajalec projektne pogoje in soglasja v skladu zakonom o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/02) in zakonom o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02).

Soglasja iz prvega odstavka tega člena izda izvajalec pod pogojem, da je iz zadevnega spisa razvidno, da projekt izpolnjuje tehnične pogoje za priključitev na distribucijsko omrežje zemeljskega plina, oziroma da nameravani poseg v prostor ne bo ogrozil nemotenega ali varnega izvajanja distribucije zemeljskega plina.

Soglasja izdaja izvajalec na stroške investitorja (tistega, ki je soglasje zahteval).

18. člen

(Pravice in obveznosti odjemalcev)

Pravice in obveznosti odjemalcev distribucije plina so določene z zakonom o gospodarskih javnih službah, energetskim zakonom in tem odlokom.

Pravico do priključitve svojih porabniških objektov in naprav na omrežje izvajalca distribucije plina ima vsaka pravna ali fizična oseba skladno z določbami zgoraj navedenih zakonov, energetsko zasnovo Občine Jesenice in splošnih pogojev za odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja, ki jih določa ta odlok.

Za stavbe na področju, na katerem je izgrajeno distribucijsko omrežje in katerih energetske naprave presega skupno moč 20 kW, je priključitev na distribucijsko omrežje obvezna najkasneje v roku 5 let od začetka veljavnosti tega odloka, razen če uporablja tiste vire energije, ki po veljavnih standardih in normativih ne onesnažujejo okolja preko dovoljenih meja.

Obveznost iz prejšnjega odstavka velja za nove stavbe in za stavbe, ki se jih dograjuje in s tem odjem preseže predpisanih 20 kW od dograditve oziroma od začetka uporabe stavbe, razen če uporablja tiste vire energije, ki po veljavnih standardih in normativih ne onesnažujejo okolja preko dovoljenih meja.

Zavezanec za priključitev na distribucijsko omrežje iz tretjega in četrtega odstavka tega člena je investitor oziroma lastnik objekta.

19. člen

(Dobava plina tarifnim odjemalcem)

Izvajalec je dolžan odjemalcu, ki izpolnjuje pogoje predpisane z zakonom in tem odlokom, ob upoštevanju določb 4. člena tega odloka, dobavljati zemeljski plin.

Tarifni odjemalec lahko odstopi od dobave zemeljskega plina v odpovednem roku, ki ne sme biti daljši od treh mesecev, razen za odjemalce, katerih količina mesečnega odjema zemeljskega plina presega 20.000 Sm³ in odje-

malce, ki morajo biti obvezno priključeni na distribucijsko omrežje.

Rok iz prejšnjega odstavka se določi ob upoštevanju sklenjenih obveznosti izvajalca nasproti upravljavcu prenosnega omrežja zemeljskega plina, obveznosti izvajalca nasproti občini ter drugih okoliščin, ki so povezane z nemotenim izvajanjem distribucije zemeljskega plina.

Izvajalec distribucije zemeljskega plina mora skrbeti za trajno in nemoteno dobavo zemeljskega plina tarifnim odjemalcem preko vzpostavitve ustreznih možnosti dobave in skladiščenja zemeljskega plina, oblikovanja ustreznih zalog zemeljskega plina, dostopa in povezav do prenosnega omrežja zemeljskega plina in sklepanja ustreznih dolgoročnih pogodb v te namene.

Občina lahko z upravno odločbo naloži izvajalcu, da sprejme določene ukrepe iz prejšnjega odstavka, če je to nujno potrebno za zagotovitev varne ter nemotene oskrbe tarifnih odjemalcev z zemeljskim plinom.

20. člen

(Obveščanje odjemalcev)

Izvajalec distribucije plina je dolžan odjemalce najmanj enkrat letno obveščati o vseh pomembnih okoliščinah, ki se nanašajo na distribucijo in odjem zemeljskega plina, ob tem pa jih tudi informirati o možnostih in ciljih učinkovite rabe energije ob upoštevanju programov, ki jih izvaja izvajalec sam ali pa drug subjekt na ozemlju distribucije zemeljskega plina.

Izvajalec distribucije zemeljskega plina je dolžan odjemalce tekoče obveščati o vseh okoliščinah, ki bi lahko vplivale na prekinitev ali spremembo pogojev dobave zemeljskega plina, in o drugih pomembnih dejstvih.

21. člen

(Dostop do omrežja)

Izvajalec distribucije plina je dolžan omogočiti dostop do omrežja zemeljskega plina upravičenim odjemalcem na način in pod pogoji, kot jih določa energetski zakon (Uradni list RS, št. 79/99 in 8/00) in s smiselno uporabo uredbe o načinu izvajanja gospodarske javne službe prenos zemeljskega plina in gospodarske javne službe upravljanje prenosnega omrežja (Uradni list RS, št. 8/01 in 11/01).

V. SPLOŠNI POGOJI ZA ODJEM ZEMELJSKEGA PLINA IZ DISTRIBUCIJSKEGA OMREŽJA

22. člen

(Pogoji in merila za izdajo soglasja za priključitev odjemalcev)

Odjemalec, ki želi priključiti svoj objekt na plinovodno omrežje ali spremeniti priključno moč plinskih trošil, mora vložiti pisno vlogo za izdajo soglasja za priključitev na distribucijsko omrežje zemeljskega plina oziroma zaprositi za soglasje povečanja priključne moči.

Investitor ali lastnik pridobi soglasje za priključitev na distribucijsko omrežje zemeljskega plina če izpolnjuje pogoje iz energetskega zakona in:

- če njegove energetski objekti, naprave in napeljave izpolnjujejo predpisane tehnične normative in druge pogoje, določene s sistemskimi obratovalnimi navodili, kar mora odjemalec dokazati z ustreznimi atesti in pisnimi izjavami pooblaščenih servisov ali oseb o funkcionalnem preizkusu plinskih porabnikov,

- če odjem zemeljskega plina s strani te osebe ne bi ogrožal življenja, zdravja in premoženja ljudi.

Sistemska obratovalna navodila iz prve alineje prvega odstavka pripravi izvajalec, sprejme pa jih občinski svet. Stroški navedenih atestov in preizkusov bremenijo investitorja oziroma lastnika.

23. člen

(Soglasje za priključitev)

V soglasju za priključitev se navedejo zahteve, ki jih mora investor ali lastnik izpolniti pred priključitvijo na distribucijsko omrežje, predvsem:

- postavitev objekta glede na distribucijsko omrežje,
- tehnične značilnosti priključnih cevi ter mesto priključitve na distribucijsko omrežje,
- ukrepe za zaščito priključka in distribucijskega omrežja,
- potek distribucijskega omrežja glede na ostale infrastrukturne povezave.

Vsa potrebna soglasja za izvedbo plinskega priključka (lokacijska informacija, soglasje za prekop tujega zemljišča, soglasja stanovalcev v več stanovanjskih objektih, soglasje za zaporo in prekop cestišča, soglasje upravljalcev ostalih komunalnih vodov, soglasje upravljalcev večstanovanjskih zgradb...) pridobi odjemalec.

24. člen

(Priključitev odjemalcev)

Izvajalec distribucije zemeljskega plina je dolžan priključiti odjemalca na distribucijsko omrežje zemeljskega plina najkasneje v 15 dneh po obvestilu investitorja ali lastnika o izpolnitvi pogojev, ki so skladno z določbami 23. člena določeni v soglasju za priključitev. Pred priključitvijo sklene ta izvajalec in odjemalec pogodbo o plačilu prispevka za priključitev na plinovodno omrežje in izgradnji plinskega priključka ter ustrezno služnostno pogodbo.

Prispevek za priključno moč je plačilo, ki ga plača odjemalec pred izvedbo plinskega priključka. Prispevek za priključitev se plača na račun izvajalca distribucije zemeljskega plina in se uporabi za vzdrževanje in investiranje v plinovodno omrežje in naprave.

Prispevek se plača glede na priključno moč odjemalca (kW) na odjemnem mestu, ne glede na namembnost prostora, po veljavnem ceniku oziroma veljavnem tarifnem sistemu.

Prispevek je dolžan poravnati odjemalec najkasneje ob izvedbi priključitve, če se z izvajalcem ne dogovori drugače.

Ob priključitvi odjemalca mora izvajalec le-tega seznaniti z navodili za varno ravnanje pri uporabi plina.

Višino prispevka za priključno moč iz tretjega odstavka tega člena potrdi občinski svet na podlagi predloga izvajalca.

25. člen

(Odločanje o prekinitvi dobave plina)

O začasni ali trajni prekinitvi dobave plina izda izvajalec upravno odločbo.

O pritožbi zoper odločbo iz prejšnjega odstavka odloča župan.

26. člen

(Financiranje)

Distribucija zemeljskega plina se financira iz plačil tarifnih odjemalcev na podlagi tarifnega sistema in iz plačil upravičenih odjemalcev za dostop do omrežja.

Tarifni sistem skladno z določbami energetskega zakona pripravi izvajalec, veljati pa prične, ko da nanj soglasje občinski svet.

Višino tarifnih postavk za zemeljski plin na distribucijskem omrežju določa občinski svet.

VI. INFRASTRUKTURA, VZDRŽEVANJE IN RAZVOJ

27. člen

(Objekti in naprave, ki so potrebni za distribucijo plina)

Objekti in naprave, ki so potrebni za distribucijo zemeljskega plina so infrastruktura.

Med objekte in naprave iz prejšnjega odstavka spada:

- merilno regulacijske postaje obsegajo vso potrebno plinsko armaturo, opremo in merilne instrumente za redukcijo tlaka in meritev količine za odjem zemeljskega plina od dobavitelja plina,

- primarni plinovodi, ki predstavljajo del distribucijskega omrežja od prenosnega omrežja do posameznih preskrbovalnih območij ali merilno regulacijskih postaj,

- regulacijske postaje znižujejo tlak plina in so namenjene za preskrbo skupine stanovanjskih, poslovnih ali drugih objektov s plinom,

- sekundarni plinovodi, ki predstavljajo del distribucijskega omrežja od regulacijskih postaj do odjemalcev,

- plinski priključki so odcepni cevovodi speljani od odcepa na primarnem ali sekundarnem plinovodu do mesta na fasadi objekta, zaključeni s požarnimi pipami.

Infrastrukturo iz prvega odstavka tega člena prenese občina v upravljanje izvajalcu, skladno z določili pogodbe o vlaganju javnega kapitala iz 16. člena tega odloka.

28. člen

(Razvoj in gradnja infrastrukture)

Skladno s sprejetimi programi razvoja in pogodbo o vlaganju javnega kapitala iz 16. člena tega odloka izvajalec skrbi za razvoj in gradnjo infrastrukture.

Za namene iz prejšnjega odstavka izvajalec nastopa kot stranka v postopkih pridobivanja energetske dovoljenj in dovoljenje za poseg v prostor ter v drugih s tem povezanih upravnih ali sodnih postopkih.

Objekti in naprave, katere izvajalec zgradi skladno z določbami iz prejšnjega odstavka ne postanejo lastnina izvajalca, temveč se opredelijo kot infrastruktura, skladno z določbami energetskega zakona, če občinski svet ne odloči drugače.

29. člen

(Vzdrževanje infrastrukture)

Izvajalec je dolžan investicijsko in tekoče skrbeti za vzdrževanje distribucijskega omrežja zemeljskega plina in z njim povezane infrastrukture tako, da je zagotovljeno nemoteno ter varno izvajanje distribucije plina.

Izvajalec mora v najkrajšem možnem času poskrbeti za odpravo okvar, nepravilnosti in drugih pomanjkljivosti, ki se pojavijo na distribucijskem omrežju. V ta namen mora izvajalec zagotoviti sam ali na podlagi pogodbe z drugim subjektom dežurno službo, ki razpolaga z ustreznim številom usposobljenih ljudi in potrebno opremo.

Odjemalec je dolžan izvajalca nemudoma obvestiti o vseh okvarah ali nepravilnostih na distribucijskem omrežju zemeljskega plina in na napeljavi ter napravah znotraj objektov, ki bi lahko vplivali na varnost ali nemoteno izvajanje distribucije zemeljskega plina. V primeru, da izvajalec odkrije nepravilnosti ali pomanjkljivosti na napravah odjemalca, mu določi rok, v katerem mora ugotovljene pomanjkljivosti odpraviti.

VII. KAZENSKE DOLOČBE

30. člen

Z denarno kaznijo od 50.000 SIT do 60.000 SIT se za prekršek kaznuje pravna ali fizična oseba, ki:

- v nasprotju z obveznostjo uporabe distribucije zemeljskega plina ne vloži zahtevka oziroma ne prične z odjemom, skladno z določili tretjega in četrtega odstavka 18. člena tega odloka;

- če je pričela z odjemom plina brez pridobljenega soglasja iz 22. člena tega odloka;

- če preprečuje izvajalcu izvajanje nalog v zvezi s pregledom in vzdrževanjem distribucijskega omrežja ter z njim povezanih objektov in naprav;

- če ne javi okvare ali pomanjkljivosti skladno s tretjim odstavkom 29. člena tega odloka.

Z denarno kaznijo od 20.000 SIT do 60.000 SIT se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

VIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

31. člen

(Prehodna ureditev)

Do sklenitve pogodbe o vlaganju javnega kapitala iz 16. člena tega odloka ter začetka izvajanja distribucije plina s strani izvajalca opravlja naloge javne službe distribucije zemeljskega plina Javno komunalno podjetje, JEKO-IN, d.o.o., Jesenice skladno z določili predpisov, ki so se uporabljali do uveljavitve tega odloka.

32. člen

(Javni razpis)

Pristojni organi Občine Jesenice so dolžni nemudoma po uveljavitvi tega odloka posredovati v objavo namero o zagotavljanju izvajanja gospodarske javne službe za distribucijo in dobavo zemeljskega plina ter graditev in upravljanje distribucijskega omrežja zemeljskega plina v Občini Jesenice na način vlaganja javnega kapitala v dejavnost oseb zasebnega prava in javno povabilo za vložitev vlog drugih zainteresiranih oseb.

33. člen

(Priprava in sprejem predpisov)

Sistemska obratovalna navodila iz 22. člena pripravi izvajalec skladno z določbami energetskega zakona najkasneje v roku 6 mesecev po sklenitvi pogodbe o vlaganju javnega kapitala iz 16. člena tega odloka.

Tarifni sistem iz 26. člena skladno z določbami energetskega zakona pripravi izvajalec, najkasneje v roku 3 mesecev po sklenitvi pogodbe o vlaganju javnega kapitala iz 16. člena tega odloka, veljati pa prične, ko da nanj soglasje občinski svet.

Občinski svet sprejme sistemska obratovalna navodila in tarifni sistem iz prejšnjega odstavka najkasneje v roku 3 mesecev po njegovi predložitvi s strani izvajalca.

34. člen

(Prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega odloka se na območju Občine Jesenice preneha uporabljati odlok o odjemu in dobavi zemeljskega plina iz plinovodnega omrežja v Občini Jesenice, ki je v upravljanju javnega komunalnega podjetja JEKO-IN, sektor zemeljski plin (Uradni list RS, št. 11/97), razen določb, ki zagotavljajo kontinuiteto lokalne gospodarske javne službe distribucije plina, ki ostanejo v veljavi do sklenitve

pogodbe o vlaganju javnega kapitala iz 16. člena tega odloka. Tarifni pravilnik za dobavo in prodajo plina iz plinovodnega omrežja v Občini Jesenice (Uradni list RS, št. 48/01 in 58/01) se uporablja do sprejema tarifnega sistema iz prejšnjega člena.

35. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 012-8/2003

Župan
Občine Jesenice
Boris Bregant, univ. dipl. inž. str. l. r.

3273. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o oskrbi s toplotno energijo iz vročevodnega omrežja v Občini Jesenice

Na podlagi 3., 7. in 55. člena zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93) ter tretjega odstavka 70. člena energetskega zakona (Uradni list RS, št. 79/99 in 8/00 – popr.) in 10. člena statuta Občine Jesenice (Uradni list RS, št. 2/01) je Občinski svet občine Jesenice na 7. seji dne 26. 6. 2003 sprejel

O D L O K

o spremembah in dopolnitvah odloka o oskrbi s toplotno energijo iz vročevodnega omrežja v Občini Jesenice

1. člen

Določbe Odloka o oskrbi s toplotno energijo iz vročevodnega omrežja v Občini Jesenice (Uradni list RS, št. 18/98, v nadaljevanju: odlok) se s tem odlokom spremenijo in dopolnijo tako, da se uskladijo z energetskega zakonom (Uradni list RS, št. 79/99), s statusnimi spremembami proizvajalca in določi se nov način za izbiro dobavitelja distribucije toplote.

2. člen

1. člen odloka se nadomesti z naslednjim besedilom:

»S tem odlokom se urejajo pogoji in način izvajanja distribucije toplote iz vročevodnega omrežja na območju Občine Jesenice, ki je izbirna lokalna gospodarska javna služba.«

3. člen

2. člen odloka se nadomesti z naslednjim besedilom:

»Distribucijo toplote zagotavlja Občina Jesenice na podlagi vlaganja javnega kapitala v dejavnost oseb zasebnega prava.

Oseba zasebnega prava iz prejšnjega odstavka postane z vložitvijo javnega kapitala izvajalec javne službe po tem odloku (v nadaljevanju: dobavitelj). Začetek izvajanja distribucije toplote in druga vprašanja izvajanja te javne službe se uredijo s pogodbo o vlaganju javnega kapitala.

Za obveznosti izvajalca občina odgovarja le v primeru, da je izvajalec v lasti Občine Jesenice.«

4. člen

Prvi stavek 4. člena odloka se nadomesti z naslednjim besedilom:

»ENOS-ENERGETIKA d.o.o., JESENICE, proizvaja in dobavlja toplotno energijo za lastne potrebe in dobavitelja (v nadaljevanju: proizvajalec).«

5. člen

Besedilo 5. člena odloka se nadomesti z besedilom:

»Naprave proizvajalca toplotne energije niso predmet urejanja po tem odloku.«

6. člen

Prvi stavek 6. člena odloka se nadomesti z naslednjim besedilom:

»Infrastruktura vročevodnega omrežja (vročevodne naprave), ki jo bo Občina Jesenice s posebno pogodbo prenesla v upravljanje dobavitelja je:«

7. člen

V 12. členu odloka se v prvem stavku doda besedilo:

»Pri novogradnjah – večstanovanjskih objektih je pogodbeni stranka investitor. Lastniki posameznih stanovanjskih enot so vezani na pogodbo, ki jo skleneta dobavitelj in investitor. V primeru že zgrajenih večstanovanjskih objektov, mora biti med etažnimi lastniki sklenjena pogodba v skladu s 116. členom stvarnopravnega zakonika (Uradni list RS, št. 87/02).«

8. člen

Tretji odstavek 18. člena se glasi:

»Na pisno naročilo zakonsko določene večine stanovalcev v objektu in proti plačilu ter v skladu s tehničnimi možnostmi dobavlja dobavitelj uporabniku toplotno energijo tudi izven ogrevalne sezone.«

9. člen

V 22. členu odloka se za besedo dobavitelja doda pika in črta besedilo:

», definirane v 20. členu.«

10. člen

V 31. členu odloka se doda nov stavek:

»Korekcija se izvede tako, da se upoštevajo porabe tehnično enakega objekta v istem obdobju ali dotičnega objekta v primerljivem obdobju, ko so merilne naprave delovale pravilno.«

11. člen

Prvi stavek 32. člena odloka se nadomesti z naslednjim besedilom:

»Uporabnik je dolžan pisno obvestiti dobavitelja o lastninskih, statusnih in tehničnih spremembah, ki vplivajo na razmerje med uporabnikom in dobaviteljem.«

12. člen

Odloku se za 46. členom doda novo poglavje:

»NAČIN IZVAJANJA JAVNE SLUŽBE TER IZBIRA IZVAJALCA

47. člen

Distribucijo toplote v občini opravlja fizična ali pravna oseba zasebnega prava oziroma skupno več fizičnih ali pravnih oseb zasebnega prava – dobavitelj, ki je izvajalec javne službe po tem odloku, kot je določeno v 3. členu teh sprememb in dopolnitev odloka.

V primeru, da distribucijo toplote opravlja skupno več fizičnih ali pravnih oseb zasebnega prava, se s temi subjekti

sklene skupna pogodba o vlaganju javnega kapitala, v kateri se opredelijo tudi njihova medsebojna razmerja ter pravice in obveznosti.

Občina izbere dobavitelja na podlagi določil zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93), energetskega zakona (Uradni list RS, št. 79/99 in 8/00 – popr.) in tega odloka.

48. člen

Za izvajanje distribucije toplote – dobavitelja se lahko izbere fizična ali pravna oseba ki ima licenco za distribucijo in dobavo toplote za daljinsko ogrevanje in ima zagotovljena potrebna sredstva v zvezi z zahtevano izgradnjo omrežja za distribucijo toplote in njegovo upravljanje in plačilom denarnega nadomestila za uporabo omrežja.

49. člen

Dobavitelj se izbere na javnem razpisu za pridobivanje zainteresiranih oseb zasebnega prava.

V primeru, da prejme Občina Jesenice vlogo o zainteresiranosti za izvajanje distribucije toplote na podlagi vlaganja javnega kapitala, lahko izvede Občina Jesenice postopek pridobivanja vlog drugih zainteresiranih oseb.

Postopek iz prejšnjega odstavka vodi Občina Jesenice v skladu z določili teh sprememb in dopolnitev odloka, ki veljajo za javni razpis, pri čemer mora biti namera o vlaganju objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije, rok za sprejem vlog pa ne sme biti krajši od 30 dni.

50. člen

Javni razpis vodi petčlanska komisija, sestavljena iz treh občinskih svetnikov, strokovnjaka s področja urejanja javnih služb ali distribucije toplote in upravnega delavca občinske uprave, ki jo imenuje in za to pooblasti občinski svet. Glede sestave komisije se uporabljajo tiste določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, ki se nanašajo na izločitev uradne osebe.

Javni razpis se prične na podlagi sklepa občinskega sveta. V sklepu o javnem razpisu mora biti navedeno:

1. predmet javnega razpisa, pri čemer mora biti jasno določen obseg izvajanja distribucije toplote (del ali celotno območje občine, število odjemalcev, količina distribucije toplote itd.);

2. pogoji, ki jih mora v skladu s predpisi izpolnjevati zainteresirana oseba;

3. višina in vrsta javnega kapitala, ki ga bo občina vložila v dejavnost izbrane zainteresirane osebe;

4. oblika in način vlaganja javnega kapitala;

5. obdobje, za katero se javni kapital vlaga;

6. način vračila ali odkupa javnega kapitala;

7. pravice in obveznosti glede objektov, zgrajenih z javnim kapitalom;

8. pravice in obveznosti občine do vloženega javnega kapitala in upravljanja;

9. pravice in obveznosti izvajalca do uporabe in razpolaganja z vloženim javnim kapitalom;

10. vrsta in pogoji zagotavljanja in uporabe storitev distribucije toplote;

11. predviden način financiranja distribucije toplote;

12. čas trajanja obveznosti distribucije toplote;

13. razmerja izvajalca do uporabnikov distribucije toplote;

14. posebne zahteve občine do izvajalca distribucije toplote;

15. pogodbeno kazen ter razlogih za odpoved, razvezo ali razdrtje pogodbe ter pravicah in obveznostih pogodbenih strank v takih primerih;

16. merila za izbiro najugodnejše vloge in način njihove uporabe ter kakršnekoli omejitve, ki bodo upoštevane pri ocenjevanju vlog;

17. rok in način predložitve vlog, ki ne sme biti krajši od 30 dni;

18. kraj in čas javnega odpiranja vlog;

19. kraj, čas in osebo, pri kateri lahko zainteresirane osebe dvignejo razpisno dokumentacijo, ceno dokumentacije in način plačila te dokumentacije;

20. drugi elementi, povezani s postopkom izvedbe javnega razpisa.

Javni razpis iz prejšnjega odstavka se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

51. člen

Občina mora v razpisni dokumentaciji navesti pogoje, določene v zakonu in v tem odloku, ki jih mora izpolnjevati zainteresirana oseba, vključno z zahtevanimi podatki o zainteresirani osebi in navesti, katera dokazila o izpolnjevanju pogojev morajo biti predložena, da se bo vloga štela za popolno.

Razpisna dokumentacija mora vsebovati vse informacije, na podlagi katerih bo lahko zainteresirana oseba ustrezno in kvalitetno oblikovala svojo vlogo.

52. člen

Rok za predložitev vloge prične teči naslednji dan po objavi sklepa o javnem razpisu v skladu z drugim odstavkom 50. člena tega odloka.

Pravočasno je vložena tista vloga, ki je na občino prispele v roku iz prejšnjega odstavka.

Prepozne vloge ter spremembe ali dopolnitve vlog, ki prispejo po preteku roka iz prvega odstavka tega člena se v nadaljnjem postopku ne upoštevajo in jih občina neodprte vrne zainteresirani osebi.

Do poteka roka za predložitev vlog je občina dolžna seznam zainteresiranih oseb in njihove vloge varovati kot poslovno skrivnost.

53. člen

Šteje se, da je javni razpis uspešen, če je občina pravočasno prejela vsaj eno popolno vlogo.

Odpiranje vlog je javno.

Po končanem javnem odpiranju vlog komisija ugotovi ali vloge izpolnjujejo razpisne pogoje in oceni prispele vloge v skladu z razpisnimi merili. Meril, ki niso bila navedena v javnem razpisu, komisija ne sme upoštevati.

Po pregledu in oceni vlog izda komisija upravno odločbo o izbiri zainteresirane osebe.

Odločba o izbiri iz prejšnjega odstavka tega člena se izda po predhodnem soglasju občinskega sveta. Občinski svet mora dati soglasje v desetih dneh od dneva, ko je bilo od njega to zahtevano. Če občinski svet v tem roku ne sporoči komisiji niti da daje niti da odreka soglasje, se šteje, da soglasja ni dal.

Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba. O pritožbi odloči župan. Če župan odločbo komisije odpravi in sam odloči o izbiri zainteresirane osebe mora pridobiti predhodno soglasje občinskega sveta skladno s prejšnjim odstavkom tega člena.

54. člen

Na podlagi dokončne odločbe o izbiri sklne župan z izbrano zainteresirano osebo pogodbo o vlaganju javnega kapitala, skladno z določili 58. člena zakona o gospodarskih javnih službah in z vsebino sklepa o javnem razpisu iz 50. člena teh sprememb in dopolnitev odloka.

Župan lahko sklene pogodbo o vlaganju javnega kapitala iz prejšnjega odstavka tega člena, ko pridobi soglasje občinskega sveta

Pogodba, sklenjena v nasprotju s prejšnjim odstavkom je nična.«

13. člen

Do sklenitve pogodbe o vlaganju javnega kapitala iz prejšnjega člena teh sprememb in dopolnitev odloka ter začetka izvajanja distribucije toplotne energije s strani novega dobavitelja opravlja naloge javne službe distribucije toplote Javno komunalno podjetje, JEKO-IN, d.o.o., Jesenice skladno z določili predpisov, ki so se uporabljali do uveljavitve tega odloka.

14. člen

Pristojni organi Občine Jesenice so dolžni nemudoma po uveljavitvi teh sprememb in dopolnitev odloka posredovati v objavo namero o zagotavljanju izvajanja gospodarske javne službe za distribucijo toplote ter graditev in upravljanje vročevodnega omrežja v Občini Jesenice na način vlaganja javnega kapitala v dejavnost oseb zasebnega prava in javno povabilo za vložitev vlog drugih zainteresiranih oseb.

15. člen

Dosedanji 47. do vključno 55. člen odloka se ustrezno oštevilčijo, tako da postanejo 55. do 63. člen odloka.

16. člen

Ta odlok o spremembah in dopolnitvah odloka začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 012-7/2003

Župan
Občine Jesenice
Boris Bregant, univ. dipl. inž. str. I. r.

3274. Spremembe in dopolnitve tarifnega sistema za prodajo toplotne energije iz vročevodnega omrežja v Občini Jesenice

Na podlagi 47. člena odloka o oskrbi s toplotno energijo iz vročevodnega omrežja v Občini Jesenice (Uradni list RS, št. 18/98) in 10. člena statuta Občine Jesenice (Uradni list RS, št. 2/01) je Občinski svet občine Jesenice na 7. seji dne 26. 6. 2003 sprejel

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE TARIFNEGA SISTEMA

za prodajo toplotne energije iz vročevodnega omrežja v Občini Jesenice

1. člen

Določbe tarifnega sistema za prodajo toplotne energije iz vročevodnega omrežja v Občini Jesenice, ki so sestavni del odloka o oskrbi s toplotno energijo iz vročevodnega omrežja v Občini Jesenice (Uradni list RS, št. 18/98, v nadaljevanju: tarifni sistem) se s temi spremembami in dopolnitvami uskladijo z uredbo o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne uporabnike (Uradni list RS, št. 37/03).

2. člen

V 1. členu tarifnega sistema se črta besedilo:
»Javno podjetje JEKO-IN Jesenice«.

3. člen

6. členu tarifnega sistema se doda nova alinea:
»– cena za sanitarno toplo vodo v SIT/m³.«

4. člen

Alinee v sedmem odstavku tarifnega sistema se nadomestijo z novimi:

- »– stroške materiala,
- stroške storitev, stroške dela,
- stroške investicijskega in tekočega vzdrževanja,
- amortizacijo,
- popravke vrednosti terjatev,
- druge odhodke poslovanja,
- odhodke financiranja.«.

5. člen

V 9. členu se doda nov odstavek:
»Razdelitev stroškov mora biti v skladu z ustrezno metodologijo.«.

6. člen

V 26. členu tarifnega sistema se nadomesti z naslednjim besedilom:

»Soglasje k tarifnemu sistemu, ki ga izdaja dobavitelj, daje Občinski svet občine Jesenice. Kolikor soglasje ni pridobljeno, je tarifni sistem dobavitelja neveljaven.«.

7. člen

Te spremembe in dopolnitve začnejo veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Župan
Občine Jesenice
Boris Bregant, univ. dipl. inž. str. I. r.

KAMNIK

3275. Spremembe in dopolnitve statuta Občine Kamnik

Na podlagi 16. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 51/02) in 16. ter 113. člena statuta Občine Kamnik (Uradni list RS, št. 47/99 in 40/01) je Občinski svet občine Kamnik na 6. seji dne 2. 7. 2003 sprejel

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE STATUTA Občine Kamnik

1. člen

V statutu Občine Kamnik (Uradni list RS, št. 47/99 in 40/01) se v drugem odstavku 16. člena črtata devetnajsta »– imenuje in razrešuje predstavnike občine v sosvetu načelnika upravne enote« in dvajseta alinea »– daje mnenje k imenovanju načelnika upravne enote«, v dosedanji dvaintrideseti alineji pa se besedilo »plače ali dela plače« nadomesti z besedilom »plačila za opravljanje funkcije«.

2. člen

V 17. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Do prve seje novo izvoljenega občinskega sveta traja tudi:

- mandatna doba članov občinskega sveta, ki so izvoljeni na predčasnih volitvah po razpustitvi prejšnjega občinskega sveta, ali odstopu večine članov občinskega sveta,
- mandatna doba članov občinskega sveta, ki so izvoljeni na predčasnih volitvah, če je bila občina ustanovljena po opravljenih rednih volitvah,
- mandatna doba članov občinskega sveta, ki so izvoljeni na volitvah, ki so bile iz kakšnega drugega razloga na podlagi zakona opravljene po rednih volitvah v občinske svete.«

Dosedanji tretji, četrti, peti, šesti in sedmi odstavek postanejo četrti, peti, šesti, sedmi in osmi odstavek.

3. člen

V 18. členu se v drugem odstavku beseda »državljeni« nadomesti z besedo »volivci«.

4. člen

V 26. členu se v prvem odstavku beseda »državljeni« nadomesti z besedo »volivci«.

Za prvim stavkom drugega odstavka se doda nov drugi stavek, ki se glasi:

»Za začetek in trajanje mandatne dobe župana se smiselno uporablja določba drugega odstavka 17. člena tega statuta.«

Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Do prve seje novo izvoljenega občinskega sveta traja tudi:

- mandatna doba župana, ki je izvoljen na nadomestnih volitvah po prenehanju mandata prejšnjemu županu pred potekom mandatne dobe,
- mandatna doba župana, ki je izvoljen na predčasnih volitvah, če je bila občina ustanovljena po opravljenih rednih volitvah,
- mandatna doba župana, ki je izvoljen na volitvah, ki so bile iz kakšnega drugega razloga na podlagi zakona opravljene po rednih volitvah v občinske svete.«

Dosedanja tretji in četrti odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

5. člen

Besedilo 32. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Članu občinskega sveta, županu in podžupanu preneha mandat:

- če izgubi volilno pravico,
- če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije,
- če je s pravomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev,
- če v treh mesecih po potrditvi mandata ne preneha opravljati dejavnosti, ki ni združljiva s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana,
- če nastopi funkcijo ali začne opravljati dejavnost, ki ni združljiva s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana,
- če nastopi funkcijo ali začne opravljati delo oziroma če v enem mesecu po potrditvi mandata ne preneha opravljati funkcije ali dela v občinski, oziroma državni upravi, ki na podlagi določb zakona in tega statuta ni združljiva, oziroma ni združljivo s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana,

- če odstopi.

Podžupanu preneha mandat tudi, če ga občinski svet na predlog župana razreši.

Članu občinskega sveta, županu in podžupanu preneha mandat z dnem, ko občinski svet ugotovi, da so nastali razlogi za prenehanje mandata iz prejšnjega odstavka. Zoper ugotovitev občinskega sveta lahko član občinskega sveta, župan in podžupan, ki mu je prenehal mandat, v 8 dneh od prejema sklepa vloži tožbo na upravno sodišče, ki o njej odloči v 30 dneh. O morebitni pritožbi odloči vrhovno sodišče v 30 dneh.

Postopki za nadomestitev člana občinskega sveta, izvolitev novega župana ali imenovanje podžupana se lahko začne po preteku roka za vložitev tožbe, če tožba ni bila vložena, po preteku roka za vložitev pritožbe zoper odločitev upravnega sodišča, če pritožba ni bila vložena, oziroma po pravomočni odločitvi sodišča.

Če je župan imenovan:

- na funkcijo v organu državne uprave, ki izvaja nadzorstvo nad zakonitostjo oziroma nad primernostjo in strokovnostjo dela občinskih organov in občinske uprave,
- za načelnika upravne enote, ali vodjo notranje organizacijske enote v upravni enoti, na katerem območju je občina,
- na položaj ali drugo uradniško delovno mesto v državni upravi, na katerem se izvršujejo pooblastila v zvezi z nadzorstvom nad zakonitostjo oziroma nad primernostjo in strokovnostjo dela občinskih organov in občinske uprave, mu po zakonu preneha mandat župana z dnem imenovanja. O imenovanju mora župan takoj obvestiti občinski svet in občinsko volilno komisijo.

Če župan opravlja funkcijo ali delo iz prejšnjega odstavka, mu po zakonu preneha mandat župana, če ne odstopi s funkcije ali ne preneha z delovnim razmerjem. O svoji odločitvi, ali bo opravljal funkcijo župana, ali še naprej funkcijo ali delo iz prejšnjega odstavka, je župan dolžan pisno obvestiti občinski svet in občinsko volilno komisijo najkasneje v 7 dneh po prejemu poročila o izidu volitev v občini.«

6. člen

Besedilo 33. člena se spremeni tako, da se glasi:

»O razlogu za prenehanje mandata iz 32. člena tega statuta mora član občinskega sveta, župan ali podžupan v 7 dneh pisno obvestiti občinski svet.

Občinski svet sprejme, na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, ugotovitveni sklep o prenehanju mandata na prvi seji po prejemu pisnega obvestila.

Ugotovitveni sklep posreduje občinski svet predsedniku občinske volilne komisije. Če županu preneha mandat več kot šest mesecev pred potekom mandatne dobe, razpiše občinska volilna komisija nadomestne volitve.

Podžupanu s prenehanjem mandata zaradi razlogov iz prve alineje do vključno šeste alineje prvega odstavka 32. člena preneha tudi mandat člana občinskega sveta. Odstop se šteje za razrešitev, če podžupan ne izjavi, da odstopa tudi kot član občinskega sveta. Prenehanje mandata podžupana zaradi razrešitve po drugem odstavku 32. člena ne vpliva na mandat člana občinskega sveta.

Za izvolitev oziroma potrditev mandata nadomestnega člana občinskega sveta se upoštevajo določbe zakona.

7. člen

Četrti odstavek 50. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Odločitev o uvedbi samoprispevka je sprejeta, če je zanjo glasovala večina glasovalnih upravičencev oziroma upravičenk, ki so glasovali, pod pogojem, da se jih je glasovanja udeležila večina, v občini oziroma delu občine, za katerega se bo samoprispevek uvedel.«

8. člen

V 54. členu se doda nov prvi odstavek, ki se glasi:

»Upravne naloge izvaja občinska uprava.«

Dosedanji prvi in drugi odstavek, ki postaneta drugi in tretji odstavek, se spremenita tako, da se glasita:

»Občinsko upravo ustanovi občinski svet na predlog župana s splošnim aktom, s katerim določi njene naloge in notranjo organizacijo.

Občinsko upravo usmerja in nadzira župan, delo občinske uprave pa vodi tajnik občine, z nazivom direktor občinske uprave, ki ga imenuje in razrešuje župan. Tajnik občine je uradnik po zakonu, ki ureja položaj javnih uslužbencev.«

Dosedanji tretji, četrti in peti odstavek, postanejo četrti, peti in šesti odstavek.

Doda se nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»O izločitvi direktorja občinske uprave ali župana odloča občinski svet, ki v primeru izločitve o stvari tudi odloči.«

9. člen

V 56. členu se v drugem odstavku za besedo »upravi« doda besedilo »na predlog direktorja občinske uprave«.

10. člen

V 57. členu se doda nov prvi odstavek, ki se glasi:

»Občina ne more opravljati za drugo občino nalog, ki so po zakonu ali drugem predpisu naloge občinske uprave, razen strokovnih in tehničnih nalog.«

»V dosedanjem prvem odstavku po novem drugem odstavku se v drugem stavku črta beseda »vseh.«

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

11. člen

V 58. členu se v tretjem odstavku besedilo »kot delavci s posebnimi pooblastili, ki morajo izpolnjevati pogoje predpisane z zakonom o upravi.« nadomesti z besedilom »kot uradne osebe s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, v skladu z zakonom, s katerim je urejen inšpekcijski nadzor.«

Četrti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»S splošnim aktom, s katerim se določi delovno področje in organizacija občinskega inšpekcijskega nadzora, se določijo pogoji, ki jih morajo izpolnjevati občinski inšpektorji za posamezno področje občinskega inšpekcijskega nadzora. Za odločanje o zadevah občinskega inšpekcijskega nadzora je lahko pooblaščen uradna oseba, ki ima najmanj visokošolsko strokovno izobrazbo, strokovni izpit iz upravnega postopka, ali drug strokovni izpit za inšpektorja, ki vsebuje poznavanje upravnega postopka, če je tako določeno s posebnim zakonom.«

12. člen

V 64. členu se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Za brezplačno pridobitev premoženja mora župan pridobiti soglasje organa občinske uprave pristojnega za finance, za premoženje večje vrednosti pa soglasje občinskega sveta, če bi takšna pridobitev povzročila večje stroške ali če je lastništvo povezano s pogoji, ki bi lahko povzročili obveznosti za občino.«

Dosedanja četrti in peti odstavek postaneta šesti in sedmi odstavek.

13. člen

V 104. členu se črta tretja alineja.

14. člen

Te spremembe in dopolnitve statuta začnejo veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 01502-2/03

Kamnik, dne 3. julija 2003.

Župan

Občine Kamnik

Anton Tone Smolnikar l. r.

3276. Spremembe in dopolnitve poslovnika Občinskega sveta občine Kamnik

Na podlagi 16. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 51/02), 170. člena poslovnika Občinskega sveta občine Kamnik (Uradni list RS, št. 47/99 in 11/01) in 16. člena statuta Občine Kamnik (Uradni list RS, št. 47/99 in 40/01) je Občinski svet občine Kamnik na 6. seji dne 2. 7. 2003 sprejel

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE POSLOVNIKA

Občinskega sveta občine kamnik

1. člen

V poslovniku Občinskega sveta občine Kamnik (Uradni list RS, št. 52/99 in 11/01) se v 22. členu besedilo »dela plače« nadomesti z besedilom »plačila za opravljanje funkcije«.

2. člen

Besedilo 24. člena se spremeni tako, da se glasi:

»O razlogu za prenehanje mandata iz 32. člena statuta Občine Kamnik mora svetnik, župan in podžupan v 7 dneh pisno obvestiti občinski svet.«

3. člen

Besedilo 25. člena se spremeni tako, da se glasi:

»O razlogu za prenehanje mandata iz 32. člena statuta mora svetnik, župan in podžupan v 7 dneh pisno obvestiti občinski svet oziroma komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja pripravi ugotovitveni sklep o prenehanju mandata za prvo sejo občinskega sveta po prejemu pisnega obvestila.«

4. člen

Besedilo 26. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Članu občinskega sveta, županu in podžupanu preneha mandat z dnem, ko občinski svet ugotovi, da so nastali razlogi za prenehanje mandata iz prejšnjega odstavka. Zoper ugotovitev občinskega sveta lahko član občinskega sveta, župan in podžupan, ki mu je prenehal mandat, v 8 dneh od prejema sklepa vloži tožbo na upravno sodišče, ki o njej odloči v 30 dneh. O morebitni pritožbi odloči vrhovno sodišče v 30 dneh.

Postopki za nadomestitev člana občinskega sveta, izvolitev novega župana ali imenovanje podžupana se lahko začno po preteku roka za vložitev tožbe, če tožba ni bila

vložena, po preteku roka za vložitev pritožbe zoper odločitev upravnega sodišča, če pritožba ni bila vložena, oziroma po pravnomočni odločitvi sodišča.

Svetniku, županu in podžupanu preneha mandat z dnem, ko občinski svet ugotovi, da so izpolnjeni pogoji iz prvega in drugega odstavka tega člena ter sklep o prenehanju mandata dostavi občinski volilni komisiji.«

5. člen

V 161. členu se v drugem odstavku za besedo »svet« vstavi besedilo »preko javnih medijev«.

Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Informacije javnega značaja posreduje župan oziroma delavec občinske uprave, ki ga pooblasti župan.«

6. člen

Te spremembe in dopolnitve poslovnika začnejo veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 01502-2/03

Kamnik, dne 3. julija 2003.

Župan

Občine Kamnik

Anton Tone Smolnikar l. r.

3277. Pravilnik o dodeljevanju finančnih sredstev iz občinskega proračuna za spodbujanje izvajanja ukrepov učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije v gospodinjstvih na območju Občine Kamnik

Na podlagi 2. in 7. člena zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 77/99, 124/00, 79/01 in 30/02) ter 11., 16. in 89. člena statuta Občine Kamnik (Uradni list RS, št. 47/99 in 40/01) je Občinski svet občine Kamnik na 6. seji dne 2. 7. 2003 sprejel

P R A V I L N I K

o dodeljevanju finančnih sredstev iz občinskega proračuna za spodbujanje izvajanja ukrepov učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije v gospodinjstvih na območju Občine Kamnik

I. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

S tem pravilnikom se določajo namen, pogoji, merila in postopek za dodeljevanje finančnih sredstev za spodbujanje izvajanja ukrepov učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije na območju Občine Kamnik.

II. POGOJI ZA DELITEV SREDSTEV

2. člen

Finančna sredstva se zagotavljajo v proračunu Občine Kamnik v višini, ki je določena z odlokom o proračunu Občine Kamnik za posamezno leto. Namenjena so dodeljevanju nepovratnih sredstev in subvencioniranju obrestne mere za kredite pridobljene pri poslovnih bankah.

3. člen

Sredstva iz prejšnjega člena se v skladu s tem pravilnikom lahko dodelijo za naslednje ukrepe učinkovite rabe energije:

- toplotno izolacijo nebivalnega podstrešja – pohodni ali nepohodni strop proti podstrešju,
- toplotno izolacijo poševne strehe v bivalnem podstrešju – mansardi,
- toplotno izolacijo zunanjih zidov z obnovo fasade,
- zamenjavo stavbnega pohištva – oken in vrat,
- zamenjavo zasteklitve in tesnenje oken,
- zamenjavo energenta z okolju prijaznejšim energentom,
- obnovo ogrevalnega sistema,
- hidravlično uravnoteženje ogrevalnega sistema, vgradnjo termostatskih ventilov in uvedbo plačila stroškov za ogrevanje po dejanski porabi toplote,
- prehod s trdih in tekočih goriv na vročevodno ali plinovodno omrežje,
- vgradnjo kurilnih naprav za centralno ogrevanje na lesno biomaso,
- vgradnjo sistemov za izrabo sončne energije (za ogrevanje vode, za ogrevanje stavb, pridobivanje električne energije),
- vgradnjo toplotnih črpalk,
- vgradnjo kakovostnih mehčalcev vode.

III. UPRAVIČENCI

4. člen

Za pridobitev sredstev lahko zaprosijo občani, ki imajo stalno prebivališče v Občini Kamnik in:

- so lastniki oziroma solastniki stanovanjskih objektov,
- so najemniki stanovanjskih objektov, ki imajo z lastnikom objekta sklenjeno dolgoročno najemno pogodbo o sovlaganjih v objekt ali ustrezno soglasje lastnika stanovanjskega objekta k izvedbi predvidenih ukrepov oziroma investicije v sisteme za izrabo obnovljivih virov energije,

5. člen

Splošni pogoji za pridobitev sredstev za spodbujanje izvajanja ukrepov učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije:

- objekti, na katerih se izvajajo posegi iz 3. člena tega pravilnika, morajo biti locirani na območju Občine Kamnik in namenjeni stanovanjski rabi,
- objekti morajo biti zgrajeni v skladu z veljavnim dovoljenjem za gradnjo,
- posamezni ukrep učinkovite rabe energije mora biti izveden za celoten objekt. Izjema je le zamenjava stavbnega pohištva v večstanovanjskih objektih, kjer se predmetni ukrep lahko izvede v enem stanovanju pod pogojem, da upravnik objekta poda pisno izjavo o ustreznosti izbranega stavbnega pohištva,
- posamezni ukrep učinkovite rabe energije mora biti izveden do konca koledarskega leta, v katerem je bila dodeljena finančna spodbuda,
- višina dodeljenih finančnih sredstev sme znašati do 50% predračunske vrednosti za posamezni ukrep učinkovite rabe energije oziroma investicijo v izrabo obnovljivega vira energije.

IV. POSTOPEK ZA DELITEV FINANČNIH SREDSTEV

6. člen

Sklep o razpisu za dodelitev sredstev občinskega proračuna za spodbujanje izvajanja ukrepov učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije sprejme župan Občine Kamnik in se objavi v glasilu Kamniški občan.

Sklep mora vsebovati:

1. določbe tega pravilnika, na podlagi katerih župan Občine Kamnik sprejme sklep,
2. skupni razpisani znesek sredstev,
3. ukrepe učinkovite rabe energije, za katere se dodeljujejo sredstva,
4. merila za dodelitev sredstev,
5. navedbo upravičencev, ki lahko zaprosijo za sredstva,
6. pogoje pod katerimi se dodeljujejo sredstva,
7. rok za vložitev vlog,
8. naslov, na katerega se vložijo vloge,
9. navodilo o obvezni vsebini vloge,
10. rok v katerem bo izdan sklep o dodelitvi sredstev,
11. določbo, da se nepopolne in nepravčasno vlozene vloge ne bodo upoštevale,
12. določbo, da se poslana dokumentacija vlagateljem ne bo vračala.

7. člen

Vloga za dodelitev sredstev občinskega proračuna za spodbujanje izvajanja ukrepov učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije mora obvezno vsebovati:

- ime, priimek in naslov prosilca ter lokacijo (naslov) objekta, na katerem se izvaja poseg,
- ustrezno upravno dovoljenje ali lokacijsko informacijo za izvedbo del, razen za redna in investicijsko vzdrževalna dela v skladu z 2. in 6. členom zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/02),
- potrdilo o lastništvu objekta ali najemno pogodbo,
- soglasje lastnika, v večstanovanjskih objektih pa soglasje najmanj 51% vseh solastnikov oziroma soglasje upravnika k nameravanemu posegu,
- popis del in predračun predvidenih del,
- dokazilo o izpolnjevanju tehničnih kriterijev za vgrajene materiale, elemente in naprave. Tehnični kriteriji so določeni na podlagi odredb, uredb, pravilnikov in navodil pristojnih ministrov ali priporočil AURE – Agencije za učinkovito rabo energije RS,
- višino zaprosenih sredstev z navedbo lastnega deleža,
- izjavo, da za predvideni investicijski projekt ni bila dodeljena državna pomoč oziroma, če je bila, kolikšen delež je bil pridobljen iz drugih virov,
- rok zaključitve investicijskega projekta,
- drugo dokumentacijo, ki jo v razpisu zahteva občinska uprava.

8. člen

Vloge za dodelitev sredstev občinskega proračuna za spodbujanje izvajanja ukrepov učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije obravnava komisija, ki jo imenuje župan.

Sklep o dodelitvi sredstev na predlog komisije izda občinska uprava. Zoper sklep je možna pritožba, ki se v roku 8 dni od prejema sklepa vložijo pri organu, ki je sklep izdal. O pritožbi odloči župan v 30 dneh od prejema pritožbe.

9. člen

Odobrena sredstva se nakažejo na račun izvajalca del oziroma dobavitelja materiala ali opreme, ko prosilec pre-

dloži dokazilo o izvedbi del oziroma nabavi materiala ali opreme.

10. člen

Namensko porabo sredstev, pridobljenih po tem pravilniku, preverja Občinska uprava občine Kamnik.

Prosilec je dolžan takoj vrniti dodeljena sredstva, revalorizirana z indeksom rasti cen življenjskih stroškov v primeru:

- zamolčanja resničnih dejstev ali posredovanja lažnih podatkov, ki bi vplivali na dodelitev sredstev,
- če se ugotovi, da so sredstva nenamensko porabljena.

11. člen

Strokovna opravila v zvezi z dodeljevanjem sredstev občinskega proračuna za spodbujanje izvajanja ukrepov učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije opravlja Občinska uprava občine Kamnik.

V. KONČNA DOLOČBA

12. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 41405-1/03

Kamnik, dne 2. julija 2003.

Župan
Občine Kamnik
Anton Tone Smolnikar l. r.

KOBARID**3278. Sklep o cenah komunalno opremljenega stavbnega zemljišča**

Na podlagi 18. člena statuta Občine Kobarid (Uradni list RS, št. 8/00, 79/00, 53/02 in 74/02) je Občinski svet občine Kobarid na 6. seji dne 17. 6. 2003 sprejel naslednji

SKLEP**I**

Cena komunalno opremljenega stavbnega zemljišča v Obrtni coni Kobarid znaša 9.198,03 SIT/m².

II

Cena komunalno opremljenega stavbnega zemljišča se mesečno usklajuje s povprečnim indeksom podražitve za stanovanjsko gradnjo, ki ga objavlja GZS Združenje za gradbeništvo in industrijo gradbenega materiala.

III

Ta sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati naslednji dan po objavi.

Št. 351-49/01

Kobarid, dne 17. junija 2003.

Župan
Občine Kobarid
Pavel Gregorčič l. r.

3279. Sklep o cenah pogrebnih storitev

Na podlagi 18. člena statuta Občine Kobarid (Uradni list RS, št. 8/00) je Občinski svet občine Kobarid na 6. redni seji dne 17. 6. 2003 sprejel naslednji

SKLEP**I**

Pod postavko opravila pred pogrebom se uporabljajo naslednje cene:

	SIT
- britje, umivanje preoblačenje mrtvega	18.200
- ureditev in oprema krste	2.410
- polaganje v krsto	2.780
- polaganje v krsto v nenormalnem stanju	9.840
- ureditev vežice in odra	4.230
- premik iz vežice v poslovilni prostor	2.410
- vodenje pogreba	8.450
- cinjenje krste (brez materiala)	9.950
- cinjenje zabojčka za posmrtno ostanke	6.420
- prijava smrti pokojnika	2.890
- odstranitev posmrtnih ostankov v primeru nenaravne smrti – klic UNZ ali ZD	19.400
- postavitve in najem mrliške sobe na domu	16.050

II

Cene ne vključujejo DDV, veljati in uporabljati se začnejo naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 352-3/03

Kobarid, dne 17. junija 2003.

Župan
Občine Kobarid
Pavel Gregorčič l. r.

3280. Sklep o cenah pogrebnih storitev

Na podlagi 18. člena statuta Občine Kobarid (Uradni list RS, št. 8/00) je Občinski svet občine Kobarid na 6. redni seji dne 17. 6. 2003 sprejel naslednji

SKLEP**I**

Pod postavko izkop in zasip se uporabljajo naslednje cene:

	SIT
- priprava na izkop	2.825
- navadni grob	26.750
- poglobljeni grob	33.920
- otroški grob	14.020
- žarni grob	7.010
- odstranitev posmrtnih ostankov	5.650
- prva ureditev groba	4.920
- odstranitev tlaka ali spomenika – po dejanski zamudi časa potrebnega za odstranitev	2.030
- prekop pred potekom kolobarne dobe	32.100
Zamudo in stroške prevoza delavca, se obračunava pavšalno	650

II

Cene ne vključujejo DDV, veljati in uporabljati se začnejo naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 352-3/03

Kobarid, dne 17. junija 2003.

Župan
Občine Kobarid
Pavel Gregorčič l. r.

3281. Sklep o cenah pogrebnih storitev

Na podlagi 18. člena statuta Občine Kobarid (Uradni list RS, št. 8/00) je Občinski svet občine Kobarid na 6. redni seji dne 17. 6. 2003 sprejel naslednji

SKLEP**I**

Prevozi

	SIT
- lokalni prevoz	6.640
- prevoz s pogrebnim vozilom – km	105
- prevoz s pogrebnim vozilom s spremljevalcem – km	142
Ostalo	
- uporaba vežice Kobarid – dan	7.700
- uporaba transportne krste	3.640
- najemnina mrliškega vozička	2.140
- obveščanje javnosti	po računu + 3.000

II

Cene ne vključujejo DDV, veljati in uporabljati se začnejo naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 352-3/03

Kobarid, dne 17. junija 2003.

Župan
Občine Kobarid
Pavel Gregorčič l. r.

3282. Sklep o cenah pogrebnih storitev

Na podlagi 18. člena statuta Občine Kobarid (Uradni list RS, št. 8/00) je Občinski svet občine Kobarid na 6. redni seji dne 17. 6. 2003 sprejel naslednji

SKLEP**I**

Dela, ki niso zajeta v postavkah izkop in zasip, opravila pred pogrebom ter prevoz in ostalo, se obračunavajo po dejanski zamudi časa po urni postavki 3.000 SIT/h.

II

Cene ne vključujejo DDV, veljati in uporabljati se začnejo naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 352-3/03

Kobarid, dne 17. junija 2003.

Župan
Občine Kobarid
Pavel Gregorčič l. r.

3283. Sklep o cenah pogrebnih storitev

Na podlagi 18. člena statuta Občine Kobarid (Uradni list RS, št. 8/00) je Občinski svet občine Kobarid na 6. redni seji dne 17. 6. 2003 sprejel naslednji

SKLEP**I**

Ob nedeljah in praznikih so cene postavk izkop in zasip višje za 50% ter oprava pred pogrebom višje za 30%.

II

Cene ne vključujejo DDV, veljati in uporabljati se začnejo naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 352-3/03

Kobarid, dne 17. junija 2003.

Župan
Občine Kobarid
Pavel Gregorčič l. r.

3284. Sklep o cenah vzdrževanja pokopališča v Kobaridu

Na podlagi 18. člena statuta Občine Kobarid (Uradni list RS, št. 8/00) je Občinski svet občine Kobarid na 6. redni seji dne 17. 6. 2003 sprejel naslednji

SKLEP**I**

Cene vzdrževanja pokopališča v Kobaridu znašajo:

	SIT
– enojni grob	6.470
– dvojni grob	8.560
– trojni grob	9.710
– otroški grob	3.100

Cene ne vključujejo DDV.

II

Prispevek za novo grobno polje 16.770 SIT.

Cena ne vključuje DDV.

III

Cene začnejo veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS, uporabljajo se za leto 2003.

Št. 352-3/03

Kobarid, dne 17. junija 2003.

Župan
Občine Kobarid
Pavel Gregorčič l. r.

3285. Sklep o cenah pogrebnih storitev

Na podlagi 18. člena statuta Občine Kobarid (Uradni list RS, št. 8/00) je Občinski svet občine Kobarid na 6. redni seji dne 17. 6. 2003 sprejel naslednji

SKLEP**I**

Na pokopališčih, ki niso v upravljanju Komunale Tolmin Javnega podjetja d.d., se navedene cene povišajo za 20%.

II

Za izkop v zamrznjenem terenu se obračuna najem rušilnega kladiva v višini 3.000 SIT in dodatno porabljen čas delavca za izkop po ceni 1.900 SIT/h.

III

Cene ne vključujejo DDV, veljati in uporabljati se začnejo naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 352-3/03

Kobarid, dne 17. junija 2003.

Župan
Občine Kobarid
Pavel Gregorčič l. r.

3286. Sklep o cenah pogrebnih storitev

Na podlagi 18. člena statuta Občine Kobarid (Uradni list RS, št. 8/00) je Občinski svet občine Kobarid na 6. redni seji dne 17. 6. 2003 sprejel naslednji

SKLEP**I**

Za pokojnike s stalnim bivališčem izven občin Bovec, Kobarid in Tolmin se na cene uporaba vežice, uporaba transportne krste, najemnina mrliškega vozička ter obveščanje javnosti doda 20%.

II

Cene ne vključujejo DDV, veljati in uporabljati se začnejo naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 352-3/03

Kobarid, dne 17. junija 2003.

Župan
Občine Kobarid
Pavel Gregorčič l. r.

LAŠKO

3287. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o rebalansu proračuna Občine Laško za leto 2003

Na podlagi 57. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 6/94, 45/94, 57/94, 14/95, 20/95, 63/95, 73/95, 9/96, 39/96, 44/96, 26/97, 70/97, 10/98, 68/98 in 74/98), 29. člena zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01 in 30/02) in 21. člena statuta Občine Laško (Uradni list RS, št. 8/00 in 88/02) je Občinski svet občine Laško na 6. seji dne 2. 7. 2003 sprejel

O D L O K

o spremembah in dopolnitvah odloka o rebalansu proračuna Občine Laško za leto 2003

1. člen

S tem odlokom se spreminja odlok o rebalansu proračuna Občine Laško za leto 2003 (Uradni list RS, št. 57/03) v 2.a členu, tako da se glasi:

»Skupni obseg prevzetih obveznosti za izgradnjo šole v Debru, ki zapadejo v plačilo v naslednjih letih znaša 242,245.000 SIT za leto 2004 in 265,000.000 SIT za leto 2005.«

2. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 40301-05/2002

Laško, dne 2. julija 2003.

Župan
Občine Laško
Jože Rajh l. r.

3288. Odlok o javnih vodovodih v Občini Laško

Na podlagi 26. člena zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93, 1/96, 56/99, 22/00, 97/02), 3., 6. in 9. člena zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93), 3. in 17. člena zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03), 3., 5. in 6. člena odloka o gospodarskih javnih službah v Občini Laško (Uradni list RS, št. 60/93, 13/98, 21/02) in 21. člena statuta Občine Laško (Uradni list RS, št. 8/00 in 88/02) je Občinski svet občine Laško na 6. seji dne 2. 7. 2003 sprejel

O D L O K

o javnih vodovodih v Občini Laško

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta odlok določa splošne pogoje za upravljanje, vzdrževanje in uporabo javnih vodovodov, nekatere pravice in dolžnosti upravljalcev in uporabnikov ter pravice in dolžnosti za oskrbo z vodo pristojnega občinskega organa na področju gospodarjenja z javnimi vodovodi na območju Občine Laško (dalje: občinski organ).

Konkretna določila za upravljanje, vzdrževanje in uporabo javnih vodovodov ter medsebojne odnose med upravljalci in uporabniki javnih vodovodov na območju Občine Laško se določijo s tehničnim pravilnikom o javnih vodovodih.

2. člen

Tehnični pravilnik o javnih vodovodih iz 1. člena tega odloka sprejme župan v roku 1 leta po uveljavitvi tega odloka.

3. člen

Javni vodovodi so vodovodi določeni v skladu s pravilnikom o zdravstveni ustreznosti pitne vode (Uradni list RS, št. 46/97, 52/97, 54/98, 7/00).

4. člen

Z javnimi vodovodi upravlja po odloku o gospodarskih javnih službah v Občini Laško določen izvajalec, ki za to dejavnost izpolnjuje predpisane pogoje, izjemoma krajevne skupnosti ali druge pravne osebe (v nadaljevanju: upravljallec).

5. člen

Za uporabnika se po tem odloku šteje vsaka pravna ali fizična oseba, ki redno ali občasno koristi vodo iz javnega vodovoda.

Za vzdrževanje vodovodnih naprav in napeljav v večstanovanjskih objektih v skupnih prostorih (pralnice, hidranti, drugo) se po tem odloku šteje upravnik za uporabnika stanovanjskega objekta.

Kot uporabnik se po tem odloku šteje tudi oseba iz prvega odstavka tega člena, ki je interesent oziroma zavezanec za priključitev na javni vodovod.

II. NAPRAVE UPORABNIKOV IN UPRAVLJALCEV

6. člen

Vodovodno omrežje in naprave vodovodov se glede na odgovornosti za vzdrževanje delijo na omrežje upravljalca in na omrežje uporabnika.

7. člen

Uporabnik je odgovoren za vzdrževanje vodovodnega omrežja, napeljav in naprav v notranjosti in zunaj svojega objekta vse do priključka na vodomero. Upravljallec je odgovoren za vzdrževanje vodovodnega omrežja do vodomerna jaška oziroma 1 m do objekta in vzdrževanje vodomera. Kjer ni vodomera, je upravljallec odgovoren za vzdrževanje vodovodnega omrežja 1 m do objekta.

8. člen

Upravljallec je odgovoren za vzdrževanje naslednjih naprav, napeljav in omrežja javnega vodovoda:

a) primarno omrežje:

– vodnjaki, črpališča, zajetja, naprave za bogatenje podtalnice;

– naprave za predelavo in kondicioniranje vode;

– vodni zbiralniki;

– transportni cevovodi od črpališč ali zajetij do sekundarnega vodovodnega omrežja in vodnih zbiralnikov;

– tranzitni cevovodi med več soseskami ali naselji;

b) sekundarno omrežje:

– omrežja za oskrbovanje sosesk, delov sosesk in manjših naselij od primarnega omrežja do priključka porabnika;

- omrežja in priključki za vzdrževanje javnih površin;
- javni hidranti in drugi javni priključki.
- c) vodomeri s priključki na omrežje upravljalca.

III. PRIKLJUČITEV NA OMREŽJE JAVNEGA VODOVODA

9. člen

V naseljih, skozi katera poteka javni vodovod, ki ima zadostno kapaciteto vode, se morajo uporabniki praviloma priključiti na javni vodovod.

10. člen

Upravljalca je uporabniku dolžan dati soglasje za priključitev na javni vodovod, če je zadostna kapaciteta vode, če zato obstajajo tehnične možnosti in če uporabnik izpolnjuje pogoje za priključitev, določene s predpisi in splošnimi akti upravljalca.

11. člen

Na zahtevo upravljalca oziroma uporabnika odloči pristojni občinski organ v upravnem postopku o obvezni priključitvi oziroma o obvezni dovolitvi priključitve uporabnika na javni vodovod v skladu z določili 9. in 10. člena tega odloka.

IV. VAROVANJE JAVNIH VODOVODOV

12. člen

Graditi objekte ali kako drugače posegati v zemljišče, ki je v varovalnem pasu javnega vodovoda, se sme samo v soglasju z upravljalcem.

Po tem odloku se šteje, da je v varovalnem pasu javnega vodovoda zemljišče:

- širine do 4 m na vsako stran od primarnega in sekundarnega omrežja ter na vse strani objektov sekundarnega omrežja;
- širine do 5 m na vse strani od objektov primarnega omrežja.

Natančneje so širine varovalnih pasov določene v tehničnem pravilniku o javnih vodovodih. Vodni viri, varstveni pasovi in režimi v pasovih so podrobno definirani v odloku o varstvu pitne vode na območju Občine Laško (Uradni list RS, št. 38/99, 21/02).

13. člen

Dela na omrežju ali objektih javnega vodovoda, s katerim upravlja upravljalca, vključno s priključki na omrežje uporabnika in vodomeri, se smejo izvajati po naročilu ali dovoljenju upravljalca.

V. VODOMERI S PRIKLJUČKI NA OMREŽJE UPRAVLJALCA

14. člen

Količina porabljene vode se meri z vodomeri. Izjema je po pogodbi dovoljen pavšalni odvzem vode v primerih, ko terenski ali drugi pogoji ne dopuščajo namestitve vodomera.

Uporabnik je dolžan imeti na vsakem priključku na javni vodovod vgrajen vodomerec.

V blokovni gradnji mora investitor zagotoviti možnost vgraditve vodomera individualne porabe vode v posameznih stanovanjskih enotah.

15. člen

Tip in velikost vodomera določi upravljalca, mesto njegove namestitve pa določi upravljalca v soglasju z uporabnikom.

Stroške nakupa in namestitve vodomera s priključkom na omrežje upravljalca bremenijo uporabnika.

Uporabnik prenese vodomerec s priključkom na javni vodovod v upravljanje upravljalca vodovoda brezplačno.

16. člen

Stroški vzdrževanja, popravil in nadomeščanja dotrajanih vodomera z novimi priključki na omrežje bremenijo upravljalca, ki je dolžan redno kontrolirati točnost vodomera.

Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena trpi uporabnik stroške popravila ali nadomestitve vodomera oziroma priključka, če je poškodba ali neuporabnost nastala po krivdi uporabnika.

VI. ODČITAVANJE IN OBRAČUN PORABLJENE VODE

17. člen

Uporabniku se zaračunava porabljena voda v kubičnih metrih, odčitanih po vodomeru.

V stanovanjskih objektih, kjer je za več stanovanj oziroma gospodinjstev vgrajen skupni vodomerec, se izračuna povprečna poraba vode na stanovalca in se posamezno gospodinjstvo obremeni glede na število članov gospodinjstva oziroma število stanovalcev.

Uporabniki, ki nimajo vgrajenih vodomera plačujejo porabo vode do vgraditve vodomera v pavšalnem znesku.

18. člen

Odčitavanje porabe vode opravlja upravljalca, zaračunavanje porabe vode uporabnikom pa občinski organ oziroma od njega pooblaščen služba.

VII. PREKINITEV DOBAVE VODE

19. člen

Kolikor ni s tem odlokom drugače določeno, upravljalca ne sme prekiniti dobave vode uporabniku brez dovoljenja občinskega organa.

20. člen

Občinski organ v upravnem postopku izda upravljalcu dovoljenje za prekinitev dobave vode uporabniku v naslednjih primerih:

- če je priključitev na javni vodovod izvedena brez soglasja upravljalca,
- če uporabnik koristi vodo za druge namene, kot mu je bilo dano soglasje,
- če uporabnik ne upošteva ali ne izvaja ukrepov, predpisanih oziroma določenih za omejitev porabe vode,
- če je zaradi napak ali okvar na vodovodnih napeljavah ali napravah uporabnika motena preskrba z vodo drugih uporabnikov, ali če zaradi tega nastane izguba vode, ki bremeni tudi druge uporabnike pod pogojem, da je upravljalca zahteval od uporabnika odpravo napak oziroma okvar, uporabnik pa tega ni storil,
- če uporabnik brez soglasja upravljalca dovoli priključitev drugega uporabnika na svoje omrežje,
- če uporabnik onemogoča delavcem upravljalca dostop do vodomera ali drugih naprav,
- če uporabnik noče namestiti ali ne dovoli namestiti vodomera,

– v vseh drugih primerih, ko bi zaradi uporabnikovega ravnanja, storitve ali opustitve nekega dejanja nastale motnje v preskrbi z vodo ali pa se povzročala škoda drugim uporabnikom oziroma upravljalcu,

– če uporabnik brez privolitve upravljalca odstrani plombo na vodomernu, hidrantu ali kako drugače spremeni izvedbo priključka,

– če uporabnik ne plača neoporečnega računa za uporabo vode niti v 15 dneh po vročenem opominu za plačilo neopornanega zneska.

21. člen

Na zahtevo enega ali več uporabnikov ali drugih občanov oziroma organizacij, lahko občinski organ z odločbo naloži upravljalcu obvezno prekinitev dobave vode posameznemu ali več uporabnikom, če je to potrebno zaradi preprečitve škode ali ogrožanja zdravja ljudi in živali.

22. člen

Upravljalec mora prekiniti dobavo vode, če je higien-sko oporečna do takšne mere, da bi njeno uživanje lahko škodovalo zdravju ljudi in živali.

23. člen

Upravljalec sme za določeno območje in za določen čas prekiniti dobavo vode, če je to potrebno zaradi tekočega vzdrževanja, rekonstrukcije ali popravila vodovoda.

O nameravani prekinitvi ter o območju in času prekinitve dobave vode zaradi tekočega vzdrževanja ali rekonstrukcije mora upravljalec najmanj 24 ur pred prekinitvijo obvestiti prizadete uporabnike in občinski organ.

Če je prekinitev dobave vode potrebna zaradi nujnega popravila, pa predhodno ni bilo možno o prekinitvi obvestiti prizadete uporabnike, mora upravljalec v teku popravila uporabnike obvestiti, do kdaj bo predvidoma prekinitev trajala.

VIII. OBVEZNOSTI UPRAVLJALCEV IN UPORABNIKOV

24. člen

Da se v čim večji meri preprečijo motnje preskrbe z vodo, onesnaženje vode, povzročanje škode na vodovodu in ustvarjajo čimboljši odnosi z uporabniki, mora upravljalec skrbeti za izvajanje zlasti naslednjih obveznosti:

– zagotoviti redno dobavo vode, stalni nadzor nad dobavo vode, reden nadzor stanja omrežja in objektov vodovoda zaradi pravočasnega odkrivanja okvar ali drugih okoliščin, ki bi utegnile motiti normalno preskrbo z vodo ali povzročiti onesnaženje vode,

– brez odlaganja odpravljati vzroke motenja preskrbe z vodo ali onesnaževanja vode,

– ustrezno zavarovati zajetja in druge objekte vodovoda,

– redno ali po potrebi čistiti omrežje in objekte vodovoda,

– redno kontrolirati kvaliteto vode,

– sprejemati in predlagati ukrepe za racionalno koriščenje vode v primeru splošnega pomanjkanja vode,

– skrbeti za nameščanje in vzdrževanje vodomernov,

– redno odčitavati porabo vode, vendar najmanj dvakrat

letno,

– voditi evidenco (knjigo) vzdrževanja in kontrole vodovoda,

– voditi kataster vodovoda z vsemi objekti in potrebnimi podatki,

– izdaja soglasja v zvezi z javnimi vodovodi.

25. člen

Uporabniki so dolžni zlasti:

– redno vzdrževati in popravljati vodovodne napeljave in naprave, za katere so odgovorni,

– pooblaščenemu delavcu upravljalca omogočiti dostop in pregled napeljav, naprav in priključkov na svojem vodovodnem omrežju,

– uporabljati hidrante le v primeru požara požarnih vaj, pa le v predhodnem dogovoru z upravljalcem,

– pridobiti si soglasje upravljalca za porabo vode v druge namene,

– upravljalca nemudoma obveščati o nastali okvari priključka na njegovo omrežje ali na vodomernu, kakor tudi o drugih okvarah in razmerah na svojem omrežju, ki bi utegnile motiti preskrbo z vodo drugih ali jim povzročati škodo,

– v celoti upoštevati in izvajati omejitvene ukrepe porabe vode,

– redno plačevati vodarino,

– plačati stroške ponovne priključitve na vodovod, ki ga je upravljalec odklopil po krivdi uporabnika.

IX. KAZENSKÉ DOLOČBE

26. člen

Z denarno kaznijo 350.000 SIT se kaznuje za prekršek upravljalec, če:

– prekine dobavo vode uporabniku brez dovoljenja občinskega organa (17. in 20. člen),

– ne prekine dobave oporečne vode, čim je bil z oporečnostjo vode seznanjen,

– ne obvesti uporabnikov in občinski organ o nameravani prekinitvi dobave vode (23. člen),

– brez utemeljenega vzroka ne izvaja oziroma ne izvede obveznosti, določenih v 23. členu tega odloka.

Z denarno kaznijo 100.000 SIT se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba upravljalca.

27. člen

Z denarno kaznijo 50.000 SIT se kaznuje za prekršek uporabnik, če brez utemeljenega vzroka ne izvaja dolžnosti, določenih v 25. členu tega odloka.

28. člen

Z denarno kaznijo 350.000 SIT se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

– brez soglasja upravljalca gradi objekt ali kako drugače posega v zemljišče, ki je v varovalnem pasu javnega vodovoda (12. člen),

– izvaja kakršnakoli dela na omrežju ali objektih javnega vodovoda brez naročila ali dovoljenja upravljalca (13. člen).

Z denarno kaznijo 100.000 SIT se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe.

Z denarno kaznijo 50.000 SIT se kaznuje fizična oseba za prekršek iz prvega odstavka tega člena.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

29. člen

Vodovodne sisteme, ki ustrezajo tehničnim in upravnim predpisom morajo krajevne skupnosti, vaški in drugi odbori ali pravne osebe prenesti v upravljanje z odlokom določenemu izvajalcu gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo.

30. člen

Pogoji prevzema vodovoda v upravljanje, kakor tudi druge pravice, obveznosti in dolžnosti, se določijo s pogodbo o prenosu oziroma prevzemu.

31. člen

Sedanji in bodoči upravljalec vodovoda se sporazumno dogovorita kdo in v kakšnem roku bo odpravil pomanjkljivosti, ki bi bile ovira za prevzem vodovoda.

V primeru, ko bi izvajalec po odloku odklonil prevzem vodovoda zaradi neustreznosti tega, sedanji upravljalec pa se s tem ne bi strinjal, odloči o zadevi na predlog prizadete ali po uradni dolžnosti z upravno odločbo pristojni občinski organ.

32. člen

Uporabniki, ki na dan uveljavitve tega odloka nimajo nameščenega vodomera, morajo vodomere namestiti v roku dveh let po uveljavitvi tega odloka.

Možnost vgraditve vodomero individualne porabe vode v posameznih stanovanjskih enotah v blokovni gradnji (14. člen) mora biti zagotovljena pri gradnji objektov.

33. člen

Občinski organ spremlja, kako poteka prenos vodovodov v smislu določb 29. in 31. člena tega odloka, nudi strokovno pomoč ter po potrebi ukrepa.

34. člen

Za predlaganje uvedbe upravnega postopka po tem odloku so pristojni upravjalci, občinski organ in pristojni inšpektor.

35. člen

Izvajanje odloka nadzoruje pristojni občinski organ.

36. člen

Ko začne veljati ta odlok, preneha veljati odlok o javnih vodovodih v Občini Laško (Uradni list SRS, št. 28/87).

37. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 35205-4/03

Laško, dne 2. julija 2003.

Župan
Občine Laško
Jožef Rajh l. r.

3289. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi Javnega nepremičninskega sklada Občine Laško

Na podlagi 3., 4. in 5. člena zakona o javnih skladih (Uradni list RS, št. 22/00) in 21. člena statuta Občine Laško (Uradni list RS, št. 8/00 in 88/02) je Občinski svet občine Laško na 6. redni seji dne 2. 7. 2003 sprejel

O D L O K

o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi Javnega nepremičninskega sklada Občine Laško

1. člen

S tem odlokom se spremeni in dopolni odlok o ustanovitvi Javnega nepremičninskega sklada Občine Laško (Uradni list RS, št. 33/01; v nadaljnjem besedilu: odlok).

2. člen

Črtata se drugi in tretji odstavek 8. člena odloka.

3. člen

Za prvim odstavkom 8. člena odloka se dodata nov drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

»Namensko premoženje sklada je ustanovitelj opisal v popisu namenskega premoženja Javnega nepremičninskega sklada, z dne 19. 3. 2003, št. 36001-18/00. Namensko premoženje sklada sestavlja 28 stanovanj v stanovanjskih blokih Cesta v Rečico 4, 6 in 8, Laško, ki ležijo na parc. št. 1230/14, k.o. Rečica.

Namensko premoženje sklada je s cenitvenim elaboratom, z dne 28. 2. 2003, ocenil sodno zapriseženi cenilec gradbene stroke, Marjan Salobir, inž. gradb., iz Laškega, iz katerega izhaja, da znaša skupna vrednost nepremičnega premoženja opredeljenega v drugem odstavku tega člena 493,325.458 SIT.

4. člen

Te spremembe in dopolnitve odloka pričnejo veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 46401-02/2001-16-03

Laško, dne 2. julija 2003.

Župan
Občine Laško
Jožef Rajh l. r.

LIT I J A**3290. Odlok o proračunu Občine Litija za leto 2003**

Na podlagi drugega odstavka 13. člena zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02), 57. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98, 70/00) ter 12. člena statuta Občine Litija (Uradni list RS, št. 110/00, 2/01, 65/02) je Občinski svet občine Litija na 9. seji dne 3. 7. 2003 sprejel

O D L O K**o proračunu Občine Litija za leto 2003****1. SPLOŠNA DOLOČBA**

1. člen

S tem odlokom se za proračun Občine Litija za leto 2003 (v nadaljnjem besedilu: proračun) določajo višina proračuna, postopki izvrševanja proračuna ter obseg zadolževanja in poroštev občine in javnega sektorja na ravni občine.

2. VIŠINA PRORAČUNA

2. člen

Splošni del proračuna na ravni podskupin kontov se določa v naslednjih zneskih:

	plan 2003
A) bilanca prihodkov in odhodkov	
I. prihodki	
700 davki na dohodek in dobiček	724,321.000
703 davki na premoženje	98,582.000
704 domači davki na blago in storitve	78,688.000
710 udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	14,865.000
711 takse in pristojbine	9,897.000
712 denarne kazni	146.000
713 prihodki od prodaje blaga in storitev	399.000
714 drugi nedavčni prihodki	31,397.000
720 prihodki od prodaje osnovnih sredstev	30,758.000
722 prihodki od prodaje zemljišč in neopredmetenih dolgoročnih sredstev	170,500.000
730 prejete donacije iz domačih virov	7,000.000
740 transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij	574,726.000
I. prihodki skupaj	1.741,279.000
II. odhodki	
400 plače in drugi izdatki zaposlenim	87,769.000
401 prispevki delodajalcev za socialno varnost	14,529.000
402 izdatki za blago in storitve	271,988.000
403 plačila domačih obresti	5,940.000
409 rezerve	13,000.000
410 subvencije	17,800.000
411 transferi posameznikom in gospodinjstvom	443,368.000
412 transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	75,790.000
413 drugi tekoči domači transferi	227,263.000
420 nakup in gradnja osnovnih sredstev	341,683.000
430 investicijski transferi	230,149.000
II. odhodki skupaj	1.729,279.000
III. proračunski presežek (primanjkljaj) I. – II.	12,000.000
B) račun finančnih terjatev in naložb	
750 prejeta vračila danih posojil	–
751 prodaja kapitalskih deležev	–
IV. prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev skupaj	–
440 dana posojila	–
441 povečanje kapitalskih deležev in naložb	–
V. dana posojila in povečanje kapitalskih deležev skupaj	–
VI. prejeta minus dana posojila in spremembe kapitalskih deležev IV. – V.	–
C) račun financiranja	
500 domače zadolževanje	–
VII. zadolževanje skupaj	–
550 odplačila domačega dolga	12,000.000
VIII. odplačila dolga skupaj	12,000.000
IX. povečanje sredstev na računih (zmanjšanje) I. + IV. + VII. – II. – V. – VIII.	–
X. neto financiranje	–
VI. + VII. – VIII. – IX. = – III.	12,000.000

Splošni del občinskega proračuna – odhodki, sestavljen po funkcionalni klasifikaciji po področjih proračunske porabe, in posebni del, sestavljen po ekonomski klasifikaciji javnofinančnih prejemkov in izdatkov na ravni podskupin kontov ter načrt razvojnih programov so priloga k temu odloku.

3. POSTOPKI IZVRŠEVANJA PRORAČUNA

3. člen

Namenski prihodki proračuna so poleg prihodkov, določenih v 43. členu zakona o javnih financah, tudi naslednji prihodki:

1. transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij.

Krajevna skupnost lahko v letu 2003 prevzame obveznosti do višine planiranih sredstev za leto na kontu "413 – Drugi tekoči domači transferi" za posamezno krajevno skupnost, razen za sredstva, ki jih krajevna skupnost pridobi z lastno dejavnostjo. Krajevna skupnost se ne sme zadolževati ali izdajati poroštev.

4. člen

Če neposredni uporabnik občinskega proračuna po sprejemu proračuna ugotovi, da so potrebna dodatna dela ali storitve, ki jih ob sprejemanju proračuna ni bilo mogoče predvideti, so pa nujna za izvrševanje predpisov ali izvršitev del oziroma storitev, se sredstva lahko prerazporedijo v okviru finančnega načrta neposrednega uporabnika. O prerazporeditvah sredstev odloča na predlog župana občine občinski svet.

Župan v mesecu juliju in konec leta poroča občinskemu svetu o izvrševanju proračuna za leto 2003.

5. člen

Občina lahko v letu 2003 za odhodke za investicije in investicijske transfere razpiše javno naročilo za celotno vrednost projekta, ki je vključen v načrt razvojnih programov za leta 2003 do 2006, če so za ta namen že načrtovana sredstva za leto 2003.

Skupni obseg prevzetih obveznosti občine, ki bodo zapadle v plačilo v prihodnjih letih za investicijske odhodke in investicijske transfere, ne sme presegati 70% planiranega obsega sredstev v sprejetem proračunu, od tega:

- v letu 2004 50% planiranega obsega sredstev in
- v letu 2005 in 2006 pa 20% planiranega obsega sredstev.

Skupni obseg prevzetih obveznosti neposrednega uporabnika, ki bodo zapadle v plačilo v letu 2004 za blago in storitve in za tekoče transfere, ne sme presegati 25% planiranega obsega sredstev v sprejetem proračunu.

Omejitve iz tretjega odstavka tega člena ne veljajo za prevzemanje obveznosti z najemnimi in naročniškimi pogodbami.

6. člen

Proračunska rezerva se v letu 2003 oblikuje v višini 6 milijona tolarjev.

O uporabi sredstev proračunske rezerve za namene iz drugega odstavka 49. člena zakona o javnih financah do višine 500 tisoč tolarjev v posameznem primeru odloča župan in o tem s pisnimi poročili obvešča občinski svet.

7. člen

O odpisu obveznosti, ki so prihodek občinskega proračuna, razen obveznosti iz naslova obveznih dajatev, odloča na predlog župana občine občinski svet.

Župan lahko dolžniku do višine 100.000 tolarjev odpíše oziroma delno odpíše plačilo dolga, če bi bili stroški postopka izterjave v nesorazmerju z višino terjatve.

8. člen

Pravne osebe javnega sektorja, katerih ustanovitelj je Občina Litija, morajo pred deponiranjem prostih denarnih sredstev pri bankah ali pred nalaganjem teh sredstev v vrednostne papirje ponuditi denarna sredstva Občini Litija, kolikor v 30

dneh od sprejema proračuna ne predložijo letnega programa, ki vsebuje tudi program porabe prostih denarnih sredstev.

računa, postopki izvrševanja proračuna ter obseg zadolževanja in poroštev občine in javnega sektorja na ravni občine.

4. OBSEG ZADOLŽEVANJA IN POROŠTEV OBČINE IN JAVNEGA SEKTORJA

9. člen

Obseg poroštev občine za izpolnitev obveznosti javnih zavodov in javnega podjetja, katerih ustanoviteljica je Občina Litija, v letu 2003 ne sme preseči skupne višine glavnih 20,600.000 tolarjev.

Pravne osebe javnega sektorja, katerih ustanovitelj je Občina Litija, se v letu 2003 ne morejo zadolžiti ali izdati poroštev drugim fizičnim in pravnim osebam.

5. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

10. člen

Pravne osebe javnega sektorja, katerih ustanovitelj je Občina Litija, so dolžni do 28. 2. 2004 predložiti občini poročila o delu, realizaciji programa ter zaključni račun za leto 2003.

Pravni osebi, ki ne predloži potrebnih dokumentov, se lahko za nedoločen čas zadrži izplačilo sredstev.

Prav tako so na zahtevo občinskega sveta, nadzornega odbora, župana ali občinske uprave pravne osebe dolžne izdelati in dostaviti dodatne analize poslovanja.

11. člen

Prihodki in odhodki, ki so bili doseženi v obdobju začasnega financiranja občine v letu 2003, so sestavni del proračuna za leto 2003.

12. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije

Št. 401-12/03

Litija, dne 3. julija 2003.

Župan
Občine Litija
Mirko Kaplja l. r.

3291. Odlok o proračunu Občine Litija za leto 2004

Na podlagi drugega odstavka 13. člena zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02), 57. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98, 70/00) ter 12. člena statuta Občine Litija (Uradni list RS, št. 110/00, 2/01 in 65/02) je Občinski svet občine Litija na 9. seji dne 3. 7. 2003 sprejel

O D L O K

o proračunu Občine Litija za leto 2004

1. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

S tem odlokom se za proračun Občine Litija za leto 2004 (v nadaljnjem besedilu: proračun) določajo višina pro-

2. VIŠINA PRORAČUNA

2. člen

Splošni del proračuna na ravni podskupin kontov se določa v naslednjih zneskih:

plan 2004

A) bilanca prihodkov in odhodkov	
I. prihodki	
700 davki na dohodek in dobiček	754,016.000
703 davki na premoženje	102,624.000
704 domači davki na blago in storitve	81,914.000
710 udeležba na dobičku in	
dohodki od premoženja	15,475.000
711 takse in pristojbine	10,303.000
712 denarne kazni	152.000
713 prihodki od prodaje blaga in storitev	416.000
714 drugi nedavčni prihodki	24,357.000
720 prihodki od prodaje osnovnih sredstev	20,998.000
722 prihodki od prodaje zemljišč	
in neopredmetenih dolgoročnih sredstev	174,500.000
740 transferni prihodki iz drugih	
javnofinančnih institucij	595,413.000
I. prihodki skupaj	1.780,168.000

II. odhodki	
400 plače in drugi izdatki zaposlenim	111,488.000
401 prispevki delodajalcev za socialno varnost	18,448.000
402 izdatki za blago in storitve	256,566.000
403 plačila domačih obresti	5,940.000
409 rezerve	21,000.000
410 subvencije	11,800.000
411 transferi posameznikom	
in gospodinjstvom	472,887.000
412 transferi neprofitnim organizacijam	
in ustanovam	73,390.000
413 drugi tekoči domači transferi	232,098.000
420 nakup in gradnja osnovnih sredstev	275,800.000
430 investicijski transferi	273,530.000
II. odhodki skupaj	1.752,947.000
III. proračunski presežek	
(primanjkljaj) I. – II.	27,221.000

B) račun finančnih terjatev in naložb	
750 prejeta vračila danih posojil	-
751 prodaja kapitalskih deležev	-
IV. prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih	
deležev skupaj	-
440 dana posojila	-
441 povečanje kapitalskih deležev in naložb	-
V. dana posojila in povečanje kapitalskih deležev skupaj	-
VI. prejeta minus dana posojila	
in spremembe kapitalskih deležev IV. – V.	-

C) račun financiranja	
500 domače zadolževanje	-
VII. zadolževanje skupaj	-
550 odplačila domačega dolga	27,221.000
VIII. odplačila dolga skupaj	27,221.000
IX. povečanje sredstev na računih	
(zmanjšanje) I. + IV. + VII. – II. – V. – VIII.	-
X. neto financiranje	
VI. + VII – VIII. – IX. = – III.	27,221.000

Splošni del občinskega proračuna – odhodki, sestavljen po funkcionalni klasifikaciji po področjih proračunske porabe, in posebni del, sestavljen po ekonomski klasifikaciji javnofinančnih prejemkov in izdatkov na ravni podskupin kontov ter načrt razvojnih programov so priloga k temu odloku.

3. POSTOPKI IZVRŠEVANJA PRORAČUNA

3. člen

Namenski prihodki proračuna so poleg prihodkov, določenih v 43. členu zakona o javnih financah, tudi naslednji prihodki:

1. transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij.

Krajevna skupnost lahko v letu 2004 prevzame obveznosti do višine planiranih sredstev za leto na kontu "413 – Drugi tekoči domači transferi" za posamezno krajevno skupnost, razen za sredstva, ki jih krajevna skupnost pridobi z lastno dejavnostjo. Krajevna skupnost se ne sme zadolževati ali izdajati poroštev.

4. člen

Če neposredni uporabnik občinskega proračuna po sprejemu proračuna ugotovi, da so potrebna dodatna dela ali storitve, ki jih ob sprejemanju proračuna ni bilo mogoče predvideti, so pa nujna za izvrševanje predpisov ali izvršitev del oziroma storitev, se sredstva lahko prerazporedijo v okviru finančnega načrta neposrednega uporabnika. O prerazporeditvah sredstev odloča na predlog župana občine občinski svet.

Župan v mesecu juliju in konec leta poroča občinskemu svetu o izvrševanju proračuna za leto 2004.

5. člen

Občina lahko v letu 2003 za odhodke za investicije in investicijske transfere razpiše javno naročilo za celotno vrednost projekta, ki je vključen v načrt razvojnih programov za leta 2003 do 2006, če so za ta namen že načrtovana sredstva za leto 2004.

Skupni obseg prevzetih obveznosti občine, ki bodo zapadle v plačilo v prihodnjih letih za investicijske odhodke in investicijske transfere, ne sme presegati 70% planiranega obsega sredstev v sprejetem proračunu, od tega:

- v letu 2005 50% planiranega obsega sredstev in
- v letu 2006 pa 20% planiranega obsega sredstev.

Skupni obseg prevzetih obveznosti neposrednega uporabnika, ki bodo zapadle v plačilo v letu 2005 za blago in storitve in za tekoče transfere, ne sme presegati 25% planiranega obsega sredstev v sprejetem proračunu.

Omejitve iz tretjega odstavka tega člena ne veljajo za prevzemanje obveznosti z najemnimi in naročniškimi pogodbami.

6. člen

Proračunska rezerva se v letu 2004 oblikuje v višini 6 milijona tolarjev.

O uporabi sredstev proračunske rezerve za namene iz drugega odstavka 49. člena zakona o javnih financah do višine 500 tisoč tolarjev v posameznem primeru odloča župan in o tem s pisnimi poročili obvešča občinski svet.

7. člen

O odpisu obveznosti, ki so prihodek občinskega proračuna, razen obveznosti iz naslova obveznih dajatev, odloča na predlog župana občine občinski svet.

Župan lahko dolžniku do višine 100.000 tolarjev odpiše oziroma delno odpiše plačilo dolga, če bi bili stroški postopka izterjave v nesorazmerju z višino terjatve.

8. člen

Pravne osebe javnega sektorja, katerih ustanovitelj je Občina Litija, morajo pred deponiranjem prostih denarnih sredstev pri bankah ali pred nalaganjem teh sredstev v vrednostne papirje ponuditi denarna sredstva Občini Litija, kolikor v 30 dneh od sprejema proračuna ne predložijo letnega programa, ki vsebuje tudi program porabe prostih denarnih sredstev.

4. OBSEG ZADOLŽEVANJA IN POROŠTEV OBČINE IN JAVNEGA SEKTORJA

9. člen

Obseg poroštev občine za izpolnitev obveznosti javnih zavodov in javnega podjetja, katerih ustanoviteljica je Občina Litija, v letu 2004 ne sme preseči skupne višine glavnice 20.600.000 tolarjev.

Pravne osebe javnega sektorja, katerih ustanovitelj je Občina Litija, se v letu 2004 ne morejo zadolžiti ali izdati poroštev drugim fizičnim in pravnim osebam.

5. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

10. člen

Pravne osebe javnega sektorja, katerih ustanovitelj je Občina Litija, so dolžni do 28. 2. 2005 predložiti občini poročila o delu, realizaciji programa ter zaključni račun za leto 2004.

Pravni osebi, ki ne predloži potrebnih dokumentov, se lahko za nedoločen čas zadrži izplačilo sredstev.

Prav tako so na zahtevo občinskega sveta, nadzornega odbora, župana ali občinske uprave pravne osebe dolžne izdelati in dostaviti dodatne analize poslovanja.

11. člen

V obdobju začasnega financiranja Občine Litija v letu 2005, če bo začasno financiranje potrebno, se uporablja ta odlok in sklep župana.

12. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije

Št. 401-12/03

Litija, dne 3. julija 2003.

Župan
Občine Litija
Mirko Kaplja l. r.

3292. Sklep o ukinitvi javnega dobra

Na podlagi 12. člena statuta Občine Litija (Uradni list RS, št. 110/00, 2/01 in 65/02) je Občinski svet občine Litija na 9. redni seji dne 1. 7. 2003 sprejel

SKLEP o ukinitvi javnega dobra

1. člen

S tem sklepom se na nepremičninah parc. št. 985/14, 985/15, 398/81 in 398/82 k.o. Litija ukine status javnega dobra.

2. člen

Nepremičnine iz 1. člena tega sklepa, postanejo s tem sklepom last Občine Litija.

3. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 466-101/01

Litija, dne 1. julija 2003.

Župan
Občine Litija
Mirko Kaplja l. r.

METLIKA**3293. Odlok o spremembi odloka o proračunu Občine Metlika za leto 2003**

Na podlagi 29. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93), 29. člena zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01 in 30/02); zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 80/94, 45/97, 56/98, 1/99, 59/99, 61/99, 79/99, 89/99) in 18. člena statuta Občine Metlika (Uradni list RS, št. 34/99 in 71/01) je Občinski svet občine Metlika na 5. redni seji dne 3. 7. 2003 sprejel

O D L O K**o spremembi odloka o proračunu Občine Metlika za leto 2003**

1. člen

Spremeni se 3. člen odloka o proračunu Občine Metlika za leto 2003 (Uradni list RS, št. 94/02) tako, da se glasi:

Bilanca prihodkov in odhodkov	v 000 SIT
I. prihodki	1,078.306
II. odhodki	1,270.241
III. proračunski presežek, primanjkljaj	-191.935

Račun finančnih terjatev in naložb

IV. prejeta vračila danih posojil	
V. dana posojila in povečanje kap.deležev	5.400
VI. prejeta minus dana posojila	-5.400
VII. skupni presežek (primanjkljaj) prihodki minus odhodki ter saldo prejetih in danih posojil	-197.335

Račun financiranja

VIII. zadolževanje	-
IX. odplačila dolga	12.000
X. neto zadolževanje	-12.000
XI. zmanjšanje sredstev na računu	-209.335
XII. (razlika iz preteklih let)	209.565

Pregled prihodkov in odhodkov ter računa financiranja je zajet v bilanci prihodkov in odhodkov, ki je sestavni del odloka.

Konto podkonto	Opis postavke	v 000 SIT
A)	BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV	
I.	SKUPAJ PRIHODKI	
	(70+71+72+73+74)	1,078.306
	Tekoči prihodki (70+71)	534.864
70	DAVČNI PRIHODKI	458.474
700	Davki na dohodek in dobiček	337.331
703	Davki na premoženje	50.977
704	Domači davki na blago in storitve	70.166
71	NEDAVČNI PRIHODKI	76.390
710	Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	29.610
711	Takse in pristojbine	24.594
712	Denarne kazni	363
713	Prihodki od prodaje blaga in storitev	-
714	Drugi nedavčni prihodki	21.823
72	KAPITALSKI PRIHODKI	15.720
720	Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	3.720
722	Prihodki od prodaje zemljišč in nematerialnega premoženja	12.000
73	PREJETE DONACIJE	8.800
730	Prejete donacije iz domačih virov	8.800
74	TRANSFERNI PRIHODKI	518.922
740	Transferni prihodki drugih javnofinančnih institucij	518.922
II.	SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	1,270.241
40	TEKOČI ODHODKI	255.083
400	Plače in drugi izdatki zaposlenim	56.308
401	Prispevki delodajalcev za socialno varnost	8.700
402	Izdatki za blago in storitve	175.325
403	Plačila domačih obresti	4.750
409	Sredstva, izločena v rezerve	10.000
41	TEKOČI TRANSFERI	398.586
410	Subvencije	1.110
411	Transferi posameznikom in gospodinjstvom	60.146
412	Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	57.361
413	Drugi tekoči domači transferi	279.969
42	INVESTICIJSKI ODHODKI	591.642
420	Nakup in gradnja osnovnih sredstev	591.642
43	INVESTICIJSKI TRANSFERI	24.330
430	Investicijski transferi	24.330
III.	PRORAČUNSKI PRESEŽEK ALI PRIMANJKLJAJ (I. - II.)	-191.935
B)	RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	
IV.	PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA	
	KAPITALSKIH DELEŽEV (750+751)	-
V.	DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV (440+441)	5.400
VI.	PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV (IV. - V.)	-5.400
VII.	SKUPNI PRESEŽEK (PRIMANJKLJAJ), PRIHODKI MINUS ODHODKI TER SALDO PREJETIH IN DANIH POSOJIL (I.+IV.) - (II.+V.)	-197.335
C)	RAČUN FINANCIRANJA	
VIII.	ZADOLŽEVANJE (500+501)	500
	Domače zadolževanje	
IX.	ODPLAČILA DOLGA (550+551)	12.000
550	Odplačila domačega dolga	12.000

X.	NETO ZADOLŽEVANJE (VIII. – IX.)	–12.000
XI.	SPREMEMBA STANJA NA RAČUNIH (VII.+X.)	–209.335
XII.	SREDSTVA NA RAČUNIH IZ PRETEKLIH LET	209.565

2. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 013-13/02

Metlika, dne 3. julija 2003.

Župan
Občine Metlika
Slavko Dragovan l. r.

3294. Sklep o določitvi višine najemnine za grobove na pokopališču pri Treh farah v Rosalnicah

Na podlagi 11., 12., in 18. člena statuta Občine Metlika (Uradni list RS, št. 34/99, 71/01 in 62/02) ter 26. člena odloka o pokopališki in pogrebni dejavnosti v Občini Metlika (Uradni list RS, št. 73/98) je Občinski svet občine Metlika na 5. redni seji sveta dne 3. 7. 2003 sprejel

S K L E P

o določitvi višine najemnine za grobove na pokopališču pri Treh farah v Rosalnicah

1

Letna najemnina za grobove na pokopališču pri Treh farah v Rosalnicah znaša:

1. enojni grob	3.000 SIT
2. žarni grob	3.000 SIT
3. dvojni grob	4.000 SIT
4. trojni grob in grobnica	7.000 SIT

2

Ta sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati osmi dan po objavi.

Št. 403-88/03

Metlika, dne 3. julija 2003.

Župan
Občine Metlika
Slavko Dragovan l. r.

3295. Sklep o določitvi višine najemnine za grobove na pokopališču v Podzemlju

Na podlagi 11., 12. in 18. člena statuta Občine Metlika (Uradni list RS, št. 34/99, 71/01 in 62/02) ter 26. člena odloka o pokopališki in pogrebni dejavnosti v Občini Metlika (Uradni list RS, št. 73/98) je Občinski svet občine Metlika na 5. redni seji sveta, dne 3. 7. 2003 sprejel

S K L E P

o določitvi višine najemnine za grobove na pokopališču v Podzemlju

1

Letna najemnina za grobove na pokopališču v Podzemlju znaša:

1. enojni grob	3.000 SIT
2. žarni grob	3.000 SIT
3. dvojni grob	4.000 SIT
4. trojni grob in grobnica	7.000 SIT

2

Ta sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati osmi dan po objavi.

Št. 403-114/03

Metlika, dne 3. julija 2003.

Župan
Občine Metlika
Slavko Dragovan l. r.

MOZIRJE

3296. Program priprave sprememb in dopolnitev ureditvenega načrta Področnik – dopolnitev projekta navezovalnih cest

Na podlagi 27. člena zakona o urejanju prostora (ZUreP-1, Uradni list RS, št. 110/02, 8/03 – popr.) in 37. člena statuta Občine Mozirje (Uradno glasilo Zgornje Savinjskih občin, št. 4/99, 1/00, 1/01 in Uradni list RS, št. 61/02) je župan Občine Mozirje dne 3. 7. 2003 sprejel

P R O G R A M P R I P R A V E

sprememb in dopolnitev ureditvenega načrta Področnik – dopolnitev projekta navezovalnih cest

1. člen

(predmet in cilj sprememb in dopolnitev UN)

S tem programom se podrobneje določijo:

- vsebina in obseg sprememb in dopolnitev dela ureditvenega načrta Področnik v delu, ki se nanaša na drugačno ureditev realizacije dostopnih in napajalnih cest, potrebnih za realizacijo in funkcioniranje območja, ki se ureja z ureditvenim načrtom Področnik (v nadaljevanju: sprememb in dopolnitev UN),
- nosilci urejanja prostora, ki sodelujejo pri pripravi spremembe in dopolnitve UN,
- način njihovega sodelovanja oziroma naloge in obveznosti, ki jih morajo pri tem opraviti,
- roki za posamezne faze priprave sprememb in dopolnitev UN,
- sredstva potrebna za njihovo pripravo,
- nosilci strokovnih aktivnosti priprave sprememb in dopolnitev UN.

2. člen

(postopek sprejemanja sprememb in dopolnitev ZN)

Spremembe in dopolnitve UN se bodo pripravljale in sprejemale po skrajšanem postopku. Spremembe in dopolnitve UN se nanašajo na realizacijo dela komunalne infrastrukture, za katere ni predpisana obveznost presoje vplivov na okolje in predlagane spremembe bistveno ne vplivajo na rabo kulturne dediščine in rabo sosednjih zemljišč ali objektov ter je s tem utemeljena odločitev, da se uporabi skrajšan postopek.

3. člen

(ocena stanja, razlogi in pravna podlaga za pripravo PIA)

I. Faza izvedbe ureditvenega načrta Podrožnik (Uradni list RS, št. 61/02 in 24/03) je tik pred realizacijo. Ob izdelavi PGD projektov komunalne infrastrukture je bilo strokovno utemeljeno, da je smiselno in ekonomsko upravičeno en del novih predvidnih navezovalnih cest, izvesti nekoliko drugače, kot je nakazano v sprejetem ureditvenem načrtu. Predlaga se nova, boljša navezava območje v skladu z že začetim postopkom ureditve križišča regionalnih cest R 225, odsek Soteska–Radmirje in RT 928, odsek Mozirje–Žekovec na samem vhodu v Mozirje. Prav tako zaradi boljše izkoriščenosti, možnosti fazne izgradnje in mikrolokacije dostopov do določenih parcel, projekt PGD komunalne infrastrukture predvideva manjše korekcije glede na ureditveni načrt.

4. člen

(predmet in programska izhodišča prostorskega akta)

Predmet sprememb in dopolnitev UN se nanaša na del območja znotraj veljavnega ureditvenega načrta, ki bo izveden v I. fazi. Spremembe in dopolnitve UN bodo izvedene skladno z zakonodajo ob upoštevanju temeljnih ciljev urejanja prostora in varstva okolja.

5. člen

(okvirno ureditveno območje sprememb in dopolnitev UN)

Območje urejanja je opredeljeno na delu zemljišč, ki so že opredeljena v osnovnem odloku o ureditvenem načrtu Podrožnik.

6. člen

(nosilci urejanja prostora in drugi udeleženci)

Pripravljaivec sprememb in dopolnitev UN je Občina Mozirje, Savinjska cesta 7, 3330 Mozirje.

Načrtovalec sprememb prostorske ureditve je Constructa inženiring d.o.o., Vruncova 7, 3000 Celje.

Organi in organizacije, ki sodelujejo pri pripravi sprememb in dopolnitev UN so:

- Občina Mozirje, Oddelek za okolje in prostor, Savinjska cesta 7, 3330 Mozirje
- Ministrstvo za promet, Direkcija Republike Slovenije za ceste, izpostava Celje, Lava 42, 3000 Celje

V postopku izdelave sprememb in dopolnitev UN morajo nosilci urejanja v skladu z 29. in 34. členom ZureP-1 podati smernice za načrtovanje predvidene prostorske ureditve v roku 15 dni. Organi in organizacije (nosilci urejanja) podajo mnenja na usklajeni predlog sprememb in dopolnitev UN (osnutek sprememb in dopolnitev UN, ki je že usklajen s stališčem župana do pripomb in predlogov iz javne razgrnitve) v roku 15 dni. Če v predpisanem roku ne podajo smernic in mnenj, se šteje, da jih nimajo.

7. člen

(seznam strokovnih podlag za načrtovanje predvidene prostorske ureditve)

Pri izdelavi sprememb in dopolnitev UN je potrebno upoštevati:

- ureditveni načrt Podrožnik (Uradni list RS, št. 61/02 in 24/03),
- idejni projekt zunanje ureditve in komunalne infrastrukture za Ureditveni načrt Podrožnik, ureditvena situacija z načrtom gradbenih parcel, izdelal Constructa inženiring d.o.o., Celje, št. pr. 2518/03 iz junija 2003.

8. člen

(navedba in način pridobitve geodetskih podlag)

Za območje predvidene prostorske ureditve je izdelovalec naloge Constructa inženiring d.o.o. že zagotovil geodetsko podlago v digitalni obliki pri pooblašeni geodetski organizaciji.

9. člen

(roki za pripravo sprememb in dopolnitev UN oziroma posameznih faz)

Postopek priprave in sprejema sprememb in dopolnitev UN bo potekal po naslednjem terminskem planu:

- pripravljavec predloga takoj po objavi programa priprave sprememb in dopolnitev prostorskega akta v uradnem listu RS predlog javno razgrne za najmanj 15 dni v prostorih Občine Mozirje in določi čas in kraj javne obravnave, (predvidoma 11. 7. 2003)
- javna razgrnitev traja 15 dni; v času javne razgrnitve izdelovalec sprememb pozove pristojne nosilce za soglasje k spremembi. Le-ti jih morajo podati v roku 15 dni,
- načrtovalec izdelave na podlagi prejetih soglasja nosilcev in pripomb do zaključka javne razgrnitve pripravi dokončni predlog spremembe UN Podrožnik, (predvidoma do 26. 7. 2003),
- usklajen predlog sprememb se obravnava na občinskem svetu in sprejme v eni obravnavi, (predvidoma 28. 7. 2003).

10. člen

(obveznosti v zvezi s financiranjem)

Finančna sredstva za pripravo sprememb in dopolnitev UN zagotovi naročnik naloge v okviru projekta komunalne ureditve Podrožnik.

11. člen

Ta program priprave sprememb in dopolnitev UN začne veljati z dnem objave v Uradnem listu RS.

Št. 352-3/2001-2003

Mozirje, dne 3. julija 2003.

Župan

Občine Mozirje

Ivan Suhoveršnik l. r.

NOVA GORICA**3297. Sklep o višini žepnine**

Na podlagi 19. člena statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradne objave, 6/02 in 25/02) ter 99. člena zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 54/92, 42/94, 41/99, 26/01 in 6/02) je Mestni svet mestne občine Nova Gorica na seji dne 19. 6. 2003 sprejel

**SKLEP
o višini žepnine**

1

Upravičencem do celodnevnega institucionalnega varstva s stalnim bivališčem v Mestni občini Nova Gorica, ki so v celoti oproščeni plačila storitve in katerega zavezanci so delno ali v celoti oproščeni prispevka, se zagotovi sredstva za kritje drobnih osebnih potreb – žepnino.

2

Višina žepnine znaša 20% osnovnega zneska minimalnega dohodka.

3

Del sredstev žepnine se nameni za plačilo premije prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja, del za plačilo zdravil z negativne liste, preostanek pa za kritje drobnih osebnih potreb.

4

Ta sklep začne veljati takoj in se objavi v Uradnem listu RS.

Št. 152-01-10/2001-6

Nova Gorica, dne 19. junija 2003.

Podžupan
Mestne občine Nova Gorica
Andrej Miška l. r.

PODČETRTEK

3298. Spremembe in dopolnitve statuta Občine Podčetrtek

Na podlagi 64. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98 in 70/00) in 17. člena statuta Občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 49/99, 95/99 in 6/01) je Občinski svet občine Podčetrtek na 6. redni seji dne 26. 6. 2003 sprejel

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE STATUTA Občine Podčetrtek

1. člen

V statutu Občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 49/99, 95/99 in 6/01) se v 1. členu, drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Sedež občine je v Podčetrtku, Trška cesta 5«.

2. člen

V 13. členu se v zadnjem stavku beseda »navzočih« nadomesti z besedo »opredeljenih«.

3. člen

V 23. členu se v prvem odstavku črta drugi stavek in nadomesti z besedilom, ki se glasi: »Občinski svet sprejema odločitve z večino opredeljenih glasov navzočih članov, razen če zakon določa drugačno večino«.

4. člen

V 24. členu se v tretjem odstavku dodata nova stavka, ki se glasita:

»Zoper ugotovitev občinskega sveta lahko član občinskega sveta, ki mu je prenehal mandat, v osmih dneh od prejema sklepa vloži tožbo na upravno sodišče, ki o njej odloči v 30 dneh. O morebitni pritožbi odloči vrhovno sodišče v 30 dneh.«

Dodata se novi četrti in peti odstavek, ki se glasita:

Postopki za nadomestitev člana občinskega sveta se lahko začno po preteku roka za vložitev tožbe, če tožba ni bila vložena, po preteku roka za vložitev pritožbe zoper odločitev upravnega sodišča, če pritožba ni bila vložena, oziroma po pravnomočni odločitvi sodišča.

Do prve seje novoizvoljenega občinskega sveta traja tudi:

- mandatna doba članov občinskega sveta, ki so izvoljeni na predčasni volitvah po razpustitvi prejšnjega občinskega sveta ali odstopu večine članov občinskega sveta,
- mandatna doba članov občinskega sveta, ki so izvoljeni na volitvah, ki so bile iz kakšnega drugega razloga na podlagi zakona opravljene po rednih volitvah v občinske svete.

Dosedanji četrti odstavek postane šesti odstavek.

5. člen

V 31. členu se v prvem odstavku beseda »državlani« nadomesti z besedo »volivci«. V drugem odstavku pa se na koncu stavka za piko doda novo besedilo, ki glasi: »Začetek in trajanje mandatne dobe župana določa zakon«.

Doda se nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Do prve seje novoizvoljenega občinskega sveta traja tudi:

- mandatna doba župana, ki je izvoljen na nadomestnih volitvah po prenehanju mandata prejšnjemu županu pred potekom mandatne dobe,
- mandatna doba županu, ki je bil izvoljen na volitvah, ki so bile iz kakšnega drugega razloga na podlagi zakona opravljene po rednih volitvah v občinske svete.«

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

6. člen

V 65. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Svet krajevne skupnosti dela ter sprejema svoje odločitve na seji, na kateri je navzočih večina članov, z večino opredeljenih glasov navzočih članov.«

7. člen

V 74. členu se v drugem odstavku beseda »volivcev« nadomesti z besedo »občanov«.

8. člen

V 97. členu se besedilo tretjega in četrtega odstavka črta in se nadomesti z besedilom, ki se glasi:

»Odločitev o odtujitvi nepremičnega premoženja občine sprejme občinski svet.

Letni program prodaje občinskega finančnega in stvarnega premoženja v postopku sprejemanja proračuna sprejme občinski svet na predlog župana. Med izvrševanjem proračuna lahko občinski svet na predlog župana spremeni in dopolni letni program prodaje.«

Dodata se nov peti in šesti odstavek, ki se glasita:

»O pridobitvi in odtujitvi premičnega premoženja občine odloča župan.

Za brezplačno pridobitev premoženja je treba pridobiti predhodno soglasje občinskega sveta, če bi takšna pridobitev povzročila večje stroške ali če je lastništvo povezano s pogoji, ki bi lahko povzročili obveznosti za občino.«

9. člen

Za 97. členom se doda 97.a člen, ki se glasi:

»97.a člen

Odprodaja ali zamenjava finančnega in stvarnega premoženja v lasti občine se izvede po postopku in na način, kot ga določa zakon.

Če z zakonom to ni urejeno, se odprodaja ali zamenjava občinskega finančnega in stvarnega premoženja izvedeta v skladu s predpisi, ki veljajo za odprodajo in zamenjavo državnega premoženja.«

10. člen

V 98. členu se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Občina je upravičena do finančne izravnave pod pogoji, določenimi z zakonom.«

11. člen

99. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki občine so predvideni v proračunu občine.

Proračun občine sestavljajo splošni del, posebni del in načrt razvojnih programov.

Splošni del proračuna sestavljajo skupna bilanca prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja.

Posebni del proračuna sestavljajo finančni načrti neposrednih uporabnikov.

Načrt razvojnih programov sestavljajo letni načrti oziroma plani razvojni programov neposrednih uporabnikov, ki so opredeljeni z dokumenti dolgoročnega načrtovanja.«

12. člen

Za 99. členom se dodajo členi 99.a, 99.b in 99.c členi, ki se glasijo:

»99.a člen

Za pripravo in izvrševanje proračuna je odgovoren župan.

99.b člen

Župan mora predložiti občinskemu svetu predlog proračuna v roku, ki ga določa zakon.

99.c člen

Župan mora predložiti občinskemu svetu:

- predlog proračuna z obrazložitvami,
- predlog prodaje občinskega finančnega in stvarnega premoženja z obrazložitvami,
- predlog finančnih načrtov javnih skladov in agencij, katerih ustanovitelj je občina z obrazložitvami,
- predlog predpisov občine, ki so potrebni za izvršitev proračuna.

Sestavni del obrazložitve predloga proračuna so načrti delovnih mest in načrt nabav z obrazložitvami.«

13. člen

Členi 100., 101., 102., 103., 104., 105., 106., 107., 108., 109., 110., 111., 112., 113. in 114. se spremenijo tako, da se glasijo:

»100. člen

Postopek sprejemanja proračuna se določi s poslovnikom občinskega sveta.

101. člen

Občinski svet mora sprejeti proračun v roku, ki omogoča uveljavitev proračuna s prvim januarjem leta, za katerega se sprejema.

102. člen

Predlogi za povečanje izdatkov proračuna morajo obsegati predloge za povečanje prejemkov proračuna ali za zmanjšanje drugih izdatkov proračuna v isti višini, pri čemer ti ne smejo biti v breme proračunske rezerve ali splošne proračunske rezervacije ali v breme dodatnega zadolževanja.

103. člen

Če proračun ni sprejet pred začetkom leta, na katero se nanaša, se financiranje funkcij občine ter njenih nalog začasno nadaljuje na podlagi proračuna za preteklo leto in za iste programe kot v preteklem letu.

Če proračun ni sprejet pred začetkom leta, na katero se nanaša, sprejme župan sklep o začasnem financiranju, ki traja največ tri mesece. Če tudi v tem roku ni sprejet proračun občine, se začasno financiranje lahko podaljša na predlog župana s sklepom občinskega sveta.

104. člen

Občinski svet sprejme proračun z odlokom o proračunu občine.

Odlok o proračunu občine določa ukrepe za zagotavljanje likvidnosti proračuna, prerezporejanje sredstev, začasno zadržanje izvrševanja proračuna, ukrepe za zagotavljanje proračunskega ravnovesja ter druge ukrepe za izvrševanje proračuna.

V odloku o proračunu se določijo tudi obseg zadolževanja in vseh predvidenih poroštev občine in drugi elementi, ki jih določa zakon, ter posebna pooblastila župana pri izvrševanju proračuna.

105. člen

Sredstva proračuna se smejo uporabljati le za namene, ki so določeni s proračunom.

V imenu občine se smejo prevzemati obveznosti le v okviru sredstev, ki so v proračunu predvidena za posamezne namene.

Sredstva proračuna se lahko uporabijo, če so izpolnjeni vsi z zakonom ali drugim aktom predpisani pogoji.

106. člen

Župan je odredbodajalec za sredstva proračuna.

Za izvrševanje proračuna občine lahko župan pooblasti tudi posamezne delavce v občinski upravi ali podžupana.

107. člen

Če se po sprejemu proračuna sprejme zakon ali odlok občine, na podlagi katerega nastanejo nove obveznosti za proračun, določi župan obseg izdatkov in odpre nov konto za ta namen.

108. člen

Če se med letom spremeni delovno področje proračunskega uporabnika, župan sorazmerno poveča ali zmanjša obseg sredstev za delovanje uporabnika.

Če se proračunski uporabnik med letom ukine in njegovih nalog ne prevzame drug uporabnik, se neporabljena sredstva prenesejo v proračunsko rezervo ali se prerazporedijo med druge uporabnike.

109. člen

Proračunska sredstva ni mogoče prerazporediti, razen pod pogoji in na način, ki jih določa zakon in odlok o proračunu občine.

Župan mora o izvršenih prerazporeditvah šestmesečno poročati občinskemu svetu.

110. člen

Če se med izvajanjem ukrepov za izvrševanje proračuna le-ta ne more uravnovesiti, mora župan predlagati občinskemu svetu rebalans proračuna.

Rebalans proračuna sprejme občinski svet z odlokom.

111. člen

Župan je dolžan v mesecu juliju predložiti v obravnavo občinskemu svetu poročilo o izvrševanju proračuna. Poročilo mora vsebovati podatke in informacije, ki jih določa zakon.

112. člen

V proračunu se v skladu z zakonom zagotovijo sredstva za proračunsko rezervo, ki deluje kot proračunski sklad.

O uporabi sredstev proračunske rezerve v posameznem primeru do višine, ki jo določa odlok o proračunu, odloča župan, v drugih primerih pa občinski svet z odlokom.

113. člen

Župan zagotavlja posebno obliko finančnega nadzora proračuna v skladu z merili, ki jih predpiše minister za finance.

114. člen

Župan pripravi predlog zaključnega računa proračuna za preteklo leto in ga predloži občinskemu svetu v sprejem.

O sprejetju zaključnega računa proračuna obvesti župan ministrstvo, pristojno za finance v 30 dneh po sprejemu.«

14. člen

Te spremembe in dopolnitve statuta se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije in začnejo veljati petnajsti dan po objavi.

Št. 06202-058/2003

Podčetrtek, dne 27. junija 2003.

Župan

Občine Podčetrtek

Marjan Drofenik, univ. dipl. inž. str. I. r.

3299. Spremembe poslovnika Občinskega sveta občine Podčetrtek

Na podlagi 17. člena statuta Občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 49/99, 95/99 in 6/01) je Občinski svet občine Podčetrtek na 6. redni seji dne 26. 6. 2003 sprejel

SPREMEMBE POSLOVNIKA Občinskega sveta občine Podčetrtek

1. člen

V poslovníku Občinskega sveta občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 49/99), se v 22. členu na koncu drugega odstavka doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Gradivo za posamezno točko dnevnega reda pripravi občinska uprava. Vsebovati mora podatke o predlagatelju in sestavljeno iz uvodne obrazložitve, v kateri je opisana ocena stanja in razlogi za sprejem, cilji, ki se želijo doseči, ter morebitna finančna sredstva, potrebna za uveljavitev predloga«.

2. člen

44. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Občinski svet sprejema odločitve z večino opredeljenih glasov navzočih članov, razen če zakon in statut določata drugačno večino. Predlagana odločitev je sprejeta, če se je večina opredeljenih članov izrekla »ZA« njen sprejem«.

3. člen

47. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Glas je opredeljen, če se glasi »ZA« ali »PROTI«. Če je med opredeljenimi glasovi več glasov »ZA« kot »PROTI« predlaganemu sklepu oziroma odločitvi, je sklep sprejet, v nasprotnem primeru pa ni«.

4. člen

V 71. členu se v tretjem odstavku beseda »navzočih« nadomesti z besedo »opredeljenih«.

5. člen

V 78. členu se v tretjem odstavku beseda »navzočih« nadomesti z besedo »opredeljenih«.

6. člen

Členi od 80 do 90 se spremenijo tako, da po novem glasijo:

»80. člen

Predlog proračuna občine mora župan predložiti občinskemu svetu najkasneje v 30 dneh po predložitvi državnega proračuna Državnemu zboru.

Župan pošlje vsem članom občinskega sveta predlog proračuna občine z vsemi sestavinami, ki jih določa zakon ter sklic seje, na kateri bo občinski svet opravil splošno razpravo o predlogu proračuna občine.

Na seji občinskega sveta župan predstavi predlog proračuna občine.

Predstavitev občinskega proračuna obsega:

- temeljna ekonomska izhodišča in predpostavke za pripravo predloga proračuna,
- opis načrtovanih politik občine,
- oceno bilance prihodkov in odhodkov, finančnih terjatev in naložb ter računa financiranja v prihodnjih dveh letih,
- okvirni predlog obsega finančnega načrta posameznega neposrednega uporabnika v prihodnjih dveh letih,
- predstavitev načrta razvojnih programov,
- predstavitev načrta dobav in načrta delovnih mest.

Predstavitev ni časovno omejena. Župan lahko določi, da posamezne dele proračuna predstavijo zaposleni v občinski upravi.

81. člen

Na seji občinski svet opravi splošno razpravo o predlogu proračuna in sprejme sklep, da se da predlog proračuna v javno razpravo ter določi rok, do katerega lahko vsi zainteresirani vpogledajo v predlog proračuna in občinski upravi posredujejo svoje pripombe. Predlog proračuna mora biti v javni razpravi najmanj 15 dni.

V času javne razprave mora biti zagotovljen vpogled v predlog proračuna vsaj na sedežu občine oziroma drugih prostorih, ki jih določi občinski svet.

82. člen

Če občinski svet ne sprejme sklepa, da se predlog proračuna da v javno razpravo, mora župan v roku sedem dni predložiti občinskemu svetu nov predlog proračuna in sklicati sejo občinskega sveta. Na tej seji se ponovno opravi splošna razprava brez predstavitve župana. Župan uvodoma na seji samo pojasni, v čem so bistvene spremembe novega predloga glede na prvotno predlagani predlog.

Če tudi po tej obravnavi občinski svet ne sprejme sklepa, da se da predlog proračuna v javno razpravo, župan posreduje skupaj s stališči, ki jih je sprejel občinski svet, predlog proračuna v javno razpravo.

Sklep o tem, da je proračun v javni razpravi, se objavi na krajevno običajen način.

83. člen

V času javne razprave predlog proračuna obravnavajo delovna telesa občinskega sveta, sveti krajevnih skupnosti ter zainteresirana javnost.

Pripombe in predlogi se posredujejo županu.

Pripombe in predloge pa lahko posredujejo županu tudi posamezniki.

84. člen

V petnajstih dneh po poteku roka za javno razpravo pripravi župan predlog proračuna občine za drugo obravnavo ter ga posreduje vsem članom občinskega sveta skupaj s sklicem seje, na kateri bo občinski svet obravnaval predlog proračuna.

Na vabilu za sklic seje mora biti pojasnjeno, do katerega roka je možno vlagati amandmaje na predlog proračuna.

Člani občinskega sveta lahko vložijo amandmaje v pisni obliki najkasneje tri dni pred sejo občinskega sveta.

85. člen

V uvodni obrazložitvi predloga proračuna za drugo obravnavo župan pojasni, katere pripombe iz javne razprave je sprejel, pojasni, katere je vključil v predlog proračuna za drugo obravnavo in katere ni upošteval, ter utemeljitve, zakaj jih ni upošteval.

Z utemeljitvami, zakaj določenih pripomb iz javne razprave ni sprejel, mora župan pisno seznaniti tudi vlagatelje, če niso člani občinskega sveta.

Nadalje župan pojasni, katere amandmaje je sprejel in katere je možno upoštevati.

Župan lahko na seji vloži svoje amandmaje.

Po obrazložitvi župana lahko predlagatelji umaknejo svoj predlog in se morajo o tem izjasniti. Če predlagatelj amandmaja ne umakne, se izvede razprava po amandmajih.

Glasovanje se izvede po vsakem amandmaju posebej.

Vsak amandma mora upoštevati načelo proračunskega ravnovesja. Predlagatelj amandmaja mora navesti natančno,

iz katere postavke proračuna se zagotovijo sredstva in za kaj se namenijo. Če predlagatelj ne pojasni, kako se bo zagotovilo proračunsko ravnovesje, župan amandma umakne iz razprave in odločanja.

Najprej se glasuje o amandmajih, ki jih je vložil župan, nato pa o amandmajih, ki so jih vložili drugi predlagatelji.

86. člen

Po glasovanju o amandmajih župan ugotovi, kateri amandmaji so bili sprejeti in bodo vključeni v proračun občine.

Ko je končano glasovanje o amandmajih, župan ugotovi, ali je proračun medsebojno usklajen ter glede prihodkov in odhodkov in drugih obveznosti.

Če je proračun usklajen, občinski svet glasuje o proračunu kot celoti.

87. člen

Če župan ugotovi, da sprejeti amandmaji posegajo v sredstva, ki jih občina mora zagotoviti v skladu z ustavo in zakonom, v sredstva, ki jih občina mora zagotoviti po sklenjenih pogodbah ali sodnih in drugih odločbah ali da bi sprejeti amandmaji imeli škodljive posledice za izvajanje določenih dejavnosti, lahko prekine sejo in zahteva, da strokovna služba prouči nastalo situacijo in določi rok, v katerem se pripravi predlog za uskladitev.

Ko je predlog uskladitve pripravljen, ga župan obrazloži.

Če predloga obrazložitve ni mogoče pripraviti na isti seji, župan določi rok, ko se bo nadaljevala seja.

Občinski svet najprej glasuje o predlogu uskladitve in če je predlog sprejet, glasuje občinski svet o proračunu v celoti.

Če predlog uskladitve ni sprejet, proračun ni sprejet.

88. člen

Če proračun ni sprejet, določi občinski svet rok, v katerem mora župan predložiti nov predlog proračuna.

Nov predlog proračuna obravnava občinski svet in o njem odloča po določbah tega poslovnika, ki veljajo za hitri postopek za sprejem odloka.

89. člen

Če proračun ni sprejet pred začetkom leta, na katerega se nanaša, sprejme župan sklep o začasnem financiranju, ki traja največ tri mesece. Če tudi v tem roku ni sprejet proračun občine se začasno financiranje lahko podaljša na predlog župana s sklepom občinskega sveta. Sklep o začasnem financiranju obravnava občinski svet po določbah tega poslovnika, ki veljajo za hitri postopek.

90. člen

Župan lahko med letom predlaga rebalans proračuna občine.

Rebalans proračuna občine sprejme občinski svet po določbah tega poslovnika, ki veljajo za hitri postopek.

7. člen

V 98. členu se spremeni tretji odstavek, ki se glasi:

»Kandidat je imenovan za podžupana, če je odločitev sprejeta z večino opredeljenih glasov navzočih članov«.

8. člen

V 106. členu se v drugem odstavku za besedo »večino« doda beseda »opredeljenih«.

9. člen

Te dopolnitve poslovnika začnejo veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 06202-059/2003

Podčetrtek, dne 27. junija 2003.

Župan

Občine Podčetrtek

Marjan Drofenik, univ. dipl. inž. str. l. r.

3300. Tržni red na javni tržnici v Podčetrtku

V skladu s 13. členom zakona o trgovini (Uradni list RS, št. 18/93), na podlagi drugega odstavka 28. in 29. člena pravilnika o minimalnih tehničnih pogojih, ki se nanašajo na objekte za opravljanje trgovinske dejavnosti in pogojih za prodajo blaga zunaj prodajaln (Uradni list RS, št. 28/93, 34/93 in 57/93), ter na podlagi 17. člena statuta Občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 45/99, 95/99 in 6/01) je Občinski svet občine Podčetrtek na 6. redni seji dne 26. 6. 2003 sprejel

**TRŽNI RED
na javni tržnici v Podčetrtku**

1. člen

S tem tržnim redom se določa upravljanje javne tržnice, obratovalni čas, dneve za prodajo, seznam blaga, s katerim se trguje, vzdrževanje reda in čistoče in postopek za pridobitev soglasja za prodajo.

2. člen

Upravljavec javne tržnice v Podčetrtku je Občina Podčetrtek (v nadaljnjem besedilu: upravljavec).

3. člen

Javna tržnica bo na odprtem prostoru na lokaciji, ki jo določi upravljalec. Tržnica lahko posluje praviloma čez vse leto, med 8. in 20. uro. Upravljavec izjemoma dovoli poslovanje tržnice samo določene dni v tednu in krajši poslovni čas.

Trgovanje se opravlja na premičnih stojnicah, ki so last upravljavca.

4. člen

Na javni tržnici se trguje na drobno z naslednjim blagom:

1. Živila

- žita in mlevski izdelki;
- vrtnine;
- sadje in izdelki iz sadja;
- med in izdelki na bazi medu;
- ostali izdelki rastlinskega izvora;
- alkoholne in nealkoholne pijače;
- mlečni izdelki;
- suhomesni izdelki.

2. Neživilski izdelki

- zdravilna zelišča;
- semena;
- sadike vrtnin, sadja in okrasnih rastlin;
- izdelki domače obrti.

5. člen

Pravico do prodaje na javni tržnici Podčetrtek imajo fizične in pravne osebe, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

– za kmetijske pridelke in živilske izdelke morajo imeti pridelovalci in predelovalci praviloma stalno bivališče na območju Občine Podčetrtek, ter izpolnjevati z zakonom predpisane pogoje;

– za prodajo izdelkov domače obrti, morajo imeti praviloma stalno prebivališče ter sedež dejavnosti v Občini Podčetrtek.

V primeru, ko gre za posebej zanimivo ponudbo, lahko prodajajo na javni tržnici tudi fizične in pravne osebe, ki nimajo stalnega bivališča in sedeža v Občini Podčetrtek.

6. člen

Prodaja je možna na osnovi soglasja, ki ga izda Občinski urad občine Podčetrtek. Soglasje je veljavno za en mesec. Soglasje se pridobi na osnovi vloge, katero je potrebno vložiti najmanj pet delovnih dni pred začetkom meseca. Iz vloge mora biti razviden termin prodaje na tržnici v tekočem mesecu. Vlogi je potrebno priložiti potrdilo o lastni kmetijski proizvodnji oziroma o registraciji dejavnosti. V primeru, ko je število prispelih vlog za posamezen tržni dan večje od števila stojnic, imajo prednost vloge po zaporednem času vložitve.

7. člen

Blago se sme prodajati samo s prodajnih mest oziroma stojnic. Blago za prodajo ni dovoljeno zlagati neposredno na tla. Razstavljeno blago mora biti označeno s prodajno ceno.

8. člen

Prodajalci so dolžni meriti in tehtati blago v enotah in z merili, ki so predpisana ali običajna za merjenje določene vrste blaga. Merila, ki so v uporabi morajo ustrezati zahtevam zakona o meroslovju in postavljena tako, da imajo kupci vpogled v merjenje blaga.

9. člen

Prodajalci na tržnici so dolžni vzdrževati čistočo in higieno na stojnicah oziroma na celotnem tržnem prostoru. Po končanem tržnem dnevu morajo opraviti čiščenje stojnice in prostora okrog nje ter odstraniti vse odpadke. Prodajalci odgovarjajo materialno tudi za morebitne poškodbe stojnic.

10. člen

Prodajalci na tržnici so poleg tržnega reda dolžni spoštovati tudi ostale zakonske pogoje za prodajo, če so le-ti določeni posebej za izdelke, ki so predmet prodaje.

11. člen

Za prodajo na tržnici v Podčetrtku se ne plačuje komunalna taksa ali ostale predpisane dajatve s strani Občine Podčetrtek.

12. člen

Nadzor nad uporabo tržnice opravlja do pričetka delovanja občinskega redarja pooblaščen oseba Občine Podčetrtek.

13. člen

Tržni red začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 06202-065/2003

Podčetrtek, dne 27. junija 2003.

Župan

Občine Podčetrtek

Marjan Drofenik, univ. dipl. inž. str. l. r.

SLOVENSKE KONJICE

3301. Odlok o spremembah in dopolnitvah dela zazidalnega načrta Loče za razširitev poslovnega centra »Kračun«

Na podlagi 23., 27. in 34. člena zakona o urejanju prostora (ZureP-1 Uradni list RS, št. 110/02) in 16. člena statuta Občine Slovenske Konjice (Uradni list RS, št. 31/99, 19/01 in 100/02) je Občinski svet občine Slovenske Konjice na 7. redni seji dne 19. 6. 2003 sprejel

O D L O K

o spremembah in dopolnitvah dela zazidalnega načrta Loče za razširitev poslovnega centra »Kračun«

1. člen

Spremeni in dopolni se zazidalni načrt Loče – stanovanjska in obrtnoservisna zazidava, ki ga je pod številko proj. 4/87 izdelal Razvojni center Planiranje Celje (Uradni list SRS, št. 21/87), odlok o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta Loče – obrtno stanovanjska zazidava (Uradni list RS, št. 53/92) in spremembe in dopolnitve zazidalnega načrta naselja Loče, ki ga je pod št. proj. 542/95-96 izdelal Razvojni center Planiranje Celje d.o.o. (Uradni list RS, št. 64/97) ter spremembe in dopolnitve zazidalnega načrta naselja Loče, ki ga je pod št. proj. 267/98 izdelal Razvojni center Planiranje Celje d.o.o. (Uradni list RS, št. 84/98).

2. člen

Sprejmejo se spremembe in dopolnitve dela zazidalnega načrta Loče – razširitev poslovnega centra »Kračun« (v nadaljevanju: spremembe in dopolnitve ZN Loče), ki ga je pod št. 23/02-SP/ZN v aprilu 2003 izdelal BIRO 2001 Maksimilijana Ozimič Zorič s.p. Trg Alfonza Šarha 1 Slovenska Bistrica, in je sestavni del tega odloka.

3. člen

Predmet sprememb in dopolnitev ZN Loče je:

Razporeditev novih predvidenih objektov A, B1, B2 in C, ureditev dovozov, manipulativnih površin in parkirnih površin na obravnavano območje ob »Bencinskem servisu Kračun v Ločah«. Obravnavano področje je nepozidano in prazno. Obstoječa stanovanjska zgradba – v gradnji – se poruši in nadomesti z novim objektom A. Izkoristi se obstoječa infrastruktura (vodovod, elektrika, kanalizacija meteorinih in fekalnih vod, telefon) in prometni režim na R III 688, ki se ne spremeni.

Predvidena gradnja treh individualnih stanovanjskih objektov pod zap. št. 46, 47 in 48 se nadomesti z:

A) Skladiščno proizvodni objekt s prodajalno v pritličju in pisarniški ter funkcionalni prostori v mansardi.

B1) Gostinsko turistični objekt (restavracija, pizzerija v pritličju, prenočitvene zmogljivosti v dvoposteljnih sobah v mansardi).

B2) Zabaviščni objekt (bistro in plesišče v dveh etažah).

C) Poslovni objekt s stanovanjem (banka, lekarna, zdravstveni dom v pritličju, stanovanje in fitnes v mansardi).

4. člen

Meja in velikost obravnavanega območja sprememb in dopolnitev ZN Loče je:

Meja obravnavanega območja poteka iz izhodiščne točke v skrajni severni točki v smeri urnega kazalca po seve-

rovzhodnih parcelnih mejah parcele št. 856/4 in 233/2, kjer meji na občinsko parcelo – opuščeno železniško progo – po vzhodni in južni meji parc. št. 233/2, kjer meji na državno cesto in na jugozahodni meji parc. št. 237/1, ki poteka ob meji ureditvenega območja bencijskega servisa »Kračun«. Meja se zaključuje na severozahodni meji parcele št. 237/1 in 863/2, ki v naravi meji na javno pot – cesto – parcelna št. 237/6, 863/1 in 237/5 vse k.o. Loče.

Velikost obravnavanega območja je 3287 m² in zajema v celoti parcele št. 856/4, 233/2, 237/1 in 864/2 vse k.o. Loče.

Meja se od meje iz predhodnih ZN razlikuje v tem, da poteka po lastninski meji parc. št. 233/2 k.o. Loče, prej je meja ZN to parcelo prečkala.

5. člen

Znotraj opisane meje zazidalnega načrta iz 4. člena odloka za funkcije posameznih območij, in sicer:

Obravnavano območje je del stanovanjskega območja severovzhodnega dela ZN in je predvidena gradnja poslovnih in uslužnostnih ter gostinskih objektov.

6. člen

Pogoji za urbanistično oblikovanje

A) Dovoljena je gradnja skladiščno proizvodnega objekta na parc. št. 237/4, v skrajnem zahodnem delu obravnavanega območja. Objekt je zunanjih gabaritov 16 m x 12 m ter toleranco ±1 m, s prirezano jugozahodno stranico glede na obstoječi asfalt in parcelno mejo. Streha je dvokapnica naklona 35 ° krita z opečno kritino. Objekt bo dvoetažen – pritličje z izkoriščeno podstreho, konstrukcijska višina pritlične etaže je 3,20 m, kolenčni zid višine 1,60 m, kota slemena 9 m 0,50 m.

Dejavnost:

– skladiščno proizvodna dejavnost na površini ca. 150 m² v pritličju in

– pisarne ter funkcionalni prostori v mansardi.

B1) Gostinsko turistični objekt leži na parc. št. 233/2, v osrednjem delu obravnavanega območja, in je zunanjih gabaritov 24 m x 12 m ter toleranco 1 m, pravokotne oblike. Streha je simetrična dvokapnica s smerjo osnovne slemenske osi severozahod-jugovzhod in naklonom 35 °, krita z opečno kritino. Objekt bo dvoetažen – pritličje z izkoriščeno podstreho. Konstrukcijska višina etaže je 3,20 m, kolenčni zid je 1,60 m, kota slemena je 9 m ± 0,50 m.

Dejavnost, namembnost:

– pritličje – gostinska dejavnost – pizzerija ca. 50 m² in restavracija na površini ca. 90 m²,

– v mansardi – prenočitvene kapacitete v dvoposteljnih sobah – 9 kom.

B2) Gostinsko-turistični objekt leži na parc. št. 233/2, v prizidku k objektu B1, na vzhodni strani. Je napravlne trapezaste oblike in zunanjih gabaritov 9 m x (3,55 m + 8 m) ter toleranco 1 m. Streha je dvokapnica z naklonom 35 °, krita z opečno kritino. Objekt bo dvoetažen – pritličje z izkoriščeno podstreho. Konstrukcijska višina etaže je 3,20 m, kolenčni zid je 1,60 m, kota slemena je 8 m ± 0,50 m.

Dejavnost, namembnost:

– v pritličju in mansardi – bistro z zabaviščem na površini ca. 75 m².

C) Poslovno stanovanjski objekt leži na parc. št. 233/2, v jugovzhodnem delu, vzporedno odmaknjen od roba asfalta glavne državne ceste R III 688 min. 6 m in zunanjih gabaritov 27 m x 11 m ter toleranco 1 m in je pravokotne oblike. Streha na objektu bo simetrična dvokapnica naklona 35 ° krita z opečno kritino.

Objekt C bo dvoetažen – pritličje z izkoriščeno podstreho. Etažna višina pritličja je 2,80 m in 1,60 m kolenčni

zid v mansardi predstavlja višino objekta v slemenu 8,25 m $\pm$ 0,50 m.

Dejavnost, namembnost:

- pritličje - uslužnostna dejavnost - banka ca. 45 m², lekarna ca. 70 m² in zdravstveni dom na površini ca. 110 m²,
- v mansardi - fitnes in stanovanje z ločenima vhoda.

Okolica objektov se uredi z dostopnimi cestami, parkirišči ter peš potmi do vhodov in z zelenicami. Južno pred objektom B se uredi centralni tlakovani plato.

7. člen

Pogoji za realizacijo zazidalnega načrta v smislu prometnega, komunalnega in energetskega urejanja območja:

Cestno omrežje

V zahodnem delu območja obravnave poteka obvozna cesta, ki meji na bencinski servis Kračun in je glavna prometna dovodnica na območje obravnave. Odcepi se od obstoječega priključka na R III 688 s priključkom širine max. 4,50 m. Promet na dovozni cesti je urejen enosmerno.

Komunalni dovoz k objektu B1 in B2 je urejen z izvedbo novega cestnega priključka na javno cesto in poteka vzporedno ob severni parcelni meji.

Elektrika

Za napajanje predvidenih objektov je potrebno:

- zgraditi novo transformatorsko postajo ustrezne izvedbe in moči,

- lokacija nove TP je na delu parc. št. 237/5 k.o. Loče - javna površina - cesta - v lasti Občine Slovenske Konjice,

- vključiti novo TP v obstoječ 20kV kablovod TP Loče 3 (k-029, OE Slovenska Bistrica),

- zgraditi nizkonapetostni kabelski razvod iz nove TP do predvidenih objektov.

Vodovod

Ob območju obravnave poteka javni vodovod (DN 160/6 bar) v trasi opuščene železniške proge. Priključevanje novih objektov je predvideno z DUKTIL cevmi v minimalnem preseku DN 100 mm/10 barov, ker omogočajo izvedbo NH.

Vodovodni priključki se izvedejo ločeno izven posameznih objektov s tipskimi vodomernimi jaški, ki so izdelani proti zmrzovanju. Namestijo se na vogalu parcele, na zelenici.

Telefon

- upoštevati in ustrezno zaščititi je potrebno obstoječe tk omrežje,

- v ZN je vrisati tudi predvideno tk omrežje, s potrebnim številom tk priključkov,

- za posamezne poslovne objekte ali za območje kot celoto je potrebno pridobiti projektne pogoje.

Kanalizacija

Pod dovozno povezovalno cesto poteka javna kanalizacija odpadnih in padavinskih vod za vzhodni del naselja Loče. Kanalizacijski kolektor je zgrajen iz betonskih cevi BC 80, interni sanitarni vod je iz PVC cevi Ø30.

Predvideni sanitarni in padavinski vodi se bodo projektirali v ločenih kanalih in se bodo začasno priključevali z enim priključnim jaškom na obstoječi mešani sistem naselja tako, da bo v kasnejšem času možna prevezava sanitarnih vod na predvideni ločeni fekalni kolektor.

Odpadne sanitarne vode je potrebno odvajati preko vodotesne pretočne greznice. Centralna greznica bo locirana

na na zelenico ob parkirišču na jugozahodnem delu območja obravnave.

Na parkiriščih se vgradijo lovilci olj in peskolovi, za odvod odpadnih vod iz kuhinj pa maščobolovilci.

Ogrevanje

Objekti bodo ogrevani radiatorsko oziroma toplozračno.

Do objekta A bo speljana toplovodna kineta iz obstoječe kotlovnice objekta »Bencinski servis«.

Objekti B1, B2 in C se bodo ogrevali iz skupne kotlovnice, ki bo locirana v objektu B1 v severo vzhodnem delu. Energent v ogrevalnem kotlu bo lahko kurilno olje, ki bo pritekalo v kotlovnico po cevovodu za LKO iz obstoječih rezervoarjev iz območje »Bencinskega servisa Kračun«.

8. člen

Faznost izvedbe

Izgradnja objektov in naprav je možna v več fazah.

9. člen

Ostali pogoji za realizacijo zazidalnega načrta ostanejo v veljavi po naslednjih odlokih: Uradni list SRS, št. 21/87, Uradni list RS, št. 53/92, 64/97 in 84/98.

10. člen

Predlog sprememb in dopolnitev ZN Loče je bil razgrnjen na javni vpogled s sklepom župana Občine Slovenske Konjice.

11. člen

Nadzorstvo nad tem odlokom izvaja pristojna Inšpekcija za prostor in okolje.

12. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 350-05-0002/2003-200

Slovenske Konjice, dne 19. junija 2003.

Župan

Občine Slovenske Konjice
Janez Jazbec l. r.

3302. Odlok o spremembah in dopolnitvah dela zazidalnega načrta Prevat - območje Konec

Na podlagi 23., 27. in 34. člena zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02) in 16. člena statuta Občine Slovenske Konjice (Uradni list RS, št. 31/99, 19/01 in 100/02) je Občinski svet občine Slovenske Konjice na 7. redni seji dne 19. 6. 2003 sprejel

O D L O K

o spremembah in dopolnitvah dela zazidalnega načrta Prevat - območje Konec

I. SPLOŠNI DOLOČBI

1. člen

Za območje obravnave so bile v letu 1984 izdelane spremembe zazidalnega načrta Prevat (Zavod za urbanizem Velenje, št. proj. 336-B, Uradni list SRS, št. 12/84).

Zazidalni načrt, ki je bil narejen pred skoraj 20 leti, je bil delno realiziran, razen na obravnavanem območju. Zaradi lastninskih razmerij, spremenjenih potreb in neizdelanih cest, v tem območju ni bil uveljavljen.

Predmetni projekt predstavlja spremembe in dopolnitve projekta št. 336-B in spremembo odloka (Uradni list SRS, št. 12/84) v območju Konec.

2. člen

Za 3. členom odloka se vstavi nov 3.a člen.

Za obravnavano območje Konec so bile izdelane spremembe in dopolnitve ZN Prevrat, ki ga je izdelal BIRO 2001 Maksimilijana Ozimič Zorič s.p. Trg Alfonza Šarha 1, Slovenska Bistrica s številko projekta 05/03-SP/ZN v maju 2003. Sestavni del odloka je:

- A) Tekstualni del.
- B) Soglasja in mnenja pristojnih organov in organizacij.
- C) Grafične priloge.

II. PROGRAMSKA IZHODIŠČA

3. člen

K 3. členu se doda nov 3.c člen.

Predvidena je parcelacija 6 novih parcel velikosti ca. 700m² z interno dovozno cesto na vzhodni strani in predvideno novo cesto, ki kare prečka v smeri V-Z.

Ukine se interna dovozna cesta a-a, ki je potekala ob kotlarni v smeri S-J in je imela profil 5,5 m + 1 x 1,5 m pločnik, ohrani se rezervat za cesto a-a v smeri V-Z.

Uredi se nova interna dovozna cesta profila 1 m pločnik + 4 m asfaltno vozišče + 1 m bankina za dostop do predvidenih stanovanjskih objektov 3, 4 in 7.

Dostop do objektov 1 in 2 ostane nespremenjen in poteka iz Ulice Toneta Melive.

Dostop do objektov 5 in 6 je po predvideni projektirani cesti iz veljavnega ZN, interni priključki so urejeni iz severne strani, dopušča se možnost za izvedbo priključkov na novo interno dovozno cesto iz južne strani.

Nova interna dovozna cesta mimo predvidenih objektov 3 in 5 bo profila 4 m vozišče in 1 m pločnik. Poteka v smeri S-J po parc. št. 352/6 in 355/6, severozahodni rob ceste za ureditev pločnika sega na parc. št. 352/1 vse k.o. Slovenske Konjice.

III. OBMOČJE UREJANJA, SEZNAM PARCEL IN POVRŠINE

4. člen

Dopolni se 3. člen s 3.b členom.

Meja obravnavanega območja poteka na severu ob bodoči cesti a-a, ki je definirana s potekom kanalizacije in ostane nespremenjena, na vzhodu po vzhodnem robu nove interne ceste, ki jo v naravi predstavlja betonska ograja stanovanjskih hiš v gradnji na parc. št. 355/1 in 355/4, na jugu meja ostane nespremenjena in poteka po severnem robu ulice Toneta Melive, na zahodu meji na območje »koltovnice Prevrat« in privatne parcele v lasti Pravst Andreje in Petra.

Območje obsega naslednje parcelne številke, vse v k.o. Slovenske Konjice:

352/1-del do koridorja predvidene ceste a-a po osnovnem zazidalnem načrtu, 352/3, *157, 350/3-del, 352/6 in 355/6.

Obravnavano območje urejanja je veliko 5420m².

IV. URBANISTIČNA ARHITEKTONSKA ZASNOVA

5. člen

Zasnova objektov

V zazidalni osnovi smo predvideli dva tipa objektov. Možna je gradnja objektov P+M ali K+P+M, kolikor to dopuščajo geomehansko-geološki in hidrološki pogoji na obravnavanem območju.

Zazidljivost parcel je 30%-40%, pri upoštevanju maksimalni poprečni velikosti objekta 13 m x 11 m s prizidkom za garažo ca. 30 m². Poraba prostora za dovozno cesto, parkirišče in dostope je ca. 100 m².

S predlagano gradnjo enodružinskih hiš je dosežena planska opredelitev za doseg gostote 50-60 preb./ha.

Pogoji oblikovanja

Objekti bodo sodobno oblikovani, zeleno je arhitekturno oblikovanje. Objekti so podolgovatega tlorisa z možnostjo izvedbe in uporabe nekonvencionalnih oblik in materialov, z možnostjo gradnje garaže v prizidku. Osnovna strešina je simetrična dvokapnica naklona 35 °-40 °, izjemoma je lahko strešina višjega ali nižjega naklona. Streha na prizidku je lahko pravokotno vključena v osnovno strešino. V strešini se za osvetlitev mansarde izdelajo frčade.

Gradnja je klasična ali montažna, gabariti za stanovanjski del 11 m x 9 m ±2 m do 16 m x 11 m, nadstrešnica ali garaža max. 6 m x 5 m ±1 m. Objekti bodo etažnosti P + M, oziroma K + P + M, kolikor to dopuščajo geomehansko-geološki in hidrološki pogoji. Streha je simetrična dvokapnica, lahko je sestavljena iz dveh zaklinjenih pravokotnikov, oblike L ali T, stožčaste oblike niso dopustne. Osnovno sleme strehe je v smeri V-Z kot na okoliških objektih. Možna je fazna gradnja stanovanjskega dela in garaže.

Stanovanjska hiša 1:

Stanovanjska hiša je locirana na dominantni legi ob ulici Toneta Melive. Oblikovana je kot primestna vila z lomljeno mansardno streho. Osnovni gabarit objekta je 16 m x 11 m s toleranco 2 m in možnostjo gradnje garaže v prizidku. Na južni in severni strani ima nadstrešek velikosti 2,5 m x 5,80 m in 3,7 m x 5,80 m.

Streha je simetrična štirikapnica v naklonu 75 ° spodaj in 20 ° zgoraj. Sleme je 8 m nad koto pritličja, lom naklona mansardne strehe ja na koti + 6 m, kap je na koti + 3 m. Kritina je opečna ali podobna kritina v rdeče rjavi barvi. Fasada se izvede v zaglajenem ometu in v svetlih pastelnih tonih.

Pogoji za zunanjo ureditev in ozelenitev

Zunanja ureditev posamezne parcele obsega ureditev dovozne ceste na parcelo in parkirišča za osebni avto. Okoli objektov se uredi in zasadi sonaravno z avtohtonimi rastlinami, teren se višinsko prilagodi dovoznim cestam.

Okoli parcel bo žična ograja višine maks. 1 m in ozelejnena.

V. PROMETNA UREDITEV

6. člen

Cestno omrežje, peš poti in parkirne površine

V spremembah in dopolnitvah predmetnega ZN ni predvidenega novega cestnega priključevanja na obstoječ sistem ulic. Iz severovzhodne strani se promet priključuje na Štajersko ulico, v osrednjem delu se območje navezuje na novo povezovalno ulico. Objekta, ki sta locirana v južnem delu območja imata cestne priključke izdelane direktno na Ulico Toneta Melive.

Uredi se nova ulica, ki poteka iz smeri severa proti jugu in povezuje oba kraka Štajerske ulice. Cesta je široka 4 m

in se ob zahodnem robu izdelata hodnik za pešce min. širine 1 m. Ulica je dolga 47,60 m v premi z radijem 6 m v osi ceste.

Predlog sprememb in dopolnitev ZN predvideva izdelavo še ene stanovanjske ulice, ki bo omogočala dovoz do objektov št. 3, 4 in 7. Je prereza 4 m + 2 x 1 m bankina, zelenica ali ustrezno širok pločnik, dolga je 52,14 m in se od ceste S-J v točki C pod kotom 96,56 °.

Parkiranje osebnih avtomobilov je urejeno na posamezni parceli. Na javnih površinah – ulicah zadrževanje in parkiranje osebnih vozil ni dovoljeno.

VI. KOMUNALNA, ENERGETSKA IN TELEKOMUNIKACIJSKA INFRASTRUKTURA

7. člen

Vodovod

Ob območju obravnave poteka javni vodovod (Ø90 in 6/4 col). Vodovodni priključki se izvedejo ločeno izven posameznih objektov s tipskimi vodomernimi jaški, ki so izdelani proti zmrzovanju. Namestijo se na vogalu parcele, na zelenici.

Preskrba vode v primeru požara se zagotavlja iz hidrantnega omrežja v naselju.

Kanalizacija

Pod traso bodoče stanovanjske ulice a-a, v njeni osi, poteka javno kanalizacijsko omrežje v mešanem sistemu.

Predvideni sanitarni in padavinski vodi se bodo projektirali v ločenih kanalih in se bodo začasno priključevali preko skupnega jaška na obstoječi mešani sistem naselja tako, da bo v kasnejšem času možna prevezava sanitarnih vod na predvideni ločeni fekalni kolektor.

Odpadne sanitarne vode je potrebno odvajati preko vodotesnih pretočnih greznic, ki so locirane ob stanovanjskih zgradbah.

Elektroenergetsko omrežje

Do obstoječih objektov v neposredni bližini so napeljavni nizkonapetostni vodi.

Za napajanje predvidenih objektov bo potrebno:

– zgraditi nizkonapetostni kabelski razvod do predvidenih objektov

TK omrežje

TK zemeljski vod poteka po območju obravnave, v skrajnem vzhodnem delu.

Predvideni objekti so locirani tako, da ne posegajo v območje kabla oziroma najbližji objekt je oddaljen min. 1 m,

– upoštevati in ustrezno zaščititi je potrebno obstoječe TK omrežje,

– v ZN je vrisano predvideno TK omrežje, s potrebnim številom TK priključkov, z izvedenimi odcepi od obstoječega TK podzemnega voda.

Ogrevanje

– Iz lastnih kotlovnice v objektih, energent je lahko kurilno olje ali plin.

VII. VARSTVO OKOLJA

8. člen

Varstvo okolja

Dolgoročni plan Občine Slovenske Konjice opredeljuje območje Prevrata kot individualno stanovanjsko cono.

Območje na jugu meji na blokovsko naselje Prevrata, na zahodu na kotlovnico Prevrata, na vzhodu na obstoječo izvršeno pozidavo, na severu na predvideno stanovanjsko ulico, ki še ni izdelana po ZN. Predlagana sprememba in dopolnitev ZN ne bo poslabšala pogojev v okolju.

Hrup

Območje obravnave uvrščamo v III. stopnjo varstva pred hrupom po uredbi o hrupu v naravnem in življenjskem okolju (Uradni list RS, št. 45/95).

III. stopnja varstva je za območje, kjer je dopusten poseg v okolje, ki je manj moteč zaradi povzročanja hrupa, to je trgovsko-poslovno-stanovanjsko območje, ki je hkrati namenjeno bivanju oziroma zgradbam z varovanimi prostori in obrtnim ter podobnim proizvodnim dejavnostim (mešano območje), območje namenjeno kmetijski dejavnosti ter javno središče, kjer se opravljajo upravne, trgovske, storitvene ali gostinske dejavnosti (v nadaljevanju: III. območje).

Meje ravni hrupa za III. območje po uredbi so:

Vse v dBA	Nočna raven Ln	Dnevna raven Ld
Mejne ravni	50	60
Kritične ravni	59	69
Mejne ravni za vire hrupa	48	58
Mejne konične ravni hrupa	70	85

Varstvo voda

Upoštevati je potrebno pogoje upravljavca za odvod fekalnih in meteoritnih voda.

Odpadki

Zbiranje in odvoz odpadkov bo urejeno v skladu z določili občinskega odloka za odvoz komunalnih odpadkov.

Posode za smeti morajo biti postavljene na mesta, kjer ne povzročajo smrada v okolje in ne bodo vizualno motilne. Priporočljivo jih je zaščititi z zidom, nadstreškom ali zelenjem.

VIII. POŽARNA VARNOST

9. člen

Varen umik je možen na zunanje površine, ulice in dovozne ceste.

Dostop za intervencijska vozila je možen po manipulativnih površinah.

Požarna voda je zagotovljena iz hidrantnega omrežja v naselju ob upoštevanju pravilnika o tehničnih normativih za hidrantno omrežje in gašenje požarov (Uradni list RS, št. 30/91).

10. člen

Faznost izvedbe

Izgradnja objektov in naprav je možna v več fazah.

11. člen

Ostali pogoji za realizacijo zazidalnega načrta ostanejo v veljavi po naslednjih odlokih: Uradni list SRS, št. 12/84.

12. člen

Dopolni se 2. člen z 2.a členom.

Predlog sprememb in dopolnitev ZN Prevrata – območje Konec je bil razgrnjen na javni vpogled s sklepom župana Občine Slovenske Konjice.

13. člen

Dopolni se 4. člen s 4.a členom.

Predlog sprememb in dopolnitev ZN Prevrat – območje Konec je stalno na vpogled organizacijam in občanom pri občinskem upravnem organu, ki je pristojen za okolje in prostor.

14. člen

Nadzorstvo nad tem odlokom izvaja pristojna Inšpekcija za Prostor in okolje.

15. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 350-05-0001/2003-200

Slovenske Konjice, dne 19. junija 2003.

Župan

Občine Slovenske Konjice
Janez Jazbec l. r.

3303. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Loče

Na podlagi 3. člena zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 45/94, 8/96, 31/00 in 36/00), 40., 41. in 140. člena zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 12/96, 23/96, 22/00, 64/01, 101/01 – odl. US in 108/02) in 16. člena statuta Občine Slovenske Konjice (Uradni list RS, št. 31/99, 19/01 in 100/02) je Občinski svet občine Slovenske Konjice na 7. redni seji dne 19. 6. 2003 sprejel

O D L O K

**o spremembah in dopolnitvah odloka
o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega
zavoda Osnovna šola Loče**

1. člen

S tem odlokom Občina Slovenske Konjice, s sedežem Slovenske Konjice, Stari trg 29, (v nadaljevanju: ustanovitelj) kot ustanovitelj javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Loče, sprejema spremembo sedeža in dejavnosti navedenega javnega zavoda ter nekatere druge spremembe, kot je opisano v nadaljevanju.

2. člen

V odloku o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Loče (Uradni list RS, št. 66/96) se drugi odstavek 2. člena spremeni tako, da se glasi:

»Sedež zavoda: Šolska ulica 5, 3215 Loče.«

V prvi alineji četrtega odstavka 2. člena se spremeni besedilo tako, da se glasi:

»Podružnična šola Jernej v Svetem Jerneju«.

3. člen

Določba 11. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Dejavnosti zavoda so:

– H/55.231 Dejavnost otroških letovišč, počitniških in sindikalnih domov

– H/55.510 Dejavnost menz

– H/55.520 Priprava in dostava hrane (catering)

– K/70.200 Dajanje lastnih nepremičnin v najem

– K/74.871 Prirejanje razstav, sejmov in kongresov
– M/80.101 Dejavnost vrtcev in predšolsko izobraževanje

– M/80.102 Osnovnošolsko splošno izobraževanje

– M/80.400 Izobraževanje odraslih

– M/80.422 Drugo izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje, d.n.

– O/92.623 Druge športne dejavnosti

Dejavnost zavoda šteje kot javna služba, katere izvajanje je v javnem interesu.«

4. člen

V drugem stavku drugega odstavka 19. člena odloka se črta beseda »štiri« in nadomesti z besedo »pet«.

5. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 031-11/96-9101

Slovenske Konjice, dne 19. junija 2003.

Župan

Občine Slovenske Konjice
Janez Jazbec l. r.

3304. Sklep o ukinitvi zemljišča v splošni rabi

Na podlagi 2. in 82. člena zakona o cestah (Uradni list RS, št. 27/97) in 16. člena statuta Občine Slovenske Konjice (Uradni list RS, št. 31/99, 19/01 in 100/02) je Občinski svet občine Slovenske Konjice na 7. redni seji dne 19. 6. 2003 sprejel

S K L E P

o ukinitvi zemljišča v splošni rabi

1. člen

S tem sklepom se ukine status zemljišča javna last v splošni rabi parc. št. 264/7 pot v izmeri 46 m², parc. št. 264/8 pot v izmeri 13 m² in parc. št. 264/9 pot v izmeri 46 m², vse vpisane v vložni številki 1363 k.o. Konjice. Te parcele postanejo lastnina Občine Slovenske Konjice in se pripišejo k vložni številki 1711 k.o. Konjice, kjer je vpisana lastninska pravica za Občino Slovenske Konjice, Stari trg 29, Slovenske Konjice.

2. člen

Pristojno Okrajno sodišče Slovenske Konjice po uradni dolžnosti vpiše v zemljiško knjigo lastnino Občine Slovenske Konjice na zemljišču, ki je navedeno v I. točki tega sklepa.

3. člen

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 465-03-0008/2003-300

Slovenske Konjice, dne 19. junija 2003.

Župan

Občine Slovenske Konjice
Janez Jazbec l. r.

ZREČE

3305. Odlok o zazidalnem načrtu za območje počitniških hiš v Padeškem vrhu (območje urejanja P6)

Občinski svet občine Zreče je na podlagi 12., 23., 174. in 175. člena zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02) ter na podlagi 16. člena statuta Občine Zreče (Uradni list RS, št. 28/99, 11/01 in 81/02) na seji dne 30. 6. 2003 sprejel

O D L O K

o zazidalnem načrtu za območje počitniških hiš v Padeškem vrhu (območje urejanja P6)

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen

S tem odlokom se sprejme zazidalni načrt za območje počitniških hiš v Padeškem vrhu (območje urejanja P6), ki ga je izdelalo podjetje Urbana Kočar in Kočar d.n.o. Velenje pod št. proj. 210/00 z datumom marec 2000 – februar 2002 (v nadaljevanju: ZN), in ki je sestavni del tega odloka.

2. člen

Soglasja in pogoji, ki so jih k ZN iz 1. člena tega odloka podali organi in organizacije, so sestavni del tega odloka.

Sestavni del tega odloka je tudi poročilo o vplivih na okolje za gradnjo počitniškega naselja na Padeškem vrhu, ki ga je pod št. 155-1147/02 z datumom 26. 6. 2002 izdelal OIKOS d.o.o. Domžale.

3. člen

ZN iz 1. člena tega odloka vsebuje besedilo in grafične priloge. Besedilo obsega: splošni del, pogoje in soglasja ter obrazložitve ZN

Grafične priloge obsegajo:

- izrezi iz planskih dokumentov Občine Zreče M 1:25.000, 1:5.000,
- izrez iz strokovnih podlag za ZN – M 1:5.000,
- širši prikaz ureditvenega območja – M 1:5.000,
- situacija obstoječega stanja z mejo ZN – M 1:500,
- arhitektonsko zazidalna situacija z zazelenitvijo – M 1:500,
- karakteristični prerezi – M 1:500/500,
- kotirana situacija – M 1:500,
- situaciji komunalnih vodov in naprav – M 1:500,
- situacija funkcionalnih zemljišč – parcelacija – M 1:500,
- etapnost izvajanja ZN – M 1:500.

II. MEJA UREDITVENEGA OBMOČJA ZN

4. člen

Ureditveno območje ZN za območje počitniških hiš v Padeškem vrhu (območje urejanja P6) zajema del gozdnih površin ob lokalni cesti v Padeškem vrhu.

Ureditveno območje ZN zajema parc. št. 98/2, 89/10 in 89/11, k.o. Padeški vrh. Meja ureditvenega območja ZN poteka po zunanjih robovih parc. št. 89/10 in 89/11, k.o. Padeški vrh, s tem da poteka na zahodni strani, v oddaljenosti ca. 15 m, vzporedno z zahodnim robom parc. št. 89/10 in 89/11, k.o. Padeški vrh, preko parcele št. 89/2, k.o. Padeški vrh.

III. USKLAJENOST ZN S PANSKIMI AKTI OBČINE ZREČE

5. člen

Ureditveno območje iz 4. člena tega odloka, je v prostorskih sestavinah planskih aktov Občine Zreče (odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Slovenske Konjice za obdobje 1986 – 2000 – dopolnjen 1993 in 1994, in družbenega plana razvoja Občine Slovenske Konjice za srednjeročno obdobje 1986 – 1990 za območje Občine Zreče – dopolnjen 1998 (Uradni list RS, št. 64/99) opredeljeno kot ureditveno območje naselij z evidenčno št. 6, njegova pretežna namembnost pa je za gradnjo počitniških objektov; ureditveno območje leži znotraj regijskega parke

Pohorje (RP222) ter območja kompleksnega varstva kulturne krajine južno Pohorje (OKV); za ureditveno območje je opredeljena obveznost izdelave prostorskega ureditvenega načrta (PIN) in sicer zazidalnega načrta (ZN).

Predvidene ureditve znotraj ureditvenega območja ZN za območje počitniških hiš v Padeškem vrhu (območje urejanja P6) so usklajene s planskimi izhodišči iz prostorskih sestavin planskih aktov Občine Zreče.

IV. NAMEMBNOST UREDITVENEGA OBMOČJA

6. člen

ZN za območje počitniških hiš v Padeškem vrhu opredeljuje naslednje ureditve:

a) Prometne ureditve:

Predvidene prometne ureditve so naslednje:

- po potrebi je predvidena rekonstrukcija cestišča obstoječe lokalne ceste (A-A) na šir. vozišča 4,75m z obojestransko bankino 0,5m;
- predvidena je ukinitvev dveh gozdnih poti, ki se jih po potrebi nadomesti izven ureditvenega območja ZN;
- izvedba dveh predvidenih internih dovoznih makadamskih cest (a-a in b-b) šir. 3,5m z obojestransko bankino 0,5m in obračališčema;
- za potrebe parkiranja je v koridorju obeh internih dovoznih cest, ki znaša 9,5m (2 x 1,75m z obojestransko bankino 0,5m ter obojestranskim varnostnim pasom 3 m) dovoljena izvedba vzdolžnih parkirnih prostorov na tistih delih varnostnega pasu, ki ne bo zaseden z useki ali nasipi ceste.

b) Gradnja novih objektov:

Predvidena je gradnja 13 počitniških objektov (oznaka 1 do 13) ter čistilne naprave za potrebe počitniških objektov.

c) Druge ureditve:

Predvidene so ureditve dovozov do posameznih objektov, ureditve zelenic in zasaditev parcel ter sanacije nastalih brežin.

V. POGOJI ZA URBANISTIČNO IN ARHITEKTONSKO OBLIKOVANJE

7. člen

Za oblikovanje predvidenih počitniških objektov je potrebno pri izdelavi projektne dokumentacije sodelovanje pristojne službe za varstvo kulturne dediščine; načeloma pa je potrebno upoštevati naslednja izhodišča:

- počitniški objekti so lahko locirani na posamezne parcele znotraj gabaritov, ki so določeni na graf. prilogi št. 7 zazidalnega načrta,
- tloris počitniških objektov naj bo praviloma podolgovat z največjo dovoljeno zazidano površino 65m², daljša stranica objekta je praviloma vzporedna s terenskimi plastnicami,
- tloris čistilne naprave naj bo praviloma podolgovat (3 m x 4,5 m),
- parkiranje za osebna vozila naj se uredi z nadstrešnico ob objektih na tistih delih objekta, do katerih je mogoče izvesti dovoz z najmanjšimi posegi v teren. Nadstrešnica mora biti odprta lesena konstrukcija, ki bo povezana s streho na počitniškem objektu v oblikovno celoto,
- višinski gabarit: (praviloma vsaj na eni strani v celoti vkopana) klet + pritličje + mansarda (izkoriščeno podstrešje) s kolenčnim zidom največ 0,6 m,
- streha mora biti simetrična dvokapnica z naklonom 40°–45°; dovoljeni so zaključki strehe s čopi; osvetljevanje prostorov v mansardi je dovoljeno le z okni na čelnih fasadah; strešna kritina mora biti temnosive barve,
- fasadne odprtine morajo biti pravokotne oblike z daljšo vertikalno; širina vmesnih polnih delov fasade mora presegati širino oken-skih odprtini; zid nad terenom mora biti obložen z naravnim materialom; fasade morajo biti ometane z ometom v nevsiljivih barvah ter v čim večji možni meri obložene tudi z lesom; vsi vidni leseni deli na fasadah (napušči, stavbno pohištvo, ograje) morajo biti v barvi naravnega lesa.

8. člen

Elementi za zakoličbo so opredeljeni v projektu iz 1. člena tega odloka in so obvezni.

Posamične objekte je dovoljeno locirati znotraj območja določenih mejnih gabaritov na posamezni parceli kot so določeni na graf. pril. št. 7 v projektu iz 1. člena tega odloka; pri določanju lokacije objektov je potrebno upoštevati pogoje iz geotehničnega poročila ter upoštevati v čim večjem možnem obsegu obstoječe dreve.

Pred pričetkom zakoličbe je potrebno vse kote preveriti na terenu.

9. člen

Tolerance pri tlorisnih gabaritih počitniških objektov so: do ± 1 m ob upoštevanju podolgovate tlorisne zasnove objektov, zazidalne zasnove in mejnih gabaritov za lociranje objektov.

Tolerance pri tlorisnih gabaritih čistilne naprave so: do ± 2 m ob upoštevanju podolgovate tlorisne zasnove objekta in mejnih gabaritov za lociranje objekta.

Tolerance pri višinskih gabaritih so: višinske kote objektov se določijo glede na tlorisno postavitev objekta na parcelo; toleranca pri višinskih gabaritih je $\pm 0,3$ m za vse objekte.

VI. POGOJI ZA PROMETNO IN KOMUNALNO UREJANJE

Promet

10. člen

Obravnavano območje počitniških hiš je dostopno po asfaltirani cesti Zreče–Rogla. Okrog 350 m nad turistično kmetijo Mernik, na nadmorski višini 922, se odcepi asfaltirana lokalna cesta, ki poteka po zahodnem robu obravnavanega zazidalnega območja. Obstoječa lokalna cesta (A-A) bo po potrebi deloma rekonstruirana. Predvidena je širina vozišča 4,75 m in obojestranska bankina 0,50 m ter ureditev odvodnjavanja z obcestnimi jarki.

Za dostop do počitniških hiš je predvidena izvedba dveh slepih napajalnih cest (a-a za napajanje objektov 1 do 3 in čistilne naprave; b-b za napajanje objektov 4 do 13) s priključkoma na rekonstruirano lokalno cesto in obračališčema.

Interne napajalne ceste morajo biti z utrjenim voziščem širine 3,50 m z obojestransko bankino širine 0,50 m. Parkirni prostori so nanizani ob internih napajalnih cestah. Dovozi do objektov morajo biti izvedeni tako, da bodo posegi v teren čim manjši.

Da bi se preprečila onesnaženost tal z nevarnimi snovmi morajo biti vozne, parkirne in manipulativne površine vodotesno urejene (asfalt, beton, tlakovci z zabetoniranimi fugami) obdane z robniki in nagnjene proti odtokom, ki morajo biti opremljeni z lovilci olj.

Od parkirnih prostorov so predvidene pešpoti z makadamsko utrditvijo ali tlakovane s pohorskim škrlavcem.

Kanalizacija

11. člen

Za območje počitniških hiš je predvidena lokalna čistilna naprava in izvedba fekalne kanalizacije. Lokacija čistilne naprave je določena na skrajnem severnem, najnižjem delu ureditvenega območja. Čistilna naprava mora biti kapacitete najmanj 65 PE. Čistilna naprava naj bo mehansko-biološka in vkopana, tako da se prepreči povečanje nivoja hrupa zaradi delovanja puhal in črpalk ali emisij vonja. Priporočena se izvedba iztoka iz čistilne naprave v potok, ki se nahaja okrog 250 m zahodno od lokacije. V primeru, da bo iztok urejen na ponikanje je potrebno pridobiti soglasje Ministrstva za okolje in prostor.

Padavinske vode s streh in utrjenih površin so odvajane s površinskimi odtočnimi jarki in naravne odtočne jarke, kar mora biti usklajeno z geomehanskim poročilom. Meteorne voda z voznih in parkirnih površin mora biti odvajana v odtočne jarke le preko lovilcev olj.

Vodovod

12. člen

V izgradnji je nov lokalni vodovod za področje Padeškega vrha. Cevovod bo potekal ob obstoječi krajavni cesti po robu ureditvenega področja. Kapaciteta novih cevovodov bo omogočila oskrbo počitniških hiš s pitno in požarno vodo. Predviden je cevovod v zaključeni zanki, ki bo omogočal priključek novih počitniških hiš in namestitev nadzemnih požarnih hidrantov.

Elektrika in javna razsvetljava

13. člen

Obstoječa transformatorska postaja je v oddaljenosti 200 m od ureditvenega območja počitniških hiš. Novo naselje počitniških hiš bo priključeno na obstoječo transformatorsko postajo. Po presoji dobavitelja električne energije bo eventualno potrebna zamenjava obstoječega transformatorja. Nizkonapetostni razvod od TP bo izveden v kabelski izvedbi.

Predvidena je javna razsvetljava na nizkih kandelabrih, ki bodo postavljeni v koridorju obeh internih dovoznih cest.

Telefonsko omrežje

14. člen

Telefonsko omrežje za ureditveno območje počitniških hiš bo izvedeno v kabelski izvedbi in bo priključeno na obstoječe nadzemno telefonsko omrežje, ki poteka po zahodni strani ureditvenega območja.

Ogrevanje

15. člen

Ogrevanje zgradb je predvideno v posameznih objektih s pečmi na lahko kurilno olje, plin ali drva. Da bo onemogočeno preseganje maksimalno dovoljenih emisij snovi v zrak je v pečeh potrebno zagotoviti ustrezno nastavitev izgorevanja.

Ravnanje z odpadki

16. člen

Zbiranje in odvoz odpadkov bo urejeno skladno z občinskim odlokom o ravnanju z odpadki na področju Občine Zreče. Ob posameznih zgradbah morajo biti postavljeni smetnjaki. Odvoz odpadkov mora biti urejen po urniku, ki velja za sosednje stanovanjske zgradbe.

Izgradnja komunalnih naprav

17. člen

Za posamezne komunalne objekte bo potrebno izdelati vso zakonito predpisano dokumentacijo za izgradnjo, v skladu s pogoji upravljalcev komunalnih naprav.

VII. POGOJI ZA VAROVANJE NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE TER VAROVANJE IN IZBOLJŠANJE BIVALNEGA IN DELOVNEGA OKOLJA

1. Varovanje naravne in kulturne dediščine

18. člen

Ureditveno območje ZN leži znotraj regijskega parka Pohorje (RP 222) ter območja kompleksnega varstva kulturne krajine južno Pohorje (OKV).

Določitev območja kompleksnega varstva kulturne krajine južno Pohorje (OKV) predstavlja uvajanje novih zvrsti – kulturne krajine in območij kompleksnega varstva kulturne dediščine. Meje so okvirne in se bodo v naslednji fazi, pri izdelavi novega prostorskega plana, natančneje definirale. Varovalni status Pohorja kot celote in posledično tudi prostorski način urejanja tega območja še ni dorečen, saj je površje Pohorja predvideno za regijski park, med tem, ko njegovi južni obronki s samotnimi kmetijami in naselji do sedaj niso imeli ustreznega pravnega varstva.

Pri izdelavi projektne dokumentacije ter pri izvajanju posegov, ki so opredeljeni v 6. členu tega odloka, je potrebno upoštevati tudi naslednje varstvene in razvojne usmeritve:

- v celoti je potrebno upoštevati zahteve in priporočila iz poročila o vplivih na okolje za gradnjo počitniškega naselja na Padeškem vrhu iz 2. člena tega odloka;
- gozd, ki meji na ureditveno območje ZN mora ohraniti svojo ekološko stabilnost in vrstno sestavo;
- pri načrtovanju in izvedbi zasaditev se lahko uporabijo le avtohtone vrste drevja in grmovnic;
- načrtovanje infrastrukturnih vodov se mora uskladiti z načrtovanjem zasaditve tako, da se zagotovi zadosten odmik vodov od vegetacije; pri posameznih vodih je potrebno zagotoviti odmik od koreninskega sistema dreves v širini krošnje drevesa;
- pri načrtovanju in izvedbi tlakovanja površin v neposredni bližini dreves je potrebno zagotoviti zadostno propustnost podlage (drevesne rešetke, odprte površine pod drevjem ipd.) tako, da je omogočen dotok padavinske vode do koreninskega sistema rastlin;
- pri izvajanju gradbenih del je potrebno večja drevesa v bližini zaščititi pred poškodbami.

V primeru odkritja naravne vrednote, je potrebno o tem obvestiti Zavoda RS za varstvo narave, OE Celje ter ustaviti vse dejavnosti, ki bi lahko ogrozile naravno vrednoto.

Za oblikovanje predvidenih počitniških objektov je potrebno pri izdelavi projektne dokumentacije pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje pristojne službe za varstvo nepremične kulturne dediščine.

2. Varovanje krajinskih značilnosti, dobrin splošnega pomena, plodne zemlje

19. člen

Plodno zemljo, ki bo odstranjena pred gradnjo objektov in izvedbo prometnih površin, je potrebno uporabiti za ureditev zelenic in nasipov.

Pri gradnji objektov je potrebno ohraniti v čim večjem obsegu drevesa na parceli; parcele ne smejo biti ograjene.

3. Varovanje in izboljšanje bivalnega in delovnega okolja

a) Ukrepi med gradnjo

20. člen

Med izvajanjem posegov v prostor in gradnjo objektov je potrebno upoštevati naslednje pogoje:

- pri vseh izkopih je potrebno morebitni humus, ki bo odstranjen pred posegom, ustrezno uskladiščiti v bližini lokacije in ga kasneje uporabiti za saniranje poškodb tal;
- pri dovozu materiala naj se uporabljajo obstoječe ceste in vlake;
- v primeru, da bi prišlo do izlitja olja ali goriva na neutrjeno površino, je potrebno takoj izkopati onesnaženo zemljinu, jo ustrezno shraniti in predati pooblaščen organizaciji za ravnanje z nevarnimi odpadki;
- komunalne in gradbene odpadke, ki bodo nastali pri gradnji, morajo izvajalci odstraniti in jih predati pooblaščen organizaciji za zbiranje posameznih vrst odpadkov;
- pri vseh poškodbah vegetacijske odeje je potrebno sprotno poskrbeti za ukrepe za zmanjšanje erozije in mesta razritja takoj po končanem posegu poravnati in zatraviti;
- dela se zaradi življenjskega ciklusa živalskih vrst ne smejo začeti pred koncem junija in naj se končajo vsaj mesec dni pred zaključkom letnega vegetacijskega obdobja; dela je potrebno opraviti brez miniranja.

b) Osončenje

21. člen

Pri lociranju objektov je pozornost usmerjena na zadostne odmike od objektov, kar naj omogoči enakomerno osončenje vseh objektov.

c) Vodnogospodarski pogoji

22. člen

Pri vseh posegih v ureditvenem območju je potrebno upoštevati naslednje vodnogospodarske pogoje:

- pri vseh posegih v prostor se morajo predvideti ukrepi za preprečevanje onesnaževanja tal,
- upoštevati je potrebno lego obstoječih komunalnih vodov in pri projektiranju novih je potrebno zagotoviti predpisane medsebojne horizontalne in vertikalne odmike, ter za priključek na obstoječe komunalne vode pridobiti soglasja upravljalcev,
- ureditev kanalizacije mora biti izvedena v skladu z veljavnimi predpisi,
- pri izbiri ustreznega načina čiščenja odpadnih vod je potrebno iskati enotno rešitev za posamezna naselja oziroma dele naselij in pri tem upoštevati pogoje, ki jih predpisuje uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod iz komunalnih čistilnih naprav (Uradni list RS, št. 35/96),
- oskrba z vodo mora biti urejena v skladu z ustreznimi predpisi,
- vodnogospodarske pogoje je potrebno upoštevati pri izdelavi ustrezne tehnične dokumentacije v skladu z navodili v Uradnem listu SRS, št. 27/84; k dokumentaciji je potrebno pridobiti soglasje Vodnogospodarskega podjetja Ptuj.

d) Zrak

23. člen

Predvideni objekti v območju ZN ne smejo predstavljati možnosti povečanja onesnaženja zraka (prah, SO₂ ipd). Ogrevanje objektov mora biti zagotovljeno z lahkimi gorivi in drvni pri tem pa je v pečeh potrebno zagotoviti ustrezno nastavitve izgorevanja.

e) Hrup

24. člen

Ureditveno območje ZN je opredeljeno v II. stopnjo varstva pred hrupom (II. območje), ki navaja: območje, kjer ni dopusten noben poseg v okolje, ki je moteč zaradi povzročanja hrupa, to je območje, ki je primarno namenjeno bivanju oziroma zgradbam z varovanimi prostori, čisto stanovanjsko območje, okolica objektov vzgojnovarstvenega in izobraževalnega programa ter programa osnovnega zdravstvenega varstva, območje igrišč ter javnih parkov, javnih zelenih in rekreacijskih površin. Za to območje so po 4. členu uredbe o hrupu v naravnem in življenjskem okolju (Uradni list RS, št. 45/95) določene mejne dnevne in nočne ravni hrupa, in sicer nočna raven: 45 dBA (od 22. do 6. ure) in dnevna raven: 50 dBA (od 6. do 22. ure).

Stanje hrupa se bo po predvidenih ureditvah v ureditvenem območju od dosedanjega povečalo predvsem zaradi avtomobilskega prometa, zato so v ZN iz 1. člena tega odloka določeni ukrepi, ki naj delujejo za ublažitev hrupa (protihrupne zazelenitve, omejitve hitrosti vožnje), in so obvezni.

f) Ureditve za obrambo in zaščito

25. člen

V zazidalni zasnovi ZN iz 1. člena tega odloka so upoštevani pogoji s področja varstva pred požari. K vsem objektom je omogočen dovoz urgentnih vozil po glavnih in internih dovoznih cestah, ki morajo biti utrjene in zgrajene tako, da omogočajo vožnjo z gasilskimi vozili (nosilnost ipd.). Predvidena je izgradnja hidrantnega omrežja.

Za posamezne nove objekte, je na osnovi izračuna povečane obremenitve pri projektiranju objektov treba upoštevati takšne materiale in naprave, ki ustrezajo varnosti objekta in njegovih naprav pred požarom. Zaradi povečane varnosti pred požarom je v objektih obvezno upoštevati potrebne naprave in sredstva za gašenje požara.

VIII. DRUGI POGOJI ZA IZVEDBO ZN

Zelene površine in zunanje ureditve

26. člen

Koncept zasaditve v projektu iz 1. člena tega odloka je osnova za podrobnejšo obdelavo zasaditve v projektih zunanjih ureditev za posamezne objekte, pri katerih je potrebno upoštevati:

- v največjem možnem obsegu ohranjanje obstoječih gozdnih površin – južni del ureditvenega območja ostaja gozd;
  - ureditev/zasaditev območja tako, da bo v prostoru tvorilo oblikovno in funkcionalno celoto;
  - oblikovanje ustreznega razmerja odprtih in zaprtih (zasajenih) površin;
  - zaščita pred negativnimi vplivi (prah, hrup, vizualne motnje);
  - dovoljena je uporaba le domačih drevesnih in grmovnih vrst. Zazelenitev mora biti zasnovana s poudarki na:
  - obvezni sanaciji gozdnega roba;
  - obvezni sanaciji brežin, ki bodo nastale zaradi izvedbe dovoznih cest in gradnje objektov;
  - predvideni dodatni zasaditvi z avtohtonimi grmovnicami predvsem ob predvidenih prostorih za smetnjake ter na brežinah ob obeh dovoznih cestah;
  - brežine predvidenih nasipov ob objetih se morajo zaključiti na nivoju terena v oddaljenosti 2m od parcelne meje.
- Med posameznimi parcelami ni dovoljena postavitev ograj.

Geotehnični pogoji

27. člen

Geotehnične pogoje temeljenja posameznih objektov in izvedbo drugih ureditev v območju ZN morajo pridobiti posamezni investitorji pred izdelavo projektne dokumentacije oziroma pred izdajo dovoljenja za gradnjo oziroma za poseg v prostor.

IX. ETAPNOST IZVAJANJA ZN

28. člen

Za etapnost izvajanja na ureditvenem območju ZN veljajo naslednji splošni pogoji:

- načeloma velja, da je pred odpiranjem novih zemljišč za gradnjo, t.j. pred začetkom nove etape izgradnje objektov, obvezna izvedba komunalne infrastrukturne mreže za normalno funkcioniranje območja,

– etapnost priprave in ureditve stavbnih zemljišč znotraj ureditvenega območja ZN, bo določena v skladu z investicijskimi programi investitorjev ter v skladu z načeli urejanja območja,

– do pričetka gradenj ostaja namembnost površin nespremenjena, s tem, da se lahko izvajajo posegi, ki omogočajo normalno uporabo zemljišč in načrtovano realizacijo predvidenih posegov skladno z zazidalnim načrtom.

29. člen

Etapnost je opredeljena za območja predvidenih novih objektov in ureditev, ki pomenijo iz vidika poteka komunalne ureditve in gradnje predvidenih objektov časovno zaključeno celoto:

- etapa a:
- izvedba interne dovozne ceste a-a ter priključka na lokalno cesto A-A,
  - izgradnja čistilne naprave;
- etapa b:
- izvedba objektov 1 do 3,
  - izvedba potrebnih zunanjih ureditev in vseh predvidenih zasadev;
- etapa c:
- (rekonstrukcija ceste A-A),
  - izvedba interne dovozne ceste b-b ter priključka na lokalno cesto A-A,
  - izgradnja objektov 4 do 13,
  - izvedba potrebnih zunanjih ureditev in vseh predvidenih zasadev.

X. OBVEZNOSTI INVESTITORJEV

30. člen

Investitorji morajo pri izvajanju sprememb in dopolnitev dela ZN, pri gradnji in uporabi objektov, naprav in izrabi zemljišč upoštevati:

- določbe dovoljenja za gradnjo, ki temeljijo na določilih tega odloka;
- ne smejo spreminjati namembnosti površin in objektov, kot so določene s tem odlokom.

Za komunalno opremo zemljišč so odgovorni investitorji posameznih objektov v območju ZN, Občina Zreče in Krajevna skupnost Gorenje.

XI. KONČNE DOLOČBE

31. člen

Površine se smejo uporabljati le za namene, ki so določeni z ZN iz 1. člena tega odloka. Do pričetka gradenj predvidenih objektov in ureditev ostaja namembnost zemljišč nespremenjena.

32. člen

Poleg določil tega odloka je potrebno upoštevati vse pogoje iz soglasij, ki so sestavni del projekta iz 1. člena tega odloka.

Pri izdelavi izvedbenih projektov prometnega, energetskega, vodovodnega in kanalizacijskega omrežja ter omrežja zvez je potrebno upoštevati zasnove komunalnih vodov in naprav iz projekta iz 1. člena tega odloka.

33. člen

Z dnem, ko začne veljati ta odlok, preneha veljati odlok o prostorskih ureditvenih pogojih za območja gozdov in 1. območja kmetijskih zemljišč v Občini Slovenske Konjice (Uradni list SRS, št. 28/89 in Uradni list RS, št. 82/94), in sicer za ureditveno območje, ki je opredeljeno v 4. členu tega odloka.

34. člen

Projekt iz 1. člena tega odloka je na vpogled pri pristojnih službah Občine Zreče in na Upravni enoti Slovenske Konjice.

35. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravljajo pristojne inšpekcijske službe.

36. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 350-05-05/00-02
Zreče, dne 30. junija 2003.

Župan
Občine Zreče
Jože Košir l. r.

3306. Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Slovenske Konjice za obdobje 1986–2000 – dopolnjen 1993 in 1994 in družbenega plana razvoja občine Slovenske Konjice za srednjeročno obdobje 1986–1990 za območje občine Zreče – dopolnjen 2003

Občinski svet občine Zreče je na podlagi 12., 23., 171. in 175. člena zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02) ter na podlagi 20. člena statuta Občine Zreče (Uradni list RS, št. 28/99, 11/01 in 81/02) na 7. seji dne 30. 6. 2003 sprejel

O D L O K

o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Slovenske Konjice za obdobje 1986–2000 – dopolnjen 1993 in 1994 in družbenega plana razvoja občine Slovenske Konjice za srednjeročno obdobje 1986–1990 za območje občine Zreče – dopolnjen 2003

1. člen

Ta odlok določa spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Slovenske Konjice za obdobje 1986–2000 – dopolnjen 1993 in 1994 in družbenega plana razvoja občine Slovenske Konjice za srednjeročno obdobje 1986–1990 za območje občine Zreče – dopolnjen 1998 (Uradni list RS, št. 23/87, 29/98 in 64/99), ki se nanašajo na:

- zasnovo kmetijstva in gozdarstva z opredelitvijo nekaterih sprememb na območjih varovalnih gozdov ter uveljavitvijo 25 posegov na najboljša kmetijska zemljišča, 29 posegov na druga kmetijskih zemljišč ter 11 posegov na gozdna zemljišča,
- zasnovo vodnega gospodarstva z novelacijo vsebine,
- zasnovo rudnin z novelacijo vsebine,
- zasnovo varovanja naravnih vrednot z novelacijo vsebine,
- zasnovo varovanja kulturne dediščine z novelacijo vsebine,
- zasnovo omrežja zvez z ažuriranjem podatkov o obstoječi infrastrukturi,
- zasnovo ureditvenih območij naselij z manjšimi razširitvami 15 ureditvenih območij naselij in z opredelitvijo 4 novih ureditvenih območij naselij: Dobrava 3 (26), Bukovlje 3 (27), Planina na Pohorju – Jerut (28) in Boharina 1 (29);
- obvezna izhodišča dolgoročnega plana Republike Slovenije z dopolnitvijo obveznega izhodišča: poselitev;
- urbanistično zasnovo naselja Zreče – programske usmeritve: v osnovi namenske rabe prostora z osmimi manjšimi razširitvami ureditvenega območja naselja ter z opredelitvijo dveh novih con za proizvodne ter za obrtno proizvodne dejavnosti;
- kartografsko dokumentacijo k planu v razporeditvi proizvodnih dejavnosti z opredelitvijo dveh novih con za proizvodne ter za obrtno proizvodne dejavnosti ter z uveljavitvijo 25 posegov na najboljša kmetijska zemljišča, 29 posegov na druga kmetijskih zemljišč ter 11 posegov na gozdna zemljišča.

2. člen

Besedilo 2. člena sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Slovenske Konjice za obdobje 1986–2000 – dopolnjen 1993 in 1994 in družbenega plana razvoja Občine Slovenske Konjice za srednjeročno obdobje 1986–1990 za območje Občine Zreče – dopolnjen 1998 (Uradni list RS, št. 23/87, 29/98, 64/99) se spremeni in dopolni v delu 6.4. Prostorski razvoj, v naslednjih poglavjih:

(1) v delu 6.4.3. Zasnova razvoja dejavnosti v prostoru, v poglavju 6.4.3.1 Zasnova organizacije dejavnosti, v podpoglavju 6.4.3.1.4 Razporeditev proizvodnih dejavnosti:

(1/1) v temi 6.4.3.1.4.1 Industrija, se dopolni tabela v petem odstavku tako, da se doda nova deveta vrstica ter spremenijo skupne površine za območje Zreč, tako, da se zaključni del tabele glasi:

P9	Unior – Comet	0,95	0,95	SP št. 362/01
	Območje Zreč	23,45	5,79	

(1/2) v temi 6.4.3.1.4.2 Drobno gospodarstvo – obrtno proizvodne dejavnosti, se dopolni tabela v drugem odstavku tako, da se doda nova osma vrstica ter spremenijo skupne površine za območje Zreč, tako, da se zaključni del tabele glasi:

O8 OPC Zreče 1,41 1,41 SP št. 362/01
Območje Zreč 8,33 6,44

(2) v delu 6.4.3. Zasnova razvoja dejavnosti v prostoru, v poglavju 6.4.3.1 Zasnova organizacije dejavnosti, v podpoglavju 6.4.3.1.5 Infrastrukturno omrežje in povezave:

(2/1) v temi 6.4.3.1.5.2 Zasnova omrežja zvez, v podtemi D) Telefonsko omrežje, se dopolni prvi stavek tako, da se glasi:

V obstoječem (podzemnem in nadzemnem) telefonskem omrežju niso predvidene večje spremembe; v prostoru občine obstaja končna telefonska centrala KATC v Zrečah, telefonska centrala tipa LC, telekomunikacijsko medkrajno omrežje simetričnih in optičnih telekomunikacijskih kablov ter RR zvez. Na območju občine se bodo izvajale rekonstrukcije obstoječega TK omrežja ter izgradnja novega, in sicer skladno s potrebami.

površina občine	6.725 ha	38 a	81 m ²
gozd:	4.312 ha	16 a	92 m ²
kmetijska zemljišča:	2.116 ha	47 a	18 m ²
- najboljša kmetijska zemljišča	1.006 ha	70 a	63 m ²
- druga kmetijska zemljišča	1.109 ha	76 a	55 m ²
urbanizirano:	296 ha	74 a	71 m ²
- območja opred. stavbnih zemljišč:	296 ha	74 a	71 m ²

(vir: Izračun na osnovi digitaliziranih podatkov, marec 2003)

(3/2) Spremenita se tekst drugega odstavka in tabela tako, da se glasila:

Ob upoštevanju planiranih razširitev ureditvenih območij ter novo opredeljenih stavbnih zemljišč bo bilanca osnovne rabe prostora v letu 2003 naslednja:

	Gozd	Najboljša kmetijska zemljišča	Druška kmetijska zemljišča	Stavbišča	Skupaj
	/ha,%	/ha,%	/ha,%	/ha,%	/ha,%
(1) Stanje 1998					
ha	4312,1692	1006,7063	1109,7655	296,7471	6.725,3881
%	64,12	14,97	16,50	4,41	100,0
(2) Izjemni posegi					
število	11	25	29		66
ha	-2,3632	-6,0620	-8,7662	+17,1914	
Planirano					
ha	4.309,8060	1000,6443	1100,9993	313,9385	6.725,3881
%	64,08	14,89	16,37	4,66	100,0

(4) v delu 6.4.3. Zasnova razvoja dejavnosti v prostoru, v poglavju 6.4.3.2 Zasnova namenske rabe prostora, v podpoglavju 6.4.3.2.1 Območja kmetijskih zemljišč se spremeni besedilo:

(4/1) spremeni se prvi odstavek besedila tako, da se glasi:

V letu 1998 je bilo evidentiranih v Občini Zreče od celotnih 6.725,39 ha površine občine 2.116,47 ha kmetijskih zemljišč ali 31,47% celotnega območja občine. Od tega je 1.006,70 ha najboljših kmetijskih zemljišč - prvih (1.) zavarovanih območij kmetijskih zemljišč - in 1.109,76 ha drugih (2.) kmetijskih zemljišč.

(4/2) spremeni se tretji odstavek besedila tako, da se glasi:

S spremembami in dopolnitvami planskih aktov je opredeljen izzem iz varovanja za najboljša kmetijska zemljišča (1. območja kmetijskih zemljišč) v velikosti 6,06 ha; sprememba rabe iz 2. območja kmetijskih zemljišč v urbanizirana - stavbna zemljišča je opredeljena za 8,76 ha zemljišč. Utemeljitev sprememb rabe na kmetijskih zemljiščih so podane v strokovnem gradivu Izjemni posegi (v letu 2003), ki je sestavni del teh sprememb in dopolnitev planskih aktov občine Zreče.

(4/3) spremeni se peti odstavek besedila tako, da se glasi:

Tako je v letu 2003 v Občini Zreče od celotnih 6.725,39 ha površine občine opredeljenih 2.101,63 ha kmetijskih zemljišč ali 31,26% celotnega območja občine. Od tega je 1.000,64 ha najboljših kmetijskih zemljišč - prvih (1.) zavarovanih območij kmetijskih zemljišč - in 1.100,99 ha drugih (2.) kmetijskih zemljišč.

(5) v delu 6.4.3. Zasnova razvoja dejavnosti v prostoru, v poglavju 6.4.3.2 Zasnova namenske rabe prostora, v podpoglavju 6.4.3.2.2 Območja gozdov, v temi D/Evidentirane spremembe v gozdovih, se spremeni besedilo zadnjega, četrtega odstavka tako, da se glasi:

Tako je v letu 2003 v Občini Zreče od celotnih 6.7922,38 ha površine občine opredeljenih 4.309,80 ha gozdnih zemljišč ali 64,08% celotnega območja občine.

(6) v delu 6.4.3. Zasnova razvoja dejavnosti v prostoru, v poglavju 6.4.3.2 Zasnova namenske rabe prostora, v podpoglavju 6.4.3.2.5 Varstvo naravne in kulturne dediščine, se spremeni naslov podpoglavja, celotno besedilo podpoglavja pa se nadomesti z novim besedilom, ki se glasi:

6.4.3.2.5. Varstvo naravnih vrednot in kulturne dediščine

6.4.3.2.5.1. Obvezna izhodišča državnega prostorskega plana

Obvezna izhodišča republiškega prostorskega plana za varovanje naravnih vrednot so naslednja:

(2/2) v temi 6.4.3.1.5.3 Zasnova energetskega omrežja, v podtemi G) Plinovod, se celotno besedilo nadomesti z novim besedilom, ki se glasi:

Preko območja Občine Zreče poteka iz smeri Slovenska Bistrica visokotlačni plinovod (P 142) upravljavca Geoplin d.o.o. Slovenska plinska družba. V nadzorovanem pasu plinovoda (2 x 100 m) je potrebno upoštevati omejitve za posege v prostor.

Za območje mesta Zreče je predvidena izgradnja plinovodnega omrežja za široko potrošnjo.

(3) v delu 6.4.3. Zasnova razvoja dejavnosti v prostoru, v poglavju 6.4.3.2 Zasnova namenske rabe prostora, se v uvodnih dveh odstavkih spremenita obe tabeli:

(3/1) tabela v prvem odstavku - delitev površin na osnovno rabo se spremeni tako, da se glasi:

- območje regijskega parka Pohorje (RP-222 oziroma RP 1), ki pokriva severni del občine,
- območje naravnega rezervata Rogla (NR 413), ki s svojim jugozahodnim delom sega v prostor Občine Zreče,
- območje naravnega rezervata Lovrenška Jezera (NR 411), ki s svojim južnim delom sega v prostor Občine Zreče,
- kamnolom v Stranica (NS 7).
Obvezna izhodišča republiškega prostorskega plana za varovanje kulturne dediščine so naslednja:

- Boharina - mlin Boharina 17 (K.5.02 oziroma 31),
- Skomarje - kmečka hiša Skomarje 30 (K.5.38 oziroma 649),
- Skomarje - Oslakova kovačija (K5.36 oziroma 650),
- Stranice - grobišče talcev (K.6.01 oziroma 6655),
- Zreče - arheološko najdišče Brinjeva gora (K2.01 oziroma 889),
- Južno Pohorje - pomembnejše območje kulturne dediščine (ŠO 60).

Nastete enote vrednot in dediščine imajo velik in izjemen pomen za Republiko Slovenijo, zato jih država posebej varuje ter za njihovo ohranitev in razvoj izkazuje poseben interes.

Na področju urejanja prostora država izraža ta interes z nadzorom načina njihovega upoštevanja v občinskih prostorskih aktih ter s pripravo prostorskih in razvojnih načrtov za njihovo obnovo in funkcioniranje. Naštetih kulturni spomeniki se varujejo po splošnih režimih za stavbno dediščino, se pri njih postavlja zahteva, da mora biti dejavnost v objektu v skladu s spomeniškim značajem posameznega kulturnega spomenika, kar pri nekaterih lahko pomeni tudi, da dejavnost služi le potrebam varstva in po potrebi konserviranju in restavriranju.

6.4.3.2.5.2. Zasnova varstva naravnih vrednot

Sestavni del teh prostorskih sestavin planskih aktov Občine Zreče - dopolnjenih v letu 2003 - so Naravovarstvene smernice (strokovne podlage) za spremembe in dopolnitve dolgoročnega družbenega plana Občine Zreče (izdelal Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Celje, št. NC 551/00 z datumom oktober 2001).

V Naravovarstvenih smernicah so podrobneje opredeljene usmeritve, izhodišča in pogoji za ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstvo naravnih vrednot. Naravovarstvene smernice je potrebno upoštevati pri urejanju prostora, pri rabah naravnih dobrin ter pri varstvu nepremične kulturne dediščine v Občini Zreče.

Dosedaj v Občini Zreče ni z občinskimi odloki zavarovanih objektov in območij naravnih vrednot.

Naravne vrednote, ki se varujejo s planskimi dokumenti so naslednje:

- regijski park Pohorje (RP-222 oziroma RP 1),
- naravni rezervat Rogla – del (NR 413),
- naravni rezervat Lovrenška Jezera – del (NR 411),
- naravni spomeniki: zgornji tok Radoljine (NS2), potok Ločnica s pritoki (NS 3), Gradiški graben s pritoki (NS 4) potok Bohoriščica (NS5), potok Ljubnica s pritoki (NS 6), Dravinja s pritoki (NS 20),
- naravne vrednote: kamnolom v Stranica (NS 7), kamnolom v Zrečah (NV 8), pečovje pri Bukovlju (NV 9), kraški svet okrog Zreč (NV 10), kraške jame in vrtače pri Stranica (NV 11), Pavlakova jama (NV 12), rudnik antracita v Zrečah (NV 13), trstičje pri ribogojnici Zverovje (NV 16), Višičeva lipa (NV 17), vaška lipa v Loški gori (NV 18),
- Kolarjevi lipi (NV 16).

Kljub temu, da še ni ustreznih predpisov, ki bi vzpostavili ekološko pomembna območja, je v Občini Zreče območje Pohorja, ki je predlagano za opredelitev v ekološko pomembno območje.

V prostoru Občine Zreče se pričakuje odkritje naravnih vrednot na celotnem občinskem območju. V primeru odkritja naravne vrednote je potrebno o tem obvestiti pristojno naravovarstveno službo, hkrati pa zaustaviti vse dejavnosti, ki bi morebiti ogrozile naravno vrednoto.

6.4.3.2.5.3. Zasnova varstva kulturne dediščine

Sestavni del teh prostorskih sestavin planskih aktov Občine Zreče – dopolnjenih v letu 2003 – so Strokovne podlage za spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana Občine Zreče (izdelal Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Celje, z oznako NC 617/01 in z datumom junij 2001) ter strokovna mnenja k spremembam in dopolnitvam prostorskega plana, ki jih je podal Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Celje z datumi 17. 7. 2002, 29. 11. 2002 in 19. 3. 2003. Strokovne podlage in mnenja je potrebno upoštevati v upravnih postopkih za posege v prostor ne glede na določila sedaj veljavnih prostorskih izvedbenih aktov.

Cilji varstva kulturne dediščine so naslednji:

- vzdrževanje in obnavljanje dediščine ter preprečevanje njene ogroženosti;
- zagotavljanje materialnih in drugih pogojev za uresničevanje kulturne funkcije dediščine, ne glede na njeno namembnost;
- zagotavljanje javne dostopnosti dediščine ter omogočanje njenega proučevanja in raziskovanja;
- preprečevanje posegov, s katerimi bi se utegnile spremeniti lastnosti vsebina oblike in s tem vrednost dediščine.

V strokovnih podlagah so podrobneje opredeljene smernice za varovanje posameznih vrst kulturne dediščine ter njihovi varstveni režimi, ki veljajo za objekte kulturne dediščine, njihovo neposredno okolico ter za njihovo vplivno območje.

Posamezne vrste dediščine na območju Občine Zreče ter njihovi varstveni režimi

a) Kulturna krajina

Območje kulturne krajine je tisto območje kulturne dediščine, kjer vzajemno delujejo elementi naravne in kulturne dediščine s prevladujočimi elementi kulturne dediščine. Na teh območjih se varuje historične poselitvena struktura, krajevno značilni arhitektonski tip, način kmetovanja in s tem obdelovalni vzorec, v gozdovih pa režim prebiralne sečnje. Priporočajo se ekološki načini sonaravnega gospodarjenja. Novogradnje so možne v omejenem številu, predvsem v sklopu kmečkih domačij tar za potrebe kmečkega gospodarstva. Počitniške hišice ter ekološko sporni objekti niso ustrezni. Vse posege je potrebno načrtovati ob upoštevanju tradicionalnih gabaritov in stavbnih sestavin. Potrebna je eventualna sanacija ali odstranitev negativnih gradenj in poenotenje kritin. Infrastrukturni vodi in energetski objekti naj se s trasami bodisi izognejo ali pa se pri izvedbi prilagajajo krajinski kvaliteti. Za celotno območje se priporoča izdelava krajinskega načrta, ki bo temeljil na strokovnih zasnovah varstva kulturne dediščine in ohranjanja narave. Do izdelave krajinskega načrta je potrebno za vse posege na tem območju pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje pristojne službe za varstvo nepremične kulturne dediščine.

b) Naselbinska dediščina

Na območju občine je evidentirana ena enota naselbinske dediščine, in sicer vas Skomarje.

Prenova in razvoj varovanega naselja mora upoštevati obstoječo grajeno strukturo in kontinuiteto načina pozidave. V okviru grajene

strukture so možne adaptacije in prenove posameznih objektov dediščine kot tudi objektov, ki predstavljajo samo elemente v urbanističnem tkivu naselja. Sprejemljive so nadomestne gradnje gradbeno ogroženih in oblikovno neustreznih objektov. Novogradnje so izjemoma mogoče kot nujna funkcionalna dopolnitev obstoječe strukture naselja, vendar tako, da se naselje ne širi neorganizirano v prostor, same gradnje pa naj upoštevajo merila zavarovanega prostora.

Za vse posege na zavarovanem območju naselbinske dediščine je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstvena soglasja, kot je določeno pri varovanju stavbne dediščine.

c) Arheološka dediščina

Arheološka dediščina se varuje na osnovi naslednjih načel:

- ohranitev in zagotovitev znanstvenega pomena na osnovi nadzora arheoloških raziskav in dajanja prednosti nedestruktivnim metodam;
- rezervatno varstvo lokalitet in njihove prostorske integritete;
- integralno varstvo s sistematičnim vključevanjem v prostorsko načrtovanje na vseh ravneh.

Na zavarovanih območjih arheološke dediščine mora biti raba tal takšna, da se ohranjajo podzemne ostaline nepoškodovane. To velja za gradnje kot za ostale posege v zemeljske plasti (kmetijstvo, infrastrukturalni posegi in podobno). Pred vsakim načrtovanim posegom je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje, ki bodo opredelili nadaljnje ukrepe, potrebne za ohranitev zavarovanega območja.

Pri gradnji večjih infrastrukturnih objektov ter pri ostalih večjih posegih v prostor je potrebno zagotoviti arheološke raziskave po metodologiji SAAS po celotnem območju predvidenega posega in ne le na območju do sedaj evidentirane dediščine.

c) Stavbna dediščina

Stavbno dediščino predstavljajo profani, sakralni in sakralno profani objekti. V profano dediščino sodi tudi etnološka dediščina.

Ob samem objektu se varuje njegovo funkcionalno zemljišče ter širši vizualni prostor, ki zagotavlja funkcionalno integriteto varovane stavbne dediščine v prostoru. Pri posameznih objektih profane dediščine (dvorci, vile ipd.) se varujejo tudi parkovni in vrtni kompleksi, ki predstavljajo historično funkcionalno celoto posamezne enote dediščine, ta vrtnoarhitekturna dediščina pa se varuje po splošnih načelih varovanja stavbne dediščine.

Med stavbno dediščino se uvrščajo tudi objekti, ki imajo vrednost kulturnega spomenika in sicer: umetnostno-arhitekturni spomeniki, etnološki spomeniki in tehniški spomeniki. Za njih, poleg splošnega varstvenega režima za stavbno dediščino, velja tudi, da se načeloma varujejo v celoti, izvirnosti in neokrnjenosti, ter da se poleg naštetih splošnih določb lahko predpišejo tudi posebni varstveni pogoji za posamezni spomenik.

Za vse posege, ki po zakonu štejejo za gradnjo in rekonstrukcijo in za druge posege, kjer je potrebno dovoljenje za priglasitev del, se izdajajo kulturnovarstveni akti po zakonu o varstvu kulturne dediščine. S kulturnovarstvenimi pogoji se določijo zahteve, ki jih mora izpolnjevati projektna dokumentacija za graditev in rekonstrukcijo, oziroma dokumentacija za druge posege v prostor. Pred izdajo dovoljenja za gradnjo ali za priglasitev del je potrebno pridobiti kulturnovarstveno soglasje o izpolnjevanju kulturnovarstvenih pogojev. Te akte izdaja v upravnem postopku pristojni zavod za varstvo nepremične kulturne dediščine, ki v kulturnovarstvenih pogojih lahko določi, glede na naravo in obseg posega, izdelavo konservatorskih smernic, konservatorskih programov in konservatorskih projektov prenove.

Vsi objekti in območja stavbne dediščine naj se funkcionalno vključijo v njihov življenjski prostor, s tem da se ohrani in revitalizira njihova pričevalna vloga in njihove avtentične stavbnofunkcionalne sestavine.

Glede na dejstvo, da celotna nepremična kulturna dediščina na območju občine še ni evidentirana večja za vse kapelice in znamenja splošen varstveni režim za stavbno dediščino, kar pomeni, da je potrebno za vse posege na teh objektih pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje.

d) Memorialna dediščina

Kot memorialna dediščina je opredeljen zgodovinski spomenik Grobišče talcev na Stranica. Poleg tega spomenika je na območju Občine Zreče locirana vrsta objektov memorialne dediščine, ki še niso vpisani v register; ti objekti se varujejo po določilih za varstvo stavbne dediščine.

Pregled nepremične kulturne dediščine

Kompleksna območja kulturne dediščine:

60* Južno Pohorje

Enote kulturne dediščine:

1	2	3	4	5	6
Kulturna krajina					
K0.01	Resnik – Skomarje – širše območje naselij	112/02	KD		TK25: Vitanje 014-2-1
Naselbinska dediščina					
K1.01	Skomarje – vas	10344	KS	6	Sl. Bistrica 12
Arheološka dediščina					
K2.01*	Zreče – arheološko najdišče Brinjeva gora*	889	PKD	3	Sl. Bistrica 25
K2.02	Skomarje – arheološko najdišče Kladnik	107/02	KS	3	Sl. Bistrica 12
K2.03	Stranice – arheološko najdišče sv. Lovrenc	108/02	KS	3	Sl. Bistrica 33
K2.04	Zreče – arheološko najdišče Zgornje Zreče	110/02	KS	3	Sl. Bistrica 24
K2.05	Zreče – arheološko najdišče Nova Dobrava	109/02	KS	3	Sl. Bistrica 24
K2.06	Bukovlje pri Stranica – arheol. najdišče Čretvež	111/02	KS		Sl. Bistrica 33
Sakralna stavbna dediščina					
K3.01	Gorenje pri Zrečah – cerkev sv. Kunigunde	3087	KS	5	Sl. Bistrica 14
K3.02	Resnik – cerkev sv. Jakoba	3088	KS	5	Sl. Bistrica 3
K3.03	Slomarje – cerkev sv. Lamberta	3362	KS	5	Sl. Bistrica 12
K3.04	Stranica – cerkev sv. Lovrenca	3396	KS	5	Sl. Bistrica 33
K3.05	Zlakova – cerkev sv. Martina	3534	KS	5	Sl. Bistrica 24
K3.06	Zreče – cerkev Matere božje na Brinjevi gori	3535	KS	5	Sl. Bistrica 25
K3.07	Zreče – cerkev sv. Egidija	3533	KS	5	Sl. Bistrica 24
K3.08	Zreče – cerkev sv. Neže na Brinjevi gori	3536	KS	5	Sl. Bistrica 25
Profana stavbna dediščina					
K4.01	Loška gora – grad Lušperk	10350	KS	5	Sl. Bistrica 23
K4.02	Zreče – Zreški grad	172/98	KS	5	Sl. Bistrica 24,25
Profana stavbna dediščina – etnološka dediščina					
K5.01	Boharina – hiša Boharina 31	162/02	KS	7	Sl. Bistrica 14
K5.02*	Boharina – mlin Boharina 17*	31	PKD	7	Sl. Bistrica 13
K5.03	Boharina – hiša Boharina 20	113/02	KD		Sl. Bistrica 13
K5.04	Bukovje pri Stranica – kozolec na domačiji Bukovje pri Stranica 8	114/02	KD		Sl. Bistrica 33
K5.05	Bukovje pri Stranica – hiša Bukovje pri Stran. 11	161/02	KS	7	Sl. Bistrica 33
K5.06	Bukovje pri Stranica – domačija Čretvež 6	115/02	KD		Sl. Bistrica 33
K5.07	Bukovje pri Stranica – hiša Čretvež 6	116/02	KS		Sl. Bistrica 33
K5.08	Bukovje pri Stranica – kašča na domačiji Čretvež 6	117/02	KD		Sl. Bistrica 33
K5.09	Gračič – hiša Gračič 3	118/02	KD		Sl. Bistrica 25
K5.10	Gračič – gospodarsko posl. na domačiji Gračič 4	119/02	KS		Sl. Bistrica 25
K5.11	Gračič – hiša Gračič 12	120/02	KD		Sl. Bistrica 35
K5.12	Gračič – hiša Gračič 13	121/02	KD		Sl. Bistrica 35
K5.13	Koroška vas na Pohorju – hiša Koroška vas 3	122/02	KS	7	Sl. Bistrica 14
K5.14	Loška gora pri Zrečah – hiša Loška gora 5, 7	123/02	KD		Sl. Bistrica 23
K5.15	Loška gora pri Zrečah – Zagrsškova vodna žaga in mlin	160/02	KS		Sl. Bistrica 13
K5.16	Padeški vrh – hiša Padeški vrh 2	124/02	KD		Sl. Bistrica 13
K5.17	Padeški vrh – hiša Padeški vrh 8	125/02	KD		Sl. Bistrica 13
K5.18	Planina na Pohorju – Pribilova žaga	10739	KS		Sl. Bistrica 4
K5.19	Radana vas – hiša Radana vas 3	126/02	KD		Sl. Bistrica 34
K5.20	Radana vas – domačija Radana vas 5	127/02	KD		Sl. Bistrica 34
K5.21	Radana vas – stanov. hiša z mlinom Radana vas 5	128/02	KD		Sl. Bistrica 34
K5.22	Radana vas – gospodarsko poslopje na domačiji Radana vas 5	129/02	KD		Sl. Bistrica 34
K5.23	Radana vas – žaga na domačiji Radana vas 5	130/02	KD		Sl. Bistrica 34
K5.24	Radana vas – mlin na domačiji Radana vas 6	131/02	KS		Sl. Bistrica 34
K5.25	Radana vas – hiša Radana vas 7	132/02	KD		Sl. Bistrica 34
K5.26	Radana vas – hiša Radana vas 10	133/02	KD		Sl. Bistrica 34
K5.27	Radana vas – gospodarsko poslopje na domačiji Radana vas 10	134/02	KD		Sl. Bistrica 34
K5.28	Radana vas – hiša Radana vas 11	159/02	KS	7	Sl. Bistrica 34
K5.29	Radana vas – zidanica pri hiši Radana vas 20a	135/02	KS		Sl. Bistrica 35
K5.30	Radana vas – hiša Radana vas 24	136/02	KS		Sl. Bistrica 25
K5.31	Radana vas – gospodarsko poslopje na domačiji Radana vas 24	137/02	KD		Sl. Bistrica 25
K5.32	Radana vas – zidanica pri hiši Radana vas 28	138/02	KS		Sl. Bistrica 25
K5.33	Resnik – domačija Resnik 14	139/02	KD		Sl. Bistrica 3
K5.34	Resnik – hiša Resnik 22	140/02	KD		Sl. Bistrica 3
K5.35	Skomarje – mizarska delavnica na domačiji Skomarje 11	155/02	KD		Sl. Bistrica 13
K5.36*	Skomarje – Ošlakova kovačija*	650	PKD	7	Sl. Bistrica 13
K5.37	Skomarje – Ošlakova žaga	154/02	KS	7	Sl. Bistrica 13
K5.38*	Skomarje – kmečka hiša Skomarje 30*	649	PKD	7	Sl. Bistrica 12
K5.39	Skomarje – hiša Skomarje 31	157/02	KS	7	Sl. Bistrica 12
K5.40	Skomarje – župnišče	156/02	KS	7	Sl. Bistrica 12
K5.41	Skomarje – gospodarsko poslopje na domačiji Skomarje 40	141/02	KD		Sl. Bistrica 12
K5.42	Spodnje Stranice – hiša Spodnje Stranice 12	142/02	KD		Sl. Bistrica 33
K5.43	Spodnje Stranice – hiša Spodnje Stranice 23	143/02	KS	7	Sl. Bistrica 33
K5.44	Spodnje Stranice – hiša Spodnje Stranice 46	163/02	KD		Sl. Bistrica 32
K5.45	Stranice – kozolec na domačiji Stranice 1	144/02	KD		Sl. Bistrica 33
K5.46	Zlakova – hiša Zlakova 6	145/02	KS		Sl. Bistrica 24
K5.47	Zreče – hiša Cesta na Roglo 22	146/02	KD		Sl. Bistrica 24
K5.48	Zreče – hiša Breg 1	147/02	KD		Sl. Bistrica 24
K5.49	Zreče – hiša Breg 6	148/02	KD		Sl. Bistrica 24
K5.50	Zreče – kozolec na domačiji Breg 6	149/02	KD		Sl. Bistrica 24
K5.51	Zreče – domačija Breg 7	10359	KS	7	Sl. Bistrica 24
K5.52	Zreče – hiša Breg 7	164/02	KS	7	Sl. Bistrica 24

1	2	3	4	5	6
K5.53	Zreče – hiša Breg 9	150/02	KD		Sl. Bistrica 24
K5.54	Zreče – hiša Bork 6	151/02	KD		Sl. Bistrica 24
K5.55	Zreče – hiša Jamniška cesta 8	152/02	KD		Sl. Bistrica 24
K5.56	Zreče – hiša Rudniška cesta 10	158/02	KD		Sl. Bistrica 24
K5.57	Zreče – hiša Spodnje Zreče 33	153/02	KD		Sl. Bistrica 25
K5.58	Zreče – mežnarija Brinjeva gora 24	12924	KD		Sl. Bistrica 25
Memorialna dediščina					
K6.01*	Stranice – grobišči talcev*	6655	PKD		Sl. Bistrica 32,33

Pojasnilo k tabeli:

1. oznaka enote dediščine
  2. ime enote iz zbirnega registra dediščine
  3. evidenčna številka dediščine (EŠD)
  4. 4. valorizacija dediščine (KD: nepremična kulturna dediščina, KS: enota dediščine ima lastnosti kulturnega spomenika, PKD: enota dediščine je v seznamu pomembnejše kulturne dediščine, oziroma ima lastnost spomenika državnega pomena)
  5. status enote in šifra varstvene skupine (0: neznano, 1: kulturnozgodovinski spomenik in naravna znamenitost, 3: arheološki spomenik, 4: zgodovinski spomenik, 5: umetnostni arhitekturni spomenik, 6: urbanistični spomenik, 7: etnološki spomenik, 8: tehniški spomenik, 9: naravna znamenitost, 10: narodni park, 11: regijski park, 12: krajinski park, 15: spomenik oblikovane narave)
  6. lega na karti TTN 5.
  - 6.4.3.2.5.4. Zasnova varstva s planskimi usmeritvami
- Naravne vrednote:
- Za objekte in območja regijskega parka, naravnih rezervatov in spomenikov veljajo varstveni režimi za posamezne vrste. Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Celje sodeluje v upravnih postopkih s soglasjem za posege v vseh zavarovanih območjih naravnih vrednot ter pri tistih posegih, ki bi lahko ogrozili biotsko raznovrstnost v prostoru. V posebni študiji so ovrednoteni naravno ohranjeni hudourniški potoki na območju občine, ki imajo zaradi vsestranske naravoslovne kvalitete vrednost hidroloških spomenikov.

Kulturna dediščina:

Objekti in območja kulturnih spomenikov se urejajo po varstvenih režimih iz razglasitvenega gradiva. Posegi in spremembe na objektih in območjih kulturnih spomenikov potrebujejo predhodne smernice spomeniške službe, zahtevnejši in celovitejši posegi pa podrobnejša spomeniškovarstvena izhodišča prenove s programom izrabe in projektnimi elementi. Na območju kompleksnega varstva

ZVNKD sodeluje v upravnih postopkih s soglasjem, kadar gre za posege v objekte in območja kulturnih spomenikov in dediščine, z mnenjem pa v ostalem prostoru.

(7) v delu 6.4.3. Zasnova razvoja dejavnosti v prostoru, v poglavju 6.4.3.6 Ureditvena območja naselij se spremeni besedilo:

(7/1) za prvim odstavkom besedila se dodajo novi drugi, tretji, četrti in peti odstavek, ki se glasijo:

V Občini Zreče je bilo v letu 1998 določenih 25 ureditvenih območij naselij. S spremembami in dopolnitvami prostorskih sestavin planskih aktov Občine Zreče v letu 2000 pa so dodatno predlagana za opredelitev v ureditvena območja še 4 območja v skupni velikosti 5,91 ha, od tega tri za stanovanjsko gradnjo in eno za počitniške objekte.

Velikost vseh 29 ureditvenih območij je 307,14 ha, od tega zavzema pretežni del ureditveno območje naselja Zreče z 181,65 ha, preostalih 125,49 ha pa se porazdeli med drugih 28 ureditvenih območij; pri le-teh po velikosti izstopata ureditveni območji Rogle, ki meri 12,36 ha, ter kamnoloma Stranice z 17,15 ha.

Meja ureditvenega območja Rogle (evid. št. 1) je opredeljena ob upoštevanju meje, kot je določena v odlokih o ZN Rogla (Uradni list SRS, št. 5/74, 1/75, 24/80, 31/81, 19/82 in 6/87), na osnovi ZN (št. proj. UI 708 z dne 2. septembra 1981 PIA/UI v Ljubljani).

Sestavni del tega odloka je elaborat Strokovne podlage za področje poselitve v Občini Zreče z datumom avgust 2001.

(7/1) drugi in tretji odstavek besedila postaneta tako šesti in sedmi odstavek.

(8) v delu 6.4.4. Obvezna izhodišča za pripravo prostorskih sestavin planskih dokumentov občine, v poglavju 6.4.4.1 Obvezna izhodišča dolgoročnega plana Republike Slovenije za pripravo prostorskih sestavin planskih aktov občine, se tabela iz prvega odstavka spremeni tako, da se doda 5 novih vrstic, in se tabela glasi:

Zap. št.	Šifra dejavnosti	Obvezno izhodišče	Stanje 1988	Zasnova 1. etapa	2000 2. etapa
1.	01	1. območje kmetijskih zemljišč	*		
2.	05	Varovalni gozdovi	*		
3.	20	Regijski park Pohorje		*	
4.	20	Naravni rezervat Rogla – del		*	
5.	20	Naravni rezervat Lovrenšks jezera – del		*	
6.	20	Kamnolom v Stranica		*	
7.	25	Kompleksno območje kulturne dediščine: Južno Pohorje (60)			*
8.	25	Zreče – arheološko najdišče Brinjeva gora (889)	*		
9.	25	Profana stavbna dediščina – etnološka: Boharina – mlin Boharina 17 (31)	*		
10.	25	Profana stavbna dediščina – etnološka: Skomarje – Ošlakova domačija (650)	*		
11.	25	Profana stavbna dediščina – etnološka: Skomarje – kmečka hiša Skomarje 30 (649)	*		
12.	25	Memorialna dediščina: Stranice – grobišče talcev (6655)	*		
12.		Poselitve		*	
13.	40	Magistralna cesta 10 Tepanje – Višnja vas	*		
14.	40	Regionalna cesta: 367 Zg. Dolič – Stranice	*		
15.	40	Regionalna cesta: 343 Pesek – Rogla – Zreče	*		
16.	40	Regionalna cesta: 343 Ruta – Pesek	*		
17.	60	DV 110 kV Pekre – Slovenske Konjice – Selce (D – 1035)	*		
18.	65	Visokotlačni plinovod – odcep Zreče	*		

(9) v delu 6.4.5 Opredelitve za uresničevanje prostorskih sestavin planskih aktov Občine Zreče, se za prvim stavkom doda nov drugi stavek, ki se glasi:

Občina Zreče opredeljuje kot programsko nalogo izdelavo krajinskih zasnov za območje kompleksnega varstva Južno Pohorje na osnovi sprejetih aktov za območje regijskega parka Pohorje.

(10) v delu 6.4.6 Urbanistična zasnova naselja Zreče – programske usmeritve, se spremenijo naslednji deli besedila:

(10/1) v drugem odstavku Ureditveno območje naselja Zreče se četrti in peti stavek nadomestita z novim besedilom, ki se glasi:

K ureditvenemu mesta Zreče sta opredeljeni tudi prostorsko ločeni ureditveni območji Zreče-Fijavž in Zreče Loška Gora, ob izlivu

Sopočnice v Dravinjo. Ureditveno območje pokopališča, na vzpetini nad Koprivnico, ni opredeljeno v sklop urbanističnih zasnov. Ureditveno območje urbanističnih zasnov naselja Zreče meri okrog 181,65 ha.

(10/2) v tretjem odstavku Dolgoročne usmeritve za razvoj naselja in dejavnosti se v petem pododstavku za prvim stavkom doda stavek, ki se glasi:

Ureditve novega proizvodnega in obrtno proizvodnega območja za aktiviranje površin jugozahodno od opuščene železniške postaje. (10/3) v četrtem odstavku Zasnova organizacije dejavnosti v prostoru se spremeni:

a) V četrtem pododstavku Proizvodne dejavnosti se za zadnjim stavkom doda nov stavek, ki se glasi:

Za potrebe Cometa in Uniorja je predvidena ureditev novega proizvodnega območja (P9) z aktiviranjem površin jugozahodno od opuščene železniške postaje.

b) V petem pododstavku Obrtno proizvodne dejavnosti se spremeni drugi, zadnji stavek tako, da se glasi:

Za že zazidana obrtno proizvodna območja (O1, O2) v Zg. Zrečah in (O3) v območju Zreče-Fijavž-Loška gora je predvidena prenova objektov in površin, novogradnja pa je opredeljena v petih še nezazidanih območjih (O4 do O8) znotraj ureditvenega območja Zreče.

c) V osmem pododstavku Promet se v drugem odstavku na koncu besedila doda stavek, ki se glasi:

Večje parkirnišče za avtobuse je predvideno na severozahodnem delu ureditvenega območja, zahodno od ceste Zreče-Rogla.

(10/4) v petem odstavku Zasnova namenske rabe prostora se spremeni tabela ter se glasi:

Območje oznaka	Prevladujoča namembnost	Velikost ha	%
S	območja za stanovanja	73,18	40,3
C	območja za oskrbne in storitvene dejavnosti (centralne dejavnosti)	24,17	13,3
P	območja za proizvodne dejavnosti	23,13	12,7
O	območja za obrtno proizvodne dejavnosti	8,44	4,7
R	območja za šport in rekreacijo	17,42	9,6
D	druge površine (načeloma ni dovoljena sprememba namembnosti)	30,79	16,9
1	najboljše kmetijska zemljišča	4,52	2,5
ureditveno območje	urbanističnih zasnov naselja Zreče	181,65	100,0

(10/5) v osmem odstavku Usmeritve za urejanje območij s prostorskimi izvedbenimi načrti (PIN) in prostorskimi ureditvenimi pogoji (PUP) se v prvi alineji prvega odstavka na koncu naštetih območij urejanja doda besedilo:

ter O9 in P9.

3. člen

(1) Zaradi vrisa sprememb, ki so opredeljene v 2. členu tega odloka, in digitalizacije kartografskega dela se ta nadomestni s kartami:

list a/	Naslovnica	
list b/	Vsebina	
list št. 1	Zasnova kmetijstva in gozdarstva (tema 1)	1:25.000
list št. 2	Zasnova vodnega gospodarstva (tema 2)	1:25.000
list št. 3	Zasnova rudnin (tema 3)	1:25.000
list št. 4a	Zasnova varstva kulturne dediščine	1:25.000
list št. 4b	Zasnova varovanja naravnih vrednot (tema 4)	1:25.000
list št. 5	Zasnova rekreacije v naravnem okolju (tema 5)	1:25.000
list št. 6	Zasnova sanacij (tema 6)	1:25.000
list št. 7.1	Zasnova funkcij naselij v omrežju naselij (tema 7)	1:25.000
list št. 7.2	Zasnova območij za poselitev (tema 7)	1:25.000
list št. 8	Zasnova prometnega omrežja (tema 8)	1:25.000
list št. 9	Zasnova omrežja zvez (tema 9)	1:25.000
list št. 10	Zasnova energetskega omrežja (tema 10)	1:25.000
list št. 12	Zasnova načinov urejanja prostora (tema 12)	1:25.000
list št. 13	Zasnova osnovne rabe prostora občine Zreče	1:25.000
lista št. 14	Urbanistična zasnova naselja Zreče	
14.1	- Zasnova namenske rabe prostora (tema 14a)	1:5.000
14.2	- Zasnova načinov urejanja prostora (tema 14b)	1:5.000

(2) V kartografski dokumentaciji k dolgoročnemu planu se zaradi vrisa sprememb, ki so opredeljene v 2. členu tega odloka, in digitalizacije kartografskega dokumentacije se ta nadomestni s kartami:

list a/	Naslovnica	
list b/	Vsebina	
list št. 1	Preglednica vezave listov PKN5	1:25.000
list št. 2	PKN5 - Ruše 31, 32, 41	1:5.000
list št. 3	PKN5 - Ruše 42	1:5.000
list št. 4	PKN5 - Slovenska Bistrica 2	1:5.000
list št. 5	PKN5 - Slovenska Bistrica 3	1:5.000

list št. 6	PKN5 - Slovenska Bistrica 4	1:5.000
list št. 7	PKN5 - Slovenska Bistrica 5	1:5.000
list št. 8	PKN5 - Slovenska Bistrica 12	1:5.000
list št. 9	PKN5 - Slovenska Bistrica 13	1:5.000
list št. 10	PKN5 - Slovenska Bistrica 14	1:5.000
list št. 11	PKN5 - Slovenska Bistrica 15	1:5.000
list št. 12	PKN5 - Slovenska Bistrica 22	1:5.000
list št. 13	PKN5 - Slovenska Bistrica 23	1:5.000
list št. 14	PKN5 - Slovenska Bistrica 24	1:5.000
list št. 15	PKN5 - Slovenska Bistrica 25	1:5.000
list št. 16	PKN5 - Slovenska Bistrica 32	1:5.000
list št. 17	PKN5 - Slovenska Bistrica 33	1:5.000
list št. 18	PKN5 - Slovenska Bistrica 34	1:5.000
list št. 19	PKN5 - Slovenska Bistrica 35	1:5.000
list št. 20	PKN5 - Slovenska Bistrica 43	1:5.000
list št. 21	Legenda za liste št. 2 do št. 19	

4. člen

Grafične priloge, ki so navedene v 3. členu tega odloka, so izdelane v treh izvodih in se hranijo v prostorih Občine Zreče, na Ministrstvu za okolje in prostor RS, Uradu za prostorsko planiranje in na Upravni enoti Slovenske Konjice.

Digitalizirani podatki za grafične priloge se hranijo v prostorih Občine Zreče.

5. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 350-03-06/99

Zreče, dne 30. junija 2003.

Župan
Občine Zreče
Jože Košir l. r.

3307. Sklep o ukinitvi statusa zemljišča v splošni rabi

Na podlagi 16. člena statuta Občine Zreče (Uradni list RS, št. 28/99, 11/01, 81/02) je Občinski svet občine Zreče na seji dne 30. 6. 2003 sprejel

SKLEP

o ukinitvi statusa zemljišča v splošni rabi

1

Ukine se status javnega dobra zemljiščem v splošni rabi parc. št. 1434/4, cesta v izmeri 1359 m², vpisana pri vl. št. 427, k.o. Stranice, parc. št. 1390/2, vpisana pri vl. št. 423 k.o. Zreče in parc. št. 832/12, vpisana pri vl. št. 423, k.o. Zreče.

2

Nepremičnine iz 1. točke tega sklepa prenehajo imeti značaj zemljišč v splošni rabi in se vključijo lastninska pravica v korist Občine Zreče, Cesta na Roglo 13/b, Zreče.

3

Ta sklep začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS.

Št. 465-08-23 /2003-7

Zreče, dne 30. junija 2003.

Župan
Občine Zreče
Jože Košir l. r.

VLADA

3308. Uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe o ukrepih kmetijske strukturne politike programa razvoja podeželja 2000–2006 (SAPARD)

Na podlagi 5. in 126. člena zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 54/00, 52/02 – ZDU-1 in 58/02 – ZMR-1) in v zvezi z zakonom o ratifikaciji Večletnega sporazuma o financiranju med Komisijo Evropskih skupnosti v imenu Evropske skupnosti in Vlado Republike Slovenije (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 19/01) izdaja Vlada Republike Slovenije

U R E D B O

o spremembah in dopolnitvah uredbe o ukrepih kmetijske strukturne politike programa razvoja podeželja 2000–2006 (SAPARD)

1. člen

V uredbi o ukrepih kmetijske strukturne politike programa razvoja podeželja 2000–2006 (SAPARD) (Uradni list RS, št. 107/01 in 74/02) se v 1. členu besedilo prve alinee nadomesti z naslednjim besedilom:

»– ukrepe in namene kmetijske strukturne politike in politike razvoja podeželja skladno s Programom razvoja podeželja 2000–2006 ter vseh njegovih sprememb (v nadaljnjem besedilu: program SAPARD),«.

2. člen

Besedilo 4. člena se nadomesti z naslednjim besedilom:

»4. člen

Za naložbe v kmetijska gospodarstva se dodelijo sredstva za novogradnjo ali obnovo gospodarskih poslopij, nakup opreme za gospodarska poslopja, nakup kmetijske mehanizacije in prvi nakup živine na kmetijskem gospodarstvu v skladu z naložbo v hlev.

Naložbe iz prejšnjega odstavka so namenjene prireji in predelavi mleka in mesa govedi, prašičev in drobnice ter pridelavi in predelavi vrtnin, jagod in jagodičja iz točke 2. c) 9. člena te uredbe, za naslednje namene:

1. kmetijska pridelava:

a) naložbe s področja novogradnje ali obnove hlevov, vključno s pripadajočo opremo za krmljenje, molžo in izločke, za krave molznice in mlečno drobnico ter za rejo mesne govedi, drobnice in prašičev;

b) prvi nakup živine, namenjen izboljšavi genetske kakovosti staleža z nakupom visokokakovostnih vzrejnih živali (samcev in samic), ki so registrirane v rodovniških knjigah ali njihovih ekvivalentih. Nakup se podpira na področju govedoreje, prašičereje in reje drobnice;

c) naložbe v spremljajoče objekte na kmetijskem gospodarstvu za krmo, izločke in odpadne vode;

d) naložbe v samostojna skladišča za shranjevanje krmnih žit (kot so na primer silosi za žito) in drugih krmnih poljščin (kot so na primer seniki) s pripadajočo opremo za potrebe lastne pridelave krme;

e) naložbe v gradnjo ali obnovo objektov z vso pripadajočo opremo za pridelavo, skladiščenje, dodelavo in pripravo svežih vrtnin, jagod in jagodičja za trg;

f) nakup in postavitve zavarovanih prostorov vključno z vso pripadajočo opremo za vrtnarsko proizvodnjo, proizvodnjo jagod in jagodičja;

g) nakup kmetijske mehanizacije, in sicer:

– nakup kmetijske hribovske mehanizacije za rabo na nagnjenih terenih in hribovitih območjih (npr.: gorski traktorji, gorski transporterji, motorne kosilnice, pobiralne prikoliče, samostojni priključki za spravilo krme),

– nakup specialne kmetijske mehanizacije za pridelavo krme (npr.: stroji za transport, stroji za obdelavo tal, stroji za gnojenje in kompostiranje, stroji za setev in sajenje, stroji za nego in zaščito posevkov, stroji za spravilo, stroji za sušenje),

– nakup traktorjev z močjo nad 40 kW, s štirikolesnim pogonom in štirikolesnim zaviranjem, na celotnem območju Republike Slovenije,

– nakup specialne kmetijske mehanizacije za pridelavo vrtnin, jagod in jagodičja (npr.: stroji za transport, stroji za obdelavo tal, stroji za gnojenje in namakanje, stroji za setev in sajenje, stroji za nego in zaščito posevkov, stroji za spravilo, stroji za sušenje);

h) naložbe v novogradnjo ali obnovo objektov ter prostorov, vključno s pripadajočimi napravami in opremo za neposredno prodajo kmetijskih pridelkov in proizvodov na kmetijah;

2. kmetijska predelava:

a) naložbe s področja novogradnje ali obnove objektov, vključno s pripadajočimi napravami in opremo za skladiščenje, dodelavo in predelavo, ki se izvajajo kot dopolnilna dejavnost na kmetiji:

– za predelavo mleka (toplotna obdelava mleka in proizvodnja mlečnih izdelkov): novogradnja ali obnova predelovalnih objektov in prostorov, hladilna oprema, naprave in oprema za predelavo in pripravo za trg in oprema za prodajo surovega mleka,

– za predelavo mesa (klanje, razkosanje mesa in proizvodnja mesnih izdelkov): novogradnja ali obnova predelovalnih objektov ter prostorov, novogradnja ali obnova objektov ter prostorov, namenjenih klanju živali, hladilna oprema, naprave in oprema za predelavo in pripravo za trg, nove proizvodne linije za pestrejšo ponudbo izdelkov,

– za predelavo vrtnin, jagod in jagodičja: novogradnja in obnova predelovalnih objektov in prostorov, hladilna oprema, naprave in oprema za predelavo in pripravo za trg;

b) naložbe v novogradnjo ali obnovo objektov ter prostorov vključno s pripadajočimi napravami in opremo za neposredno prodajo kmetijskih pridelkov in proizvodov na kmetijah.

Upravičenec lahko zaprosi za katerikoli namen v okviru tega člena.«.

3. člen

Besedilo 8. člena se nadomesti z naslednjim besedilom:

»8. člen

Za ukrep tehnične pomoči se dodelijo sredstva za naslednje namene:

1. podpora ukrepom spremljanja izvajanja programa SAPARD:

- a) izdatki za sestanke nadzornega odbora (NO) SAPARD,
  - b) stroški prevajanja in tolmačenja, ki je opravljeno zaradi zahtev Komisije,
  - c) izdatki, povezani z obiski in seminarji, ki ne potekajo na pobudo Komisije,
  - d) izdatki za ocenjevanje izvajanja programa SAPARD;
2. informiranje javnosti;
3. ekspertize in študije v podporo ukrepom.«.

4. člen

Besedilo 9. člena se nadomesti z naslednjim besedilom:

»9. člen

Upravičenci za dodelitev sredstev iz 4. člena te uredbe so kmetijska gospodarstva, ki opravljajo kmetijsko dejavnost v skladu z načeli dobre kmetijske prakse na ozemlju Republike Slovenije ter izpolnjujejo naslednje splošne in specifične pogoje:

1. splošni pogoji za dodelitev sredstev:

a) skupni pogoji za vse upravičence:

- kmetijsko gospodarstvo mora biti vpisano v evidenco kmetijskih gospodarstev; nosilec kmetijskega gospodarstva ima status kmeta oziroma je registriran za opravljanje kmetijske dejavnosti,

- upravičenec mora imeti izdelan poslovni načrt, s katerim dokaže gospodarsko sposobnost kmetijskega gospodarstva in ekonomsko upravičenost naložbe. Slednje mora prispevati k izboljšanju konkurenčnosti kmetijske pridelave (interna stopnja donosnosti – ISD je več kot 5%),

- poslovni načrt mora biti izdelan po metodologiji Kmetijske svetovalne službe Slovenije ali v skladu s predpisi o enotni metodologiji za izdelavo programov za javna naročila investicijskega značaja, in sicer za obdobje izvajanja naložbe in še za nadaljnjih pet let,

- kot kriterij izvedljivosti naložbe mora biti v okviru poslovnega načrta finančni tok v kumulativni pozitivni,

- če je za naložbo potrebno gradbeno dovoljenje ali lokacijska informacija, mora biti vlogi priloženo soglasje pristojne službe o skladnosti naložbe s predpisanimi zahtevami na veterinarsko-sanitarnem področju in potrdilo ministrstva, pristojnega za okolje in prostor, o skladnosti z okoljevarstvenimi zahtevami,

- če upravičenec nima urejenih zadostnih skladiščnih zmogljivosti za živalska gnojila ter projekt ne vključuje reševanja tega problema, potem ni upravičen do podpor iz ukrepa naložbe na kmetijsko gospodarstvo,

- naložbe v hlevske gradnje se podpirajo le, če upravičenec zagotavlja kmetijsko površino (svojo ali najeto) za porabo gnojevke ali gnoja, maksimalno 2 GVŽ/ha za rejo prašičev in 2,5 GVŽ/ha za rejo govedi in drobnice,

- naložbe v rejo prašičev dobijo podporo le, če upravičenec lahko zagotavlja vsaj 35% doma pridelane krme,

- na področju naložb za prirajo mleka in mesa so do podpor upravičena le kmetijska gospodarstva, ki ob predložitvi vloge ne presegajo 250 GVŽ živinorejske proizvodnje,

- upravičenec mora imeti v uporabi vsaj 3 ha njiv ali vrtov ali za 3 ha primerljivih kmetijskih površin. Za 1 ha primerljivih kmetijskih površin se po tej uredbi šteje 1 ha njiv ali vrtov, 2 ha travnikov oziroma ekstenzivnih sadovnjakov, 4 ha pašnikov, 0,25 ha plantažnih sadovnjakov, vinogradov oziroma hmeljišč, 0,2 ha zavarovanih prostorov pri pridelavi vrtnin, v drevesnicah in pri trsnicarstvu, 8 ha gozdov, 5 ha gozdnih plantaž ali 6 ha močvirnih travnikov oziroma drugih površin;

b) dodatni pogoji, specifični za fizične osebe:

- nosilec kmetijskega gospodarstva mora biti lastnik ali solastnik oziroma mora imeti kmetijsko gospodarstvo v zakupu,

- nosilec kmetijskega gospodarstva, ki je v letu oddaje vloge na javni razpis starejši od 55 let, je upravičen do podpore, če ima izbranega svojega naslednika, ki pisno izrazi namero o prevzemu kmetijskega gospodarstva,

- nosilec kmetijskega gospodarstva oziroma naslednik mora biti usposobljen za opravljanje kmetijske dejavnosti, in sicer mora imeti poklicno kmetijsko oziroma sorodno izobrazbo, katerokoli drugo poklicno izobrazbo in triletno delovno izkušnje na kmetiji oziroma v posamezni kmetijski dejavnosti ali opravljen preizkus znanja iz kmetijske dejavnosti po programu kmetijskih poklicnih oziroma srednjih šol s posebnim poudarkom na kmetijski dejavnosti, ki jo opravlja, v primeru, da ima nosilec kmetijskega gospodarstva končano le osnovno šolo, pa vsaj 5 let delovnih izkušenj na kmetiji oziroma v posamezni kmetijski dejavnosti;

c) dodatni pogoji, specifični za kmetije:

- upravičenec se obvezuje, da bo za primarno kmetijsko pridelavo spremljal rezultate gospodarjenja na kmetiji po metodologiji FADN, ki je na vpogled in dostopna na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), vsaj še 5 let po zadnjem izplačilu sredstev,

- če upravičenec kandidira za sredstva za dopolnilne dejavnosti predelave mleka, mesa ali vrtnin, jagod in jagodičja, mora imeti registrirano dopolnilno dejavnost oziroma mora zagotoviti, da bo najpozneje eno leto po zaključku naložbe registriral dopolnilno dejavnost pri ustreznem upravnem organu, v poslovnem načrtu, ki ga upravičenec predloži, pa mora biti zajeta tudi osnovna kmetijska dejavnost;

2. specifični pogoji po posameznih sektorjih kmetijske pridelave:

a) mleko:

- po izpeljani naložbi v novogradnjo ali obnovo hlevov je treba doseči naslednje minimalno število stojišč po posameznih kategorijah živali: za krave molznice na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost je minimalen obseg reje 20 stojišč za krave molznice oziroma za kombinirano rejo 10 stojišč za krave molznice in 20 stojišč za mlado živino, na ostalih območjih pa je minimalno število stojišč podvojeno; za rejo drobnice za mleko na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost bo gradnja hlevov sofinancirana za hleve z rejo, povezano s pašo z minimalnim obsegom reje 40 stojišč; za rejo mešanih kategorij in vrst živali na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost je minimalen obseg reje ekvivalenten 20 GVŽ, na ostalih območjih pa je minimalen obseg reje podvojen,

- pri naložbi v novogradnjo ali obnovo hlevov mora biti minimalna hlevska površina za živali v skladu s tehnološkimi standardi za posamezne kategorije živali in oblike reje oziroma skladna s predpisi s področja zaščite rejnih živali;

b) meso:

- po izpeljani naložbi v novogradnjo ali obnovo hlevov je treba doseči naslednje minimalno število stojišč po posameznih kategorijah živali: za goveje pitance in krave dojilje na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost 20 stojišč za krave dojilje oziroma 40 stojišč za goveje pitance, na ostalih območjih pa je minimalno število stojišč podvojeno; za rejo drobnice za meso na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost bo gradnja hlevov sofinancirana za hleve z rejo, povezano s pašo z minimalnim obsegom reje 80 stojišč; za prašičerejo na celotnem območju Republike Slovenije je minimalen obseg za rejo plemenstvih svinj 40 stojišč, pri kombinirani reji 30 stojišč za ple-

menske svinje in 150 stojišč za prašiče pitance, pri mesni reji pa 250 stojišč za prašiče pitance; za rejo mešanih kategorij in vrst živali na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost je minimalen obseg reje ekvivalenten 20 GVŽ, na ostalih območjih pa je minimalen obseg reje podvojen,

– pri naložbi v novogradnjo ali obnovo hlevov mora biti minimalna hlevska površina za živali v skladu s tehnološkimi standardi za posamezne kategorije živali in oblike reje oziroma skladna s predpisi s področja zaščite rejnih živali;

c) vrtnarstvo in sadjarstvo – za potrebe tega ukrepa so podpore namenjene dejavnostim, ki so v predpisih o standardni klasifikaciji dejavnosti navedene pod »01.12 Pridelovanje vrtnin, okrasnih rastlin, semen in sadik in 1.132 Sadjarstvo«, in sicer za pridelovanje vrtnin, pridelovanje sezonskih zelišč in zelenjave, pridelovanje semen in sadik vrtnin, gojenje gob, pridelovanje cvetja, gojenje rož in drugih okrasnih rastlin, pridelovanje jagod in drugega jagodičja.«.

5. člen

V drugem odstavku 10. člena se besedilo pete alinee nadomesti z naslednjim besedilom:

»– če je za naložbo potrebno gradbeno dovoljenje ali lokacijska informacija, mora biti vlogi priloženo soglasje pristojne službe o skladnosti naložbe s predpisanimi zahtevami na veterinarsko-sanitarnem področju,«.

6. člen

V prvem odstavku 11. člena se besedilo tretje alinee nadomesti z naslednjim besedilom:

»– z investicijo lahko zagotovijo skupno največ 20 ležišč ali 60 sedežev,«.

7. člen

Besedilo 13. člena se nadomesti z naslednjim besedilom:

»13. člen

Upravičenec za dodelitev sredstev iz 8. člena te uredbe je ministrstvo. Ministrstvo skladno s predpisi, ki določajo postopke javnega naročanja, izbere izvajalce storitev za namene iz 8. člena te uredbe in z njimi sklene pogodbe.«.

8. člen

V drugem odstavku 14. člena se besedilo »na območjih z omejenimi dejavniki za kmetijstvo« nadomesti z besedilom »na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost«.

Besedilo tretjega odstavka se nadomesti z naslednjim besedilom:

»Najvišja priznana investicijska vrednost na upravičenca znaša 150.000.000 SIT.«.

V petem odstavku se besedilo »40.000.000 SIT« nadomesti z besedilom »75.000.000 SIT«.

Črta se druga alinea šestega odstavka. Dosedanja tretja, četrta in peta alinea postanejo druga, tretja in četrta alinea.

9. člen

V prvem odstavku 15. člena se besedilo »35%« nadomesti z besedilom »50%«.

V drugem odstavku se besedilo »571.000.000 SIT« nadomesti z besedilom »800.000.000 SIT« ter besedilo »200.000.000 SIT« z besedilom »400.000.000 SIT«.

V tretjem odstavku se pred besedilom »5.000.000 SIT« doda beseda »od«.

10. člen

V šestem odstavku 16. člena se besedilo druge alinee nadomesti z naslednjim besedilom:

»– investicije v gostinsko dejavnost na kmetijah, ki presegajo obseg za dopolnilno dejavnost na kmetiji iz 11. člena te uredbe.«.

11. člen

V 18. členu se beseda »upravičencu« nadomesti z besedama »izvajalcu storitev«.

12. člen

Besedilo prvega odstavka 24. člena se nadomesti z naslednjim besedilom:

»Blago, storitve, gradbena dela ter oprema in material, ki postanejo sestavni del investicije, morajo biti po poreklu v celoti iz držav članic Evropske unije ali iz držav kandidat za članstvo v Evropski uniji.«.

13. člen

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 403-21/2001-15

Ljubljana, dne 10. junija 2003.

EVA 2003-2311-0211

Vlada Republike Slovenije

mag. Anton Rop l. r.
Predsednik

3309. Uredba o spremembi uredbe o ureditvi trga z žiti

Na podlagi 5. člena v zvezi s 126. členom zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 54/00, 52/02 – ZDU-1 in 58/02 – ZMR-1) izdaja Vlada Republike Slovenije

UREDBO

o spremembi uredbe o ureditvi trga z žiti

1. člen

V uredbi o ureditvi trga z žiti (Uradni list RS, št. 34/02, 44/02, 64/02 in 27/03) se v 33. členu prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Upravičenci do ukrepa pokrivanja dela stroškov analiz kakovosti pšenice in rži so pravne osebe in samostojni podjetniki posamezniki, ki so v času žetve na podlagi analiz o kakovosti odkupili pšenico ali rž letine 2003 neposredno od pridelovalcev iz prvega odstavka 3. člena te uredbe (v nadaljnjem besedilu: tržni odkupovalci). Z analizo, ki jo opravi neodvisna kontrolna institucija, morajo biti ugotovljene vsaj vlaga, primesi in hektolirska masa.«.

2. člen

V prilogah 4 in 5 se številki »2002« nadomestita s številčkama »2003«.

3. člen

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 331-09/2001-10
Ljubljana, dne 10. julija 2003.
EVA 2003- 2311- 0206

Vlada Republike Slovenije

mag. Anton Rop l. r.
Predsednik

**3310. Sklep o spremembi sklepa o ustanovitvi javnega
zavoda Slovensko narodno gledališče Maribor**

Na podlagi 3. člena zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, Uradni list RS, št. 17/91-I in Uradni list RS, št. 55/92, 13/93, 66/93, 45/94 – odl US, 8/96, 31/00 in 36/00), 26. in 135. člena zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/02) je Vlada Republike Slovenije sprejela

S K L E P

**o spremembi sklepa o ustanovitvi javnega
zavoda Slovensko narodno gledališče Maribor**

1. člen

V prvem odstavku 19. člena sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Slovensko narodno gledališče Maribor (Uradni list RS, št. 46/03), se beseda "pet" nadomesti z besedo "sedem".

V prvem stavku drugega odstavka se besedi "štiri člane" nadomesti z besedama "šest članov".

2. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 641-00/2002-4
Ljubljana, dne 3. julija 2003.
EVA 2003-3511-0041

Vlada Republike Slovenije

mag. Anton Rop l. r.
Predsednik

MINISTRSTVA

**3311. Pravilnik o spremembah pravilnika o določitvi
cene potnih listin**

Na podlagi 4. točke 35. člena zakona o potnih listinah državljanov Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 65/00) izdaja minister za notranje zadeve, v soglasju z ministrom za zunanje zadeve

P R A V I L N I K

**o spremembah pravilnika o določitvi cene
potnih listin**

1. člen

V pravilniku o določitvi cene potnih listin (Uradni list RS, št. 69/02) se 1. člen spremeni tako, da se glasi:

»Cene potnih listin so:

- potni list z 32 stranmi 6.350 SIT,
- potni list z 48 stranmi 6.850 SIT,
- diplomatski potni list 6.350 SIT,
- službeni potni list 6.350 SIT,
- potni list za vrnitev 1.300 SIT,
- skupinski potni list 2.600 SIT«.

2. člen

Ta pravilnik se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati 15. julija 2003.

Št. 1333/01-214-03-92/2003
Ljubljana, dne 16. junija 2003.
EVA 2003-1711-0068

dr. Rado Bohinc l. r.
Minister za notranje zadeve

Soglašam!

dr. Dimitrij Rupel l. r.
Minister za zunanje zadeve

Popravek

V sklepu o ukinitvi statusa zemljišča v splošni rabi v k.o. Šentjungert, objavljenem v Uradnem listu RS, št. 89-4458/02 z dne 22. 10. 2002, se besedilo popravi in se glasi:

1. člen

S tem popravnim sklepom se odpravi sklep 37. redne seje Mestnega sveta MOC z dne 3. 10. 2002 o ukinitvi statusa zemljišča v splošni rabi za nepremičnino, označeno s parc. št.:

1698 cesta v izmeri 276 m²

vpisano v ZK vložek št. 708 k.o. Šentjungert (Uradni list RS, št. 89/02) zaradi napačnih podatkov po pridobitvi uradnih podatkov iz Zemljiške knjige in naknadno izvedene parcelacije s strani Geodetskega zavoda za gradnjo AC priključka.

2. člen

S tem popravnim sklepom se ukine status zemljišča v splošni rabi za nepremičnino, označeno s parc. št.:

1698/1 cesta v izmeri 1247 m²

1698/2 cesta v izmeri 29 m²

vpisano v ZK vložek, št. 708, k.o. Šentjungert.

Nepremičnina iz prvega odstavka 2. člena tega sklepa preneha imeti značaj zemljišča v splošni rabi in postane last Mestne občine Celje.

3. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 46503/00015/2003/0008

Celje, dne 22. aprila 2003.

Župan
Mestne občine Celje
Bojan Šrot l. r.

VSEBINA

VLADA

3308. Uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe o ukrepih kmetijske strukturne politike programa razvoja podeželja 2000–2006 (SAPARD) 10625
3309. Uredba o spremembi uredbe o ureditvi trga z žiti 10627
3310. Sklep o spremembi sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Slovensko narodno gledališče Maribor 10628

MINISTRSTVA

3252. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu ter o tehničnih ukrepih za dela pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin pod zemljo 10465
3253. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in tehničnih ukrepih za dela pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin na površinskih kopih 10506
3254. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in tehničnih ukrepih za dela pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin z globinskimi vrtanjem 10536
3255. Pravilnik o načinu izdelave, zaporedju, vsebini in reviziji rudarskih projektov 10563
3256. Pravilnik o postopku dokazovanja ustreznosti odkopne metode, tehnologije in naprav 10567
3257. Pravilnik o pogojih in postopku za izdajo tehničnega soglasja 10568
3258. Pravilnik o vrstah, postopkih in načinih vodenja evidenc tujcev, ki se zaposlijo in delajo na ozemlju Republike Slovenije 10569
3311. Pravilnik o spremembah pravilnika o določitvi cene potnih listin 10628
3259. Navodilo o načinu izvajanja obveznosti delodajalca in tujca do nadzorstvenih organov 10570

OBČINE

BOVEC

3260. Odlok o zaključnem računu Občine Bovec za leto 2002 10571
3261. Odlok o spremembi odloka o ustanovitvi javnega zavoda "Lokalna turistična organizacija Bovec" 10571
3262. Odlok o rabi in varovanju dostopnih mest za športno plovbo ob reki Soči 10573
3263. Odlok o spremembi odloka o javnem redu in miru v Občini Bovec 10575

CANKOVA

3264. Odlok o spremembi odloka o proračunu Občine Cankova za leto 2003 10575

CERKVENJAK

3265. Odlok o zaključnem računu proračuna Občine Cerkevjak za leto 2001 10576
3266. Odlok o zaključnem računu proračuna Občine Cerkevjak za leto 2002 10576

DOL PRI LJUBLJANI

3267. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča 10577

3268. Odlok o enkratni denarni pomoči v Občini Dol pri Ljubljani 10578
3269. Pravilnik o sofinanciranju programov športa v Občini Dol pri Ljubljani 10579
3270. Pravilnik o merilih in načinu izbire projektov, programov in dejavnosti na področju kulture, ki se sofinancirajo iz proračuna Občine Dol pri Ljubljani 10580
3271. Sklep o pooblastilu za izvajanje gospodarske javne službe 10581

JESENICE

3272. Odlok o načinu izvajanja gospodarske javne službe distribucije zemeljskega plina in odjemu in dobavi zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja v Občini Jesenice 10582
3273. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o oskrbi s toplotno energijo iz vročevodnega omrežja v Občini Jesenice 10587
3274. Spremembe in dopolnitve tarifnega sistema za prodajo toplotne energije iz vročevodnega omrežja v Občini Jesenice 10589

KAMNIK

3275. Spremembe in dopolnitve statuta Občine Kamnik 10589
3276. Spremembe in dopolnitve poslovnika Občinskega sveta občine Kamnik 10591
3277. Pravilnik o dodeljevanju finančnih sredstev iz občinskega proračuna za spodbujanje izvajanja ukrepov učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije v gospodinjstvih na območju Občine Kamnik 10592

KOBARID

3278. Sklep o cenah komunalno opremljenega stavbnega zemljišča 10593
3279. Sklep o cenah pogrebnih storitev 10594
3280. Sklep o cenah pogrebnih storitev 10594
3281. Sklep o cenah pogrebnih storitev 10594
3282. Sklep o cenah pogrebnih storitev 10594
3283. Sklep o cenah pogrebnih storitev 10595
3284. Sklep o cenah vzdrževanja pokopališča v Kobariidu 10595
3285. Sklep o cenah pogrebnih storitev 10595
3286. Sklep o cenah pogrebnih storitev 10595

LAŠKO

3287. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o rebalansu proračuna Občine Laško za leto 2003 10596
3288. Odlok o javnih vodovodih v Občini Laško 10596
3289. Odlok o o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi Javnega nepremičninskega sklada Občine Laško 10599

LITIJA

3290. Odlok o proračunu Občine Litija za leto 2003 10599
3291. Odlok o proračunu Občine Litija za leto 2004 10601
3292. Sklep o ukinitvi javnega dobra 10602

METLIKA			
3293.	Odlok o spremembi odloka o proračunu Občine Metlika za leto 2003	10603	
3294.	Sklep o določitvi višine najemnine za grobove na pokopališču pri Treh farah v Rosalnicah	10604	
3295.	Sklep o določitvi višine najemnine za grobove na pokopališču v Podzemlju	10604	
MOZIRJE			
3296.	Program priprave sprememb in dopolnitev ureditvenega načrta Podrožnik – dopolnitev projekta navezovalnih cest	10604	
NOVA GORICA			
3297.	Sklep o višini žepnine	10605	
PODČETRTEK			
3298.	Spremembe in dopolnitve statuta Občine Podčetrtek	10606	
3299.	Spremembe poslovnika Občinskega sveta občine Podčetrtek	10608	
3300.	Tržni red na javni tržnici v Podčetrtku	10610	
SLOVENSKE KONJICE			
3301.	Odlok o spremembah in dopolnitvah dela zazidalnega načrta Loče za razširitev poslovnega centra »Kračun«	10611	
3302.	Odlok o spremembah in dopolnitvah dela zazidalnega načrta Prevrta – območje Konec	10612	
3303.	Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Loče		10615
3304.	Sklep o ukinitvi zemljišča v splošni rabi		10615
ZREČE			
3305.	Odlok o zazidalnem načrtu za območje počitniških hiš v Padeškem vrhu (območje urejanja P6)		10616
3306.	Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Slovenske Konjice za obdobje 1986–2000 – dopolnjen 1993 in 1994 in družbenega plana razvoja občine Slovenske Konjice za srednjeročno obdobje 1986–1990 za območje občine Zreče – dopolnjen 2003		10619
3307.	Sklep o ukinitvi statusa zemljišča v splošni rabi		10624
POPRAVEK			
-	Popravek sklepa o ukinitvi statusa zemljišča v splošni rabi v k.o. Šentjungert		10629
MEDNARODNE POGODBE			
43.	Pravilnik o ratifikaciji Pravilnika o izvajanju Konvencije o podeljevanju evropskih patentov		989
44.	Uredba o ratifikaciji Pravilnika o pristojbinah z dne 20. oktobra 1977, kot je bil zadnjič spremenjen z odločitvijo upravnega sveta Evropske patentne organizacije z dne 13. decembra 2001		1038
-	Obvestilo o začetku veljavnosti mednarodne pogodbe		1044

PRAVKAR IZŠLO

Zakon o varnosti cestnega prometa (ZVCP)

Odločbe ustavnega sodišča in spremembe in dopolnitve Zakona o varnosti cestnega prometa so precej spremenile vsebino zakona, ki je bil sprejet pred petimi leti. Prečiščeno besedilo veljavnih zakonskih določb je na 174 straneh formata A5 objavljeno v knjižici Zbirke predpisov.

Cena: 10625 – **2600** SIT z DDV

PRAVKAR IZŠLO

USTAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Sprejem Ustavnega zakona o spremembah prvega poglavja ter 47. in 68. člena slovenske ustave vsekakor lahko označimo kot pomemben zgodovinski dogodek, ki ga bo mogoče v njegovi pravi luči ovrednotiti šele čez nekaj let, je v uvodnih pojasnilih k zadnjim spremembam ustave zapisal **dr. Miro Cerar**. Uvod je namenjen razlagi teh sprememb ustave. Poleg ustavnega besedila so v knjižici v tradicionalni modri barvi in trdih platnicah objavljeni tudi vsi ustavni zakoni ter novo stvarno kazalo, ki ga je pripravil mag. Janez Toplišek.

Cena: 10624 – 2700 SIT z DDV

NAROČILNICA

Uradni list Republike Slovenije, Slovenska 9, 1000 Ljubljana
<http://www.uradni-list.si>

Naročite po faksu: 01/425 14 18

S tem nepreklicno naročam

• USTAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

– 10624 vezana izdaja 2700 SIT z DDV

Štev. izvodov

Naročeno knjigo mi pošljite na naslov

Davčna številka

Davčni zavezanec ☐ DA ☐ NE

Firma – ime naročnika

Sektor – oddelek

Ulica in številka

Kraj

Datum

Podpis pooblaščenice osebe

Žig

ISSN 1318-0576

Izdajatelj Služba Vlade RS za zakonodajo – Direktorica Ksenija Mihovar Globokar – Založnik Uradni list RS d.o.o. – Direktorica in odgovorna urednica Erika Trojer – Priprava Uradni list RS d.o.o. – Tisk Tiskarna SET, d.d., Vevče – Akontacija naročnine za leto 2003 je 24.000 SIT (brez davka), pri ceni posameznega Uradnega lista RS je vračunan 8,5% DDV – Naročnina za tujino je 66.000 SIT – Reklamacije se upoštevajo le mesec dni po izidu vsake številke – Uredništvo in uprava Ljubljana, Slovenska 9 – Poštni predal 379 – Telefon tajništvo 425 14 19, računovodstvo 200 18 60, naročnine 425 23 57, telefaks 200 18 25, prodaja 200 18 38, preklici 425 02 94, telefaks 425 14 18, uredništvo 425 73 08, uredništvo (javni razpisi ...) 200 18 66, uredništvo – telefaks 425 01 99 – Internet <http://www.uradni-list.si> – uredništvo e-pošta: objave@uradni-list.si – Transakcijski račun 02922-0011569767 – Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana